

VILKAVIŠKIO KRAŠTO ŽYMŪS ŽMONĖS

Adomaitis Augustinas (Augustas)

[gimė 1911 01 17 Alksnėnų k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Marijampolės mokytojų seminarijoje. 1932 m. pašauktas į karinę tarnybą, nuo 1932 09 16 priimtas į Karo mokyklą. 1939 06 13 suteiktas leitenanto laipsnis. 1939 10 01 paskirtas 2 tankų kuopos I būrio vadu. 1939 12 15 paskirtas šarvuočių kuopos IV būrio vadu, vėliau - Šarvuočių rinktinės ūkio būrio vadu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas į RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos atskirąjį žvalgybos batalioną. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 nuteistas 7 metams. 1947 02 12 paleistas, 1956 m. grįžo į Lietuvą.

Adomaitis Juozas

[gimė 1895 02 07 Mierčių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1950 11 14 Augsburgėje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1913 m. baigė Lomžos g-jos Lenkijoje 4 klases, 1914 - mokytojų kursus. Prasidėjus I pasauliniam karui, 1915 m. su tėvais pasitraukė į Rusiją. 1916 m. mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, tarnavo eiliniu, iš ten pasiūstas į Kijevo karo mokyklą. 1917 01 ją baigęs praporščiko laipsniu pasiūstas į frontą. 1918 rugsėjį sugrįžo į Lietuvą. 1919 02 02 stojo į Lietuvos kariuomenę. Pirmosios sovietinės okupacijos metu kalintas Marijampolės kalėjime. Vokiečių okupacijos metu gyveno savo ūkyje. Po karo buvo Augsburgio lietuvių pabėgėlių stovykloje. Tarnavo sargybų kuopoje prie JAV armijos. Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1937).

Adomavičius Pijus

[gimė 1888 11 23 Suvalkų k., Vilkaviškio aps. - 1978 07 10 Kaune] - chorvedys, kompozitorius, kultūros veikėjas.

Baigė Vilniaus muzikos mokyklą, mokėsi Sankt Peterburgo konservatorijoje, 1920 - 1924 vedė Kaune Dainos chorą. Dirbo Kauno Valstybės Teatre, ėjo operos direktoriaus ir teatro reikalų vedėjo pareigas. Nuo 1926 m. teatro administratorius. Yra parašęs ir harmonizavęs liaudies dainų. 1937 m. Muzikų draugijos dainų konkurse laimėjo premiją už trijų liaudies dainų harmonizavimą.

Akelis Liudas

[gimė 1898 09 18 Rūdos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1986 06 14 Druskininkuose] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigęs liaudies mokyklą, mokėsi Marijampolės g-joje. 1919 01 09 savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę. Buvo paskirtas į 2-ojo pėstininkų pulko ketvirtą kuopą. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. 1920 04 01 pakeltas į vyr. puskarininkius. 1920 09 22 ties Seiniais pakliuvo į nelaisvę. Iš nelaisvės paleistas 1921 03 06.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Savanorio (1929), Lietuvos nepriklausomybės (1929) ir DLK Gedimino 3 laipsnio (1934) medaliais.

Akucevičius Bonaventūras

[gimė 1901 02 25 Dabravolės k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1976] - pedagogas, karininkas.

1926 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1927 m. baigė vienu metų pedagoginius kursus Marijampolėje. 1929 11 23 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. Dirbo Alytaus vls. Seiliūnų pradžios mokyklos vedėju. 1945 01 18 suimtas, 1945 09 20 išvežtas į Pečioros lagerį (Komija). 1947 04 09 paleistas grįžo į Lietuvą.

Albaitis Simas

[gimė 1899 12 10 Aleksandravo k., Pajevonio vls. Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 03 15 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kovose prieš bolševikus ir lenkus. 1920 03 18 pakeltas į jaun. puskarininkius. Buvo papuošęs į lenkų nelaisvę. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Savanorio (1929) medaliais.

Aleksa Jonas

[gimė 1896 06 04 Parausių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - kunigas.

1920 m. baigė Marijampolės g-ją ir stojo į Tėvų Marijonų Vienuoliją (MIC). 1925 m. baigė VDU teologijos fakultetą. 1925 06 24 įšventintas kunigu. 1938 m. Romoje gavo Kanonų licencijato laipsnį. 1929 - 1936 dvasios tėvas Kauno kunigų seminarijoje., Kauno Marijonų vienuolyno ekonomas. Išsp. „ Marijos mėnuo“ (1934), „ Kenčiantis Kristus“ (1936).

Aleksa Pijus

[gimė 1894 05 05 Parausių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1958 11 30 Portlande (Oregono v-ja)] - kunigas, bažnytinių teisių daktaras.

1913 - 1918 studijavo Seinų ir Sankt Peterburgo kunigų seminarijose. 1920 - 1923 Romoje. 1924 -1944 Vilkaviškio kunigų seminarijos profesorius. 1930 - 1944 Vilkaviškio vyskupijos kurijos oficiolas. 1944 m. emigravo į JAV. Nuo 1950 m. Portlando arkivyskupijos kurijos auditorius. Rašė bažnytinės teisės ir moralinės teologijos klausimais. Išvertė encikliką „Casti connubii“ (Krikščioniškoji moterystė). Svarbūs veikalai -“ Marijos žodis Fatimoje“ (1951), „Dievas ir žmogus“ (1953).

Aleksa Vytautas

[gimė 1930 12 20 Gaisrių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - technikos mokslų daktaras, išradėjas, docentas. 1936 m. pradėjęs mokslą Gaisrių pradinėje mokykloje, 1940 - 1944 jį tęsė Pilviškių vid. mokykloje. 1945 m. įstojo į Marijampolės g-ją .Tačiau 1948 m., vos prasidėjus abiturų egzaminams, su tėvais buvo ištremtas į Sibirą. 1955 - 1956 lankė Krasnojarsko mokymo kombinate vyriausiųjų buhalterių kursus, vėliau baigė vakarinę vid. mokyklą. 1957 - 1958 studijavo Krasnojarsko politechnikos instituto Elektrotechnikos fakulteto vakariniame skyriuje. 1958 m. grįžo į Lietuvą . Mokslą tęsė Kauno politechnikos instituto vakariniame skyriuje. 1975 m. jam buvo suteiktas docento vardas. 1992 - 1995 vadovavo Procesų valdymo katedrai. Jis yra 8 išradimų, 32 mokymo leidinių ir 64 mokslinių straipsnių autorius.

Alinskaitė - Mickonienė Zita

[gimė 1939 11 05 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio aps.] - dailininkė tekstilininkė.

1969 m. baigė LDI. Nuo 1970 m dalyvauja parodose Lietuvoje ir užsienyje. Sukūrė monumentalių gobelenų („Šventė“ 1979, Trakų istorijos muziejuje, reljefinė kompozicija „Giesmė Baltijai“ 1988, Lietuvos ambasadoje Maskvoje). Svarbesni gobelenai: „Jaunystė“ (1972), „Tėvynė“ (1973), „Vilniaus legenda. Mergelė“ (1974), „Pradalgėliai“ (1975), „Sutemos“ (1976), „Išeinantis kalnas“ (1980), „Jūros balsas“ (1982), „Gimtoji žemė - Sūduva“ (1987), „Rekvijam“ (1991), „Viltis“ (2000).

Alyta Kazys

[gimė 1881 12 22 Karklupėnų k., Kaupiškio vls., Vilkaviškio aps. - 1942 07 01] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Virbalio miesto mokykloje ir Liepojos g-joje. Nuo 1901 11 01 tarnavo Rusijos kariuomenėje. Atleistas iš tarnybos 1905 - 1914 gyveno Vilniuje. Kilus I pasauliniam karui mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. 1919 11 30 nustatytas vyr. leitenanto laipsnis. 1920 05 25 paskirtas 2 haubicų baterijos vadu. 1919 - 1920 dalyvavo kovose prie Radviliškio su bermontininkais, prie Seirijų, Lazdijų ir Vievio - su lenkais. 1921 03 12 pakeltas į kapitonus. 1925 05 15 suteiktas majoro laipsnis. 1926 06 02 paskirtas 2 art. pulko vadu. 1927 08 31 suteiktas plk. leitenanto laipsnis. Vokiečių okupacijos metu gyveno netoli Jonavos, Šveicarijos k., žmonos dvare, dirbo Jonavos miesto butų ūkio inspektoriumi. Nušautas (manoma) sovietų partizanų. Palaidotas Skarulių kapinėse, Jonavos r.

Apdovanotas DLK Gedimino 3 laipsnio ordinu (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929).

Ambraziejus Vincas

[gimė 1880 09 01 Žvirgždaičių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1949 Šunskuose (Marijampolės r.) - kunigas, rašytojas.

Mokėsi 1893 - 1895 Suvalkų g-joje, 1896 - 1897 Marijampolės g-joje, 1897 - 1902 Seinuose. 1903 10 25 įšventintas į kunigus. Dar būdamas klieriku rinko lietuvių tautosaką ir vėliau spausdino 1913 m. „Ateities“ priede. Slap. Aš, Šunskietis, Žv. ir kt. bendradarbiavo „Garnyje“, „Šaltinyje“ ir kt., spausdino pamokslus (iš Spillmanno) „Tiesos Kelyje“ ir kt. 1913 m. išspausdino apysaką „Gėlių pintinė“, 1924 m. „Į aukso šalį“, su kunigu A. Petrausku išvertė Pelčaro „Jėzaus Kryžius mūsų paguoda,“ 1926 m. „Gegužės pamaldas“ ir kt.

Ambraziejūtė - Steponaitienė Agnietė

[gimė 1891 02 19 Žvirgždaičių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1980 03 30 Kaune] - prozininkė, poetė, medikė. Baigė Maskvos medicinos institutą (1916). Gydytojavo Šakiuose (1919 - 1921), nuo 1924 m. dėstė LU. 1912 - 1913 Aušrinės redakcijos narė. Bendradarbiavo „Viltyje“, „Medicinoje.“ Daugiausia pasirašinėjo slap. Žvirgždė. Išleido apsakymėlių knygelę vaikams „Velykų bobutė“(1927), apysaką „Trys ūkininkai“(1938).

Ambrose Marius (Ambraziejus)

[gimė 1939 10 09 Kybartuose] - pedagogas, visuomenės veikėjas.

1944 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Vėliau persikėlė į JAV. 1962 m. bakalauro laipsniu baigė Keano koledžą, 1965 m. magistro laipsniu - Niujorko universitetą. 1968 m. išrinktas New Jersey valstijos metų mokytoju. 1970 - 1979 Beageno rajono mokytojų atstovas New Jersey valstijos Švietimo asociacijoje. Nuo 1979 m. šios asociacijos Howardo rajono , MD, vykd. direktorius. Nuo 1992 m. Amerikos mokytojų profsąjungos vykd. komiteto narys. Švč. Trejybės liet. parapijos Newarke, NJ, narys.

Ambrozaitienė (Pupiūtė) Marija

[gimė 1931 04 15 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - dailininkė.

Iš pradžių mokėsi Kybartuose, vėliau Vokietijoje. 1949 m. su tėvais persikėlė į JAV. Tapybą , meno istoriją studijavo Niujorke, vėliau Clevlendo, OH, ir Čikagos, IL, meno institute. Iš pradžių kūrė aliejinius paveikslus, vėliau ėmėsi grafikos, emalio tapybos. Yra sukūrusi fotokoliažų, knygų iliustracijų , aplankų, apipavidalino Madų parodos sceną.

Andriukaitis Stasys

[gimė 1921 11 28 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] - Didžiojo Tėvynės karo partizanas.

Karo metais kovojo Raudonosios Armijos 16 lietuviškoje divizijoje. Nuo 1943 m. partizanų būryje „Žalgiris“. Po karo ūkinis bei administracinis darbuotojas Vilniuje.

Andriušis Bronius

[gimė 1909 09 15 Sarakų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1943 09 24 Vorkutos (Komija) lageryje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1930 11 04 pradėjo tarnybą Lietuvos kariuomenėje. 1932 10 31 baigęs Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu paskirtas į 2 ulonų pulką. 1936 11 23 suteiktas leitenanto laipsnis. 1939 04 05 perkeltas į 3 dragūnų pulką. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo šio pulko 1 eskadrono būrio vadu. 1940 m. pab. paleistas į atsargą. 1941 01 25 suimtas, kalintas Kaune. 1941 03 10 RA XI armijos tribunolo nuteistas sušaudyti, bet vėliau šis nuosprendis buvo pakeistas į 10 metų lagerio. Išvežtas į Vorkutą (Komija).

Andriušis Juozas Petras

[gimė 1902 10 29 Gižų k., Vilkaviškio r. - 2002 12 08 Floridoje (JAV)] - fizikas, Lietuvos kariuomenės veikėjas, aviatorius.

Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris. Baigė VDU Gamtos ir matematikos f-tą (fizika), Lietuvos karo ir Karo aviacijos mokyklas Kaune. 1928 - 1934 1 rango lakūnas (kapitonas), 1934 - 1940 skraidymo instruktorius Kaune. 1939 m. su K. Baršausku iš lėktuvo Lituania II matavo kosminius spindulius, parašė studiją apie kosminių spindulių savybes. 1940 - 1944 VDU Geofizikos katedros asistentas. Vėliau pasitraukė į

Vokietiją. 1945 - 1949 Hamburgo Fizikos in-to doktorantas. Persikėlęs į JAV Kongreso bibliotekos Vašingtone, DC aerotechnologijos tyrimų specialistas. Apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorio medaliu (1928), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Garbės ženklu „Plieno sparnai“(1937).

Andriuškevičius Alfonsas

[gimė 1940 11 18 Vilkaviškyje] - dailės kritikas, poetas.

1965 m. baigė VU Istorijos ir filologijos f-tą. 1993 - 2001 Dailės istorijos ir teorijos katedros vedėjas. Tiria XX a. liet. estetiką ir šiuolaikinę lietuvių dailę. Išleido studiją „Grožis ir menas lietuvių estetikoje 1918 - 1940“ (1989), kritikos str. rinkinį „Lietuvių dailė 1975 - 1995“ (1997), sudarė leidinį „72 lietuvių dailininkai - apie dailę“ (1998), paskelbė daugiau kaip 200 moksl. straipsnių lietuvių, estų, rusų, JAV spaudoje. Sukūrė eilėraščių „33 eilėraščiai“(1994), „66 eilėraščiai“(1998), „Eilėraščiai“(2000).

Andziulis Jonas

[gimė 1866 10 30 Smalinyčios k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1927 04 27] - visuomenės veikėjas.

Baigęs Suvalkų gimnaziją ūkininkavo. 1906 m. Paežerių vls. viršaitis, 1910 - 1914 Vilkaviškio, Paežerių, Gižų taikos teisėjas, 1918 m. Paežerių vls. komiteto pirmininkas. Ligi 1927 m. Vilkaviškio aps. valdybos pirmininkas. Jo rūpesčiu įsteigta Vilkaviškio ligoninė, senelių prieglauda ir kitos visuomenės įstaigos.

Andziulis Pijus

[gimė 1870 04 14 Smalinyčios k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1950 06 20 Marijampolėje] - kunigas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Paežerių pradžios mokykloje, Suvalkų Misingevičiaus progimnazijoje. 1891 - 1894 tarnavo Rusijos kariuomenėje, turėjęs karininko laipsnį. 1895 - 1900 mokėsi Seinų kunigų seminarijoje. Prasidėjęs I pasauliniam karui pasitraukė į Vilnių, o paskui į Rusijos gilumą. 1918 m. grįžo į Lietuvą, įstojo į Marijonų kongregaciją. 1919 07 17 paskirtas 1 ats. bataliono kapelionu. 1922 m. išvyko į Ameriką, lankė lietuvių parapijas. 1925 m. grįžo į Marijampolę, į Marijonų vienuolyną. 1937 - 1939 buvo Kalvarijos vienuolyno vyresnysis. Bendradarbiavo „Vilniaus Žiniuose“, „Vienybėje“, „Šaltinyje“ ir kt. (Seno kareivio ir kt slap.).

Andziulytė - Ruginienė Marija

[gimė 1896 12 06 Smalinyčios k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1973 Kaune] - filosofijos daktarė, visuomenės veikėja.

1914 m. baigė Vilkaviškio mergaičių g-ją, 1918 - 1923 Friburgo (Šveicarija) universiteto istorijos filosofijos fakultetą. 1923 m. už disertaciją „Die Gruendung des Bistums Samaiten“ gavo filosofijos daktarės laipsnį. 1923 - 1926 „Kultūros“ mergaičių seminarijos mokytoja, nuo 1926 m. „Saulės“ mergaičių mokytojų seminarijos Kaune direktorė. Rašinėjo „Ateityje“, „Drauge“, „Moteryje“, „Naujojoje Vaidilutėje“ ir kt. 1937 m. išsp. „Žemaičių christianizacijos pradžia“.

Angarietis Zigmantas (tikr. Zigmantas Antanas Aleksa)

[gimė 1882 06 13 Obelupių k., Vilkaviškio aps. - 1940 05 22 Maskvoje (Rusija)] - LKP įkūrėjas, revoliucionierius.

1902 -1904 mokėsi Varšuvos vet. in-te. 1904 m. suimtas ir pašalintas iš in-to. 1905 m. rev. įvykių Lietuvoje dalyvis. 1908 -1909 Marijampolėje redagavo laikr. „Darbininkų žodis“. 1909 -1915 kalintas. 1919 12 15 išrinktas į Vilniaus darbininkų atstovų tarybą ir jos prezidiumą. Nuo 1923 m. LKP CK Polit. biuro narys, dažnai jo sekretorius. Buvo kom. žrn. ir laikr. „Komunistas“, „Kibirkštis“, „Balsas“ ir kt. redaktorius. 1909 - 1938 atskirais leidiniais paskelbė 147 darbus.

Ankevičius Stasys

[gimė 1905 04 25 Stanaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.- 2002 05 11] - mokytojas, Dr. V. Kudirkos klėtelės - muziejaus ilgametis vadovas.

1921 m. baigė prad. Norvaišų mokyklą, 1922 - 1927 mokėsi Naumiesčio vid. mokykloje ir pedagoginiuose kursuose. 1941 - 1958 buvo tremtyje. Iki 1967 m. mokytojavo Paežerių mokykloje (Vilkaviškio r.). Nuo 1967 m. vadovavo V. Kudirkos muziejui Paežeriuose. Buvo puikus pasakotojas, jo savitas stilius žavėjo netikėtais

minties vingiais ir palyginimais. Faktinė medžiaga sulydyta su puikia pasakotojo fantazija atsiskleidė jo parašytose knygelėse „Varpo aidas iš Paežerių“, „Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi“, „Už Uralo, žemės galo“. Apdovanotas penktojo laipsnio Gedimino ordinu, Karaliaus Mindaugo medaliu, suteiktas Vilkaviškio Garbės piliečio vardas.

Ankudas Stasys

[gimė 1909 04 22 Šiaudadūšių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - -1982 10 06 Baltimorėje, MD] - gydytojas. 1937 m. baigė VDU. Priklausė korp. „Gaja“.1938 - 1944 dirbo gydytoju Kupiškyje, buvo ligoninės vedėjas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į JAV. Stažavo Elizabethos, specializavosi Rahway, abi NJ, ligoninėse. Įgijęs teisę praktikuoti Marylando valstijose, 1952 m. Baltimorėje vertėsi privačia praktika. Daug metų buvo senelių prieglaudos gydytojas. Aktyviai dalyvavo JAV gydytojų suvažiavimuose, kursuose, konferencijose. Rėmė liet. organizacijas.

Anskaitis Antanas

[gimė 1931 05 30 Alksnėnų k., Vilkaviškio aps.] – žurnalistas. 1951 m. baigė Pilviškių vid. mokyklą. 1956 m.-Vilniaus universitete žurnalistikos specialybę. Dirbo žurnalistinį darbą „Valstiečių laikraštyje“, „Tarybų darbe“, „Valstybės žiniose“, „Lietuvos aide“, „Savivaldybių žiniose“. Rašė ekonomikos, valdymo tobulinimo, kaimo gyvenimo, daržininkystės ir sodininkystės klausimais. Parašė atsiminimų kn. „Penki pūdai žurnalistikos“ (2010).

Anskaitis Vincas

[gimė 1901 04 07 Juodupėnų k., Vilkaviškio r.] - spaudos darbuotojas, Lietuvos TSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1965).

Antanavičius Jonas

[gimė 1904 12 31 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.- 1986 04 05] - inžinierius, Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenės veikėjas.

Buvo labai gabus iš vaikystės, per metus išeidavo dviejų mokyklos skyrių kursą. Mokėsi Kybartuose, g-ją baigė Vilkaviškyje - vienoje laidoje su Salomėja Nėrimi. Buvo aktyvus Lietuvos šaulių sąjungos narys. 1923 01 su Kauno savanoriais atvyko dalyvauti Klaipėdos krašto sukilime. Sukilimo ir Klaipėdos išvadavimo metu pademonstravo narsą. Kurį laiką mokėsi Klaipėdos konservatorijoje, gyveno Kaune. Baigęs mokytojavo Rokiškyje. Baigė Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakultetą. Laisvai kalbėjo šešiomis kalbomis, o suprato dar daugiau - apie dešimtį. Bendravo su S. Nėrimi ir kitais šviesuoliais. Buvo AB „Lietuvos Linas“ įsteigėjas ir direktorius. Antrojo pasaul. Karo išvakarėse, 1939 m. išvažiavo į Bulgariją. 1946 m. persikėlė į Braziliją. Brazilijoje pradėjo inžinieriaus darbą tekstilės srityje. Vadovavo Brazilijos lietuvių organizacijoms, dirgavo lietuviškam chorui. Mirė 1986 m. palaidotas „Gethsemani“ kapinėse San Paule.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1923), Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, Klaipėdos išvadavimo Bronzos medaliu

Antanavičius Jonas

[gimė 1917 02 27 Kriauniškės k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1935 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1935 09 18 pradėjo tarnybą Lietuvos kariuomenėje. 1938 05 12 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 5 priešlėktuvinės motorizuotos kuopos būrio vadu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 21 paskirtas į RA 29 ŠTK 184 šaulių diviziono zenitinės art. divizioną. 1940 10 21 perkeltas į 262 šaulių pulką. Vokiečių okupacijos metu tarnavo savisaugos daliniuose.

Apanavičius Algimantas

[gimė 1935 08 15 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - kompozitorius.

1961 baigė Lietuvos konservatoriją. Nuo 1960 m. Lietuvos TV garso režisierius (1967 - 1983 ir 1988 - 1998 vyr. garso režisierius). Sukūrė muziką ~ 150 Lietuvos kino studijos ir Lietuvos TV filmų, spektaklių, tarp jų meniniams ir dokumentiniams filmams.

Apanavičiūtė Gražina

[gimė 1940 04 05 Kybartuose] - dainininkė (sopranas), LTSR liaudies artistė (1980).

1969 m. baigė LTSR konservatoriją (Aleksandros Staškevičiūtės klasė). Nuo 1968 m. Akademinio operos ir baletu solistė. Vaidmenys: Grafienė (V.A. Mocarto „Figaro vedybos“), Aida, Elžbieta (Dž. Verdžio „Aida“, „Don Karlas“), Zenta (R.Vagnerio „Skrajojantis olandas“), Valdovė (Vytauto Barkausko „Legenda apie meilę“), Jaroslava (A.Borodino „Kunigaikštis Igoris“), Jakaterina (D.Šostakovičiaus „Jekaterina Izmailova“), Judita (televizijos filmas pagal B. Bartoko operą „Hercogo Mėlynbarzdžio pilis“, 1983).

Aponiūnas Bronius Tomas

[gimė 1919 12 04 Kybeikių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1939 m. baigė Kybartų g-ją. 1939 07 pradėjo tarnybą Lietuvos kariuomenėje. 1940 10 01 baigęs Karo mokyklą paleistas į karininkų atsargą. Dirbo mokytoju ir administratoriumi Kaune. 1941 - 1943 mokėsi VDU Mechanikos f-te.

April Aharon

[gimė 1932 Vilkaviškyje] - dailininkas, tapytojas, skulptorius.

Antrojo pasaulinio karo išvakarėse su tėvais ištremtas į Sibirą. 1960 m. baigia Maskvos dailės institutą. Nuo 1958 m. dalyvauja dailės parodose. 1972 m. išvyksta į Izraelį. Surengia personalines parodas Izraelyje, JAV, Kanadoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. 1975 - 1976 Jeruzalės dailininkų ir skulptorių asociacijos pirmininkas. 2005 m. išrinktas Rusijos menų akademijos Garbės nariu.

Arminas Aleksandras (slap. Venancijus Ališas)

[gimė 1908 12 02 Ožkabalių k., Vilkaviškio vls., Vilkaviškio aps. - 1975 06 06 Brazilijoje] - kunigas, poetas, redaktorius.

Baigė vietos pradžios mokyklą, Vilkaviškio gimnaziją ir 1931 m. Vilkaviškio kunigų seminariją. Neužilgo išvyko į Braziliją ir tapo San Paulo lietuvių parapijos kapelionas. Redagavo ten laikraštį „Šviesa“. Gyvendamas Brazilijoje pradėjo rašyti eiles ir spausdinti „Židinyje“, „Dienovidy“, „Drauge“, „Studentų žody“ ir kt. Išleido poezijos rinkinius „Sao Bento varpai“, „Anapus marių“, „Cascata Cristalina“, „Pietų kryžius“ ir kt. Brazilai jo vardu pavadino San Paulo miesto gatvę.

Arminas Juozas

[gimė 1898 07 25 Šelmių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Pirmojo pasaulinio karo metu gyveno Lugos mieste, netoli Petrogrado. Rusijoje baigė dvi g-jos klases. Grįžo į Lietuvą 1918 m. Įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 08 per Vilkaviškio komendantūrą pateko į Kauno etapo skirstymo punktą. 1919 10 17 pervestas į inžinerijos bataliono judėjimo tarnybos eksploatavimo biurą. Šiek tiek iš tėvo pramokusį geležinkelininko amato, jį priskyrė į Geležinkelio kuopą, tuo metu buvusią Panevėžyje. Vėliau jis kaip patyręs sprogdintojas, buvo prikamanduotas prie 1-ojo pėstininkų Gedimino pulko kulkosvaidžių kuopos. 1920 m. formuojant atskirą Geležinkelio batalioną, paskirtas į Eksploatacijos kuopos judėjimo tarnybą konduktoriumi. 1921 11 15 už sąžiningą pareigų vykdymą pakeltas į grandinius, už penkių dienų - į jaunesniojo puskarininkio. Prikamanduotas prie mokomosios komandos ruošti naujokus. Likvidavus komendantūras, 1924 01 01 persikėlė į geležinkelio policiją, dirbo vyresnioju policininku. Dalyvavo Šaulių sąjungos veikloje, buvo geležinkelių rinktinės Kaišiadorių būrio vadu ir valdybos nariu. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio medaliu (1921), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1932), Vytauto Didžiojo ordino 3 laipsnio medaliu (1938).

Arminas Petras (slap. Trupinėlis)

[gimė 1853 06 16 Deksniškių k., Vilkaviškio r. - 1885 03 18 Marijampolėje] - poetas, vertėjas.

1871 m. baigęs Veiverių ped. kursą, mokytojavo Alvito, Naumiesčio mokyklose. 1877 - 1883 Marijampolės g-joje. Platino draudžiamą liet. spaudą. Parašė eilėraščių, ist. straipsnį „Nusidavimai Lydos pilies“ (1884), sudarė „Lietuvišką chrestomatiją“ (apie 1881 - 1882, rankraštis dingęs). Išvertė V. Sirokoslės poetas „Kaimo mokykloje“ ir „Piaštų duktė“, A. Puškino baladę „Skenduolis“ ir kt.

Asevičius Vincas

[gimė 1896 07 27 Viščiakaimyje, Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1942 03 05 Kaune] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje, 1918 m. ją baigė evakuacijoje Voroneže. Grįžęs į Lietuvą 1919 07 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1919 08 01 pasiūstas į Karo mokyklą. Ją baigus 1919 12 16 suteiktas leitenanto laipsnis. 1920 07 13 išvyko į frontą. Dalyvavo kautynėse su lenkais Vievio apyl., Suvalkų kr. 1923 12 01 pakeltas į vyr. leitenantus. 1924 10 06 perėmė šarvuotos autokuopos vado pareigas. Tais metais įstojo į Lietuvos universiteto Teisių f-lą, baigė penkis semestrus. 1925 05 15 suteiktas kapitono laipsnis. 1929 11 23 suteiktas majoro laipsnis. 1939 04 29 suteiktas plk. leitenanto laipsnis ir pačiam prašant paleistas į atsargą.

Apdovanotas 4 laipsnio ordinu (1931), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929).

Astrauskas Valerijonas

[gimė 1887 01 24 Aleksotų k., Dabrovolės vls., Vilkaviškio aps. (kitais duomenimis Aukštutinėje Fredoje, Kaune)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 03 29 savanoriu stojo į Kauno komendantūros sargybos kuopą. Tais pačiais metais buvo pervestas į 1-ąją pėstininkų Gedimino pulką, buvo devintos kuopos būrininkas. Pasižymėjo kautynėse su bolševikais 1919 08 25 ties Zarasais. Paleistas atsargon viršilos laipsniu 1923 01 26. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio medaliu (1919).

Astrienė Uršulė (Lukoševičiūtė)

[gimė 1912 10 16 Sausininkų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 2008 01 28] - tautodailininkė.

1932 m. baigė Valakų žiemos žemės ūkio mokyklą ir mezgimo kursus. Pavasarininkė. Dirbo Paežerių žemės ūkio mokykloje. Nuo 1949 m. gyveno JAV, Grand Rapids, MI. Lietuvoje iš savo motinos išmoko pinti iš šiaudų, kurti karpinius, marginti margučius. Nuo 1949 m. kasmet savo darbus eksponavo Grand Rapids Šv. Petro ir Povilo parapijos liet. renginiuose, nuo 1967 m. rengė kasmetinius margučių marginimo kursus Balzeko lit. kultūros muziejuje. Surengė individualines parodas Čikagoje M.K. Čiurlionio galerijoje (1971, 1979), Balzeko muziejuje (1989, 1992, 1994), Clevelande, OH, Šv. Jurgio parapijoje (1971, 1972) ir Lietuvių namuose (1980). Nuo 1955 m. jos darbai iš šiaudų (praktėlės, snaižės, paveikslai) rodomi įvairiose tarpt. parodose, televizijos laidoje, skelbiami liet. ir amer. periodiniuose leidiniuose.

Augustaitis Jonas

[gimė 1897 02 05 Mažučių k., Vilkaviškio vls., Vilkaviškio aps. - 1978 12 Miunchene (Vokietija) - inžinierius statybininkas, visuomenės veikėjas.

1925 m. baigė Berlyno aukštąją technikos mokyklą. Dirbo Geležinkelių valdyboje (1926 -1927, 1930-1940, nuo 1935 m. direktoriaus padėjėjas), 1927 - 1930 - Susisiekimo, Krašto apsaugos Ministerijose. Nuo 1940 m. ir 1941 - 1942 geležinkelių vyr. direktorius. 1940 07 pasitraukė į Vokietiją. 1941 m., po Birželio sukilimo, grįžo į Lietuvą, dirbo Lietuvos laikinosios vyriausybės Susisiekimo ministerijoje. Persekiotas gestapo. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau gyveno JAV. Bendradarbiavo spaudoje, 1927 m. įsteigė (ir iki 1928 m. redagavo) susisiekimo darbuotojų metraštį „Šašieka“. 1931 m. su kitais įkūrė Lietuvos diplomuotųjų inžinierių ir architektų draugiją, 1931 - 1936 jos valdybos pirmininkas.

Augustaitis Jonas Vitas

[gimė 1938 08 20 Matlaukio k., Vilkaviškio aps.] - inžinierius, literatas.

1949 m. baigė Kurpių pradžios mokyklą, mokėsi Kybartų vid. mokykloje. Baigęs studijavo KPI. 1961 m. baigė studijas ir gavo inžinieriaus mechaniko diplomą. Paskirtas į Marijampolę, beveik 30 metų dirbo specialiaame konstravimo biure. 1978 m. už techninę kūrybą jam suteiktas Lietuvos TSR Nusipelnusio išradėjo garbės vardas. Vėliau dirbo konstruktoriumi „Fasos“ akcinėje bendrovėje. Apie 1975 m. pradėjo rašyti eilėraščius ir prozą. Kūryba spausdinta rajoninėje spaudoje, marijampoliečių poezijos antologijoje „Saulę surinkę“ (1992), almanachuose „Krintantis lapas“ (1993 ir 1994), „Kaimo rašytojo“ pirmojoje knygoje (1996), almanachuose „Giesmės ąžuolui“ (1995), „Sūduva“ (2001), Marijampolės literatų „Sietyno“ almanachuose.

Augustaitis Pranas

[gimė 1883 04 25 Mažučių k. Vilkaviškio vls., Vilkaviškio aps. - 1941 08 11 Vilniuje] - literatūros tyrinėtojas, filosofijos daktaras.

1905 m. baigęs Seinų kunigų seminariją studijavo Sankt Peterburgo dvasinėje akademijoje, Friburgo universitete. 1913 - 1920 gyveno JAV, bendradarbiavo liet. spaudoje. 1920 - 1921 mokytojavo Vilniaus liet. g-joje, aktyviai reiškėsi Vilniaus krašto lietuvių veikloje, buvo Laikinojo lietuvių komiteto pirmininkas. Lenkų valdžios ištremtas. Nuo 1922 m. dėstė Lietuvos universitete (nuo 1930 VDU) , 1940 - 1941 VU Hum. mokslų fakulteto dekanas. Parašė knygėlę „ Keletas minčių apie mirties bausmę“(1909, slap. Pr. Johnson), studiją „ Lietuvių elementai lenkų romantizme“ („Pierwiastki litewskie we wszesnym romantyzmie polskim“ 1911, liet. 1921), pjesę „Karės metu“ (1915), eilėraščių, literatūros, kultūros istorijos straipsnių. Bendradarbiavo „Lietuviškoje enciklopedijoje“.

Augustaitis Vladas

[gimė 1899 04 13 Mažučių k., Vilkaviškio vls., Vilkaviškio aps. - 1951 Grand Rapids, Mich. JAV] - inžinierius miškininkas.

1923 m. baigė Marijampolės g-ją, vėliau Tarandto miškų inst. ir Vienos univ. Studijavo miškininkystę. 1931 - 1944 dirbo Lietuvos miškų administracijoje. Nuo 1944 m. Vokietijoje, 1946 m. Greveno lieuvių bendr. pirmininkas ir lietuvių gimnazijos direktorius.

Augustaitytė - Vaičiūnienė Juzė Liuda

[gimė 1895 07 16 Mažučių k., Vilkaviškio vls., Vilkaviškio aps. - 1974 02 28 Čikagoje, IL] - pedagogė, poetė.

1916 m. Voroneže baigė „ Saulės“ mokytojų seminariją. 1916 - 1917 lankė Aukštuosius moterų kursus Petrograde, Odesoje. 1918 - 1940 mokytojavo Kaune, Marijampolėje. Nuo 1944 m. tremtyje Vokietijoje mokytojavo įvairiose lietuvių tremtinių stovyklų mokyklose. Nuo 1950 m. JAV. 1915 m. pradėjo rašinėti į moksleivių laikraščius. Vėliau savo eilėraščius spausdino „Viltyje“ (Amerikoje), „Moterų dirvoje“, „Lietuvoje“, „Moteryje“, „Trimite“, „Klaipėdos žiniose“, „Naujojoje Romuvoje“, „Šaltinyje“, „Židinyje“ ir kt. Atskirai išspausdino eilėraščių rinkinius: „Su baltu nuometu“(1931), „Skeveldros“ (Schweinfurte 1946), „Žvaigždėtos naktys“(1952).

Aušrota Pijus

[gimė 1896 02 12 Boblaukių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė dvi metus Kybartų mokyklą. Pirmojo pasaulinio karo metu tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1915 m. mobilizuotas, paskirtas į leibgardijos Kerasių pulką. Baigus mokomąją komandą suteiktas praporščiko laipsnis. Po bolševikų perversmo Rusijoje demobilizuotas. Sugrįžęs į Lietuvą 1920 11 11 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas jaun. karininku . 1921 01 24 suteiktas leitenanto laipsnis. 1923 03 30 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1924 08 10 pačiam prašant išleistas į atsargą. Nuo 1928 m. dirbo agentu muitinėje . Gyveno Širvintuose. 1929 - 1933 Vilkaviškio aps. Kybartų muitinės tarnautojas. 1938 m. gyveno Vilkaviškyje. Šaulių sąjungos narys.

Rusijos kariuomenėje apdovanotas 4 laipsnio Šv. Georgijaus kryžiumi.

Aušrota Vincas

[gimė 1899 01 25 Vilkaviškyje] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1918 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1915 m. pradėjo karinę tarnybą Rusijos kariuomenėje. 1917 m. paskirtas ūkio vedėju į žemiečių sąjungą prie Vakarų fronto komiteto evakuacijos - chirurgijos ligoninės Nr. 10. 1917 05 28 paskirtas į Intendantūros skyrių, suteiktas karo valdininko laipsnis. 1924 02 19 paskirtas 1 haubicų baterijos ūkio vedėju. 1924 02 26 pačiam prašant paleistas į atsargą. 1927 m. baigė VDU Teisių f-tą. 1937 11 23 suteiktas administracijos ats. jaun. leitenanto laipsnis. 1938 m. advokatavo Vilkaviškyje.

Aušrotas Bronius

[gimė 1909 06 25 Majoriškių k., Vilkaviškio vls., Vilkaviškio aps. - 1993 11 24 West Palm Beache, (Florida) - Lietuvos kariuomenės veikėjas, žurnalistas.

1928 m. baigė Kybartų „Žiburio“ komercinę g-ją ir 1928 09 12 įstojo į Karo mokyklą. 1930 10 25 ją baigęs leitenanto laipsniu paskirtas į 8 pėst. pulką. 1932 m. perkeltas į karo aviaciją. Paties prašymu 1933 04 26 paleistas į atsargą. Pradėjo žurnalistinį darbą, rašė į dienraštį „Vakarai“ ir mėnesinį žurnalą „Lietuvos sparnai“. Pradėjus karui kurį laiką dirbo vertėju ir su pirmaisiais vokiečių kariniais daliniais 1941 06 24 įžengė į Alytų, 1941 06 29 - į Minską. 1941 07 08 grąžintas į Karaliaučių. 1941 08 15 paskirtas Lietuvos kalėjimų departamento direktoriumi. 1943 08 01 paskirtas Kauno karo komendantūros vertėju. 1949 05 15 emigravo į JAV. 1951 - 1973 dirbo JAV gynybos departamente Vašingtone. Parašė atsiminimų knygas „Sunkių sprendimų metai“ (1990) ir „Laisvės niekas nežadėjo“ (1992) Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Avižienis Kostas

[gimė 1894 04 17 Skardupių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1922 01 02 Maskvoje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1913 m. baigė Marijampolės g-ją. 1913 - 1916 studijavo Maskvos universitete Fizikos - matematikos f-te. 1917 m. baigė Vladimiro karo mokyklą, suteiktas papuručikio laipsnis. 1919 10 08 nustatytas leitenanto laipsnis. 1921 03 16 suteiktas kapitono laipsnis. 1921 08 01 paskirtas 9 baterijos vadu. 1921 09 12 pasiūstas art. viršininko žinion ir paskirtas į Generalinį štabą. 1921 10 01 paskirtas karo atstovo Rusijoje padėjėju Maskvoje. Ten būdamas operatyviai surinko ir Lietuvos žvalgybos skyriui pristatė kai kurių Rusijos agentų, dirbančių Lietuvos pogrindyje, asmens dokumentus. Žuvo Maskvoje. Palaidotas Marijampolės miesto kapinėse.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio medaliu (1921).

Avižonienė Angelė (Asevičiūtė)

[gimė 1908 12 22 Alvito k., Vilkaviškio aps.] - pedagogė, vertėja.

1927 - 1940 mokytojavo „ Aušros“ berniukų g-joje Kaune. 1929 m. baigė vokiečių kalbą ir literatūrą VDU. 1932 - 1935 tobulinosi Berlyno ir Miuncheno universitetuose, Vienos universitete. Išvertė į lietuvių kalbą vokiečių rašytojų knygų, straipsnių. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į JAV. 1953 m. Šiaurės Karolinos universitete bakalauro laipsniu baigė bibliotekininkystę.

Babkauskas Bronius

[gimė 1921 04 09 Pilviškių k., Vilkaviškio r. - 1975 10 21 Panevėžyje] - aktorius.

1938 - 1940 Kaune lankė Darbo rūmų vaidybos studiją (vadovas J. Miltinis). Nuo 1940 m. Panevėžio dramos teatro aktorius. Teatre sukūrė daugiau nei 90 vaidmenų. Svarbesni: „Klitandras“, „Sotanvilis“ ir Tomas Diafuarus (Moliere'o „Žoržas Dandenas“1947 ir „Tariamasis ligonis“1950), „Gurmanas“ (I. Franko „Pavogtoji laimė“1949), Trigorinas ir Borkinas (A. Čechovo „Žuvėdra“ 1954 ir „Ivanovas“1960), Žaliūgas (B. Sruogos „Pavasario giesmė“1965) ir kt. Sukūrė daugiau nei 30 vaidmenų įvairių kino studijų filmuose: „ Paskutinė atostogų diena“ (1964, rež. A. Žebriūnas), „Niekas nenorėjo mirti“ (1965, rež. V. Žalakevičius), „Beprotybė“ (1968, rež. K. Kiisk), „Ave vi-ta“ (1969, rež. A. Grikevičius) ir kt.

Babravičius Juozas

[gimė 1882 03 21 Šelvių k., Vilkaviškio vls., Vilkaviškio aps. - 1957 04 03 Kaune] - dainininkas (tenoras), pedagogas.

1914 m. baigė Sankt Peterburgo konservatoriją. 1914 - 1919 dainavo Didžiajame teatre Maskvoje. 1920 - 1934 gastroliavo Graikijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, JAV. 1934 - 1940 Valstybės teatro, 1940 - 1941 Valstybinio dramos, operos ir baleto teatro, 1941 - 1944 Kauno didžiojo teatro, 1944 - 1945 Lietuvos OBT solistas. Vaidmenys: Alfredas, Hercogas (G. Verdi „Traviata“, „Rigoletas“), Almaviva (G. Rossini „Sevilijos kirpėjas“), Dubrovskis (E. Napravniko „Dubrovskis“), Lenskis (P. Čaikovskio „Eugenijus Oneginas“).

Bacevičius Juozas

[gimė 1922 01 25 Vilkaviškyje] - istorikas, pedagogas.

1956 m. baigė Aukštąją partinę mokyklą prie TSKP CK. 1952 - 1961 dėstė Respublikinėje partinėje mokykloje, 1961 - 1976 - Vilniaus inžineriniame statybos institute, docentas (1969). Nuo 1981 m. TSKP istorijos katedros vedėjas. Svarbesni darbai: „LKP veikla ugdant pramonės darbininkų gamybinę iniciatyvą socializmo kūrimo metais“ (1975), „TSKP XXVI suvažiavimas apie partijos vadovaujančio vaidmens didėjimą“ (1982). Su kitais parengė metodinių priemonių studentams.

Bacevičius Sigitas

[gimė 1922 05 22 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1970 07 11 Detroite, MI (JAV)] - futbolininkas, sporto veikėjas.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją; joje pradėjo žaisti futbolą. Už liet. veiklą sovietų suimtas ir kalintas Marijampolės kalėjime. Vokiečių okupacijos metais baigė Kauno kūno kultūros mokytojų kursus, mokytojo Rygiškių Jono g-joje, vėliau - Marijampolės sporto apygardos instruktorius, Šešupės plaukimo baseino statybos organizatorius. 1944 m. pasitraukęs į Austriją organizavo sportinį gyvenimą (ypač pabaltijiečių sporto šventes). 1949 m. persikėlė į JAV. 1950 m. persikėlė į Detroitą. Aktyvus Detroito lietuvių sporto klubo „Kovas“ veikėjas, pirmasis klubo futbolo komandos vartininkas.

Bačiūnas (Bačinskas) Bronius

[gimė 1909 10 14 Kiršų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 09 10 įstojo į Karo mokyklą. 1930 10 25 ją baigė leitenanto laipsniu. Tarnavo pasienio policijos II eilės rajono Vilkaviškyje viršininku. 1938 11 23 suteiktas ats. leitenanto laipsnis. 1940 01 31 paskirtas IV šaulių rinktinės Degučių būrio vadu.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Bačkus Juozas

[gimė 1899 10 18 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1942 11 21] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1918 m. baigė Marijampolės „Žiburio“ g-ją. 1919 01 19 savanoriu stojo į organizuojamą Lietuvos kariuomenę. 1919 03 10 priimtas į Karo mokyklą. 1919 07 06 ją baigė karužo laipsniu, vėliau pakeistu į leitenanto laipsnį. 1923 04 03 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1924 08 15 baigė Aukštuosius karininkų kursus. Nuo 1924 12 15 ėjo eskadrono vado pareigas. 1927 02 16 suteiktas kapitono laipsnis. 1929 11 23 suteiktas majoro laipsnis. 1933 07 24 pakeltas į gen. štabo pulkininkus leitenantus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Sevurallagą, Garių r., Sverdlovsko sr. 1942 10 07 Ypatingojo pasitarimo nuteistas mirti. Sušaudytas Sverdlovске.

Apdovanotas antrosios rūšies Vyties Kryžiaus medaliu (1926), DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1929), Savanorio medaliu (1929), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1929).

Badaitis Antanas

[gimė 1900 Sarmaičių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1981 02 24] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Savamokslis. 1919 01 24 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo visose pagrindinėse kovos operacijose prieš Lietuvos priešus: bolševikus, bermontininkus, lenkus.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio medaliu (1919), Savanorio medaliu (1928).

Bagdonas (Bagdonavičius) Juozas

[gimė 1866 04 06 Slibinų k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1956 06 08 Clevelande, OH] - gydytojas, publicistas, aušrininkas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Naumiesčio dviklasėje, 1878 - 1886 Marijampolės g-joje. 1886 m. stojo į Varšuvos universiteto medicinos fakultetą, bet 1889 m. išsikėlė į Maskvos universitetą, kur baigė mediciną. Jau 1886 m. „Auszros“ Nr. 4 Kvietaičio (ne Kęstučio, kaip kitų rašoma) slapyvardžiu išspausdino korespondenciją „Isz Lietuvos“ - savo pirmąjį rašinį. Šidaro slapyvardžiu bendradarbiavo „Varpe“. Nuo 1892 m. vertėsi gydytojo praktika Kudirkos Naumiestyje ir Vilkaviškyje. Patekęs į „Sietyno“ draugijos bylą, 1897 m. kalintas. 1899 m. pasitraukė į M. Lietuvą, vėliau gyveno D. Britanijoje, Prancūzijoje. Redagavo „Varpą“, „Ūkininką“, „Naujienas“. Parašė politinių brošiūrų, atsišaukimų. 1935 m. su kitais įsteigė „Lietuvos blaivinimo sąjungą“, jai vadovavo; redagavo „Blaiviają Lietu- vą“, „Blaivybę ir sveikatą“. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV.

Bagdonienė Vitalija

[gimė 1924 04 12 Dugnų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 2007 08 04 Vilniuje] - gydytoja, habilituota biomedicinos mokslų daktarė (1976), profesorė (1980).

1946 m. baigė Kauno universitetą. 1956 - 1993 dėstė KMA (iki 1989 m. KMI). Svarbūs darbai apie dizenteriją, virusinį hepatitą, rožę, trichineliozę, lambliozę.

Bagušas Petras

[gimė 1897 Pilviškių mstl., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 m. pašauktas įstojo į Lietuvos kariuomenę. Pasižymėjo kovose su bermontininkais. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio medaliu (1920).

Bakūnas Vladas

[gimė 1911 10 14 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1996 03 20 Pembroke (Kanada)] - lengvaatletis (bėgikas), sporto veikėjas.

1933 m. baigė „Aušros“ g-ją Kaune, 1933 - 1936 VDU studijavo ekonomiką, o 1941 - 1943 fizinį lavinimą. 1934 - 1943 dirbo Kūno kultūros rūmuose, dalyvaudamas įvairiose sportinėse organizacijose. 1938 - 1940 „Grandies“ sporto klubo pirmininkas, 1941 m. „ Perkūno“ sporto klubo steigėjas. 1938 m. Tautinėje Olimpiadoje laimėjo daugiausia medalių. Bendradarbiavo „Sveikatoje“, „Fiziniame auklėjime“, „Nepriklausomojoje Lietuvoje“ sportiniais klausimais. Lietuvoje buvo parengęs sportinės terminologijos žodyną. Vokietijoje parengė „Lietuvių tremtinių fizinio auklėjimo ir sporto statutą“, „Lietuvių sporto klubo įstatus“ (abu 1945). Nuo 1949 m. priklausė Toronto „Vyčio“ klubui, buvo sporto rėmėjas.

Balbachas Eduardas

[gimė 1889 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1943 08 01 Kaune] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 03 02 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas krašto apsaugos viceministro adjutantu. 1919 10 08 suteiktas majoro laipsnis. 1920 08 27 perkeltas į Armijos teismą, ėjo III nuovados tardytojo pareigas. 1923 05 22 suteiktas plk. leitenanto laipsnis. 1923 10 19 paskirtas ypač svarbių bylų tardytoju. 1923 05 22 suteiktas plk. leitenanto laipsnis. 1929 11 06 pačiam prašant paleistas į atsargą. 1936 - 1940 Apeliacinių rūmų teisėjas. Tragiškai žuvo.

Balčiūnas Antanas

[gimė 1901 01 04 Rėčiūnų k., Vištyčio vls., Vilkaviškio aps.] - teisėjas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Biržų g-joje. Tačiau gimnazijos nebaigė ir įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1927 m. įstojo į Lietuvos universiteto Teisių f-to teisių skyrių laisvu klausytoju. Kartu dirbo policijoje, nes prieš tai buvo baigęs policijos mokyklą. Studijuodamas buvo „Vytauto“ klubo narys. 1940 05 24 buvo paskirtas Varėnos saugumo policijos rajono viršininku. Kalintas Marijampolės kalėjime. 1941 - 1944 gyveno Kaune. Tarnavo miesto aprūpinimo įstaigoje. Kartu įsigijo teisininko diplomą, dirbo Kauno apygardos teisme. 1949 m. kartu su kitais lietuviais išvyko į JAV.

Balčiūnas Jurgis

[gimė 1906 04 13 Rėčiūnų k., Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. - 1980 Clevlende, OH] - gydytojas, visuomenės veikėjas.

1925 m. baigė Biržų g-ją ir iki 1933 m. studijavo mediciną VDU. Korp. „Gaja“ vienas steigėjų ir aktyvus narys, kurį laiką - pirmininkas. Po studijų iki 1944 m. vertėsi gydytojo praktika Kaune, buvo Čiobiškio vaikų prieglaudos ir Strėvininkų invalidų namų gydytojas, dirbo Kauno miesto savivaldybėje. Įsteigė akcinę bendrovę „Taurus“. Kelerius metus vyskupų buvo skiriamas į Katalikų veikimo centro vyriausią valdybą. 1949 - 1950 Vokietijos LB Krašto valdybos pirmininkas. Regensburge, vėliau Scheinfelde suorganizavo Lietuvos Raudonojo kryžiaus skyrius ir jiems vadovavo. 1950 m. persikėlė į JAV. Įgijo praktikos teisę Ohio valstijose. Vienas ALGD Ohio skyriaus steigėjų. 1975 - 1977 PLGS pirmininkas.

Balčiūnas Petras

[gimė 1902 03 29 Rėčiūnų k., Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. - 1997 01 30 Clevlende, OH] - pedagogas, visuomenės veikėjas.

1925 m. baigęs Biržų g-ją, studijavo lituanistiką VDU. 1925 - 1926 redagavo leidinį „Jėga ir grožis“. Aktyviai reikėsi studentų ateitininkų (Vytauto klubo steigėjas), pavasarininkų, skautų, šaulių veikloje. Bendradarbiavo „Skautų aide“, „Trimitė“, „Pavasaryje“, parašė humareskų. Bolševikų 1940 - 1941 kalintas. 1941 m. laikr. „Išlaisvintas panevėžietis“ redaktorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į JAV. Parašė atsiminimų (išsp. knygoje „Kražiai“, 1983).

Balčiūnas Vytautas

[gimė 1910 11 21 Rėčiūnų k., Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. - 2003 05 28 Putname (JAV)] - kunigas, prelatas, teologijos daktaras, LKMA narys.

Mokėsi Biržų g-joje ir Kauno kunigų seminarijoje. 1933 m. įšventintas į kunigus. Studijavo teologiją VDU. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 m. nuvyko į Italiją. 17 metų buvo Lietuvos Šv. Kazimiero kolegijos Romoje dvasios tėvas, dėstė dvasinę teologiją ir liturgiją. Kartu studijavo Popiežiniame Grigaliaus universitete Romoje, apgynė daktaro disertaciją. 1963 m. persikėlė į JAV. Popiežiaus pakeltas monsinjoru (1963). Buvo ateitininkų kultūros savaičių Kennebunkporte, ME, kapelionas. 1972 m. įsijungė į chrizmatinio atsinaujinimo sąjungą, 1978 m. - į Marijos kunigų sąjungą. Nuo 1973 m. LKMA v-bos sekretorius, „Alkos“ tarybos narys. Svarbus darbas - veikalų serijos „Krikščionis gyvenime“ (28 t.) redagavimas ir leidimas. Suredagavo, parengė spaudai kn. „Šventoji Dvasia - Bažnyčios atnaujintoja“ (1976), Švento rašto (Senojo Testamento) vertimą. Išvertė L.M.G. de Montforto kn. „Marijos paslaptis“ (1979). Lietuviškai įkalbėjo į magnetofono juostą Naująjį Testamentą. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

Balčiūnas Zenius

[gimė 1949 02 14 Vaitkabilių k., Vilkaviškio r.] - automobilininkas, inžinierius mechanikas.

1972 m. baigė KPI. Nuo 1972 m. KPI (nuo 1990 KTU) Transporto sk. viršininkas. 10 k. Lietuvos automobilių ralio čempionas (1979, 1982, 1985, 1989, 1995 - 1997, 2001 - 2003), SSRS žiemos komandiniuose automobilių ralio čempionatuose užėmė 1 vietą (1979 - 1981), 3 vietą (1977), SSRS automobilių ralio čempionatuose - 2 vietą (1982) ir 3 vietą (1984 - 1985).

Balickas Vincas

[gimė 1904 05 01 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1996 12 19 Londone (Didžioji Britanija)] - Lietuvos diplomatas. Baigė Vienos aukštąją komercijos mokyklą. 1929 - 1931 dirbo Lietuvos banke, nuo 1931 m. - Užsienio reikalų m-joje. 1967 - 1991 Lietuvos misijos D. Britanijoje laikinasis reikalų patikėtinis (1968 01 22 D. Britanijos vyriausybė jam pripažino charge' d'affaires titulą); išsaugojo LR atstovavimą ir atstovybę D. Britanijoje. 1993 m. atsistatydino ir iki mirties ėjo Lietuvos ambasados Londone garbės patarėjo pareigas. Apdovanotas Gedimino 3 laipsnio ordinu (1993).

Balkauskaitė Marija

[gimė 1907 01 06 Kunigiškių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - lietuvių visuomenės veikėja Škotijoje.

Dėl rusų persekiojimo 1907 m. pabaigoje tėvai atsidūrė Škotijoje. Daug metų, iki 1945 m., buvo Anglijos Lietuvių Moterų Draugijos sekretorė. 1944 - 1945 lietuvių tremtinių masėms atsidūrus vak. Vokietijoje, ji iš Škotijos virto viena pirmųjų tremtinių globėjų, organizuodama jų pašto siuntinėjimą į visas laisvasias šalis, surišdama juos su jų giminaičiais užjūryje, siuntinėdama jų skundus, memorandumus ir kitus raštus pasaulio galybėms, aprūpindama juos maistu, drabužiais ir kt. ir jiems tarpininkaudama efidevitų gauti. Dėl tokios jos veiklos š. Vokietijoje Buxtehudės Lietuvių Raud. Kryžiaus sk. 1946 03 17 ją išrinko garbės nariu.

Baltramonas Kazys

[gimė 1908 02 29 Vilkiškių k., Pilviškių vls., Vilkiškių r.] - futbolininkas, visuomenininkas.

Žaisti pradėjo 1924 m. Lietuvos fiz. lavinimosi s-gos Vilkiškio komandoje. Vėliau persikėlė į Kybartus, kur žaidė „Sveikatos“ komandoje. Vėliau buvo Jaunlietuvių sporto organizacijos komandos, 1939 - 1940 šios organizacijos Kauno centrinės komandos žaidėjas. 1941 m. sugrįžo į Kybartų „Sveikatos“ komandą. Pasitraukęs į Vokietiją, žaidė Kasselio liet. stovyklos komandoje „Nėris“ ir „Kasselio vokiečių komandoje, 1946 - 1947 Vokietijos liet. futbolo rinktinės narys. Persikėlęs į JAV, nuo 1951 m. gyveno Čikagoje. Dalyvavo liet. futbolo klubo „Lituania“ veikloje.

Baltrušaitis Kostas

[gimė 1907 03 20 Pilviškiuose, Vilkiškio aps.] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Pilviškių 2 metų mokytojų kursus. 1928 m. pašauktas į karinę tarnybą, 1928 11 06 paskirtas į 5 pėst. pulką ir įrašytas kandidatu į kariūnų asp. kursus. 1929 11 23 baigęs Karo mokyklą ats. leitenanto laipsniu paleistas į pėst. specialybės karininkų atsargą. Mokytojavo Leipalingio pradžios mokykloje. Vėliau dirbo Bajorų geležinkelio stoties viršininko padėjėju.

Baltūsis Antanas (slap. Žvejys)

[gimė 1915 Gulbiniškių k., Pilviškių vls., Vilkiškio aps. - 1948 02 01 ten pat] - Lietuvos partizanų vadas.

1932 m. baigęs Šakių g-ją įstojo į Vilkiškio kunigų seminariją, tačiau neįsijungdamas pašaukimo būti kunigu iš seminarijos išstojo ir mokytojavo. 1939 m. įstojo į Karo mokyklą. 1940 m. ją baigęs paleistas į atsargą. 1944 m. įstojo į Tėvynės apsaugos rinktinę. Po Sedos kautynių traukėsi į Rytprūsius. Iš čia grįžo į savo tėviškę ir įsitraukė į partizanų gretas. 1945 11 paskirtas Tauro apygardos laikraščio „Laisvės žvalgas“ vyr. redaktoriumi. Nuo 1946 06 12 Tauro apygardos vadas. 1947 01 12 apygardos pasitarime išrinktas Vyriausiojo ginkluotųjų pajėgų štabo viršininku. 1948 02 02 MGB kareiviams apsupus sodybą Gulbiniškių k. nusišovė. 2002 10 31 Prezidento dekretu suteiktas pulkininko laipsnis (po mirties).

Apdovanotas visų trijų laipsnių Laisvės kovos kryžiais (su kardais).

Baltūsis Juozas

[gimė 1955 08 14 Gulbiniškių k., Vilkiškio r.] - sklandytojas, lakūnas instruktorius.

1978 m. baigė Buguruslano (Rusija) civilinės aviacijos lakūnų mokyklą ir įgijo transporto aviacijos piloto specialybę. 1983 - 1992 Šiaulių aeroklubo lakūnas instruktorius, 1992 - 2004 Lietuvos kariuomenės 1 aviacinės bazės Šiauliuose transporto lėktuvų eskadrilės vyr. lakūnas, nuo 2004 m. aviakompanijos „airBaltik“ Rygoje lėktuvų „Fokker - 50“ ir „Boeing - 737“ kapitonas. Lietuvos precizinio skraidymo komandinėje įskaitoje čempionas ir SSRS 2 k. čempionas: 179 km maršrutu asm. įskaitoje ir absoliučiojoje komandinėje įskaitoje (1986).

Baltūsis Klemensas

[gimė 1907 11 02 Gulbiniškių k., Paežerių vls., Vilkiškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1931 10 29 baigęs Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu paleistas į pėst. karininkų atsargą. 1937 05 patvirtintas Geležinkeliečių rinktinės Jonavos šaulių būrio vadu. 1939 11 28 paskirtas Vievio stoties šaulių būrio vadu.

Bancevičius Antanas

[gimė 1877 Vilkiškių k. - 1937 07 Bellshill, Škotijoje] - publicistas, visuomenės veikėjas.

Organizavo lietuvių choras ir rengė jų koncertus. Parašė nemažai dainų ir giesmių. Bendradarbiavo „Vaidelytėje“, „Išveivų drauge“.

Bancevičius Petras

[gimė 1873 Vilkaviškyje - 1948 10 07] - D. Britanijos liet. spaudos darbuotojas.

Pradinį mokslą ėjo Vilkaviškyje. Mokėsi Marijampolės g-joje, vėliau raštininkavo Vilkaviškio įstaigose. 1897 m. išvyko į Angliją. 1902 m. Bellshill, Škotijoje, įsteigė lietuvių informacijos biurą ir „Varpo“ b-vę. Vienas Škotijos lietuvių „Švietimo“ draugijos steigėjų. 1905 - 1906 leido laikr. „Laikas“. Žrn. „Naujas laikas - New Era“ redaktorius (1930). Lietuvos atstovybės Londone patarėjas. 1922 m. organizavo knygų rinkliavą Lietuvos universiteto bibliotekai.

Bandza Vincas

[gimė 1926 01 06 Skliausčių k., Alksnėnų vls., Vilkaviškio aps. - 1997 09 30] - kunigas.

Baigė Pilviškių vidurinę mokyklą. Paimtas į sovietų armiją. Baigęs tarnybą įstojo į Kauno kunigų seminariją. Į kunigus įšventintas 1963 04 10. Vikaravo įvairiose Lietuvos bažnyčiose. Visi kunigą pažinojo kaip darbštų, rūpestingą, visuomet pasirengusį padėti.

Banionis Andrius

[gimė 1887 02 27 Paršelių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - vargonininkas, visuomenininkas.

Prieš išrenkant į Lietuvos Steigiamąjį Seimą buvo vargonininkas Kalvarijoje, Marijampolės aps. Į StS buvo išrinktas I (Marijampolės) rinkimų apygardoje pagal sąrašą Nr. 3 (įrašytas dvyliktas). Priklausė LDF frakcijai, jėjusiai į KD bloką. Nuo 1922 05 30 dirbo Krašto atstatymo komisijoje. 1920 05 31 vardiniu balsavimu pritarė Prezidento institucijos įteisinimui Laikinojoje konstitucijoje.

Banionis Juozas

[gimė 1890 08 08 - 1961 07 30 Kaune] - revoliucinio judėjimo dalyvis, visuomenininkas.

1917 m. Vasario ir Spalio rev. dalyvis. 1917 06 Lietuvių socialdemokratų sekcijos prie RSDDP(b) Smolensko k-to pirmininkas. 1918 - 1919 Vilkaviškio rev. k-to narys. Vilkaviškio darbininkų prof. sąjungos v-bos vicepirmininkas. 1919 m. rudenį suorganizavo Suvalkijos ž. ū. darbininkų streiką. Po Didžiojo Tėvynės karo dirbo administracinį, partinį ir ūkinį darbą Žaliojoje (Vilkaviškio r.) ir Kaune.

Baranauskas Albinas

[gimė 1924 06 03 Bartninkų k., Vilkauskio aps.] - prozininkas, poetas, vertėjas.

1944 m. pasitraukė į Vokietiją, nuo 1948 m. gyvena JAV. 1965 m. baigė Konektikuto un-tą. Parašė lyr. novelių rink.: „Sniego platumos“(1955), „Kalvos ir lankos“(1959), romanus „Karklupėnai“ (1965), „Rudenys ir pavasariai“ (3 d., 1975 - 1978), „Vincas Mazurkevičiaus romanas“(1980), „Piliakalnio šešėlis“(1984), eilėraščių rink. „Pasaga ir vyšnios“(1969).

Barniškaitė Magdalena

[gimė 1908 07 25 Išlandžių k., Gižų vls., Vilkauskio aps.] - visuomenės veikėja.

1928 - 1934 VDU studijavo biologiją. Tremtyje tarnavo Raudonajame Kryžiuje iki 1948 03, vėliau metus mok. Scheinfeldo liet. g-jos Skautų veikėja., nuo 1930 m. vyr skautų štabe vyr. skaučių, o vėliau skaučių skyriaus vedėja. 1938 m. didžiosios tautinės stovyklos Pažaislyje adjutantė, 1953 m. stovyklos prie Niagaros viršininkė. Tremtyje prancūzų zonos vadeiva, 1951 - 1953 akademinio skaučių draugovių sambūrio pirmininkė, nuo 1952 m. skaučių seserijos vadijos narė.

Baras Stasys (Baranauskas)

[gimė 1920 05 26 Mierčių k., Žaliosios vls., Vilkauskio aps.] - dainininkas (tenoras), visuomenės veikėjas.

1939 m. baigė Šv. Antano kolegiją Kretingoje, studijavo VDU mediciną, vėliau Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. 1942 m. mokėsi Kauno konservatorijoje. 1943 m. kaip solistas debiutavo Kaune. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, čia studijavo dainavimą pas Jurenovą ir J. Būtėną. 1948 -1949 su kitais D. Britanijoje surengė apie

60 koncertų. 1949 m. persikėlė į JAV. Surengė koncertų JAV ir Kanadoje. Parašė straipsnių muzikos ir visuomeniniais klausimais.

Barniškis Kazys

[gimė 1909 04 11 Jurkšų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1931 09 16 priimtas į Karo mokyklą. 1932 m. ją baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1936 07 Šiaulių m. šaulių II būrio vadas.

Baronaitis Juozas

[gimė 1898 Bartninkų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baronas Romas

[gimė 1959 03 18 Kybartuose, Vilkaviškio r.] - informatikas.

1982 m. baigė VU. 1985 - 1988 SSRS MA Teorinės astronomijos instituto Leningrade (dab. Sankt Peterburgas) aspirantas. 1982 - 1985 dėstė ir nuo 1988 m. dėsto VU, nuo 2006 m. Programų sistemų katedros vedėjas; prof. (2007). Moksl. darbų kryptys - netiesinių procesų ir sistemų kompiuterinis modeliavimas, daugialypių dokumentų ilgalaikis archyvavimas, duomenų bazių vientisumas. Daugiau negu 70 moks. straipsnių. Dalyvavo ir vadovavo daugiau negu 20 informatikos gamybinių ir moksl. projektų. Su kitais sukūrė įvairių biol. jutiklių kompiuterinius modelius, naudojamus jutiklių savybėms tirti. Parašė vadovėlių „Duomenų bazių valdymo sistemos“ (2005), mokomąją knygą „Duomenų bazių sistemos“ (2002).

Baršauskas Juozas

[gimė 1912 03 18 Gižų k., Vilkaviškio aps. - 1990 04 26 Kaune] - architektas.

1940 - 1946 studijavo VDU. Architektūros mokslų dr. (1973). Pagal jo projektus pastatyta ligoninė Šiauliuose (1956), individualių gyv. namų ir vilų Vilniuje, Kaune. Su kitais parengė Rotušės aikštės (Kaune) r. kvartalo dalies rekonstrukcijos projektą (1961). Išleido kn.: „Lietuviškos kolūkiečio sodybos architektūra“ (1956), „Silikatiniai gaminiai ir jų panaudojimas statyboje“ (1958), „Pažaislis“ (su H. Kairiūkštyte - Jaciniene, 1960), „Lietuvių liaudies architektūra“ (su kitais 2 d. 1965 - 1968). Parašė liet. tematikos skyrius knygoms „Visuotinė architektūros istorija“ (12 t. 1944 - 1977), „Pasaulio šalių ir tautų menas“ (5 t. 1962 - 1981; abi rusų k.), straipsnių „Lietuvos architektūros istorijai“ (2 t. 1987 - 1994). Leidinio „Lietuvos TSR architektūros klausimai“ (3 t. 1960 - 1966) ats. redaktorius.

Baršauskas Kazimieras

[gimė 1904 05 13 Gižų k., Vilkaviškio aps. - 1964 05 24 Vilniuje] - gamtos mokslų daktaras (1938), fizikos ir matematikos mokslų daktaras (1946), LSSR MA akademikas (1956).

1925 m. baigė Marijampolės realinę g-ją. 1930 m. baigęs Kauno universitetą, 1930 - 1941 ir 1944 -1950 jame dirbo. 1936 m. stažavo Berlyno techn. un-te pas profesorių H. Geigerį. Vienas KPI įkūrėjų. Svarb. darbai iš antrinių kosminių spindulių energijos pasiskirstymo. Su kitais tyrė ultragarsinės spektrometrijos metodiką, branduolių magnetinį rezonansą, puslaidininkių triodų savybes. Parašė knygas: „Fizikos praktikos darbai“ (su kt. 1938), „Kosminiai spinduliai“ (1946), „Fizika klausymais ir atsakymais“ (1947), vadovėlius vidurinėms mokykloms. Paskelbė per 60 mokslinių straipsnių.

Baršauskas Kazys

[gimė 1908 03 04 Gižų k., Vilkaviškio vls.] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1921 m. stojo į Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1929 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją. 1930 11 01 priimtas į Karo mokyklą, kurią 1931 10 29 baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1937 m. suteiktas ats. leitenanto laipsnis. Sovietams okupavus Lietuvą 1940 07 12 suimtas. 1941 03 08 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams, išstremtas į Vorkutos - Pečioros lagerius. 1947 m. grįžo į Lietuvą. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę 1990 m. įsitraukė į Atsargos karininkų sąjungos veiklą. 1992 07 07 suteiktas dimisijos majoro laipsnis.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), 3 laipsnio Jaunlietuvių žvaigžde (1939), 3 laipsnio ženklu „ Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ (2001), VRM 1 pulko 2 laipsnio žymeniu „ Už pasižymėjimą“ (1998).

Baršauskas Vladas

[gimė 1898 12 18 Gižų k., Vilkaviškio aps. - 1966 02 16 Kaune] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1921 12 20 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1926 02 16 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1929 11 23 suteiktas kapitono laipsnis. 1937 06 28 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Intend. skyrių ir 1937 12 01 perkeltas į Kariuomenės intendantūrą, paskirtas priėmimo komisijos nariu bataliono vado teisėmis. 1938 02 16 suteiktas intend. majoro laipsnis. 1940 08 24 suteiktas plk. leitenanto laipsnis. 1941 06 14 suimtas. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams. 1952 m. grįžo į Lietuvą.

Bartusevičius Vincas

[gimė 1939 06 04 Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - Vokietijos lietuvių visuomenės veikėjas, pedagogas.

1944 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1959 m. baigė Vasario 16 g-ją. 1960 - 1966 Miuncheno ir Tiubengeno universitetuose studijavo sociologiją, istoriją ir psichologiją. 1960 - 1970 Vokietijos liet. studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas, biuletenio „Ateitin“ redaktorius, Vokietijos liet. jaunimo sąjungos veikėjas, laikr. „Jaunimo žodis“ redaktorius (iki 1967). 1967 - 1974 dėstė vasario 16 g-joje; 1968 - 1974 g-jos kuratorijos reikalų vedėjas; nuo 1982 m. Fondo Vasario 16 g-jai remti vicepirmininkas; 1968 - 1987 valdybos reikalų vedėjas, Informacijų redaktorius. Nuo 1974 m. mokytojauja, nuo 1981 m. dar ir dėsto. Reino krašto - Pfalco ist. ir visuom. mokslo mokytojų sąjungos vienas steigėjų (1982). Nuo 1981 m. lietuvių kultūros instituto vedėjas, instituto biuletenio „Suvažiavimo darbai“ leidėjas ir redaktorius. Tiria liet. išsivijios, Vokietijos LB, Lietuvos raidos XX a. pabaigos problemas.

Apdovanotas Gedimino 5 laipsnio ordinu (1999).

Bartuška Vincas

[gimė 1880 01 09 Kazliškių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1956 01 28 Liudvinave] - kunigas, filosofas, visuomenės veikėjas.

1898 m. baigė Marijampolės g-ją, 1903 m. - Seinų kunigų seminariją. 1904 05 28 įšventintas kunigu. 1905 - 1911 studijavo Šveicarijos Friburgo universitete filosofiją. Leido politikos ir satyros laikraštį „Žaibas“. Nuo 1926 04 08 iki 1929 02 01 ėjo 7 pėst. pulko karo kapeliono pareigas.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Basanavičius Jonas

[gimė 1851 11 23 Ožkabaliuose, Vilkaviškio rj. - 1927 02 16 Vilniuje] - gydytojas, istorikas, etnologas, tautosakininkas, publicistas.

Mokėsi Marijampolės g-joje, 1879 m. Maskvos u-te baigė mediciną. 1882- 1884 medicinos studijas gilino Prahėje ir Vienoje. Žymus lietuvių tautinio judėjimo veikėjas. Vienas „Aušros“ steigėjų, redagavo pirmuosius jo numerius, lėmė idėjinę kryptį. Inicijavo Lietuvių mokslo draugijos įkūrimą, iki mirties jai vadovavo. Aktyvus Lietuvos valstybingumo idėjos realizuotojas, 1905 m. Lietuvių seimo Vilniuje pirmininkas, Lietuvos Tarybos narys, Vasario 16-osios akto signataras. Paskelbė apie 40 istorijos, etnografijos, mitologijos, folkloristikos studijų, ypač didelį dėmesį skyrė senajai lietuvių kultūrai ir tautos genezei, sukūrė trakiškąją lietuvių kilmės teoriją. Mokslo ir kultūrinės bei visuomeninės publicistikos straipsnius spausdino daugelyje liet. laikraščių ir žurnalų, taip pat bulgarų, rusų, lenkų, vokiečių periodikoje. Sudarė ir išleido tautosakos rink. „Lietuviškos pasakos“ (1-2, 1898-1902), „Ožkabalių dainos“ (1-2, 1902), „ Iš gyvenimo vėlių ir velnių“ (1903), „Lietuviškos pasakos įvairios“ (1-4, 1903-1905). Surinko ir paskelbė medžiagos A. Vištelio, V. Kudirkos, V. Pietario, A. Strazdo biografijoms, straipsnių ir recenzijų, atsiminimų, parašė J. Zauerveino biografiją ir parengė jo poezijos rinkinį (1922, rank.).

Basanavičius Vincas

[gimė 1861 08 01 Ožkabalių k., Vilkaviškio rj. - 1910 04 23 Ožkabaliuose (Vilkaviškio r.)] - tautosakos užrašinėtojas.

Ūkininkaudamas rinko iš savo apylinkių įvairių žanrų liaudies kūrybą, daugiausia pasakas. Užrašė - 700 pasakojamosios tautosakos kūrinių, 150 dainų, 134 mįsles ir kt. Dauguma užrašymų skelbta brolio Jono Basanavičiaus parengtuose leidiniuose („Lietuviškos pasakos“, „Lietuviškos pasakos įvairios“, „Iš gyvenimo vėlių bei velnių“, „Ožkabalių dainos“).

Batisa Kostas

[gimė 1904 09 07 Pilviškių k., Vilkaviškio aps. - 1936 04 30 Pilviškiuose] - visuomenės veikėjas.

1923 - 1925 mokytojaudamas Maštaičių ir Aleksandravos pr. m-luose (Šakių rj.) suorganizavo jaunimo švietimo kursus Balčiūnuose (Vilkaviškio rj.), įkūrė „Kultūros“ būrelį ir pažangų literatūrai būrelį Pilviškių mokytojų kursuose.

Batisa Vytautas

[gimė 1925 03 31 Kybartuose, Vilkaviškio rj.] - inžinierius architektas.

Baukus Alfonsas

[gimė 1928 09 25 Lubiškių k., Vilkaviškio rj. - 2001 10 23 Vilkaviškyje] - pedagogas, tautodailininkas.

Baigęs pradžios mokyklą, jis mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje. Grįžęs iš kariuomenės įstojo į Vilniaus pedagoginio instituto (dabar - Vilniaus pedagoginis universitetas) Rusų kalbos ir literatūros fakultetą. Baigęs tik 3 kursus, pradėjo dirbti Vilkaviškio S. Nėries vidurinėje mokykloje praktikos darbų mokytoju. Tada ir prasidėjo A. Baukaus kelias į dailės pasaulį. Jis buvo tikras entuziastas, uždegantis mokinius tai aviamodelių gamyba, tai medžio darbai, tai tekinimu ir raizymu. Dalyvavo daugelyje parodų. Paskutinę parodą surengė 2001 m. gegužės mėnesį drauge su buvusio savo mokinio D. Jurevičiaus ir savo sūnaus Rimo darbais.

Baukus Petras

[gimė 1892 07 04 Rūdodos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1929 Vilkaviškyje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 02 11 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Tarnybą baigė vyr. puskarininkio laipsniu.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio medaliu (1920), Savanorio medaliu (po mirties 1936).

Baziliauskas Sigitas

[gimė 1922 07 09 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1975 07 31 Detroite, MI] - futbolininkas.

Mokėsi Kybartų g-joje. Žaidė futbolą Kybartų Jaunlietuvių sporto organizacijos komandoje, vadovaujamoje tėvo Prano Baziliausko. 1944 m. pasitraukęs į Vakarus, gyveno Vienoje, vėliau Innsbrucke, Austrija, nuo 1945 m. Augsburgėje, Vokietija, Hochfeldo, stovykloje; čia žaidė „Dainavos“ klubo komandoje, organizavo sportinį gyvenimą. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Detroite. Dalyvavo JAV LB veikloje, žaidė futbolą liet. sporto klubo „Kovos“ komandoje.

Bendokaitis Juozas

[gimė 1876 Vilkaviškio aps. - 1957 11 03 Čikagoje] - JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

Bendoraitis Jonas

[gimė 1922 Matarnų k., Vilkaviškio aps. - 1947 05 23] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio gimnazijos 6 klases, Žemės ūkio mokyklą. Antrosios sovietų okupacijos metu mobilizuotas į RA. 1945 m. grįžęs stojo į partizanų gretas. Buvo priimtas į Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės P. Plechavičiaus kuopos Žaibo būrį. Dalyvavo Jankų, Barzdų, Staškų, Saulėkaičių ir kituose mūšiuose. 1947 05 23 Paberžupio k., Būblelių vls., Šakių aps., buvo nukautas.

1999 09 06 suteiktas leitenanto laipsnis (po mirties).

Bendoraitis Juozas

[gimė 1915 09 15 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Kybartų aukštesn. komercinę mokyklą. Nuo 1936 09 19 mokėsi Karo mokykloje. 1937 09 15 ją baigęs ats., jaun. leitenanto laipsniu paleistas į pėst. specialybės karininkų atsargą.

Bendorius Petras (Bendoravičius)

[gimė 1863 Matlaukio k., Kaupiškio vls., Vilkaviškio aps. - 1906 11 19 Ūdrijoje (Alytus)] - pedagogas.

1879 - 1884 mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje. Mokytojaudamas rinko rusų geografinei draugijai lietuvišką etnografinę medžiagą, už kurią gavo sidabro medalį. Spaudą leidus, pradžios mokykloms parašė vadovėlius „Vaikų žvaigždutę“, „Aritmetikos uždavinių ir pavyzdžių rinkinį“ (su P. Daugirdu).

Benekeraitis Jonas

[gimė 1884 10 05 Griebčių k., Vilkaviškio r.] - pažangus JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

Bereiša Algimantas

[gimė 1951 11 24 Kybartuose, Vilkaviškio r.] - irkluotojas, SSRS tarpt. klasės sporto meistras (1974). 1973 m. baigė LVKKI, 1988 - VU Teisės fakultetą. Lietuvos irklavimo čempionas: pavienės keturvietės be vairininko (1972), su vairininku (1974), aštuonvietės (1972, 1974, 1976). Lietuvos pavienės dvivietės su vairininku irklavimo vicečempionas (1969, 1973). Lietuvos irklavimo čempionatų bronzos medalininkas: keturvietės su vairininku (1970), dvivietės su vairininku (1971). Irkluodamas aštuonvietę laimėjo Lietuvos komandinį čempionatą (1980), keturvietę su vairininku - Lietuvos maratono čempionatą (1974). SSRS aštuonvietės ir keturvietės su vairininku irklavimo taurės laimėtojas (1974), SSRS aštuonvietės irklavimo čempionatų bronzos medalininkas: aštuonvietės (1974) ir keturvietės be vairininko (1975). SSRS tautų spartakiadoje aštuonvietės irklavimo varžybose užėmė 2 vietą, keturvietės be vairininko - 3 vietą (1975). 3 kartus laimėjo „Griunau“ regatą (1975). Šiuo metu dirba teisininku Airijoje.

Berentas Eduardas

[gimė 1888 11 09 Simaneliškių dvare (Kisiniškių k.), Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradėjo 1919 02 05. Kaip karo valdininkas paskirtas į Kauno komendantūros atsargą. 1919 06 17 paskirtas į Vilkaviškio komendantūrą. 1920 05 02 perkeltas į I ats. batalioną. Už pasižymėjimą mūšiuose 1920 08 21 pakeltas į karininkus, suteiktas leitenanto laipsnis. 1922 01 30 baigė Aukštuosius karininkų kursus, 1923 05 18 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1923 12 31 perkeltas į Karo mokyklą. 1926 02 16 suteiktas kapitono laipsnis. 1937 09 08 suteiktas majoro laipsnis.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio ordinu (1920), DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1929), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Šaulių žvaigžde.

Berentas Robertas

[gimė 1906 03 15 Kisiniškių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1960 03 26 Maince (Vokietija)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio realinėje g-joje, kurią baigęs įstojo į Karo mokyklą. 1928 09 ją baigė leitenanto laipsniu. 1929 m. baigė 4 mėn. kursus prie Aukštųjų karininkų kursų. 1932 09 07 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Artilerijos skyrių ir 1933 m. tų kursų Ryšių skyrių. 1932 11 23 pakeltas į leitenantus. 1935 11 23 suteiktas kapitono laipsnis. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Po Vokietijos kapituliacijos gyveno DP stovykloje. 1950 m. stoji į amerikiečių 4204 kuopą, kurioje tarnavo iki mirties.

Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1938) ir Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Bergeris Jonas

[gimė 1906 Geisteriškių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1929 02 19 baigė Karo mokyklą ats. leitenanto laipsniu. Nuo 1930 m. tarnavo Vilkaviškio policijoje. 1937 m. pasienio policijos Ukmergės baro vachmistras, 1939 m. Utenos aps. pasienio policijos vachmistras.

Berkmanas Efoimas

[gimė 1900 04 25 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, Lietuvos TSR nusipelnęs ekonomistas (1965).

Bernotaitis Arvydas

[gimė 1957 10 03 Alksnėnų k., Vilkaviškio r.] - projektuotojas - dizaineris, medžio drožėjas.

Baigęs Vilkaviškio S. Nėries vidurinę mokyklą, toliau mokėsi Kaune. Dar mokydamasis įniko piešti. Grįžęs iš sovietinės armijos pradėjo dirbti Vilkaviškio buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato meno dirbtuvėse. Jas uždarius, ėmė dirbti savarankiškai. Gamino įvairius namų apyvokos daiktus, baldus. Vėliau pastebėjo, kad per įvairias šventes ir muges žmonės ypač domina mediniai žaislai. Po truputį perprato jų gamybos paslaptis. Nuo 2003 m. pradėjo dirbti žemės ūkio kooperatyve „Senoji kryžkelė“ įkurtame žaislų gamybos ceche projektuotoju - dizaineriu. Dažniausiai šią produkciją perka Vakarų Europos verslininkai: danai, olandai, belgai, vokiečiai.

Bernotaitis Bronius

[gimė 1942 03 11 Kisiniškių k., Vilkaviškio r.] - dailininkas.

1975 m. baigė LTSR valstybinio dailės instituto pedagogikos f-tą. Nuo 1967 m. gyvena Raseiniuose. Dailės parodose dalyvauja nuo 1980 m.

Bervingis Adolfas

[gimė 1890 12 25 Vilkaviškyje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1912 m. Sankt Peterburge baigė g-jos 4 klases. Nuo 1913 m. tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1914 m. baigė Žitomiro praporščikų mokyklą. 1916 07 05 suteiktas paporučikio laipsnis. 1919 11 02 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. 1919 12 14 nustatytas vyr. leitenanto laipsnis. 1920 11 15 perkeltas į Atsargos batalioną, paskirtas 2 kuopos jaun. karininku. 1921 03 21 už melagingas žinias, kad Rusijos kariuomenėje buvo poručikas, pažemintas į eilinius, nubaustas 6 mėn. kalėjimo ir 1922 m. pašalintas iš kariuomenės.

Bezykornovas Marius

[1976 08 22 Kybartuose, Vilkaviškio r.] - futbolininkas.

1994 m. žaidė Klaipėdos „Jogintos“, 1995 - 2004 Kauno „FBK“, 2005 m. Vilniaus „Žalgirio“, Klaipėdos „Atlanto“, 2006 m. - Kėdainių „Nevėžio“ klubų komandose (> 290 rungtynių, 65 įvarčiai). 6 kartus (1999 - 2004) Lietuvos čempionas. 7 kartus (1997 - 1998, 2003) atstovavo Lietuvos rinktinei, įmušė 2 įvarčius. 2007 m. žaidė Šilutės „Šilutės“, 2008 m. - SK „Blazma“ (Rėzeknė, Latvija). Tauragės „Tauro“, 2009 m. - Kauno „LKKA“ ir „Teledema“ komandose. Lietuvos šalies futbolo rinktinės narys, žaidžia Kauno „Nautaros“ komandoje.

Bičkauskas - Gentvila Leonas

[gimė 1910 09 27 Kybartuose - 2003 Vilniuje] - istorikas, istorijos daktaras (1974).

1946 m. baigė Vilniaus un-tą. 1944 m. Vilniaus un-to, nuo 1946 m. Vilniaus ped. in-to dėstytojas, profesorius (1975). Paskelbė veikalų iš XIX a. II pusės agrar. santykių ir valstietijos istorijos, kapitalistinio gamybos būdo ir kapit. santykių įsigalėjimo Lietuvos kaime: „1863 metų sukilimas Lietuvoje“ (1958), „Žemės kreditas Lietuvoje“ (1973); monografinio pobūdžio straipsnių iš Rusijos patvaldystės agrar. politikos ir socialinės ekonominės istorijos Lietuvoje ir Baltarusijoje.

Bielevičius Jonas

[gimė 1907 04 04 Kybeikių k., Kybartų vls.] - pedagogas, visuomenininkas.

1917 - 1920 lankė Kybeikių pr. mokyklą, o 1928 -1928 - Kybartų g-ją. Baigęs ją tais pačiais metais įstojo į Kauno universiteto Teologijos ir filosofijos fakultetą lietuvių kalbos ir literatūros studijuoti. Tada įstojo ir į „Vytauto“ klubą ir 1929 m. pavasarį buvo pakeltas tikruoju nariu. 1931 m. persikėlė į Humanitarinį fakultetą. 1940 m. vasarą lankė pradžios mokytojų kursus, o 1941 - 1944 mokslo metais dirbo Aukštadvaryje pradžios mokyklos mokytoju. 1946 m. buvo paskirtas savo Kybeikių kaimo pradžios mokyklos mokytoju ir nesibaigus nė mokslo metams, dar balandžio mėnesį paskirtas Vilkaviškio g-jos mokytoju.

Bieliukas Kazimieras

[gimė 1901 08 26 Dugnų k., Paežerių vls. Vilkaviškio aps. - 1991 05 04 Vilniuje] - geografas, geografijos daktaras (1936), LTSR MA akademikas (1946).

1929 m. baigė Kauno un-tą. 1937 - 1939 tobulinosi Prahos un-to geografijos institute. 1946 - 1963 Geologijos ir geografijos in-to direktorius, nuo 1963 m. Zoologijos ir parazitologijos in-to geografijos skyriaus vadovas. Moksliniuose straipsniuose nagrinėjo ežerų dubens formos, morfometrinių rodiklių atrankos ir klasifikacijos, vandens sąmaišos klausimus. Išleido kn.: „Dovinės baseino ežerai“ (1937), „Ežerotyros pagrindai“ (1961).

Bieliukas Liudvikas

[gimė 1911 07 18 Dugnų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. Studijavo VDU Teisių f-to Ekonomikos skyriuje. 1931 m. pašauktas į karinę tarnybą ir 1931 09 16 priimtas į Karo mokyklą. 1932 09 15 ją baigęs jaun. leitenanto laipsniu paleistas į pėst. specialybės karininkų atsargą. 1939 02 15 suteiktas ats. leitenanto laipsnis. Kilus Vokietijos - SSRS karui užsiregistravo Kauno karo komendantūroje.

Bilevičius Elisas

[gimė 1904 02 05 Vilkaviškyje - 1986 01 13 Vilniuje] - memuaristas, publicistas.

1926 m. baigė Komunistinį nacionalinių mažumų universitetą Maskvoje. 1928 - 1931 kalinamas. Parašė atsiminimų apie Lietuvos kalėjimus. 1941 m. Sovietinės Lietuvos maisto pramonės liaudies komisaras, 1941 - 1945 Lietuvos partizaninio judėjimo štabe Maskvoje, 1945 - 1951 partinėse pareigose. Vėliau ministras, Liaudies ūkio tarybos pirmininko pavaduotojas. Reiškėsi spaudoje rusų, lietuvių, žydų kalbomis. Parašė atsiminimų kn. „Ne veltui praėję metai“ (1958), „Nemunas grįžta į savo vagą“ (1961), „Didžiojo įtempimo laikai ir žmonės“ (1983), „Akmenuoti takai“ (rusų k., 1985).

Bilevičius Pranas (Bilėnas)

[gimė 1898 11 11 Vištyčio mstl., Vilkaviškio aps. - 1942 10 13] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė g-ją. 1919 03 05 pradėjo tarnybą Lietuvos kariuomenėje, dalyvavo kovose su bolševikais. 1921 12 18 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1925 01 12 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1928 11 28 baigė Aukštųjų karininkų kursų Bendrąjį skyrių. 1931 03 31 perkeltas į Karo mokyklą. 1931 11 23 suteiktas kapitono laipsnis, o 1935 12 31 - majoro laipsnis. 1937 06 28 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Gen. štabo skyrių. 1938 07 22 suteiktas gen. št. plk leitenanto laipsnis. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams. 1942 10 13 žuvo lageryje. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1934), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Bindokaitė Elena (Kerniauskienė)

[gimė 1899 12 12 Vilkaviškyje - 1990 02 09 Klaipėdoje] - aktorė, LTSR liaudies artistė (1956). 1929 m. baigė Valstybės teatro vaidybos studiją. 1919 - 1931 vaidino Kauno teatruose (1929 - 1931 Valstybės teatre). Šiaulių dramos teatre dirbo nuo 1931 - 1959. Įsteigė ir 1946 - 1965 metais vadovavo Šiaulių miesto Vaikų teatrui. Sukūrė per 200 vaidmenų, iš jų svarbesni: Dorina (Moliere „Tartiufas“), Danguolė (V. Mykolaičio - Putino „Valdovas“, abu 1932), Luiza (F.Schillerio „Klasta ir meilė“, 1941) Klimanskienė (A. Griciaus „Karšta vasara“, 1955), Senelė (A. Kasonos „Medžiai miršta stovėdami“, 1957) ir kt. Parašė ir režisavo pasaką vaikams „Gintaro lazdelė“ (1957). Apdovanota Garbės ženkle ordinu.

Biskis Gediminas Vincas

[gimė 1915 06 20 Deksnikių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1935 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1935 09 15 pradėjo karinę tarnybą. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą ryšių specialybės ats. jaun. leitenanto laipsniu. Baigė VDU Technikos f-tą. 1929 03 29 paskirtas Kauno rinktinės Marvelės šaulių būrio vadu. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1950 m., emigravo į JAV, gyveno Čikagoje, vėliau Klarenton Hulse.

Biskis Sergijus Kęstutis

[gimė 1917 01 11 Deksnikių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1997 05 29] - inžinierius, karininkas. 1936 m., baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1937 09 15 baigė Karo mokyklą inžinierijos specialybės ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1943 m. baigė VDU Technologijos f-tą. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. 1949 m. emigravo į JAV. Dirbo Čikagoje inžinieriumi mechaniku. 1992 m. sugrįžo į Lietuvą. Mirė 1997 m., palaidotas Antupių kapinėse (Vilkaviškio r.).

Byla Jonas

[gimė 1900 04 30 Teiberių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - visuomenininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1919 03 01 savanorių įstojo į 1-osios artilerijos brigados pirmą bateriją. Sužeistas į kairiąją ranką kurią teko amputuoti. Buvo pripažintas karo invalidu ir karinę tarnybą baigė 1920 10 05. Dalyvavo mūšiuose prieš bolševikus ir lenkus. Tarnavo Karo muziejaus invalidų komandoje. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1921), Savanorio (1928), Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais.

Blauzdžiūnaitė - Motiekaitienė Izabelė

[gimė 1909 08 06 Geisteriškių k., Vilkaviškio aps. - 1985 09 28 Čikagoje, IL] - dainininkė (dramatinis sopranas), literatė. Baigusi Marijampolės g-ją, 1930 - 1937 studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te. 1934 - 1937 redagavo „Naująją vaidilutę“ Parašė straipsnių, eilėraščių, novelių. Į lietuvių kalbą išvertė Malraux „Kraujas ir opiumas“ (1939). Baigė Kauno konservatoriją (dainuoti mokėsi pas O. Marini). 1942 m. debiutavo Kauno didžiajame teatre. 1942 - 1944 dainavo operoje, radiofone, surengė solo koncertų didesniuose miestuose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į JAV. 1950 m. Great Northern teatre Čikagoje sukūrė Leonoros vaidmenį G. Verdi operoje „Trubadūras“. 1952 m. laikr. „Chicago Tribune“ muzikiniame festivalyje

laimėjo premiją. Turėjo savo dainavimo studiją, su mokiniais pastatė G. C. Menotti operą „Telefonas“. Čikagos liet. operai į lietuvių kalbą išvertė libretų. Į plokšteles įdainavo Kalėdų giesmių, duetų su A. Kalvaityte.

Blauzdžiūnas Bronius

[gimė 1905 08 09 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1985 07 03 Alytuje] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1932 10 12 pašauktas į karinę tarnybą. 1933 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1935 01 22 priimtas į ginklavimo karininkų kursų. 1935 12 21 baigė ginklavimo karininkų kursus, perkeltas į Ginklavimo valdybą, paskirtas Centrinio artilerijos skyriaus sandėlio vedėju. 1938 05 01 suteiktas leitenanto laipsnis. 1940 m. baigė VDU Gamtos - matematikos f-tą. Vokiečių okupacijos metu dirbo Vilkaviškio g-joje mokytoju. 1945 - 1953 dirbo Marijampolės I g-joje mokytoju, 1947 m. - šios mokyklos direktorius. Nuo 1953 m. - Alytaus I vidurinės mokyklos fizikos ir astronomijos mokytojas.

Blauzdžiūnas Petras (Blaudžiūnas)

[gimė 1907 08 30 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1929 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją ir mokytojų Svėdasų pradinėje mokykloje. 1930 m. pašauktas į karinę tarnybą, priimtas į Karo mokyklą. 1931 10 29 ją baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu. Paleistas į atsargą mokytoju. Mokytojaudamas baigė VDU Teisių f-to Ekonomikos skyrių. Vokiečių okupacijos metu dalyvavo „Jaunosios Lietuvos“ ir Šaulių sąjungos veikloje, o VDU buvo korporacijos „Neo - Lituania“ narys.

Blažaitis Raimondas

[gimė 1967 05 26 Alvito k., Vilkaviškio r.] - tautodailininkas.

Savamokslis medžio drožėjas. Pirmieji darbai sukurti dar vaikystėje. Medj drožia nuo 1989 m. Tai įvairūs dirbinėliai - rūpintojėliai, statulėlės. Nuo 1999 m., dalyvauja drožėjų stovyklose - simpoziumuose, parodose. Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys nuo 1999 m.

Blumchenas Otto

[gimė 1899 05 30 Vilkaviškyje - 1978 11 02 Vokietijoje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio g-jos 4 klases. 1919 02 22 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Artilerijos pulko raštininku. 1920 06 03 suteiktas karo valdininko laipsnis ir paskirtas į Artilerijos skyrių vyr. raštvedžiu. 1921 02 01 paskirtas Artilerijos tiekimo skyriaus raštinės vedėju, vėliau buhalteriu. 1926 09 11 baigė 4 mėn. artilerijos karininkų parengimo kursus. 1927 02 17 suteiktas administracijos (B) vyr. leitenanto laipsnis, 1929 11 23 - kapitono laipsnis. 1932 06 14 baigė ginklavimo karininkų parengimo kursus. 1939 11 23 suteiktas majoro laipsnis. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Po karo Vokietijoje tarnavo Vytauto Didžiojo lietuvių sargybos kuopoje prie amerikiečių armijos kuopininku, vėliau būrio vadu, o 1953 - 1964 kuopos vadu. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Savanorių medaliu (1930).

Blūdžius Andrius

[gimė 1889 03 22 Skardupių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1910 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. I pasaul. karo metu tarnavo Rusijos kariuomenėje. Baigus Čugujevo karo mokyklą 1916 12 01 suteiktas praporščiko laipsnis. 1918 m. rudenį grįžo į Lietuvą. 1919 01 01 - 1925 03 01 policijos vadas Vilkaviškio ir Kėdainių aps. Nuo 1925 04 01 mokytoju Kėdainiuose. 1928 10 11 nustatytas ats. vyr. leitenanto laipsnis. 1930 08 01 išrinktas Kėdainių m. burmistru.

Blusevičius Jonas

[gimė 1890 07 13 Kalvos k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 04 25 savanoriu įstojo į 2-ojo pėstininkų Algirdo pulką. Dalyvavo kovose prieš bolševikus ir lenkus. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919).

Borisevičius Kazimieras

[gimė 1884 01 43 Bebrininkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1920 Šunskuose (Marijampolės r.)] - kunigas, visuomenininkas.

Mokėsi Šunskų pradžios mokykloje, vėliau su broliu Vincentu - Petrapilio šv. Kotrynos berniukų g-joje. 1908 m. baigė Seinų kunigų seminariją. Iššventintas Varšuvoje. Vikaravo Teoline 1908 - 1910 (Mozūruose), vėliau kunigavo Suvalkijos parapijose. 1910 m. dalyvavo brolio Vincento pirmosiose šv. Mišiose Šunskų bažnyčioje. Vokiečiams okupavus Lietuvą pasitraukė į Minską su broliu ir giminaičiais. 1917 m. buvo išrinktas atstovu (su kt.) Rusijos Lietuvių seimą kaip krikščionis demokratas. 1918 m. sugrįžo į Tėvynę. Vikaravo Pajevonyje, čia sunkiai susirgo ir nebeapsveiko.

Borisevičius Vincentas

[gimė 1887 11 23 Bebrininkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1946 11 18] - vyskupas.
Baigė vietinę mokyklą, mokėsi Marijampolės ir Petrapilio šv. Kotrynos berniukų g-joje, Seinų kunigų seminarijoje. Studijavo Friburge (Šveicarijoje). Dėstytojavo Seinų kunigų seminarijoje Gižuose. Pirmas šv. Mišias atlikė Šunskuose. Kunigavo Suvalkų Kalvarijoje, Minske, Voroneže. Dalyvavo Petrapilio lietuvių seime. 1922 - 1926 profesoriavo Seinų kunigų seminarijoje. 1927 - 1940 Telšių kunigų seminarijos rektorius, kurijos kancleris. 1940 03 10 iššventintas titulinis Lizijos vyskupu. Nuo 1944 m. Telšių vyskupijos vyskupas ordinaras. Spausdinosi „Ateityje“, „Tiesos kelyje“, „Žemaičių priedelyje“, „Spauzoje ir gyvenime“ ir kt. Sovietų valdžia vyskupą suėmė 1945 12 18 ir savaitę kalino. 1946 02 05 suimamas ir išvežamas į Vilniaus saugumo kalėjimą ir tų pačių metų rugpjūčio 28 dieną nuteistas mirties bausme sušaudant. Nuosprendis įvykdytas lapkričio 18 dieną. Palaikai užkasti bendrame kape Tuskulėnų dvaro parke Vilniuje. 2000 Šventaisiais jubiliejiniais metais įtrauktas į XX a. kankinių - tikėjimo liudytojų martirologą. 1999 09 27 perlaidotas Telšių katedroje.

Borkertas Aidis

[gimė 1967 03 14 Vilkaviškyje] - kanojininkas.
1994 m. baigė LVKKI. 24 kartus Lietuvos čempionas: vienvietės kanojos - 200 m (1992 - 1994), 500 m (1991), 1000 m (1991), 10 000 m (1986), 4 x 500 m (1989 - 1992), maratono (1987), dvivietės kanojos - 200 m (1995), 500 m (1989, 1990, 1992, 1993), 1000 m (1992, 1993), 10 000 m (1990, 1991), keturvietės kanojos - 500 m (1991, 1992), 1000 m (1991, 1992).

Bovinas Vincas (tikr. Pėstininkas)

[gimė 1890 04 23 Dapkiškiuose, Vilkaviškio vls. - 1982 08 08 JAV] - literatas, pažangus JAV lietuvių veikėjas.
1911 m. atvyko į JAV. Dalyvavo Liet. socialistų s-gos veikloje. Lietuvos meno s-gos vienas organizatorių, ilgą laiką buvo jos sekretorius. Dalyvavo Amerikos lietuvių darbininkų literatūros veikloje. Išėivijos ir okupuotos Lietuvos periodinėje spaudoje paskelbė publicistikos, straipsnių apie literatūrą. Parašė pjesių.

Bradūnas Kazys

[gimė 1917 02 11 Kiršų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 2009 02 09 Vilniuje] - poetas.
Baigęs Vilkaviškio g-ją, 1937 m. įstojo į VDU Teologijos - filosofijos f-tą. 1940 m. persikėlė studijuoti į Vilniaus un-to Humanitarinį f-tą, kurį baigė 1943 m. Dar studijuodamas (1937 - 1938) redagavo žrn. „Ateitis“, tarnavo kariuomenėje (1938 - 1939), mokytojavo Alytaus g-joje (1941). 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo Miuncheno liet. g-joje, 1945 - 1948 redagavo žrn. „Aidai“. 1949 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD, kur dirbo ir fiz. darbą. 1952 - 1959 žrn. „Literatūros lankai“ redakcijos narys. Nuo 1990 m. gyveno Lietuvoje, Vilniuje. Pirmuosius eilėraščius išspausdino 1932 m. „Ateityje“, „Ateities spinduliuose“, „Pradalgėse“. Ankstyvieji eil. rinkiniai: „Vilniaus varpai“ (1943, II leid. 1947, leidyklos „Patria“ premija), „Pėdos arimuos“ (1944), „Svetimoji duona“ (1946, Lietuvos Raud. Kryžiaus premija), „Maras“ (1947), „Apeigos“ (1948). Rinkiniai išleisti JAV: „Devynios baladės“ (1955, „Aidų“ premija), „Morenų ugnys (1958, LRD premija), „Sidabrinės kamanos“ (1964, „Draugo“ poezijos premija), triptikas „Sonatos ir fugos“, „Susitikimai su M.K. Čiurlioniu“ (1967), „Donelaičio kapas“ (1970, LRD premija), „Pokalbiai su karaliumi“ (1973), „Alkana kelionė“ (1976), „Užėjoje prie Vilniaus vieškelio“ (1981, JAV LB premija), „Priešai“ (1983, Montrealio sambūrio V. Krėvės premija), „Krikšto vanduo Joninių naktį“ (1987, LRD premija). Lietuvoje išspausdinti rinkiniai: „Jaugom Nemuno upynė“, „Prie vieno stalo“ (abu 1990), „Duona ir druska“ (1992), „Lietuviškoji trilogija“ (1994), „Iš grumsto ir iš dvasios“ (1994), „Grūdų valanda“ (1997). Priklauso vad. žemininkų kartai.
Apdovanotas Lietuvos nacionaline premija (1992), Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 4 laipsnio ordinu (1994), „Poezijos pavasario“ laureatas (2002).

Brazaitis Juozas

[gimė 1883 10 03 Skardupių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - teisininkas.
Mokėsi Marijampolės g-joje, 1909 m. baigė Maskvos universiteto teisių fakultetą. Po to Lietuvoje

vertėsi advokatūra. Nuo 1918 12 09 Vilkaviškio apskrities taikos teisėjas, nuo 1919 01 01 Suvalkų (vėliau Marijampolės) apygardos teismo gynėjas. 1926 10 01 Vyriausiojo Tribūnolo narys, nuo 1933 09 15 Vyriausiojo Tribūnolo skyriaus pirmininkas.

Brazaitis Juozas

[gimė 1900 04 01 Didžiųjų Šelvių k., Vilkaviškio aps. - 1983 09 11 Kaune] - vet. gydytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 02 16 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Priimtas į 2-ojo pėstininkų Algirdo pulką. Dalyvavo mūšiuose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. Tarnybą baigė vyr. puskarininkio laipsniu. 1934 m. baigė Vienos vet. akademiją. 1934 - 1945 dirbo vet. gydytoju įvairiose Lietuvos vietose. 1945 - 1970 dėstė Veterinarijos akademijoje; doc. (1946), 1947 - 1952 prorektorius, 1958 - 1965 Vet. f-to dekanas. Paskelbė moksl. Straipsnių apie gyvulių ligas, parašė monografiją „Infekcinės kiaulių ligos“ (1961), vadovėlių „Epizootologija su mikrobiologijos pagrindais“ (su kitais, 1966).

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Savanorio ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais.

Brazauskas Bronius (slap. Sakalas)

[gimė 1914 Bartninkų k., Vilkaviškio aps. - 1946 06 12 Agurkiškės k (Lukšių vls.)] - Lietuvos pasipriešinimo sovietinės okupacijos režimui veikėjas.

1945 09 tapo Tauro apygardos Stirnos rinktinės partizanų vadovu, vadovavo būriui, vėliau kuopai. Nuo 1946 09 Žalgirio rinktinės štabo viršininkas. 1946 06 05 partizanų laimėtų Griešių kautinių Kazlų Rūdos miškuose vienas vadų. Tuoj po kautynių su kitais į Žemaitiją lydėjo apygardos vadą Z. Drungą (Mykolas Jonas); būriui patekus į pasalą B. Brazauskas ir kiti partizanai žuvo. Jo garbei kuopa pavadinta Sakalo vardu. Po mirties partizanų vadovybės buvo apdovanotas juostelėmis „Už uolumą“ ir „Už narsumą“, Laisvės kovos 3 laipsnio kryžiumi.

Brazauskas Jonas

[gimė 1904 06 26 Bartninkų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1983 07 24 Waterbury, CT) - miškininkas, visuomenininkas.

Baigęs Marijampolės g-ją, mokėsi Dotnuvos ž.ū. akademijos miškininkystės skyriuje, kurį baigė 1929 m. 1937 - 1940 dėstė vidurinėje miškų mokykloje. Bendradarbiavo „Mūsų giriose“. Pasitraukęs į Vakarų, 1944 - 1945 Austrijoje dirbo miško įvertintoju (taksatoriumi). 1949 m. persikėlė į JAV. Buvo aktyvus JAV LB organizacijų ir Šv. Juozapo liet. parapijos narys. 1951 m. su kitais Waterbury suorganizavo scenos mėgėjų sambūrį, vaidino jo spektakliuose, juos režisavo. Rašė į Lietuvos enciklopediją.

Brazauskas Pijus

[gimė 1905 11 28 Bartninkų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1990 03 01 North Bende, OR] - kunigas, dailininkas, Garbės daktaras.

1919 - 1924 mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono g-joje. Baigęs Seinų kunigų seminariją (Gižuose), kunigų įšventintas 1930 07 13. Kunigaudamas Aleksote mokėsi Kauno meno mokykloje (baigė 1936). Freskomis išdekoravo Pajevonio bažnyčią, nutapė paveikslą „Dariaus ir Girėno transatlantinis žygis“. Pasitraukęs į Vakarų, 1945 - 1949 gyveno Glasenbache, Austrija, buvo pabėgėlių stovyklos kapelionas. Į JAV persikėlė 1950 m. Išveivijoje sukūrė triptiką „Lietuvos karaliaus Mindaugo krikštas“, palaimintojo J. Matulaičio ir kitų žymių dvasininkų portretų, šventųjų paveikslų, keturioms bažnyčioms nutapė skirtingas Kryžiaus kelio stotis. Šv. Kazimiero 500 m. mirties sukakties proga sukūrė keletą jo paveikslų. Marguis Giuseppe Scichona tarpt. universiteto fondas už darbus bažnytinio meno srityje 1987 m. suteikė garbės daktaro laipsnį. Padėjo B. Kvikliui rengti leidinį „Lietuvos bažnyčios“.

Brazys Jonas (slap. Klajūnas)

[gimė 1921 Opšrūtų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1949 10 16 (ar 17) Gražiškų k., Barzdų vls.] - vienas partizanų vadų.

Partizanų tapo 1946 m. . 1947 01 01 paskirtas laikinai eiti Kęstučio rinktinės kuopos vado, 1948 01 06 rinktinės vado pareigas, nuo 1949 03 21 - Kęstučio rinktinės kuopos vado, 1948 01 06 - rinktinės vado pareigas, nuo 1949 03 21 - Kęstučio tėvūnijos vadas. 1949 05 05 suteiktas partizanų jaun. leitenanto laipsniu. 1947 05 10 apdovanotas juostelėmis „Už uolumą“, „Už narsumą“. 1950 08 07 apdovanotas 2 laipsnio Laisvės kovos kryžiumi su kardais. Žuvo išduotas.

Brazys Kazys

[gimė 1871 Mockabūdžio k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1920 06 13 Brooklyne, N.Y.] - vienas iš Vienybės Lietuvininkų leidėjų, visuomenės veikėjas.

Atvykęs iš Lietuvos į JAV, kurį laiką dirbo anglies kasyklose. Vėliau dirbo Vienybės Lietuvininkų spaustuvės rinkėju. 1897 12 su J. Paukščiu, T. Paukščiu ir S. Paukščiu sudarė bendrovę Vienibei Lietuvininkų leisti. J. Paukščiui mirus, 1914 - 1920 buvo VL leidėju savininku. 1901 m. SLA seimo atstovas. 1909 m. suorganizavo Brooklyne, N.Y. vyrų chorą.

Brazys Pranas

[gimė 1899 10 28 Samokinės k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 01 06 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo mūšiuose su bolševikais ir lenkais. Labiausiai pasižymėjo narsumu malšinant 1920 m. vasario sukilimą Panemunės kareivinėse. 1944 11 30 Vilniuje posėdžiavęs NKVD karo tribunolas nuteisė Brazį 10 metų kalėti. 1955 m. iš lagerio paleido, jis apsigyveno kiek galėdamas arčiau Lietuvos - Kaliningrado srityje.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1920) medaliu.

Brazytė - Bindokienė Danutė

[gimė 1932 05 14 Bartninkų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - rašytoja, žurnalistė.

1944 m. su tėvais išvyko į Vokietiją, mokėsi liet. g-joje. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Baigė Šv. Kazimiero akademiją, mokėsi Ped. lituanistikos in-te. Redagavo žrn. „Švietimo gairės“, nuo 1989 m. „Ateities“, nuo 1992 m. „Draugo“ vyriausioji redaktorė. Parašė apysakų vaikams „Keturkojis ugniagesys“ (1964), „Baltosios pelytės kelionė į Mėnulį“ (1966), realistinių ir fantastinių apysakų paaugliams „Mieste nesaugu“ (1970, JAV LB Kultūros fondo premija), „Parkas anapus gatvės“ (1973, JAV LB Švietimo tarybos premija), „Angelų sniegas“ (1981), romaną „Viena pasaulyje“ (1971). Parengė mokomųjų knygų „Lietuvių kalbos pratimai“ (1971), „Lietuvių literatūros skaitymai“ (1976 ir 1988), „Lietuvių literatūros konspektai“ (4 d., 1976), „Lietuvių kalbos sinonimų žodynelis“ (1982), „Lietuvių kalbos vadovėlis“ (1987). Parašė etnografinę kn. „Lietuvių papročiai ir tradicijos iševijoję“ (1989). Sukūrė scenos veikalų liet. liaudies papročių temomis, operetės „Pamario pasaka“ libretą. Paskelbė publicistinių straipsnių.

Apdovanota LSS ordinu (1997).

Bražinskas Algimantas

[gimė 1937 11 12 Vilkaviškyje] - kompozitorius.

1961 m. baigė Lietuvos kons-ją. 1961 - 1963 Lietuvos kino studijos muz. Redaktorius, 1963 - 1968 Lietuvos kompozitorių s-gos konsultantas. Sukūrė operas „Kristijonas“ (1983, past. 1985), „Liepona“ (1987), miuziklus „Pagramančio šnekučiai“ (1975, past. 1976), „Gaivus šiukšlyno vėjas“ (1998), oratoriją „Džiaugsmų daina“ (1997), 12 kantatų, 2 simfonijas, simf. Poemą „Laimės žiburys“ (1959), 2 kvintetus pučiamiesiems (1966, 1975), kūrinių smuikui ir fortepijonui, 3 sonatas fortepijonui, chorų, vokalinių ciklų, dainų, instr. pjesių, dramos spektaklių, kino filmų muzikos.

Apdovanotas LTSR valstybine premija (1973).

Brokas Liudas

[gimė 1872 12 11 Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1950 04 15 Kiršų k., Vilkaviškio r.] - Lietuvos Steigiamojo Seimo (1920 -1922) narys, visuomenininkas.

Kilęs iš dvaro darbininko Jokūbo Broko šeimos. Turėjo sūnų Vinčą, pas kurį gyveno senatvėje. Liudas (kitur - Liudvikas) Brokas nuo 7 iki 16 metų tarnavo pas ūkininkus. Vėliau išmoko siūti, tapo siuvėju. Pradėjus kurtis Lietuvos valstybei, buvo išrinktas į Alvito vls. komitetą. Dalyvavo II valstybės konferencijoje Kaune (1919 01 16). Buvo išrinktas į Valstybės Tarybą, joje priklausė KD frakcijai. Vienas ir su kitais Tarybos nariais dažnai teikė paklausimus Vyriausybei. Į StS kandidatavo II (Kauno) rinkimų apygardoje pagal LDF sąrašą Nr. 9 (rašytas aštuntas). Mirė ištikus insultui.

Brundza Andrius

[gimė 1871 11 07 Domeikių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1934 10 26 Marijampolėje] - veterinarijos gydytojas, visuomenės veikėjas.

Baigęs Marijampolės g-ją, atitarnavo kariuomenėje, Veiveriuose įgijo pradžios mokytojo teises, ūkininkavo, buvo gminas teisėju. Aktyviai dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, buvo kalinamas Vilniuje. Stoją į Dorpat universiteto veterinarijos fakultetą ir jį baigė 1908 m. Iki 1922 m. vertėsi veterinarijos praktika Sibire. Lietuvon grįžęs iki 1933 m. buvo Marijampolės apskrities veterinarijos gydytoju. Bendradarbiavo „Veterinarijoje ir Zootechnikoje“, „Ūkininko Patarėjyje“, „Mūsų Rytojyje“.

Brundza Antanas Baltramiejus

[gimė 1838 06 17 Talkiškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1892 Kronštate (Rusija)] - kunigas, knygnešys. Mokėsi slaptoje mokykloje. Kunigų seminariją 1862 m. baigė Seinuose. Į kunigus įšventino M. Valančius Varniuose. Paskirtas Beržininkų (prie Seinų) parapijos vikaru. 1863 m. perkeltas į Adamovičius, už pusantro mėnesio iškeltas į Keturvalakius. Sukilimo metu palaikė sukilėlius. Prasidėjus persekiojimams 1864 02 25 išsikėlė į Tilžę. Nuo 1867 m. Ropkojų filijos filialistas. Čia dirbo su S. Pėteraičiu ir kitais kovotojais prieš carizmą. Padėdavo M. Valančiui gabenti, persiųsti draudžiamą lietuvišką spaudą. Caro sargyba pradėjo persekioti, manydami, kad kunigas organizuoja naują sukilimą, gabena ginklus. 1870 07 07 areštuojamas ir su kitais spaudos rėmėjais lietuviams perduotas caro policijai. Per tardymus palūžo ir prisipažino. 1971 04 11 išstremtas į Archangelsko guberniją. 1876 m. į Tambovo guberniją. 1882 m. paleistas be teisės grįžti į Šiaurės vakarų kraštą.

Brundza Jonas

[gimė 1890 05 19 Parausių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1927 08 21 Palangoje] - gydytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės g-ją ir 1916 m. Maskvos universiteto medicinos fakultetą. Mobilizuotas gydytoju į rusų kariuomenę. Grįžęs į Lietuvą, 1919 01 05 stėjo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Nuo 1920 m. dirbo Karo ligoninėje, 1922 m. specializavosi nervų ligų srityje Leipzigo un-te. Išvertė A. Baranovo „Anatomiją“ ir kelis sanitarijos vadovėlius. Bendradarbiavo „Medicinoje“, „Lietuvoje“, „Karde“, „Ūkininkų balse“.

Apdovanotas II rūšies Vyties kryžiaus 3 laipsnio ordinu (1927), Savanorių medaliu (po mirties).

Brundza Kazys

[gimė 1903 09 13 Parausių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1991 10 13 Vilniuje] - botanikas, mikrobiologas.

1917 - 1925 mokėsi Marijampolės g-joje. 1926 m. Ž.Ū. Akademijos miškininkystės skyriuje. 1933 m. baigė VDU. 1943 m. Vilniaus universitete gavo gamtos mokslų daktaro laipsnį. Ž.Ū. Akademijos docentas. Kn.: „Kamanos“, „Hidrografija, stratigrafija ir augalija“ (su kt. 1937), „Šepeta“ (su kt. 1940), „Lietuvos SSR auginamų augalų parazitiniai grybai ir kai kurie parazitinių grybų biologijos klausimai“ (1961, rusų k.), vadovėliai: „Žemės ūkio mikrobiologija“ (1940), „Bendroji ūkinė botanika“ (1948), „Kultūrinių augalų ligos“ (1950), „Mikrobiologija“ (1969).

Apdovanotas LTSR valstybine premija (1966).

Brundza Motiejus

[gimė 1824 01 12 Talkiškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1869 03 10 Plutiškėse (Marijampolės aps.) - kunigas, švietėjas, religinių raštų rengėjas, draudžiamos liet. spaudos platintojas, lietuviško „Lamentoriaus“ autorius.

Baigė Žiūrių pradinę mokyklą, Pilviškių progimnaziją, Seinų kunigų seminariją. 1948 07 16 įšventintas kunigu. Parašė K. M. B. 1859 m. Suvalkuose parašė vadovėlį „Lamentorius lietuviszkas diel mažu wajkelių“. Taip pat parengė ir išleido „Rymo mokslas arba gražiausia diena gyvenime žmogaus“ (1862). Savo rašinius platindavo pats - neturtingiems atiduodavo už dyką.

Brundza Stasys

[gimė 1909 07 29 Vilkaviškio aps. - 1978] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1935 12 31 baigęs Ginklavimo karininkų kursų paskirtas į Ginklavimo valdybą. 1938 05 12 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo Ginklavimo valdybos Tyrimų laboratorijos raštvedžiu - išdininku. Likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas į RA 29 ŠTK 615 art. pulką. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 nuteistas 10 metų. Nuo 1951 09 26 išsiųstas tremtin į Igarką, Krasnojarsko kr. 1956 04 10 paleistas, grįžo į Lietuvą.

Bružaitis Gustavas

[gimė 1890 07 22 Kibartuose, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1909 m. Sankt Peterburge baigė komercijos mokyklos 6 klases. 1915 m. baigė II Odesos praporščikų mokyklą. 1916 10 25 suteiktas paporučikio laipsnis, 1917 05 28 - poručiko. 1920 04 28 nustatytas vyr. leitenanto laipsnis. 1920 08 20 paskirtas Ryšių komandos viršininku. 1923 05 22 suteiktas kapitono laipsnis. 1924 01 16 dėl sveikatos paleistas į atsargą.

Bružas Antanas Pranciškus

[gimė 1897 Pajevonio k., Vilkaviškio aps.] - kunigas, saletietis, teologijos daktaras (1923). Į JAV atvyko 1910 m., 1916 m. įstojo į saletiečių kongregaciją. 1920 m. Švč. Marijos seminarijoje Baltimorėje, MD, magistro laipsniu baigė filosofiją, vėliau Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje gavo teologijos daktaro laipsnį. Grįžęs į JAV, 1924 - 1931 dėstė filosofiją La Salette seminarijoje Altamonte, NY. 1938 - 1941 La Salette seminarijos rektorius. 1943 - 1948 vedė misijas ir rekolekcijas liet. parapijose. Nuo 1948 m. dėstė filosofiją La Salette seminarijoje Ipswiche, MA.

Bučinskas Jonas

[gimė 1913 10 28 Gražiškių k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 2000 12 26] - kunigas. Mokėsi Gražiškių pradžios mokykloje, Marijampolės marijonų g-joje. 1937 m. baigė Vilkaviškio kunigų seminariją. Į kunigus įšventintas 1937 06 13. Pirmąsias mišias atlikė gimtuosiuose Gražiškiuose liepos 12 d., chorui vadovavo kunigo tėvas. Nuo 1937 m. birželio iki 1940 m. vidurio vikaravo ir buvo gimnazijos kapelionu Veisiejuose. 1947 m. dirbo klebonu Pakuonyje. Uždengė bažnyčią nauju stogu, pastatė nedidelį bokštelį. Už vaikų katekizavimą kunigas 1952 m. iškeliamas į Kudirkos Naumiestį altarista. 1953 m. Žvirgždaičiuose altarista, o 1954 - 1955 čia pat klebonas. Ilgiausiai išbuvo Lekėčiuose - 1960 - 2000. Remontavo bažnyčią, parūpino Kryžiaus kelio paveikslus, išpuošė altorius, pakabino elektros girliandas, apkalė kleboniją lentomis, sutvarkė kapines ir klebonijos aplinką padedant girininkui Broniui Kudirkai. Buvo pastatytas ir didelis koplytstulpis. Kunigas buvo labai muzikalus, sakė gražius pamokslus, vedė rekolekcijas ir Kauno kunigų seminarijoje. Kūrė muziką eilėrašiams - bendradarbiavo su poete T. Žemaityte. Kunigystės 50 ir 60 m. sukaktuves atšventė Lekėčiuose. Mirė bažnyčioje šv. Mišių metu. Palaidotas bažnyčios šventoriuje.

Budrevičius Kostas

[gimė 1900 02 12 Geisteriškių k., Keturvalakių vls., (kitais duomenimis - Būdviečių k., Karklinių vls.) Vilkaviškio aps. - 1938] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1919 02 01 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo mūšiuose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. Mirė 1938 m. Palaidotas Keturvalakių (Vilkaviškio r.) kaimo kapinėse greta motinos. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Savanorio medaliais.

Budzinskis Viktoras (Budzynski Wiktor)

[gimė 1888 03 07 Eustachovo dv., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1976 Lenkijoje] - lenkų visuomenės veikėjas. Mokslą pradėjo Marijampolės g-joje, vėliau įstojo į Rygos g-ją, kurią baigė 1907 m. Krokuvos universitete pasirinko žemės ūkio krypties studijas. 1912 m. grįžo į Lietuvą ir perėmė šeimyninio ūkio reikalus. 1912 - 1914 gyveno Eustachovo dvare. 1914 m. pasitraukė į Mogiliovą (Rusija), kur rūpinosi lenkų pabėgėlių reikalais. Po karo grįžo į Lietuvą ir ūkininkavo šeimyniniame ūkyje. V. Budzinskis buvo vienas iš aktyvesnių lenkų bendruomenės veikėjų, jos gyvenime turėjo didelę įtaką ir reikšmę. 1920 m. buvo įkurtas visų lenkų organizacijų veiklą koordinavęs Informacinis biuras, tarp kurio steigėjų buvo ir jis. Tai buvo įtakinga organizacija, vadovavusi lenkų frakcijų visuose Seimuose darbui. Tais pačiais metais įsteigta Kauno lenkų ūkininkų sąjunga. Į jos vadovybę buvo išrinktas V. Budzinskis. Organizacijos veikloje jis dalyvavo keletą metų. Jis buvo ir tarp Lietuvos sėklų gamintojų sąjungos „Sėkla“ steigėjų ir valdybos narių. V. Budzinskis tiesiogiai buvo susijęs su lenkų spauda ir švietimu. Jis buvo vienas iš miestelių ir kaimų gyventojams lenkams skirto leidinio „Strzecha rodzinna“ steigėjų. Į II Seimą V. Budzinskis buvo išrinktas II (Kauno) rinkimų apygardoje pagal Lenkų centrinio rinkimų komiteto sąrašą. Į III Seimą buvo išrinktas VI (Utenos) rinkimų apygardoje pagal Lenkų centrinio rinkimų komiteto sąrašą. Nuo 1924 m. V. Budzinskis buvo frakcijos pirmininku. III Seime 1926 06 02 jis buvo išrinktas į Komisijų komisiją, o 1926 06 09 posėdyje renkant Seimo komisijas - į Švietimo komisiją bei Žemės ūkio ir miškų komisiją nario B. Liutiko pavaduotoju. Rankraščiuose liko jo darbai apie lenkų gyvenimą LR: „Zewspomnien dwu iziestolecia w Republice Litewskiej 1919 - 1940“ ir „Dwie polskie instytucje ekonomiczne w Republice Litewskiej“. Mirė Lenkijoje, palaidotas Pušćykove (Poznanės vaivadijoje).

Bukaveckas Kazys

[gimė 1855 03 04 Obšrūtų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1940 12] - poetas, aušrininkas. Mokėsi slaptoje mokykloje. 1866 m. stojo į Marijampolės g-ją, kur baigė 4 klases. 1888 - 1890 gyveno JAV. 1895 m. pardavęs ūkį apsigyveno Gižuose, vėliau Marijampolėje. Jau nuo gimnazijos laikų palaikydavo ryšius su žymiaisiais lietuvių veikėjais (V. Kudirka, J. Bulota, J. Šliūpa, K. Grinioni ir kt.). Savo ūkyje įkūręs nuolatinę spaustuve lietuviškiems raštams, priglaidavo lietuvių tautinių darbininkų suvažiavimus. Slapyvardžiais Bks, Bkv, K. Bukavietis bendradarbiavo „Aušroje“, „Lietuviškajame balse“, „Šviesoje“,

„Tėvynėje“, juose talpino savo eilėraščius. Parašė romantinę poemą „Jonas iš Kempės ir Šilka“ (išsp. 1885), išvertė A. Mickevičiaus baladę „Baltas karžygis“ (išsp. 1897), „Konradą Valenrodą“, „Pono Tado“ fragmentų.

Bukaveckas Kazys Vytautas

[gimė 1891 03 20 Obsrūtų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - mokytojas.

Mokėsi Marijampolės g-joje. Karo metais baigė Petrapilio pedagoginį institutą. Nuo 1924 m. Marijampolės g-jos ir mokytojų kursų mokytojas. Bendradarbiavo pedagoginėje spaudoje.

Bukaveckas Vladas

[gimė 1889 07 17 Opšrūtų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1966 03 22 Čikagoje, IL] - teisininkas, poetas.

1911 m. baigė Marijampolės g-ją, vėliau Maskvos un-to Teisių f-tą. Besimokydamas g-joje, su kitais leido laikraštį „Mokinių draugas“, spausdino eilėraščius ir straipsnius (slap. Kadagys, V. Kadugys) žrn. „Aušrinė“, dienraštyje „Vilniaus žinios“ ir kt. 1908 m. buvo suimtas. Per I pasaulinį karą ko-vėsi Rumunijos fronte. Grįžęs į Lietuvą buvo paskirtas Marijampolės apygardos teismo tardytoju, prokuroru. Iki 1944 m. dirbo apygardos teismo teisėju. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Vėliau persikėlė į JAV.

Bukevičius Romanas

[gimė 1890 08 07 Gražiškių k., Vilkaviškio aps. - 1941 12 24] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1909 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. 1905 m. dalyvavo Veiverių mokytojų seminarijos mokinių streike, kur buvo reikalaujama visus dalykus dėstyti lietuviškai. Už tai 1906 m. sėdėjo Marijampolės kalėjime. 1916 m. Maskvoje baigė Karo mokyklą. 1917 m. Tambove suorganizavo Lietuvių karių sąjungą ir buvo jos atstovu lietuvių seime Petrapilyje. 1920 m. grįžęs į Lietuvą, stojo į Lietuvos kariuomenę. 1925 05 15 suteiktas majoro laipsnis. 1929 m. baigė VDU Teisių f-to Teisių skyrių. 1929 11 23 suteiktas plk. leitenanto laipsnis. Spaudoje dalyvavo nuo 1906 m., įvairiais slapyvardžiais bendradarbiaudamas „Vilniaus žiniose“, „Lietuvos Ūkininke“, „Lietuvos žiniose“, „Nepriklausomojoje Lietuvoje“, „Karyje“, „Mūsų Žinyne“, „Karde“ ir kt. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Norilską. Žuvo lageryje.

Bukšnys Juozas

[gimė 1908 07 04 Patašiškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, karininkas.

Baigė dvimečius mokytojų kursus. 1928 - 1930 Armaniškių pradžios mokyklos vedėjas. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1931 - 1940 mokytojavo įvairiose Lietuvos vietose. Areštuotas 1944 09 12. Karo tribunolo 1944 11 11 nuteistas 10 metų kalėjimo ir 5 metams tremties. 1958 m. paleistas, tačiau į Lietuvą negrįžo.

Bulvičius Albinas

[gimė 1904 08 29 Kunigiškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1941 06 23] - ekonomistas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Išklausė VDU Ekonomikos skyriaus 7 semestrus. 1927 09 10 įstojo į Karo mokyklą. 1929 10 07 ją baigė leitenanto laipsniu. 1933 09 09 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Artilerijos skyrių. 1935 10 23 baigė Karo aviacijos mokyklos kursus. 1937 09 08 suteiktas kapitono laipsnis. Kilus Vokietijos - SSRS karui žuvo prie Kurklių, netoli Ukmergės, vokiečių aviacijos antskrydžio metu. 1942 02 19 palaikai perlaidoti Kauno kapinėse šalia kitų lakūnų.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Bulvičius Juozas

[gimė 1876 Bartninkų k., Vilkaviškio aps. - 1943 02 04 Vilkaviškyje] - knygnešys.

Bartninkuose ir Gražiškiuose įkūrė „Sietyno“ skyrius. Platino I. Klimavičiaus ir kt. knygnešių atgabenamą draudžiamą liet. spaudą ir atsišaukimus. Likvidavus „Sietyno“ draugiją draudžiamosios liet. spaudos su kt. knygnešiais atsigabendavo iš M. Lietuvos. Platindavo Bartninkuose, veždavo į Marijampolę ir kitur, siųsdavo paštu į kitus IR kraštus. 1905 m. Bartninkų valsčiaus atstovas Didžiajame Vilniaus seime.

Bulvičius Kęstutis Zenonas

[gimė 1911 10 15 Kunigiškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1991 04 15 Taragonos m., Ispanijoje] - komersantas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją ir aukštuosius komercijos mokslus Kopenhagoje, Danijoje. 1935 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1936 m. dirbo Kauno „Maisto“ eksporto skyriuje, 1937 m. - Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje prekybos skyriuje, 1938 m. - Maroke, nuo 1939 04 - Ispanijoje. 1940 - 1944

„Maisto“ prekybos direktorius. 1944 07 pasitraukė į Vokietiją, vėliau emigravo į Kolumbiją, Medelino m., kur iki 1971 m. dirbo viešbučio „Nubitara“ direktoriumi. Išėjęs į pensiją persikėlė gyventi į Ispaniją. Apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino 3 laipsnio medaliu (1935).

Bulvičius Petras Povilas

[gimė 1874 06 29 Bartninkų k., Vilkaviškio aps. - 1969 11 16 Kaune] - kunigas, rašytojas. 1881 - 1886 mokėsi Bartninkų pradžios mokykloje, 1886 - 1893 Suvalkų ir Marijampolės g-joje. 1893 - 1898 Seinų kunigų seminarijoje. 1898 12 01 vyskupo A. Baranausko įšventintas į kunigus. Varšuvoje suimtas dėl lietuviškų laikraščių platinimo. Už užstatą paleistas, bet netrukus vėl suimtas ir uždarytas į Sankt Peterburgo kalėjimą, iš kur išstremtas į Blagoveščenską prie Amūro. Nuo 1900 m. Vladivostoko kuratas. 1905 m. atvyko į Lietuvą, bet 1906 m. grąžintas į tremtį. Nuo 1909 m. Irkutsko kuratas, nuo 1913 m. kunigas Peterburge, nuo 1914 m. klebonas Posinyje, Latgalijoje. 1918 m. sugrįžo į Lietuvą, paskirtas vikaru Virbalyje. Nuo 1920 09 01 Atsargos bataliono kapelionas. 1920 10 30 - 1921 Kauno Šančių įgulos karo kapelionas. 1921 m. Kaune įsteigė Aleksoto parapiją, buvo jos klebonas. Iki 1922 07 04 kartu ėjo ir I atskirojo lazareto kapeliono pareigas. Nuo 1931 m. tarnavo Veiveriuose, Bartninkuose. Nuo 1905 m. bendradarbiavo spaudoje. Parašė knygas „Alus, vynas ir degtinė“ (1908), „Pamatinės ūkio žinios“ (1912).

Bulvičius Vytautas

[gimė 1908 05 05 Kunigiškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.- 1941 12 18] - Lietuvos pasipriešinimo sovietinės okupacijos režimui veikėjas. Baigė Vilkaviškio g-ją. 1927 09 07 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1929 11 23 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1933 11 23 suteiktas kapitono laipsnis. 1937 06 28 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Generalinio štabo skyrių. 1937 09 08 suteiktas gen. štabo majoro laipsnis. Parengė knygą „Karinis valstybės rengimas“ (1939). Nuo pirmųjų sovietų okupacijos dienų aktyviai įsitraukė į pasipriešinimo kovą, nuo 1940 m. rudens LAF Vilniaus štabo viršininkas. 1941 06 13 suimtas, sušaudytas Gorkio kalėjime. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), I laipsnio Vyčio kryžiumi (po mirties, 1997).

Buragas Vladas

[gimė 1953 08 02 Švitruonų k., Vilkaviškio r.] - poetas. 1971 m. baigė Kybartų K. Donelaičio vidurinę mokyklą, 1976 m. - ekonominės kibernetikos specialybę VU. Dirbo Klaipėdos, Kybartų, Kazlų Rūdos statybos ir pramonės įmonėse. 1995 m. tampa Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos nariu, nuo 1997 m. - Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos narys. 1997 - 2000 LNRS valdybos pirmininkas. Išleido eilėraščių rink. „Nerašytuos laiškuos“ (1995), „ Sielos delčia“ (1997), „Abipus Letos“ (1998), „Neramioji liepsna“ (su Dalia Milukaite, 1998), „Blizgenos pavėjui“ (1999), „Dviejų sauliu nemigusios žaros“ (2000), „Vilties brasta“ (2002). Apdovanotas Jungtinės kultūros konvencijos Garbės legiono medaliu (2008), Amerikos biografijų instituto Aukso medaliu (Lietuvos kultūrai, 2010), Kauno m. savivaldybės Santakos garbės ženklu ir Marijampolės apskrities viršininko Garbės ženklu (2010).

Burba Juozas

[gimė apie 1856 gyv. Pašeimenių k., Bartninkų k., Vilkaviškio aps. - 1916 Keturvalakių k. (Vilkaviškio r.)] - knygnešys. Skaityti ir rašyti išmoko savarankiškai. Nuo 1899 m. tapo knygnešiu. Buvo sumanus, spartus, tvirtas vyras. Parsigabentų iš M. Lietuvos knygų namie beveik nelaikydavo. Namie turėjo dvi slėptuves: virtuvėje - suolelį su išskobta slėptuve ir boselį dvigubu dugnu. Didžiausia slėptuvė buvo kalnelyje iškastuose bulvių rūsiuose ties netoli esančiu Budavonės dvaru. Vaikščiodavo kaip siuvėjas: su žirkleimis, laidyne ir mastu rankose. Per bulviakasj pasiimdavo kastuvą ir krepšį. Taip visuomet pagal sezoną keisdavo drabužius bei išvaizdą. Platindavo Vilkaviškio, Šakių, Marijampolės r. gyvenvietėse. 1899 10 17 akcizo sargybinis sulaikė kelyje tarp Kybartų ir Bartninkų ir didelėse vidinėse kišenėse rado 36 liet. brošiūras. Per kratą namuose rastos dar 48 liet. knygos. 1900 m. nubaustas 14 dienų arešto policijos areštinėje ir 1 m. atiduotas viešai policijos priežiūrai. Buvo dar keletą kartų sulaikytas, keletą mėnesių kalėjo Kalvarijos kalėjime ir Vilkaviškio areštinėje.

Burba Juozas

[gimė 1881 Stalaukio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1921 03 03 Raguvoje (Panevėžys)] - publicistas, pedagogas, draudžiamosios liet. spaudos platintojas. Baigęs Pajevonio valdinę mokyklą įstojo į Veiverių mokytojų seminariją, ją 1901 m. baigė. Iš savo slaptos bibliotekos duodavo vietiniams gyventojams pasiskaityti liet. knygų. Baigęs seminariją mokytojavo Lenkijoje

(1901 - 1903 Smalėnuose, Suvalkų gub.), 1903 - 1906 - Liublino gub. Vėliau grįžo mokytojauti į Lietuvą. Bendradarbiavo spaudoje.

Burokevičius Viktoras

[gimė 1898 09 24 Jakiškio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1923 01 15 Klaipėda] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Lietuvos valstybininko Jono Basanavičiaus pusbrolis. Mokėsi Marijampolės g-joje. 1919 m. įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1919 12 16 baigė Karo mokyklą puskarininkio laipsniu. 1920 04 10 suteiktas pėstininkų leitenanto laipsnis. Nuo 1920 12 22 - 4 kuopos vadas. Vaduojant Klaipėdą vedė karius į mūšį, savo drąsa privertė pasiduoti prancūzus, atakos metu žuvo.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio medaliu (1923, po mirties).

Burokienė Stefa

[gimė 1919 02 20 Didžiųjų Būdežerių k., Vilkaviškio aps.] - mokytoja.

1941 m. Vilniuje baigė Pedagoginį in-tą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. apsigyveno JAV. 1964-1978 dėstė K. Donelaičio aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje Čikagoje. Nuo 1984 m. dalyvavo Liet. moterų klubų federacijos veikloje.

Butauskas Vincas

[gimė 1887 05 20 Dubėnų k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1980 10 01 Kaune] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės g-ją, Tartu universiteto Medicinos f-to 3 kursus. Nuo 1909 09 30 pradėjo tarnybą Rusijos kariuomenėje. 1910 11 10 suteiktas ats. praporščiko laipsnis. 1915 10 09 suteiktas praporščiko laipsnis. Visą tarnybos Rusijos kariuomenės laiką dalyvavo karo veiksmuose rusų -vokiečių fronte. 1922 01 02 nustatytas vyr. leitenanto laipsnis. 1922 11 15 suteiktas kapitono laipsnis. 1926 02 16 suteiktas majoro laipsnis. Nuo 1926 10 mokėsi Čekijos karo ūkio akademijoje, kurią baigė 1928 07 31. 1929 11 23 suteiktas plk. leitenanto laipsnis. 1932 05 24 suteiktas pulkininko laipsnis. Po karo dirbo Kauno politechnikos institute.

Apdovanotas II rūšies Vyties kryžiaus 3 laipsnio ordinu (1926), DLK Gedimino 3 laipsnio ordinu (1932), Vytauto Didžiojo 3 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928); Rusijos kariuomenėje apdovanotas ordinais: Šv. Stanislavo 2 laipsnio su kardais (1915), 3 laipsnio su kardais ir kaspinu (1914), Šv. Anos 2 laipsnio su kardais (1916), 4 laipsnio su užrašu „Už narsumą“ (1914), 3 laipsnio su kardais ir kaspinu (1915).

Butkevičius Bronius

[gimė 1897 Alvito k., Vilkaviškio aps. - 1919 03 18 Gelvonuose (Širvintų r.)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1918 11 stojo į Gelvonų srities komiteto apsaugos būrį. Jam vadovaudamas, trukdė lenkų komiteto veikimą, legionierių verbavimą, ginklų jiems rinkimą. Veikė ir bolševikams paėmus Gelvonus. Vokiečių rinktinei bolševikus iš Gelvonų išvijus, Liukonių dvaro lenkai prieš jį užsiundė vokiečius, ir tie jį nužudė, kojomis galvą sutriuškinę.

Butkevičius Liudas (slap. Elbė, Luobas)

[gimė 1881 10 28 Alvito k., Vilkaviškio aps. - 1963 10 25] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1902 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. 1904 m. už dalyvavimą Mokytojų sąjungoje ir reikalavimą leisti steigti tautines mokyklas atimtos mokytojo teisės ir nubaustas trims mėnesiams kalėjimo. 1907 m. grąžinus mokytojo teises mokytojavo Žeimiuose, Kėdainių aps. 1914 m. mobilizuotas į Rusijos armiją. 1916 12 01 baigė Vilniaus pėstininkų karo mokyklą Poltavoje. 1918 m. grįžęs į Lietuvą paskirtas Gelvonų vls. pirmininku. Čia suorganizavo miliciją ir apsaugos būrį. 1918 11 14 įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1919 11 23 nustatytas kapitono laipsnis. Dalyvavo nepriklausomybės kovose. 1922 09 01 pakeltas į majorus. 1925 05 20 suteiktas plk. leitenanto laipsnis. 1926 m. mokėsi Prahos karo akademijoje. 1930 11 23 suteiktas pulkininko laipsnis. 1945 08 15 Skardupiuose su kitais įkūrė Tauro partizanų apygardą, paskirtas jos štabo politinio skyriaus viršininku. 1945 09 16 išrinktas įkurto Lietuvos išsilaisvinimo komiteto pirmininku. 1945 10 21 - 22 naktį dėl išdavystės suimtas Skardupių parapijos klebonijoje. 1946 07 20 nuteistas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties. 1955 12 grįžo į Lietuvą. Palaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

Apdovanotas II rūšies Vyties kryžiaus 3 laipsnio ordinu (1926), Vytauto Didžiojo 3 laipsnio ordinu (1937), DLK Gedimino 3 laipsnio ordinu (1932), Savanorių medaliu (1930), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Šaulių žvaigžde (1937), Vyčio kryžiaus 2 laipsnio ordinu (1999, po mirties).

Butkevičius Tadas

[gimė 1915 01 01 Paežerių dvare, Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės mokytojų seminariją. 1935 09 18 įstojo į Karo mokyklą. 1936 09 15 ją baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu paleistas į atsargą. 1942 08 12 priimtas į LSD tarnybą, paskirtas į 5 batalioną.

Butkienė Sofija (Stankūnaitė, Butkus)

[gimė 1926 05 15 Oželių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - dailininkė.

Dailininkės M.B. Stankūnienės sesuo. Mokėsi Marijampolės g-joje ir mergaičių amatų mokykloje. SSRS okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Pas dailininką V. Petravičių studijavo piešimą, tapybą, grafiką ir mozaiką, vėliau Jaunimo centre pas dailininką P. Kaupą - piešimą, tapybą, pas M. Holičeką - keramiką; dailės studijas gilino Daley koledže ir Čikagos meno in-te. Sukūrė keramikos, mozaikos kūrinių. Dalyvavo daugelyje lietuvių ir amerikiečių grupinių parodų, surengė individualinių (1967, 1979). Pelnė apdovanojimų (I premiją už mozaikos kūrinių parodoje Marguette parko namuose Čikagoje (1968); garbės pažymėjimus už keramikos kūrinius - Kankakee State koledže, IL (1980), Čiurlionio galerijoje Čikagoje (1984).

Butkus Jonas

[gimė 1887 11 20 Vilkaviškyje - 1982 03 19 Detroite] - literatas, JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

1910 m. apsigyveno Kanadoje, vėliau persikėlė į JAV. Parašė dramų ir operėčių („Tarnaitė“, „Išvyta duktė“, jas statė Detroite „Aido“ choras), vadovavo orkestrui, vaidino mėgėjų spektakliuose. Dalyvavo Amerikos lietuvių darbininkų literatūros draugijos, Lietuvių meno Sąjungos, Lietuvių darbininkų susivienijimo veikloje, bendradarbiavo pažangiojoje lietuvių spaudoje.

Būdžius Bronius

[gimė 1908 07 02 Steponų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - miškininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1929 m. baigė Aukštesn. miškų mokyklą Alytuje. 1929 11 06 pradėjo tarnybą kariuomenėje. 1930 11 30 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1939 09 15 suteiktas ats. leitenanto laipsnis. Nuo 1928 m. priklausė Šaulių sąjungai ir Jaunlietuvių organizacijai. 1947 08 01 suimtas, 1948 01 17 nuteistas 10 metų lagerio, ištremtas į Ustvymlagą, Komija, vėliau į Karagandą, Kazachija. Nuo 1955 09 24 buvo tremtyje Karangos sr. Paleistas 1956 05 20.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

Cieplickas Jonas

[gimė 1911 09 22 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklą. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1937 11 01 ginklų dirbtuvių tarnautojas, nuo 1938 11 01 - medžiagų sandėlio raštininkas.

Cikana Vidas

[gimė 1956 05 03 Karklinių k., Vilkaviškio r.] - tautodailininkas, visuomenės veikėjas.

Baigė Keturvalakių mokyklą. Nuo 1981 m. Dirbo Lukšių kolūkyje. 1997 - 2000 Šakių rajono savivaldybės meras, 2000 m. UAB „Energija“ direktorius statybai, nuo 2000 m. Lukšių seniūnijos seniūnas. Drožinėti pradėjo nuo 13 metų. Mokėsi Kauno suaugusiųjų vakarinėje dailės mokykloje. Parodose dalyvauja nuo 1976 m. Yra Šakių rajono tautodailininkų draugijos „Dailius“ pirmininkas, vadovauja Zyplių dvaro atstatymo darbams. Dalyvavo 20 respublikinių ir 9 užsienio pleneruose (Vengrijoje, Švedijoje, Norvegijoje, Lenkijoje ir kt.). Sukūrė apie 100 monumentalių darbų iš akmens, 300 kamerinių medžio ir 220 kamerinių akmens skulptūrų, 70 monumentalių medžio koplytstulpių, 20 tapybos darbų. Zyplių dvaro arklidėse įkūrė meno galeriją.

Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys, Lietuvos tautodailininkų sąjungos kūrėjų asociacijos narys.

Chonskis Mykolas

[gimė 1779 Triduonių dvare, Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1885 02 01 Žitomire] - Lietuvos ekonomistas.

Mokėsi dominikonų mokykloje ir Vilniaus aukštojoje mokykloje. 1805 - 1830 Kremenčiaus licėjaus prigimtosios teisės ir politikos ekonomijos profesorius. Išsp. „ O wpływie systematow podatkwania na stan zamożności i ich byt polityczny“ (1816).

Čekauskas Petras

[gimė 1897 Ramoniškių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1943] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1919 11 14 pašauktas įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo mūšiuose su lenkais. Mirė 1943 m., Lietuvą užėmus vokiečiams. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1921) medaliu.

Čemarka Vytautas

[gimė 1900 12 01 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1993 01 17] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1920 m. baigė realinės mokyklos 7 klases. 1920 11 15 įstojo į Karo mokyklą. 1921 07 19 perkeltas į aviacijos grupę. 1921 12 18 baigė Karo mokyklą pėst. leitenanto laipsniu. 1922 07 18 paskirtas instruktoriumi į Mokomąją komandą. 1924 10 01 suteiktas karo lakūno vardas. 1925 01 12 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1932 10 01 paskirtas Aviacijos mokyklos karo lakūnu kuopos vado tei-sėmis. 1932 11 23 suteiktas kapitono laipsnis. 1935 11 23 suteiktas majoro laipsnis. Iki 1941 m. gyveno Virbalyje, Vilkaviškio aps. Po karo gyveno Vokietijoje. 1949 m. emigravo į Braziliją. Palaidotas Vilja Formazos kapinėse. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1934), „Plieno sparnų“ garbės ženklų (1933).

Čepaitis Kazys

[gimė 1905 03 04 Geisteriškių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps - 1985 Puskelnių k. (Marijampolė)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1928 m. baigė Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje. Baigus Karo mokyklą 1930 10 25 suteiktas leitenanto laipsnis. 1933 11 22 pakeltas į vyr. leitenantus. 1937 11 23 suteiktas kapitono laipsnis. Vokiečių okupacijos metu dirbo Šunskų girininkijoje raštininku, Gižų vls. raštininku. Antrosios sovietų okupacijos metu suimtas, 1945 -1946 kalintas Marijampolėje.

Černauskas Juozas (slap. Gintaras, Žaibas)

[gimė 1917 06 05 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1978 05 10 Intoje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1938 m. baigus Marijampolės g-ją pašauktas į Lietuvos kariuomenę. Tarnavo 9 pėst. pulke Marijampolėje, tarnybą baigė puskarininkiu. Antrosios sovietinės okupacijos metu 1945 07 su broliu Leonu išėjo partizanauti. 1945 07 - 1946 Tauro apygardos Vytauto rinktinės vado adjutantas, redagavo partizanų laikraštį „Laisvės žvalgas“. 1948 06 29 nuteistas 25 metams lagerio ir 5 metams tremties. 1958 10 08 paleistas be teisės grįžti į Lietuvą. Mirė Intoje. 1997 10 05 palaikai parvežti į Lietuvą ir palaidoti senosiose Marijampolės kapinėse. 2002 05 14 pripažintas kariu savanoriu ir 2002 05 14 suteiktas leitenanto laipsnis (po mirties).

Česnavičius Vytautas

[gimė 1938 02 25 Karklupėnų k., Vilkaviškio r.] - ekonomistas. 1962 m. baigė Vilniaus un-tą. 1966 - 1968 Vilniaus un-to Kauno vakarinio f-to visuomeninių mokslų, 1968 - 1969 ekonomikos mokslų, 1969 - 1979 politinės ekonomijos katedros vedėjas. 1969 - 1982 ir to fakulteto dekanas; docentas (1970). Parašė kn. „Ekonominės Z. Angariečio pažiūros“ (1976).

Česna Pijus

[gimė 1889 01 15 Vilkaviškyje - 1981 01 14 Ashlande, PA] - kunigas. Mokėsi Vilkaviškio pradžios mokykloje, Marijampolės g-joje ir Vilniaus kunigų seminarijoje. 1910 m. išvyko į JAV, tęsė teologijos studijas Šv. Kirilo ir Metodijaus seminarijoje Orchard Lake, MI. 1915 12 23 įšventintas kunigu. Kunigavo, klebonavo įvairiose parapijose - ilgiausiai Mahanoy City, PA. Atnaujino bažnyčią, išplėtė mokyklą. Buvo kasmetinės Lietuvių dienos Lakewoodo parke vienas rengėjų, už ilgametę veiklą išrinktas tos dienos garbės pirmininku. Vienas iš lietuvių suvažiavimų Pensilvanijoje organizatorių. Mirė Ashlande, palaidotas šv. Juozapo kapinėse Mahanoy Cityje (JAV).

Čiaučionas Petras

[gimė 1942 06 20 Kaušių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1942 12 11] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė Dr. J. Basanavičiaus g-ją Vilkaviškyje. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1936 05 10 baigė 10 mėn. ats. jaun. leitenantų kursus ir priimtas į tikrąją karo tarnybą. 1939 06 13 suteiktas leitenanto laipsnis. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 13 paskirtas į RA 29 ŠTK 179 šaulių diviziono ats. žvalgybos batalioną. 1940 10 21 perkeltas į 259 šaulių pulką. 1941 06 14 suimtas Vilniuje, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų. 1942 12 11 žuvo lageryje.

Čiaučionas Stasys

[gimė 1911 05 11 Kaušių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1942 06 09] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Dr. J. Basanavičiaus g-ją Vilkaviškyje. 1931 09 16 pašauktas į karinę tarnybą. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Baigęs ats. jaun. leitenantų 10 mėn. kursus 1936 05 10 priimtas į tikrąją tarnybą, paskirtas į 3 pėst. pulką 2 kuopos būrio vadu. 1939 06 13 suteiktas leitenanto laipsnis. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Norilską. Žuvo lageryje.

Čipkienė Dana (Gelgotaitė, Dona Čipkus)

[gimė 1930 09 22 Bartninkų k., Vilkaviškio aps.] - verslininkė, administratorė, visuomenininkė. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją, gyveno Seligenstadte, baigė g-ją. 1949 m. atvyko į JAV, Omaha, NE, 1950 m. persikėlė į Clevelandą, OH. Studijavo psichologiją ir verslo administravimą. Fenno koledže. Studijas tęsė Johno Carrollio un-te ir Lakelando bendruomenės koledže. 1957 m. įgijo nekilnojamojo turto brokerio teises Ohio v-joje. 1980 m. įsteigė savanorių organizaciją Liet. sodybai kurti ir 1984 m. drauge su B. Snarskiu įkūrė sodybą senyviems žmonėms Willoughby, OH. 1983 - 1990 dalyvavo Clevelando vyskupijos organizacijos „Miesto regionų planavimas: Mūsų vizijos ir tikslai“ veikloje. 1992 - 2002 Clevelando medikų grupės „Vilties partnerystė“ (Partnership in Hope), padedančios Klaipėdos ligoninėms, vertėja. 2002 m. Nac. Respublikonų kongresinio k-to Ohio valstijos garbės pirmininkė. Verslo patarėjų narė. Apdovanota „Aukso medaliu“ už prezidento G.W. Busho ir respublikonų partijos rėmimą (2002).

Čiučka Juozas

[gimė 1917 04 13 Pančekių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė Marijampolės marijonų g-ją. 1938 m. įstojo į Klaipėdos prekybos institutą. 1938 07 08 pašauktas į karinę tarnybą. 1939 09 18 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Mokytojavo Stelmokiškių pradžios mokykloje (Trakų aps.).

Čižauskas Juozas

[gimė 1895 04 05 Garšvinų k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1933 05 11] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1911 m. baigė g-jos 4 klases. 1919 07 31 įstojo į Karo mokyklą, kurią 1919 12 16 baigė pėst. leitenanto laipsniu. 1920 m. dalyvavo mūšiuose su lenkais, pateko į nelaisvę, buvo įkalintas Vadovicų belaisvių stovykloje Galicijoje, iš kur pabėgo. 1921 06 01 perkeltas į bombosvaidžių komandą viršininku, vėliau ėjo ryšių komandos viršininko bei jaun. karininko pareigas. 1925 m. perkeltas kariuomenės intendanto žinion, paskirtas ekspeditoriumi. 1926 06 22 teistas karininkų garbės teismo, 1927 01 28 paleistas į atsargą. Mokytojavo Vilkaviškio vls.

Čižauskas Jurgis

[gimė 1895 10 02 Šiaudiniškių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1978 03 26] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1919 03 09 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo mūšiuose prieš bolševikus ir lenkus. Mirė 1978 m. Su žmona palaidotas Alvito miestelio (Vilkaviškio r.) kapinėse. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Savanorio (1929) medaliais.

Čižauskas Pijus

[gimė 1908 03 24 Žynių k., Didvyžių vls., Vilkaviškio aps. - 2002 10 08 Vilniuje] - kunigas. Baigęs pradžios ir Naumiesčio bei Marijampolės g-jos mokslus įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją. Baigęs 1931 m. vikaravo 3 metus Rudaminoje, metus Kalvarijoje pas kleboną M.Krupavičių. Nuo 1935 m. studijavo Romoje krikščioniškosios archeologijos mokslus ir įgijo licenciatą, bei apsigynė daktaro laipsnius. Grįžęs 1939 m. į Lietuvą profesoriavo Vilkaviškio kunigų seminarijoje ir buvo jos kapelionas. Nuo 1950 m. lankėsi (su kun. J. Stankevičiumi) Vatikane Šv.Tėvo Pauliaus VI karūnacijoje. Pagal galimybes rėmė giminaičius, jų vaikus. Prasidėjęs Atgimimui, 1989 12 atvyko į Vilnių ir čia gyveno, dirbo šv. Onos bažnyčioje iki mirties. Mirė Vilniuje, palaidotas Jonavos bažnyčios šventoriuje.

Čižeika Jonas (slap. Stepas)

[gimė 1925 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1947 09 24 prie Veiverių (Marijampolės aps.)] - Lietuvos partizanas Suvalkijoje. 1944 m. SSRS kariuomenei veržiantis R. Prūsijos link pasitraukė į Vokietiją. Ten buvo parengtas vok. žvalgybos mokykloje ir 1944 m. pab. su radijo stotimi parašiotu nusileido Kazlų Rūdos miškuose. Prisidėjo prie Veiverių valsčiuje veikiančio Geležinio Vilko būrio. 1946 10 24 paskirtas Tauro apyg. Žalgirio, nuo 1947 04 28 Birutės rinktinės štabo žvalgybos sk. viršininku. Žuvo štabo bunkeryje dėl išdavystės. Partizanų vadovybės apdovanotas juostele „Už uolumą“, vyr. leitenantas, Karys savanoris (abu 1999; po mirties).

Dabrila Jeronimas Vytautas

[gimė 1913 09 27 Gudelių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - inžinierius, visuomenininkas.

1933 m. baigė Vilkaviškio g-ją. Du semestrus mokėsi VDU Technikos f-te. 1935 09 18 pašauktas į karinę tarnybą įstojo į Karo mokyklą. 1936 09 15 ją baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1941 m. Baigė VDU Statybos f-tą. Dirbo inžinieriumi Vilkaviškyje. Vokiečių okupacijos metu dalyvavo pasipriešinimo judėjime. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Dalyvavo VLIK'o veikloje. 1949 m. emigravo į JAV, apsigyveno Bostone. Už statybinių konstrukcijų projektus 1973m., 1978 m. ir 1985 m. pelnė Amerikos plieno konstrukcijų instituto apdovanojimus. Už Fizikos instituto pastato Hanoveryje projektą 1975 m. suteikta Gelžbetonio instituto premija. Dalyvavo JAV lietuvių veikloje.

Dabrila Jurgis

[gimė 1898 04 23 Znočkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1960 04 29 Vilniuje] - teisininkas, prozininkas, publicistas.

Vidurinį mokslą ėjo Vilkaviškyje, Voroneže ir Marijampolėje, kur 1920 m. baigė realinę g-ją. 1925 m. baigė LU teisių f-to teisių skyrių, o iki 1927 m. išklusė dar ir ekonomijos skyrių. Nuo 1928 m. advokatas. Bendradarbiavo spaudoje nuo 1922 m., daugiausia savo paties 1933 - 1934 leistame „Žinove“. Yra parašęs nemažą brošiūrėlių, kurių dauguma skirtos pikantiškajai meilės temai. Vėliau ėmėsi ir dailiosios kūrybos „Lemties žaismas“(1936), „Aš ir tu“ (1938), „Nuodėmės“ (1938). Daug ką pasirašinėjo ne pavarde, o slapyvardžiais (Progreso meteoras, Jurgdala, Gyvoji kaukė).

Dabrila Justinas

[gimė 1905 03 15 Našiškių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1941 06 22] - kunigas.

Mokėsi Vilkaviškio ir Marijapolės g-jose. 1920 - 1926 mokėsi Vilkaviškio kunigų seminarijoje, 1927 - 1928 LU teologijos-filosofijos fakultete. Kunigu įšventintas 1928 03 20. Toliau mokėsi pas jėzuitus Silezijoje, Olandijoje (Valkenburge), Romoje Gregorianum un-te, kur įsigijo filosofijos daktaro laipsnį. Dėl ligos nepadaręs įžadų, 1934 m. pasitraukė iš jėzuitų. 1935 m. prie Katalikų Veikimo Centro įsteigė pedagoginį kino teatrą ir išleido daug nejudomųjų filmų su atitinkamomis paskaitomis. Tarp jų 1936 m. pagamino M. K. Čiurlonio filmą iš 90 paveikslų. Bendradarbiavo „Tiesos kelyje“, „XX Amžiuje“. 1936 m. išsp. dainų rinkinį „Vai lėkite, dainos“. 1941 m. vasarą, išvykusį į Lankeliškių parapiją, besitraukdami bolševikai suėmė (drauge su kun. V. Balsiu ir kun. J. Petrika) ir Būdavonės miške žiauriausiu būdu juos nužudė. Vokiečių metais buvo pastatyti trys betoniniai kryžiai (suprojektavo kun. P. Brazauskas) kunigams kankiniams. Sugrįžę sovietai jį susprogdino. Paminklas buvo atstatytas 1989 m. 2000 Šventaisiais jubiliejiniais metais įtrauktas į XX amžiaus kankinių - tikėjimo liudytojų martirologą. Palaidotas Alksnėnų kapinaitėse.

Dabrila Matas (Motiejus)

[gimė 1864 008 30 Znočkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1935 01 24 Vilkaviškyje] - prelatas, draudžiamosios spaudos platintojas.

Mokėsi Vilkaviškio pradinėje ir Marijampolės g-joje. Nuo 1884 m. Seinų kunigų seminarijoje. Būdamas klieriku išvertė kunigams labai reikalingą knygutę „Vade mecum“. Į kunigus įšventino M. Valančius 1869 09 02. Vikaravo Šumane, Zambrave (Lenkija), Naumiestyje 12 metų, Leipalingyje. Nuo 1890 12 01 paskirtas Vilkaviškio klebonu ir dekanu, kur išbuvo iki pat mirties. 1920 m. pakeltas prelatu, o 1929 m. apaštališkuoju protonotarau. Sudarius Vilkaviškio vyskupiją, buvo jos generalvikaras. Bendradarbiavo su M. Sederevičiumi, buvo jo aktyvus pagalbininkas. Platino maldaknyges, pats pristatydavo į savo parapiją. Draugavo su vietiniais daraktoriais. Mirė ir palaidotas Vilkaviškyje.

Dabrila Vytautas

[gimė 1912 Bartninkų k. ir vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Vilkaviškyje baigė Dr. Jono Basanavičiaus g-ją ir Prekybos instituto du kursus. 1933 09 18 pašauktas į karinę tarnybą. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Vėliau dirbo Klaipėdoje, buvo Šaulių sąjungos narys. 1938 11 14 paskirtas Klaipėdos 48 šaulių būrio vadu.

Dabrilaitė Ona

[gimė 1908 09 23 Bardauskų k., Vilkaviškio aps. - 1997 08 17] - pedagogė, vertėja.

Mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono g-joje, Kauno un-te, kurį baigė 1933 m. Dirbo pedagoginį darbą Marijampolės, Kauno ir Vilniaus mokyklose. Dar nebaigusi universiteto, jau dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą. Vėliau, pasitobulinusi Grenoblyje, mokė lietuvininkus prancūzų kalbos. Vertė Aleksandro Diumos ir Aleksandro Ostrovskio kūrinius, sudarinėjo vadovėlius, recenzavo knygas.

Dambrauskaitė Ona Danutė

[gimė 1928 12 25 Vilkaviškyje] - teisininkė, teismo ekspertė.

Dr. (social. mokslai; teisės mokslų kand. 1972). 1956 m. baigė VU. 1956 - 1958 dirbo Rygos moksl. tyrimo kriminalistikos laboratorijoje dokumentų tyrimo eksperte (tyrimus atlikdavo Baltijos šalims ir Kaliningrado sričiai). 1958 m. tokią laboratoriją įkūrė Vilniuje; buvo pirmoji teismo ekspertė Lietuvoje. Laboratorijos pagrindu 1961 m. įkurtas Teismo ekspertizės MTI. Iki 1975 m. dirbo vyr. eksperte. 1945 - 1980 - Rašysenos ekspertizės laboratorijos vedėja. 1980 - 1993 VISI dėstė teisę; doc. (1984). Nustatė žymių mokslininkų, literatų, rašytojų (pvz., 1975 - K. Donelaičio „Metų“) veikalų autorystę. Svarb. veikalai: „Lietuvių rašto kalbos indentifikacinių požymių klasifikacija“ (1968; jos pagrindu sukurta pirmoji SSRS autorystės ekspertizės rūšis), „Autorystės ekspertizės skyrimas ir medžiagos jai daryti paruošimas“ (1985), „Kriminalistikos žinynas“ (su P. Danisevičiumi, 2006). Parengė metodinių priemonių.

Dambrauskas Pijus

[gimė 1892 09 13 Ožkabalių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1987 Putname, CT] - kunigas, pedagogas.

Mokėsi Bardauskų pradžios mokykloje, Vilkaviškio g-joje ir nuo 1909 m. Seinų kunigų seminarijoje. Kunigu įšventintas 1915 09 01. 1915 - 1918 studijavo Petrapilio dvasinėje Akademijoje. Organizavo tremtinių grįžimą į Lietuvą. Buvo „Vado“ redaktoriumi. Į Lietuvą grįžo slapta 1918 08 25. Grįžęs į Lietuvą, visą laiką dirbo pedagoginį darbą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1948 -1949 Kolumbijos kunigų seminarijos profesorius. 1949 m. pabaigoje išvažiavo į JAV - kunigavo. Paskutinius metus gyveno Jurgio Matulaičio namuose Putname. Bendradarbiavo katalikiškoje lietuviškoje spaudoje Lietuvoje, Petrapilyje, Amerikoje. Išspausdino daug straipsnių, paruošė 10 maldaknygių, kurių buvo paskleista apie 250 000 egzempliorių, galutinai išstumiant svetimųjų kalba leidžiamąsias. Redagavo, taisė lietuviškas knygeles.

Damidavičius Matas

[gimė 1931 03 07 Gižų k., Vilkaviškio r.] - ekonomistas, ekonomikos mokslų daktaras.

1955 m. baigęs Vilniaus un-tą, jame dėstė. 1964 - 1975 mokslinio komunizmo katedros vedėjas; docentas (1967). Disertacija „Kvalifikuotos darbo jėgos reprodukcija Tarybų Sąjungoje“. Kiti darbai apie socialistinio darbo socialines problemas, brandžios socialistinės visuomenės socialinės struktūros raidos tendencijas.

Danckevičius Juozas

[gimė 1917 08 05 Juzmos k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1946 08 29] - miškininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Nuo 1928 m. mokėsi Pilviškių progimnazijoje. 1937 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1937 07 07 įstojo į Karo mokyklą. 1938 09 27 ją baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1939 m. įstojo į Dotnuvos ŽŪA. Baigė Miškininkystės skyrių. Paskirtas Vilniaus lentpjūvės „Beržas“ direktoriumi ir ten dirbo iki 1944 m. vasaros. Vėliau dirbo Kaune miškų tiekimo žinyboje. 1945 m. vasarą įsitraukė į antisovietinę rezistenciją. Buvo LIK Kauno vadovybės narys. 1945 11 29 NKGB suimtas. 1946 03 26 NKVD karinio tribunolo nuteistas 20 metų lagerio ir 5 metams tremties. Žuvo lageryje.

Danilaitienė Marija

[gimė 1944 01 Grajauskų k., Vilkaviškio vls.] - audėja.

Austi išmoko iš savo mamos. Vėliau lankė Vilniaus etninės kultūros centro organizuotus kursus Rumšiškėse, Palangoje stengėsi „perkąsti“ žemaičių tautinių drabužių audimo specifiką. Audė ir tebeaudžia tautinius sijonus, juostas, prijuostas etnografiniams kolektyvams. Vilkaviškio Mažojoje audimo artelėje M. Danilaitienė audžia pagal patentą. Ji dalyvavusi ne vienoje parodoje. 2005 m. respublikiniuose tautodailininkų apdovanojimuose Taikomosios liaudies dailės kategorijoje gavo trečiąjį Aukso vainiką. Tarptautinėje Europos liaudies meno parodoje Čenstakovo mieste (Lenkija), vilkaviškietė audėja apdovanota antrosios vietos diplomu. Be to jos austi sijonų, liemenių, prijuosčių audiniai, rinktinės juostos ir megzto riešinės yra laikomi sertifikuotais produktais. Sertifikatas liudija, jog Marijos darbus galime laikyti tautinio paveldo pavyzdžiais.

Danilevičius Juozas

[gimė 1897 Varpininkų k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1934 02 09] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 03 15 pašauktas įstojo į Lietuvos kariuomenę. Tarnavo 2-ajame pėstininkų Algirdo pulke. Penktos kuopos viršila. Vėliau pervestas į karo miliciją. Dalyvavo kovose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. Tarnybą baigė viršilos laipsniu.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais.

Danilevičius Justinas

[gimė 1924 09 17 Dumčių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 2009 06 03 Baisiogaloje (Radviliškis)] - veterinarijos gydytojas, biologas.

Baigė Marijampolės jėzuitų g-ją. 1944 buvo pašauktas į tarybinę kariuomenę ir dalyvavo 2-jame pasauliniame kare. 1947 - 1952 metais studijavo Lietuvos veterinarijos akademijoje. 1956 m. apgynė biologijos mokslų kandidato disertaciją. Paskelbė 14 mokslinių straipsnių. 1985 m. suteiktas respublikos nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardas. Nuo 1956 m. dirbo Lietuvos gyvulininkystės institute moksliniu bendradarbiu, 1960 - 1987 - instituto moksliniu sekretoriumi. Daug metų buvo renkamas Gyvulininkystės instituto draugiškojo teismo pirmininku, Radviliškio liaudies teismo tarėju.

Danilevičius Vincas

[gimė 1909 01 25 Lapankos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1943 02 27] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės g-ją. 1928 09 įstojo į Karo mokyklą. 1930 10 25 ją baigė leitenanto laipsniu. 1933 11 20 pakeltas į vyr. leitenantus. Prasižėjęs Vokietijos - SSRS karui dalyvavo Birželio sukilime. Vokiečių okupacijos metais tarnavo lietuvių savisaugos daliniuose. 1941 06 28 priimtas į TAD batalioną. 1941 07 03 paskirtas bataliono maisto tiekėju. 1941 08 25 perkeltas į 2 PPT batalioną. 1942 06 30 paleistas į atsargą. Tragiškai žuvo Kaune.

Danilevičius Vladas

[gimė 1911 02 03 Vilkaviškyje - 1985 12 05 Kaune] - ledo ritulininkas, futbolininkas, kūno kult. mokytojas.

1949 m. baigė LVKKI. 1929 - 1949 žaidė ledo ritulį, futbolą Vilkaviškio LFLS, Kauno LGSF, LVKKI komandose. 3 kartus (1932, 1933, 1937) Lietuvos ledo ritulio čempionas, 1929, 1931 sidabro, 1949 m. bronzos medalių, 1932 - 1934 Lietuvos futbolo čempionatų bronzos medalių laimėtojas. 1946 - 1975 Kauno 14, 9 (dab. Jėzuitų) vid. mokyklų kūno kult. mokytojas. Nuo 1998 m. rengiamos „Vlado Danilevičiaus taurės“ futbolo varžybos.

Daniliūnas (Danilevičius) Stasys

[gimė 1906 04 23 Vilkaviškyje - 1943 01 16] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė g-ją ir Aukštesn. technikos mokyklą. 1926 09 12 įstojo į Karo mokyklą. 1929 10 06 ją baigė leitenanto laipsniu. 1931 04 27 perkeltas į Karo mokyklą, paskirtas pulko vado adjutantų. 1937 11 23 pakeltas į kapitonus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 11 paskirtas į RA 29 ŠTK 179 šaulių diviziono 259 šaulių pulko bataliono vadu. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Norilską, Krasnojarsko kr. 1942 09 09 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų kalėti. Žuvo lageryje.

Danisevičiūtė Albina

[gimė 1941 05 01 Rūdos k., Vilkaviškio r.] - poetė.

Išėjo eilėraščių rink. „Tarp vėjų“ (1993), „Žvaigždės šviesa“ (1994).

Dargis Jonas

[gimė 1907 03 14 Slibinų k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1948 02 02] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė Naumiesčio mokytojų seminariją. 1927 11 05 pašauktas į karinę tarnybą. 1929 02 19 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1935 m. dirbo Germaniškių pradinėje mokykloje Biržų vls. mokytoju. Šaulių sąjungos narys, nuo 1939 01 05 šaulių kuopos vadas. Po karo mokytojavo ir gyveno Barsryčiuose, Skuodo r. 1946 02 25 suimtas, kalintas Mažeikiuose, nuo 1946 06 17 - Šiauliuose. 1947 02 27 Karinio tribunolo nuteistas 5 metus kalėti. Žuvo lageryje. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Dargis Vincas

[gimė 1870 11 22 Slibinų k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1945 10 22 Marijampolėje] - kunigas, marijonas.

1882 - 1889 baigė Marijampolės g-ją. 1890 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją, kurią užbaigė 1894m. Išventintas į kunigus 1894 07 01 Varšuvoje. Buvo slapto laikraščio „Knapt“ perrašinėtoju, nes turėjo gražų braižą. Penktame kurse klierikai išsirinko jį lietuvių draugijos „Viltis“ pirmininku. Vertė straipsnius, rašė į klierikų leidžiamą slaptą katalikišką spaudą ir ją platino. Jau kunigaudamas rašė ir į „Šaltinį“. Išvertė ir savo lėšomis išleido knygelę „Kaip garbinti Švč. Sakramentą“. Už lietuviškų knygų, spaudos platinimą buvo persekiojamas caro valdžios ir ištremtas į Černigovo gubernijos Niežino m. kur išbuvo 3 metus. 1903 m. įkliuvus jo broliams knygnašiams, daroma krata ir jo bute. Vokiečiams sutikus 1918 09 12 grįžta į Lietuvą, stoja į Marijonų kongregaciją Marijampolėje ir čia dirba iki 1922 m. Tais pat metais skiriamas Kauno Marijonų

vienuolyno vyresniuolu ir řv. Gertrũdos baŗnyĉios rektoriumi. Iŗbuvo iki 1933 m. Skolinosi ir rinko lŗŗas Amerikoje Kauno Marijonũ namũ statybai ir buvo jũ virŗininku. Nuo 1933 10 01 iki 1937 m. dirbo Źemaiĉiũ Kalvarijos baŗnyĉioje klebonu, buvo marijonũ namũ vyresniuolu. Suremontavo baŗnyĉiã. Mirė Źemaiĉiũ Kalvarijoje, palaidotas Marijampolėje, marijonũ kapinėse.

Daubėnas Juozas (Dubickas)

[gimė 1930 12 16 Ŗelviũ k., Vilkaviŗkio vls. ir aps.] - aktorius, reŗisierius.

1949 persikėlė į JAV. 1955 m. Amerikos dramos meno akademijoje (American Academy of Dramatic Arts) Niujorke, NY, baigė vaidybos mokslus. 1955 - 1960 vaidino Niujorko Broadway bei Niujorko ir Atlantos, GA, ir kt. vasaros teatruose. Atliko vaidmenũ televizijos pastatymuose. 1960 - 1967 Amerikos dramos meno akademijos dėstytojas ir reŗisierius. 1964 - 1967 Haroldo Clurmano studijoje Niujorke mokėsi vaidybos ir reŗisiũros. 1972 m. Arizonos universitete įsigijo bakalauru, 1974 m. - magistro laipsnį; Utah universitete apgynė doktoratã (teatro ir dramos menas). Išvertė į anglũ k. G. Kaiserio knygu: „König Hahnrei“, „Hölle Weg Erde“, „Oktobertag“.

Daugirdas Kazys (tikr. Jonas Stalioraitis)

[gimė 1887 06 24 Bũdvieĉiũ k., Vilkaviŗkio aps. - 1949 04 05 Vilniuje] - visuomenininkas.

1905 m. išvyko į D. Britanijã. 1905 - 1906 Ŗkotijoje dirbo metalurgijos gamykloje, 1906 - 1917 - JAV maŗinũ gamyklose. 1917 m. redagavo LSS laikr. „Kova“ ir Źrn. „Naujoji gadynė“. 1920 - 1922 D. Britanijoje redagavo laikr. „Rankpelnis“. 1922 - 1944 dirbo administracinį darbã TSRS. 1944 - 1946 LTSR uŗŗ. reikalũ m-jos darbuotojas. Nuo 1946 m. dirbo LTSR AT Prezidiume.

Delininkaitis Matas

[gimė 1903 01 16 Ŗukiũ k., Źaliosios vls., Vilkaviŗkio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigęs gimnazijos 6 klases 1925 09 10 įstojo į Karo mokyklã. 1927 m. priimtas į kariũnus aspirantus. 1927 10 31 baigė Karo mokyklã ats. leitenanto laipsniu. 1935 - 1937 dirbo Źieŗmariũ policijos nuovados virŗininku. Vokieĉiũ okupacijos metais dirbo Vilkaviŗkio policijoje. 1944 m. traukdamasis į Vakarus dingo be Źinios.

Delininkaitis Vaclovas

[gimė 1907 08 12 Rumokũ k., Źaliosios vls., Vilkaviŗkio aps. - 1973 08 23] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Alytaus g-jã. 1929 07 28 įstojo į karo mokyklã. 1931 10 24 baigė jaun. leitenanto laipsniu. 1935 11 25 pakeltas į leitenantus. 1939 12 31 pakeltas į kapitonus. 1940 07 24 paskirtas Lietuvos liaudies kariuomenės 9 pėst. pulko Źtabo virŗininku. Vokieĉiũ okupacijos metais dirbo Marijampolėje ugniagesybos inspektoriumi. 1945 m. dirbo mokytoju Ŗvėkŗnoje, vėliau Ŗilutės g-joje. 1945 03 05 NKVD suimtas, kalintas Tauragėje, bet 1945 04 18 paleistas. 1947 04 29 vėl suimtas, kalintas Ŗilutėje. 1947 09 11 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 5 metams, išveŗtas į Ustvymlagã (Komija). 1952 04 04 iš lagerio paleistas, grįŗo į Lietuvã, reabilituotas. Palaidotas Palangoje.

Deltuva Rolandas

[gimė 1965 09 14 Vilkaviŗkyje] - futbolininkas.

Źaisti pradėjo Vilkaviŗkyje. Lietuvos moksleiviũ rinktinės (1981), Panevėŗio „Ekrano“ (1982), Vilniaus „Źalgirio“ dubleriũ (1983 - 1984), Talino „Sport“ (Estija, 1985 - 1986), Vilkaviŗkio „Ŗirvintos“ (1987 - 1994) komandũ Źaidėjas. SSRS jauniũ rinktinės narys (1983). SSRS tautũ spartakiados jaunimo futbolo varŗybũ laimėtojas (1983).

Dembinskas Jonas

[gimė 1913 03 11 Bũdvieĉiũ k., Keturvalakiũ vls., Vilkaviŗkio aps. - 1946 12 14] - Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenininkas.

1933 baigė Marijampolės Rygiŗkiũ Jono g-jã. Du semestrus studijavo VDU Medicinos f-te. 1935 m. įstojo į Karo mokyklã. 1938 05 12 jã baigė jaun. leitenanto laipsniu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 05 paskirtas į RA 29 ŖTK 179 Źauliũ divizijos artilerijos divizionã. Prasidėjus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. 1941 07 12 paskirtas į LAD artilerijos pulkã. Po karo dirbo mokytoju Marijampolėje. 1945 10 30 NKVD suimtas. 1946 04 20 Karinio tribunolo nuteistas 10 metũ. Kalėjo lageryje Velsko r., Archangelsko sr., Sevŗeldorlage, Komijoje. Źuvo lageryje.

Dervojedaitienė - Iŗŗmantaitė Elena

[gimė 1905 03 04 Daugėlaiĉiũ k., Kybartũ vls., Vilkaviŗkio aps. - 1987 01 29 Valencijoje (Venesuela)] - poetė, prozininkė.

1926 baigė Vilkaviškio g-ją. Ir nuo 1931 m. buvo pašto tarnautoja. Nuo 1924 m. spausdino eilėraščius ir prozą periodinėje spaudoje Baltijos, Žuvėdros slapyvardžiu. 1932 m. išvertė „Grafaitė Valevskaitė“, o 1954 m. išleido savo romaną „Grandinės“, 1956 m. „Gedimino kalno pavėsyje“. Bendradarbiavo „Tėvų kelyje“, „Drauge“ ir kt.

Dėdelė Antanas Alfredas

[gimė 1896 04 19 Kybeikių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1942 Sverdlovske (Rusija)] - žurnalistas. Mokėsi Marijampolės ir Palangos g-jose. Nuo 1919 01 08 dirbo Lietuvos spaudos biure, vėliau Lietuvos redakcijoje, 1920 - 1922 Eltos sekretorius. 1922 -1924 Lietuvos pasiuntinybės Čekoslovakijoje sekretorius ir Eltos atstovas. 1925 07 - 1926 05 gyveno Prancūzijoje. 1927 - 1929 Klaipėdos gubernatūroje spaudos referentas ir kurį laiką „Lietuvos keleivio“ vyr. redaktorius. Paskui „Lietuvos Aido“ reporteris ir nuo 1932 m. redakcijos narys. Pradėjęs bendradarbiauti 1911 m. „Ateityje“, ir „Šaltinyje“, vėliau rašė „Pavasaryje“, „Laisvėje“, „Ryte“, „Lietuvoje“, „Lietuvyje“, „Klaipėdos žiniose“. 1941 m. išvežtas į Rusiją.

Dičkauskas Andrius

[gimė 1867 Vilkaviškio aps.] - vargonininkas.

1892 m. atvyko į JAV, Mahanoy City, Pa. Buvo pirmas vargonininkas, pradėjęs organizuoti chorą čia, o vėliau lietuvių parapijoje Filadelfijoje. Pirmasis mimiografu išleido keletą savo harmonizuotų kalėdinių dainų. Vėliau perėjo į lenkų parapijas.

Dičpinigaitis Adolfas

[gimė 1914 05 10 Smilgių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - karininkas.

Baigė Vilkaviškio Dr. Jono Basanavičiaus g-ją. 1936 09 19 įstojo į Karo mokyklą. 1937 09 15 ją baigus suteiktas ats. jaun. leitenanto laipsnis ir paleistas į atsargą. Kilus Vokietijos - SSRS karui užsiregistravo Kauno karo komendantūroje.

Didžiūnaitė Gražina

[gimė 1940 01 18 Simanėliškių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 2008 10 24 Vilniuje] - dailininkė stiklininkė. 1967 m. baigė LDI. Nuo 1965 m. dalyvavo dailės parodose; individualios parodos Vilniuje (1969-1970, 1981, 1983, 1991, 2003), Juknaičiuose (1986), Kaune (1996-1997). Sukūrė dekoratyvinių vazų („Kristoforas“, 1969), vazų komplektų („Laumžirgiai“ 1973, „Senolių atminimui“ 1991, „Kalnas pavasarį“ (1995), kompozicijų („Kalnų tarpekliuose“ 1983, „Skardžiai“ 1986). Sukūrė vitražų Vilniaus restorane „Erfurtas“ (1971, dabar jame biurai), „Skraidančios laumės“ Elektrėnų restorane „Perkūnkiemis“ (1975). 1974 - 1975 sukūrė dvi meninio stiklo technologijas. Kūrinių yra Lietuvos, JAV, Rusijos, Ukrainos muziejuose.

Dielininkaitis Juozapas

[gimė 1856 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1911 11 24 Hazletone (JAV)] - kunigas.

1891 m. įšventintas kunigu. 1895 m. buvo klebonu Clevelande ir keliose parapijose Pensilvanijoje. Hazletone, Pa. pastatė šv. Petro ir Povilo bažnyčias.

Dielininkaitis Pranas

[gimė 1902 05 05 Juškų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1942 04 06 Šiauliuose] - sociologas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi K. Naumiesčio dviklasėje ir vidurinėje mokykloje. 1924 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją. 1928 m. baigė Lietuvos universitetą. Studijas tęsė Sorbonoje, ir ten 1933 06 09 gavo daktaro laipsnį. 1933 - 1940, 1941 - 1942 dėstė VDU. 1941 - 1942 Sociol. katedros vedėjas; do-centas (1941). Dalyvavo studentų ateitininkų veikloje. Lietuvą okupavus SSRS, 1940 07 buvo suimtas, prasidėjus karui su kitais kalniais išsilaisvino iš Devintojo forto. 1941 06 - 07 laikinai ėjo darbo ir socialinės apsaugos ministro pareigas Lietuvos laikinojoje vyriausybėje. Laikraščio „Į laisvę“ redaktorius (1941). Svarbus veikalas: „Mokyklos laisvė ir valstybė“ (La liberté scolaire et l'état 1933, liet. 2000). Parašė studijų apie korporatyvinę santvarką (1936), organinę valstybę (1937), socialinę katalikų doktriną (1937).

Dikas Augustas

[gimė 1882 06 02 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1898 m. baigė Kalvarijos vidurinės mokyklos 3 klases. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1908 m. Vilniuje išlaikė egzaminus karo valdininko laipsniui gauti. 1911 - 1916 dirbo Šmidto fabrike Kaune. 1919 08 11 kaip karo valdininkas mobilizuotas į Lietuvių kariuomenę, paskirtas į Marijampolės batalioną ūkio dalies raštvedžiu. 1923 06 15 perkeltas į šarvuotų traukinių pulką, paskirtas ūkio dalies vedėju. 1924 01 01 perkeltas į tankų

batalioną, paskirtas 3 kuopos vadu. 1928 05 11 suteiktas adm. vyr. leitenanto laipsnis. 1936 12 31 dėl amžiaus paleistas į dimisiją.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928); Rusijos kariuomenėje - Šv. Stanislavo ir Šv. Anos medaliais.

Diržinskaitė - Pliušenko Leokadija

[gimė 1921 01 20 Ančlaukio k., Vilkaviškio r. - 2008 Vilniuje] - Lietuvos TSR valstybės ir partinė veikėja, LTSR nusipelnusi kultūros veikėja (1971).

Mokėsi ir mokytojavo Vilkaviškyje. 1958 m. baigė Aukštąją partinę mokyklą. 1960 - 1976 LTSR MT pirmininko pavaduotoja, 1966 - 1976 dar ir LTSR užsienio reikalų ministrė. Nuo 1976 m. LTSR AT Prezidiumo pirmininko pavaduotoja. 1985 m. išėjusi į pensiją kurį laiką buvo Lietuvos kraštotyros draugijos darbuotoja.

Diržinskas Juozas

[gimė 1889 12 14 Nevadolės k., Vilkaviškio aps, - 1941 07 14 Vištytyje (Vilkaviškis)] - politinis veikėjas.

Leokadijos Diržinskaitės - Pliušenko tėvas. Nuo 1911 m. Rusijos kariuomenėje dirbo rev. darbą. Spalio revoliucijos kovų Kalugoje dalyvis. 1918 m. grįžo į Lietuvą, kovojo už Tarybų valdžią, buvo išrinktas Kybartų rev. komiteto nariu. Nuslopinus Tarybų valdžią, dalyvavo pagrindinėje veikloje (jo namuose vykdavo nelegalūs part. kuopelės susirinkimai). 1940 m. išrinktas Pajevonio vls. vykd. k-to pirmininku. Hitlerininkų nužudytas.

Dovydaitis Bronius

[gimė 1945 10 18 Lauckaimio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - vertėjas.

1966 m. baigė Kauno technikos mokyklą, 1973 m. - Valst. neakivaizdinio mokymo kursus Maskvoje, studijavo ispanų ir prancūzų kalbas. Išvertė J. M. Arguedaso („Gilios upės“ 1976), C. J. Celos („Paskualio Duarte šeima“, „Avilys“, abi 1981), C. Fuentesos („Skaidriausio oro sritis“ 1983, „Aura“ 1994), J. E. Riveros („Akivaras“ 1985), R. S. Ferlosio („Charama“ 1989), J. Rulfo, A. Uslaro Pietri, J. L. Borgeso ir kitų rašytojų novelių. Sudarė antologiją „Ispanų novelės“ (1984).

Draugelevičius Kazimieras

[gimė 1764 Oželių k., Vilkaviškio aps. - 1813 12 24 Marijampolėje] - marijonas.

Tai pamokslininkas, kuris daugiausia aptarnaudavo parapijas, kur klebonai nemokėjo lietuviškai. Rankraščiais paliko daug lietuviškų pamokslų.

Draugelis Andrius

[gimė 1904 10 19 Rūdos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1944 06 09] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio g-ją. 1923 10 26 įstojo į Karo mokyklą. 1925 09 17 ją baigė leitenanto laipsniu. 1929 11 23 pakeltas į vyr. leitenantus. 1933 11 20 - į kapitonus. 1934 04 01 paskirtas 5 pėst. pulko kuopos vadu. 1937 10 25 paskirtas 5 pėst. pulko adjutantu. 1940 m. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 5 pėst. pulke I sunkiųjų kulkosvaidžių kuopos vadu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 24 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 262 šaulių pulko prieštankinės baterijos vadu. 1941 06 14 Pabradės poligone suimtas, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams. Išvežtas į Taišetlagą, Irkutsko sr. Sušaudytas Taišetlage.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1937) ir Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Draugelis Bronius

[gimė 1895 05 25 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1984 12 JAV] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1911 m. baigė Marijampolės g-ją, 1915 m. - Maskvos technikos mokyklą. 1916 01 16 mobilizuotas Rusijos kariuomenę, baigė karo mokyklą. Dalyvavo I pasaul. karo kautynėse prie Molodečno, Kovelio. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 02 23 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. 1919 09 28 paskirtas karininku į 2 pėst. pulką. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais. Nuo 1925 m. tarnavo policijoje. 1940 07 13 NKVD suimtas ir kalintas Vilniuje. 1941 06 24 deportuojamas į Rusiją Vilniaus geležinkelio stotyje pabėgo iš traukinio. 1941 - 1943 buvo Vilniaus ir Trakų aps. ryšininkas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 - 1946 Rėgensburgo perkeltųjų asmenų stovyklos policijos vadas. Nuo 1949 m. gyveno JAV.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio ordinu (1920), Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1931), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Šaulių žvaigždės ordinu (1921) ir Latvijos Aizsargų nuopelnų kryžiumi (1930), Svastikos ordinu (1933).

Draugelis Eliziejus

[gimė 1888 04 11 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1981 10 08 Brazilijoje] - gydytojas, publicistas, visuomenininkas.

Pradžios mokslą išėjo Bardauskų pradžios mokykloje, kurioje tada mokytojavo jo tėvas. 1909 m. baigė Marijampolės g-ją, o Maskvos universiteto medicinos fakultetą - 1914 m. Studentaudamas 1910 m. suorganizavo ir buvo lietuvių katalikų studentų draugijos „Rūta“ pirmuoju pirmininku. 1914 m. mobilizuotas, fronte gydytoju ištarnavo 3 metus. Vėliau persikėlė į Voronežą, kur buvo išrinktas vyriausios lietuvių tarybos Rusijoje nariu. Su kitais nariais buvo bolševikų suimtas ir mėnesį kalintas. Iš kalėjimo išleistas 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1919 03 23 L. R. K. pavestas, Kaune suorganizavo ligoninę nenaudojamuose karmelitų pastatuose. Buvo sveikatos departamento direktorius. Ryšium su ūkininkų sąjungos veikėjams iškelta byla buvo išlaikytas kalėjime nuo 1929 10 -1930 03. Nuo 1932 m. iki bolševikų atėjimo buvo S. Kalvarijos psichiatrinės ligoninės direktoriumi.

1947 m. išvyko į Braziliją. Spaudoje dirbo nuo 1908 m., bendradarbiavęs „Viltyje“, „Šaltinyje“, „Ateityje“, „Garnyje“, vėliau „Lietuvoje“, „Laisvėje“, „Ryte“, „Ūkininke“, „Darbo sveikatoje“. 1920 12 - 1921 11 redagavo dienraštį „Laisvę“, o vėliau „Ūkininką“ ir „Darbininką“. Dažnai pasirašinėdavo slapyv. K. K. Lizdeika. 1914 - 1915 išleido eilę medicinos populiarizacijos brošiūrų, parašė dramą „Vergą“ ir komediją „Slidžiais takais“.

Draugelis Simanas Jonas

[gimė 1893 12 27 Šulų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1960 06 07 Niujorke, NY] - kunigas, rašytojas, visuomenininkas.

Baigė Marijampolės gimnazijos 4 klases. Nuo 1910 m. mokėsi Seinų kunigų seminarijoje. Kunigu įšventintas 1916 m. Sankt Peterburge. 1916 19 18 Rusijoje veikė Lietuvių centriniame komitete nukentėjusiems nuo karo šelpti. Grįžęs į Lietuvą dirbo vikaru Skriaudžiuose, pastatydino liaudies namus. Į JAV persikėlė 1925 m. 1927 - 1928 ALRK MS dvasios vadas. 1927 1935 Švč. Širdies intronizacijos direktorius. Rūpinosi JAV lietuvių statistika. 1938 - 1939 Gary, IN, leido statistikos žrn. „Pasiuntinys“. Parengė JAV lietuvių visuom. įstaigų albumą. 1935 m. „Tiesos kelyje“ išspausdino JAV liet. parapijų statistikos duomenų. Nuo 1942 m. kūrė muzikines dramas iš Švč. Mergelės Marijos gyvenimo „Nazaretho Madonna“ (1949, skaidrės su Al d' Artego muzika 1954). Yra išleidęs keletą religinių knygų. Bendradarbiavo „Tėvynės sarge“, „Lietuvių sarge“, „Lietuvių balse“, „Drauge“, „Darbininke“.

Draugelis Vladislavas

[gimė 1880 09 27 Žiūrių - Gudelių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1940 01 24 Žemaičių Kalvarijoje] - kunigas marijonas.

1893 m. baigė tėvo vedamą pradžios mokyklą. Stoją į Marijampolės g-ją, 1898 m. iš 5 klases perėjo į Seinų kunigų seminariją. Kunigu įšventintas 1903 m. Vikaravo Sasnavoje; nuo 1908 m. Marijampolėje vadovavo įvairiose Lietuvos ir Rusijos vietose, ilgiausiai (1915 09 - 1921 11) Odesoje, globodamas lietuvių pabėgėlių koloniją, drauge būdamas liet. centrinio komiteto įgaliotiniu Chersono, Tauridos ir Besarabijos gubernijose. 1918 -1919 gyveno Anantjeve ir dėstė religiją dviejose vietose g-jose. Į Lietuvą grįžo 1921 11. 1922 11 11 įstojo marijonų vienuolijon. 1924 m. vadovavo „Blaivybės“ draugijos Marijampolės skyriui. 1925 05 išvyko į JAV, kur su misijomis aplankė daugybę liet. kolonijų. Nuo 1926 07 administravo „Draugą“. 1932 -1933 redagavo laikraštį „Laivą“. Rašinėjo nuo 1908 m. „Šaltinyje“ ir kt. katalikų laikraščiuose.

Draugelytė - Čemerkiėnė Apolonija

[gimė 1884 06 18 Žiūrių - Gudelių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - mokytoja, visuomenininkė.

Marijampolėje išlaikiusi pradžios mokytojos egzaminus, 1908 - 1909 mokė Obelių mergaičių ūkio mokykloje. 1910 - 1911 lankė Varšuvos mergaičių institutą, o vėliau mokytojavo Marijampolės „Žiburio“ gimnazijos pradinėje mokykloje, likusi Lietuvoje ir per karą. Organizavo suaugusiųjų kursus, rengė lietuviškus vakarus. 1927 m. išvykusi Brazilijon, mokytojavo São Paulo liet. mokykloje, drauge dirbdama ir visuomeninį darbą.

Draugelytė - Kučinskienė Ona

[gimė 1904 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] - tapytoja.

Studijavo tapybą Kauno mokykloje, Prancūzijoje ir P. Amerikoje. 1935 - 1936 dalyvavo parodose Buenos Aires, Argentinoje. Nuo 1938 m. dalyvavo Lietuvos dailininkų sąjungos parodose. Jos darbų yra įsigiję Buenos Aires muziejus.

Drazdys Albinas

[gimė 1903 09 03 Eglupių k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] - kunigas kankinys.

Baigė vietinę pradinę mokyklą, Marijampolės g-ją, kunigų seminariją Gižuose, kurią baigė 1928 m. Į kunigus įšventintas 1928 06 24. Vikaravo Vilkaviškyje, Prienuose. 1932 m. išvyko į Italiją. Metus pasimokęs, sugrįžo į Lietuvą. 1935 m. išvyko į JAV, iki 1938 m. užsiėmė misionieriaus veikla. Sugrįžo į Lietuvą - klebonavo Barzduose iki 1945 metų pabaigos. Barzduose platino rezistencinę spaudą. Prasidėjus masiniams areštams, trumpai slapstėsi. 1943 m. pastatė naują kleboniją, nes senoji sudegė karo metu. Vėliau persikėlė į Upininkus ir čia buvo suimtas, nuteistas ir išvežtas į Vorkutos lagerius. Atlydžio metu reabilituojamas, sugrįžta į Lietuvą, dirba Alytuje, Rumbonyse, Nemiruose (Jankų vls.). Čia netikėtai ir mirė.

Drazdys Antanas

[gimė 1895 10 25 Kurpių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešių rėmėjas. Jo ūkyje apsistodavo einantys į M. Lietuvą arba grįžtantys su spauda knygnešiai.

Dubas Vladas

[gimė 1887 06 18 Žaliosios k., Vilkaviškio aps. - 1937 08 03 Kaune] - literatūralogas, romanistas. Mokėsi Kauno ir Marijampolės g-jose, studijavo Varšuvos, Paryžiaus, Romos ir Maskvos universitetuose. Nuo 1920 m. dėstė literatūrą Kauno aukštuosiuose kursuose. 1922 m. įkurtame universitete ėjo docento pareigas, o nuo 1924 m. - profesorius. Nuo studijų laikų bendradarbiavo lietuvių ir rusų spaudoje, nuo 1931 m. - „Lietuviškoje enciklopedijoje“. 1931 m. redagavo „Vagos“ žurnalą. Parašė ir išleido „Literatūros įvadą“ (užsienio lit.), „Prancūzų literatūros istorijos“ du tomus, knygas apie rašytojus: „Anatolijus Francas“, „Volteras“ ir kt., apysaką „Vytukas“, dedikuotą mirusiam sūnui ir keletą novelių.

Dubauskas Juozas

[gimė 1900 03 19 Bajorų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1976 Vilkaviškyje] - savanoris.

Dubauskas Viktoras

[gimė 1896 Bajorų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Dubickas Vincas

[gimė 1944 01 04 Strazdynės k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] - kultūristas, treneris, SSRS sporto meistras (1989).

1964 m. baigė Kauno technikos mokyklą. Nuo 1990 m. Kauno VŠĮ „Sporto olimpas“ treneris. 3 kartus Lietuvos kultūrizmo čempionas (sv. Kategorija iki 80 kg. - 1971, 1988, 1989), Lietuvos jėgos daugiakovės 2 kartus čempionas (iki 82,5 kg - 1982, 1983). 1989 SSRS kultūrizmo 2 kartus čempionas (sv. Kategorija 80 kg ir absoliutūs). Tarpt. varžybų „Trener“ Slovakijoje (1985), „Neubrandenburg“ Vokietijoje (1989) ir „E. Sandov“ Čekijoje (1987) laimėtojas. IFBB pasaulio veteranų kultūrizmo čempionatų dalyvis: 1992 m. užėmė 4 vietą, 1993 - 12 vietą.

Apdovanotas KKSK medaliu „Už aukštus sportinius pasiekimus“ (1989), EBFF aukso medaliu (2005), IFBB pažymėjimu už nuopelnus (1991).

Dubinskas Andrius

[gimė 1868 11 20 Gulbiniškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1945] - teisininkas, publicistas.

1880 - 1886 mokėsi Marijampolės g-jose, 1887 - 1891 Seinų kunigų seminarijoje, 1891 - 1895 Petrapilio dvasinėje akademijoje. Baigęs teologijos mokslus į kunigus nesišventė, o pradėjo Petrapilio universitete teisės studijas, kurias baigė 1901 m. Lietuvių spaudoje bendradarbiavo nuo 1890 m. „Ūkininke“, „Varpe“, „Vienybėje Lietuvininkų“, „Tėvynės sarge“, „Apžvalgoje“, „Vilniaus žiniose“, „Draugijoje“ ir kt.

Dulaitis Devetas

[gimė 1922 04 24 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - inžinierius, aviacijos sportininkas.

Baigęs Kauno „Aušros“ berniukų g-ją, 1941 m. VDU studijavo architektūrą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, o 1949 m. persikėlė į JAV. Detroite, MI, studijavo inžineriją. Dar Lietuvoje įsijungė į oro skautų veiklą. Detroite ilgus metus buvo tuntininkas. Užsiiminėjo aviacijos sportu. Rašė į amerikiečių ir lietuvių spaudą apie Lietuvos aviacijos istoriją. Gilinosi į teorinę aviaciją, gamino modelius. Teisėjavo aviacijos modelių varžybose Detroite ir pasaulio pirmenybėse Muncie, IN.

Dumčiūtė - Breichmanienė Genovaitė

[gimė 1919 09 28 Stolaukio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - tautinių šokių mokytoja.

1938 m. baigusi Vilkaviškio g-ją įstojo į Kauno VDU, vėliau persikėlė į Vilnių, kur studijavo ir baigė humanitarinius mokslus. Studijuodama veikė skautuose, įsitraukė į tautinių šokių darbą: instruktavo,

dalyvavo grupių varžybose kaip viena iš teisėjų. Atvykusi į Kanadą 1948 m. tuojau ėmė organizuoti tautinių šokių grupę ir nuo 1950 m. vadovauja Hamiltono lietuvių tautinių šokių grupei, pasivadinusiai „Gyvataru“.

Duobinis Kostas

[gimė 1908 03 17 Paršinskių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio vls. - 1991 09 03 Kaune] - pedagogas, karininkas.

Baigė Marijampolės mokytojų seminariją. 1931 10 19 baigus Karo mokyklą suteiktas ats. jaun. leitenanto laipsnis. Buvo Šaulių sąjungos narys. 1937 11 24 pakeltas į ats. leitenantus. Dirbo mokytoju Raseinių vls., vėliau Babtų pradinėje mokykloje. Antrosios sovietinės okupacijos laikotarpiu mokytojavo Kauno 4 septynmetėje mokykloje. 1956 m. baigė Vilniaus pedagoginį universitetą.

Dvaranauskaitė Judita (sesuo Immaculata)

[gimė 1880 02 24 Žėčkalnių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1974 Čikagoje, IL] - vienuolė, pedagogė. Mokėsi Pilviškiuose ir Marijampolėje, o nuo 1903 m. - pas Šv. Kryžiaus gailėstingąsias seseris Ingenbohlyje, Šveicarija. Į JAV atvyko 1905 m. Viena iš Šv. Kazimiero seserų kongregacijos steigėjų. Nuo 1911 m. dirbo Čikagoje, 1914 m. išrinkta trečiąja kongregacijos gen. vyresniosios patarėja. Nuo 1920 m. gyveno Lietuvoje, vadovavo Lietuvos kazimieriečių vienuolijai, tvarkė Pažaislio vienuolyną. 1923 m. įsteigė „Saulės“ mergaičių g-ją. 1928 m. grįžo į Čikagą ir mokytojavo kazimieriečių vadovaujamos mokyklose.

Dvaranauskas Bronius

[gimė 1899 11 15 Pilviškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1973 07 11] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1919 07 10 įstojo tarnauti į Marijampolės batalioną. Dalyvavo mūšiuose prieš bolševikus ir lenkus. Mirė 1973 nuo plaučių vėžio. Palaidotas Karmėlavos (Kauno r.) kapinėse. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1923), Savanorio (1930) medaliais.

Dvaranauskas (Dainoras) Petras

[gimė 1863 10 20 Žėčkalnių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1958 09 19 Barzduose (Šakiai)] - kunigas, teologijos magistras.

Mokėsi Marijampolės g-joje, Seinų kunigų seminarijoje ir Petrapilio dvasinėje akademijoje. Kunigavo Slavikuose, Naumiestyje, Rogarde. Klebonavo Bužinė, Adomavičiuose (Lenkija). Su bendraminčiais įsteigė spaustuvę lietuviškai spaudai leisti. Leido žurnalus, laikraščius, knygas. Bendradarbiavo su knygnešiais. Rašė katalikiškai spaudai. Apdovanotas šv. Onos ordinu.

Dvaranauskas Vincentas

[gimė 1871 10 30 Žėčkalnių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1966 03 13 Marijampolėje] - kunigas, teologijos magistras.

Mokėsi Suvalkų ir Lomžos progimnazijose, Seinų kunigų seminarijoje, Petrapilio dvasinėje akademijoje. Seinų katedroje įvedė lietuvių kalbą. Prisidėjo prie lietuviško spaustuvės darbo rinkdamas lėšas. Redagavo ir leido „Artojaus šaltinį“. Rašė į katalikišką spaudą. 1911 m. vienas pirmųjų įstojo į J. Matulaičio atgaivintą marijonų vienuoliją. 1909 m. Seinų „Žiburio“ vadovas. Buvo daugelio prieškarinio pažangių organizacijų narys, keletą - vadovas. 1956 m. palaikė ryšius su Vatikanu.

Dzenkauskas Jonas

[gimė 1884 10 16 Maišelių k., Vilkaviškio aps. - 1959 11 27] - poetas.

Dirbo provizoriumi (1912 - 1958). Eilėraščius skelbė periodikoje. Populiarios dainos „Plaukia sau laivelis“ teksto autorius.

Dženkaitis Jonas

[gimė 1906 07 09 Opšrūtų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1941 06 24] - savanoris, Lietuvos karo aviacijos lakūnas.

1925 09 10 įstojo į Karo mokyklą ir 1928 09 08 ją baigus suteiktas leitenanto laipsnis. 1931 02 19 - 1932 05 14 mokėsi Vytauto Didžiojo karininkų kursų aviacijos skyriuje. 1937 m. stažavo Vokietijoje. Tapo vienu pirmųjų Lietuvoje civilinės aviacijos lakūnų. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą pasitraukė į Vokietiją. 1940 11 17 dalyvavo Berlyne įkuriant LAF. Prieš pat Vokietijos - SSRS karą slapta grįžo į Lietuvą ir 1941 06 23 rytą jau buvo Kaune. Turėjo užduotį su sukilėliais apginti ketinimą susprogdinti Aleksoto tiltą. Kautynių metu su RA kareiviais sunkiai sužeistas mirė.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928). 2004 04 26 pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

Dženkaitis Juozas

[gimė 1906 07 09 Opšrūtų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1944 01 16] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1918 m. baigė Vilkaviškio g-jos 5 klases. 1919 įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1920 10 17 baigus Karo mokyklą suteiktas pėst. leitenento laipsnis. 1923 01 09 - 22 dalyvavo sukilime vaduojant Klaipėdą. Buvo autokuopos vadas. 1928 03 17 įstojo į policiją. Atgavus Lietuvos sostinę Vilnių 1939 10 04 paskirtas Vilniaus policijos mokyklos viršininku. Vėliau pasitraukė į Vokietiją. Dalyvavo Berlyne įkuriant LAF. Prasidėjus Vokietijos - SSRS karui grįžo į Lietuvą, paskirtas Kauno miesto policijos vadu. Žuvo susišaudyme su sovietų diversantais. Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1936), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Klaipėdos išvadavimo sidabro medaliu, ugniagesių „Artimui pagalbon“ 3 laipsnio kryžiumi (1938).

Dženkaitis (Dzenkaitis) Jurgis

[gimė 1877 Opšrūtų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešys. Baigęs Alksnėnų valdinę pradžios mokyklą įstojo į Veiverių mokytojų seminariją, bet dėl šeimyninių aplinkybių mokslų nebaigė. Pradėti gabenti liet. spaudą paskatino knygnešys Antanas Kriaučeliūnas. Ilgainiui tapo A. Kriaučeliūno padėjėju. Knygnešiui A. Kriaučeliūnui pasitraukus į atsargą, pradėjo aktyviai bendradarbiauti su Juozu Navicku, stojusiu į jo vietą.

Eidukaitis Jonas

[gimė 1888 10 18 Kunigiškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė Vilkaviškio dviklasę mokyklą. 1914 - 1918 dalyvavo I pasaul. kare. 1919 08 06 - 1920 02 06 dalyvavo kovose su bolševikais ir bermontininkais. 1933 - 1940 tarnavo VRM saugumo policijos valdininku Klaipėdoje, kriminalinės policijos valdininku Kaune. 1945 10 20 Kaune suimtas ir Karo tribunolo nuteistas 10 metų. 1955 03 30 paleistas. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Rusijos kariuomenėje - Šv. Georgijaus 4 laipsnio kryžiaus ordinu, Šv. Georgijaus 3 ir 2 laipsnio kryžiais.

Eidukaitis Pranas

[gimė 1878 10 16 Vaitkabaliuose, Vilkaviškio aps. - 1941 07 14 Vištytyje] - revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyvis. Už kovą prieš caro valdžią 1906 m., 1908 m., 1913 m. kalintas. Kovų prieš buržuazinę santvarką Lietuvoje ir 1935 - 1936 Lietuvos valstiečių streiko dalyvis. 1940 07 išrinktas Liaudies seimo atstovu, vėliau LTSR AT Prezidiumo nariu. Nužudytas su 2 sūnumis.

Eidukaitis Vytautas

[gimė 1918 12 21 Vartų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1998 09 04 Kaune] - poetas. 1940 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją, 1949 m., Kauno universitetą. Mokytojavo įvairiose mokyklose. Eilėraščių vaikams, epigramų, humoreskų paskelbė periodinėje spaudoje. Išleido satyros ir humoro rinkinius: „Charakteristikos be mistikos“ (1982), „Pasišviečiant žodžiu“ (1989), „Meilės glėbyje“ (1993), „Žodžių takas“ (1996), knygą vaikams „Berniukas ir šuniukas“ (1991).

Eidukaitis Vytautas

[gimė 1948 10 06 Virbalyje, Vilkaviškio r.] - atsargos karo lakūnas, pulkininkas, visuomenės veikėjas. 1968 m. baigė Virbalio vid. mokyklą, 1972 m. baigė Tambovo aukštąją karo lakūnų mokyklą. Mokėsi Maskvos lakūnų karo akademijoje. Afganistano karo dalyvis. Pagal Sąjūdžio ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos mandatą palaikė ryšius su Kaukazo liaudies frontais, jų lyderiais, kuravo per 6 tūkst. Lietuvos jaunuolių, tarnavusių Kaukaze. Dirbo su Čėčėnijos Respublikos prezidentu Dž. Dudajevu. Nuo 1992 m. Lietuvių tautininkų sąjungos narys, nuo 1999 m. Lietuvos atsargos karininkų sąjungos Teritorinės gynybos projekto pirmininkas. Už gelbėjimo darbus Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo apdovanotas Garbės ordinu, pirmojo Gruzijos prezidento Z. Gamsachurdijos - asmeniniu ginklu, Čėčėnijos prezidento Dž. Dudajevu - durklu ir kalniečių atributika, Lietuvos Respublikos prezidento V. Adamkaus - padėkos raštu.

Eidukaiytė Ona

[gimė 1913 03 10 Vaitkabaliuose, Vilkaviškio r.] - LTSR nusipelnusi kultūros švietimo darbuotoja. Studijavo Kauno universitete. 1940 m. dirbo „Tiesos“ redakcijoje. 1943 - 1944 vadovavo partizanų grupėms Vilkaviškio aps. Nuo 1945 m. LTSR MA centrinės bibliotekos bibliografe.

Eidukevičius Kęstutis Klemensas

[gimė 1932 02 02 Molėniškių k., Vilkaviškio aps.] - technikos mokslų daktaras, docentas. Mokėsi Vilkaviškio, Prienų, Marijampolės g-jose. 1954 m. baigė Kauno politechnikos institutą. Kartu su bendraautorais sukūrė apie 160 išradimų, kurių didelė dalis jau įdiegta gamyboje. Parašė ir mokslinėje spaudoje paskelbė apie 200 straipsnių. 30 metų dėstė Vilniaus dailės institute vitražinių stiklų bei freskose naudojamų statybinių medžiagų technologijos kursą.

Eidukevičius Pranas

[gimė 1869 10 07 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1926 03 07 Maskvoje] - visuomenės veikėjas, draudžiamosios lietuviškos spaudos platintojas.

Dirbo fabrikuose Kaune, Rygoje, Gardine ir kt. Įsitraukė į darbininkų veiklą. 1895 - 1899 gyvendamas Rygoje, dirbo šaltkalviu, priklausė LSDP. Vienas iš radikaliausių nelegalios lietuviškos spaudos platintojų tarp Rygos lietuvių. Patyręs socialdemokratinio judėjimo dalyvis. 1898 10 31 darydami kratą jo bute, žandarai rado lietuviškų leidinių, kuriuos įsigydavo iš Liudviko Jakavičiaus, tuo metu dirbusio Rygos - Oriolo geležinkelio valdybos raštininku. Buvo išduotas ir areštuotas, vėliau ištremtas iš Rygos į Gardino gub. Čia toliau dirbo rev. darbą. Nuo 1918 m. LKP CK narys. 1920 m. apsigyveno Maskvoje.

Eimanavičius Valdas

[gimė 1966 06 21 Pilviškiuose, Vilkaviškio r.] - skulptorius.

Pastatytos 7 jo skulptūros Kaune bei 8 kryžiai Kryžių kalne, išdrožtas altorius kaimelio bažnyčiai. Nemažai koplytstulpių, kryžių pastatyta pakelėse. Kai kurie dirbiniai išvežti į Australiją.

Elsteris (Drąsutis) Viktoras

[gimė 1914 04 13 Stulgelių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė privačių jėzuitų g-ją Kaune. 1937 09 28 pradėjo tarnybą Lietuvos kariuomenėje. 1940 08 19 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 05 paskirtas į RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos 87 žvalgybos batalioną. Kilus karui iš RA pasitraukė. Karui baigiantis pasitraukė į Vakarus.

Empakerytė - Lukoševičienė Birutė

[gimė 1930 05 08 Daržininkų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 2010 02 18] - rašytoja, visuomenės veikėja. Lankė Vilkaviškio g-ją. Artėjant karui, drauge su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Pasibaigus karui mokėsi Klein Vitenzės g-joje. 1949 m. su tėvais emigravo į JAV. Atvykusi į Ameriką apsigyveno New Britain, Connecticut valstijoje. Lankė ir baigė Harfordo universitetą. Ištekėjusi persikėlė gyventi į Niujorką. Daug metų dirbo finansų srityje Niujorke. Buvo aktyvi lietuvių bendruomenės narė. Visą gyvenimą dalyvavo Ateitininkų veikloje, mokytojavo Niujorko Maironio lituanistinėje mokykloje, daug metų buvo Tautos Fondo tarybos ir valdybos narė, dalyvavo ir pirmininkavo Niujorko Katalikų Moterų Kultūros draugijai. Lankydamą g-ją Vokietijoje pradėjo rašyti. Jos straipsniai ir novelės buvo spausdinamos dienraštyje „Draugas“, žrn. „Ateitis“ ir laikr. „Darbininkas“. 2002 m. jos novelė „Kelias nežinion“ buvo išleista Lietuvoje.

Endziulaitis Antanas

[gimė 1895 11 17 Gaisrių k., Antanavo vls., Vilkaviškio aps. - 1942 12 10 Sverdlovskė (Rusija)] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenės veikėjas.

1918 m. baigė Marijampolės g-ją, evakuotą į Jaroslavlį (Rusija). 1919 01 04 dirbo Krašto apsaugos ministerijoje ypatingų reikalų valdininku. 1919 12 16 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1920 04 27 paskirtas į Generalinio štabo Literatūros skyrių. Tarnavo Krašto apsaugos ministrų plk. K. Žuko, vėliau J. Šimkaus bei mjr. B. Sližio adjutantu. 1922 05 04 paleistas iš kariuomenės studijuoti aukštąjį mokslą. 1924 m. baigė LU teisių fakultetą. Nuo 1923 12 16 buvo Žemės ūkio departamento direktorius, Žemės reformos valdybos narys. 1926 05 08 - 10 į III Seimą kandidatavo II (Kauno) ir VI (Utenos) rinkimų apygardose pagal LKDP, Lietuvių katalikų moterų, Pavasarininkų, Blaivininkų ir kt. katalikiškų organizacijų sąrašus. Išrinktas II (Kauno) rinkimų apygardoje. Priklausė LKDP frakcijai. 1927 - 1940 dirbo advokatu, Žemės ūkio ministerijoje - juriskonsultu. Dalyvavo Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos veikloje, 1927 - 1928 buvo sąjungos Centro valdybos narys. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Sverdlovsko sritį. 1942 10 17 Ypatingojo pasitarimo sprendimu nuteistas mirti ir 1942 12 10 sušaudytas Sverdlovsko kalėjime. Palaidojimo vieta nežinoma.

Evenšteinas Možė

[gimė 1905 Virbalyje] - rašytojas, mokytojas.

Baigė Virbalio žydų g-ją. Rašė hebrajų, lietuvių ir žydų kalbomis eilėraščius ir prozos kūriniai. Išvertė iš lietuvių į hebrajų kalbą L. Giros „Kitados“, Maironio „Mano gimtinė“ ir keliolika dainų, iš lietuvių į žydų kalbą dainų ir Vinco Krėvės kai kuriuos kūriniai, iš žydų autorių į lietuvių kalbą vertė daugiausia lietuviška tematika.

Felendregeris Jurgis (dokumentuose- ir Georgas Teledregeris)

[gimė 1887 06 03 Greičiūnų k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1941 03 28 Vokietijoje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Jokių mokslų jaunystėje nebaigė - bemoksliai buvo ir tėvai. Vokiškai skaityti pramoko iš maldaknygės. Buvo pašauktas į Lietuvos kariuomenę. Formaliai jis buvo Širvintų liaudies milicijos narys, 1923 02 09 iš Širvintų liaudies milicijos II rajono poskyrio pervestas į 7-ąją partizanų grupę. Baigęs karinę tarnybą, dirbo savo ūkyje. Turėjo ratų darymo dirbtuves, mokinių. 4-jo pulko vadovybės buvo pristatytas apdovanojimui drauge su kitais 120 Širvintų partizanų grupėje ypatingoje komandiruotėje buvusių pulko karių. Konkretus pažymėjimas nebuvo aprašytas, tačiau Vyties Kryžiaus ordino taryba nusprendė išskirti jį pažymėjimui. 1938 m. minimas gyvenant Kybartų vls. Gustakaimio dvare. 1940 06 jis palydėjo prezidentą Antaną Smetoną per žaliąją sieną Kybartuose - Lieponos upelį. 1941 02 su šeima išvyko į Vokietiją.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 3 laipsnio ordinu (1928) už narsų veikimą 4-jo pėstininkų Mindaugo pulko partizanų gretose.

Feterauskas Gustavas

[gimė 1874 04 25 Pilviškiuose - 1944 Vokietijoje] - visuomenės veikėjas, valdininkas.

1893 - 1895 lankė g-ją Marijampolėje ir Liepojoje. 1900 m. baigė Petrapilio u-tą fizikos - matematikos fakultetą. 1918 - 1919 liet. konsulato Petrapilyje tarybos narys. 1915 - 1918 lietuvių komiteto nukentėjusiems nuo karo šelpti vicepirmininkas. 1920 - 1927 Centrinio Statistikos Biuro direktorius ir iki 1940 m. Statistikos Biuro tarybos narys. 1921 - 1922 jo pastangomis įsteigtos draudimo įstaigos: AB „Lietuva“ ir „Valstybės Draudimo“ įstaiga. Rašė spaudoje draudimo ir statistikos klausimais.

Frickis Oskaras

[gimė 1906 12 30 Užbalių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - miškininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 6 klases ir Alytaus auštesn. miškų mokyklą. 1929 02 19 baigė Karo mokyklą ats. leitenanto laipsniu. 1933 m. gyveno Prienuose, dirbo Prienų miškų urėdijoje girininku. Nuo 1923 m. Lietuvos šaulių sąjungos narys. 1934 03 07 pakeltas į ats. leitenantus.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Gaila (Gailevičius) Juozas Vytautas

[gimė 1930 07 28 Virbalyje] - chemikas, visuomenės veikėjas.

1950 m. Diepholze (Vokietija), baigė liet. g-ją. 1959 m. baigė Loyolos koledžą Baltimorėje, MD, bakalauro laipsniu. 1959 - 1992 dirbo įvairiose JAV ir D. Britanijos b-vėse ir įmonėse vyr. chemiku, techn. direktoriumi ir įmonių vadovu. Nuo 1961 m. aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje. Nuo 1996 m. PLB vicepirmininkas, nuo 1993 m. PLB valdybos atstovas Lietuvoje. Bendradarbiauja liet. radijo valandėlėse ir liet. spaudoje.

Gajauskas Balys

[gimė 1926 02 24 Vygrelių k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos pasipriešinimo sovietinės okupacijos režimui veikėjas, Kovo 11 Akto signataras.

Nuo 1945 m. Kaune priklausė pagrindinei pasipriešinimo sovietinės okupacijos režimui organizacijai. 1948 m. Šiauliuose suimtas. Sov. teismo nuosprendžiu 1949 - 1973 kalėjo. 1973 m. grįžo į Lietuvą. Sudarė Lietuvių polit. kalinių sąrašą, kaupė pasipriešinimo dokumentus. Išvertė į lietuvių kalbą dalį A. Solženicyno kn. „Gulago archipelagas“. 1977 m. vėl suimtas, sov. teismo nuosprendžiu 1978 - 1980 kalintas Mordovijoje, 1980 - 1987 - Kučino (Permės sr.) ypatingojo režimo lageryje. 1978 m., būdamas kalėjime, įstojo į Lietuvos Helsinkio grupę. 1981 m. Houstone (JAV) jam paskirta Tarptautinė taikos ir laisvės premija. 1987 - 1988 buvo tremtyje Čiumikane (Chabarovsko sr.). 1989 m. gyveno JAV. 1989 pab. - 1997 Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos prezidentas. 1990 - 1992 AT/AS deputatas, 1991 - 1992 jo komisijos KGB veiklai Lietuvoje tirti pirmininkas. 1991 - 1992 Lietuvos saugumo tarnybos gen. direktorius. 1992 - 1996 Seimo narys, Politinių kalinių ir tremtinių „Laisvės“ frakcijos pirmininkas. Lietuvos ir tarptautinių pasipriešinimo narių organizacijų veikėjas.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (2000), Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi (2005).

Galdikienė (Draugelytė) Magdalena

[gimė 1891 09 26 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1979 05 22 Putname, CT) - pedagogė, visuomenės veikėja.

Dailininko A. Galdiko žmona. 1910 m. baigė Marijampolės mergaičių g-ją. 1912 - 1915 mokėsi Sankt Peterburgo Aukštuosiuose kursuose; čia subūrė studentų ateitininkų kuopelę. 1920 m. išrinkta į Steigiamąjį Seimą (kaip krikščionė demokratė į Seimą buvo renkama ir vėliau). 1934 m. įkūrė s-gos inteligenčių sekciją „Moterų talka“. SSRS okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją. 1952 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Įvairiais slapyvardžiais bendradarbiavo period. spaudoje („Ateityje“, „Dirvoje“, „XX amžiuje“, „Laisvėje“, „Ryte“, „Lietuvaitėje“, „Moksleivių drauge“, „Moteryje“, „Naujojoje vaidilutėje“).

Galeckas Juozapas

[gimė 1871 03 02 Rūdos k., Gižų vls., Vilkaviškio vls. - 1922 06 10 Šlavantų k., Veisiejų vls., Lazdijų aps.] - kunigas, liaudies švietėjas.

Mokėsi Marijampolės g-joje, Seinų kunigų sem-joje. Dalyvavo slaptos seminarijos klierikų dr-jos veikloje, platino liet. spaudą, puoselėjo lietuvių. Vikaraudamas visur pasižymėjo sumanumu ir energija: be tiesioginių savo pareigų, rūpinosi parapijiečių švietimu, mokyklų steigimu, suorganizavo keletą ūkio ir prekybos įstaigų, joms vadovavo, pastatė vieną kitą draugijoms skirtą namą, steigė bibliotekėles, skaityklas. 1921 m. Šlavantuose (Lazdijai) įkūrė naują parapiją.

Galinaitis Jonas

[gimė 1889 12 25 Bartninkuose, Vilkaviškio aps.] - poetas, publicistas.

Nuo 1908 m. gyveno JAV. Gailučio ir kitais slapyvardžiais kūrybą skelbė „Darbininkų viltyje“ ir kt. Išleido kn. „Tėvynės įspūdžiai“ (1917).

Galinaitis Viktoras

[gimė 1911 11 16 Vilkaviškyje - 1982 08 11 Vilniuje] - teisininkas, dramaturgas.

1952 m. baigė Maskvos neakivaizdinį teisės institutą. Dirbo prokuratūros įstaigose. 1957 - 1969 - sovietų okupuotos Lietuvos prokuroras. Parašė pjeses „Miko teismas“ (1934), „Paklydėliai“ (1934), „Tėvynė šaukia“ (1938) ir kt.

Galinis Viktoras

[gimė 1897 12 07 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1944 11 15] - savanoris.

1919 01 22 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo mūšiuose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. 1920 12 20 pakeltas į grandinius. Žuvo Antrojo pasaulinio karo pabaigoje Karaliaučiuje - 1944 11 15. Tokį mirties liudijimą 1954 m. išdavė Kybartų rajono pareigūnai. Mirties data rodo, kad karo pabaigoje jis traukėsi į Vakarus ir, matyt, žuvo per bombardavimus ar buvo nukautas mūšyje. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio ordinu (1921).

Garbukaitė - Paškevičienė Ona

[gimė 1866 Vilkaviškyje - 1952 04 05] - knygnešė.

Platino liet. spaudą kartu su savo vyru Vincu Paškevičiumi.

Garbukas Andrius (slap. Pustapėdis)

[gimė 1886 12 23 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio aps.] - poetas.

Gaskel Sonia

[gimė 1904 04 14 Vilkaviškyje - 1974 07 09 Paryžiuje] - choreografė, Olandų Nacionalinio baletu įkūrėja.

Prieš Pirmąjį pasaulinį karą su šeima išvyko į Charkovą (Ukraina). Ten ji mokėsi baletu paslapi. Pasibaigus karui Sonia grįžo į Vilkaviškį. Iš čia emigravo į Palestiną. Balerina tobulinosi Paryžiuje, šoko su garsiausiais to meto šokėjais. Ištekėjusi už olando, atvyko į Amsterdamą ir čia įkūrė baletu mokyklą.

Gavėnas Vincas

[gimė 1906 10 15 Paršinskų k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1944 06 14] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje, buvo ateitininkų kuopos vicepirmininkas. Baigė Marijampolės mokytojų seminariją. 1932 10 31 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 262 šaulių pulko kuopos vadu. 1940 10 05 paskirtas 2 kulkosvaidžių kuopos vadu.

1941 06 14 suimtas Varėnoje, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 7 metams, perkeltas į Taišetlagą, Irkutsko sr. Žuvo lageryje.

Gavėnas Vytautas

[gimė 1911 02 19 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1995] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Studijavo VDU. 1938 03 05 paskirtas Kauno šaulių rinktinės 4 Aleksoto šaulių būrio vadu. 1940 07 11 suimtas Vilniuje, kalintas Marijampolėje. 1941 05 24 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams lagerio. Apdovanotas DLK Gedimino ordino 3 laipsnio medaliu (1932).

Gecevičius Juozas

[gimė 1898 Valavičių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1939 07 29] - savanoris, Vyties kryžiaus kavallerius.

Gecevičius Motiejus

[gimė 1904 Vikšnupių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - savanoris.

Gecevičiūtė Sabina

[gimė 1912 11 02 Kybartuose, Vilkaviškio vls.] - zoologė. 1938 m. baigė VDU. 1945 - 1947 dėstė VU, 1947 - 1952 - Klaipėdos mokytojų institute, 1947 - 1951 Gamtos mokslų skyriaus dekanė, Biologijos ir geografijos katedros vedėja. 1953 - 1985 dėstė VPI, 1954 - 1961 Zoologijos katedros vedėja, docentė (1958). Nustatė žuvų parazitų faunos rūšinę sudėtį (131 rūšis). Parašė knygas: „Kuršių marios“ (su kt., 1959, rusų k.; LSSR valst. premija 1960), „Bestuburių filogenija“ (1964), „Zoologijos terminų aiškinimai“ (1974), „Zoologo ABC“ (su J. Lukšėnu, 1997).

Geležiūnas Vytautas

[gimė 1907 05 28 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1991 01 26 Skuode] - futbolininkas, teisėjas. Žaidė 1924 - 1926, 1930 - 1933 Kybartų „Sveikatos“, 1927 - 1929 Kauno „LFLS“, 1934 - 1940 Kauno „MSK“ 1941 m. Kauno „Spartako“, 1941 - 1943 Kauno „Perkūno“, 1945 - 1950 Tauragės komandose, buvo komandų kapitonas ir vadovas. Lietuvos čempionas (1934, su Kauno „MSK“), vicečempionas (1928, 1929, su LFLS; 1948, su Tauragės „Žalgiriu“). 19 kartų (1932, 1937 - 1940) atstovavo Lietuvos futbolo rinktinėi, gynėjas, įmušė 1 įvartį. 1937 m. dalyvavo Lietuvos futbolo rinktinės pasaulio čempionato rungtynėse (Lietuva - Latvija 2:4).

Gelgauta Andrius

[gimė 1897 Gražiškių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1919 07 14 pašauktas įstojo į Lietuvos kariuomenę. Paskirtas į Vilniaus karo komendantūros karo miliciją (policiją). 1926 m. gyveno Keturvalakių vls. Rakauskų dvare. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio ordinu (1920) už narsą bei didvyriškumą kautynėse lenkų fronte.

Gelgotaitė - Puniškienė Liuda

[gimė 1927 02 14 Šilbalių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 2006 12 27 Jonavoje] - poetė, mokytoja. 1948 m. studijavo Vilniaus pedagoginiame institute, vėliau Šiaulių mokytojų institute, kurio nebaigė dėl arešto. 1966 m. Marijampolės pedagoginėje mokykloje įgijo vaikų darželio auklėtojos specialybę. 1953 m. suimta už eilėraščių rašymą į pogrindinę spaudą (Tauro apygardos partizanų laikraščius „Partizanas“ ir „Laisvės žvalgas“). Kalėjo Taišeto ir Mordovijos lageriuose. Paleista 1956 m. 1948 - 1952 dirbo Vilkaviškio rj. Gražiškių vid. mokykloje mokytoja, 1966 m. - Viešvilės vaikų namuose auklėtoja, 1967 - 1968 - Kauno Nr. 21-ojo lopšelio - darželio auklėtoja, 1968 - 1982 - Jonavos vaikų lopšelio - darželio „Azotas“ auklėtoja. 1992 - 1993 buvo Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio (Jonavos rj. skyriaus) sekretorė, 1994 - 1996 Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos sekretorė. Knygų „Surakinta jaunystė“ (1997) ir „Nuskriek dangum į mano tėviškėlę“ (2007) autorė. Paskelbė straipsnių ir eilėraščių rajoniniame laikraštyje „Jonavos balsas“, eilėraščių paskelbė knygoje „Tremtinio Lietuva“ (1990, p. 168-171). Mirė Jonavoje.

Gencevičius Kazys

[gimė 1882 Vilkaviškio aps.] - amatininkas, visuomenės veikėjas. Į Lietuvos Steigiamąjį Seimą išrinktas II (Kauno) rinkimų apygardoje kaip LSLDP atstovas pagal partinį sąrašą. Steigiamasis Seimas priklausė LSLDP frakcijai, LVS ir LSLDP frakcijų blokui.

Gerdaitis (Gerdauskas) Antanas

[gimė 1909 08 20 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1963 08 21 Meškuičiuose (Šiaulių r.) - teisininkas, karininkas.

Baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklą. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1936 m. baigė VDU Teisių f-tą. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 04 paskirtas į RA 29 ŠTK atskirąją aviaeskadrilę ginklininku. Prasidėjęs karui iš RA pasitraukė. Nuo 1952 m. Šiaulių r. „Raudonosios vėliavos“ kolūkio pirmininkas.

Germanas Kazys

[gimė 1897 10 09 Svetošino dvare, Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1980 04 18 Saint Charles, IL (JAV)] - inžinierius, valstybės veikėjas.

1915 m. baigė „Saulės“ mokytojų kursų, 1929 - LU. Lietuvos kariuomenės savanoris; 1919 m. pab. baigė Karo mokyklą. 1920 - 1922 - 6-jo pėstininkų pulko kuopos vadas. 1920 m. dalyvavo karo veiksmuose su Lenkijos kariuomene, 1923 m. - Klaipėdos sukilime. 1937 - 1938 ir 1939 - 1940 Švietimo ministerijos Spec. mokslo departamento direktorius. 1938 - 1939 susisiekimo ministras. 1940 07 13 NKVD suimtas, 1941 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas kalėti. Vokietijos - SSRS karo pradžioje iš kalėjimo išlaisvintas. 1941 - 1944, per Vokietijos okupaciją, susisiekimo reikalų gen. tarėjas. 1944 m. paitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Dalyvavo JAV LB veikloje.

Gerulaitis Vytautas

[gimė 1915 Galkiemio k., Kaupiškio vls., Vilkaviškio aps. - 1991 05 02 Niujorke, NY (JAV)] - tenisininkas, treneris, administratorius.

1933 m. baigė Kybartų „Žiburio“ g-ją. VDU studijavo ekonomiką. Dirbo Švietimo m-joje Kaune, nuo 1939 m. Lituanistikos in-te ir Lietuvos MA Vilniuje. 1935 m. dalyvavo stalo teniso pasaulio pirmenybėse Londone, 1936 m. Prahoje, 1937 m. Badene, Austrija. 1938 m. pirmojoje Lietuvos tautinėje olimpiadoje Kaune lauko teniso varžybose laimėjo aukso medalį, 1938 m. Rygoje gavo Pabaltijo meistro titulą. 1944 m. pasitraukęs į Vakarus, gyveno Vienoje ir Augsburgėje. 1947 m. Oberleningene (Vokietija), nugalėjo 10 geriausių stalo tenisininkų varžybose. 1949 m. persikėlė į JAV. Treniravo tenisininkus, išugdė tenisininką sūnų Vitą ir dukrą Rūtą, kurie 16 m. tapo vieni geriausių teniso žaidėjų pasaulyje. 1984 m., 1985 m. ir 1987 m. buvo atvykęs į Lietuvą, padovanojo teniso inventoriaus, vedė teniso pratybas, konsultavo trenerius Vilniuje, Elektrėnuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Spaudoje paskelbė straipsnių apie sportą.

Gerulaitis Zenonas

[gimė 1894 12 22 Paežerių dvare, Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1945 04 22] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Peterburgo un-to Fizikos - matematikos fakultete. 1916 10 baigė Vladimiro karo mokyklą Peterburge, suteiktas praporščiko laipsnis. Dalyvavo kautynėse su vokiečiais. 1918 11 10 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 11 18 suteiktas kapitono laipsnis. 1922 01 06 pakeltas į majorus. 1925 02 01 baigus Belgijos karo akademiją jam buvo suteiktos gen. štabo karininko teisės. 1925 05 15 pakeltas į gen. štabo pulkininkus leitenantus, 1927 08 01 pakeltas į gen. štabo pulkininkus, 1939 06 13 pakeltas į gen. štabo divizijos generolus. 1941 06 14 suimtas Varėnos poligone, išvežtas į Norilską, Krasnojarsko kr., vėliau į Taišetą, Irkutsko sr. 1943 05 13 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų lagerio. Žuvo lageryje.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio (1923), Vytauto Didžiojo 3 laipsnio (1930) ir DLK Gedimino 3 laipsnio (1928) ordinais, Savanorių ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, Šiaulių žvaigždės ordinu (1938), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929), Belgijos Leopoldo 4 laipsnio (1932), Leopoldo II 2 laipsnio (1935) ir karūnos 3 laipsnio (1931) ordinais, Prancūzijos Garbės legiono 3 (1938) ir 4 (1933) laipsnio ordinais.

Gerulaitytė Jonė

[gimė 1898 06 16 Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1945 02 13 Dresdene (Vokietija)] - žurnalistė.

1928 m. baigė LU humanitarinių mokslų fakultetą. Nuo 1921 m. mokytojavo, 1922 - 1924 dirbo Centrinės valstybės bibliotekoje. 1924 - 1944 korespondente, redaktore, vyr. redaktore dirbo Eltoje, 1938 - 1940 Lietuvos žurnalistų sąjungos reikalų vedėja. Bendradarbiavo „Moteryje“, „Pasaulyje“ ir kt.

Gerulevičius - Gerulaitis Marijonas Feliksas

[gimė 1906 10 13 Bartninkų dvare, Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - gydytojas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1928 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1935 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1938 m. baigė VDU Medicinos fakultetą. 1940 02 10 priimtas į tarnybą Karo ligoninėje civiliu tarnautoju - jaun. ordinatoriumi. 1944 m. Vietinės rinktinės 301 bataliono karininkas - gydytojas.

Gerulis - Kragas Petras

[gimė 1889 08 15 Balčiūniškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1966 05 10 Kaune] - kritikas. Išėjęs 4 Marijampolės g-jos klases, 1907 - 1911 mokėsi Seinų kunigų seminarijoje, iš kurios buvo pašalintas už lietuvišką veiklą. 1911 - 1912 studijavo Fribourgo universitete vokiečių ir prancūzų literatūras, dailės istoriją, psichologiją. Kritikos straipsnius 1910 - 1912 skelbė „Draugijoje“ ir „Ateityje“. Parašė straipsnius apie Lazdynų Pelėdos, Satrijos Raganos, A. Jakšto, M. Vaitkaus kūrybą. Išleido tautosakos studijėlę „Rūtelė mūsų dainose“ (1912).

Gicevičius Juozas

[gimė 1898 Valavičių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. (šiandien Marijampolės aps.) - 1935 07 29 Širvydų k. (Marijampolės r.)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenės veikėjas. 1919 03 15 mobilizuotas stojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kovose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. 1920 m. po Panemunės kareivių riaušių, už dalyvavimą jose atiduotas karo lauko teismui ir nuteistas 6 mėnesiams daboklės su kai kurių kariškių teisių atėmimu. 1920 09 22 mūšiuose su lenkų kariuomene ėngio be žinios, 1920 11 grįžo iš lenkų nelaisvės, abiem pusėms pasikeitus karo belaisviais. 1927 m. įstojo į Šaulių sąjungą, buvo aktyvus Keturvalakių vls. Vidgirių šaulių būrio narys. Buvo aktyvus ir visuomeniniame gyvenime. Būdamas geras muzikantas, su broliais ir draugais sukūrė muzikinį kolektyvą. Apdovanotas 1 laipsnio Kryžiumi „Už tėvynę“ (1919).

Giedraitis Juozas

[gimė 1892 04 13 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1962 07 25 Hamiltone] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Mokėsi Vilkaviškio g-joje, Seinų kunigų seminarijoje, iš kurios už slaptą lietuviškąją veiklą buvo pašalintas. 1919 01 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kovose su bolševikais prie Dauguvos, su lenkais prie Suvalkų, Širvintų, Giedraičių ir kt. 1919 12 14 suteiktas kapitono laipsnis. 1922 10 06 baigė Aukštuosius karininkų kursus. 1923 05 18 pakeltas į majorus, 1928 11 23 pakeltas į pulkininkus leitenantus. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, apsistojo Liubeko stovykloje, iš kur emigravo į Kanadą. Gyveno Hamiltone, Ontarijo provincijoje. Aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje, buvo Kanados lietuvių Krašto tarybos ir valdybos narys. Mirė Hamiltone. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio (1919), Vyties Kryžiaus 4 laipsnio (1920), DLK Gedimino 3 laipsnio (1938) ir 4 laipsnio (1929) ordinais, Savanorių (1928), ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, ugniagesių „Artimui pagalbon“ 3 laipsnio kryžiumi (1934), skautų Svastikos ordinu (1935), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929).

Giedrys Feliksas

[gimė 1909 11 20 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1970 01 30 Pensilvanijoje (JAV)) - inžinierius, lauko tenisininkas. 1927 m. baigė „Žiburio“ komercijos g-ją Kybartuose. Vėliau studijavo Lietuvos universiteto Technologijos fakultete. Dirbo Tabako fabrike inžinieriumi, Finansų ministerijoje braižytoju, mašinų gamyklos direktoriumi. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, čia 4 mėnesius vokiečių kalintas. Po karo dirbo UNRRA, vėliau IRO įstaigose. 1950 m. persikėlė į JAV. 1955 m. New Hampshire universitete Durhame gavo elektrotechnikos bakalauro laipsnį. Aktyviai sportavo. 1933 m. Lietuvos lauko teniso pirmenybėse laimėjo II vietą, 1934 - 1940 atstovavo Lietuvai tarpt. Lauko teniso varžybose. 1954 m. laimėjo Doverio lauko teniso pirmenybes. 1995 m. Palangoje artimųjų iniciatyva surengtas F. Giedrio 12 - 15 m. berniukų teniso taurė turnyras (taurę laimėjo vilnietis A. Labunskas).

Giedrys Viktoras

[gimė 1894 03 12 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1955 03 14 Vilniuje] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1913 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. 1916 01 01 įstojo į Vilniaus karo mokyklą, kurią 1916 05 01 baigus suteiktas praporščiko laipsnis. 1917 03 19 pakeltas į paporučikius. Dalyvavo I pasaul. karo kovose su vokiečiais. 1919 11 22 suteiktas kapitono laipsnis. 1923 05 18 pakeltas į majorus. 1926 02 pakeltas į pulkininkus leitenantus, 1928 11 pakeltas į pulkininkus. 1930 06 19 baigė Aukštesniuosius kariuomenės viršininkų kursus, 1932 09 01 perkeltas į Vytauto Didžiojo karininkų kursus, paskirtas Inžinerijos skyriaus inspektoriumi, 1934 05 14 baigus Vytauto Didžiojo karininkų kursų Generalinio štabo skyrių suteiktas

generalinio štabo karininko teisės, perkeltas į I pėstininkų divizijos štabą, paskirtas jo viršininku. 1939 06 pakeltas į generalinio štabo brigados generolus. Iki karo dirbo rusų k. mokytoju suaugusiųjų g-joje. Apdovanotas Šv. Stanislovo 3-ojo (1917) ir Šv. Anos 4-ojo (1917) laipsnio ordinais, antrosios rūšies Vyties Kryžiaus 3-ojo laipsnio ordinu (1927), Vytauto Didžiojo 3-ojo laipsnio ordinu (1930), DLK Gedimino 3 laipsnio ordinu (1928), Savanorio (kūrėjo-savanorio statusas suteiktas 1940) ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, ugniagesių „Artimui pagalbon“ 2 laipsnio kryžiumi (1936).

Gilius Kazimieras

[gimė a. 1835 Būdviečių - Gudelių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - a. 1896 Lankeliškiuose] - kunigas. Baigė Marijampolės progimnaziją ir Seinų kunigų seminariją. 1866 - 1873 Veiverių pedagoginių kursų kapelionas. Tikyba dėstė rusų kalba. 1873 m. pasitraukė iš kapeliono pareigų ir daug metų klebonavo Ūdrijoje, Lankeliškiuose.

Gylis Jurgis

[gimė apie 1840 Būdviečių k., Vilkaviškio aps. - 1933] - kalbininkas, pedagogas. 1866 m. baigė Varšuvos universitetą. 1866 - 1872 lietuvių ir rusų kalbas dėstė Veiverių mokytojų seminarijoje, 1872 - 1901 mokytojavo Varšuvoje. 1876 m. parašė lietuvių - rusų kalbų žodyną (nespausdintas), kurį Peterburgo MA davė recenzuoti Antanui Baranauskui. Su J. Pajevskiu į rusų kalbą išvertė Erdmano Juliaus Šykopo lietuvių kalbos gramatiką. Ji buvo išspausdinta rusų rašmenimis.

Gincas Emilis

[gimė 1891 08 18 Vilkaviškyje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1917 07 01 baigė Garčinos praporščikų mokyklą. Dalyvavo kautynėse su vokiečiais, buvo sužeistas. 1923 05 18 pakeltas į kapitonus. 1928 02 16 paskirtas 2 bataliono vadu. 1928 11 23 pakeltas į majorus. 1931 08 29 išklaušė Aukštesn. karininkų kursus. 1935 08 23 pakeltas į pulkininkus leitenantus ir pačiam prašant paleistas į atsargą. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio ordinu (1919), Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1930), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929).

Girdauskas Gediminas

[gimė 1934 07 07 Pilviškių k., Vilkaviškio aps.] - sporto organizatorius, futbolo treneris, teisėjas. LTSR nusipelnęs treneris (1989), Respublikinės kategorijos teisėjas (1969). 1957 m. baigė LVKKI. 1956 - 1966 žaidė Vilkaviškio futbolo komandose. 1957 - 1963 Vilkaviškio Salomėjos Nėries vid. mokyklos kūno kultūros mokytojas, 1964 - 2000 Vilkaviškio rajono švietimo skyriaus sporto mokyklos direktorius, futbolo treneris. Išugdė perspektyvių futbolininkų, žaidusių Lietuvos moksleivių rinktinėse, „Žalgirio“ meistrų komandoje. 1968 - 1989 teisėjavo Lietuvos futbolo čempionatuose. „Nemuno“ draugijos Teisėjų kolegijos pirmininkas (1970-1974). 1991 m. dalyvavo kuriant LR tipinius sporto mokyklų nuostatus. Apdovanotas KKSD medaliu „Už nuopelnus Lietuvos sportui“ (1994).

Girdauskas Juozas

[gimė 1902 05 10 Juodupėnų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - teisininkas, karininkas. Baigė Marijampolės g-jos 6 klases. 1925 11 01 pašauktas į karinę tarnybą, pasiūstas į Karo m-lą. 1927 02 16 ją baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu. Šaulių sąjungos narys, Utenos - Zarasų šaulių rinktinės vado padėjėjas. Nuo 1932 m. mokėsi VDU Teisių fakultete.

Girnius Vytautas

[1959 02 04 Virbalyje. Vilkaviškio aps.] - nusipelnęs kūno kultūros ir sporto veikėjas (1988). Neregys (B1). 1985 m. baigė ŠPI Tiflopedagogikos fakultetą. 1977 m. SSRS lengvosios atletikos čempionas (60 m bėgimas). Europos lengvosios atletikos čempionate 1977 m. Krokuvoje (Lenkija) užėmė 3 vietą (šuoelis į tolį), 1985 m. Romoje (Italija) - 1 vietą (ieties metimas ir šuoelis į tolį), 1987 m. Maskvoje (Rusija) - 1 vietą (ieties metimas ir penkiakovė), 1993 m. Dubline (Airija) - 1 vietą (ieties metimas), 1995 m. Valensijoje (Ispanija) - 1 vietą (ieties metimas) ir 2 vietą (penkiakovė), 1997 m. Ričonėje (Italija) - 1 vietą (ieties metimas), 1999 m. Lisabonoje (Portugalija) - 2 vietą (ieties metimas), 2001 m. Balstogėje (Bialystok, Lenkija) - 2 vietą (ieties metimas), 2005 m. Espe (Espoo, Suomija) - 5 vietą (ieties metimas). Pasaulio lengvosios atletikos čempionate 1986 m. Geteborge (Svedija) - 1 vietą (trišuoelis iš vietos, pasaulio rekordas), 2 vietą (ieties metimas ir penkiakovė), 3 vietą (šuoelis į tolį), 1994 m. Berlyne (Vokietija) - 2 vietą (ieties metimas), 1998 m. Madride (Ispanija) - 3 vietą (ieties metimas), 2002 m. Lilyje (Prancūzija) - 3 vietą (ieties metimas), 2006 m. - Asene (Olandija) - 5 vietą, pasaulio jėgos trikovės čempionate 2000 m. Arnheme

(Olandija) - 2 vietą, 2003 m. Česke Budejovicuose (Čekija) - 3 vietą. VIII parolimpinėse žaidynėse (1988 Seulas, P. Korėja) iškovojo du aukso medalius (ieties metimas ir penkiakovė), IX (1992 Barselona, Ispanija) - sidabro medalį (penkiakovė), X (1996 Atlanta, JAV) - sidabro medalį (ieties metimas), XI (2000 Sidnėjus, Australija) - 4 vietą (ieties metimas), XII (2004 Atėnai, Graikija) - 6 vietą (ieties metimas). Kauno aklųjų ir silpnaregių SK „Sveikata“ pirmininkas (nuo 1992), Lietuvos aklųjų sporto federacijos viceprezidentas (nuo 2004), Lietuvos parolimpinio komiteto prezidentas (nuo 2005). Apdovanotas KKSD medaliais „Už aukštus sporto pasiekimus“ (1992, 1996), LDK Gedimino 3 laipsnio ordinu (1996), Lietuvos kilnaus sporto laureatas (1996).

Glovackas Pijus

[gimė 1902 02 03 Šilbalių k., Vilkaviškio vls. - 1941 06 24 netoli Utenos] - Lietuvos komunistų veikėjas. 1919 m. Vilkaviškio g-joje įkūrė aušrininkų organizacijos skyrių. 1921 m. išrinktas LKJS Centro biuro nariu. Pašalintas iš Vilkaviškio g-jos (1922), įstojo į Marijampolės realinę g-ją. Už antivalst. veiklą kelis kartus kalintas. 1927 m. nuteistas mirti, 1939 m. amnestuotas. 1939 - 1940 dalyvavo judėjime prieš autoritarinę A. Smetonos valdžią. SSRS okupavus Lietuvą, 1940 06 paskirtas LSSR Užs. reikalų m-jos gen. sekretoriumi, prisidėjo prie m-jos likvidavimo. Nuo 1940 08 LSSR Valst. plano komisijos pirmininkas, padėjo sovietizuoti Lietuvą. SSRS - Vokietijos karo pradžioje traukdamasis į SSRS per klaidą RA kareivio nukautas.

Grajauskas Gediminas

[gimė 1918 11 30 Ožkabilių k., Bartninkų vls. Vilkaviškio aps. - 2005 09 10] – Lietuvos kariuomenės karininkas. 1938 m. Pasaulio lietuvių olimpiadoje su Lietuvos tinklinio rinktine laimėjo sidabro medalį. 1938 m. įstojo į Karo mokyklą. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1940 09 15 ją baigė jaun. leitenanto laipsniu. Karo pab. pasitraukė į Vakarų, vėliau emigravo į JAV. Mirė 2005 m., palaikai pervežti į Lietuvą ir 2006 01 11 palaidoti Aukštųjų Šančių karių kapinėse Kaune.

Grajauskas Jonas

[gimė 1909 10 25 Ožkabilių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1983 05 22] – Lietuvos kariuomenės karininkas. Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje. 1930 m. baigė Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje. 1931 08 24 pašauktas į karinę tarnybą, pasiūstas į Karo mokyklą. 1933 09 15 ją baigė jaun. leitenanto laipsniu. 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. 1938 m. pradėjo mokslus Vytauto Didžiojo aukštojoje karo mokykloje. 1941 06 14 Kaune suimtas, išvežtas į Sevurallagą, Garių r., Sverdlovsko sr. 1942 07 15 nuteistas 5 metams lagerio. 1956 04 11 iš tremties paleistas, 1968 m. grįžo į Lietuvą. Mirė 1983 m., palaidotas Vilniuje.

Grajauskas Juozas Povilas

[gimė 1882 01 24 Viščiakaimio k., Vilkaviškio aps. - 1930 11 23 Seirijuose (Lazdijai)] - spaudos darbuotojas, publicistas, kunigas. Dar besimokydamas Seinų kunigų seminarijoje platino draudžiamą lietuvišką spaudą. 1905 m. buvo įšventintas į kunigus ir vikaravo Seinų vyskupijos parapijose. Nuo 1919 m. iki Pirmojo pasaulinio karo dirbo Seinų vyskupijos konsistorijos sekretoriumi ir vyskupo kapelionu. Slapyvardžiu J. Daubaras rašė į „Vadovą“ ir „Šaltinį“. Inicavo žurnalo „Spindulys“ leidybą, buvo pirmuoju jo redaktoriumi. Per karą okupacinė vokiečių kariuomenė už Seinų miesto nesumokėtą kontribuciją jį deportavo į Vokietiją. Grįžęs iš nelaisvės, po karo, klebonavo Seirijuose, ten ir mirė.

Grajauskas Pijus

[gimė 1890 12 17 Ožkabilių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1947 07 25] - visuomenės veikėjas. 1911 baigė Kauno komercinę g-ją ir stojo į Maskvos komercinį institutą. Lietuvos valstybei atsikūrus, dirbo Berlyne Lietuvos atstovybėje ir ten kartu studijavo, o 1921 m. baigė Berlyno aukštąją prekybos mokyklą. Įsteigus Lietuvos ūkio banką, ligi 1928 m. buvo vienas jo direktorių. Antrojo pasaulinio karo metu buvo Maisto valdybos direktoriaus pavaduotojas. Dalyvavo rezistencijoje. 1944 m. pasitraukė į Vakarų ir nuo 1947 01 15 ligi mirties dirbo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus centre. Ūkio klausimais bendradarbiavo daugiausia katalikiškoje spaudoje.

Grajauskas Vincas

[gimė 1868 04 20 Pajeviečių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1953] - visuomenės veikėjas.

Pradinį išsilavinimą įgijo namuose. 1919 m. dirbo Alvito vls. savivaldybėje ir Vilkaviškio aps. taryboje. Prisidėjo kuriant Lietuvos katalikų jaunimo „Pavasario“ sąjungą (nuo 1933 - federacija). Su kitais rengė gegužines, vaidinimus, steigė bibliotekas, rūpinosi suaugusiųjų švietimu. Nuo 1920 m. priklausė LŪS, kuri buvo politinė ir ekonominė katalikų ūkininkų organizacija, steigusi kooperatyvus, bankus, žemės ūkio mokyklas, aktyviai dalyvavusi vykdant žemės reformą. Į Steigiamąjį Seimą pateko 1922 03 14, iš jo išstojo Jonui Vailokaičiui. Nuo 1922 03 dirbo Bendrosios teisės ir Konstitucijos komisijose. Pasibaigus StS kadencijai ūkininkavo. Dalyvavo Pavasarininkų veikloje. Mirė 1953 m. vasarą, palaidotas Žaliosios kaimo (Vilkaviškio r.) kapinėse.

Grakauskas Bronius

[gimė 1910 11 16 Grajauskų k., Vilkaviškio vls.] - agronomas, ekonomistas.

1936 m. baigė Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje. Buvo Lietuvos Raudonosios pagalbos organizacijos narys, rinko lėšas politiniams kaliniams. 1946 - 1949 specializavosi Timiriazevo ž.ū. akademijoje. Nuo 1963 m. docentas. Išleido knygelių ir išspausdino mokslinių straipsnių apie ž.ū. organizaciją, ekonomiką, apie pirmųjų darbo patyrimą.

Gražulis Juozas

[gimė 1900 01 14 Trilaukio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1946 05 07 Archangelsko sr. (Rusija)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1922 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1919 01 07 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 07 06 baigė Karo mokyklą karužo laipsniu, 1920 01 28 karužo laipsnis pakeistas į leitenanto. 1919 07 - 1920 11 30 dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. 1923 03 30 pakeltas į vyr. leitenantus. 1925 12 01 pasiūstas mokytis į Prancūziją, Versalio fortifikacijos karo mokyklą, kurią 1928 02 01 baigė. 1928 02 16 pakeltas į kapitonus, 1929 11 23 pakeltas į majorus, 1931 02 10 - į pulkininkus leitenantus. Prasidėjus sovietų okupacijai 1940 07 18 suimtas Vilniuje, 1941 06 išvežtas į Vorkutos lagerį (Komija), 1941 03 01 Ypatingojo pasitarimo nuteistas kalėti 8 metus. Nuo 1945 m. kalintas Archangelsko sr., kur ir žuvo. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1931), Savanorių medaliu (1929), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Latvijos išsivadavimo 10-mečio medaliu (1929).

Gražulis Juozas

[gimė 1906 09 09 Simanėliškių k., Vilkaviškio aps. - 1985 12 05 Žiezmaruose] - poetas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje, baigė mokytojų kursus. 1947 m. areštuotas ir nuteistas 25 metams, kalėjo Karagandos, Olžeraso ir kt. lageriuose. Į Lietuvą grįžo 1956 m. Eiliuoti pradėjo g-joje. Pokario metais jo eilėraščiai plito nuorašais lageriuose ir Lietuvoje, juos dainavo partizanai ir kaliniai. Išleistas eilėraščių rink. „Prarastos dienos“ (1988, su kontrafakcine 1957 data) ir eilių bei poemų kn. „Mirties angelui praskridus“ (1995).

Gražulis Juozas

[gimė 1917 Gražiškių k., Vilkaviškio aps. - 1937 06 11] - poetas, beletristas, vertėjas.

Bendradarbiavo „Karyje“, „Ateityje“, „Spindulyje“, „Šviesos Kelyje“. „Šviesos Keliai“ išspausdino jo išverstus Th. Storm „Immensee“ ir Fr. Schiller „Das Lied von der Glocke“. Rankraščiu liko Th. Storm romano „Der Schimmelreiter“ vertimas. 1937 m., baigdamas Vilkaviškio g-ją, nuskendo Paežerių ežere.

Grėbliūnas Alijušas

[gimė 1953 04 12 Garšvinų k., Vilkaviškio aps.] - kritikas, vertėjas.

Baigė Vilniaus pedagoginį institutą, „Vagoš“ leidyklos darbuotojas. Periodikoje paskelbė apsakymų, straipsnių, recenzijų, išvertė kritikos kn. „Šiuolaikinės rusų literatūros problemos“ (1987), A. Gaidaro apsakymų.

Gricas Emilis Edvardas

[gimė 1891 08 18 Vilkaviškyje] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Grigaitis Albinas

[gimė 1893 04 25 Skerpievių k., Lankeliškių vls., Vilkaviškio aps. - 1968 11 05 Lemonte (JAV)] - gydytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigęs Marijampolės g-ją studijavo Maskvos universiteto Medicinos fakultete. 1919 08 03 suteiktas karo valdininko laipsnis. 1920 10 30 baigė Lietuvos universiteto Medicinos fakultetą. 1921 07 15 pakeltas į vyr. leitenantus. 1923 12 01 pakeltas į kapitonus 1927 08 01 - 1944 07 Varėnos valst. džiovos sanatorijos

direktorius. Šaulių sąjungos narys. Birželio sukilimo dalyvis. 1944 pasitraukė į Vokietiją, iki 1949 m. dirbo gydytoju pabėgėlių stovykloje. 1949 m. emigravo į JAV. Nuo 1950 m. dirbo gydytoju Šv. Katerinos ligoninėje Niujorke.

Apdovanotas DLK Gedimino 3 laipsnio ordinu (1933).

Grigaitis Juozas

[gimė 1899 Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1920 07 15] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 04 03 pašauktas įstojo į Lietuvos kariuomenę. Tarnavo Vilniaus karo komendantūros dalinyje - karo milicijoje (policijoje). Dalyvavo kovose prieš bolševikus ir lenkus. Žuvo 1920 m. Palaidotas Širvintų miesto kapinėse.

Apdovanotas 1 laipsnio Vyties kryžiumi.

Grigaitis Juozas

[gimė 1903 06 21 Gaisrių k., Vilkaviškio aps. - 1974] - teologijos mokslų daktaras, profesorius.

1923 m. baigęs Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, studijavo Kauno universiteto Teologijos - filosofijos fakultete. 1934 m. apgynė teologijos daktaro disertaciją ir gavo kunigo šventinimus. Per Kauno radiją sakė pamokslus ir 1937 m. išleido knygėlę „Radijo bangomis“. Daug rašė religine tematika. Paminėtini šie jo darbai: „Kas esi, kunige?“, „Per kristų, su Juo ir Jame“, „Kunigas gyvenime“, „Tikėti ir netikėti“ ir kt.

Grigaitytė Kotryna

[gimė 1910 07 26 Būdežerių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 2008 08 15 JAV] - rašytoja.

1932 m. Kaune baigė g-ją, 1934 - 1936 studijavo VDU. Poeziją pradėjo publikuoti 1927 m. Išleido eilėraščių rink. „Akys pro vėduoklę“ (1937). 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. persikėlė į JAV. Išleido eil. rink. „Paslaptis“ (1950), „Širdis pergamente“ (1956), „Rudens sapnai“ (1963, Draugo premija), „Trapus vakaras“ (1968), „Marių vėjui skambant“ (1980, LRD premija), „Tylos duona“ (1983), rinktinę „Tylos duona“ (1991), novelių ir apysakų rink. „Veidu prie žemės“ (1962), romaną „Auksinukai“ (1995). Priklausė Lietuvos rašytojų draugijai (1958 - 1962 v-bos narė), Lietuvos rašytojų sąjungai.

Grina Antanas

[gimė 1931 06 13 Vilkaviškyje] - ekonomistas.

Per Antrąjį pasaulinį karą pasitraukė į Austriją, baigė Bregenzo g-ją, vėliau persikėlė į JAV. 1951 - 1953 studijavo Iliojaus, 1960 - 1963 De Paulo (Čikaga) universitete, ten įgijo verslo administravimo bakalauro, 1963 m. - verslo administravimo ir finansų magistro laipsnį. Vadovavo monetarinės ir bankų reformos komitetui Lietuvos banke, buvo Lietuvos vyriausybės bankininkystės ir finansų patarėjas. 1980 m. apdovanotas „Kraft Merit“ žymeniu. 1999 m. įsteigė Lietuvių verslo tarybą Čikagoje ir iki 2008 m. jai vadovavo.

Grincevičiūtė Beatričė

[gimė 1911 11 28 Stolaukėlio k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1988 11 17 Vilniuje] - dainininkė (sopranas).

Muzikos mokėsi namie, Varšuvos aklųjų ir nebyliųjų institute, Kaune Liaudies konservatorijoje ir privačiai pas A. Binkevičiūtę. 1937 m. pradėjo dainuoti per radiją. Nuo 1943 m. rengė savo solo koncertus. 1944 - 1946 Lietuvos filharmonijos, 1946 - 1965 Lietuvos radio solistė. Pirmoji atliko daugelį liet. kompozitorių dainų vaikams. Apdovanota LSSR valstybine premija (1977).

Grinius Alfonsas

[gimė 1923 04 28 Stolaukėlio k., Lankeliškių vls., Vilkaviškio aps. - 1968 03 27 Čikagoje, IL] - gydytojas. Medicinos daktaras (1949).

1941 m. baigė Kybartų g-ją, studijavo VDU. Nuo 1944 m. dirbo Vienos universiteto klinikose. 1949 m. Vokietijoje Kėlno universitete apgynė doktoratą. Dar Heidelberge, Munchene, Kėlne, Bonoje, vėliau ir Čikagoje studijavo filosofiją, psichologiją, teisę, sociologiją, Vienos konservatorijoje - muziką. Domėjosi patologija, teismo medicina ir med. lingvistika. 1950 m. apsigyveno JAV. Specializavosi biochem. patologijoje, citologijoje. Tyrinėjo aviacinės ir kosminės medicinos problemas. Bendradarbiavo LE; mediciniais klausimais parašė kelis šimtus straipsnių.

Grinius Kazys

[gimė 1899 09 08 Pilviškiuose, Marijampolės aps. - 1965 05 29 Vašingtone, DC] - karininkas, visuomenės veikėjas.

Lietuvos prezidento K. Griniaus sūnus. Mokėsi Marijampolėje. Per Pirmąjį pasaulinį karą su tėvais pasitraukė į Rusiją, ten Kislovodske baigė g-ją. Kovėsi su bolševikais pilietiniame kare. Už pasižymėjimą kautynėse suteiktas karininko laipsnis. 1919 12 14 suteiktas leitenanto laipsnis, 1920 10 05 pakeltas į vyr. leitenantus. 1921 11 07 pasiųstas mokyti į Prancūziją, Sen Syro karo mokyklą. 1925 05 15 pakeltas į kapitonus. 1928 02 16 pakeltas į gen. štabo majorus, 1929 11 23 - į gen. štabo pulkininkus leitenantus, 1935 m. pakeltas į gen. štabo pulkininkus. 1937 07 16 paskirtas Lietuvos karo atašė Vokietijoje. 1941 m. emigravo į JAV. 1951 m. dirbo „Amerikos balso“ radijuje Miunchene ir Vašingtone.

Apdovanotas Vytauto Didžiojo 3 laipsnio (1938) ir DLK Gedimino 4 laipsnio (1929) ordinais, Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Belgijos I laipsnio Karo kryžiumi (1930), Prancūzijos Garbės legiono 4 laipsnio ordinu (1933), Suomijos Baltosios rožės 5 laipsnio ordinu (1925).

Griniuvienė - Pavalkytė Joana Domininka

[gimė 1865 08 18 Šikšnių dvare, Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1918 09 18 Kislovodske (Rusija)] - kultūros ir politikos veikėja, knygnešė.

Mokėsi Marijampolėje, privačioje Prokopavičienės lenkiškoje progimnazijoje, ruošėsi mokytojos darbui. Nuo 1895 m. pradėjo gabenti iš M. Lietuvos ir platinti liet. spaudą, globojo politinius kalinius. Palaikė ryšius su Vincu Kudirka - pargabendavo jam iš M. Lietuvos liet. spaudos, nuveždavo laiškus į Širvintos pašto dėžutes. Taip pat bendradarbiavo su St. Matulaičiu, J. Bagdonu, P. Kriaučiūnu ir kt. Apie 1898 m. kartu su Antanu Baltrušaičiu užsakė išspausdinti Leipcige škaplierius su liet. užrašais, pargabeno juos į Lietuvą ir platino. Gyvendama Marijampolėje, organizavo pirmą liet. chorą ir pirmą viešą liet. vaidinimą „Amerika pirtyje“. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje. Aktyviai dalyvavo „Šviesos“ draugijos ir pirmos lietuviškos mokyklos Marijampolėje kūrime. Bendradarbiavo „Ūkininke“, „Vilniaus žiniuose“ ir kt. (slapyv. Dėdienė). Buvo suimta ir kalinta. Dėl paūmėjusios ligos buvo išvykusi į Kaukazą, čia, gyvenant Kislovodske, kartu su dukra Gražina buvo bolševikų nušauta.

Griškaitis Jonas

[gimė 1900 06 06 Ragažėnų k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1980 01 30] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 01 10 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Tarnavo antroje kulkosvaidžių kuopoje, buvo pakeltas į skyrininkus. 1920 04 22 buvo pakeltas į jaunesnius puskarininkius. Dalyvavo mūšiuose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. Mirė nuo plaučių vėžio. Palaidotas senosiose Marijampolės kapinėse.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1921), Lietuvos nepriklausomybės (1928) ir Savanorio (1931) medaliais.

Grybauskas (Grybas) Vincas

[gimė a. 1875 Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1901] - raštininkas, knygnešys.

Mokėsi Virbalio mokykloje kartu su Juozu Bulvičiumi. Vėliau abu bendradarbiavo kaip knygnešiai. Dirbo raštininku Pajevonio vls., vėliau persikėlė į Kybartus ir tarnavo policijos viršininko raštininku. Priklausė „Sietyno“ draugijai, talkino ir „Lietuvos tarnų“ draugijai. Įkliuvo žandarams, kai buvo likviduojama ši draugija. 1901 03 07 caro nubaustas 2 m. ir 2 mėn. policijos priežiūros pasirinktoje vietoje. Kalėjo Kalvarijoje. Kalėjime nusilpus sveikatai, susirgo ir greitai mirė.

Gugienė - Pricevičiūtė Nora

[gimė 1892 12 04 Totorkiemyje, Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. - 1966 12 04 Čikagoje, IL] - dainininkė (lyrinis sopranas), visuomenės veikėja.

1893 m. su tėvais išvyko į JAV, apsigyveno Waterbury, CT. 1909 m. baigė vidurinę, 1911 m. - komercijos mokyklą. Skambinti fortepijonu ir dainuoti mokėsi pas Batelli, M. Petrauską, New Haveno, CT, Operos mokykloje. Muzikos studijas tęsė Amerikos konservatorijoje Čikagoje. Viena pirmųjų dainininkių, koncertavusių lietuviams ir amerikiečiams. 1917 m. būrė moterų ir vaikų chorus. 1928 - 1944 dirbo „Naujienu“ muzikinių žinių skyriaus redaktore. Parašė str. apie muziką. Nuo 1929 m. „Naujienu“ bendrovės, 1929 - 1931 „Birutės“ choro, nuo 1944 m. BALFo sekretorė, 1930 - 1933 Lietuvių moterų klubo pirmininkė.

Guoga Juozas

[gimė 1906 04 28 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1936 02 12 baigė Karo aviacijos oro žvalgų kursus. 1938 11 23 pakeltas į ats. leitenantus. Nuo 1938 m. dirbo Klaipėdos ir Utenos bankuose.

Gurevičius Kostas

[gimė 1898 01 23 Geisteriškių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. -1990 09 12 Marijampolėje] - choro ir orkestro dirigentas, pedagogas.

Nuo 1919 m. Marijampolėje mokėsi dirigavimo pas J. Bendorių. Vėliau vadovavo mėgėjų chorams, dėstė muziką ir dainavimą kunigų Marijonų bei Rygiškių Jono g-jose, būrė choras. 1924 m. visos Lietuvos dainų šventei Kaune parengė tris choras ir buvo jungtinio choro dirigentas. Šventėje susipažino su Stasiu Šimkumi, kuris jį pakvietė mokytis Klaipėdos muzikos mokykloje. 1928 06 22 Klaipėdoje pastatyta Šarlio Guno operai „Faustas“ parengė choras. Nuo 1933 m. dėstė muziką ir dainavimą Vilkaviškio g-joje, nuo 1939 m. - muzikos mokytojas, chorų ir orkestrų vadovas Marijampolėje. 1960 m. jam suteiktas nusipelnusio mokytojo vardas.

Gutauskas Jonas

[gimė 1910 09 22 Užbalių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, karininkas.

1929 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. Nuo 1930 m. Kauno m. savivaldybės Kelių valdybos tarnautojas. 1933 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu ir paleistas į artilerijos karininkų atsargą. Nuo 1939 10 30 LSS I Kauno rinktinės 5 inžinerijos šaulių kuopos narys. 1940 m. baigė VDU Teisių f-to Ekonomikos skyrių.

Guzikas Nikodemus

[gimė 1909 01 15 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1930 10 25 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1934 07 31 baigė karininkų kulkosvaidininkų kursus. 1934 11 23 pakeltas į leitenantus. 1934 12 15 baigė automatinių pabūklų dalinių vadų kursus. 1938 11 23 pakeltas į kapitonus. 1941 06 14 suimtas Varėnos poligone, išvežtas į Norilsko lagerį ir 1942 09 05 nuteistas 8 metams kalėti. 1949 06 14 iš lagerio paleistas. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Heizeris Pranas

[gimė 1900 03 20 Ogino k., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, karininkas.

Baigė du mokytojų seminarijos kursus Vokietijoje ir lietuvių kalbos, aritmetikos metodikos bei agronomijos kursus Kaune. 1925 09 07 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu, 1929 11 23 pakeltas į vyr. leitenantus (1931 m. laipsnis pakeistas į leitenanto). Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Herbačiauskas (Herbaczewski) Boleslovas Feliksas

[gimė 1875 06 19 Lankeliškių k., Vilkaviškio aps. - 1943 05 30 Varšuvoje] - rašytojas.

Baigęs Marijampolės g-ją, įstojo į Varšuvos kunigų seminariją, tačiau netrukus perėjo į universitetą, kur studijavo literatūrą ir filosofiją. Bendradarbiavo pogrindinėje spaudoje. Už pažangią veiklą buvo kalinamas. Rašė prozos, dramos kūrinius, eilėraščius. 190 m. išvertė į lenkų k. ir išleido liet. apsakymų rink. „Młoda Litwa“ („Jaunoji Lietuva“).

Herbačiauskas (Gerbačiauskis, Herbaczewski) Juozapas Albinas

[gimė 1876 10 20 Lankeliškių k., Vilkaviškio aps. - 1944 12 03 Krokovoje] - rašytojas.

Mokėsi Marijampolės g-joje, vėliau Krokovoje. 1904 m. su dailininku A. Varnu įsteigė Krokovoje lietuvišką „Rūtos“ draugiją, kurį laiką buvo jos pirmininkas. Spaudoje daug rašė lietuvių ir lenkų santykių klausimais. Bendradarbiavo žurnaluose „Skaitymai“, „Baras“, „Pradai ir žygiai“, „Gaisai“ ir kt. Rašė lietuvių ir lenkų kalba, ankstyvasias publikacijas dažniausiai pasirašinėdavo slap. Jaunutis Vienuolis. Knygoje „Lietuvos atgimimas ir Lenkijos idėja“ (Odrodzienie Litwy wobec idei Polskiej 1905 m.), esė rinkinyje „Erškėčių vainikas“ (1908) tyrė lietuvių kultūros raidą. Skleidė demonizmo, okultizmo idėjas (esė rinkinys „Dievo šypsenos“ 1929). Parašė dramų (tragediją „Pasmerkimas“ Potėpienie 1906, misteriją „Tyrų vienuolis“ 1930), apsakymų („Traukinio Nr. 13 nakties sonata“ 1930), dramatizuotų prozinių kūrinių („Lietuvos griuvėsių himnai“, „Genijaus meilė“, abu 1907, „XIII kapinytų simfonija“ 1925, literatūros kritikos (esė rinkiniai „Ir nevesk mūsų į pagundą“ I nie wódz nas na pokuszenie 1911, „Skausmo balsas“ Glos bólu 1912, „Amen“ 1914), straipsnių „Mūsų literatūros pagrindiniu klausimu“ 1928, „Vincas Krėvė - Mickevičius ir mūsų laikai“, „Mūsų gyvenimo kuriozai“, abu 1930).

Hofmanas Valteris

[gimė 1910 06 09 Vilkaviškyje] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė Kauno „Pavasario“ aukštesn. komercijos m-lą. 1934 09 15 baigus Karo mokyklą suteiktas ats. jaun. leitenanto laipsnis.

Idika Algirdas

[gimė 1916 07 02 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1996 10 02 Springfielde, IL] - elektrotechnikos inžinierius, visuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio g-ją. 1937 m. baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1944 m. Kauno VDU įgijo elektrotechnikos inžinieriaus diplomą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Priklausė Lietuvos inžinierių s-gai, bendradarbiavo „Technikos kelyje“, „Technikos žodyje“. 1948 m. persikėlė į Braziliją. Paskelbė > 40 straipsnių iš elektrotechnikos. Priklausė Brazilijos liet. s-gai, LB Pietų Amerikos liet. kongresų dalyvis, organizacinių komitetų narys, Kultūros draugijos vicepirmininkas. 1974 m. įsteigė PLIAS Brazilijos skyrių, buvo jos pirmininkas. 1990 m. persikėlė į JAV. Turėjo radijo mėgėjo teises, palaikė ryšį su Lietuvos, JAV, Kanados, Vokietijos, D. Britanijos ir kt. kraštų mėgėjais.

Iešmanta Albinas

[gimė 1887 11 25 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1988 03 17 Vilniuje] - literatūros tyrinėtojas, vertėjas, chorvedys.

Studijavo Varšuvos konservatorijoje, mokytojavo Marijampolėje ir Vilniuje. 1950 - 1956 kalintas Rusijos kalėjimuose. Parengė nemaža skaitinių ir literatūros vadovėlių mokykloms, parašė apybraižas apie V. Kudirką (1927), D. Pošką, S. Stanevičių, S. Valiūną, A. Strazdą (1930), vienas ir kartu su žmona išvertė nemaža kūrinių, parengė lietuvių-lenkų k. žodyną (1940).

Iešmantas Gintautas

[gimė 1930 01 01 Šūklių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - poetas, žurnalistas, Kovo 11 Akto signataras.

1949 - 1953 VPI studijavo lietuvių k. ir literatūrą. Dirbo laikraščių redakcijose, Knygų rūmuose, 1978 m. pradėjo bendradarbiauti pagrindiniame žurn. „Perspektyvos“. 1980 m. suimtas ir nuteistas 6 m. lagerių ir 5 m. tremties. Kalintas Permės sr. 1988 m. grįžęs į Lietuvą buvo „Lietuvos žinių“ re-daktoriumi. Kovo 11-osios akto signataras. Išleido keliolika poezijos kn. („Šventieji Nemuno krantai“, „Prisikėlimo šventė“, abi 1990, „Esmės ieškojimas“, „Peilis į širdį“, „Salamino papėdėje“, visos 1991, „Tikrumo pažinimas“, „Lietuviškoji misterija“, abi 1992, „Pavasario šalnos“, „Kauno elegija“, „Pasilenk prie versmės“, visos 1994, „Vis ta tiesos baimė“, „Vainikas Čečėnijai“, abi 1995, „Vėtrų kely“, 1996, „Pirmysčiai ežerai“, 1997, „Gaisai debesyse“, 1997, „Išbandymas“, 1998, „Srautas“, 1999, „Gyvybės šaknys“, 2000), publicistikos kn. „Liudijimai“ (1998), „Blyksniai“ (2000).

Ignaitis Andrius

[gimė 1908 01 05 Parausių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1988 01 05 Woodhavene, NY] - fizikas.

1926 m. Marijampolėje baigė Rygiškių Jono g-ją, 1933 m. VDU Matematikos - gamtos fakultetą. Buvo aktyvus sportininkas, studentų ateitininkų sporto klubo „Achilas“ steigėjas ir pirmininkas, Lietuvos gimnastikos ir sporto federacijos sekretorius. Bendradarbiavo žrn. „Lietuvos mokykla“ ir kt. leidiniuose. Pasitraukęs į Vokietiją, kurį laiką gyveno Miunchene. Buvo V. Gailiaus ir M. Šlažos „Vokiškai - lietuviško žodyno“ II leid. Organizatorius ir bendradarbis (1948 išl. Tübingene). Nuo 1949 m. gyveno JAV.

Ignaitis - Ignatavičius Vincas

[gimė 1912 03 14 Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1999 02 18 Toronte (Kanada)] - teisininkas, vienas dailiojo čiuožimo Lietuvoje pradininkų.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, VDU teisių fakultetą. Ypatingai pasižymėjo čiuožime: Lietuvos dailiojo čiuožimo meistras (1933 - 1944), Pabaltijo studentų SELL olimpiados Rygoje dailiojo čiuožimo laimėtojas (1935). 1937 m. Kaune įsteigė dailaus čiuožimo mokyklą ir jai vadovavo iki 1941 m. Lietuvos dailiojo čiuožimo čempionas (1937, 1940, 1942, 1944). Parengė dailaus čiuožimo vadovėlį. Iš Vokietijos emigravęs į Kanadą, kurį laiką taip pat dirbo kaip čiuožimo mokytojas - instruktorius. Buvo vienas iš iniciatorių įsteigti Delhi apylinkės bendruomenę, kuriai pirmininkavo 1951 - 1952. Vienas Kanados lietuvių sporto fondo steigėjų (1980). LE bendradarbis.

Ilgūnas Julius

[gimė 1910 02 14 Bebrininkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1943 02 10] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

1933 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1939 m. pakeltas į leitenantus. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 5 metams lagerio. Žuvo lageryje.

Ilgūnas Mikas

[gimė 1911 Bebrininkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - žurnalistas.

1929 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją ir VDU studijavo teisę. Dirbo „Lietuvos aidą“ reporteriu, „Savivaldybės“ žurnalo redaktoriumi, Darbo Rūmų leistojo „Darbo“ redaktoriumi, vėliau redagavo savaitraštį „Lietuviai“. Kartu su P. Babicku parengė leidinį „Lietuva vasarą“.

Ilgūnas Petras Juozas

[gimė 1918 12 02 Bebrininkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - agronomas, karininkas.

Baigė berniukų g-ją Marijampolėje. 1938 09 27 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1939 m. įstojo į LŽŪA Dotnuvoje. 1943 m. baigė akademią, dirbo Vilkaviškio aps. agronomu, vėliau Vilkaviškio žemės ūkio skyriuje. 1944 m. persikėlė į Vilnių, dirbo Žemės ūkio komisariate. 1946 07 10 suimtas, kalintas Lukiškių kalėjime. 1946 09 21 Karo tribunolo nuteistas 2 metams, iš- vežtas ir kalintas Izvestkovajos (Chabarovsko kr.) lageryje. 1948 m. grįžo į Lietuvą.

Ylienė - Mertinaitė Irena

[gimė 1923 08 04 Vištyčio k., Vilkaviškio aps.] - dainininkė (sopranas).

1948 m. baigė Kauno konservatoriją (P. Olekos klase). 1948 - 1979 Lietuvos OBT solistė. Vaidmenys (> 40): Antonija (J. Offenbacho „Hoffmanno pasakos“), Čio Čio San, mimi (G. Puccini „Madam Baterflai“, „Bohema“), Fiordilidžė (W. A. Mozarto „Visos jos tokios“), Violeta, Džilda (G. Verdi „Traviata“, „Rigoletas“), Džuljeta, Margarita (C. Gounod „Romeo ir Džiuljeta“, „Faustas“), Lakmė (L. Delibes'o „Lakmė“), Marfa (N. Rimskio - Korsakovo „Caro sužadėtinė“), Mikaela (G. Bizet „Karmen“), Rozina (G. Rossini „Sevilijos kirpėjas“), Safi (J. Strausso „Čigonų baronas“), Dalia (B. Dvariono „Dalia“), Eglė, Rasa, Elena, Ona (V. Klovos „Pilėnai“, „Vaiva“, „Duktė“, „Du kalavijai“), Tojana (A. Račiūno „Saulės miestas“). Gastroliavo SSRS.

Inkratas Vincas

[gimė 1916 12 22 Skardupių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 2003 10 10 Marijampolėje] - kunigas, teologijos licencijatas ir daktaras.

Mokėsi Skardupių pradžios mokykloje, Marijampolės marijonų gimnazijoje. Du metus mokėsi marijonų vienuolijos filosofijos kursuose Kaune. 1940 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją. Parašė mokslinį darbą „Eucharistijos reikšmė Bažnyčioje“, daktarinę disertaciją „Kas yra Bažnyčia pagal apaštalą Paulių“. 1952 m. paskirtas administratoriumi į Karsakiškį, po dviejų metų į Papilį, kur prabuvo 13 metų. Vėliau 16 metų klebonavo Viešintose. Nuo 1990 m. paskirtas altarista Marijampolėje ir iki mirties gyveno marijonų namuose.

Izdebskis Albertas (lenk. Wojciech Izdebski)

[gimė 1616 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1702 11 03 Vilniuje] - Katalikų bažnyčios veikėjas, kunigas.

Kilęs iš Palenkės bajorų. Mokėsi Vilniuje, 1648 m. įšventintas kunigu. 1649 m. paskirtas Smolensko (Rusija) katedros kapitulos kanauninku. Baigęs studijas VU 1651 įgijo teologijos, vėliau - civ. ir kanonų teisės daktaro laipsnius. Smolensko arkidiakonas ir oficiolas, taip pat vyskupijos administratorius. 1673 m. paskirtas Vilniaus katedros kanauninku ir Prienų klebonu. Vyskupo M. S. Paco bendražygis. Nuo 1696 m. Vilniaus vyskupijos baltarusiškosios dalies vyskupas sufraganas (ir titulinis Raulio vyskupas. Garsėjo labdara, rūpinosi bažnyčiomis.

Jablonskas Vincas

[gimė 1887 Šelvių k. ir vls., Vilkaviškio aps. - 1967 01 27] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 m. savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kautynėse prieš bolševikus, bermontininkus. Mirė 1967 m. palaidotas Seniavos kaimo (Kauno r.) kapinėse.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1920), Nepriklausomybės (1928) ir Savanorio (1928) medaliais.

Jablonskis Viktoras

[gimė 1900 Virbalio k., Virbalio vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Jablonskis Vincas

[gimė 1897 05 03 Virbalio k., Virbalio vls., Vilkaviškio aps. - 1965 08 22] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Savamokslis. 1919 01 15 savanoriu įstojo į Kauno miesto komendantūros dalinį. 1919 04 24 jį perkėlė tarnauti į 1-ąjį pėstininkų Gedimino pulką. Dalyvavo kovose prieš bolševikus bermontininkus ir Želigovskio dalinius. Karinę tarnybą baigė 1922 02 08 Gedimino pulke viršilos laipsniu. Nuo 1922 06 25 dirbo Seinų apskrities policijoje. Kovojo prieš Neutraliojoje zonoje, Bugiedos - Varviškės rajone, siautėjusius lenkų partizanus. 1948 09 02 buvo suimtas, kalintas Lukiškių kalėjime. 1948 11 23 karo tribunolo nuteistas 25

metams lagerių. Į Lietuvą grįžo 1955 m. Mirė 1965 m. palaidotas Ukmergės miesto kapinėse Vaižganto gatvėje.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Vyties Kryžiaus 2 laipsnio (1921), Lietuvos nepriklausomybės (1928) ir Savanorio (1928) medaliais, Vytauto Didžiojo 3 laipsnio (1931) ordinu.

Jablonskis Vincas

[gimė 1898 Šikšnių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1919 11 21] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Žuvo ties Radviliškiu. Palaidotas Šeduvos miestelio kapinėse.

Jakelaitis Kazys

[gimė 1912 07 04 Piliakalnių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - inžinierius, Lietuvos kariuomenės karininkas. Nuo 1935 m. dirbo Pašto valdyboje Kaune. 1936 06 15 baigė Aukštesn. technikos mokyklos Elektrotechnikos skyrių. 1937 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu.

Jakovickas Vladas

[gimė 1898 11 26 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1949 03 16 Oberammergau, Bavarijoje] - elektrotechnikos profesorius.

1908 - 1916 mokėsi Kauno ir Petrapilio g-jose. 1925 m. gavo inž. elektriko diplomą Berlyno aukštojoje technikos mokykloje. Specializavosi Braunschweigo aukštojoje technikos mokykloje. 1939 02 15 apgynė VDU disertaciją ir įgijo dr. inž. vardą. Išleido vadovėlius „Nuolatinės srovės elektros mašinų apskaičiavimas“ (1931), „Kintamosios srovės“, „Elektrotechnikos pagrindai“, pa- rašė eilę straipsnių „Technikoje“, „Technikoje ir ūkyje“ ir LE.

Jakštys Juozas

[gimė 1899 04 08 Gudelių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1979] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 02 08 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 11 19 pakeltas į jaun. puskarininkius, 1920 01 14 - į vyr. puskarininkius. Dalyvavo kautynėse prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. 1919 09 28 mūšyje sužeistas. 1921 12 04 iš karo tarnybos paleistas vyr. puskarininkio laipsniu. 1948 04 29 kaip partizanų rėmėjas suimtas, kalintas Vilkaviškyje. 1948 07 21 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų lagerio. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Mėgo rašyti eiles. Mirė 1979 m. Palaidotas Alvito kapinėse. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Savanorio (1929) medaliais.

Jakštys Vincas (slap. Senas Vincas)

[gimė 1880 05 03 Skliausčių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1961 03 02 Gibbstowne (JAV)] - prozininkas, dramaturgas.

Nuo 1900 m. gyveno Škotijoje, nuo 1909 m. - JAV, dirbo spaustuovėse, spaudos redakcijose. Išleido mėgėjų scenai skirtas pjeses „Kur pergalė?“ (1908), „Tik vieną stiklėlį“ (1909), „Kontrabandininkai“ (1914), „Nebaigta kova“ (1930) ir kt., apysakas „Revoliucijos atbalsiai“ (1911), „Paslaptis“ (1912), „Gyvenimo banga“ (1913), „Gyvas grabė“ (1914). Periodikoje išspausdino eilėraščių, apsakymų, feljetonų, straipsnių.

Jankauskas Konstantinas

[gimė 1870 01 16 Užprūdžių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1935 10 24 Tauragėje] - mokytojas, knygnešys.

1891 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. Jau seminarijoje būdamas platino liet. spaudą. Dėl carinės valdžios persekiojimo išvyko į JAV. Iš ten grįžo po 1905 m. revoliucijos. 1918 - 1933 buvo Tauragės aps. pradžios mokyklų inspektorius, vėliau inspektorius. Rūpinosi liet. tautosakos, kalbos kultūros ir istorinių paminklų apsauga.

Jankevičius Benius

[gimė 1959 04 25 Vilkaviškyje] - baidarių ir kanojų irklavimo treneris.

1982 m. baigė VISI, 1990 m. - LVKKI. 1986 - 1994 Lietuvos „Žalgirio“ draugijos Marijampolės miesto tarybos, 1994 - 1996 jaunių ir jaunimo sporto mokyklos, 1996 - 2000 sporto centro „Sūduva“, nuo 2000 m. Marijampolės sporto mokyklos treneris. Pirmasis olimpiečio E. Balčiūno treneris.

Janulis Kazys

[gimė 1922 05 30 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps.] - architektas, grafikas, tapytojas.

Gimnaziją baigė Kaune. Toliau mokėsi Vilniuje, Stuttgarte ir Karlsruheje (Vokietija), kur 1947 m. baigė Aukštąją technikos mokyklą, įsigydamas inž. architekto diplomą. Kaip dailininkas daugiausia reikėsi grafikoje, dalyvaudamas avangardiniame „Zvilgsnių“ žurnale, aktyviai bendradarbiavo „Literatūros Lankų“ žurnale.

Januškevičienė - Vaitavičiūtė Regina

[gimė 1896 07 08 Masikvietiškių k., Vilkaviškio aps. - 1978 08 16] - rašytoja, dramaturgė, vertėja.

1909 - 1911 mokėsi „Saulės“ kursuose Kaune. 1914 m. išvyko į Peterburgą, dirbo saviveikliniuose liet. teatruose. 1919 - 1926 Maskvoje studijavo teatro meną, vaidino kino filmuose („Kelialapis į gyvenimą“ ir kt.). Parašė rusų ir lietuvių kalbomis pjesių („Mina padėta“, su N. Eku, 1927; „Kova“, su N. Hikmetu, 1928; „Negalima tylėti“, 1930 ir kt.), scenarijų („Kelialapis į gyvenimą“, su N. Eku ir A. Stolperiu, 1933; „Grunė Kornakova“, su N. Eku, 1934 ir kt.), rašė eilėraščius, išvertė į rusų k. J. Avyžiaus, P. Cvirkos, J. Marcinkevičiaus, I. Simonaitytės ir kt. liet. rašytojų prozos kūrinių.

Jaras Vytautas

[gimė 1940 10 21 Pilviškių k., Vilkaviškio aps. - 1993 06 30 Vilniuje] - lengvaatletis (disko metikas, rutulio stūmikas), treneris.

LSSR (1982), SSRS (1989) nusipelnęs treneris. Baigė Pilviškių vid. mokyklą, 1958 - 1959 mokėsi Vilniaus statybos technikumė, 1984 - 1987 „Dinamo“ draugijos Resp. tarybos lengvosios atletikos sporto mokyklos instruktorius, treneris, 1987 - 1988 Vilniaus ASMM, 1988 - 1991 respublikinės ASMM treneris, 1991 - 1993 LOSK vyr. treneris. Lietuvos disko metimo 9 kartus (1958, 1960, 1962, 1965, 1968, 1969, 1971, 1972, 1975), ritulio stūmimo (1960) čempionas, 6 kartus rekordininkas (nuo 58,73 m - 1962 iki 62,64 m - 1973, pastarąjį rekordą 1981 pagerino jo mokinys R. Ubartas). 1967 m. SSRS tautų spartakiados disko metimo varžybų laimėtojas. SSRS čempionas (1967), 4 kartus vicečempionas (1965, 1966, 1968, 1970), 3 kartus SSRS čempionatų bronzos medalininkas (1961, 1962, 1969). 1966 m. Europos lengvosios atletikos čempionato dalyvis (9 vietą, 53,98 m).

Jasaitis Jonas

[gimė 1926 06 09 Mažučių k., Vilkaviškio aps. - 1981 03 17 Čikagoje, IL] - teisininkas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Vilkaviškio g-joje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946 m. baigė liet. g-ją Dörverdene, 1949 m. - Pabaltijo universiteto Teisės fakultetą Hamburge - Pinneberge. 1950 m. persikėlė į JAV. Veikė pirmųjų JAV bei Kanados liet. dainų ir tautinių šokių švenčių komitetuose. Su kitais organizavo parodą apie liet. tautos genocidą, buvo prie ALTo veikiančios komisijos šiai parodai rengti pirmininkas. Rašė spaudoje. Priklausė LŠS.

Jasiulaitis (Jesiulaitis) Juozas

[gimė 1857 02 14 Matuliškių k., Vilkaviškio aps. - 1919 Kališe (Lenkija)] - publicistas, mokytojas, vertėjas, knygnešys.

Marijampolėje baigė g-ją, matematiką studijavo Maskvos universitete. Platino „Aušrą“ ir kt. spaudinius. Mokytojavo Marijampolės g-joje. Spausdino straipsnius, beletristikos vertimus „Varpe“, „Ūkininke“ ir kt. laikraščiuose. 1889 m. už liet. veiklą išskeltas į Lovičių mstl. Lenkijoje, kur išbuvo ligi mirties.

Jasulaitis Pranas

[gimė 1910 11 11 Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

1932 10 31 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. Nuo 1940 06 01 3 dragūnų pulko ūkio būrio vadas. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 617 artilerijos pulko transporto būrio vadu, 1940 12 18 - to paties pulko žvalgybos būrio vadu.

Jasulaitis Vincas

[gimė 1898 09 24 Majoriškių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1988 11 11 Kaune] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1915 1917 mokėsi Vilkaviškio M. Yčo g-joje, evakuotoje į Voronežą, 1917 - 1918 - Marijampolės g-joje. 1919 07 06 baigė Karo mokyklą karužo laipsniu. 1919 08 04 - 1919 10 11 dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais, 1919 10 12 - 1919 12 15 - su bermontininkais. 1925 08 08 baigė Aukštųjų karininkų kursų Artilerijos skyrių. 1926 02 16 pakeltas į kapitonus. 1926 09 28 išvyko studijuoti į Fontenblo artilerijos karo mokyklą Prancūzijoje. 1929 11 23 pakeltas į majorus. 1932 m. parengė ir išleido monografiją „Verdeno kautynės“. 1933 03 17 pakeltas į plk. leitenantus. 1937 11 23 pakeltas į pulkininkus. 1941 06 28 suimtas ir išvežtas į Gorkio kalėjimą, iš čia į lagerį Krasnojarske, vėliau - į Lamos lagerį, Krasnojarsko kr. 1941 11 21 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų kalėti. 1956 06 iš tremties paleistas.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio (1920), Vytauto Didžiojo 4 laipsnio (1936), DLK Gedimino 4 laipsnio (1928) ordinais, Savanorių ir Lietuvos nepriklausomybės medaliais (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929), Švedijos Kalavijo 5 laipsnio ordinu (1932).

Jasulaitis Vytautas Albinas

[gimė 1915 04 28 Šapkinų k., Laukeliškių vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

Mokėsi Marijampolės marijonų g-joje. 1934 m. baigė Panevėžio berniukų g-ją ir įstojo į VDU Technikos fakulteto Technologijos skyrių. 1937 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1942 06 13 baigė VDU ir įgijo mechanikos inž. specialybę. 1941 - 1944 vokiečių okupacijos metais dirbo AB „Drobė“ fabriko inžinieriumi.

Jaudegis Albinas

[gimė 1917 03 31 Valavičių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1991] - savanoris, gydytojas.

1938 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1939 09 18 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1939 m. studijavo Veterinarijos akademijoje. 1941 06 23 - 28 dalyvavo Tautos sukilime prieš sovietinius okupantus. 1941 m. tęsė studijas VU Medicinos fakultete. 1945 12 12 suimtas NKGB, 1946 08 17 Vilniaus NKVD Karinio tribunolo nuteistas 10 metų kalėti ir 5 metams tremties. 1957 m. grįžo į Lietuvą, dirbo gydytoju Svėdasuose. 1999 10 07 pripažintas kariu savanoriu ir 2000 03 23 suteiktas dim. leitenanto laipsnis (po mirties).

Jonaitienė (Barniškaitė) Izabelė

[gimė 1905 12 12 Išlandžių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] - mokytoja, visuomenininkė.

Nuo 1922 m. skautė (draugininkė, tuntininkė, seserijos vadijos narė, stovyklos viršininkė). 1925 m. baigusi mokytojų seminariją, iki 1944 m. mokytojavo Vilkaviškio aps., Panevėžyje ir Kaune. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1944 m. Scheinfelde dalyvavo tautinių rūbų parodoje; 1945 - 1949 jų išaudė 50. Vėliau apsigyveno JAV. 1965 - 1994 iš JAV prezidentų R. Nixono, R. Reigano ir G. Busho gavo Respublikonų partijos garbės nario pažymėjimus. 1976 m. apdovanota skaučių seserijos Lelijos ordinu, garbės žymenimis.

Jonaitis Kazys (slap. Žilvitis)

[gimė 1892 12 20 Vilkaviškio aps. - 1972 01 05 Čikagoje, IL] - poetas, visuomenės veikėjas.

Vilkaviškyje baigė pradžios mokyklą. 1913 m. emigravo į JAV. Baigė farmacijos mokslus. Dirbo „Darbininko“ redakcijoje ir spaustuvėje Bostone. 1922 - 1923 Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkas, kurį laiką buvo „Vyčio“ redaktorius. Periodinėje spaudoje paskelbė eilėraščių, išleido jų rink. „Sielos balsai“ (1967).

Jonaitis Vytautas

[gimė 1930 05 15 Vasiliave, Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, visuomenės veikėjas.

1950 m. persikėlė į JAV. 1951 - 1955 tarnavo karinėse oro pajėgose; Korėjos karo veteranas. 1961 m. magistro laipsniu baigė Michigano universitetą Ann Arbore. Nuo 1984 m. JAV LB Michigano apygardos vicepirmininkas. Dalyvauja Lietuvos vyčių veikloje. Bendradarbiauja spaudoje. Remia LF. Apdovanotas JAV LB Krašto valdybos žymeniu (1982).

Jonynas Antanas

[gimė 1911 03 17 Lauckaimio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1983 12 10 Londone] - karininkas.

Baigė Kybartų g-ją. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1938 m. baigė VDU Teisių fakulteto Ekonomijos skyrių. Dirbo Kauno muitinėje. Nuo 1938 11 30 LŠS I Kauno rinktinės 70 Finansų ministerijos šaulių būrio narys. 1944 m. pasitraukė į Vakarų.

Jucevičius Stasys

[gimė 1915 04 22 Serdokų k., Vilkaviškio aps. - 1987 08 10] - Lietuvos kariuomenės veikėjas..

Baigęs Seinų „Žiburio“ g-ją Lazdijuose studijavo VDU Teisių fakultete. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą aktyviai dalyvavo LAF veikloje, palaikė ryšius su LAF Vilniaus štabu. 1944 10 07 kovojo su RA prie Sedos, vėliau pasitraukė į Vokietiją. 1948 12 03 emigravo į Kanadą, dirbo geležies kasyklose. Vėliau apsigyveno Toronte. Iki 1981 m. dirbo Toronto savivaldybėje. Mirė 1987 m., palaidotas Misisaugos šv. Jono lietuvių kapinėse.

Jucienė (Čižauskaitė) Gražina

[gimė 1941 07 21 Parausių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - keliautoja, matematikė programuotoja.

SSRS sporto meistrė (1970). 1963 m. baigė VU. 1963 - 1993 dirbo Matematikos ir kibernetikos institute. Pirmoji moteris Lietuvoje SSRS turizmo sporto meistrė (slidžių turizmas). Vadovavo pirmosioms keliautojų slidėmis grupėms į Arkties sritį (Prano Juozapo Žemė, Šiaurės Žemė, Taimyras), Sajanus, Altajų, Čerskio kalnagūbrį. 14 kartų Lietuvos turizmo čempionė. Geriausioji Lietuvos turistė (1979). Respublikinės maršrutinės kvalifikacinės komisijos pirmininkė (1969-1991), Lietuvos turizmo federacijos prezidiumo narė (1977-1991).

Juodišius Leonas

[gimė 1907 09 14 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė g-ją ir vienerių metų pedagoginius kursus. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 12 31 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo I pėst. pulke ir ėjo 2 kulkosvaidžių kuopos vado pareigas. Vokiečių okupacijos metais tarnavo LSD. Mirė Lietuvoje.

Juraitis Pijus

[gimė 1884 12 02 Ožkabalių k., Gižų vls. Vilkaviškio aps. - 1963 07 31 Athole, MA] - kunigas. Kunigu išventintas 1907 m. Per I pasaulinį karą lietuvių pabėgėlių šelpimo komiteto narys. 1916 1918 karo kapelionas Maskvoje, 1919 - 1920 Pskovo klebonas. 1920 - 1921 bolševikų kalintas. Grįžęs į Lietuvą, 1922 - 1925 studijavo Lietuvos universiteto Teologijos - filosofijos fakultete. Nuo 1927 m. gyveno JAV. Nuo 1930 m. Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos klebonas Athole.

Jurevičius Dainius

[gimė 1965 06 13 Vilkaviškyje] - gydytojas, medžio drožėjas. 1983 m. baigė Vilkaviškio S. Nėries vidurinę ir Marijampolės vaikų dailės mokyklą. Vėliau studijavo Kauno medicinos institute (dabar - Kauno medicinos universitetas). Nuo 1993 m. dirba Vilkaviškio ligoninėje gydytoju - chirurgu. Drožinėti pradėjo penktojoje klasėje. 1983 m. surengta pirmoji asmeninė medžio drožinių paroda; 2001 m. - paroda „Prakalbintas medis“ Vilkaviškio krašto muziejuje kartu su tautodailininku Alfonsu Baukumi. Medžio drožyba tapo pomėgiu visam gyvenimui.

Jurkynas Matas

[gimė 1909 11 20 Krijobalių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1944 05 14 Kaune] - kalbininkas. Mokėsi Vilkaviškio g-joje. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1933 m. pradėjo dirbti Vidaus reikalų ministerijos pavardžių atletuvinimo komisijoje. Parengė spaudai „Pavardžių žodyną“. Komisija išplėsta į pavardžių ir vietovardžių komisiją. Padedamas mokytojų ir studentų apvažinėjęs didelę Lietuvos dalį, sudarė Lietuvos vietovardžių žodyną. Kalbos klausimais bendradarbiavo „Gimtojoje kalboje“, „Lietuvos aide“, „Naujojoje Romuvoje“, ir kt. Nuo 1940 m. dirbo „Lietuvos žemės vardyno“ redaktoriumi. Rengiamai, bet neišleistai kalbininkų knygai „Iš mūsų kalbos gyvenimo“ parašė straipsnį apie asmenvardžius, pavardes, ir vietovardžius. Paskelbė straipsnių onomastikos klausimais. Parengtas „Vardyno“ skyrius paskelbtas 1948 m. „Lietuvių kalbos rašybos žodyne“.

Jurkšas Antanas

[gimė 1896 10 07 Ožkabalių k. ir vls., (kitais duomenimis Gudelių k., Paežerių vls.) Vilkaviškio aps. - 1981 01 19] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1919 01 03 savanoriu įstojo į 2-ąją pėstininkų Algirdo pulką, birželio 15 d. pervestas į 6-ąją pėstininkų Margio pulką. 1919 m. dalyvavo mūšiuose su bolševikais ir bermontininkais. 1919 07 10 savanoriškai pasisiūlė į žvalgybą. Mūšių metu rodė kareiviams pavyzdį savo drąsumu ir miklumu. Mirė 1981 m. Palaidotas Paežerių (Vilkaviškio r.) kapinėse. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1919), Savanorio (1929) medaliais.

Jurkūnas Juozas

[gimė 1898 10 03 Alvito k., Vilkaviškio aps. - 1974 10 14 Leksingtone (JAV)] - savanoris, Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1916 m. Maskvoje baigė g-jos 6-klases. 1918 m. grįžo į Lietuvą, aktyviai dalyvavo kuriant vietos miliciją kovai su plėšikaujantais ir į Lietuvą besiveržiantais bolševikais. 1921 12 18 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1926 02 16 pakeltas į vyr. leitenantus. 1931 11 23 pakeltas į kapitonus. 1940 01 26 pakeltas į majorus. Vėliau NKVD suimtas ir kalintas Marijampolės kalėjime. Kilus Vokietijos - SSRS karui išlaisvintas. 1952 m. emigravo į JAV. Mirė Leksingtono (JAV) senelių namuose. Apdovanotas DLK Gedimino 5 laipsnio ordinu (1931), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929).

Juška Juozas

[gimė 1910 12 27 Šapkinų k., Lankeliškių vls., Vilkaviškio aps. - 1950 02 19] - karininkas. 1930 m. baigęs Vilkaviškio g-ją įstojo į VDU Technikos fakultetą. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 m. baigė VDU. 1938 11 23 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1941 06 14 suimtas. 1942 06 17 lageryje Krasnojarsko kr. SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų kalėti. Žuvo lageryje.

Juškaitis Matas

[gimė 1902 02 06 Žiūrių - Gudelių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1989 09 06] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 02 24 savanoriu įstojo į 2-ąjį pėstininkų Algirdo pulką, 1919 06 15 buvo perkeltas į Marijampolės batalioną, kuris tapo 6-uoju pėstininkų Margio pulku. Dalyvavo kovose prieš bolševikus, bermontininkus ir lenkus. Mirė 1989 m. Palaidotas Šunskų miestelio (Marijampolės r.) kapinėse. Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio ir 2 laipsnio (1919), Savanorio (1929) medaliais.

Kalakauskas - Kalakonis Jurgis

[gimė 1910 10 08 Starkų k., Vilkaviškio aps. - 1958 07 07 Sidnėjuje] - žurnalistas. Mokėsi Vilkaviškio ir Marijampolės g-jose, studijavo VDU ekonomiką. Nuo 1929 m. bendradarbiavo spaudoje. 1934 - 1936 savaitraščio „Suvalkietis“ redaktorius. 1937 - 1938 dirbo laikraštyje „Vakarai“, 1938 - 1940 - „Lietuvos aidas“. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946 redagavo kult. laikr. „Apžvalga“. 1949 m. išvyko į Australiją. 1953 - 1958 redagavo savaitraštį „Mūsų pastogė“. 1929 - 1933 slap. K. Jurgysa išspausdino novelių.

Kalavinskis Juozas

[gimė 1898 02 18 Vidgirių k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1975 Bartninkuose] - savanoris.

Kalinauskas Jonas

[gimė 1947 11 24 Pajevonyje, Vilkaviškio r.] - poetas. 1972 m. baigė lituanistikos studijas VU, 1985 m. - Maskvos M. Gorkio literatūros instituto aukštuosius literatūros kursus. Dirbo pataisos darbų kolonijoje, redakcijose, Lietuvos kino studijoje, „Reklamos“ agentūroje. Išleido eilėraščių rink. „Pajevonio fragmentai“ (1977), „Kalbėk, paukšti“ (1980), „Tyla ir ugnis“ (1984), „Atminties namai“ (1986), „Trys gurkšniai oro“ (1989), „Žvelgiu į tamsą“ (1990), „Veidas dilgėlėse“ (1991). Parašė scenarijų meniniams, dokumentiniams ir muzikiniams filmams. Eilėraščiai versti į rusų, lenkų, anglų, prancūzų ir kt. kalbas.

Kalinauskas Juozas

[gimė 1935 01 24 Pakalnių k., Vištyčio vls., Vilkaviškio aps.] - skulptorius. 1961 m. baigė LDI. 1962 - 1978 žurnalo „Banga“ vyr. dailininkas. Nuo 1960 m. dalyvauja parodose Lietuvoje ir užsienyje (Prahoje, Rygoje, Maskvoje), individualios Vilniuje (1972, 1998). Kuria dekoratyvines skulptūras (Lietuvos OBT fasado skulptūros, 1990), horeljefus („Šokėjėlė“ Kauno muzikinio teatro fasade, 1960), bareljefus (Lietuvos prezidento A. Smetonos portretas Nepriklausomybės paminklo steloje Vištytyje, 1990), reljefus („Poilsis Vilniaus grąžtų gamykloje, 1961), medalius (M. K. Čiurlionis 1965, Profesorius B. Pundzius 1987, Vilniui 650 1993, Vilkaviškiui 300 1997, Krikščionių demokratų partijai 100 2004). Pelnė įvairių apdovanojimų.

Kalvaitis Brunonas

[gimė 1902 11 26 Pajevonio k., Vilkaviškio aps. - 1960 11 20 Bostone, MA] - teisininkas, teisės daktaras. 1924 - 1928 Lietuvos universitete studijavo teisę, priklausė korp. „Neo - Lithuania“. 1929 m. baigė Taikomąją kriminalistikos mokyklą Romoje. 1931 m. baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1933 m. atstovavo Lietuvai tarpt. kongrese Berlyne, 1939 m. - Romoje. 1934 - 1939 žurnalo „Kriminalistikos žinynas“ steigėjas ir redaktorius. 1935 - 1939 prekybos atstovybės Prancūzijoje bei Lietuvos pasiuntinybės Italijoje teisinis patarėjas. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. 1945 m. buvo Augsburgio (Vokietija) tremtinių stovyklos pirmininkas, 1946 - 1949 UNRRA teisinio skyriaus steigėjas ir vadovas, advokatas. 1947 - 1949 Lietuvių tautinio sąjūdžio Augsburgio skyriaus, 1948 - 1949 Liet. teisininkų draugijos centro valdybos pirmininkas. 1949 m. persikėlė į JAV. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

Kalvaitis Jonas

[gimė 1905 06 20 Pajevonio k., Vilkaviškio aps.] - teisininkas.

1928 m. baigė Kauno liet. mokytojų profesinės sąjungos g-ją. 1931 m. įstojo į VDU teisių fakultetą, kurį baigė 1936 m. 1941 m. vokiečių okupacijos metu paskirtas į Šiaulių apygardos teismą. 1944 m. pasitraukė į Vakarų, 1949 m. emigravo į Australiją. Dirbo įvairiose organizacijose. 1938 m. įėjo į I Lietuvos tautinės olimpiados centro komitetą. Liet. teisininkų draugijos „Adelaidės“ skyriaus pirmi-ninkas.

Kalvaitis Jonas

[gimė 1842 Vištytyje, Vilkaviškio aps. - 1900 Samaroje (Rusija)] - kompozitorius, vargonininkas, dirigentas.

Dalyvavo 1863 m. sukilime. 1878 m. baigė Varšuvos muz. institutą (vargonų kl.). Sukūrė mišias mišriam chorui ir vargonams pagal A. Jakšto liet. tekstą („Prieš sostą Tavo puolame su viera“, išl. 1886 Tilžėje), giesmę „Regina coeli“ 4 balsams, kūrinių fortepijonui (neišliko).

Kalvaitytė - Velbasienė Alė

[gimė 1908 04 13 Pajevonio k., Vilkaviškio aps. - 2004 03 27] - dainininkė (mecosopranas).

1934 m. baigė Kauno konservatoriją (Dainuoti mokėsi pas V. Grigaitienę ir O. Marini). 1934 - 1944 Valstybės teatro operos solistė. 1935 m. stažavo Milane. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1948 - 1949 gastroliauvo D. Britanijoje su solistų grupe. Nuo 1949 m. gyveno JAV, koncertavo liet. kolo-nijose. 1960 m. Čikagos liet. operoje sukūrė Azucenos vaidmenį (G. Verdi operoje „Trubadūras“). Su soliste I. Motekaitiene įdainavo plokštelę.

Kamaitis Ipolitas Zenonas

[gimė 1933 06 16 Vilkaviškyje] - statybos inžinierius, habilituotas technologijos mokslų daktaras.

1958 m. baigęs KPI iki 1963 m. dėstė jame. 1970 m. stažavo Tiltų ir kelių laboratorijoje Paryžiuje. 1986 - 1990 - Kvalifikacijos kėlimo fakulteto dekanas, 1988 - 1990 - dar ir Statybos katedros vedėjas, nuo 1992 m. Tarpt. studijų centro direktorius; prof. (1990), 1995 - 2003 - Lietuvos mokslo tarybos narys. 1996 - 2001 - Lietuvos MA narys ekspertas. Sukūrė teorijos pagrindus pastatų ir inž. statinių gelžb. konstrukcijoms atnaujinti, stiprinti, apsaugoti nuo korozijos sintetinėmis dervomis padidinant pastatų ir statinių ilgaamžiškumą. Parašė vadovėlius: „Gelžbetoninės konstrukcijos“ (su kt., 1978), „Miesto transporto statiniai“ (su kt., 1981), „Gelžbetoninės ir mūrinės konstrukcijos“ (su kt., 1992). Monografijos: „Polimerai ir gelžbetoninių konstrukcijų remontas“ (1991), „Konstrukcijų ir statinių atnaujinimas ir stiprinimas sintetinėmis dervomis“ (1992, rusų k.), „Gelžbetoninių tiltų būklė ir jos vertinimas“ (1995), „Gelžbetoninių konstrukcijų pleišėjimas ir remontas“ (su kt., 2000), „Gelžbetoninių tiltų remontas“ (2000).

Apdovanotas Lietuvos nacionaline (mokslo) premija (2001).

Kaminskas Algimantas

[gimė 1944 04 28 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - poetas, prozininkas.

1973 m. baigė Vilniaus aukštąją partinę mokyklą, neakivaizdiniu būdu studijavo VU žurnalistiką. Išleido eilėraščių rink. „Laiko atodangos“ (1975) ir iš vieno jo ciklų išaugusią poemą „Kėdainių kronikos“ (1981), romaną „Atsigrėžusios atogrąžos“ (1992). Kn. „Memuarai apie šią dieną“ (1989) perteikė savo, Panevėžio laikr. „Tėvynė“ redaktoriaus, darbo įspūdžius ir problemas.

Kaminskas Kazys

[gimė 1898 02 19 Misviečių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

1920 m. baigė Marijampolės realinės gimnazijos 7 klases. 1920 10 01 įstojo į Karo mokyklą. 1921 12 18 ją baigė inžinerijos leitenanto laipsniu. 1923 11 06 perkeltas į Inžinerijos pulko I pionierių kuopą jaun. karininku. 1923 12 31 pačiam prašant paleistas į inžinerijos karininkų atsargą.

Kanapakis Valentinas

[gimė 1945 02 17 Vištyčio k., Vilkaviškio aps.] - krepšininkas, treneris.

LSSR (1979), SSRS (1984) nusipelnęs treneris. Vilniaus „Kibirkštis“ moterų krepšinio komandos treneris (1976 - 1981), vyr. treneris (1981 - 1986), LOSC treneris (1986 - 2006), Vilniaus „Lietuvos telekomo“ (1994 - 1996), Vilniaus „Lintel 118“ (2004 - 2006) vyr. treneris, Marijampolės „Arvi“ (2006 - 2008) treneris. Lietuvos moterų krepšinio rinktinės treneris (1976 - 1981, 1999), vyr. treneris (1982 - 1983, 1993 - 1995). LTOK Olimpinė žvaigždė (2005).

Kantautas Jonas

[gimė 1940 10 16 Gulbiniškių k., Vilkaviškio r.] - poetas, apybraižininkas.

1964 m. baigė Klaipėdos jūrininkystės mokyklą, 1977 m. VU žurnalistiką. 1964 - 1967 tolimojo plaukiojimo šturmanas, vėliau „Tarybinės Klaipėdos“, „Lietuvos žvejo“ redakcijų darbuotojas. Išleido aprašomojo tipo eilėraščių apie jūrą rink. „Baltoji banga“ (1974), „Kranto randai“ (1994). Paskelbė apybraižų rink. „Jūros pilnatis“ (1977) ir autobiografinę kn. „Vandenyno žemė“ (1997).

Kantautas Juozas

[gimė 1874 10 02 Norvaišų k., Juodupėnų vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešys.

Skaityti ir rašyti išmoko savarankiškai. 1894 m. perėmė iš tėvo seniūno pareigas. Būdamas seniūnas platino liet. spaudą. Buvo žandarų sekamas ir kratomas. Per vieną kratą už rastą liet. kalendorių jam buvo iškelta byla, bet už kyšį baudmės išvengė. 1918 m. kūrė Būblelių vls. savivaldybę (Šakių r.), vėl buvo išrinktas seniūnu.

Kantautas Kostas

[gimė 1931 01 02 Vilkaviškyje] - inžinierius.

Gimė Vilkaviškyje, kur gyveno ir mokėsi iki 1944 m. 1950 m. baigęs Pagėgių Kristijono Donelaičio g-ją, įstojo į Kauno politechnikos instituto Cheminės technologijos fakultetą, kurį 1955 m. baigė, įgijo silikatinių medžiagų inžinieriaus - technologo specialybę. 1977 - 2000 - Naujosios Akmenės gamybinio susivienijimo gamybinio - techninio skyriaus ir konstruktorių biuro viršininkas. Literatūrine veikla susidomėjo dar dirbdamas gamykloje. Išsivertė A. Puškino poemą „Ruslanas ir Liudmila“, „Kaukazo belaisvis“, „Vienuolis“, „Gavriliada“, pasaką suaugusiems „Caras Nikita ir 40 dukterų“, keliolika lyrinių eilėraščių, iš vertimo spaudai nieko neruošė. Pirmoji spaudos išleista knyga - „Žalgiris“, kurią sudarė du epai: „Žalgiris“ ir „Margirio dvasia“. Išleistoji knyga „Trys Žalgiriai“ - tai pirmoji knyga, išplėsta iki epopėjos, apimančios 1236 - 1430 metus.

Kapačinskas Juozas

[gimė 1907 10 20 Mažučių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1992 01 13 Čikagoje] - inžinierius.

1934 m. Kauno amatininkų kursuose įgijo elektriko specialybę. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 m. Augsburgėje baigė Aukštesniąją technikos mokyklą. 1949 m. persikėlė į JAV. 1960m. Čikagoje, IL, baigė technologijos institutą, įgijo inžinerijos bakalaurą laipsnį. Parašė knygų: „Siaubingos dienos“ (1965), „Išsivimo dalis“ (1974), „Spaudos baruose“ (1979). Bendradarbiavo „Sandaroje“ (1973 - 1976 redaktoriaus padėjėjas), „Naujienose“, „Mūsų vytyje“ (redkolegijos narys). Priklausė Amerikos įrankių ir gamybos inžinierių draugijai ir Tarptautinei platformos asociacijai. ALIAS, Lietuvių žurnalistų sąjungos sekretorius.

Kapsukas (tikr. Mickevičius) Vincas

[gimė 1880 04 07 Būdviečių k., Vilkaviškio aps. - 1935 02 17 Maskvoje] - publicistas, kritikas.

Mokėsi Marijampolės g-joje. 1895 m. įsitraukęs į nacionalinį judėjimą, tapo varpininku, platino draudžiamą lietuvių literatūrą. Vėliau įsijungė į socialistinę veiklą, vienas aktyviausių 1905 m. revoliucijos veikėjų, kalintas. Lietuvos komunistų partijos organizatorius, Kominterno darbuotojas. Parašė straipsnių apie liet. rašytojus, aptarė jų kūrybos pobūdį, reikšmę. Vienintelis literatūros suklestėjimo laidas jam atrodė yra glaudūs ryšiai su darbininkais, dalyvavimas jų kovoje, marksistinė pasaulėžiūra, nors kartais kritikavo siaurą proletarinės literatūros sampratą, proletarinius rašytojus ragino mokytis meistriškumo iš „buržuazinių“ rašytojų. Paskelbė studijas „Jono Biliūno biografija“ (1917), „Julius Janonis - pirmasis lietuvių proletarinis poetas“ (1934), beletrizuotą atsiminimų kn. „Caro kalėjimuos“ (1929).

Karaitis Algirdas

[gimė 1921 03 06 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1995 12 25 Union Piere (JAV)] - visuomenės veikėjas.

Baigė Kybartų g-ją. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo V. Kudirkos g-joje Ingolstadte. 1950 m. persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje, IL. Nuo 1960 m. JAV LB Union Piere apyl. pirmininkas; šioje apylinkėje įkūrė Lietuvių draugiją ir jai vadovavo. Prie Michigano ežero įrengė vasarvietę „Gintaras“. Rėmė LF, BALFą.

Karalius Albinas

[gimė 1910 09 23 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1946 02 18 Vilniuje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė Kybartų g-ją. Mokėsi Kybartų aukštesn. komercijos mokykloje. 1930 10 25 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1934 10 30 baigė Aukštųjų karininkų kursų fizinio lavinimo kursus. 1937 11 23 pakeltas į kapitonus. 1939 07 08 baigė Vytauto Didžiojo aukštosios karo mokyklos Gen. štabo skyrių, suteiktos gen. štabo karininko teisės. Antrosios sovietinės okupacijos metu slapstėsi, dirbo Pakruojo sovietinio ūkio buhalteriu svetima Juozo Balalio pavarde. 1945 04 09 suimtas, kalintas Šiauliuose, Vilniuje. 1945 12 07 Karo tribunolo nuteistas mirti, 1946 02 18 sušaudytas Vilniuje. 2000 01 17 pripažintas kariuomenės savanoriu, 2000 02 11 Prezidento dekretu suteiktas pulkininko laipsnis (po mirties).

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Vyties Kryžiaus 4 laipsnio ordinu (2000, po mirties).

Karalius Pijus

[gimė 1887 12 11 Lankupėnų k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1955 07 31 Čikagoje, IL] - kunigas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Pajevonio pradžios mokykloje, Seinų g-joje ir Seinų kunigų seminarijoje. 1920 - 1922 studijavo Grigaliaus universitete Romoje. Grįžęs į Lietuvą direktoriavo iki 1928 m. Kybartų „Žiburio“ g-joje. Pilviškiuose įsteigė vidurinę mokyklą, „Žiburio“ draugijos kursus mokytojams rengti (su Z. Kuzma ir J. Bliūdžiumi), jiems vadovavo. Suorganizavo valsčiaus savivaldybę ir policiją, įkūrė „Pavasario“, „Ūkininkų“ sąjungas ir Darbo federacijos skyrių. 1929 - 1931 šelpimo fondo įgaliojimu lankėsi JAV, rinko aukas ateitininkų namų Kaune statybai; nuo 1932 m. Ateitininkų sąjungos garbės narys. 1932 - 1940 Vilkaviškio kunigų seminarijos prokuratorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1947 - 1950 liet. pabėgėlių klebonas Schwäbisch Gmünde. 1950 m. persikėlė į JAV. Parašė Čikagos Šv. Kazimiero kapinių istoriją.

Karaška Vincas

[gimė 1898 04 13 Virbalio k., Virbalio vls., Vilkaviškio aps. - 1927] - savanoris, Vyties kryžiaus kavalierius. Palaidotas Virbalio kapinėse.

Karatajus Vladas

[gimė 1925 07 28 Vilkaviškyje] - tapytojas.

1952 m. baigęs LDI dėstė jame. Nuo 1953 m. dalyvauja parodose; individualios: 1971 m., 1972 m. Vilniuje ir Kaune, 1995 m., 1999 m., 2005 m. Vilniuje. Nutapė žymių Lietuvos žmonių, kultūros veikėjų portretų, peizažų, natūrmortų. Parašė kn. „Tapybos technika“ (1967). Jo kūriniai turi Lietuvos ir užsienio muziejai. Apdovanotas LSSR valstybine premija (1976).

Karmuža Juozas

[gimė 1900 06 16 Mockabūdžių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas

Karuža Antanas

[gimė 1857 Suvalkų k., Šeimenos vls., Vilkaviškio aps. - 1913 Vilkaviškyje] - knygnešys.

Skaityti išmoko savarankiškai. Susipažino su knygnešiais ir jų paragintas, pats pradėjo platinti liet. spaudą. Gautus iš knygnešių spaudinius slėpdavo klebonijos sode, bičių aviliumuose ir kt. slėptuvėse.

Karužienė Magdalena

[gimė 1862 Būdezerių k., Vilkaviškio aps. - 1955 Vilkaviškyje] - knygnešė.

Liet. skaityti išmokė vyras Antanas Karuža. Pritarė vyro veiklai, įsitraukė į liet. spaudos platinimą. Slėpdavo pargabenamą į namus liet. spaudą, padėdavo ją platinti.

Kasperaitis Vincas

[gimė 1898 07 24 Karpiejų k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1963] - pedagogas, visuomenės veikėjas.

Baigęs Gražiškių pradinę mokyklą, eksternu išlaikė egzaminus į Marijampolės g-jos antrą klasę. Vėliau mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje. Visą savo gyvenimą pedagogas buvo aktyvus visuomenininkas: priklausė skautų, tautininkų draugijoms, šaulių organizacijai. Už aktyvią veiklą ne kartą buvo apdovanotas. Jis mokyklose įkūrė kanklių ansambliukus, jiems vadovavo. Pats grodavo kanklėmis ir smuiku. Buvo išstremtas į Irkutsko lagerį. Lageryje išbuvo daugiau kaip 7 metus. Sugrįžo be sveikatos, palaužtas fiziškai bei dvasiškai. Mokytojas pagyveno dar keletą metų ir atgulė gimtųjų Gražiškių kapinėse.

Kasperskis Juozas

[gimė 1888 03 28 Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

1916 - 1918 I pasaul. kare kovojo fronte su vokiečiais ir austrais. 1917 - 1918 tarnavo Kijevo apygardos sanitariinio skyriaus ūkio vedėju. Grįžęs į Lietuvą 1918 11 10 įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1921 01 05 paskirtas karo valdininku ypatingiems reikalams prie Sanitarijos skyriaus. Išlaikius egzaminus administracijos karininko laipsniui įsigyti 1927 02 16 suteiktas administracijos kapitono laipsnis. 1933 05 11 išbrauktas iš atsargos karininkų sąrašų kaip miręs.

Apdovanotas Savanorių medaliu (1929), Rusijos kariuomenėje - Šv. Georgijaus 4 laipsnio kryžiumi.

Kasulaitis Alfonsas

[gimė 1917 09 06 Kybartuose - 1984 01 19 Vilniuje] - ekonomistas.

1951 - 1964 LTSR MA prezidento padėjėjas administraciniams ir finansiniams reikalams. 1964 - 1967 LTSR MA mokslinio organizacinio skyriaus viršininkas. 1958 m. baigė VU. 1967 - 1984 dėstė Vilniaus inžineriniame statybos institute; docentas (1969). Parašė knygas: „Buhalterinė apskaita statybos organizacijose“ (1970 - 1971, 4 sąs.), „Statybos finansai“ (1975), „Statybos industrijos apyvartinės lėšos ūkio reformos sąlygomis“ (1980, rusų k.). Vadovėlio „Buhalterinė apskaita“ (1985) vienas autorių.

Kasulaitis Algirdas Jonas

[gimė 1928 06 28 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1992 01 15 Clevelande, OH] - spaudos darbuotojas, visuomenės veikėjas.

1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Augsburgėje vadovavo ateitininkams, redagavo jų laikraštį „Žiburiai“. 1949 m. persikėlė į JAV. Pittsburghe dirbo laikr. „Lietuvių žinios“ redakcijoje. Clevelande ir ten Western Reserve universitete studijavo ekonomiką (baigė 1960). 1964 - 1973 buvo Liet. krikščionių demokratų sąjungos centro komiteto pirmininkas, sąjungos biuletenio redaktorius. 1955 - 1961 redagavo žrn. „Jaunimo žygiai“, 1984 - 1992 „Tėvynės sargas“. Buvo popiežiaus Leono XIII fondo valdybos pirmininkas. Veikė įvairiose organizacijose. Krikščionių demokratų ideologiniais ir Lietuvos laisvinimo klausimais rašė laikraščiuose „Ateitis“, „Darbininkas“, „Draugas“, „Tėviškės žiburiai“ (dažnai A. Erdvilo slap.). Parengė kn. „Lietuvos krikščioniškoji demokratija“ (1976).

Kasulaitis Petras

[gimė 1906 09 06 Kiršų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 09 14 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1936 m. mokėsi VDU Humanitarinių mokslų fakultete.

Kašinskas Jonas

[gimė 1883 Žynių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1912 03 06 Žiežmariuose] - vaistininkas, visuomenės veikėjas.

Baigęs provizoriaus mokslus Maskvoje, grįžo į Lietuvą ir, apsigyvenęs Žiežmariuose, gyvai įsijungė į lietuvišką veiklą. Čia įsteigė „Blaivybės“ draugijos skyrių ir knygyną. Daug kentė nuo rusų ir lenkų. 1909 07 28 išrinktas Vilniaus mokslo draugijos tikruoju nariu. Dažniausiai Žaliuko slapyvardžiu bendradarbiavo „Lietuvos ūkininke“, „Vilniaus žiniuose“ ir kt.

Kašinskas Romas

[gimė 1938 08 01 Griebčių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - gydytojas otorinolaringologas.

1963 m. baigė VU Medicinos fakultetą. Nuo 1968 m. dėsto VU medicinos fakultete, nuo 1990 m. Ausų, nosies, gerklės ligų klinikos, nuo 1996 m. Akių ligų klinikos vedėjas; docentas (1978), 1990 - 2002 Ausų, nosies, gerklės ligų klinikos, nuo 2002 m. - Ausų, nosies, gerklės ligų centro direktorius, VU Medicinos fakulteto Ausų, nosies, gerklės ir akių klinikos vedėjas. Mokslinio darbo sritis - frontalinio sinusito, faringito, vazomotorinio rinito diagnostika ir gydymas. Paskelbė - 60 mokslinių straipsnių. Sukūrė otorinolaringologų mokyklą, prisidėjo prie sveikatos reformos vykdymo Lietuvoje. Stažavo Vokietijoje, Danijoje. Su kitais parašė monografiją „Urgentinė chirurgija“ (1987).

Katilius Jonas

[gimė 1871 11 31 Bambinių k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1946 Šilsodyje (Gražiškiai)] - knygnešys.

Nuo 1892 m., būdamas 21 m. amžiaus, pradėjo platinti liet. spaudą. Pradžioje knygų gaudavo iš Juozo Čičausko, vėliau pats parsinešdavo iš Tilžės. Eidavo kartu su Jonu Banavičiumi arba su Andriumi Ulevičiumi. Pirkdavo už 100 - 150 rb. Susikūrus „Artojų“ draugijai, buvo jos narys ir draugijai pargabendavo knygų. Buvo ne kartą sargybinių susektas. Pavykdavo pabėgti arba, gavę kyšį, paleisdavo. Nuo 1935 11 01 paskirta 20 Lt. valst. knygnešio pensija.

Katilius Petras

[gimė 1901 10 07 Kazliškių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - inžinierius, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1920 m. baigė Kauno I g-ją ir įstojo į Karo mokyklą. 1921 12 18 baigė Karo mokyklą inžinieriaus leitenanto laipsniu. 1925 01 08 pakeltas į vyr. leitenantus. 1932 12 29 pakeltas į kapitonus, 1940 02 16 - į majorus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo Karo butų valdybos Statybos skyriaus inžinieriumi. Kilus Vokietijos - SSRS karui buvo paskirtas Kauno komendantūros Butų valdybos viršininko pavaduotoju. Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1935), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Kaukas Andrius

[gimė 1864 Penkvalakių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1922 ten pat] - knygnešys.

Mokėsi Marijampolės g-joje. Atidavė savąjį palikimo dalį „Varpo“ ir „Ūkininko“ leidimo finansavimui. Tai buvo jo indėlis leidžiant liet. spaudą. Padėjo broliui Juozui ją platinti.

Kaukas Juozas

[gimė a. 1862 Penkvalakių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1895 07 27 Berne (Šveicarija)] - gydytojas, varpininkas, knygnešys, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Marijampolės g-joje. 1889 m. baigė Varšuvos universiteto Medicinos fakultetą ir atvyko dirbti gydytoju į Lazdijus. Nuo 1891 m. buvo Seinų aps. ligoninės vedėjas. Nemokamai gydė neturtingus. Dar besimokydamas Marijampolėje, paveiktas mokytojo Petro Kriaučiūno, įsitraukė į liet. tautinį sąjūdį. Aktyviai lietuviybės gaivinime reiškėsi ir studijuodamas. Parvažiavęs į tėviškę atostogauti, lankydavo apylinkėje sergančius, nusinešdavo ir išdalindavo liet. spaudos. Dalyvavo „Varpo“ steigime - buvo pirmojo varpininkų suvažiavimo 1888 06 29 Marijampolėje dalyvis, vėliau dalyvavo ir kt. suvažiavimuose. Savo pinigais prisidėjo prie „Varpo“ ir „Ūkininko“ leidimo, buvo vienas iš didžiausių rėmėjų - iš žmonos kraičio atidavė 2000 rb. Bendradarbiavo šiuose laikraščiuose, straipsnius pasirašinėjo „Raulo“ slapyvardžiu. Dirbdamas gydytoju Lazdijuose organizavo liet. spaudos platinimą ir pats ją platino. Iš Seinų išvažiavo gydyti džiovos į Šveicariją ir ten mirė.

Kaukas Kazys

[gimė 1905 03 01 Pulokiškių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1986 01 02 Kaune] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1929 10 06 Baigė Karo mokyklą artilerijos leitenanto laipsniu. 1934 09 15 baigė meteorologų kursų. 1936 11 23 pakeltas į kapitonus. Pasižymėjo žirginio sporto varžybose. Vokiečių okupacijos metais mokytojavo Alksnėnų pradžios mokykloje, vėliau dirbo Plungės savivaldybės kanceliarijos vedėju. Palaikė ryšius su partizanais. 1947 01 15 suimtas, kalintas Klaipėdoje. 1947 05 29 nuteistas 10 metų lagerio, išvežtas į Minlagą, Komijoje. 1955 09 12 grįžo į Lietuvą. Mirė Kaune, palaidotas Panemunės kapinėse.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Kavaliūnas Gintautas

[gimė 1935 12 10 Slibinų k., Vilkaviškio aps.] - veterinarijos gydytojas.

1959 m. baigė Veterinarijos akademiją. Paskelbė straipsnių apie paršelių atjunkimą, šeriant juos kombinuotais pašarais, išleido brošiūrą apie racionus bekonams.

Kavoliūnas Juozas

[gimė 1885 05 17 Šukelių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - visuomenės veikėjas.

Mokėsi namie. Bendradarbiavo „Viltyje“ ir „Šaltinyje“. Buvo „Žiburio“, „Blaivybės“ ir „Žagrės“ draugijų nariu. 1917 m. dalyvavo liet. konferencijoje Vilniuje. 1918 m. kaip Lietuvos krikščionių demokratų partijos atstovas dalyvavo II liet. konferencijoje Kaune. Čia išrinktas į Valstybės tarybą ūkininkams atstovauti. Vėliau ūkininkavo Lauckaimyje.

Kazlauskas Arūnas

[gimė 1937 06 13 Andriškių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - aviamodeliuotojas, lakūnas.

1955 m. baigė Vilniaus ž. ū. mechanizacijos technikumą, 1970 m. Kalugos (Rusija) SDAALR skraidymo technikos mokyklą. Nuo 1974 m. - civilinės aviacijos lakūnas ir Lietuvos civilinės aviacijos valdybos skraidymų vadovaujantis darbuotojas. Modeliuoti pradėjo 1948 m. Vilniuje (vad. A. Pranskėtis). Lietuvos čempionas: FIB klasės lėktuvų modelių su gumos varikliu (1950, 1952, 1954 - 1956, 1958, 1966, 1967), kordinių greičio modelių (1953), Pabaltijo mačų laimėtojas (1960, 1966), SSRS jaunių FIB klasės hidrolėktuvų modelių su gumos varikliu čempionas (1949). SSRS jaunių kordinių modelių greičio rekordininkas (1953 - 57 km/h).

Keidošius Petras

[gimė 1924 08 29 Laukų II-ame k., Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. - 2006 01 03 Vilniuje] - poetas, vertėjas.

VU baigė žurnalistiką (1968). 1941 - 1949 dirbo aktoriumi Kauno jaunojo žiūrovo (vėliau - Jaunimo) teatre. Nuo 1950 m. dirbo savaitraštyje „Literatūra ir menas“, laikraščiu „Sportas“, „Vakarinės naujienos“, „Tėvynės balsas“ literatūriniu darbuotoju. 1967 - 1992 nuolatinis „Literaturnaja gazeta“ korespondentas Lietuvoje. 1974 m. jam suteiktas Lietuvos nusipelnusio žurnalisto garbės vardas. Pirmuosius eilėraščius pradėjo skelbti

1938 m. Per tą laiką išleistos 8 poezijos knygos: „Diena prasideda“ (1952), „Žvaigždžių sąmyšis“ (1963), „Ji vėl su manim“ (1974), „Įrašai“ (1980), „Brydės“ (1982), „Pirmasis ruduo“ (1984, Salomėjos Nėries premija), „Atolų šerkšnas“ (1986), „Prie žiemos slenkščio“ (2001). Išvertė rusų, baltarusių, armėnų, čekų rašytojų kūrinį. 1957 m. priimtas į Lietuvos rašytojų sąjungą, 1973 m. tapo Žurnalistų sąjungos nariu.

Kemėža Andrius

[gimė 1881 07 12 Daržininkų k., Juodupėnų vls., Vilkaviškio vls.] - siuvėjas, knygnešys.

1900 m. Kudirkos Naumiestyje susikūrė slapta „Tautiečių“ draugija. Kemėža buvo įpareigotas saugoti gaunamą iš M. Lietuvos liet. spaudą ir ją perduoti platinti knygnešiams. Buvo suimtas ir išvežtas į Kalvarijos kalėjimą, bet paskui paleistas už 200 rb. užstatatą. Caro paliepimu 3 m. ištremtas į Archangelsko guberniją, Pinegos miestelį. Buvo paleistas paskelbus 1905 10 17 caro manifestą. Dalyvavo Didžiojo Vilniaus Seimo darbe. Nuo 1935 11 01 paskirta 20 Lt. valst. knygnešio premija.

Kemėža Jonas

[gimė 1865 Daržininkų k., Juodupėnų vls., Vilkaviškio aps. - 1939 01 29 Vilkaviškyje] - siuvėjas, knygnešys.

Liet. spaudą pradėjo platinti būdamas 16 metų kartu su vyresniuoju broliu Juozu. Spaudos parsinešdavo iš Tilžės ir perduodavo platinti kitiems knygnešiams. Žandarų buvo pagautas ir primuštas. 1886 - 1890 tarnavo carinėje armijoje. Grįžęs iš kariuomenės, 1891 m. įsidarbino Vilkaviškyje pašto vežėju. Parvežtą spaudą perduodavo dr. Petručiui arba mokytojui Vincui Palukaičiui. 1894 m. pradėjo dirbti siuvėju, susipažino ir bendradarbiavo su Juozu Strimaičiu. Liet. spaudą platino iki spaudos draudimo panaikinimo. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, tais pačiais metais išvyko į JAV. Nuo 1935 11 01 paskirta valst. knygnešio pensija.

Kemėža (Kemeža) Jonas

[gimė 1912 08 27 Kiršų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1941 06 23] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

1933 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą artilerijos jaun. leitenanto laipsniu. 1938 10 13 pakeltas į leitenantus, paskirtas 3 art. grupės karininku žvalgu. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 4 artilerijos pulko diviziono ryšių viršininku. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 615 artilerijos pulko 3 diviziono ryšių viršininku. Prasidėjęs 1941 m. birželio trėmimams paleistas vienai dienai atostogų, nuvyko į Naująją Vilnią. Ten įvykus konfliktui su NKVD suimtas, bandant pasipriešinti sušaudytas. Palaidotas Naujojoje Vilnioje. 1942 06 14 perlaidotas Kudirkos Naumiestyje.

Kemežaitė Birutė

[gimė 1929 05 29 Vartelių k., Vištyčio vls., Vilkaviškio aps.] - dainininkė, visuomenės veikėja.

Dainavimo pradėjo mokytis pas V. Ivanauską Vokietijoje. Atvykusi į JAV, dainavimo pamokas tęsė pas J. Būtėną. 1958 m. studijavo Amerikos muz. konservatorijoje Čikagoje, IL. 1962 m. surengė pirmąjį solinį koncertą Jaunimo centre Čikagoje. 1964 m. dainavo North Central koledže Naperville, IL. 1967 m. laimėjo I vietą klasikinės muzikos konkurse, gavo stipendiją studijoms Italijoje. Studijuodama Italijoje bei Vokietijoje, surengė koncertų. 1972 m. išleido liet. kompozitorių dainų, 1977 m. operų arijų su Romos operos simfonijos orkestru plokšteles.

Kemežys Kazys

[gimė 1901 09 16 Alvito k., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, žurnalistas.

I pasaulinio karo metu mokėsi lietuvių progimnazijoje Jaroslavlyje, grįžęs į Lietuvą baigė Liet. mokytojų sąjungos suaugusių g-ją Kaune ir 1935 m. VDU teisių fakulteto ekonomikos skyrių. 1935 m. redagavo dvisavaitinį laikraštį „Geležinkelininką“. Dalyvavo rezistencinėje veikloje, bolševikų suimtas ir kalintas, bet prasidėjęs vokiečių-rusų karui išsigelbėjo. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1945 m. leido ir redagavo laikraštį „Lietuvį Hassendorfe“, vėliau buvo Šveicarijos Lietuvių bibliografinio archyvo atstovas britų zonai. 1949 m. emigravo į Australiją, kur buvo nuolatinis „Mūsų pastogės“ bendradarbis.

Kemežys Vincas

[gimė 1899 11 07 Alvito k., Vilkaviškio aps. - 1947 Sibire] - publicistas, vertėjas.

LU 1929 m. baigė teisę. Dirbo Eltoje, „Lietuvos aide“ ir Vidaus reikalų ministerijoje. 1944 m. traukėsi iš Lietuvos, bet sovietų buvo suimtas. Išleido bibliografinį darbą „Lai kraščių rūšys ir tiražai ir lietuvių periodika“ (1933, kartu su A. Ružancovu), publicistinę kn. „Ištremtieji“ (1942, kartu su J. Petrėnu), su J. Paleckiu parengė leidinius „Pirmasis Lietuvos žurnalistų sąjungos metraštis“ (1934), „Antrasis Lietuvos žurnalistų sąjungos metraštis“ (1937), „Pirmoji lietuvių tautinė olimpiada“ (1938). Išvertė latvių prozininkų A. Erso ir P. Rozičio novelių, I. Turgenevo apysakų, A. Grino istorinį romaną „Nameikio žiedas“ (1939).

Kerutis Jonas (slap. Šarūnas)

[gimė 1917 12 07 Alksnėnų k., Vilkaviškio aps. - 1950 04 10] - savanoris, karininkas.

Prieš karą atliko karinę tarnybą Lietuvos kariuomenėje. Alytuje baigė puskarininkių mokyklą. Prasidėjus antrajai sovietinei okupacijai 1946 m. išėjo partizanauti. Nuo 1948 m. Tauro apygardos Žalgirio rinktinės Meškos būrio, vėliau Žalgirio rinktinės vadas. 1950 04 10 NKVD kariuomenės vykdomos operacijos metu žuvo (sužeistas susisprogdino) Braziūkų k., Zapyškio vls., Kauno aps. 1999 11 15 pripažintas kariu savanoriu, 1999 12 02 suteiktas majoro laipsnis (po mirties).

Kezys Algimantas Jurgis

[gimė 1928 10 28 Vištyčio k., Vilkaviškio aps.] - fotografas, kultūros veikėjas.

1944 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. baigė liet. g-ją Diepholze. 1950 m. apsigyveno JAV. Tais pačiais metais įstojo į jėzuitų vienuolyną. 1954 - 1962 studijavo West Badeno, IN, koledže ir Loyolos universitete Čikagoje, IL; gavo magistro laipsnį (filosofija). 1961 m. įšventintas kunigu. Redagavo „Žvaigždė“ (1963 - 1967), dėstė Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje, dirbo su liet. jaunimu, rūpinosi jaunimo spauda. 1966 m. įsteigė Lietuvių fotoarchyvą ir jam vadovavo. 1976 m. su kt. Čikagoje įsteigė Lietuvių bibliotekos leidyklą ir jai vadovauja. Apie 9 d-metį paliko kunigystę. Sukūrė meninių fotografijų (Čikagos, pasaulinių ekspozicijų, Niagros krioklių, medžių, kaimo, miesto vaizdų ir kt. ciklai), plakatų. Dalyvavo parodose, surengė individualinių (nuo 1963; JAV, Kanadoje, Lietuvoje - 1982 Vilniuje ir Kaune, 1995, 1996, 1997 Vilniuje ir kt.). Išleido fotografijų albumų. Parašė kn. „Taisykime Viešpačiui kelius“ (1994), parengė katalogų (individualinių, grupinių liet. dailininkų išveivų parodų), monografijų. Paskelbė straipsnių „Drauge“, „Lituanus“ ir kt.

Kezys Romas

[gimė 1930 01 16 Vištyčio k., Vilkaviškio aps.] - visuomenės veikėjas.

1948 m. baigė Uchte (Vokietija) liet. g-ją. 1952 m. JAV įsteigė skautų vyčių oktetą, jame dainavo, buvo jo pirmininkas. 1953 m. baigė Brooklyno, NY, koledžą; 1965 m. įgijo statistikos magistro laipsnį. 1952 - 1958 Niujorko skautų tuntininkas, 1952 - 1954 Liet. studentų sąjungos, 1954 - 1955 jos centro valdybos narys. 1961 m. įkūrė Niujorko vyrų oktetą ir skautų filisterių sk.; buvo jos pirmininkas. 1962 - 1964 „Mūsų vyčio“ vienas redaktorių. 1963 m. su kitais įkūrė Jaunimo organizacijų federaciją. 1963 - 1964 skautų Atlanto rajono vadas. 1966 m. Niujorke suorganizavo radijo valandėlę „Laisvės žiburys“, buvo jos vadovas. 1977 m. subūrė vyrų dainininkų grupę „Vytis“, išleido jos dainų plokštelę. Nuo 1977 m. kelionių agentūros „Vytis“ savininkas. Bendradarbiauja „Darbininke“, „Drauge“, „Skautų aide“, „Vienybėje“.

Kezytė Aldona Eugenija

[gimė 1931 01 11 Vištyčio k., Vilkaviškio aps.] - vienuolė, misionierė.

Vaikystėje gyveno Kybartuose. Vidurinę mokslą baigė Panevėžyje. 1950 - 1955 mokėsi Vilniaus konservatorijoje (dabar Lietuvos muzikos ir teatro akademija), kurią baigusi dirbo Biržų vaikų muzikos mokykloje, buvo šios mokyklos direktorė. 1964 m. priimta į Seserų Jėzaus Širdies tarnaičių kongregaciją, 1966 m. tapo vienuole. Sovietiniais metais dirbo pagrindinį dvasinį darbą, mokė vaikus katekizmo. 1976 - 1990 gyveno Gruzijoje ir Armėnijoje, čia užsiiminėjo misionieriška veikla. Gyvena Šiauliuose. 2001 m. čia išleido autobiografinę knygą „Esame nenaudingi tarnai“.

Kežinaitis Petras

[gimė 1906 04 25 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1969 11 05 Kaune] - publicistas, vertėjas.

Redagavo kairiosios pakraipos žrn. „Jaunimas“ (1934 - 1936), „Mūsų jaunimas“ (1936 - 1938), sovietmečiu dirbo „Nemuno upeivio“, „Šluotos“ redakcijose. „Kauno tiesoje“ išspausdino nacių nusikaltimus Lietuvoje demaskuojantį romaną „Mirtis čia neturėjo vardo“ (1968), paskelbė beletristikos, apybraižų, išleido kraštotyros kn. „Kauno apylinkės“ (1958), „Aplink Kauną“ (1966). Iš rusų k. išvertė per 10 romanų, tarp jų K. Fedino „Pirmieji džiaugsmai“ (1950) ir „Nepaprasta vasara“ (1951), V. Kočetovo „Žurbina“ (1954), G. Sevunco „Teheranas“ (1960), G. Serebriakovo „Ugnies pagrobimas“ (1963) ir kt.

Kiaunė Rimantas

[gimė 1935 04 29 Vilkaviškyje - 1974 11 01 Klaipėdoje] - sporto žurnalistas.

1966 m. baigė VU Istorijos - filologijos fakultetą ir įgijo žurnalisto specialybę. Nuo 1951 m. pradėjo bendradarbiauti spaudoje (lit. slap. K. Rimantas, R. Miškinis, K. Naujokaitis): žrn. - „Nemunas“, „Jaunimo gretos“, „Darbas ir poilsis“, laikr. - „Sportas“, „Kauno tiesa“, „Komjaunimo tiesa“, „Gimtasis kraštas“, „Sovietskaja Litva“. Paskelbė per 500 publikacijų sporto tematika.

Kijauskas Albinas

[gimė 1905 01 26 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1962 05 22 Sidnėjuje (Australija)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Kybartų ir Vilkaviškio g-jose. 1929 10 06 baigė Karo mokyklą pėst. leitenanto laipsniu. 1932 05 14 baigus Vytauto Didžiojo aukštųjų karininkų kursų Aviacijos skyrių, perkeltas į Karo aviaciją ir paskirtas 4 tolimosios žvalgybos eskadrilės karo lakūnu. Vėliau dirbo Kauno, Smalininkų, Varėnos muitinėse. LŠS narys, būrio vadas. 1939 03 31 priimtas į karinę tarnybą, paskirtas karo laivo „Prezidentas Smetona“ raštvedžiu - ūkio viršininku. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. emigravo į Australiją, gyveno Sidnėjuje, kur ir mirė. Palaidotas Rukvordo lietuvių kapinėse.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Kijauskas Gediminas

[gimė 1930 06 29 Galioriškių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - kunigas, teologijos licenciatas.

Baigė vietos pradžios mokyklą ir 1944 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Neustadte baigė g-ją, 1950 m. persikėlė į JAV, įstojo į Jėzuitų ordiną. Iki 1961 m. studijavo jėzuitų koledže, čia įgijo filosofijos magistro laipsnį, vėliau ir teologijos licenciatu laipsnį. Įšventintas kunigu. Iki 1962 m. vidurio gilino žinias Belgijoje - studijavo asketinę teologiją. Vėliau studijavo Montrealio universitete religinę sociologiją. Nuo 1963 m. ateitininkų dvasios vadas, parengė veiklos programą, globojo jaunimo stovyklas. 1965 - 1967 Montrealio Aušros Vartų lietuvių parapijos vikaras. Iki 1976 m. - jėzuitų provinciolas. 1972 - 1974 jaunimo centro Čikagoje direktorius. Nuo 1974 m. klebonas Clevelande. Čia, iki 1986 m., parūpino bareljefines skulptūras ir jomis atnaujino bažnyčios vidų. Parengė knygas: „Lietuvos madonų šventovė“, „Kryžiaus kelias škautiškame gyvenime“ (1988) ir kt. Aktyviai dalyvauja lietuviškų organizacijų veikloje. Rašė „Ateityje“, „Žvaigždėje“, „Laiškuose lietuviams“ ir kt. Rėmė B. Kviklio knygų „Lietuvos bažnyčios“ leidimus. Gyvena Monrealyje (Kanada).

Kijauskas Juozas

[gimė 1896 03 10 Galioriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - savanoris, Vyties Kryžiaus kavaliierius. 1946 m. dingo be žinios.

Kijauskas Petras

[gimė 1906 07 05 Keturvalakių k., Vilkaviškio aps. - 1995 02 14 Šlienavoje (Kauno r.)] - mokytojas, karininkas.

1925 m. baigė Vilkaviškio g-ją. Studijavo Šiaulių pedagoginiame institute. 1930 11 30 baigė Karo mokyklą ats. leitenanto laipsniu. 1931 01 01 pagal Karininkų laipsnių įstatymą laipsnis pakeistas į ats. jaun. leitenanto laipsnį. Mokytojavo Marijampolės g-joje, vėliau Kauno aukštuosiuose kūno kultūros kursuose. 1943 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 m. grįžo į Lietuvą. Mokytojavo Klaipėdos žemės ūkio technikume. Nuo 1969 m. mokytojavo Šlienavos mokykloje (Kauno r.).

Kijauskas Vincas

[gimė 1909 10 25 Mėšlinių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1999 12 16] - miškininkas, karininkas.

1930 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1933 m. baigė Alytaus aukštesn. miškų mokyklą. 1933 - 1937 Labanoro miškų urėdijoje girininkas. 1937 11 23 pakeltas į ats. leitenantus. 1937 05 - 1944 Baisogalos miškų urėdijos Grinkiškio girininkas. LŠS narys, šaulių būrio vadas. 1945 - 1948 slapstėsi nuo sovietinio saugumo, gyveno tėviškėje Vilkaviškio aps. 1948 m. suimtas, kalintas Vilniuje, nuteistas 25 metams, išvežtas į Taišeto lagerį, Irkutsko sr. 1950 m. perkeltas į Norilską. 1957 m. reabilituotas. 1957 - 1959 dirbo Kazlų Rūdos girininkijos žvalgu, 1959 - 1973 - Runkių k. (Marijampolės aps.) girininku. Mirė 1999 m. Palaidotas Kazlų Rūdoje.

Kilikevičius Motiejus

[gimė 1897 12 05 Rudžių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1990] - savanoris, Vyties kryžiaus kavaliierius. Palaidotas Didvyžių k. kapinėse.

Kilikevičius Pranas

[gimė 1901 04 23 Skliausčių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1934] - savanoris, Vyties Kryžiaus kavaliierius. Palaidotas Kretingos m. kapinėse.

Kilikonis Vytautas Aleksandras

[gimė 1924 06 20 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1976 08 25 Des Plaines IL] - gydytojas oftalmologas. Baigęs Jurbarko g-ją, pradėjo studijuoti Vilniaus universiteto Medicinos fakultete. Karo metais pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. baigė med. Studijas Eberhardo Karlo universitete Tübingene, Vokie-tija, apgindamas daktaro disertaciją. 1956 m. apsigyveno JAV. Gydytojavo Meadowdale, IL. Northwesterno universitete įgijęs oftalmologo specialybę, nuo 1968 m. dirbo Mount Prospecte, IL. Paskelbė mokslinių straipsnių.

Kirlys Valentinas

[gimė 1921 05 21 Pajevonio k., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, nusipelnęs kultūros ir švietimo darbuotojas. 1941 m. baigė Vilkaviškio g-ją ir Marijampolės pedagoginius kursus. Nuo 1947 m. Alytaus I vidurinės mokyklos mokytojas, kultūros namų meno vadovas. Su kitais 1958 m. Alytuje įsteigė meninę agitbrigadą (vieną pirmųjų Lietuvos TSR), 1959 m. - liaudies teatrą. Surežisavo apie 30 pjesių. Daugumoje pjesių vaidino pagrindinį vaidmenį.

Kirvaitis Gražvydas

[gimė 1939 05 31 Rumokų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - literatūros tyrinėtojas, vertėjas. 1962 m. VU baigė anglų k. ir literatūrą. Nuo 1968 m. dirba Lietuvos MA Užsienio kalbų katedroje. 1991 m. dirbo Lietuvos inform. Biuro Londone vadovu. Parašė vadovėlių vidurinėms mokykloms „Anglų literatūra“ (su kt., 1971), „Amerikiečių literatūra“ (su kt., 1992), lietuvių kalbos ir anglų - lietuvių kalbų žodynų vaikams, paskelbė straipsnių apie anglų rašytojus, išvertė 20 jų romanų ir apysakų (R. Bradbury „Marso kronikas“, 1967; J. F. Cooperio „Šnipą“, 1972; A. Ch. Clarke'o „2001 metų kosminę odisėją“, 1974; H. G. Wells'o „Laiko mašiną“, 1977; C. D. Simako „Miestą“, 1980; A. Burgesso „Šekspyra“, 1990), R. Scarry prozos knygų vaikams, „JAV istorijos apybraižą“ (1998).

Kirvaitis Jonas

[gimė 1909 06 23 Dotamų k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1980 12 05 Vilniuje] - agronomas, karininkas. 1928 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1934 m. - Dotnuvos žemės ūkio akademiją, kurį laiką joje dirbo. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1937 - 1945 Rumokų bandymų stoties agronomas, direktoriaus pavaduotojas, direktorius. 1945 - 1948 Žemės ūkio komisariato (vėliau Žemės ūkio m-ja) Vilniuje Mokslo skyriaus viršininkas. Nuo 1948 m. dirbo Karoliniškių, vėliau Vilniaus veislių tyrimo punkte agronomu, direktoriaus pavaduotoju, direktoriumi, kelis metus vyr. dėstytoju Vilniaus pedagoginio instituto Botanikos katedroje. 1962 - 1979 Žemės ūkio m-jos Valstybinės veislių tyrimo inspekcijos agronomas - inspektorius. Mirė 1980 m., palaidotas Rokantiškių (Vilniaus r.) kapinėse.

Kirvaitis Raimundas

[gimė 1942 04 23 Rumokų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - radiotechnikas, elektronikas. 1964 m. baigė KPI Vilniaus filialą iki 1969 m. jame dirbo. Nuo 1969 m. dirba VGTU (iki 1990 VISI, 1990 - 1996 VTU), 2001 - 2002 Elektronikos fakulteto dekanas, nuo 2002 m. mokslo prorektorius; profesorius (1996). Mokslinių tyrimų svarb. sritys: greitaveikių elektrodinaminių vėlinimo sistemų teorija, kompiuterinis modeliavimas, eksperimentinis tyrimas ir taikymas sparčiose ir tiksiose informacijos apdorojimo sistemose. Monografijos: „Elektrodinaminės vėlinimo ir kreipimo sistemos“ (su Z. Vainoriu S. Štaru, 1986, rusų k.), „Elektrodinaminės vėlinimo linijos“ (1995). Parašė vadovėlius: „Mikroelektronikos pagrindai“ (su S. Štaru, 1995), „Loginės schemas“ (1999), „Elektroninių schemų projektavimas kompiuteriais“ (su kt., 2001), „Analoginės elektronikos įtaisai“ (su R. Martavičiumi, 2003). Apdovanotas LTSR valstybine premija (su kt., 1978), Lietuvos mokslo premija (su kt. 1997).

Kirvelaitis Juozas

[gimė 1900 Šakmušio k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1986 03 24 Detroite (JAV)] - savanoris, Vyties kryžiaus kavalierius.

Kirvelaitis Pijus

[gimė 1896 10 03 Šakmušio k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1953 10 25 Čikagoje, IL] - kunigas. Pradžios mokslus ir progimnaziją baigė Pilviškiuose. Mokėsi Seinų ir Žitomiro kunigų seminarijose. Studijavo Lietuvos universitete Kaune ir 1926 m. baigė humanitarinių mokslų studijas. 1923 m. mokytojavo Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje. 1923 - 1926 buvo Lietuvos Kariuomenės karo kapelionas. Karo metu Vilniaus suaugusių g-jos vadovas, inspektorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1950 m. išvyko į JAV. Rašė „Židiniui“, „Tiesos keliui“ ir kt. Parašė knygas: „Šviesa ir gyvenimas“, (2d., 1932 - 1933), „Katalikų dorovės mokslas“ (1929), „Kristaus bažnyčia“ (1933), „Liturgika“ (1938). Parašė maldų knygelę jaunimui „Jėzau, pas mane ateiki“ (1936),

sudarė ir išleido maldaknygę moterims „Dangaus karalienė“ (1939) bei vyrams „Vyrų broliai“ (su kun. P. Dambrauskų, 1940), Išvertė į lietuvių k. teologijos veikalų. Mirė Čikagoje nuo sunkios plaučių ligos. Palaidotas Čikagos Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Kirvelaitis Stasys

[gimė 1894 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps. - 1922 03 04 Kaune] - siuvėjas, revoliucinio judėjimo dalyvis. Kilęs iš darbininkų. I pasaul. karo metais kaizerinių okupantų kalintas Vilniuje. Buvo darbininkų atstovų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas. 1919 02 sukilimo prieš vok. interventus ir buržuaz. nacionalistus Užnemunėje dalyvis. 1919 m. kalintas Kaune. 1920 m. įkūrė darbininkų profsąjungą Pilviškiuose, buvo jos valdybos pirmininkas, vėliau organizavo Alytuje profsąjungas. 1921 m. suimtas. Mirė Kauno kalėjime.

Kirvelaitytė Justina

[gimė 1933 11 01 Pilviškių k., Vilkaviškio aps.] - rankininkė, SSRS sporto meistrė (1957). 1958 m. baigė LVKKI. 1956 - 1962 žaidė KKI. LŽŪA, Kauno „Žalgirio“ moterų rankinio komandose. 5 kartus Lietuvos moterų rankinio čempionė (1956 - su „Žalgiriu“, 1957, 1958, 1960 - su KKI, 1959 - su LŽŪA), Lietuvos taurės 3 kartus laimėtoja (1957 - su KKI, 1958 ir 1959 - su LŽŪA). SSSR 2 kartus čempionė (1957, 1960 - su Žalgiriu), 2 kartus vicečempionė (1958, 1961 - su „Žalgiriu“), SSSR čempionatų 3 kartus bronzos medalių laimėtoja (1956, 1962 - su „Žalgiriu“, 1959 - su LŽŪA). Rezultatyviausioji SSSR moterų rankinio rinktinės žaidėja (1956 - 1962). Pasaulio jaunimo ir studentų žaidynių rankinio varžybų bronzos medalininkė (1957 Maskva, su SSRS rinktine).

Kisielius Romualdas

[gimė 1932 02 07 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - poetas, fotografas, visuomenininkas. Mokėsi Kybartuose. 1944 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1957 - 1959 Niujorko universitete studijavo buhalteriją, anglų kalbą ir literatūrą, muziką. 1947 - 1957 skautų vyčių narys. Ilgus metus buvo J. Matulaitienės tautinių šokių grupės akordeonistas. Bendradarbiauja „Ateityje“, „Drauge“, „Darbininke“, „Karyje“ ir kt. Išleido eilėraščių rink. „Pirmoji sėja“ (1960), „Žiedlapiai“ (1994). Už parodose eksponuotas fotografijas gavo apdovanojimų.

Kiveris (Keveris) Kazys

[gimė 1899 Bartninkų k., Vilkaviškio aps. - 1920 05 20] - savanoris, Vyties kryžiaus kavalierius. Palaidotas Kauno m. kapinėse.

Kizlaitis Juozas Vincas

[gimė 1895 11 09 Kybeikių k., Virbalio vls., Vilkaviškio aps. - 1980 09 02 Didvyžiuose] - kunigas. 1913 m. baigė Marijampolės berniukų g-ją ir įstojo į Seinų kunigų seminariją. Prasidėjęs I pasauliniam karui seminarija iškelta į Mogiliovą. 1916 - 1917 tęsė studijas Varšuvos kunigų seminarijoje. Seinų seminarijai pradėjęs veikti, 1918 m. vėl sugrįžo tęsti mokslų. 1920 07 04 įšventintas į kunigus. Nuo 1922 m. studijavo Lietuvos universitete Kaune. Tuo pačiu dirbo kapelionu Karo ligoninėje, Šančių g-joje, pradžios mokykloje Kęstučio gatvėje. Buvo rektoriumi kariškių bažnytelėje Šančiuose. 1928 m. paskirtas pirmuoju klebonu į besikuriančią naują Tabariškių parapiją. Čia pastatė varpinę, sutvarkė parapiinius pastatus, padidino jau pastatytą bažnyčią. Prasidėjęs antrajai sovietinei okupacijai įsitraukė į partizaninį judėjimą, buvo Tauro apygardos partizanų ryšininkas (slap. Žvejas). 1947 09 23 suimtas, kalintas Kaune, nuo 1948 05 19 - Vilniuje. 1948 04 17 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų lagerio. 1954 08 27 grįžo į Lietuvą, paskirtas altariai į Kudirkos Naumiestį, tų pačių metų gruodyje jau klebonavo Alksnėnuose. Palaidotas Virbalio kapuose, šalia tėvų.

Kizlauskas Domininkas

[gimė 1894 01 27 Kybeikių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1953 12 20] - gydytojas, karininkas. Baigė Marijampolės vyrų g-ją ir Kijevo Šv. Vladimiro universiteto Medicinos fakultetą. 1920 m. dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1921 07 12 suteiktas sanitarijos leitenanto laipsnis. 1922 01 06 pakeltas į vyr. leitenantus. 1922 03 19 perkeltas į 3 lauko ligoninę vyr. gydytoju. 1927 08 01 pakeltas į majorus. 1932 02 13 pakeltas į pulkininkus leitenantus. 1940 11 15 suimtas ir išvežtas į lagerį Norilske, Krasnojarsko kr. 1942 09 05 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams. Nuo 1949 06 14 tremtyje Askizo r., Krasnojarsko kr. Ten ir žuvo.

Apdovanotas Vytauto Didžiojo 4 laipsnio ordinu (1930), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Kižienė - Jasaitytė Agnė

[gimė 1928 05 27 Mažučių k., Vilkaviškio aps. - 1995 02 20 Čikagoje, IL] - visuomenės veikėja. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1948 m. baigė Dedelstorfo liet. g-ją ir pradėjo studijuoti lituanistiką Pabaltijo universitete Pinneberge. 1949 m. apsigyveno JAV. 1958 m. Marygrove koledžą Detroite, MI, baigė bakalauro laipsniu (socialiniai mokslai). Aktyviai dalyvavo Čikagos LB veikloje. Priklausė ateitininkų Lietuvos fronto bičiulių, Putnamo, CT, seselių rėmėjų, Katalikų bendrijos, Lietuvos dukterų ir kt. organizacijoms, dažnai ėjo atsakingas pareigas. Rašė spaudoje. Dirbo įvairius rankdarbius (siuvo, siuvinėjo, audė juostas, darė šiaudinukus). Jos rūpesčiu, jos ir artimųjų lėšomis 1995 m. Lietuvoje suremontuota Mažučių koplytėlė, pastatyta koplytstulpis.

Kynas Albinas

[gimė 1907 10 13 Paežerių k., Vilkaviškio aps.] - revoliucinio judėjimo dalyvis Brazilijoje ir Ispanijoje. 1929 m. emigravo į Braziliją. Nuo 1931 - 1932 dirbo laikr. „Darbininkų žodis“ pagrindinėje spaustuvėje. 1933 - 1935 dirbo „Mūsų žodžio“ spaustuvėje, kartu buvo šio laikraščio vienas redaktorių. 1936 m. išstremtas iš Brazilijos. Atvežtas į Prancūziją, pabėgo ir nuvyko į Ispaniją. Iki 1939 11 internacionalinės brigados karys. Rašinėjo korespondencijas apie Ispanijos pilietinį karą į žrn. „Priekalas“, laikr. „Darbas“ ir kt. 1940 m. grįžo į Lietuvą. 1941 08 suimtas ir kalintas Kaune. 1942 02 paleistas, iki 1963 m. dirbo administracinį ir ūkinį darbą.

Klemas Leonas

[gimė 1908 10 01 Kaušių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - karininkas. Baigė Kauno vokiečių aukštesn. realinę m-lą. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu.

Kliačkinas Rafaelis

[gimė 1905 Vilkaviškyje - 1987 Tel Avive] - aktorius. Mokėsi Vilniuje, 1920 m. Palestinoje. Charakterinis komedijinis aktorius. 1928 m. pelno pasisekimą Btuelio vaidmeniu D. Pinskio „Amžinajame žyde“ ir Šalomo vaidmeniu Šalom Aleichemo „Klade“. Aktorinės šlovės viršūnę pasiekia N. Gogolio „Revizoriuje“ - Chlestakovas (1935) ir N. Gogolio „Vedybose“ - Kočkarevas (1945). Vaidino F. Dostojevskio, B. Brechto, V. Šekspyro, Ž. Moljero pjesėse.

Klimas Juozas

[gimė 1908 11 01 Alvito k., Vilkaviškio aps. - 1992 05 09 Kaune] - futbolininkas, ledo ritulininkas, krepšininkas, treneris, organizatorius, resp. kategorijos teisėjas (1955). 1939 m. baigė VDU, 1948 m. - LVKKI. 1945 - 1951 dėstė LVKKI, 1951 m. - 60 LŽŪA Kūno kultūros katedros vedėjas. 1927 - 1950 atstovavo Lietuvos ledo ritulio futbolo rinktinėms. Lietuvos futbolo čempionas (1938, Kauno LGSF). 2 kartus (1934, 1935) žaidė puolėju Lietuvos futbolo rinktinėje (1 įvartis). 4 kartus Lietuvos ledo ritulio čempionas (1932, 1933, 1937, 1946). 2 kartus Lietuvos vyrų krepšinio čempionas (1933, 1934). Pirmasis LVKKI sporto klubo pirmininkas (1946 - 1949). 1951 - 1959 Trenerių tarybos pirmininkas. Parašė kn.: „Ledo sportas“ (1963), „Futbolas kaimo jaunimui“ (1966), „Kaimo sporto kelias“ (1977).

Klimavičius Jonas

[gimė 1909 04 12 Pavembrių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė Kauno „Aušros“ g-ją. 1929 10 06 baigė Karo mokyklą pėst. leitenanto laipsniu. 1933 11 22 paskirtas 7 kuopos vyr. karininku. Už dalyvavimą 1934 06 06 - 07 voldemarininkų maište areštuotas ir išsiųstas į karo kalėjimą. Nuo 1937 10 24 LŠS 34 M. Jankaus būrio, nuo 1939 12 22 8 Finansų m-jos kuopos šaulys. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Klimavičius Viktoras

[gimė 1906 02 04 Alksnėnų k., Vilkaviškio aps.] – Lietuvos kariuomenės karininkas. 1928 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1931 10 24 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1934 06 15 baigė prie Karo technikos štabo suorganizuotus ginklų rūšių karininkams pionierių kursus. 1935 11 23 pakeltas į leitenantus. 1937 12 01 paskirtas I kuopos vyr. karininku. 1938 12 06 - kuopos vadu. 1939 11 23 pakeltas į kapitonus. Buvo suimtas ir kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Kilus Vokietijos - SSRS karui išlaisvintas. 1942 11 25 paskirtas 252 - E bataliono vadu. 1944 m. Vietinės rinktinės karo mokyklos Marijampolėje kuopos vadas. Likviduojant VR 1944 05 15 vokiečių suimtas.

Klimavičius Vladas

[gimė 1901 10 27 Alksnėnų k., Vilkaviškio aps. - 1973] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1920 m. baigė Marijampolės g-jos 5 klases ir įstojo į Karo mokyklą. 1921 12 18 ją baigė pėst. leitenanto laipsniu. 1925 01 01 paskirtas į karo aviacijos mokomąją eskadrilę aviacijos kursų klausytoju. 1926 02 16 pakeltas į vyr. leitenantus. Baigus aviacijos kursus 1926 10 16 perkeltas į 3, vėliau į 2 eskadrilę karo lakūnu. 1929 07 21 suteiktas karo lakūno vardas. 1930 11 23 pakeltas į kapitonus. Dėl dalyvavimo 1934 06 06 - 07 voldemarininkų maište buvo suimtas ir iš kariuomenės atleistas bei išbrauktas iš aviacijos karininkų sąrašų. 1939 m. LR Prezidento aktu gražintas turėtas karininko laipsnis. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1940 07 28 suimtas ir kalintas Marijampolėje. Kilus Vokietijos - SSRS karui išlaisvintas. Nuo 1941 08 25 Kauno 4 policijos bataliono vadas, vėliau Marijampolės aps. viršininko pavaduotojas. Karo pabaigoje pasitraukė į Vakarus, vėliau emigravo į Australiją. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Klimavičius Vytautas

[gimė 1910 10 24 Obšrūtų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1982 10 16 Kaune] - statybos inžinierius. 1935 m. baigęs VDU jame (nuo 1950 m. KPI) dėstė. 1954 - 1960 Hidrotechnikos fakulteto dekanas, 1956 - 1974 Stat. Mechanikos katedros vedėjas; prof. (1980). Mokslinių darbų svarbiausia sritis - sijų ir plokščių ant tampraus pagrindo tyrimai. Vadovėliai: „Medžiagų atsparumas“ (su kt., 1959), „Statybinė mechanika“ (1965).

Kobielskis Jurgis

[gimė a. 1868, gyv. Juodupėnų k., Vilkaviškio aps.] - knygnešys. Liet. spaudą iš M. Lietuvos pradėjo gabenti ir platinti apie 1893 m. ir platino iki spaudos draudimo panaikinimo. 1896 m. persikėlė gyventi į Kudirkos Naumiestį (Šakių r.). Čia turėjo restoraną su biliardu. Tapo lyg ir nelegaliu knygų urmininku. Iš jo liet. spaudos imdavo tolimesnių apylinkių knygnešiai. Žandarų susektas nebuvo. Atkūrus nepriklausomybę apsigyveno Giedrių k., netoli Vilkaviškio geležinkelio stoties, ir vertėsi žemdirbyste.

Kodaticienė Kunigunda

[gimė 1910 08 28 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] - ekonomistė, šaulių ir skautų veikėja. 1934 m. baigė VDU ekonomikos skyrių. 1930 - 1934 VDU studentų skaučių draugovės pirmininkė, skaučių radijo valandėlės vedėja Kauno radifone (1935). 1930 - 1938 dirbo Žemės ūkio mokykloje Kaune; čia vadovavo moterų šaulių būriui. 1938 - 1940 Moterų šaulių centro tarybos švietimo vadovė ir žrn. „Šaulė“ redaktorė. 1941 m. Kauno m. soc. Rūpybos įstaigos vedėja. 1942 - 1944 Savitarpio pagalbos vyr. komiteto motinos ir vaiko globos vyr. referentė. Bendradarbiavo „Lietuvos aide“, „Trimite“. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau apsigyveno JAV. Nuo 1954 m. skaučių seserijos vadijos socialinio skyriaus vedėja, vėliau vyriausios skautininkės pavaduotoja. 1955 m. JAV LB Detroito kultūrinių renginių pirmininkė. Žrn. „Karys“ moterų šaulių skyriaus „Šaulė tremtyje“ redaktorė. Bendradarbiavo „Drauge“, „Laisvojoje Lietuvoje“, „Skautų aide“, „Laiškuose lietuviams“. Apdovanota LDK Gedimino, Šaulių žvaigždės ir Lelijos ordinais.

Kochanauskas Rimvydas

[1954 03 17 Kybartuose, Vilkaviškio r.] - futbolo treneris, LSSR nusipelnęs treneris (1989). 1976 m. baigė LVKKI. 1976 - 1978 Vilkaviškio rj. VJSM, nuo 1978 Alytaus sporto mokyklos futbolo treneris. 1982 - 1996 Lietuvos jaunučių ir jaunių futbolo rinktinių treneris, 1986 - 1988 Alytaus „Poringės“, 1988 - 1990 „Snaigės“ treneris. 1991 - 1992 Vilniaus „Geležinio Vilko“, 1996 - 1997 Kauno „Inkaro“, 1997 - 2000 Alytaus „Dainavos“ vyr. treneris. 2001 - 2005 Lietuvos jaunių (iki 16 m.) rinktinės vyr. treneris, 2007 - 2009 Kauno futbolo akademijos treneris. Žymiausi auklėtiniai: V. Levendrauskas (1983 SSRS tautų spartakiados futbolo varžybų laimėtojas), G. Staučė (1986 Europos jaunių iki 16 m. čempionato bronzos medalininkas, 1988 Europos jaunių iki 18 m. čempionas, 1992 - 1994 Rusijos čempionas, 1994 Rusijos taurės laimėtojas).

Kojutis Vidmantas

[gimė 1952 11 15 Ožkabalių k., Vilkaviškio r.] - medžio drožėjas. Mokėsi Kalvarijos vidurinėje mokykloje. Iki 1990 m. dirbo vairuotoju Marijampolės elektros tinklų įmonėje. Drožti pradėjo norėdamas turiningiau praleisti dieną, kai nelaimingas atsitikimas paguldė į lovą. Iš medžio drožinėja namų apyvokos daiktus, kryžius. Drožia tik iš alksnio, nes, anot jo, „tai pats gražiausias mano medis“.

Kolyta Antanas

[gimė 1905 03 28 Dobrovolės k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

Studijavo VDU Teologijos - filosofijos fakultete. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1937 09 01 LŠS 21 kuopos būrio vadas.

Koncevičius Kazimieras

[gimė 1909 01 01 Strazdžių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. Mokydamasis dalyvavo LŠS veikloje, būrio vado padėjėjas. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1936 09 studijavo Lietuvos veterinarijos akademijoje Kaune.

Kondratas - Makaitytė Skirma Anna

[gimė 1944 01 26 Vilkaviškyje] - istorikė, ekonomistė.

1965 m. bakalauro laipsniu baigė Harvardo universiteto, MA, Radcliffe koledžą (Rusijos istorija). 1965 - 1966 stažavo Poznanės universitete (Lenkija). 1966 - 1967 mokėsi Columbijos universiteto, NY, Tarpt. reikalų mokykloje. 1969 m. Bostono universitete, MA, įgijo magistro laipsnį (R. Europos istorija). 1981 m. magistro laipsniu George Masono universitete Fairfaxe, VA, baigė ekonomikos vadybą. Paskelbė straipsnių valstybės socialinės ir ekonominės politikos klausimais. Su S. Butleriu parašė kn. „Out of the Poverty Trap“ (1987). Dalyvavo skautų, „Santaros - Šviesos“ veikloje.

Apdovanota JAV Namų statybos ir urbanistikos departamento žymeniu „The Secretary's Golden Eagle“ (1992).

Kožica Vincas

[gimė 1902 Andriškių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1970 Libertyville, IL] - gydytojas.

Baigęs Vilkaviškio g-ją, studijavo VDU, jį 1937 m. baigė. 1939 m. paskirtas į Vilniaus Raudonojo kryžiaus ligoninės chirurgijos skyrių. Vokiečių okupacijos metais Lukiškių kalėjimo Vilniuje vyr. gydytojas, kartu dirbo ir Šv. Jokūbo ligoninėje. 1942 - 1944 gydytojavo Vilniaus universiteto klinikose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Po karo vadovavo Heidscheimo (netoli Hannoverio) pabėgėlių ligoninei. 1946 m. persikėlė į Hanau, tobulinosi Frankfurto prie Maino Goethe universitete. 1949 m. apsigyveno JAV. Stažavo Oak Parko ligoninėje Čikagoje. 1956 m. persikėlė į Libertyville, IL, dirbo Downey veteranų ligoninėje. Priklausė skautams, ateitininkams.

Krakaitis Adolfas

[gimė 1916 06 07 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - karininkas.

1940 10 01 baigė Karo mokyklą.

Krakaitis Pijus

[gimė 1891 01 04 Lankeliškių k., Vilkaviškio aps. - 1948 08 10 Detroite (JAV)] - prozininkas, dramaturgas.

Mokėsi Marijampolės g-joje ir Seinų kunigų seminarijoje, kurios nebaigė. 1913 m. išvyko į JAV, dirbo fabrikuose, įsitraukė į komunistinį judėjimą, redagavo „Vilnį“. Periodikoje paskelbė realistinių apsakymų, rašė literatūros ir meno klausimais. Benamio slap. Išleido komediją „Ant rytojaus“ (1929), išvertė M. Gorkio romaną „Motina“ (1929, kartu su V. Andruliu).

Kraptavičius Stanislovas (slap. Artojas)

[gimė 1906 Beržinių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1948 03 01] - savanoris, Lietuvos kariuomenės karininkas.

Tauro apygardos Vytauto rinktinės 42 grupės žvalgybos ir I žvalgybos rajono viršininkas. 1948 03 01 Naujienėlės k., prie Gižų, besigindamas nuo NKVD kareivių sužeistas, atsisakė pasiduoti gyvas ir uždegus pastatą sudegė. Pripažintas kariu savanoriu ir 2004 05 27 suteiktas dim. leitenanto laipsnis (po mirties).

Krasninkevičius Romanas

[gimė 1926 11 18 Stulgelių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1996 04 20 Marijampolėje] - tautodailininkas, grafikas.

Savamokslis. 1944 m. buvo išvežtas darbams į Vokietiją. Nuo 1951 m. dirbo Marijampolės įvairiose įmonėse. Nuo 1951 m. dalyvavo parodose. Pirmieji kūriniai sukurti tušu, akvarele, guašu. Nuo 1964 m. kūrė paspalvintus medžio raižinius. Sukūrė kaimo darbų vaizdų („Gano avis“ 1968, „Tėtukas sėja“ (1973, „Bruka kanapes“, „Pasėjau linelį“, abu 1979), portretų („Stasė“, „Jonas“, abu 1981, „Autoportretas su voveraite“ 1982), poetiškų gamtos vaizdų („Drobių balinimas“ 1983), kūrinių liaudies dainų motyvais („Laukelį ariau, gražiai dainavau“, „Iš rytų šalėlės saulelė tekėjo...“, „Kaip aš jojau per žalią girelę“, visi 1984). Kūrinių turi LDM, NČDM, Marijampolės kraštotyros muziejus.

Krašauskas Sigitas

[gimė 1923 01 03 Gižų k., Vilkaviškio aps. - 2007 08 25 Toronte (Kanada)] - išeivijos lietuvių sporto organizatorius, žurnalistas.

Studijavo VDU (1942 - 1943). 1944 m. pasitraukė į Vakarų, 1949 m. apsigyveno Kanadoje. 1955 m. baigė Skrantono tarptautinę mokyklą. Statybų inžinierius. ŠALFASS pirmininkas (1965 - 1968, 1970 - 1972), garbės narys (nuo 1990). Laikraščio „Tėviškės žiburiai“ sporto skyriaus redaktorius (1988 - 1995). Parengė (kartu su V. Kazakevičiumi, A. Laukaičiu) „Lietuvos kūno kultūros ir sporto istorijos“ skyrių „Lietuvių išeivijos sportas“ (1996). Parašė kn. „Išeivijos lietuvių sportas“ (su kt., 1986), „Penkiasdešimt sportinės veiklos metų išeivijoje. 1951 - 2001“ (2001).

Apdovanotas KKSD medaliu „Už nuopelnus Lietuvos sportui“ (1996, 1998), LTOK Olimpine žvaigžde (2001), LDK Gedimino ordino Riterio kryžiumi (1999).

Kriaučeliūnaitė (Kraucel) Nina

[gimė 1922 04 30 Žyinių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1975 04 25 Čikagoje, IL] - gydytoja.

Baigusi Vilkaviškio g-ją, 1941 m. pradėjo med. studijas VDU. Pasitraukusi į Vokietiją, 1948 m. baigė Hamburgo universitetą. 1949 m. persikėlė į JAV. Stažavo Rochesterio, NY, ir Evangelical (Čikagoje) ligoninėse. 1953 m., išlaikiusi Ilinojaus valstijos egzaminus, įgijo teisę verstis privačia praktika. Čikagoje specializavosi Grantos ir Augustanos ligoninių akušerijos ir ginekologijos skyriuose. Domėjosi citopatologija.

Kriaučeliūnas Leonas

[gimė 1919 11 28 Žyinių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1997 11 25 Lemonte, IL] - veterinarijos gydytojas, visuomenės veikėjas.

1940 m. baigęs Vilkaviškio g-ją, įstojo į Lietuvos vet. akademiją. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946 m. baigė Hannoverio aukštąją vet. mokyklą. Veterinarijos daktaras (1947), Lietuvos vet. akademijos garbės daktaras (1995). 1949 m. persikėlė į JAV. 1953 m. Čikagos priemiestyje atidarė nuosavą mažųjų naminių gyvūnų ligoninę. Be profesinio darbo aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, puoselėjo lietuviybę. 1963 m. kartu su žmona įkūrė Montessori liet. vaikų namus Čikagoje, vėliau pavadintus jų vardu. Montessori draugijos ir „Dainavos“ ansamblio garbės narys. Nuo 1961 m. keturių JAV LB tarybų narys. 1970 m. vadovavo ALTo rengiamai sovietų vykdomo liet. genocido parodai. Priklauso Lietuvos vyčiams, daug metų buvo jų atstovas Amerikos lietuvių taryboje; tos tarybos centro valdybos vicepirmininkas. Ilgametis Lietuvių tautinės sąjungos veikėjas, nuo 1984 m. trijų tos sąjungos centro valdybų pirmininkas. Lietuvių tautinio kultūros fondo steigėjas, jo tarybos narys. JAV LB Kultūros fondo, BALFo, „Dirvos“ laikraščio vėjų ir „Amerikos balso“ liet. skyriaus 30 metų sukakties minėjimo komitetų pirmininkas. Nuo 1992 m. ALTS valdybos pirmininkas, žrn. „Naujoji viltis“ red. kolegijos narys. 1977 m. mirus jo sūnui Eugenijui, įsteigė kasmetinę jo vardo jaunimo premiją. Savo iniciatyva ir lėšomis įkūrė Lietuvos vet. akademijos mažųjų naminių gyvūnų kliniką.

Apdovanotas Bulgarijos tautinio fronto komiteto medaliu (1970), LDK Gedimino ordinu (1996).

Kriaučaliūnas Jonas

[gimė 1909 11 10 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

1930 m. baigė Marijampolės g-ją. Tarnavo valdininku Kariuomenės teismo prokuratūroje. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą artilerijos ats. jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1938 09 2 LŠS I Kauno rinktinės VI. Putvinskio šaulių kuopos narys.

Kriaučiūnas Kazys

[gimė 1872 Papeškių k., Kaupiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1938 Seattle (JAV)] - advokatas, visuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės g-ją, 1890 m. atvyko į JAV. 1890 - 1891 dirbo pas T. Paukštį krautuvėje ir buvo „Vienybės Lietuvininkų“ agentas. 1892 m. savanoriu įstojo į Amerikos kariuomenę. Dalyvavo Amerikos - Ispanijos kare. 1903 m. išlaikė Civil Service egzaminus ir gavo emigracijos inspektoriaus vietą Ellis Islande; vėliau perkeltas į Ketchikan, Aliaskon (JAV). 1911 m. baigė teisę. 1912 m. Socialistų partijos sąrašė kandidatavo į JAV kongresą, pralaimėdamas tik 924 balsais. 1926 m. pakeitė savo pavardę į Kay. Vertėsi advokato praktika. Bendradarbiavo spaudoje, priklausė socialistinėms organizacijoms.

Kriaučiūnas Petras

[gimė 1850 09 16 Papeškių k., Kaupiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1916 01 20 Jaroslavyje (Rusija)] - pedagogas, tautinio atgimimo ir kultūros veikėjas.

1871 m. baigęs Marijampolės g-ją iki 1880 m. mokėsi Seinų kunigų seminarijoje ir Dvasinėje kat. akademijoje Sankt Peterburge. Atsisakęs šventintis į kunigus 1881 m. Varšuvos universitete įgijo lotynų kalbos mokytojo teises. 1881 - 1887 dėstė Marijampolės g-joje, už mėnraščio „Aušra“ rėmimą ir platinimą iš mokytojo pareigų buvo atleistas. 1889 - 1899 dirbo teisėju Plokščiuose, 1900 - 1905 - advokatu Marijampolėje, 1906 - 1914 - mokytoju Marijampolės g-joje ir „Žiburio“ mergaičių progimnazijoje. 1915 m. su Marijampolės g-ja evakavosi į Jaroslavlį (Rusija). Palaikė ryšius su to meto liet. kultūros darbuotojais, globojo sergantį V. Kudirką. Rinko tautosaką, rengė liet. kalbos žodyną, bendradarbiavo su V. Juška, rengiančiu A. Juškos žodyną. Palaikė ryšius su kitų šalių mokslininkais. Parašė rusų kalba trumpą lotynų kalbos sintaksę (1909, liet. išl. 1924 pavadinimu „Konspektinė lotynų kalbos sintaksė“). 1913 - 1914 sudarė lietuvių kalbos ir literatūros programą vidurinėms mokykloms. Išvertė G. Deržavino, V. Hugo, M. Lermontovo, M. Lomonosovo, A. Puškino, F. Schillerio poezijos.

Kriaučiūnas Stasys

[gimė 1905 05 04 Papeškių k., Kaupiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1942 09 28] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją ir studijavo VDU Technikos fakultete. 1929 10 06 baigė Karo mokyklą artilerijos leitenanto laipsniu. 1933 09 09 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Artilerijos skyrių. 1936 12 31 pakeltas į kapitonus. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 11 paskirtas į RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 616 lengvosios artilerijos pulko diviziono vadu. 1941 06 14 Varėnos poligone suimtas, išvežtas į lagerį Norilске, Krasnojarsko kr. 1942 09 05 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams lagerio. Žuvo lageryje.

Krikščiūnas Jonas

[gimė 1908 07 29 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps. - 1992 01 24 Detroite, MI] - pedagogas, visuomenės veikėjas. Mokėsi S. Daukanto mokytojų seminarijoje Kaune, Klaipėdos pedagoginiame institute. 1940 m. baigė Vilniaus pedagoginį institutą. Dirbo mokyklų inspektoriumi Rokiškyje, Kaune. Vokiečių okupacijos metais Kauno mokytojų seminarijos pavyzdinės mokyklos mokytojas ir lietuvių kalbos metodikos dėstytojas. Buvo paskirtas Visuomenės ir kultūros reikalų departamento direktoriumi. Rūpinosi teatrais, spauda ir Baltarusijos bei Lenkijos lietuvių mokyklomis. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, Bambergo stovyklos g-joje dėstė lietuvių kalbą. Erlangeno universitete studijavo filosofiją, pedagogiką ir meno istoriją. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Detroite. Dainavo B. Budriūno radijo klubo chore. Nuo 1958 m. „Lietuviško balso“ radijo programos pirmasis vedėjas ir pranešėjas. Parengė programų apie Lietuvą ir anglų kalba. Bendradarbiavo „Drauge“, „Naujienose“, „Lietuvių balse“. Yra parašęs eilėraščių.

Kriščiukaitis - Aišbė Antanas

[gimė 1864 07 24 Paežerių k., Vilkaviškio aps. - 1933 10 30 Kaune] - rašytojas. Mokėsi Marijampolės g-joje, Maskvos universitete 1890 m. baigė teisę. Studijuodamas bendradarbiavo „Aušroje“, vėliau „Tėvynės sarge“, „Varpe“, „Vienybėje lietuvininkų“ ir kt. Paskelbė straipsnių kultūros, literatūros klausimais (minėtinas str. „Armėnų beletristai“, 1984). Išvertė M. Jókai, L. Tolstojaus, G. de Maupassant'o kūrinių, sulietuvindamas jų veiksmo realijas. Išleido apsakymų rink. „Kas teisybė - tai ne melas“ (1892), parengė „Naują elementorių“ (1895), kn. „Satyros trupiniai“ (1928), kurioje surinkti periodikoje spausdinti feljetonai, pamfletai, parodijos.

Kriščiukaitis Jonas

[gimė 1866 12 30 Būgnų k. (Nadrausvės), Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1946 02 09 Romoje] - kunigas marijonas.

Mokėsi Paežerių pradžios mokykloje, Vilkaviškio g-joje, 1886 - 1891 Seinų kunigų seminarijoje. 1912 - 1913 administravo Sapackinės ir Teolino parapijas - gynė skriaudžiamus unitus nuo persekiojimų. Stengėsi pažadinti lietuvių tautinę sąmonę. Tai nepatiko lenkams ir kunigą privertė iš Teolino išsikelti. Karo metus praleido pas brolių Naugarde. Grįžo 1918 m. ir įstojo į marijonų vienuoliją Marijampolėje. Vikaravo Vilkaviškio vyskupijos parapijose. 1920 - 1924 buvo Vilniaus vyskupo Jurgio Matulaičio asmeninis sekretorius marijonų reikalams. 1925 - 1930 - Lietuvos marijonų generalinis vikaras. J. Matulaičio paragintas, Vilniaus antikvariatuose ir Lenkijos knygynuose supirko labai daug knygų Lietuvos istorijai ir kultūrai pažinti ir 1925 m. atgabeno į Marijampolę, bene pilną vagoną. Nuo 1933 m. gyveno Romoje, lankėsi JAV. Bendradarbiavo „Kryžiuje“, „Vadove“. „Ūkininke“. Paliko įvairių rašytinių atsiminimų, buvo knyginkas, tvarkė marijonų biblioteką, archyvą. Mokėjo keletą kalbų. Mirė Romoje, palaidotas Campo Verano kapinėse prie marijonų.

Kriščiukaitis Kazys

[gimė a. 1870 Paežerių k., Vilkaviškio aps.] - visuomenininkas.

Baigęs Suvalkų g-jos 4 klases apsigyveno Vilniuje ir įsteigė altorių bei dailės stalių dirbtuvę. Dalyvavo lietuviškoje veikloje, ypač rūpinosi labdara.

Kriščiūnas Juozas Bronius

[gimė 1912 11 01 Šelvių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

1932 m. baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją. 1932 09 14 įstojo į VDU Matematikos - gamtos Fakulteto Matematikos skyrių. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Tęsė studijas, bet jau VDU Teisių fakulteto Ekonomikos skyriuje. 1936 05 28 suimtas ir nuteistas 8 metams sunkių darbų kalėjimo už ūkininkus kiršinančių atsišaukimų platinimą.

Kriščiūnas Pijus

[gimė 1881 07 10 Didšelių (tarpukariu - Didžiųjų Šelvių) k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1942 09] - visuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio pradžios mokykloje. Vėliau dirbo tėvų ūkyje. 1904 - 1905 dalyvavo Rusijos ir Japonijos kare, buvo sužeistas. 1914 - 1917 tarnavo Rusijos kariuomenėje, vėl buvo sužeistas. 1917 - 1918 dirbo Saratovo (Rusija) tremtinių (karo pabėgėlių) prieglaudos ir bendrabučio prižiūrėtoju. 1918 05 grįžo į Lietuvą. Dirbo valsčiaus komitete. Buvo vietos lietuvių atstovas II lietuvių konferencijoje Kaune (1919 01 16 - 23). Grįžęs iš jos, buvo išrinktas į Vilkaviškio aps. valdybą, tuo pat metu buvo valsčiaus kasininkas. Į Lietuvos Steigiamąjį Seimą išrinktas II (Kauno) rinkimų apygardoje pagal LŪS sąrašą Nr. 15 (irašytas antras). Priklausė LŪS frakcijai, kuri įėjo į KD bloką. 1920 05 20 pradėjo dirbti Steigiamojo Seimo Ekonominėje ir Žemės reformos komisijose. 1920 05 20 - 07 13 pavadavo Ekonominės komisijos pirmininką Juozą Vailokaitį. Pasibaigus Steigiamojo Seimo kadencijai, vadovavo vienam Vilkaviškio aps. valsčiui. 1941 06 14 buvo ištremtas į Krasnojarsko kr. 1942 09 13 Ypatingasis pasitarimas nuteisė jį mirties bausme. Neilgai trukus buvo sušaudytas.

Kriščiunevičius Viktoras

[gimė 1922 09 22 Vilkaviškyje] - kunigas.

Baigęs Vilkaviškio g-ją, studijavo Vilkaviškio, Eichstätto (Vokietija), Brassono (Italija), kunigų seminarijose ir Popiežiniame Grigaliaus universitete Romoje. 1949 m. įšventintas kunigu. Italijoje kurį laiką buvo vienuolyno kapelionas ir tikybos mokytojas. 1952 m. apsigyveno JAV, Detroite, MI. Kunigavo Šv. Petro parapijoje, vėliau iki 1974 m. buvo jos vikaras. Nuo 1975 m. Dievo Apvaizdos liet. parapijos klebonas.

Krivickaitė Ramutė (slap. Krivaitė)

[gimė 1926 07 12 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - pedagogė, literatė.

Parašė prisiminimus apie tremtį, eilėraščių kn. „Žemyna“, kurią pasirašė Krivaitės slapyvardžiu. Per gyvenimą parašė per 500 eilėraščių. Daug jos poezijos iškeliauo įvairiose antologijose, almanachuose, su jos parašyta knygele apie Tytuvėnus. Tačiau daugiausia liko sąsiuvinuose. Tytuvėnuose mokytojavo 45 metus.

Krivickas Blažiejus

[gimė 1908 02 02 Adamarinos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1988 Marijampolėje] - tautodailininkas.

Baigęs Išlandžių pradžios mokyklą dar dvejus metus pasimokė savarankiškai. Didesnių mokslų siekti neturėjo galimybių. 1938 m. persikėlė į Marijampolę ir ten pragyveno visą savo gyvenimą. Nuo vaikystės jo siela linko prie meno. Įvairiais savo gyvenimo laikotarpiais jis bandė akvarelės techniką, drožinėjo medį, tačiau artimiausia širdžiai visada buvo tapyba. Nuo 1970 m. aktyviai dalyvavo parodose ne tik Marijampolėje, bet ir Vilniuje, Maskvoje, Lenkijos ir Vokietijos miestuose. Tautodailininko palikimas gana gausus - per 500 tapybos darbų, keletas medžio skulptūrėlių. Nemažai darbų yra įsigijęs Lietuvos dailės bei Kauno M. K. Čiurlonio dailės muziejai. Marijampolės kraštotyros muziejaus fonduose yra saugomi 186 B. Krivicko darbai. Iš jų 155 paveiksiai pateko pagal autoriaus testamentą.

Kronkaitis Antanas

[gimė 1845 Keturvalakių k., Vilkaviškio aps. - 1895 Suvalkuose (Lenkija)] - gydytojas, visuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės g-ją. Varšuvoje ir Maskvoje studijavo mediciną. Studijų metais priklausė slaptoms liet. studentų draugijoms. Aktyviai dalyvavo 1891 m. varpininkų suvažiavime pas Kriščiukaičius (Būgnuose). Dirbdamas gydytoju sulenkėjusiose vietovėse ryžtingai kovojo su nutautinimu.

Kronkaitis Vaclovas

[gimė 1912 09 28 Juodupėnų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1943 05 07] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė Vilkaviškio dr. J. Basanavičiaus g-ją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą artilerijos jaun. leitenanto laipsniu. 1938 05 12 - 1939 10 01 baterijos vyr. karininkas. 1939 10 19 pakeltas į leitenantus. 1939 m. rudenį paskirtas į LŠS, Biržų g-joje dėstė karinį parengimą, vadovavo mokinių šaulių būriui. 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos 618 lengvosios artilerijos pulko baterijos vadu. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į lagerį Norilske, Krasnojarsko kr. Žuvo lageryje.

Krukas Harris Reinholdas

[gimė 1909 11 19 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

1931 09 16 pašauktas į karinę tarnybą, paskirtas į husarų pulką. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą, 1932 10 28 suteiktas kavalerijos ats. jaun. leitenanto laipsnis ir paleistas į kavalerijos karininkų atsargą.

Krulikas Kazys

[gimė 1911 01 11 Antupių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1977 12 05 St. Peterburge, FL] - inžinierius, visuomenininkas.

1929 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1935 m. VDU Technikos fakultete įgijo statybos inžinieriaus diplomą. 1936 m. baigė Karo mokyklos Kaune aspirantūrą. 1936 - 1937 Kauno apskrities savivaldybės viešųjų darbų vedėjas. 1938 - 1941 Marijampolės kelių rajono viršininkas. 1941 - 1944 Kelių valdybos kelių ir statybų direkcijos vedėjas, tyrinėjimo ir projektavimo direkcijos vedėjas. Pasitraukęs į Vokietiją, Würzburge 1945 - 1948 buvo liet. stovyklos inžinierius. 1946 m. su kitais įsteigė Suaugusiųjų institutą, buvo 1946 - 1948 šio instituto vedėjas. 1947 - 1949 Liet. tremtinių bendruomenės Švietimo valdybos specialiųjų mokslų inspektorius amerikiečių zonoje. 1950 m. persikėlė į JAV. 1952 - 1953 dėstė Niujorko liet. statybos braižytojų kursuose; šių kursų vedėjas. Veikė skautuose, buvo Šaulių sąjungos narys. Su kitais įsteigė ALIAS. Bendradarbiavo „Studentų balse“, „Svetimoje padangėje“, „Inžinieriaus kelyje“, „Technikos pasaulyje“, „Inžinierių metraštyje“. Išleido studiją „Akmens anglis - Belgijos auksas“ (1947).

Kubilinskas Kostas

[gimė 1923 07 01 Rūdos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1962 03 09 Malevskoje (prie Maskvos)] - poetas.

Mokėsi Marijampolės mokytojų seminarijoje. 1946 - 1948 studijavo VU bei VPI. Vokiečių okupacijos metais paskelbė antibolševikinių eilėraščių, nemažai poemų, dėl kurių 1946 m. pašalintas iš Vilniaus jaunųjų rašytojų sekcijos. 1947 m. sovietinio saugumo pasiūstas į Lynežerio pradinę mokyklą Dzūkijoje ir infiltruotas į partizanų būrį, atliko provokatoriaus ir išdaviko vaidmenį, nušovė partizaną poetą B. Labėną. 1949 - 1950 dirbo Grožinės literatūros leidykloje, 1950 - 1955 „Žvaigždutės“, 1957 m. - „Genio“ redakcijose. Eilėraščius pradėjo spausdinti vaikų žurnaluose 1938 m. Puikiai valdė eilėlavimą, gebėjo suteikti bet kurios temos kūrinii gražią formą. Atsižvelgdamas į vaiko psichologiją, žaismingam eilėraščiui suteikdavo pažintinį turinį (kn. „Raidžių paradas“, 1951; „Mano skaičiai“, 1957; „Mano spalvos“, 1957; „Oi jūs grybai, grybai“, 1961; „Gintarėliai“, 1961; „Pirmasis dantukas“, 1962 ir kt.). Gyvo žodžio ekspresija būdingi ir eiliuotoms pasakoms („Oželis kvaišelis“, 1951; „Stovi pasakų namelis“, 1957; „Buvo buvo, kaip nebuvo“, 1958; „Varlė karalienė“, 1962; „Ryklio rūmai“, 1965; „Seka pasaką senelis“, 1966). Parašė pjesių vaikams („Strakaliukas ir Makaliukas“, 1958; „Vėjo botagėlis“, 1963; „Molio Motiejukas“, 1963). Suaugusiems lyrinio ir publicistinio stiliaus eilėraščių rink. „Lygumos dainuoja“ (1964), „Kalnų ilgesys“ (1970), išleisti po mirties. Kartu su A. Jonynu išleido satyrinės poezijos rink. „Pernykštis sniegas“ (1957). Eilėraščių išversta į lenkų, baltarusių, moldavų, rusų, ukrainiečių ir kt. kalbas.

Kučinskas Vincas (slap. Robinzonas)

[gimė 1921 04 10 Penkinių dvare, Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1949 12 04] - savanoris, Lietuvos kariuomenės karininkas.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą paimtas į RA, iš kurios 1945 m. pasitraukė. Išėjo partizanauti, buvo Kęstučio rinktinės ūkio skyriaus viršininkas. Nuo 1949 08 perkeltas Geležinio vilko rinktinės, veikusios Prienų aps., 1 kuopos vadu. 1949 12 04 žuvo Sarmačiūnų k. 2002 03 12 pripažintas kariu savanoriu, 2002 03 28 suteiktas leitenanto laipsnis (po mirties).

Kudirka Juozapas Antanas

[gimė 1866 10 14 Jurkšelių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1946 Nemunaityje (Alytus)] - kunigas, vienuolis.

Baigė vietos pradinę, progimnaziją. Nuo 1884 09 15 mokėsi Seinų diacezinėje kunigų seminarijoje. Išventintas kunigu 1889 10 24 Didvyžiuose (Vilkaviškio dek.) - čia ir rezidavo. Iki 1950 m. dvare buvo pastatyta koplyčia, turėjusi nuolatinį kunigą. Vėliau vikaravo Bakalariave, Tikocine (Mozūrų dek.), Beržininkuose, 1899 - 1907 Ščebroje. 1922 m. įstojo į Pranciškonų vienuolyną Kretingoje. Noviciatą atliko

Silezijoje (Vokietija). Daug metų buvo Kretingos gvardijonas ir Kauno vienuolyno viršininkas. Visą gyvenimą buvo paprastas ir kuklus. 57 metus kunigavo ir 23 metus buvo vienuoliu. Vienuolyne - klierikų magistras, „Varpelio“ redaktorius, viršininkas, gvardijonas, consiliarius (tarėjas). Lietuvių mokslo draugijos narys nuo 1914 06 27. Vyskupo A. Karoso ingrese Seinuose 1910 06 29, dalyvavo jau kaip Kauno dekanas. Mirė ir palaidotas Nemunaityje.

Kudirka Juozas

[gimė apie 1856 Stainiškės k., Vilkaviškio aps.] - knygnešys.

Rėmė liet. spaudos platinimą ir pats aktyviai platino aplinkiniuose kaimuose. Spaudos gaudavo iš Antano Baltrušaičio.

Kudirka Vincas

[gimė 1858 12 31 Paežerių k., Vilkaviškio aps. - 1899 11 16 Naumiestyje (dab. Kudirkos Naumiestis)] - prozininkas, poetas, publicistas, vertėjas, kritikas, vienas tautinio sąjūdžio ideologų, formavęs liet. visuomenę pagal europietiškojo demokratizmo principus ir įvertinęs socialinio kriticizmo tradiciją liet. literatūroje.

Baigęs Paežerių pradinę mokyklą, mokėsi Marijampolės g-joje. Veikiamas lenkų klasikinės literatūros pradėjo rašyti eilėraščius lenkų k., baigiamosiose g-jos klasėse leido satyrinį laikraštėlį „Klamstwo“ (Melagystė). 1877 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją, iš kurios 1879 m. buvo pašalintas „dėl pašaukimo stokos“. Netekęs tėvų materialinės paramos, savo jėgomis sidabro medaliu baigė g-ją ir 1881 m. įstojo į Varšuvos universiteto Istorijos - filologijos fakultetą, tačiau po metų perėjo studijuoti medicinos, pasirinkdamas profesiją, kuri leido pasilikti Lietuvoje. Pradėjęs eiti „Aušrai“, joje paskelbė savo pirmąją lietuvišką publikaciją - eiliuotą vertimą „Kodėl žydai nevalgo kiaulienos“ („Aušra“, 1885, Nr. 6) ir atsisakė lenkiškosios kultūrinės orientacijos. 1888 m. su bendraminčiais įkūrė nelegalią Varšuvos liet. studentų draugiją „Lietuva“, kurios įstatai ir programa leidžia laikyti ją pirmosios liet. politinės partijos prototipu. 1889 m. daugiausia Kudirkos, J. Gaidžio - Gaidamavičiaus ir J. Adomaičio - Šerno pastangomis pradėjo eiti žurn. „Varpas“ (nuo 1890 dar ir laikr. „Ūkininkas“), kurios faktiškasis redaktorius (su pertraukomis), jis buvo iki savo mirties. Sugrįžęs į Lietuvą 1890 m. rudenį dirbo gydytoju Šakiuose, čia susipažino su W. Kraszewska, tapusia jo artima bičiule bei įkvėpėja (Šakiuose parašyta didžioji publicistikos dalis, išverstas G. Byrono „Kaimas“). Paastrėjęs džiaugėsi pažymėjimais, 1894 - 1897 gydėsi Kryme ir Adrijos pajūryje. Sugrįžęs iš gydyklos, apsigyveno Naumiestyje, kur ir toliau rašė saviesiems „Tėvynės“ varpams“, kūrė satyras, daug vartė. Jis yra satyrinės apysakos žanro kūrėjas, išplėtojęs anekdotinio komizmo tradiciją („Viršininkai“, 1895; „Lietuvos tilto atsiminimai“, 1896; „Cenzūros klausimais“, 1897; „Vil-kai“, 1898). Kudirkos poetinis palikimas (rink. „Laisvos valandos“, 1899) tėra keliolika eilėraščių (du iš jų - folklorinės parafrazės), tačiau jų retorinis kryptingumas ir idėjiniai akcentai simbolizuoja visą jo gyvenimo bei darbų prasmę. Daugelis jo eilėraščių proginiai - „Gražu, gražiau, gražiausia“, skirtas „Lietuvos draugijos įkūrimui, „Labora“ parašytas universiteto baigimo proga, „Varpas“ - pirmajam laikr. numeriui, o „Tautiška giesmė“ - „Varpo“ dešimtmečiui pažymėti. Eilėraštis „Ne tas yra didis“, laikomas pirmuoju socialinio revoliucingumo pavyzdžiu mūsų literatūroje. Be savo „mylimiausio“ kūrinio - G. Byrono „Kaino“ (1903), Kudirka išvertė A. Asnyko „Keistutį“ (1897), F. Schillerio „Orleano mergele“ (1898) ir „Vilių Telį“ (1899), A. Mickevičiaus „Vėlinių“ III dalį ir „Vaidilos apysaką“ iš „Konrado Valenrodo“, T. Slowackio „Mindaugį“, T. Wrublewskos „Narimantą“, M. Rodzewiczównos apysaką „Rusvos dulkės“, pluoštą I. Krylovo pasakėčių.

Kudirkaitė - Akelienė Uršulė

[gimė 1868 10 27 Paežerių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešė.

Vinco Kudirkos sesuo. Padėdavo broliui V. Kudirkai - 1894 - 1895 nunešdavo jo rankraščius ir kt. informaciją į Marijampolę Kaziu Griniui. Paskolino V. Kudirkai 200 rb. liet. knygoms leisti. Nuo 1933 02 01 paskirta 50 Lt. valst. pensija. Mirė po 1943 m.

Kulakauskienė - Eidukaiytė Emilija

[gimė 1928 06 30 Bambinių k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] - žurnalistė.

1946 - 1947 Lazdijų aps. laikr. „Dzūkų žinios“ redakcijos atsakingoji sekretorė. 1947 - 1949 Plungės r. komiteto instruktorė. 1951 - 1955 Radijo ir televizijos komiteto redaktorė. 1955 - 1959 žrn. „Tarybinė moteris“ skyriaus vedėja, redaktoriaus pavaduotoja. 1960 m. baigė VU. 1959 - 1961 žrn. „Meno saviveikla“ skyriaus vedėja, 1961 - 1965 redaktorė. Nuo 1965 m. - „Mūsų žodžio“ redakcijos atsakingoji sekretorė.

Kulbokaitė - Repečkienė Julija

[gimė 1932 10 13 Našiškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - poetė.

1948 m. su tėvais buvo ištremta į Krasnojarsko kraštą, iš kurio grįžo 1963 m., apsigyveno Ukmergėje. Išleido eilėraščių rinkinius: „Negali, širdie, tylėti“ (1992), „Priglundimas“ (1994).

Kulbokas Juozas

[gimė 1897 Kumečių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1979 05 11 Kanadoje] - savanoris, Vyties kryžiaus kavalierius.

Kulbokas Vladas

[gimė 1908 04 06 Našiškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 2000 12 24 Putnam (JAV)] - pedagogas, literatūros tyrinėtojas.

1926 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. Nuo 1927 m. studijavo VDU lietuvių kalbą ir literatūrą, prancūzų kalbą, pedagogiką; 1931 m. jį baigė. Dalyvavo šaulių, ateitininkų, Vilniui vaduoti sąjungos veikloje. Rinko tautosaką, žodžius „Lietuvių kalbos žodynui“ (užrašė apie 10 tūkst. žodžių). Mokytojavo Plungės g-joje, mokytojų seminarijoje, Pasvalio aukštesniojoje komercijos mokykloje. 1939 - 1942 Vilniaus III g-joje dėstė liet. kalbą. 1942 - 1944 dirbo Švietimo vadyboje. 1944 m. pasitraukė į Vieną, vėliau į Vokietiją. 1945 - 1947 studijavo romanistiką Tübingeno universitete. 1949 m. persikėlė į JAV. 1953 - 1970 dirbo Bostono koledžo bibliotekoje. Taisė LE, pedagoginių leidinių, vadovėlių kalbą. Periodinėje spaudoje („Aiduose“, „Ateityje“, „Darbininke“, „Drauge“) ir mokslo darbuose paskelbė straipsnių apie liet. literatūros kritiką, estetikos, švietimo ir kt. klausimais, kelionių įspūdžių, recenzijų. Parašė monografijas „Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje“ (2 t., 1982 - 1987), „Lietuvių religinė poezija“ (1982), „Antanas Tulys“ (1984), knygų „Lietuvių literatūra svetur 1945 - 1967“ (1968) ir „Lietuvių egzodo literatūra 1945 - 1990“ (1992) skyrius apie išeivijos literatūrinę kritiką. Parengė A. Tulio novelių pomirtinį rinkinį (1980). Išleido atsiminimų kn. „Laiko pagarbatai“ (1991). Dalyvavo ateitininkų veikloje. Buvo Lituaniistikos instituto narys. Priklausė LKMA, Lietuvių rašytojų draugijai.

Kulikauskas Edmundas

[gimė 1938 02 06 Vilkaviškyje] - elektrotechnikos inžinierius.

1963 m. Iliojaus universitete gavo bakalauro laipsnį. Studijas tęsė Kalifornijos universitete Los Angelese. Dirbo „Hughes Aircraft“ bendrovėje Fullertone, CA, vyresniuoju mokslininku tyrinėtoju; dalyvavo projektuojant, diegiant į gamybą ir išbandant oro erdvės gynybinius radiolokatorius, kosminį altimetrą. Priklauso Elektrotechnikos inžinierių sąjungai. Dalyvauja ASS, JAV LB veikloje (tarybos ir ekonominių reikalų tarybos narys). Bendradarbiauja „Drauge“.

Kulikauskas Vincentas

[gimė 1878 11 14 Viščiakaimio k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1936 09 09 Čikagoje] - kunigas. Marijonas.

1898 m. baigė 6 klases Vilkaviškio g-joje ir įstojo į Seinų kunigų seminariją, kurią 1903 m. baigė ir įsišventino į kunigus. Vikaravo Sintautuose ir Pilviškiuose. 1912 m. įstojo į Marijonų vienuoliją Friburge (Šveicarijoje). 1915 m. gavo licenciato laipsnį ir buvo pasiųstas į JAV, kur veikė pirmas marijonų vienuolynas. Gyvendamas JAV apkeliavo daug parapijų su misijomis. Jo pastangomis buvo pastatytas Marian Hills naujokynas. Įkūrus ten seminariją, jis buvo pirmasis rektorius bei didesnių patalpų ir koplyčios statytojas. Redagavo „Laivą“, kelis kartus buvo „Draugo“ vyr. redaktorius, marijonų vyresniuoju bei marijonų Amerikoje provincijolu. Bendradarbiavo „Vadove“, „Tikėjime“, „Doroje“, „Šaltinyje“, „Vilniaus žiniose“, „Draugijoje“, „Lietuvos ūkininke“ ir kt. Dažniausiai pasirašinėdavo K.V.K., V.K., K.V. Išleido kn. „Palaimintas, kurį Dievas laimina“ (1907), „Rūtų vainikėlis“ (1908), „Šalin svaiginamieji gėrimai“ (1912), „Legendos ir pasakojimai“ (1919), „Misionieriaus užrašai“ (su kt., 1921), „Katalikų Bažnyčia ir jos valdžia“ (1915), „Skaityk, rasi paslėptą turtą“ (1928, 1936), „Trumpa Bažnytinė istorija ir Liturgija“ (1929), „Tik pinigų ir pinigų“, „Katalikiškas laidojimas“ (1929), „Mažas katekizmas“ (1932), scenos vaizdeliai - „Amerikos dovanos Lietuvoje“, „Desenzano Mergelė“ (1919). Vertė A. Rodriguez „Tobulybės kelias“ (1932), kun. J. F. Noel „Klebono žodis savo parapijai“ (1921). Marijonų provincijos archyve liko rankraščių.

Kulvinskas Juozas

[gimė 1896 01 26 Serdokų k., Vilkaviškio aps. - 1929 07 17] - savanoris, Vyties kryžiaus kavalierius. Palaidotas Alvito karių kapinėse.

Kuncaitis Jonas

[gimė 1919 02 26 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1957 (JAV)] - gydytojas.

Mediciną studijavo Tübingeno ir Heidelbergo universitetuose. 1947 m. Heidelbergo universitete įgijo med. daktaro laipsnį už disertaciją - „Die Ergebnisse der Schilddrüsenforschungen in den Jahren 1939 - 1945“. Medicinos klausimais rašė vokiečių spaudoje.

Kuncaitis Justas

[gimė 1910 11 17 Paežerių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1983 08 20] - vet. gydytojas, bakteriologas. 1929 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1931 - 1934 studijavo veterinarijos mokslus Vienos universitete, 1934 - 1937 Berno universitete. 1937 m. parašęs ir apgynęs disertaciją apie raguočių tuberkuliozę, gavo vet. medicinos dr. laipsnį. 1937 - 1938 studijavo bakteriologiją Pastero institute Paryžiuje, 1938 - 1939 Hanoverio universitete Vokietijoje. 1939 m. grįžo į Lietuvą ir dirbo kaip husarų veterinarijos gydytojas ir bakteriologijos srityje iki 1944 m. 1945 - 1947 Berno universiteto bakteriologijos instituto vedėjas. 1948 m. persikėlė į Argentiją. 1953 m. Kordoboje suorganizavo „Misericordia“ ligoninės Bakteriologijos skyrių. Kurį laiką ėjo Kordobos universiteto tuberkuliozės katedros vedėjo pareigas. Parašė „Raguočių tuberkuliozė“ (1937), „Zonos fenomenas ir jo pašalinimas bruceliozės diagnoze“, „Versuche einer Monographie des Pferdes von Litauen“ (1939) ir kt. Dalyvavo lietuvių veikloje Kordoboje.

Kupčinskas Juozas

[gimė 1906 03 25 Parausių k., Vilkaviškio aps. - 1971 01 26 Kaune] - gydytojas, visuomenės veikėjas. 1924 m. baigė Marijampolės realinę g-ją ir įstojo į Lietuvos universiteto Gamtos - matematikos fakulteto Biologijos skyrių, 1928 m. perėjo į medicinos fakultetą, kurį 1932 m. baigė. 1934 - 1935 specializavosi Paryžiuje. 1937 m. gavo medicinos daktaro laipsnį. 1939 m. parašė habilitacijos darbą - „Širdies funkcijos tyrimas“ ir gavo priv. doc. titulą. Studentaudamas aktyviai veikė studentų varpininkų draugijoje. Bendradarbiavo „Medicinoje“, „Lietuviškoje medicinoje“. Parašė „Kalcio įtaka širdies funkcijai“ (1939), „Keletas kardiopatijos problemų“ (1940), „Vitaminai ir hormonai plaučių tuberkuliozės terapijoje“ (1941), „Apkrečiamos ligos“ (1941).

Kupčiūnas Petras

[gimė 1904 09 13 Ėgliniškių k., Vilkaviškio aps. - 1941 06 26 Červenėje (Baltarusija)] - vertėjas. Žurnalų „Kauno žinios“, „Tribūna“, „Aš ir jūs“, „Gintaro kraštas“ ir kt. redaktorius. Daug vertė iš prancūzų k. ir spausdino „XX amžiuje“ bei „Židinyje“. Išspausdino vertimų: Henry Bordeaux „Vilnonė suknelė“ (1937), „Juodasis ežeras“ (1939), „Atsiveria akys“ (1939), Gastono Leroux „Juodoji pilis“ (1938), Pierre'o Benoit „Libano valdovė“ (1938), Pierre'o L'Ermite'o (tikr. Edmond Loutil) „Moteris atmerktomis akimis“ (1999), „Kaip aš nužudžiau savo kūdikį“ (2001) ir kt.

Kuraitė (Kuras) Irena

[gimė 1924 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - gydytoja pediatrė. Pasitraukusi į Vokietiją, 1948 m., baigė Eberhardo Karlo universitetą Tübingene. Persikėlusiai į JAV, specializavosi pediatrijoje, pirmoji lietuviė, išlaikiusi specialybės egzaminą. Čikagoje, IL, vertėsi priv. praktika.

Kurtinaitienė Janina

[gimė 1955 04 04 Būdviečių k., Vilkaviškio r.] - poetė. 1973 m. baigė Pajevonio vid. mokyklą. 1976 m. baigė Marijampolės (tada - Kapsuko) Kultūros mokyklą ir įgijo režisierės specialybę. J. Kurtinaitienė daugiau kaip tris dešimtmečius triūsia kultūros baruose Vilkaviškyje. Ji - Suvalkijos Sūduvos regiono Kultūros centro renginių organizatorė. J. Kurtinaitienė 2000 m. sudarė ir išleido vienuolikos „Seklyčios“ klubo narių kūrybos almanachą „Pro SEKLYČIOS langą“, Sūduvos poetų kūrybos rinkinius „Šimtamečio diemedžio žydėjimas“ (2004), „Sūduvos ruduo“ (2007), savo eilėraščių rinkinius „Spindulių Tavųjų sidabru“ (2000), „Rasotos žolės tyla“ (2005).

Kurtinaitis Juozas

[gimė 1951 06 22 Kybartuose, Vilkaviškio r. - 2008 11 28 Vilniuje] - onkologas, habilituotas biomedicinos mokslų daktaras.

1969 m. baigė Kybartų Donelaičio vidurinę mokyklą. 1972 m. baigė Kauno politechnikos institutą, iki 1974 m. mokėsi Minsko Technologijos institute. Nuo 1974 m. dirbo Onkologijos mokslo tyrimų institute (1990 - 2002 Lietuvos onkologijos centras, nuo 2002 m. Vilniaus universiteto Onkologijos institutas), 2006 - 2008 šio instituto Vėžio kontrolės ir profilaktikos centro vadovo pavaduotojas, vyriausias mokslo darbuotojas. 1990 - 2006 Lietuvos vėžio registro vadovas. 1993 m. stažavo Norvegijos vėžio registre, 1995 m. - Temzės (Didžioji Britanija) vėžio registre. 1996 - 1997 - Tamperės (Suomija) universitete. Mokslinio darbo pagrindinės kryptys - deskriptyvinė ir analitinė vėžio epidemiologija, sergamumo ir mirtingumo dinamika, onkologinių ligonių

išgyvenamumas, vėžinių ligų registracija, vėžio rizikos grupinės studijos, informacinės sistemos onkologijoje, jonizuojančiosios spinduliuotės poveikis organizmui. Nuo 1990 m. su kitais tyrė Černobylio avarijos likviduotojų apšvitos dozių atkūrimą ir nukentėjusiųjų nuo avarijos gyventojų sergamumo ir mirtingumo onkologinėmis ligomis analizę. Parašė kn.: „Vėžio registravimas ir vėžio registro vaidmuo Lietuvoje“ (1995), „Onkologinių ligonių išgyvenimo trukmė Lietuvoje“ (1999), „Mirtingumas nuo vėžio: mirties prevencija ir jos ypatumai“ (1999), „Gimdos kaklelio vėžio profilaktikos aktualijos“ (su kitais, 2005), „Černobylius - faktai ir jausmai“ (kartu su K. Kazlauskis, 2001), „Šiaurės Europos vėžio atlasas“ (2001), „Vėžys penkiuose kontinentuose“ (t. 8, 2003).

Kurtinaitis Petras

[gimė 1910 12 07 Būdviečių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

1931 m. baigė Marijampolės marijonų g-ją, studijavo VDU. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą kavalerijos ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1937 m. baigė VDU Humanitarinio fakulteto Filologijos skyrių.

Kurtinaitytė - Arienė Irena

[gimė 1938 Pavilkaujų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] - istorikė, visuomenės veikėja.

1949 03 25 su tėvu (mama buvo mirus) buvo išstremta į Irkutsko sritį. 1954 11 Irena Kurtinaitytė grįžo į Lietuvą. Mokėsi Marijampolės (tuomet Kapsuko) vid. mokykloje. Studijavo Vilniaus universitete, kurį baigusi įgijo istorikės specialybę. Istorijos studijos metais domėjosi karyba. Dirbo LR krašto apsaugos ministerijoje, ėjo įvairias pareigas personalo skyriuje, paskutiniu metu buvo skyriaus viršininkė. 1992 m. ministro pirmininko A. Abišalos vyriausybė suteikė karinį leitenanto laipsnį, 1994 m. tapo vyresniąja leitenante. Nuo 1998 m. ji yra J. Daumanto šaulių kuopos sekretorė. Lietuvos Respublikos prezidento dekretais buvo apdovanota Sausio 13-osios atminimo ir Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio medaliais bei Krašto apsaugos ministerijos ženklu „Už Rusijos kariuomenės išvedimą“.

Landsbergis Algirdas

[gimė 1924 06 23 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 2004 04 04 Freeport (Niujorko v-ja)] - dramaturgas, prozininkas, žurnalistas.

Baigęs Kauno jėzuitų g-ją, 1941 - 1943 studijavo VDU lietuvių k. ir literatūrą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, kur tęsė studijas Mainzo universitete. 1949 m. persikėlė į JAV, Niujorke Kolumbijos universitete baigė lyginamosios literatūros studijas. Dėstė JAV universitetuose. Skelbė kritikos straipsnius „Literatūros lankuose“ ir amerikiečių spaudoje. Bendradarbiavo Amerikos balso ir Laisvosios Europos radijo redakcijose. Paskelbė pjeses „Meilės mokykla“ (1965), „Penki stulpai turgaus aikštėje“ (1966), „Vėjas gluosniuose“ (1973), „Paskutinis piknikas“ (1980) ir kt., romaną „Kelionė“ (1954), novelių rink. „Ilgoji naktis“ (1956), „Muzika įžengiant į neregėtus miestus“ (1979). Dar išleido kn. „Trys dramos“ (1980). Kai kurios pjesės išverstos į anglų kalbą, statytos JAV, Kanados, Slovėnijos teatruose.

Apdovanotas LDK Gedimino 5 laipsnio ordinu (1999).

Langė Jonas

[gimė 1855 09 02 Mažučių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1932 05 25 Kaune] - gydytojas.

Mokėsi Marijampolės g-joje, baigė Karo medicinos akademiją Petrapilyje. 1889 - 1914 dirbo Kaune kaip karo gydytojas ir vertėsi privačia praktika. 1914 - 1918 kavalerijos 14 divizijos gydytojas. 1918 m. grįžo vėl į Lietuvą ir buvo įtrauktas į Lietuvos kariuomenės sanitariją.

Lazauskas Gražvydas Juozas

[gimė 1914 01 19 Pašeimenių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 2003 04 03 Addison, IL] - tekstilės inžinierius, spaudos darbuotojas.

Mokėsi Kėdainių ir Kauno „Aušros“ g-jose. 1935 m. Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje baigė mechaniką; 1942 m. įgijo inžinieriaus diplomą. 1934 - 1935 VDU Technikos fakultete išklausė pluošto technologijos kursą. 1935 - 1940 dirbo fabrike „Drobė“. 1940 - 1941 Tekstilės kursų Kaune vedėjas ir audinių projektavimo dėstytojas. 1942 - 1944 fabriko „Liteksas“ technikos vedėjas. 1945 m. pasitraukė į Vokietiją, 1946 - 1948 dėstė Würzburgo stovyklos Suaugusiųjų švie-timo institute. 1948 m. Schweinfurto stovyklos mechaninių dirbtuvių vedėjas. 1949 m. persikėlė į JAV. Dirbo Čikagos bendrovėje „Olson Rug“ kilimų projektuotoju. Bendradarbiavo „Naujienose“, „Lietuvių kelyje“, „Technikos žodyje“, „Sėjoje“, „Industrial Management Society“, LE. Nuo 1953 m. žrn. „Sėja“ leidėjas ir redaktorius, nuo 1976 m. redagavo savaitraštį „Sandara“. Priklausė valstiečiams liaudininkams. Veikė Amerikos lietuvių tautinėje sandaroje, Tėvynės mylėtojų draugijoje,

SLA.

Leonavičius Bronius

[gimė 1933 12 17 Vištytyje, Vilkaviškio aps.] - dailininkas, visuomenės veikėjas.

1959 m. baigė Kauno S. Žuko taikomosios dailės mokyklą, 1961 - 1969 žrn. „Banga“ dailininkas. Dirbo „Minties“ (1969 - 1971 ir 1973 - 1975), „Vagos“ (1971 - 1972), „Mokslo“ (1975 - 1985), „Vyturio“ (1985 - 1986), Vilniaus dailės akademijos (1997 - 2002; visose vyr. dailininkas) leidyklose. 1982 - 1987 žrn. „Dailė“ vyr. redaktorius. 1987 - 1992 Lietuvos dailininkų sąjungos pirmininkas. 1988 m. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinės grupės, 1988 - 1990 Sąjūdžio Seimo narys. 1990 - 1994 Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūros prezidentas. Vilniaus grafikos meno centro vienas steigėjų (1995). Nuo 1963 m. dalyvauja parodose Lietuvoje ir užsienyje (Leipcige, Miunchene, Maskvoje, Osle, Paryžiuje ir kitur), individualios Vilniuje (1990, 2002 - 2003, 2005), Kaune (1991, 2004), Frankfurte prie Maino (2001), Šiauliuose (2002). Pagrindinė kūrybos sritis - knygų grafika. Sukūrė iliustracijų > 100 knygų (K. Jakubėno „Abėcėlė“ 1970, V. Mykoliaičio - Putino „Mano mėnesiai“, liet. liaudies pasaka „Aukso obelėlė“, abi 1973, J. Avyžiaus „Šarkos gudrybės“ 1976, M. Vainilaičio „Bruknelė“ 1985, „Vilniaus legendos“ 2005; ir sudarytojas), apipavidalino > 200 knygų (V. Pašutos „Lietuvos valstybės susidarymas“ 1971, K. Sirvydo „Pirmasis lietuvių kalbos žodynas 1979, V. Liutkaus „Viktoras Vizgirda“ 2000, „Lietuvos monetos 2006), sukūrė plakatus („Adomui Mickevičiui 200 metų“ 1998, „Lietuvos valstybei ir karaliaus Mindaugo karūnavimui 750“ 2003, „Lietuvai 1000“ 2006), pašto ženklų (Martyno Mažvydo Katekizmui 450“ 1997), tapybos kompozicijų („Vakaro rūmai“ 2002), estampų („Žalčių karalienė“ 2002), kaligrafijos, heraldikos kūrinių, paminklinę marmuro lentą „Pirmajai lietuviškai mokyklai 600 metų (1997, Vilniaus katedroje). Pelnė tarpt. parodų ir konkursų apdovanojimų (2 medaliai, 5 premijos, 32 diplomai) Kūrinių turi LDM, NCDM, Maironio lietuvių literatūros, užsienio muziejai ir bibliotekos.

Apdovanotas LDK Gedimino 5 laipsnio ordinu (1998).

Lepšys Justinas

[gimė 1934 09 29 Drebulinės k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - medžio drožėjas.

Po karo Gižuose baigė 7 klases, mokėsi Kauno politechnikos institute (dabar - Kauno technologijos universitetas), Kauno mechanizatorių mokykloje, Smalininkų technikume. 1974 m. pablogėjęs sveikatai pradėjo dirbti namuose. Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, 1990 m. kartu su Jonu Vilkaičiu pastatė kryžių Kebeikiuose, o 1991 m. - Matlaukyje. Kiti 7 kryžiai stovi Alvito, Virbalio, Kaupiškių, Veiverių, Pajevonio, Sasnavos kapinėse.

Lesickas (Leseskas) Simas

[gimė 1893 10 19 Beržyno k., Kaupiškių vls., Vilkaviškio aps.] - savanoris, Vyties kryžiaus kavalierius.

Levinas Samuilas

[gimė 1883 06 15 Vilkaviškyje - 1941 10 29 Kauno IX forte] - pedagogas.

1903 m. baigė Vilniaus mokytojų seminariją. Iki 1914 m. mokytojavo Čerikove (Mogiliovo sr.) ir Gardine. Dalyvavo 1905 - 1907 revoliucijoje, buvo suimtas. 1914 m. baigė Varšuvos, 1929 m. - Kauno universiteto teisės fakultetą. 1914 - 1917 Ciūricho universitete studijavo psichologiją. 1918 - 1921 mokytojavo Ukrainoje. 1921 m. grįžęs į Lietuvą, Kaune vadovavo žydų mokytojų kursams. 1930 - 1941 Kauno Šolom Aleichemo g-jos direktorius. Parašė mokslinių straipsnių apie vaikų vaizduotę, iš skaitymo psichologijos. Fašistų nužudytas.

Levitanas Isakas

[gimė 1860 08 30 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1900 08 04 Maskvoje] - tapytojas, peizažistas.

1873 - 1885 mokėsi Maskvos tapybos, skulptūros ir architektūros mokykloje, nuo 1898 m. dėstė joje. Nuo 1891 m. Kilnojamyjų dailės parodų draugijos, nuo 1897 m. grupuotės „Miuncheno secesija“ narys. Sukūrė vadinamųjų nuotaikos peizažų („Rudens diena. Sokolnikai“ 1879, „Tiltelis. Savvino slabada“ 1883). Nutapė peizažų su cerkvėmis, kuriuose šventyklų pastatai darniai įsilieja į gamtą („Vakaro varpas“ 1892), simbolizuoja žemiškąjį mirtingumą („Prie akivaro“, „Vladimirka“, abu 1892, „Ties amžinuoju atilsiu“ 1894). 1896 m. perserga šiltine, sušlubuoja širdis. Dirba intensyviai, kaip ir pirma, bet pagausėja vakaro peizažų („Audrota diena“ 1897, „Sutemos“ 1899, „Mėnesienos naktis“ 1897, „Dargana“ 1899 ir kt.) 1897 m. išrenkamas į Meno akademiją. Dažnai apsilanko Vilniuje. 1900 m. pavasarį sugrįžta iš Paryžiaus į savo vasarnamį Chimkų priemiestyje prie Maskvos, kur dirba su savo mokiniais. Persišaldo, nesulaukęs 26 dienų iki 40-mečio ir miršta.

Liepa Elena

[gimė 1935 03 23 Vaidotų k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - poetė.

Baigusi Kauno medicinos mokyklą, studijavo Vilniaus universitete. Dirbo Šilutės rajone Katýčiuose iš pradžių ligoninėje, o vėliau mokykloje. 1977 m. išvyko į Vokietiją, kur apsigyveno Frankenthalyje. 1994 m. išleido eilėraščių rinkinį „Savos mintys“.

Liepinaitis Pijus

[gimė 1896 12 14 Būdviečių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1995] - savanoris, Vyties Kryžiaus kavalierius.

Palaidotas Šunskų mstl. kapinėse.

Lietuvninkas (Lietuvnikas) Juozas

[gimė 1865 01 25 Viščiakaimio k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1943 07 22 Baltimorėje] - kunigas.

1884 m. atvyko į JAV, mokėsi jėzuitų Loyolos vardo aukštesniojoje mokykloje ir Švč. Marijos vardo kunigų seminarijoje Baltimorėje. 1893 m. įšventintas kunigu ir paskirtas Baltimorės lietuvių parapijos klebonu, ten ir klebonavo iki mirties. Jis uoliai rėmė visas religines ir patriotines organizacijas. Buvo Lietuvių mokslo draugijos narys. Atkuriant Lietuvos valstybę, organizavo pinigų rinkimą Tautos Fondui ir pats jam gausiai aukojo. Už savo tautinę veiklą apdovanotas DLK Gedimino ordinu (1935).

Liorentas Antanas

[gimė 1861 Pavišakio k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1936 Kaune] - visuomenės veikėjas.

Mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje. 1892 m. apsigyvenęs Kaune, tarnavo teismo raštinėse ir vėliau gavo leidimą verstis privačia advokatūra. Iki I pas. karo dalyvavo Kauno lietuvių visuomeninėje veikloje, ypač „Dainos“ draugijoje. Kai dar buvo draudžiama bet kokia lietuviška veikla (prieš 1905), jo bute vykdavo susirinkimai ir „Dainos“ draugijos choro repeticijos. Nuo 1921 m. apie 3 metus buvo Kaišiadorių apylinkės teisėjas, vėliau advokatavo Kaune. 1933 m. jam buvo paskirta veikėjo pensija (125 Lt mėnesiui).

Lišauskas Vladas

[gimė 1899 11 17 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1975 10 20 Bruklinė (JAV)] - ekonomistas, savanoris.

Baigė M. Yčo g-jos, evakuotos į Voronežą, 7 klases ir buhalterių kursų. 1918 09 grįžo į Lietuvą, mokytojavo Kybartų g-joje. 1919 03 28 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, paskirtas į Karo aviaciją. 1912 12 01 pasiūstas į Karo mokyklą, 1919 12 16 ją baigė inžinerijos puskarininkiu su teise įgyti karininko laipsnį dalyse. 1920 09 03 suteiktas inžinerijos leitenanto laipsnis. 1923 - 1925 studijavo Karaliaučiaus prekybos mokykloje, 1925 - 1928 - Berno universitete Šveicarijoje. Grįžęs į Lietuvą nuo 1929 m. dirbo Finansų ministerijoje, 1931 - 1940 - bendrovės „Lietuvos cukrus“ pre-kybos skyriaus vedėju, vėliau centro direktoriumi, 1942 m. - Tiekimo ir paskirstymo kontoros valdytoju, vėliau Žaliavų centro Kauno skyriaus direktoriumi. Bendradarbiavo spaudoje, rūpinosi liet. spaudos bibliografija. Parašė mokslines studijas apie kooperaciją Lietuvoje (vok. k., 1925), Lietuvoje ir Šveicarijoje (vok. k., 1929), apie cukraus gamybą Lietuvoje (1939). 1944 m. pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją. 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Niujorke, dalyvavo JAV visuomeninėje veikloje.

Literskis Vladas

[gimė 1909 04 10 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1971 01 05 Čikagoje, IL] - biologas. Gamtos mokslų daktaras (1948).

1930 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1930 11 07 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun leitenanto laipsniu. 1930 - 1934 VDU studijavo geografiją, 1934 - 1938 - biologiją. 1938 11 23 pakeltas į ats. leitenantus. Parengė citrinų rūgšties gaminimo pramoniniu būdu technologiją. 1940 - 1944 dirbo Technologijos fakulteto vyr. asistentu, Filosofijos fakultete dėstė mikrobiologiją ir geografiją. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. 1946 - 1951 mokytojavo Greveno, Blombergo ir Augustdorfo g-jose. Studijavo Getigeno ir Miunsterio universitetuose. 1954 - 1957 Vasario 16 g-jos Vokietijoje direktorius. BALF'o šalpos komisijos, Greveno, Augustdorfo liet. komiteto narys, jo pirmininkas, VLIK'e atstovavo lietuvių vienybės sąjūdžiui. 1957 m. emigravo į JAV, gyveno Čikagoje. Dirbo vyr. asistentu Iliojaus universiteto Mikrobiologijos skyriuje. Aktyviai dalyvavo JAV lietuvių visuomeninėje veikloje, reiškėsi spaudoje (slap. dr. Litas). Mirė Čikagoje, palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Liubinskas Juozas

[gimė 1883 10 19 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] – Lietuvos pašto organizatorius.

Baigęs Virbalio miesto mokyklą, įstojo dirbti į Kybartų pašto įstaigą, kuri tuo laiku vadinosi Virbalio paštas, nes Kybartai buvo tikrai kaimas prie vokiečių – rusų sienos, bet ten veikė ta Virbalio vardo įstaiga.

I Pasauliniam karui prasidėjus, Virbalio paštas tuojau buvo evakuotas į Vilnių. Į Vilnių išvyko ir Juozas Liubinskas. Ten jam teko išbūti apie 6 savaites, kol Virbalio – Kybartų rajone vyko karo mūšiai. Paštas nespėjo evakuotis ir dalis jo tarnautojų pateko į vokiečių rankas. Juozas Liubinskas, kaip uniformuotas pašto tarnautojas, buvo vokiečių apsuptas ir pateko į jų rankas ir kartu su kitais buvo išvežtas į Vokietiją. Visi kartu skurdo badavo ketverius metus. Juozas Liubinskas sugrįžo į Kybartus. Tuo laiku kūrėsi laisva ir nepriklausoma Lietuva. J. Liubinskas paskiriamas Suv. Kalvarijos pašto viršininku su teise organizuoti pašta Cipliškėse ir Augustave. Darbas provincijoje J. Liubinskui nepatiko ir 1919 m. išvyko į Kauną dirbti organizuojamoje Pašto Valdyboje, kaip stalo reikalų vedėjas. Po penkerių darbo metų Pašto Valdyboje, pertvarkant etatus ir ir pareigas, J. Liubinskas buvo paskirtas administracijos referentu. Jis jau buvo baigęs Aukšt. Administracijos kursus Kaune, kurie truko apie porą metų.

Liubinskas Juozas

[gimė 1902 05 10 Pajevonio k., Vilkaviškio aps.] - vargonininkas.

Groti vargonais mokėsi Vištytyje, 1928 m. su parapijos choru dalyvavo dainų šventėje Kaune. 1933 m. persikėlė į JAV. Tobulinosi pas prof. J. Žilevičių. 1934 - 1941 buvo vargonininkas Aušros vartų parapijoje Niujorke, NY, 1941 - 1947 Šv. Mykolo parapijoje Bayonne, NJ. Dalyvavo įvairiose dainų šventėse. ALRK Vargonininkų sąjungos narys.

Lopatto (Lopeta) Jonas S.

[gimė 1882 09 16 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps. - 1956 04 02 Wilkes - Barre, PA] - teisininkas, visuomenininkas.

1892 m. su tėvais atvyko į JAV. 1907 m. baigė Pensilvanijos universitete Filadelfijoje teisės mokslus, įgijo bakalauro laipsnį. Dirbo advokatu Wilkes - Barre. Dalyvavo liet. veikloje. 1916 m. Lietuvių dienos (šalpa nukentėjusiems nuo karo) paskelbimo iniciatorius, organizacinio, 1918 m. bendrojo vykdomojo komiteto pirmininkas. 1919 m. dalyvavo delegacijoje, stebėjusioje Paryžiaus taikos konferenciją. Kurį laiką buvo LRKSA ir SLA teisinis patarėjas.

Apdovanotas LDK Gedimino ordinu (1938).

Lukoševičienė - Kemežytė Irena Regina

[gimė 1924 09 24 Simaneliškių dvare, Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 2006 Toronte (Kanada)] - pedagogė, visuomenininkė.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją ir vokiečių k. mokytojams parengti kursus. Dvejus metus mokytojavo Leipalingyje. 1944 m. pasitraukė į vakarus. Studijavo Vokietijoje, vėliau apsigyveno Kanadoje, kur mokėsi Monrealio McGyl universitete įgijo socialinės darbuotojos specialybę. Aktyviai dirbo stiprinant Pasaulio Lietuvių bendruomenės (PLB) veiklą Lietuvoje (1988 - 1997); 1988 - 1992 buvo PLB valdybos vicepirmininkė, 1993 m. rūpinosi PLB Atstovybės atidarymu Lietuvos respublikos seime, talkino savo vyrui dr. Petriui Lukoševičiui, pirmajam PLB atstovui Lietuvoje. 1997 m. vadovavo pirmojo PLB Seimo Lietuvoje programos komisijai. Nuo 1990 m. aktyviai bendradarbiavo su įvairiomis Lietuvos sveikatos ir socialinės apsaugos institucijomis. 1992 - 1994 dėstė ir vadovavo praktikai pirmiesiems Lietuvos socialinio darbo magistrantūros studijų studentams Vytauto Didžiojo universitete. 1990 - 1996 laikotarpiu net ištikus metus savo gyvenimo paskyrė naujos Lietuvos sveikatos priežiūros specialybės sukurti ir įtvirtinti. 1992 - 1996 dirbo Slaugos fakultete, kur dėstė socialinio darbo pagrindus slaugytojams ir vadovavo jų praktikai įvairiose sveikatos priežiūros įstaigose. Kauno medicinos universiteto Senatas 1995 m. suteikė jai garbės profesoriaus vardą. Parengė mokymo knygas studentams „Gyvenimo ciklai“ (1994), „Profesinio socialinio darbo pagrindai“ (1995). Paskutinę savo knygą (bendraautorė Gražina Kadžytė) simboliškai pavadino „Ant amžinybės slenksčio“ (1996).

Lukoševičius Algirdas

[gimė 1932 08 29 Gražiškių k., Vilkaviškio aps.] - agronomas.

1957 m. baigė LŽŪA. 1965 - 1967 dėstė LŽŪA, 1968 - 1975 VU Kauno vakariniame fakultete; doc. (1970). LKMA narys (1992). Mokslinių tyrimų sritis - sodo augalų selekcija. Pirmas Lietuvoje pradėjo trešnių selekcijos darbus. Sukūrė 12 kriaušių, 12 slyvų, 11 trešnių, 2 vyšnių veisles. Svarb. veikalai: „Lietuvos pomologija“ (su kt., 1962 - 1990 1 t., 1996 2 t.), „Vyšnių auginimas“ (1994), „Kriaušių auginimas“ (1994).

Paruošė katalogus „Slyvų veislės“ (2002), „Vyšnių ir trešnių veislės“ (2002). Įvertintas Lietuvos mokslo premija (1998).

Lukoševičius Ambroziejus

[gimė 1826 05 26 Sausininkų k., Bartnikų vls., Vilkaviškio aps. - 1893 04 22 Gražiškuose (Vilkaviškio r.)] - kunigas, knygnešys.

Baigė Seinų kunigų seminariją. Į kunigus įšventintas 1853 12 31. Kunigavo Alvite, Simne, Meteliuose, Lenkijos parapijose. 1876 m. perkeltas į Lietuvą, paskirtas Gražiškių klebonu. Patakindavo vietiniams knygnešiams - nuveždavo į kt. parapijas jų įduotos liet. spaudos. Yra atvežęs spaudos Agotai Zigmantaitei į Kalvariją. Paliko knygų ryšulius iškrovęs ant šaligatvio.

Lukoševičius Juozas

[gimė 1914 12 01 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] - farmacininkas, visuomenės veikėjas.

1937 m. baigė farmacijos mokslą San Paulo mst. (Brazilija) ir ten įsigijo vaistinę. San Paulo liet. tarybos narys. 1954 m. savo namuose įkūrė vargo mokyklą, pats kalbino jai mokinius (susidarė per 50), savo lėšomis išlaikė šią mokyklą ir 1955 m. davė lėšų išleisti lietuvių k. vadovėliui „Tėvų kalba“. Buvo Brazilijos LB valdybos narys.

Lukoševičius Petras

[gimė 1897 12 25 Vilkaviškio dvare, Vilkaviškio aps. - 1943] - savanoris, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė miesto mokyklos 2 klases. 1919 01 29 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 02 11 - 1919 09 04 dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais, 1919 10 12 - 1919 10 25 - su bermontininkais, 1920 09 11 - 1920 12 01 - su lenkais. 1921 03 16 suteiktas pėst. leitenanto laipsnis. 1923 02 16 pateko į lenkų nelaisvę, buvo žiauriai kankinamas, iš nelaisvės grįžo 1923 10 21. 1925 m. dėl ligos (epilepsija) iš kariuomenės paleistas į atsargą. LŠS narys. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą gyveno Dautarų k., Mažeikių aps. Suimtas ir 1941 06 16 išvežtas į lagerį Rešotuose, Krasnojarsko kr. 1943 01 02 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų. Žuvo lageryje.

Apdovanotas 1 ir 2 laipsnio Vyties kryžiais (1919), DLK Gedimino ordino 2 laipsnio medaliu (1935), Savanorių (1928) ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, ugniagesių „Artimui pagalbon“ 3 laipsnio kryžiumi, Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929).

Lukšys Motiejus

[gimė 1907 02 22 Lankeliškų k., Vilkaviškio aps. - 1996 05 21 Vilniuje] - prozininkas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 4 klases ir Naumiesčio pedagoginius kursus. Prieš karą reiškėsi kaip vaikų rašytojas. Išleido apsakymų rink. „Aukso trupiniai“ (1935), „Gailestingoji sesutė“ (1937), „Saulėta diena“ (1938), pasaką dramą „Žalčių karalienė“ (1940). Sovietmečiu parašė platų autobiografinio pobūdžio romaną, prasidėjęs Atgimimui paskelbė vieną jo dalį „Dvaro pagairėje“ (1990), antra dalis „Naujakuriai“ išėjo po autoriaus mirties (1998).

Mačiokas Mykolas (Mikas)

[gimė 1899 03 17 Gudelių k., Pilviškių vls., Marijampolės aps. (dabar Vilkaviškio r.) - 1950] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Marijampolės ir Kauno „Aušros“ g-jose. 1919 01 02 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 12 16 baigė Karo mokyklą pėst. leitenanto laipsniu. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1921 02 20 paskirtas Oro laivyno mokomosios eskadrilės mokiniu žvalgu. 1922 11 09 suteiktas oro žvalgo vardas. 1923 12 01 pakeltas į inžinerijos vyr. leitenantus. 1926 07 15 baigė Aukštųjų karininkų DLK Vytauto kursų Bendrąjį skyrių. 1928 08 01 perkeltas į Karo mokslų valdybą, su KAM stipendija komandiruotas į Italiją studijuoti Aukštojoje Karo mokykloje (Scuola di Guerra). 1930 01 15 iš studijų atšauktas. 1931 09 14 pakeltas į majorus. 1936 m. baigė VDU Teisių fakultatą. 1937 09 07 pakeltas į gen. štabo plk. leitenantus. 1941 m. Birželio sukilimo Kaune aktyvus dalyvis, įkūrė karinį sukilimo štabą Vaižganto g. 15. Vokiečių okupacijos metais įsitraukė į rezistencinę veiklą, buvo aktyvus LAF narys, karinio skyriaus viršininkas. 1943 03 16 gestapo suimtas ir įkalintas Štuthofio koncentracijos stovykloje (kalinio Nr. 21255). 1945 01 25 evakuojant stovyklą pateko į puolančios RA nelaisvę, pasiūstas į filtracijos lagerį. 1945 04 grįžo į Lietuvą, slapstėsi, įsitraukė į antisovietinę rezistenciją. Pajutęs sovietinio saugumo pavojų išvyko į Rygą, kur gyveno svetima Jono Kamantaičio pavarde. 1949 m. MGB aptiko jo pėdsakus, pradėjo paiešką Rygoje. Manoma, kad 1950 m. žuvo Rygoje (pagal 1951 12 14 MGB pažymą), palaidojimo vieta nežinoma.

Apdovanotas Vyčio kryžiaus ordino Riterio kryžiumi (2001, po mirties), DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1928), Savanorių (1930) ir Lietuvos nepriklausomybės (19280 medaliais, „Plieno sparnų“ garbės ženklų (1940).

Mačiokas Vincas

[gimė 1900 03 17 Gudelių k., Pilviškių vls., Marijampolės aps. (dabar Vilkaviškio r.) - 1927 07 16 Kaune] - karo lakūnas.

1914 m. baigė g-jos Marijampolėje 4 klases, mokėsi Kauno „Aušros“ berniukų g-joje. 1920 10 17 baigė Karo mokyklą pėst. leitenanto laipsniu. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1922 05 01 paskirtas III pėst. divizijos štabo komendantu, 1923 05 01 - 7 pėst. pulko 6 kuopos jaun. karininkas. 1924 09 19 perkeltas į Karo aviaciją. 1925 01 12 pakeltas į vyr. leitenantus. 1926 06 10 paskirtas I oro eskadrilės oro žvalgu. 1926 10 baigus aukštojo pilotažo kursą suteiktas karo lakūno vardas. 1927 07 16 aviakatastrofoje mirtinai sužeistas. Palaidotas Kauno m. kapinėse, jas naikinant perlaidotas Seniavos kapinėse.

Mačys Andrius

[gimė 1886 11 17 Balčiūnų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - teisininkas.

1907 m. baigė Marijampolės g-ją ir 1911 m. teisės mokslus Maskvos universitete. Iki 1918 m. advokatavo Raseiniuose. 1944 m. pasitraukė į Austriją, 1948 m. atvyko į Kanadą. Besimokydamas Marijampolės g-joje organizavo slaptus liet. moksleivių ratelius, knygynėlį, lietuviškus vakarus ir kt. 1917 09 17 - 21 dalyvavo lietuvių konferencijoje Vilniuje, 1918 - 1919 organizavo savivaldybes Vilkaviškio ir Raseinių aps.

Mačys Juozas

[gimė 1900 07 14 Obšrūtų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1980 02 08 Clevelande, OH] - gydytojas.

1920 baigė Marijampolės realinę g-ją, 1929 m. - baigė Lietuvos universiteto Medicinos fakultetą. 1937 - 1944 rentgeno kabineto vedėjas, 1937 - 1942 vyr. dėstytojas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, nuo 1949 m. gyveno JAV. Vertėsi gydytojo praktika. Priklausė Kauno medicinos draugijai ir Draugijai kovai su vėžio liga. Bendradarbiavo V Lietuvos gydytojų kongreso darbuose (1937).

Mačys Vytautas Stasys

[gimė 1907 02 10 Obšrūtų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, teisininkas.

1926 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją ir 1932 m. VDU Teisės fakulteto ekonomikos skyrių. Studijuodamas 1927 - 1928 buvo studentų Teisinių ir ekonomistų draugijos pirmininkas; redagavo „Studentų balsą“. 1930 - 1940 Ekonominių studijų draugijos reikalų vedėjas, žrn. „Tautos ūkis“ redaktorius. 1934 - 1936 vienas turizmo biuro organizatorių bei turizmo sąjungos centro valdybos narių. 1940 - 1941 žrn. „Liaudies ūkis“ techninis redaktorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1947 - 1948 Lietuvių kooperatyvų sąjungos pirmininkas bei reikalų vedėjas Vokietijoje. 1950 m. persikėlė į JAV. Nuo 1956 m. veikė JAV LB Worcesterio, MA, apylinkėje (buvo pirmininkas), Bostono, MA, apygardos valdyboje; nuo 1956 m. redagavo „Lietuvių žinias“. Ekonomikos klausimais bendradarbiavo spaudoje.

Mačiulaitis Petras

[gimė 1897 12 10 Lauckaimio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1985] - savanoris, Vyties kryžiaus kavaliierius.

Palaidotas K. Naumiesčio mst. kapinėse.

Mačiulis Jonas

[gimė 1915 01 24 Vilkaviškio aps. - 1990 10 15 Lakewoodo, OH] - gydytojas.

1941 m. baigė VDU Medicinos fakultetą. 1950 m. atvyko į JAV, apsigyveno Niujorke, NY, 1954 m. persikėlė į Clevelandą, OH. Išlaikęs egzaminus įgijo teisę verstis privačia gydytojo praktika Ohio valstijoje. Dirbo Lakewoodo ligoninėje.

Mačiulis Stasys

[gimė 1897 Rudežerių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1920] - savanoris, Vyties kryžiaus kavaliierius.

Mačiulskas Albinas

[gimė 1897 12 29 Beržinių k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1987 01 24] - savanoris, Vyties kryžiaus kavaliierius.

Palaidotas Karmėlavos kapinėse Kaune.

Mačiulskis Nikolajus

[gimė 1903 05 26 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] - inžinierius architektas.

1913 - 1923 mokėsi Virbalio, Rygos ir Karaliaučiaus g-jose. 1924 - 1929 studijavo Aukštojoje technikos mokykloje Berlyne; gavo inžinieriaus architekto diplomą. 1930 m. baigė Karo mokyklą inž. ats. leitenanto laipsniu. 1935 11 23 pakeltas į ats. leitenantus. 1932 - 1939 dirbo Vidaus reikalų m-jos Statybos inspekcijos inžinieriumi, referentu, 1940 m. - šios ministerijos Statybos departamento Urbanistikos skyriaus vedėju. 1942 - 1945 vokiečių civilinės valdžios vertėjas, statybininkas. Parengė pradžios mokyklų tipinių projektų, suplanavo Šventosios žvejų miestelį ir vasarvietę, prižiūrėjo statybas; su kitais parengė statybos įstatymo pakeitimus ir papildymus, statybos normas ir standartus. Svarbiausi projektai: M. Povilaičio, Vitkauskų ir Baltrušaičių vilos, M. Bliūdžiaus, A. Bliumo namai Kaune, Mačiulskių vasarnamis Lampėdžiuose, Petrašiūnų bažnytelė, kino teatras „Romuva“ Kaune. 1936 m. su P. Bieliniu gavo I premiją Lietuvos „Lloyd“ bendrovės namų konkurse. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, iki 1953 m. dirbo Vakarų Berlyno Vilmersdorfo savivaldybės architektu. 1953 m. persikėlė į JAV. Dirbo braižytoju, architektu Niujorke, NY. ALIAS Niujorko skyriaus narys.

Maimonas Moisiejus

[gimė 1860 Vilkaviškyje - 1924] - dailininkas, grafikas.

Mokėsi Vilniuje, Varšuvoje, Peterburgo dailės akademijoje. Už diplominį darbą „Ivano Rūsčiojo mirtis“ jis apdovanotas aukso medaliu. Nuo 1881 m. rengė parodas Peterburge, Maskvoje, Varšuvoje, Karaliaučiuje, Londone, Amsterdame, Sent Luise. Garsūs jo tapyti paveikslai „Maranai“ (už šį paveikslą gavo akademiko vardą), „Balandžio 18-oji Tiurenčeno kalnuose“, „Amžinas keleivis“, „Vėl tėvynėje“. Taip pat populiarūs jo grafikos albumai „Biblijos moterys“, „ Biblijos vyrai“ ir „Vaizdai iš žydų gyvenimo“ (išleisti 1894 - 1900). Nuo 1910 m. jis dėstė piešimo pamokas meno mokyklose, paskelbė daug meno kritikos straipsnių.

Makaitis Nijolė

[gimė 1941 06 14 Vilkaviškyje - 1993 09 21 Bostone, MA] - teisininkė, visuomenės veikėja.

1949 m. su tėvais emigravo į JAV, apsigyveno Bostone, MA. 1959 m. Norwoode, MA baigė vid. mokslą. 1963 m. Harvardo universitete Cambridge, MA, įgijo bakalauro laipsnį. 1971 m. baigė Bostono universiteto Teisės mokyklą. Apdovanota šios mokyklos „Homers Albers Moot Court“ žymeniu. 1971 m. gavo teisę dirbti advokate Massachusettso valstijoje. 1971 - 1972 dirbo Bostono teisės bibliotekoje bibliotekininke. 1972 - 1974 Bostono apeliacinio teismo įgaliotinė, 1974 m. Suffolko universiteto Bostone Teisės mokyklos instruktorė. 1974 - 1976 advokatė nuosprendžių skelbėjo kabinete Aukščiausajame teisme. 1976 - 1987 šio teismo nuosprendžių skelbėjo pavaduotoja. 1987 - 1993 Suffolko r. prokuroro pavaduotoja. Dalyvavo liet. visuomeninėje veikloje: buvo LSS, „Santaros - Šviesos“ federacijos narė, Lietuvių skautų fondo teisės patarėja.

Maknauskas Jonas

[gimė 1894 Grajauskų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1979] - savanoris, Vyties kryžiaus kavalierius. Palaidotas Bartninkų mstl. kapinėse.

Maknavičius (Maknauskas) Simanas

[gimė 1880 Užbalių k., Vilkaviškio aps. - 1955 Marijampolėje] - knygnešys.

Liet. spaudą platinti paskatino Andrius Verbyla, abu eidavo į M. Lietuvą parsigabenti liet. spaudos. Bendradarbiavo ir su knygnešiu Juozu Kancleriu. Po J. Kanclerio arešto Kazys Grinius jam pasiūlė pačiam iš Tilžės parsinešti liet. spaudos. Platindavo Marijampolės apylinkėse iki spaudos draudimo panaikinimo. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje. Iš M. Lietuvos parnešdavo revoliucinės spaudos ir atsišaukimą. 1906 m. buvo areštuotas, nuteistas pusantrų metų kalėti.

Maknavičius - Maknys Jonas

[gimė 1908 02 10 Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] - kunigas, teologijos licenciatas, daktaras.

Mokėsi Gražiškių pradžios mokykloje, Marijampolės Rygiškių Jono g-joje, Seinų (Gižuose) kunigų seminarijoje. Baigė teologijos - filosofijos licenciatu laipsniu. Vikaras Meteliuose, Kalvarijoje. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. Studijavo Wurzburgo universitete Vokietijoje, apgynė daktaro disertaciją. 1950 m. išvyko į JAV, dirbo Kentukio, Bruklino, Grand Rapido parapijose. Aštuonerius metus buvo seselių kapelionu N. Porte. Vėliau Providense lietuvių parapijos klebonas. Čia, išėjęs į pensiją ir apsigyveno vyskupijos kunigų namuose. Čia atšventė kunigystės 50-metį. Mirė ir palaidotas Providense (JAV).

Maknavičiūtė Marija

[gimė a. 1867 Pajevonio k., Vilkaviškio] - knygnešė.

1890 03 21 prie Virbalio ją sulaukė pasienio sargybiniai ir atėmė 19 liet. maldaknygių. 1895 12 02 Vilniaus pašto cenzūra sulaukė jos į Vilkaviškio paštą adresuotą banderolę su sąsiuvinio formos „natomis ir tekstu“ lietuvių k.

Marazas Stanislovas

[gimė 1928 01 03 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - inžinierius, elektrikas, technikos mokslų daktaras. 1951 m. baigė Kauno politechnikos institutą ir nuo 1952 m. jame dėsto. 1960 - 1967 Vilniaus filialo elektrotechnikos katedros vedėjas; docentas (1962), 1967 - 1972 Kauno politechnikos instituto el. mašinų katedros vedėjas. 2 išradimai (iki 1984) iš asinchroninių el. variklių. Paskelbė mokslinių straipsnių apie asinchroninius mikrovariklius su ekranuotais poliais.

Marcinkevičius Juozas

[gimė 1931 06 11 Saugučių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - bibliotekininkas, istorikas. 1957 m. baigė VU Istorijos ir filologijos fakultetą. 1957 - 1964 dirbo Lietuvos MA Istorijos institute. Nuo 1964 m. Lietuvos MA Centrinės bibliotekos (nuo 1990 Lietuvos MA biblioteka) direktorius. 1974 - 1990 dėstė VU, 1994 - 1996 - Lietuvos karo akademijoje; doc. (1980). Nuo 1965 m. tęstinio darbų rinkinio „Lietuvos mokslų akademijos biblioteka“ red. kolegijos pirmininkas. 1989 - 1991 SSRS MA ir sąjunginių respublikų akademijos bibliotekų asociacijos Mokslinio metodinio darbo tarybos pirmininkas. 1989 - 1992 Lietuvos bibliotekininkų draugijos tarybos narys. Mokslinių darbų pagrindinės sritys: 1920 - 1939 Vilniaus krašto istorija, politinių partijų ir visuomeninių organizacijų veikla, Lietuvos MA bibliotekos istorija, knygotyra. Su kitais parengė 6 monografijas („Kudirkos Naumištis“ 1990, „Lietuvos mokykla ir pedagoginė mintis 1918 - 1940 t. 3 1996 ir kt.), „LTSR istorijos šaltinių“ t. 4 publikaciją (1961). Svarbesnė studijos: „Lietuvos mokslų akademijos biblioteka“ (Bibliothek der Litauischen Akademie der Wissenschaften 1998), „Lietuvių visuomeninis, kultūrinis judėjimas Gervėčių apylinkėse tarpukaryje“ (1999), „Lituanikos paieškos Rytų Prūsijoje ir Klaipėdos krašte po Antrojo pasaulinio karo“ (Auf der Suche nach achivalien und alten Drucken in Ostpreussen nach dem Zweiten Weltkrieg 2004). Apdovanotas DKL Gedimino I laipsnio ordinu (1997).

Marcinkienė - Adomavičiūtė Matilda

[gimė 1917 01 10 Ožkabalių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 2008 04 15 Hometown, IL] - ekonomistė, visuomenininkė. 1936 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. Studijavo VDU ekonomiką, Sorbonne universitete Paryžiuje - prancūzų kalbą. 1944 m. pasitraukė į Vakarų, vėliau persikėlė į JAV. 1965 - 1987 dirbo bendrovės „Sears“ buhalterijoje. Aktyviai reiškėsi liet. visuomeniniame gyvenime. Buvo Lietuvių moterų klubų federacijos Čikagos sk. pirmininkė (10 metų), ALTO ir Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyrių pirmininkė. Nuo 1990 m. Lietuvių tautinių namų Čikagoje valdybos pirmininkė.

Margeris Algirdas (tikr. Konstantinas Šeštokas)

[gimė 1889 02 18 Sarmačinų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1977 12 24 Vilniuje] - gydytojas, prozininkas, publicistas. 1907 m. išvyko į JAV, dirbo anglies kasyklose, steigė Lietuvių socialistų sąjungos kuopas. 1908 - 1911 studijavo humanitarinius mokslus Valparaiso universitete, IN, vėliau Loyolos universitete Čikagoje, IL. 1918 - 1925 dėstė liet. kalbą korespondencinės mokyklos savišvietos kursuose. 1925 m. Northwesterno universitete Čikagoje baigė mediciną. Vertėsi gydytojo praktika. Dalyvavo socialistų organizacijų veikloje. Romanuose („Šliūptarniai“, 1949, II leid. „Už jūrų marių“, 1959 Vilniuje; „Širdies rūmai“, 1951, II leid. 1961 Vilniuje; „Saulės rūstybė“, 1955; „Mirties kvieslys“, 1966 Vilniuje) ir apsakymuose (rink.: „Čikagos šešėliai“, 1952, II leid. 1958 Vilniuje; „Mėlynos akys“, 1961 Vilniuje) pavaizdavo liet. išeivių buitį, kėlė socialines ir moralines problemas. 1956 m. išleido knygą „Amerikos lietuviai ir angeliškųjų skolinių žodynas“. 1959 m. lankėsi okupuotoje Lietuvoje. JAV išleido propagandines knygas „Lietuva šiandien“ (su S. J. Jokubka, 1960) ir „150 dienų Tarybų Lietuvoje“ (1961). 1967 m. grįžo į Lietuvą.

Martišiūnas - Martis Albinas

[gimė 1915 10 28 Lankeliškių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - kunigas. Mokėsi Vilkaviškio ir Marijampolės g-jose. 1936 m. įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją, kurią baigė 1943 m. Po to paskirtas vikaru į Alvitą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1944 - 1945 Lietuvių kolonijos kapelionas Leipcige, 1945 - 1946 Hanau liet. stovyklos bažnyčios organizatorius ir klebonas. 1946 m. atvyko į JAV ir dirbo pastoracinį darbą amerikiečių tarpe. 1950 - 1951 studijavo anglų k. ir literatūrą St. Joseph's kolegijoje

ir St. John's universitete Minnesotoje. Jis ypač reikšėsi lietuvių šalpos darbe ir amerikiečių tarpe kėlė Lietuvos laisvės reikalą. Bendradarbiavo „Mūsų kelyje“, „Drauge“, „Kristaus Karaliaus laive“

Martišiūnas - Martis Juozas

[gimė 1886 Lankeliškių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1951 05 22 Gary, IN] - kunigas.

Pradžios mokslą ėjo Lankeliškiuose. 1900 m. išvyko į JAV, mokėsi Pitsburge, PA. 1915 m. baigė Šv. Kirilo ir Metodijaus kunigų seminariją Orchard Lake, MI. 1915 06 18 įšventintas kunigu ir paskirtas Šv. Pranciškaus parapijos klebonu Indiana Harbore, IN. 1916 - 1920 kunigavo Denveryje, CO. Nuo 1920 m. Šv. Kazimiero parapijos klebonas Gary. Čia 1927 m. jo rūpesčiu pastatyta bažnyčia, seserų vienuolių namai, 1928 m. įkurta pradinė mokykla. 1931 m. išleido knygą „Gary Indiana lietuviai“.

Mastienė - Vilčinskaitė Roma

[gimė 1930 02 05 Vilkaviškyje] - dainininkė (mecosopranas).

1947 m. baigė Eichstätto, Vokietija, liet. g-ją. 1947 m. dainavimo mokėsi Händelio konservatorijoje Münchene. 1949 m. perskėlė į JAV. 1951 m. meno bakalauro laipsniu baigė Mariano koledžą Indianapolyje, IN. 1951 - 1953 dainuoti mokėsi pas V. Jonuškaitę Niujorke, NY. 1953 m. apsigyvenusi Čikagoje, IL, tobulinosi pas A. Dičiūtę - Trečiokiene, V. Jakubėną, A. Kučiūną ir kt. Nuo 1954 m. dainavo Čikagos Lyrinės operos chore. Dainavo „Apollo“, „American Opera“ te-atruose. Nuo 1958 m. nuolatinė Čikagos lietuvių operos solistė. Dainavo „Dainavos“ ansamblio spektakliuose. 1960 m. Čikagoje, Jaunimo centro salėje, surengė pirmąjį solo koncertą (akompanavo V. Jakubėnas). 1960 - 1972 kaip solistė dainavo su Čiurlionio ansambliu Niujorke, Detroite, MI, Čikagoje, Toronte, Kanada. Koncertavo didžiausiuose Š. Amerikos miestuose, P. Amerikoje (1976), Australijoje (1979 - 1980), D. Britanijoje (1983). Įdainavo dainų ir arijų plokštelių „Ar žinai tą šalį“ (1962). Nuo 1972 m. priklauso Hinsdale, IL, muzikiniam klubui, dažnai dalyvauja įvairiose programose.

Mašiotas Jonas

[gimė 1874 06 24 Pūstelninkų k., Juodupėnų vls., Vilkaviškio aps. - 1947] - inžinierius, draudžiamosios liet. spaudos platintojas.

Prano Mašiotas brolis. Baigęs Marijampolės g-ją, įstojo į Maskvos universiteto matematikos sk., kurį baigė 1900 m. Po to studijavo Maskvos aukštojoje technikos mokykloje, kur 1904 m. gavo mechanikos inžinieriaus diplomą. Grįžęs į Lietuvą, apie metus tarnavo Virbalio muitinėje inžinieriumi ekspertu. 1906 - 1914 Vilniaus chemijos ir technikos mokyklos mokytojas. Buvo vienas iš steigėjų III Vilniaus savitarpio kredito draugijos (Lietuvių bankas Vilniuje) ir buvo banko valdybos nariu. 1918 m. prisidėjo steigiant Lietuvos technikų draugiją, buvo jos pirmininku. Jis buvo „Varpo“ platintojas ir šelpėjas. 1914 11 14 buvo vienas iš steigėjų Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpiti Vilniuje. I pasaulinio karo metu buvo „Karo aukoms šelpiti komiteto“ nariu ir „Lietuvos Tautos Fondo“ kasininku. Nepriklausomybės metais dirbo įvairiose įstaigose Kaune: Valstybės kontrolėje, krašto apsaugos departamento direktoriumi. Dėstė Kauno universitete.

Mašiotas Pranas

[gimė 1863 12 19 Pūstelninkų k., Vilkaviškio aps. - 1940 09 14 Kaune] - prozininkas, vertėjas, pedagogas, kult. veikėjas.

Mokėsi Marijampolės g-joje, 1887 m. baigė Maskvos universiteto Matematikos fakultetą. 1889 m. apsigyveno Rygoje, mokytojavo. I pasaulinio karo metu Voroneže liet. berniukų ir mergaičių g-jų direktorius. Nepriklausomoje Lietuvoje 1919 - 1923 Švietimo viceministras, Klaipėdos g-jos direktorius. Išleido - 140 knygų, iš jų 30 originalios, kitos - vertimai bei adaptacijos, vadovėliai, mokymo priemonės. Pirmieji straipsniai - „Aušroje“ ir „Varpe“. Rašyti vaikams pradėjo Rygoje. Visą kūrybą galima suskirstyti į 3 grupes: 1) pažintinės arba mokslo populiarinimo kn. („Apie žemės vidurius“, 1896; „Pasakos - nepasakos“, 1915; „Mokslo pasakos“, 1916; „Kaip žmogus žemėje įsigalėjo“, 1919; „Išradėjai ir išradimai“, 1922, ir kt.), 2) pasakos („Mano dovanėlė“, „Kiškiai“, abi 1913; „Senio pasakos“, „Atlikusios pasakos“, „Augalų pasakos“, visos 1917; „Pasakėlės“, 1921), 3) apysakos („Ir aš mažas buvau“, 1919; „Juozukas ir Jockus“, 1934; „Nepaprastos atostogos“, 1938). Dokumentinėse apysakose („Gimnaziją atsiminus“, 1922; „Kai knygas draudė“, 1924) gausu faktografijos. Apysaka „Pašešupių knygnešiai“ (1937) beletrizuota, su išgalvotu siužetu, nuotykiniais elementais. Išvertė J. Swifto „Guliverio keliones“, D. Defoe „Robinsoną Kružą“, H. Wellso „Pirmieji žmonės Mėnulyje“, H. Loftingo „Daktarą Dolitlį“ ir kt.

Matikiūnas Vincas

[gimė 1913 08 10 Vištyčių k., Vilkaviškio aps. - 1959 07 22 Čikagoje, IL] - visuomenės veikėjas.

1941 m. baigė Kauno suaugusiųjų g-ją. 1941 m. Birželio sukilimo prieš bolševikus dalyvis; buvo sunkiai sužeistas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Nuo 1951 m. laikr. „Draugas“ spaustuvėje dirbo linotipininku. Studijavo ekonomiką. Buvo Moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdybos narys.

Matulaitis Kazys

[gimė 1886 Vilkaviškio aps. - 1932 01 12 Maskvoje] - visuomenės veikėjas.

Dėl lietuviškos veiklos ir karo prievolės 1908 m. išvyko į Škotiją, kur iki 1916 m. veikė Bellshyllo Šv. Juozapo draugijoje. Grįžęs į Vilkaviškį, 1919 m. telkė krikščionis darbininkus, bet St. Matulaičio paveiktas perėjo į profesines sąjungas ir 1920 m. išrinktas į Vilkaviškio mst. tarybą. 1922 m. kuopininkų sąrašė išrinktas į I seimą, 1926 m. teistas kuopininkų byloje, o 1927 m. pabėgo į Sovietų Sąjungą. Yra rašęs „Priekale“ ir kt.

Matusevičius Baltramiejus

[gimė 1863 10 09 Keturvalakių k., Vilkaviškio aps. - 1910 Maskvoje] - publicistas, vertėjas, draudžiamosios liet. spaudos platintojas, visuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės g-ją ir 1892 m. Maskvos universiteto matematikos skyrių. Dirbo Maskvoje valstybės banko skyriuje. Būdamas studentas priklausė slaptai liet. studentų draugijai. 1890 m. už dalyvavimą studentų mitinguose vieneriems metams buvo išsiųstas į tėviškę. 1887 - 1892 vadovavo draugijos chorui. Rėmė „Šviesą“, „Varpą“ ir „Ūkininką“, buvo jų bendradarbis. Su K. Griniumi iš lenkų k. išvertė ir perdirbo S. Dicksteino pasakojimą „Genių dėdė“ (1892). 1890 m. dalyvavo varpininkų suvažiavime Stebuliškėse (Marijampolės r.).

Matusevičius Vincas Motiejus (pravardė - Naujokas)

[gimė 1878 Geisteriškių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešys.

Nuo 1897 m. iki spaudos draudimo panaikinimo platino liet. spaudą. Spaudos (religinės, elementorių, laikraščių ir kt.) parsigabendavo iš Tilžės. Dažnai eidavo kartu su Antanu Sidabra. Parsineštą spaudą slėpdavo Jurgežerių k. (Kalvarija, Marijampolės r.) pas eigulį Antaną Norkevičių, iš čia nuveždavo Juozui Slavėnui į Delnickų k. (Lazdijų r.), taip pat į Rudaminą, Šeštokus (Lazdijų r.). Su liet. spauda sulaukytas nebuvo. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje. 1932 m. buvo padavęs dokumentus knygnešio pensijai gauti.

Matusevičiūtė Izabelė

[gimė 1906 12 07 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1967 04 13 Toronte (Kanada)] - kalbininkė, visuomenės veikėja.

1933 m. baigė VDU. 1932 - 1937 dirbo mokytoja Lazdijų ir Kybartų g-jose. 1937 - 1939 slavistiką ir literatūrą studijavo Berlyno universiteto Slavistikos institute, 1938 m. - Hamburgo fonetikos institute. 1939 - 1941 dirbo mokytoja Kaune. 1941 m. perkelta į Vilnių. 1941 - 1944 dirbo Liet. kalbos instituto Liet. kalbos žodyno redakcijoje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 - 1947 mokytojavo Eichstätto liet. karo pabėgėlių g-joje. 1947 - 1949 Göttingeno universitete studijavo lyg. kalbotyrą. Nuo 1949 m. gyveno Kanadoje. Nuo 1953 m. Kanados liet. bendruomenės Krašto tarybos narė. 1954 - 1958 šios bendruomenės Kultūros fondo pirmininkė. 1953 - 1956 Toronto lituanistinių kursų vedėja. 1957 - 1964 redagavo žrn. „Moteris“. Tyrinėjo S. M. Slavočinskio 1646 m. giesmyną, tuo tikslu 1938 m. ir 1939 m. lankėsi Lenkijoje (fotografuotinį giesmyno leidimą 1958 m. išleido J. Lebedys). Paskelbė studiją „Kiek naujos medžiagos prūsų vardynui“ (1939). Parašė liet. kalbos istorijos straipsnių, surinko liet. liaudies dainų ir pasakų iš Lazdijų ir Vilkaviškio apyl., savo gimtosios kapsų tarmės žodžių „Lietuvių kalbos žodynu“.

Maurutis Bronius

[gimė 1921 05 20 Vilkaviškyje] - visuomenės veikėjas.

1941 m. baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją. Persikėlęs į JAV, 1949 - 1985 dirbo metalo pramonės įmonėse. 1950 - 1953 lankė lituanistinę mokyklą Waterbury, CT. Aktyviai dalyvavo Waterbury LB veikloje: 1953 - 1957 sporto klubo pirmininkas, 1957 - 1961 skautų tėvų ir rėmėjų komiteto pirmininkas, 1967 - 1970 skautų stovyklos komiteto narys; pelnė LSS ordiną.

Maziliauskas Jonas

[gimė 1897 06 09 Rūdos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] - savanoris, Vyties kryžiaus kavaličius.

Mažeika Stasys

[gimė 1905 07 10 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1995 08 23] - kunigas.

Mokėsi Karklupėnų ir Virbalio pradžios mokykloje, Kybartų ir Marijampolės g-joje. Nuo 1929 m. - Kauno kunigų seminarijoje. Į kunigus įšventino vysk. P. Karevičius. 1935 - 1937 studijavo Romoje. Grįžęs buvo paskirtas Panevėžio bažnyčios rektoriumi ir dirbo iki 1945 m. Tris metus vadovavo marijonų vienuolynui ir parapijai. Uždarius vienuolyną ir marijonus išblaškus, gyveno dar išlikusiame Vilniaus vienuolyne ir buvo šv. Onos bažnyčios rektorius. Vėliau perkeltas vikaru į Varėną, po pusmetį į Mielagėnus ir Kalesninkus. Nuo 1950 m. rugsėjo administratorius Tverėčiuje, čia išdirbo 11 metų. Paskirtas Vilniaus arkivyskupijos kancleriu ir visai netrukus - šv. Mikalojaus bažnyčios vikaru adjutoriumi. 1967 06 05 skiriamas šv. Liudviko bažnyčios Maskvoje klebonu. Bažnyčia priklausė Vilniaus arkivyskupijos jurisdikcijai. Dirbo iki 1989 07 04. Paskutinius metus jau dėl sveikatos bažnyčioje šv. Mišių nebeaukodavo. Maskvos katalikai atsiveikino su juo šv. Liudviko dienoje. Jis buvo vienintelis kunigas, vienintelėje katalikų bažnyčioje Maskvoje net 23 metus. Kūnas parvežtas į Lietuvą, palaidotas Kybartuose.

Mažeikienė Liuda

[gimė 1926 08 21 Vilkaviškyje] - architektė.

1945 - 1950 studijavo Kauno universitete (iki 1946 VDU). 1951 m. baigusi KPI dirbo Miestų statybos projektavimo instituto Kauno filiale (1961 - 1983 projektų vyr. architektė). 1986 - 1995 Kauno bendrovės „Projektuotojas“ architektė. Pagal jos projektus pastatyta: Nidoje - kino teatras „Agila“ (su archit. A. Dabulskiene, 1970), poilsio namai „Rūta“ (su archit. A. Alekna, 1971), Druskininkuose - centrinė ligoninė (1972), jos gydomas (su archit. A. Dabulskiene, 1973) ir reabilitacijos (1986) korpusai, sanatorijos „Žilvinas“ gyvenamasis korpusas (su architektais K. Simonavičiumi, M. Žilaityte, 1985); Dailininkų kūrybos namai Palangoje (1969), Plungės rajoninė ligoninė (1970), Panevėžio dramos teatro rūmai (su archit. A. Mikėnu, 1980), Visagino ligoninė (su archit. K. Vytu, 1986).

Merkevičius Jonas (slap. Dragūnas)

[gimė 1916 02 23 Rūdos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1947 09 09] - savanoris.

1937 11 01 - 1939 06 10 tarnavo Lietuvos kariuomenės 9 pėst. pulke, tarnybą baigė jaun. puskarininkiu. 1940 04 13 priimtas į pasienio policiją Seinų baro 2 rajono, 1940 07 01 paskirtas Vilniaus baro 3 rajono policininku. 1942 m. įstojo į Vokietijos kariuomenę, kovojo Rytų fronte. Likviduojant Kuršo grupuotę pateko į rusų nelaisvę, pabėgo ir slapstėsi pas tėvus Būdbalių k., Liudvino vls., Marijampolės aps. Nuo 1946 m. rudens Tauro apygardos Vytauto rinktinės 3 kuopos partizanas. 1947 m. pradžioje paskirtas 2 būrio vadu, 1947 04 01 - Tauro apygardos I kuopos vadu. 1947 09 09 išdavus slėptuvės vietą žuvo (susišprogdino) Žydronių k., Marijampolės vls. ir aps. 2000 01 17 pripažintas kariu savanoriu ir 2000 01 31 suteiktas leitenanto laipsnis (po mirties).

Apdovanotas Laisvės Kovos Kryžiaus III rūšies Pasižymėjimo lapu (1950 11 03, po mirties).

Merkevičius Juozas

[gimė 1904 09 24 Sausininkų k., Bartnikų vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

Baigė g-jos 6 klases, mokytojavo Vilkaviškio aps. mokyklose. 1928 11 03 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1929 11 23 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu ir paleistas į pėst. karininkų atsargą. Gyveno Kaune, dirbo miesto savivaldybėje. Nuo 1935 m. Žemės ūkio rūmų Kaune tarnautojas.

Merkevičius Vladas

[gimė 1893 06 29 Žiūrių - Gudelių k., Paežerių vls., Vilkaviškio vls. - 1922 04 12] - savanoris, Vyties kryžiaus kavaliereus.

Mirė dėl ligos. Palaidotas Šunskų mstl. kapinėse.

Mickevičius Antanas

[gimė 1850 Čyčkų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešys, daraktorius.

Pradinę mokyklą baigė Alvite (Vilkaviškio r.). Toliau mokėsi Marijampolės g-joje. Nusilpus regėjimui, baigęs tik 3 klases grįžo į tėviškę. Po kelerių metų aplinkiniuose kaimuose pradėjo slapta mokyti vaikus. Ūkininkai stengdavosi jį nusamdyti, nes be aritmetikos ir liet. kalbos, dar mokė lotynų kalbos. Valsčiaus viršaitis ir žandarai žinojo, kad jis daraktoriauja. Nors saugojosi, bet Alvito valdinės mokyklos mokytojas jį įskundė žandarams. Darė krata, atėmė liet. elementorių. Nuo arešto ir tremties išgelbėjo vls. sekretorius, kuris atsisakė rašyti protokolą, o knygas ir sąsiuvinius grąžino daraktoriui. Buvo kviečiamas daraktoriauti ir į kaimynines apskritis (Marijampolės ir Kudirkos Naumiesčio). Trūksatant elementorių ir kt. vaikams mokyti reikalingų knygų, pats jų parsigabendavo iš M. Lietuvos. Vos neįkliuvo eidamas iš M. Lietuvos, buvo apšaudytas, bet spėjo pabėgti. Kitą kartą įskundė pauparis, prekiaavęs Marijampolėje kirilica spausdintomis knygomis. Buvo areštuotas ir nuvežtas į Kalvarijos kalėjimą, bet padėjo pažįstami ir iš kalėjimo paleido.

Mickevičius Jonas

[gimė 1923 11 15 Akelaičių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - stalius.

Drožinėti iš medžio pradėjo dar mokykloje. Tėvas gamindavo smuikus. Jo pamokytas, pradėjo dirbti kubilus, roges. Dirbo stalių dirbtuvėse, gamino baldus. Vakaraus dirbdavo verpimo ratelius - jų padaryta apie 120. 1970 - 1983 Vilkaviškyje dirbo šaltkalviu. Išėjęs į pensiją pradėjo gaminti kryžius. Pirmasis kryžius pastatytas Virbalyje, vėliau - Gižuose, Marijampolėje, Virbalio kapinėse ir šventoriuje, 2 kryžius Buraginėje.

Mickevičius Pranas

[gimė 1923 02 27 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - sportininkas.

Baigė Kybartų g-ją, vėliau sporto instruktorių kursus Vokietijoje. 1943 - 1944 buvo Kybartų krepšinio sporto klubo „Perkūnas“ valdybos narys. II pasaulinio karo pab. pasitraukė į Vokietiją. 1946 m. Lietuvos Raudonojo kryžiaus skyriaus valdybos narys, „Dienos žinių“ redakcijos darbuotojas Kasselyje. 1947 - 1949 laikr. „Žiburiai“ korektorius, sporto skyriaus redaktorius, nuo 1949 m. leidėjas. Buvo sporto klubo „Dainava“ valdybos narys, Vyriausiojo Lietuvos fizinio auklėjimo ir sporto komiteto spaudos ir informacijos atstovas. Persikėlęs į JAV, 1952 - 1953 BALFo Milwaukee, WI, skyriaus pirmininkas, 1952 - Lietuvos klubo vicepirmininkas. JAV LB Milwaukee apylinkės veikėjas. Nuo 1946 m. sporto temomis rašė į spaudą. 1951 m. „Draugo“, 1952 - 1953 „Naujienų“ sporto skyrių redaktorius; dirbo „Sporto pasaulyje“.

Mickevičius Stasys

[gimė 1896 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1942 11 Leningrade] - inžinierius aviatorius.

1912 - 1914 stalius privačiose dirbtuvėse. 1914 - 1918 lėktuvų surinkėjas Petrogrado ir Taganrogo aviacijos gamyklose. Dalyvavo darbininkų judėjime, streikuose. 1917 03 Petrograde Lietuvos rajono komiteto priimtas į RSDDP(b), gamykloje išrinktas kuopelės sekretoriumi ir kandidatu į Lietuvos sekcijos Petrogrado biurą prie RSDDP(b) Petrogrado komiteto, kur dirbo iki Spalio revoliucijos. 1917 11 - 1918 09 Lietuvos Reikalų komisariato įgaliotinis pabėgėlių reikalams Riazanės ir Tambovo gubernijose. 1918 m. su kitais organizavo 5-ąjį Vilniaus pulką, kurį laiką buvo jo komisaras. 1919 - 1920 Maskvos aviacijos mokyklos kursantas. 1922 - 1923 adm. darbuotojas Saratove ir Petrograde. 1928 m. baigęs technologinį institutą, dirbo mokslinį ir administracinį darbą aviacijos pramonėje Novgorode, Leningrade. Didžiojo Tėvynės karo metais vieno iš įtvirtintų Leningrado rajonų inžinerinių įrengimų viršininkas.

Mickevičius - Kapsukas Vincas

[gimė 1880 04 07 Būdviečių k., Vilkaviškio aps. - 1935 02 17 Maskvoje] - publicistas, kritikas.

Mokėsi Marijampolės g-joje. 1895 m. įsitraukęs į nacionalinį judėjimą, tapo varpininku, platino draudžiamą liet. literatūrą. Vėliau įsijungė į socialistinę veiklą, vienas aktyviausių 1905 m. revoliucijos veikėjų, kalintas. 1918 m. iš Maskvos buvo pasiūstas kurti sovietinę valdžią Lietuvoje, Lietuvos komunistų partijos organizatorius, Kominterno darbuotojas. Parašė straipsnių apie liet. rašytojus, aptarė jų kūrybos pobūdį, reikšmę. Vertino ne vien A. Baranausko „Anykščių šilelį“, bet ir „puikias religines giesmes, taip gerai pataikančias į vargdienių širdis“, geriausiais liet. poezijos pavyzdžiais kėlė K. Donelaičio, Maironio, P. Vaičiūčio kūrybą, ragino iš jų mokytis. Vienintelis literatūros suklestėjimo laidas jam atrodė yra glaudūs rašytojų ryšiai su darbininkais, dalyvavimas jų kovoje, marksistinė pasaulėžiūra, nors kartais kritikavo siaurą proletarinės literatūros sampratą, proletarinius rašytojus ragino mokytis meistriškumo iš „buržuazinių“ rašytojų. Paskelbė studijas „Jono Biliūno biografija“ (1917), „Julius Janonis - pirmasis lietuvių proletarinis poetas“ (1934), beletrizuotų atsiminimų kn. „Caro kalėjimuos“ (1929).

Micuta Domas

[gimė 1895 04 15 Mažučių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas.

1916 m. baigė M. Yčo g-ją Voroneže, 1917 - 1918 Charkovo universitete studijavo mediciną, 1921 - 1924 politinę ekonomiją Berlyne ir 1925 - 1926 Friburge (Šveicarijoje), kur gavo daktaro laipsnį. 1920 m. Steigiamojo Seimo Darbininkų redaktorius, 1926 - 1927 finansų ministro patarėjas, 1928 - 1941 Centrinio statistikos biuro direktorius. 1944 m. pasitraukė į Vakarus, 1949 m. išvyko į JAV. Reiškėsi ir visuomeninėje veikloje: 1917 - 1918 Charkovo liet. darbininkų sąjungos vicepirmininkas, 1917 m. atstovavo Charkovo lietuviams Petrapilio seime, 1919 m. vadovavo moksleivių ateitininkų organizacijai, 1919 - 1920 dalyvavo Darbo federacijos organizavime ir veikloje, priklausė Lietuvių verslininkų sąjungai (1938 valdyboje) ir kt. Būdamas Centrinio statistikos biuro direktorius, labai daug prisidėjo sudarant „Statistikos metraščius“, „Lietuvos statistikos biuletenius“ ir kitus leidinius. Daug rašė ekonominiiais klausimais „Tautos ūkyje“, bendradarbiavo „Ryte“, „Lietuvos Aide“ ir kt.

Mičiulis Jonas

[gimė apie 1900 Ožkabalių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] - teisininkas.

1919 m. baigė Vilniaus liet. g-ją, 1926 m. LU teisių fakultetą. Ilgesnį laiką dirbo Užnemunės teismuose, vėliau paskirtas Marijampolės apygardos teisėju, nuo 1939 10 10 Vilniaus apygardos teismo pirmininkas. Buvo nuolatinis „Teisės“ bendradarbis. Antros bolševikų okupacijos metu ištremtas į Sibirą.

Mičiulis Juozas

[gimė 1900 08 08 Ožkabalių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 2003 04 02 Anykščiuose] - pedagogas.

Mokėsi Marijampolės liet. g-joje, Lietuvos universitete. 1922 m. pavasarį universitete susiburia į studentų ateitininkų draugovę. Jis - jos narys. Ateitininkai leidžia žurnalą „Ateitis“, einantį nuo 1911 m., bet tuo metu labai pakrikusį, nes jo redaktorius Leonas Bistras dėl daugybės darbų nespėja jo tvarkyti. Nuo 1923 m. sausio Juozas Mičiulis „Ateities“ redaktorius. 1925 m. baigia studijas ir paskiriamas Panevėžio mokytojų seminarijos mokytoju. Čia parašo vadovėlį „Pedagogika ir didaktika“, kurio pirmoji laida išleista 1928 m. Jis apie pedagogiką rašė Lietuvių katalikų mokytojų draugijos žrn. „Lietuvos mokykla“. 1931 m. išsikelia į Tauragę ir tenykštėje mokytojų seminarijoje dirbuojasi dar aštuoneta metų. Čia pakartotinai išleido vadovėlį „Pedagogika ir didaktika“, parašė „Bažnyčios istoriją“ mokykloms, kuri kaip vadovėlis išleista 1935 m. 1939 m. paskirtas Marijampolės mokytojų seminarijos direktoriumi. Dar prieš okupaciją, 1940 m. gegužės mėnesį, jis buvo paskirtas Vilniaus krašto mokytojų seminarijos direktoriumi, vėliau Trakų seminarijos direktorius, bet čia į jo darbą nuolat kišosi partijos veikėjai ir saugumiečiai. Kiek vėliau dirbo Alytaus mokytojų seminarijoje, Vilniaus geležinkelininkų pirmojoje profesinėje mokykloje ir vakarinėje darbininkų mokykloje. 1947 m. vasarą kartu su keliais tūkstančiais kalinių J. Mičiulis buvo ištremtas į Šiaurę. 1955 11 24 buvo išleistas iš lagerio, grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Anykščiuose. 2001 m. „Judex“ leidykla Kaune išleido J. Mičiulio „Lietuvos istoriją“ 5000 egz. tiražu. Už išleidimą Mičiulis sumokėjo 6000 litų.

Mičiulis Pijus

[gimė 1882 09 16 Ožkabalių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1923 09 02 Kaune] - dramaturgas.

Maskvos universitete studijavo teisę. Karo metais Maskvoje, vėliau Minske dirbo nukentėjusiems dėl karo šelpti komitete. 1918 m. grįžo į Vilnių, buvo lietuvių - gudų komisijos pirmininkas, bendradarbiavo spaudoje. 1922 m. iš Vilniaus ištremtas apsigyveno Kaune, dirbo „Lietuvos žinių“ redakcijoje. Paskelbė dramas „Erškėčių taku“, „Sugriuvęs gyvenimas“ (abi 1913; pastaroji gavo „Blaivybės“ draugijos premiją). Nepublikuota liko drama „Liaudies priešas“, humoristiniai scenos kupletai „Piktžolių trejanka“, kurių dalis su pasisekimu buvo atlikti Vilniuje.

Miknaitis Sigitas

[gimė 1927 10 29 Sausininkų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - mechanikos inžinierius, visuomenės veikėjas.

Per karą pasitraukė į Vokietiją, čia 1948 m. baigė g-ją. Persikėlęs į JAV, 1956 m. Čikagos technikos koledže įgijo mechanikos inžinerijos bakalauro laipsnį. 1956 - 1986 „Automatic Electric“ bendrovės Čikagoje, IL, ir „General Telephone Electronics“ bendrovės Northlake, IL, inžinierius bei projektų vadovas. 1987 - 1992 dirbo „Electronics Pittway“ korporacijos Auroroje, IL, projektų vadovu. Padarė 6 patentuotus išradimus. Aktyviai dalyvavo LSS veikloje (nuo 1945); ASS narys (nuo 1948), 1972 - 1974 skautų tunto „Lituanica“ tuntininkas, 1976 - 1978 skautų brolijos vyr. skautininkas, 1979 - 1984 , 1991 - 1993 Skautų sąjungos tarybos pirmininkas, LSS statuto rengimo iniciatorius, Skautų stovyklų (1970, 1973, 1978, 1983, 1993) vadovas. Apdovanotas „Geležinio vilko“ ordinu.

Mikolainis Petras

[gimė 1868 05 26 Čižiškių k., Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. - 1934 01 08 Niujorke (JAV)] - leidėjas, kritikas, publicistas, knygnešys.

Liet. skaityti ir rašyti išmokė tėvas Martynas. Lankė Vištyčio valdinę pradžios mokyklą. Anksti įsijungė į knygnyšystę, bendravo su V. Kudirka. 1891 m. M. Noveskio pavarde apsigyveno Tilžėje, organizavo draudžiamos spaudos gabenimą į Lietuvą, pats ją platino. Vokiečių policijos ištremtas, 1896 m. išvyko į JAV. Įsijungė į lietuvių išeivijos kultūrinę veiklą, dirbo „Vienybėje lietuvininkų“, 1897 - 1903 ją redagavo. Prisidėjo prie Kudirkos „Raštų“ (1909) leidimo, išleido jo „Laisvas valandas“, „Kankles“, kelias dešimtis kitų rašytojų, mokslo populiarinimo knygų. Visuomenės ir kultūros klausimais rašė „Varpe“, Ūkininke“, „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgoje“, „Vilniaus žiniose“, „Šaltinyje“, „Viltyje“, „Lietuvos žiniose“ ir kt. „Vienybėje lietuvininkų“ 1900 - 1901 paskelbė recenzijų, jose davė įžvalgių Lazdynų Pelėdos, Bitės, Margalio, A. Burbos, P. Pakalniškio kūrybos vertinimų.

Mykolaitis Vytautas

[gimė 1896 03 18 Kaupiškų k., Vilkaviškio aps. - 1965 12 26 Filadelfijoje, PA] - teisininkas, visuomeninkas. Baigė g-ją Kaune, 1930 m. VDU Teisių fakultetą. Vėliau tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Nuo 1939 m. dirbo teisėju, teisėju - tvarkytoju Vilniaus apylinkės teisme. Dalyvavo visuomeninėje veikloje: Lietuvos teisininkų draugijos, Atsargos karininkų sąjungos valdybos narys, Šaulių sąjungos būrio vadas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Filadelfijoje. Buvo Lietuvių teisininkų draugijos, JAV LB Filadelfijos apylinkės valdybos narys. Teisės klausimais rašė į spaudą.

Mikūnas (Mikalavičius) Vytautas

[gimė 1922 01 05 Pilviškių k., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, skautų veikėjas. Mokėsi Pilviškių ir Kauno mokyklose. Iki 1943 m. studijavo ekonomiką Vilniaus universitete. Pasitraukęs į Vokietiją, iki 1949 m. mokėsi Alberto Ludwigo universitete Freiburge; buvo Lietuvių studentų sąjungos Vokietijoje centro valdybos narys (1947). Persikėlęs į JAV, 1958 - 1986 dirbo Čikagos, IL, sanitarinio rajono mechanikos sk. projektuotoju. Parengė ir redagavo knygas: „Vydūno Laiškai skautams“ (1978), „Mano Tėvynė“ (1993), J. Jakšto „Nepriklausomos Lietuvos istorija“ (1992), „Vydūno fondui 40 metų“ (1993). Biuletenio „Ad meliorem“ (1962 - 1964), žrn. „Mūsų Vytis“ (1990 - 1994) redaktorius, „Skautų aido“, „Draugo“, LE bendradarbis. Dalyvavo skautų veikloje (nuo 1932): Vydūno jaunimo šalpos fondo valdybos reikalų vedėjas (1952 - 1954) ir valdybos pirmininkas (nuo 1966), korp. „Vytis“ centro valdybos pirmininkas (1953 - 1956), ASS vadijos pirmininkas (1962 - 1964), LSS pirmijos narys (1973 - 1975). Norvegų - lietuvių draugijos, Vydūno draugijos Vilniuje garbės narys. Parengė monografiją apie Pilviškių apylinkes. Pelnė LSS ordinus: „Už nuopelnus“ (1948), „Lelijos“ (1968), „Padėkos“ (1971), „Geležinio vilko“ (1984).

Milčiūnas Vincas

[gimė 1892 Didžiųjų Šelvių k., Augalų vls., Vilkaviškio aps. - 1937 03 01 Laukiniuose Šunkariuose (Šakiai)] - knygnešys.

Su broliu Mykolu pradėjo nešti ir platinti liet. spaudą. Buvo įkliuęs, kalėjo Kalvarijos kalėjime. Paleistas vėl gabeno liet. spaudą. 1900 m. iš M. Lietuvos nešdami spaudą sargybinių buvo apšaudyti, Milčiūną sužeidė į koją. Apie metus gydėsi Karaliaučiaus ligoninėje, bet visiškai nepasveiko. Brolis Mykolas pabėgo į JAV.

Mileris Jurgis

[gimė 1894 04 12 Pajevonio k. ir vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas.

Mokėsi Pajevonyje, vėliau mokėsi Vilkaviškio g-joje. Pirmajam pasauliniam karui prasidėjus, pasitraukė į Rusiją ir tęsė mokslą Voroneže. Grįžęs į Lietuvą, 1918 m. lankė vokiečių organizuotus kursus mokytojams Marijampolėje. Tais pačiais metais išvyko į Vilnių, kur buvo mokytoju liet. vaikų prieglaudoje ir pats mokėsi „Ryto“ draugijos mokytojų seminarijoje. 1922 m. lenkų ištremtas iš Vilniaus kartu su 33 lietuvių ir gudų veikėjais. Atsidūręs Kaune, mokytojavo Kauno miesto II pradžios mokykloje, 1923 m. paskirtas tos pačios mokyklos vedėju. Savo pedagoginėje veikloje pasižymėjo dideliu darbštumu, sąžiningumu ir organizaciniais gabumais.. Veikliai dalyvavo „Vilniui vaduoti“ ir „Lietuvių katalikų mokytojų“ sąjungose. Bendradarbiavo spaudoje. Išvertė A. K. Greeno „Dingusi mergaitė“ (1937).

Miliauskaitė Nijolė

[gimė 1950 01 23 Keturvalakių k., Vilkaviškio aps.- 2002 03 25 Druskininkuose] - poetas.

1973 m. baigė VU lituanistiką. Dirbo centriniame archyve, Knygų rūmuose, laikr. „Kalba Vilnius“. Išleido eilėraščių rink. „Uršulės S. portretas“ (1985), „Namai, kuriuose negyvensim“ (1988), „Uždraustas įeiti kambarys“ (1995). Už pastarąjį pelnė Rašytojų sąjungos premiją. Poetė yra pelniusi ir Jotvingių premiją. Už rinktinę su naujų eilėraščių rink. „Sielos labirintas“ (1999) apdovanota Nacionaline kultūros ir meno premija (2000). Mirė Druskininkuose, palaidota Vilniuje, Antakalnio kapinių Rašytojų kalnelyje. 2003 m. Lietuvos rašytojų sąjunga išleido apie poetę N. Miliauskaitę atsiminimų knygą „Moteris su lauko gėlėmis“.

Miliauskas Jurgis

[gimė 1897 11 23 Alvito k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1971 05 24] - savanoris.

Turėjo jaunesniojo puskarininkio laipsnį. Tarnavo 2 pėst. Algirdo pulke. Apdovanotas Vyties kryžiumi.

Miliauskas Viktoras

[gimė 1908 07 11 Baltrakio k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 2000 12 05 Kaune] - gydytojas.

1929 06 20 baigė Šakių „Žiburio“ g-ją. 1929 11 01 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1930 11 30 baigė Karo mokyklą pėst. ats. jaun. leitenanto laipsniu. Mokytojavo Plokščių vls. 1930 - 1938 studijavo VDU Medicinos

fakultete, 1938 01 19 baigė VDU, įgijo gydytojo kvalifikaciją. 1938 02 16 pakeltas į leitenantus. 1938 02 24 priimtas į karinę tarnybą ir paskirtas į Karo ligoninę. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių diviziono 234 šaulių pulko medicininės pagalbos punkto viršininku. 1942 - 1944 dirbo Marijampolės miesto ligoninės chirurginio skyriaus gydytoju, nuo 1944 m. - Kauno klinikų ausų, nosies ir gerklės skyriaus asistentu. Mirė Kaune, palaidotas Romainių kapinėse.

Milkovaitis Karolis

[gimė 1915 03 28 Pilviškių k., Vilkaviškio aps. - 2005] - visuomenės veikėjas.

1940 - 1944 dirbo Kauno miesto Priešgaisrinėje apsaugoje; kapitonas. Per nacių okupaciją nuo vok. prievolių apsaugojo - 250 Kauno valdininkų, organizuodamas neva reikalingus priešgaisrinės ir priešlėktuvinės apsaugos pagalbinis būrius ir skaitydamas jiems paskaitas. 1943 - 1944 žrn. „Policija“ ugniagesybos skyriaus redaktorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Buvo Rendsburgo ir Lübecko liet. pabėgėlių stovyklos komendantas, LB skyriaus pirmininkas. Rašė į liet. spaudą. 1950 m. persikėlė į JAV. Čikagoje, IL, baigė Belmonto Technikos mokyklą. Dirbdamas plastmasinių gaminių liejimo formų konstruktoriumi projektuotoju, 4 metus vakarais Allied Technikos institute studijavo pramonės inžineriją. Buvo ALTS Čikagos sk. pirmininkas. 1976 - 1987 LŠS pirmininkas, nuo 1987 m. garbės narys. 1983 - 1987 Vasario 16-osios g-jos rėmimo centro komiteto pirmininkas. Nuo 1971 m. Lietuvių žurnalistų sąjungos narys, nuo 1991 m. centro valdybos pirmininkas. Nuo 1985 m. žrn. „Pensininkas“ redaktorius. Čikagos Jaunimo centro tarybos narys. Dienraščio „Draugas“ išlaidavimo renginių komiteto vicepirmininkas. R. Kalantos paminklo Čikagoje sumanytojas ir statybos darbų vykdytojas. Laisvės kovų paminklo Čikagoje atnaujinimo komiteto pirmininkas. Gen. prof. S. Dirmanto pagerbimo komiteto sekretorius; jo biografiją aprašė periodikoje. Įvairių renginių, žymių žmonių pagerbimo komitetų pirmininkas, narys. Parašė eilėraščių rink. „Ledinės kregždės“ (1983), „Saulėtekio upės“ (1984), rinktinę „Akimirkų amžinybės“ (1991), romaną „Slibinų miške“ (1990), pjesę „Pavardžių atletuvinimo biuras“ ir apysaką „Laukinukė“.

Apdovanotas DLK Gedimino ordino Riterio kryžiumi, Šaulių žvaigždės medaliu, LŠS pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“.

Mlynarskis Emilis

[gimė 1870 07 18 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1935 04 05 Varšuvoje] - lenkų kompozitorius, smuikininkas, dirigentas.

1890 m. baigė Sankt Peterburgo konservatoriją. Nuo 1890 m. kaip smuikininkas koncertavo Sankt Peterburge, Kijeve, Odesoje, Vilniuje, Varšuvoje, daugelyje Vokietijos miestų, Londone. 1893 - 1897 dėstė Imperatoriškojoje muzikos mokykloje Odesoje; prof. (1894). Nuo 1897 m. Varšuvoje rengė nuolatinis simf. koncertus, buvo jų dirigentas. Varšuvos filharmonijos vienas įkūrėjų ir dirigentų. 1904 - 1907 ir 1919 - 1922 Varšuvos konservatorijos direktorius. 1910 - 1916 Škotijos orkestro, 1919 - 1929 Varšuvos operos teatro dirigentas ir meno vadovas. Sukūrė operas „Ligija“ („Ligia“ - 1898, nebaigta), „Vasaros naktis“ („Noc letnia“ 1912 - 1913), simfoniją F-dur „Lenkija“ („Polonia“, 1910), 2 koncertus smuikui ir orkestrui (d-moll, 1897 ir D-dur, 1916), dainų. Rėmė M. K. Čiurlionį, S. Šimkų, B. Grincevičiūtę.

Mockevičienė - Šeidytė Alma

[gimė 1906 03 19 Pajevonio k., Vilkaviškio aps. - 1951 11 24 Derbyje (D. Britanija)] - gydytoja, visuomenės veikėja.

1926 m. baigė Šakių „Žiburio“ g-ją. Studijavo VDU mediciną ir baigė 1934 m. Buvo pradėjusi specializuotis vaikų ligose, bet ištekėjusi tą darbą nutraukė. 1937 m. išvažiavo į Klaipėdą. 1939 m. vokiečiams užėmus Klaipėdą, grįžo į Šakių aps. pas tėvus, o vėliau persikėlė į Alytų. Antrojo pasaulinio karo metu su šeima atsidūrė Vokietijoje. 1948 m. išvyko pas vyrą į D. Britaniją. Lietuvoje yra dirbusi „Motinos ir vaiko“ žurnale ir radijo „Sveikatos patarėjyje“. Su dr. V. Tercijonu išleido kn. „Vaikų apendicitai“ (1937).

Montvila Juozas

[gimė 1923 04 04 Opšrūtų k., Vilkaviškio aps.] - dramaturgas.

Baigė mokytojų kursų Marijampolėje ir VPI Fizikos - matematikos fakultetą. Mokytojavo Vilkaviškio, Kybartų, Plungės ir Vilniaus vid. mokyklose. Parašė dramas „Kryžkelės“ (1959 - 1960), „Mirusieji prabyla“ (1960), „Audra“ (1961 - 1962), „Mundurai ir chalatai“ (1982), „Didysis geismas“ (1983), „Gintarėliai“ (1960, antras variantas 1983), „Sąžinės šešėly“ (1984), „Ieva“ (1986), „Sakyk mirčiai - ne“ (1986), „Kūčių vakarą“ (1988), „Vilbara“ (1990), „Kodėl?“ (1992).

Motekaitienė - Blauzdžiūnaitė Izabelė

[gimė 1909 08 06 Geisteriškių k., Vilkaviškio aps. - 1985 09 28 Čikagoje, IL] - dainininkė (dramatinis sopranas), pedagogė.

Baigusi Marijampolės g-ją, 1930 - 1937 studijavo VDU Humanitarinių mokslų fakultete. 1934 - 1937 redagavo „Naująją vaidilutę“. Parašė straipsnių, eilėraščių, novelių. Į lietuvių kalbą išvertė A. Malraux „Kraujas ir opiumas“ (1939). Baigė Kauno konservatoriją. 1942 m. debiutavo Kauno didžiajame teatre (G. Verdi „Aida“). 1942 - 1944 dainavo operoje, radiofone, surengė solo koncertų didesniuose miestuose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1944 - 1949 su Lietuvos operos solistų grupe - 300 koncertų surengė Vokietijoje, 23 D. Britanijoje, atliko programą Hamburgo radiofone. 1949 m. persikėlė į JAV. Koncertavo JAV ir Kanadoje. 1950 m. „Great Northern“ teatre Čikagoje sukūrė Leonoros vaidmenį G. Verdi operoje „Trubadūras“. 1952 m. laikr. „Chicago Tribune“ muz. festivalyje laimėjo premiją. Turėjo savo dainavimo studiją, su mokiniais pastatė G. C. Menotti operą „Telefonas“. Surengė religinių koncertų Jėzuitų koplyčioje Čikagoje. Čikagos liet. operai į lietuvių kalbą išvertė libretų. Į plokšteles įdainavo Kalėdų giesmių, duetų su A. Kalvaityte.

Nagornockis Vincas

[gimė 1869 04 23 Vištyčio k., Vilkaviškio aps. - 1939 05 25 Baltimorėje, JAV] - dramaturgas.

Pasimokęs Vištyčio pradžios mokykloje, turėdamas 13 metų, jis buvo tėvų išsiųstas pas seserį į Brukliną, JAV; čia jis lankė mokyklą, bet mokslą turėjo nutraukti ir išmoko siuvėjo amato. Po kelerių metų persikėlė į Baltimorę, kur dirbo siuvykloje, o laisvalaikiu mokėsi. Baltimorėje aktyviai įsijungė į lietuvių kultūrinį darbą, ypač į teatro mėgėjų veiklą. Matydamas lietuviškų scenos veikalų stoką, jis pats ėmėsi kūrybinio darbo ir parašė nemaža dramų. JAV buvo išsp. šios penkiaveiksmės istorinės tragedijos: „Živilė, dukterė Karijoto“ (1905), „Pilėniečiai“ (1908), „Rūtvilė, Žemaitijos mergelė“ (1911) ir „Vytis kankinys“ (1936), 3 veiksmų drama iš baudžios laikų „Doros sargas“ (1921), 4 veiksmų komedija „Bijūnelis“ (1925). Rankraščiuose liko 3 veiksmų tragedija „Revoliucijos viltis“ (parašyta 1907), Baltimorės lietuvių tautinio knygyno 25 m. sukakčiai paminėti skirtas 1 veiksmo vaizdelis „Knygynas šventame ažuole“ (1933), „Virš teisės“. 30 metų jo kūrybinio darbo proga buvo apdovanotas DLK Gedimino 5 laipsnio ordinu (1933).

Naikelis Stasys

[gimė 1886 Vilkaviškio aps. - 1969 Čikagoje, IL] - gydytojas, visuomenės veikėjas.

Atvykęs į JAV, 1916 m. baigė Čikagos medicinos ir chirurgijos koledžą. Čikagoje vertėsi privačia gydytojo praktika. Dalyvavo I pasaul. kare. Priklausė SLA, „Sandarai“, „Tėvynės mylėtojų“ draugijai. Buvo S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą garbės rėmėjas. Bendradarbiavo liet. spaudoje. 1929 m. Lietuvos universitetui nusiuntė apie 120 knygų ir žurnalų. Palaidotas Lietuvių tautinėse kapinėse.

Naris (Narijauskas) Pranas

[gimė 1927 01 25 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - statybos inžinierius, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Klaipėdos, Kauno ir Vilniaus g-jose. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 m. baigė Eichstätto liet. g-ją (g-joje priklausė skautams); 2 metus studijavo Aukštojoje technikos mokykloje Karlsruhe pirmininkas. 1949 m. atvyko į JAV, nuo 1952 m. dirbo Čikagos, IL, statybos bendrovėse inžinieriumi, projektuotoju, vyr. inžinieriumi, projektų vyr. inžinieriumi. Dirbdamas 1963 m. bakalauro laipsniu baigė Iliojaus technologijos institutą (statybos inžinerija); įgijo inžinieriaus praktikos teises. Projektavo pramonės įmones, daugiaaukščius gyv. namus, tiltus, hidroelektrines, 1984 - 1985 Pakistane - hidroelektrinių užtvankas. Veikė „Šviesoje“ (nuo 1950), vėliau - „Santaroje - Šviesoje“. Dainavo Čikagos liet. operoje (17 metų); 1969 m. valdybos narys. Priklausė ALIAS (1981 - 1984 valdybos narys). Nuo 1995 m. bendradarbiavo „Pasaulio lietuvyje“, „Dirvoje“, Technikos žodyje“.

Narjaukas Jurgis

[gimė 1876 04 21 Parausių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1943 01 27 Telšiuose] - kunigas, literatas, vertėjas, spaudos platintojas.

Baigė Paežerių pradžios mokyklą, 1893 m. - Marijampolės g-ją, 1899 m. Seinų kunigų seminariją. 1899 - 1902 studijavo teisę Romoje ir du metus Fribure. Į Lietuvą grįžo 1903 m. ir vikaravo Liubave. Parapijoje įvedė kas antrą savaitę lietuviškas giesmes. Labai uoliai ėmėsi švietėjiškos, kultūrinės veiklos. 1905 m. paskirtas Seinų katedros vikaru. Gyvendamas Seinuose palaikė ryšius su knygnešiais, draudžiamos lietuviškos spaudos gaudavo iš platintojų. 1905 m. Seinuose su bičiuliais įkūrė lietuviškos spaudos spausdinimo bendrovę ir spaustuve, kurios pirmuoju vedėju pats ir buvo. Vėliau buvo perkeltas į Kauno kunigų seminariją, o vėliau į Telšių kuriją. Pirmąjį pasaulinį karą praleido Rusijoje, buvo bolševikų kalinamas. Dirbo ir visuomeninį darbą - organizuodavo lietuviškus chorus, bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje, užrašė

liaudies dainų ir melodijų. Rašė religiniais ir teisės klausimais. Išvertė Dantės „Dieviškąją komediją“, Ovidijaus kūrinį (pasirašinėjo slap. Balsys ir kt.).

Narkus (Narkevičius) Jonas

[gimė 1912 06 23 Galkiemio k., Vilkaviškio aps. - 1991 03 11 Lawrence, MA] - vargonininkas, chorvedys. 1932 - 1939 studijavo Kauno konservatorijoje (baigė J. Bendoriaus vargonų klasę). 1940 m. Kauno Įgulos bažnyčioje surengė vargonų muzikos koncertą. Iki 1944 m. buvo Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios choro vadovas. Vilniuje gyvendamas parašė muz. recenzijų. 1946 - 1949 studijavo Stuttgarto aukštojoje muzikos mokykloje. Vadovavo liet. stovyklos chorui. 1949 - 1959 vargonininkavo ir vadovavo chorui Cambridge, MA, nuo 1959 m. - Lawrence. Su solistais ir choris surengė religinės muzikos koncertų.

Narušis Julius

[gimė 1946 02 18 Vilkaviškyje] - skulptorius. 1970 m. baigė dizainą LTSR valstybiniame dailės institute. Parodose dalyvauja nuo 1972 m. Surengė personalines parodas Marijampolėje (tuomet Kapsukas, 1975), Vilniuje (1976). Dirbo simpoziume Smiltynėje (1977), Idževane (Armėnija, 1978). Nuo 1976 m. LTSR dailininkų sąjungos narys. Kuria mažųjų formų skulptūras, paminklus (Kapsukui Marijampolėje, 1980; nukeltas).

Natkevičius Vincas

[gimė 1918 11 06 Ožkabalių k., Vilkaviškio aps. - 1999 06 26 Viernheime (Vokietija)] - literatūros ir kultūros tyrinėtojas. Baigė Vilkaviškio g-ją. 1938 - 1942 studijavo VDU ir VU lietuvių k. ir literatūrą bei filosofiją, 1945 - 1949 Tübingeno universitete filosofiją ir sociologiją. Karo metais mokytojavo Kauno ir Alytaus g-jose, 1945 - 1957 Vasario 16-osios g-joje Hüthenfelde (Vokietija). Ateitininkų organizatorius ir vadovas, buvo lietuvių k. lektoriumi Frankfurto universitete, vienas iš Europos lietuvių studijų savaičių rengėjų. Paskelbė visuomeninių, filosofinių bei literatūrologinių straipsnių, studijų. Išleido monografiją „Jonas Grinius: Žydrojo romantizmo besiilgint“ (1992). Straipsniuose, paskelbtuose Lietuvoje bei užsienyje, analizavo A. Jasmanto (Maceinos), J. Baltrušaičio, V. Mačernio, P. Orintaitės, Maironio, K. Donelaičio kūrybą, rašė apie naujosios liet. prozos autorius (R. Kašauską, S. T. Kondrotą ir kt.). Straipsnį „Didžiųjų vertybių problema“ paskelbė kn. „XX a. lietuvių literatūra“ (1994). Savo darbuose akcentuoja vertybių problemą.

Naujokaitis Jonas

[gimė 1912 Bartninkų k., Vilkaviškio aps.] - gydytojas. 1936 m. baigęs VDU Medicinos fakultetą, dirbo Kauno Raudonojo Kryžiaus ligoninėje. 1939 m. dėdės pakviestas atvyko į JAV apžiūrėti Pasaulinės parodos. Kilus Antrajam pasauliniam karui liko Amerikoje, išlaikė egzaminus ir įgijo praktikos teisę Indianos, Niujorko ir Kalifornijos valstijose. Claremonte, CA, vertėsi privačia gydytojo praktika.

Naujokaitis Mykolas

[gimė 1915 09 02 Bartninkų k., Vilkaviškio aps. - 2004 05 17 San Diege, Kalifornijoje] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė pradinę mokyklą Bartninkuose, Alytaus g-ją, Karo mokyklą Kaune, VDU Teisių fakultetą. Dirbo Kaune teisėju. Priklausė skautams: studijų metais korp. „Vytis“ valdybos narys, Lietuvos skautų atstovas estų, latvių, suomių, švedų skautų stovyklose. 1940 m. sovietams okupavus Lietuvą, buvo vienas antisovietinio pogrindžio organizatorių, Vilniaus antibolševikinio centr. štabo narys. 1941 m. slapta nuvyko į Berlyną pas ten veikusią Lietuvos rezistencijos vadovybę. Grįžtantį pasienyje sunkiai sužeidė sov. sargybiniai. Iš Tauragės ligoninės perdavė dalį žinių rezistentų vadovybei Kaune ir Vilniuje. 1941 m. kalintas Kaune, kankintas, nacių okupacijos pradžioje išlaisvintas. Dalyvavo antinacinėje veikloje; buvo vienas Lietuvių fronto vadovų. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1947 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Kalifornijoje. Dirbo plieno gamykloje inžinieriumi. Buvo Ramiojo vandenyno rajono skautų vadas, garbės teismo pirmininkas, vyr. skautininkas. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę 1996 06 10 suteiktas dim. leitenanto laipsnis, 1998 01 28 pripažintas kariuomenės savanoriu. Apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi (1998), Savanorių madaliu (2001), JAV lietuvių - Šaulių žvaigždės (1997), skautų „Geležinio Vilko“ (1980), Lelijos (1975), Pažangumo (1971) ordiniais.

Navickaitė Angelė

[gimė 1920 11 29 Gudelių k., Vilkaviškio aps. - 2005 05 01] - skulptorė.

1950 m. baigė skulptūrą Kauno taikomosios dekoratyvinės dailės institute. Parodose dalyvavo nuo 1951 m. Nuo 1957 m. LTSR dailininkų sąjungos narė. Gyveno Vilniuje.

Navickaitė Konstancija

[gimė 1923 03 19 Gudelių k., Vilkaviškio aps.] - skulptorė.

Baigė Vilkaviškio g-ją, Marijampolės mokytojų seminariją, Taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutą Kaune, studijavo skulptūrą. Jau diplominiam darbui rinkosi temą, kuri vėliau tapo jos kūrybos leitmotyvu. Tai - moters, motinystės tema. Pamėgo terakotą. Daug darbų sukūrė šia tematika, dalį - iš marmuro. Rašė eilėraščius. Parodose dalyvauja nuo 1950 m., surengė personalinę parodą Vilniuje (1973). Nuo 1952 m. LTSR dailininkų sąjungos narė. Kuria figūrines skulptūras.

Navickas Jonas

[gimė 1895 01 02 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1941 09 02 Worcester, Mas. (JAV)] - kunigas, teologijos daktaras.

1909 m. Seinuose baigė mokyklą ir įstojo į Vilkaviškio g-ją. 1911 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją, bet mokėsi tik du metus. Išvyko į JAV. Įstojo Niujorke į vyskupijos kolegiją ir tuoj įsijungė į lietuvių jaunimo katalikiškų organizacijų veiklą. 1914 m. įstojo į vienuoliją. Pradėjo studijuoti Baltimorės kunigų seminarijoje. Nuo 1919 m. studijuoja Friburo universitete ir 1922 m. baigia apgindamas daktaro disertaciją. Įšventintas kunigu, pirmųjų mišių grįžta laikyti į Lietuvą - Virbalį. Grįžta vėl į JAV, dirba misionieriaus darbu. 1925 m. pereina pas marijonus. 1926 m. paskiriamas naujai įkurtos marijonų kolegijos rektoriumi. Nuo 1939 m. JAV marijonų provincijolas. Daug darbo įdėjo, norėdamas Marianapolį padaryti ne tik mokslo įstaiga, bet ir šventove: kolegijos parke įtaisė meniškus lietuviško stiliaus Kryžiaus kelius. Nuo 1908 m. pradėjo rašinėti „Šaltinėliui“ (slapyvardžiu Pleikys, J. Vienuolis, J. Piktupelis). Nuo 1913 m. rašė „Draugui“, „Ateičiai“, „Šaltiniui“, „Lietuvai“, „Vilčiai“, o daugiausia „Moksleiviui“. 1915 m. bendradarbiavo „Darbininke“, „Tautos rytojyje“, „Pažangoje“, „Studentų žodyje“, „Draugijoje“, „Tiesos kelyje“ ir kt. Taip pat rašė ir į angliškų laikraščius. J. Širvinto slapyvardžiu ir kriptonimu yra išvertęs ir išspausdinęs J. Berthier „Mūsų tikėjimas“ (1919), „Šv. Novena“ (1932), A. Coughland „Pranašystė“ (1937), „Du vainikai“ (1938), K. K. Romanov „Žydų karalius“ (1938), „Byla kunigo su salūninku arba išloštas doleris“ (1938).

Navickas Juozas (pravardė Kupeckis arba Kupriukas)

[gimė 1877 Matuliškių k., Vilkaviškio aps. - 1934 11 19 Masačusetse (JAV)] - knygnešys.

Baigė valdinę pradžios mokyklą Vilkaviškyje. Daugiau nesimokė, buvo silpnos sveikatos. Dar vaikystėje dėl nugaros traumos išaugo kupra. Pamėgo knygas, daug skaitė. Tėvų namuose dažnas svečias būdavo knygnešys Juozas Kancleris, kuris prikalbino gabenti liet. spaudą iš M. Lietuvos. Susikūrus „Sietyno“ draugijai (1895), tapo jos nariu. Liet. spaudą imdavo Tilžėje. Paėmęs atneštą spaudą, paslėpdavo ją pas kaimynus Bernikį ir Rumbavičių įrengtose slėptuvėse. Turėjo slėptuvę ir Obšrūtėlių k. (Marijampolės r.) pas valstietį Praną Viltrakį. Iš čia spaudinius nuveždavo į Pilviškius Stasiui Matulaičiui ir Juozui Kačergiui Naudžių k. (Vilkaviškio r.), spaudinius slėpdavo pas Juozą Rimšą. Likvidavus „Sietyno“ draugiją liet. spaudiniais aprūpindavo „Artojų“ draugiją. 1902 m. įstojo į LSDP Suvalkijos organizaciją. Aktyviai dalyvavo 1905 m. revoliucijoje: organizuodavo mitingus ir juose kalbėdavo. Bendradarbiaudamas su A. Verbyla atveždavo iš M. Lietuvos socialdemokratinės spaudos. Prasidėjus persekiojimams, vengdamas arešto, slapta išvyko į JAV. Buvo parašęs atsiminimus, bet po mirties giminės juos sudegino.

Navickas Juozas Leonas

[gimė 1930 05 31 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1998 11 02 Bostone, MA] - filosofas.

1948 m. baigė liet. g-ją. Sheinfelde, Vokietija. Persikėlęs į JAV, 1948 - 1949 studijavo Hartfordo moderniuju k. institute, 1951 - 1953 Leuveno katal. universitete Belgijoje. Studijas tęsė Fordhamo universitete Niujorke, kur apgynė filosofijos doktoratą. Dėstė filosofiją Kingo koledže, nuo 1978 m. profesorius. Nuo gimnazijos laikų veikė ateitininkų organizacijoje. 1964 - 1980 LKMA Naujosios Anglijos židinio pirmininkas. Buvo VDU Atkuriamojo senato narys. Nuo 1966 m. priklausė Amerikos katal. filosofų asociacijai. Parašė kn. Apie Hegelio filosofiją „Consciousness und Reality: Hegel's Philosophy of Subjectivity“, straipsnių anglų k. apie V. Solovjovo, N. Loskio, M. Schelerio ir kt. autorių filos. veikalus. LKMA išleido kn. „Vertybės ir dorovė. Moralinės filosofijos pagrindai“ (1988), LKMA leidiniuose paskelbta J. L. Navicko straipsnių apie žmogaus esmę, vertybių prasmę, rusų filosofijos pradininkus. Daug straipsnių išspausdino žrn. „Aidai“. LE bendradarbis.

Navickas Stasys

[gimė 1889 09 14 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1962 09 21 Clevelande, OH] - kapelmeisteris, kompozitorius, vargonininkas, pedagogas.

1908 m. Kaune baigė J. Naujalo vargonininkų kursą. 1910 - 1914 tarnavo Rusijos kariuomenėje Sankt Peterburge, grojo pučiamųjų orkestre. 1914 - 1917 Rusijos kariuomenės kapelmeisteris. Grįžęs į Lietuvą, įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1920 m. buvo paskirtas komendantūros orkestro kapelmeisteriu. 1921 m. konservatorijoje gavo kapelmeisterio diplomą. 1930 m. Klaipėdo konservatorijoje įgijo muz. mokytojo diplomą. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į JAV. Sukūrė kūrinių pučiamųjų orkestrui pynės „Linksmas valandėlė“, „Pavasario balsai“, maršų, valsų, chorui „Kantata Dariui ir Girėnui“, giesmių, dainų, operetę „Karalaitė tikroji teisybė“, kūrinių fortepijonui (preliudų, maršų, mazurkų), kūrinių balsui ir fortepijonui, harmonizavo liet. liaudies dainų. Gyvendamas Lietuvoje bendradarbiavo „Muzikos baruose“.

Navickas Valentinas Vytautas

[gimė 1923 06 26 Vaitų k., Vilkaviškio aps.] - poetas.

Baigė Lietuvos veterinarijos akademiją (1946). Išleido eilėraščių rink. „Saulėgrįža“ (1989), „Kryžkelės“ (1991), „Meilės paukštė“ (1993), „Vyturio išpažintis“ (1994), „Prabilo tėviškės beržai“ (1995), „Žirge, nešk, mielajai saulei“ (1996), „Atsigerk iš mano šulinio gilaus“ (1997), „Žydėk, nevysk dar, mano gėle!“ (1998), „O širdis dar vis dainuoja“ (1999), „Žiū, nunoko pievoj kmynai“ (2000). Dominuoja Suvalkijos lygumų, Lietuvos praeities, žmogaus taurumo temos.

Nėris Salomėja (tikr. Bačinskaitė - Bučienė)

[gimė 1904 11 17 Kiršų k., Vilkaviškio aps. - 1945 07 07 Maskvoje.] - poetė.

1919 - 1924 mokėsi Vilkaviškio g-joje, priklausė ateitininkų organizacijai. 1923 m. „Ateityje“ (Nr. 2) išspausdintą eilėr. „Pajūry“ pirmą kartą pasirašė slp. Nėris. 1924 - 1928 studijavo Lu Teologijos ir filosofijos fakultete lietuvių literatūrą, vokiečių k. ir literatūrą, pedagogiką, įsijungė į „Šatrijos“ meno draugijos veiklą. 1928 - 1931 Lazdijų g-joje dėstė vokiečių kalbą. Pirmasis poezijos rink. „Anksti rytą“ (1927) - jaunystės svajonių ir jausmų išraiška. Tiek šioje knygoje, tiek rink. „Pėdos smėly“ (1931) eilėraščiai labiausiai yra veikiami romano poetikos. 1931 m. S. Nėris persikėlė į Kauną, redagavo universiteto leidžiamus tautosakos rinkinius, vertė iš vokiečių k. prozos kūrinius. 1934 - 1936 mokytojavo Panevėžio mergaičių g-joje. 1936 m. susituokė su skulptoriumi B. Bučiu ir nuo 1937 m. rudens įsikūrė Palemonė. Ligi 1940 m. vasaros mokytojavo Kaune. 1935 m. išleido eilėraščių rink. „Per lūžtantį ledą“, skirtą žuvusių Dariaus ir Girėno atminimui, 1938 m. eilėraščių rink. „Diemedžiu žydėsiu“ (1938 valstybinė premija), 1940 m. „Poemą apie Staliną“, prosopietines poetas „Bolševiko kelias“, „Keturi“ (pirmoji skirta Leninui, antroji 1926 m. sušaudytų Lietuvos komunistų vadų atminimui). 1940 m. išleido tautosakos motyvais parašytas poetas „Eglė žalčių karalienė“, „Našlaitė“. Prasidėjęs karui, pasitraukė į Rusiją, gyveno Penzoje, Ufoje, Maskvoje. Į Lietuvą grįžo 1944 m. Maskvoje išėjo rink. „Dainuok širdie, gyvenimą“ (1943), Kaune - „Lakštingala negali nečiulbėti“ (1945). Poetė buvo sudariusi karo metų eilėraščių rink. „Prie didelio kelio“, tačiau leidykla knygą pertvarkė pagal sovietinei poezijai keliamus reikalavimus ir išleido pavadinimu „Lakštingala negali nečiulbėti“. „Prie didelio kelio“ išleista tik 1994 m. S. Nėries poezijos tradicija - viena gyvybingiausių lietuvių poezijoje. Poezijos vertimų knygos išleistos latvių, baltarusių, ukrainiečių, turkmėnų, bulgarų, čekų, anglų kalbomis.

Nešukaitytė - Malinauskienė Irena

[gimė 1931 04 18 Lygumų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - mokytoja, visuomenės veikėja.

Mokėsi Marijampolės mokytojų seminarijoje, VU. Kai gyvenimas pasidarė sunkus pradėjo eiliuoti. Rašė į spaudą apie „Tremtinio“ choro veiklą, sudarė jo istoriją. Jos „Daina apie Pagramantį“ išspausdinta to paties pavadinimo leidinyje, ji dainuojama įvairiomis progomis. Ji užrašė apie 300 liaudies dainų į Lietuvių literatūros ir tautosakos institutą. Užrašė daug politinių kalinių ir tremtinių atsiminimų. „Kraštotyros skaitinių“ serijos leidinyje „Pagramantis“ įdėti I. Malinauskienės užrašyti pagramantiškių prisiminimai „Mūsų buvo daug“, „Tai smagu buvo Pagramantyje“, „11 metų be Tėvynės“.

Nezgada Vytautas

[gimė 1930 02 16 Rėčiūnų k., Vilkaviškio aps.] - inžinierius, išradėjas, profesorius, visuomenės veikėjas.

1944 m. rudenį vokiečiams besitraukiant šeima buvo išvežta į Vokietiją, iš kurios sugrįžo 1947 m. Mokėsi Vištyčio progimnazijoje, Kauno politechnikos instituto Mechanikos fakultete. 1958 m. baigęs institutą, dirbo Klaipėdos faneros ir medvilnės audimo fabrikuose, o 1960 m. perkeltas dirbti į Lietuvos tekstilės institutą. 1971 m. apgynė mokslų kandidato, o 1988 m. - habilituoto daktaro disertacijas. Prasidėjęs atgimimui, aktyviai įsijungė į politinę, visuomeninę veiklą. Buvo Sąjūdžio Kauno tarybos pirmininkas, Sąjūdžio Seimo

narys, taip pat yra Lietuvos vienybės (Baltic Unity) organizacijos valdybos pirmininkas, Kauno miesto „Vytautų“ klubo vadovas, paminklinės Prisikėlimo bažnyčios atstatymo komiteto narys, komiteto prieš skurdą ir skurdintojus narys.

Norkeliūnas Domininkas

[gimė 1900 03 07 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - visuomenės veikėjas.

Mokėsi Karklupėnų pradžios mokykloje, Vaišvilų mokyklos suaugusiųjų kursus. Lenkams puolant Lietuvą, dalyvavo dideliuose mūšiuose prie Lentvario ir Merkinės. 1926 m. emigravo į Kanadą ir gyveno Montrealyje, kur dirbo vadovaujamąjį visuomenės darbą: 1929 - 1938 buvo DLK Vytauto klubo direktorius, 1930 - 1933 Šv. Kazimiero pašalpinės draugijos sekretorius, 1937 - 1942 DLK Vytauto klubo choro pirmininkas, 1942 - 1945 šio choro dramų grupės pirmininkas ir režisierius (pastatė operetas „Malūnininką ir Kaminkrėtį“, „Šienapiūtę“, dramą „Žmogūdzio dukterį“ ir kt.). 1949 - 1952 DLK Vytauto klubo prezidentas, 1955 - 1958 KLB Montrealio lietuvių seimelio prezidiumo pirmininkas.

Norkeliūnas Kazimieras Jonas

[gimė 1937 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - filologas.

Ph. D. Bridgeporto universitete, CT, studijavo anglų k. ir literatūrą, Fordhamo universitete, NY, - rusų k. ir literatūrą (magistras). Niujorko universitete apgynė doktoratą iš rusų ir slavų literatūrų. 1975 - 1976 Cambridgo universitete, Anglija, tyrinėjo Jurgio Baltrušaičio poetinį simbolizmą. Rusų ir vokiečių kalbų profesorius asistentas, vadovavo Maristo koledžo Poughkeepsie, NY, Moderniųjų kalbų katedrai. Priklauso Moderniųjų kalbų draugijai.

Norkytė Kotryna

[gimė a. 1877 Jurkšų k., Alksnėnų vls., Vilkaviškio aps.] - pribuvėja, liaudies švietėja, knygnešė.

Skaityti ir rašyti mokėsi pas daraktorių siuvėją P. Astromską. Jau būdama 10 m. padėdavo motinai slėpti atneštas knygas, nunešdavo nurodytais adresais kaimynams. Paūgėjusi lankė akušerių kursus Varšuvoje. Baigusi apsigyveno Kaune. Susipažino ir bendradarbiavo su knygnešiais broliais Antanu ir Motiejumi Garmais, Vaitkevičiumi ir kt. Platino liet. spaudą Kauno mieste. Jos bute vykdavo slapti susirinkimai, čia liet. spaudos platintojai slėpdavo spaudą, galėdavo pailsėti, pernaktoti. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje. Lankė politinius kalinius Kalvarijos kalėjime, gabenų jiems maisto ir laiškų. Vėliau taip pat aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Nuo 1937 04 01 paskirta 20 Lt. knygnešio premija.

Norkus Jonas

[gimė 1893 08 09 Jurkšų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1960 12 06 Kaune] - vertėjas, pedagogas.

Voroneže baigė g-ją, mokytojavo Kaune, dirbo leidykloje. Parengė vadovėlių ir skaitinių vid. mokykloms „Literatūros teorija“ (1923), „Lietuvių literatūros nagrinėjimai“ (1928), „Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlis“ (1924) ir kt. Sudarė ir išleido dainų rink. „Didžiojo karo laikų lietuvių dainos“ (1927). Išvertė rusų rašytojo animalisto V. Biankio prozos vaikams „Kas kuo gieda“ (1931), I. Duncan autobiografiją „Mano gyvenimas“ (1-2, 1932-1933), H. de Balzaco romaną „Šagrenės oda“ (1952) ir kt.

Norkus Pijus

[gimė 1885 Jurkšų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1941 06 26 Pravieniškėse] - publicistas, visuomenės veikėjas.

1904 m. išvyko į JAV. 1915 07 15 - 1919 02 26 ir 1919 09 10 - 1920 04 21 „Vienybės Lietuvininkų“ redaktorius, draugijos „Tėvynės mylėtojai“ centro sekretorius (1918). 1920 m. grįžo į Lietuvą ir pradėjo dirbti finansų ministerijoje. Taip pat buvo vienas amerikiečių lietuvių įsteigto „Drobės“ fabriko direktorių. Bendradarbiavo „Kovoje“, „Tėvynėje“. Parašė „Apie kūno išlaisvinimą“ (1910), „Darbininko sveikata“ (1910), „Velnio istorija“ (1914), „Apie patriotizmą“ (1915), „Emocijos ir kultūra“ (1919). Išvertė Šilerio „Veidmainystę ir meilę“ (1918).

Obelenytė - Gaižutienė Laima

[gimė 1944 03 26 Vilkaviškyje] - pianistė, kanklininkė, kompozitorė.

Su tėvais pasitraukusi iš Lietuvos, 1949 m. apsigyveno Clevelande, JAV, OH. Fortepijonu skambinti pradėjo nuo 6 metų. Mokėsi pas J. Kazėną ir Clevelando muzikos mokykloje pas A. Kuprevičių. Mokyklą baigė 1962 m. Nuo 1971 m. joje mokytojavo. Lankė M. Valančiaus lituanistinę mokyklą, aktyviai dalyvavo liet. skautų veikloje. Muziką toliau studijavo Eastmano muzikos mokykloje Rochesteryje, NY, ir įgijo bakalauro laipsnį (fortepijonas ir teorija). Kelerius metus buvo Clevelando vyrų orkestro, Čiurlionio ansamblio, 1966 - 1967 dainininkės A. Stempuzienės akompaniatorė. 4 metus buvo Čiurlionio ansamblio kanklininkė. Vėliau

mokytojavo Houstone, TX, turėjo privačią muzikos studiją. Nuo 1990 m. kuria dainas, pjeses fortepijonui, instrumentines kompozicijas. Laimėjo prizines vietas jaunųjų pianistų konkursuose, 1996 m. už dainas gavo valst. premijas.

Okunis Tomas

[gimė 1878 03 07 Šelvių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1958 05 02 Bostone, MA] - inžinierius, visuomenės veikėjas.

1899 m. baigė Mintaujos g-ją (Latvija), 1903 m. Maskvos universiteto Fizikos - matematikos fakultetą. 1905 m. tobulinosi D. Britanijoje. 1908 m. baigęs Maskvos aukštąją technikos mokyklą ir įgijęs inžinieriaus specialybę, iki 1920 m. dirbo kelių, tiltų projektuotoju, statybų techniniu prižiūrėtoju, 1920 - 1924 Lietuvos pasiuntinybėje Maskvoje (rūpinosi Lietuvos turto iš Sov. Sąjungos grąžinimu). 1924 m. grįžo į Lietuvą. Priklausė Tautos pažangos, Lietuvos atgimimo draugijoms. Spauldoje rašė statybų klausimais. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. Nuo 1949 m. gyveno JAV (Bostone).

Oleka Juozas

[gimė 1918 07 16 Balčiūnų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1996 01 29] - gydytojas.

Mokėsi Pilviškių pro-joje, 1938 m. baigė Marijampolės marijonų g-ją. 1939 09 18 baigė Karo mokyklą artilerijos ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1941 - 1945 studijavo ir baigė VDU Medicinos fakultetą. 1946 - 1948 dirbo Kauno medicinos seserų mokyklos direktoriumi, kartu dėstė KU Medicinos fakultete, 1948 - 1950 Kauno I tarybinės ligoninės, nuo 1950 m. Marijampolės r. ligoninės chirurginio skyriaus vedėjas, nuo 1951 m. kartu vyr. gydytojo pavaduotojas.

Olekas Andriejus

[gimė 1802 12 22 Kriauniškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1860 Gražiškiuose] - kanauninkas, profesorius.

Baigė vietinę mokyklą, gimnazijos 2 klases, Varšuvos didžiąją seminariją. Seinų kapitulos narys - kanauninkas. 1832 - 1834 Seinų kunigų seminarijos profesorius. Dėstė teologiją, istoriją ir lotynų kalbą, kanonų teisę. Nuo 1838 m. - Seinų kunigų seminarijos pirmasis lietuvis rektorius. 1846 m. pakeltas į kanauninkus - kapitulos narys. Į Gražiškius atsikėlė 1848 m. - ilgametis klebonas. Seminariją valdė per kitus dvasininkus. Amžininkai atsimena jį kaip užjautų, geros širdies dvasininką, žmogų. Dėl ypatingo charakterio, sugebėjimo įsiklausyti, vyresnybė siūsdavo kanauninką „gesinti gaisrų“ tarp dvasininkų, parapijiečių. Mirė Gražiškiuose, palaidotas bažnyčios šventoriuje.

Olekas Juozapas

[gimė 1812 01 18 Kriauniškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1890 10 27 Vilkaviškyje] - kunigas, teologijos magistras.

Pradinius mokslus išėjo pas kaimo daraktorių. Vyresniojo brolio Andriejaus parengtas įstojo į Seinų apskrities vaivadijos mokyklą. Mokėsi Seinų kunigų seminarijoje, 1833 m. įstojo į Varšuvos dvasinę seminariją, kuri 1935 m. buvo pervardinta į Dvasinę akademiją. Už uolumą, gerą pavyzdinę mokslą ir elgesį dvasinė vyresnybė dar seminarijoje besimokantį paskyrė Varšuvos kurčiųjų ir nebylių instituto kapelionu. Nuo 1862 m. klebonavo Varšuvoje. Valdžia buvo pasiūliusi jį į vyskupus ir 1883 m. jis nominuojamas titulinu Arato vyskupu, įšventinamas Petrapilyje, kelionei neturėjo pinigų, tad kunigai surinko. Tuo pat metu norėdamas būti su lietuviais, lieka Vilkaviškio klebonu. Šv. Tėvas norėjęs paskirti Varšuvos arkivyskupu, bet atsisakė. Buvo labai paprastas, šelpė neturtingus, turėjo daug skolų. Gyveno vargingai, turėjo daug nepriteklių. Namuose būdavo labai tvarkingai klojama lova, bet gulėdavo ant kilimėlio šalia lovos, buvo asketiško gyvenimo būdo. Aukų ir dovanų asmeniškai nepriimdavo - tik bažnyčiai ar nurodydavo kuriems žmonėms padovanoti, atiduoti. Labai dažnai važinėjo pas ligonius, tikinčiuosius. Pašventino labai daug bažnyčių visoje Sūduvos žemėje. Lenkijoje pragyveno apie 50 metų, bet lenku netapo, puikiai kalbėjo lietuviškai. Vyskupas buvo gailėstingumo pavyzdys. Mirė Vilkaviškyje. Buvo palaidotas bažnyčios kriptoje. Vėliau, 1966 m. perlaidotas į kapines.

Orantas Vincas

[gimė 1901 04 01 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1942 11 20] - agronomas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1913 m. baigė Kybartų dviklasę mokyklą, 1920 m. - Kybartų „Žiburio“ g-jos 4 klases, mokėsi Dotnuvos žemės ūkio mokykloje. Nuo 1920 10 25 LŠS XIV Kėdainių rinktinės šaulys, 1923 m. dalyvavo Klaipėdos išvadavime. 1928 m. baigė ŽŪA Agronomijos skyrių Dotnuvoje. 1930 11 30 baigė Karo mokyklą inžinerijos ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1932 08 01 paskirtas Kretingos aps. agronomu. 1933 - 1938 LŠS Kretingos šaulių kuopos vadas. 1938 03 15 - 1938 09 01 ūkininkų draugijos agronomas Klaipėdoje. 1939 m. LŠS

Tauragės rinktinės valdybos narys. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1941 06 19 suimtas, išvežtas į lagerį Rešotuose, Krasnojarsko kr. 1942 09 19 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas mirti, 1942 11 20 sušaudytas.

Apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu (1935), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Klaipėdos išvadavimo bronzos medaliu.

Orentas Juozas

[gimė 1860 Kybartų apyl., Vilkaviškio aps. - 1919 01 31 Kaune] - visuomenės veikėjas.

Dirbdamas Navickio vatos fabrike (Petrapilyje) atrado higroskopinės vatos gamybą iš linų ir už tai gavo aukso medalius Pskovo, Maskvos, Marijampolės žemės ūkio ir pramonės parodose. 1913 m. grįžo į Lietuvą ir pradėjo kurti higroskopinės vatos fabriką, bet 1914 m. dėl karo evakuavosi vėl į Petrapilį. Petrapilyje veikliai reiškėsi lietuvių draugijose, su kunigu Musteikiu dar prieš 1910 m. papilinėjė mokykloje iškovojo lietuvių vaikams lietuvių kalbos pamokas, prieš I pasaul. karą ir jo metu gausiai šelpė pinigais lietuvių studentus. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir 1919 01 16 įstojo savanoriu į kariuomenę; paskirtas Kaune felčerių, kovodamas su dėtėtąja šiltine užsikrėtė ir mirė.

Pačkauskas (Paškauskas) Jonas

[gimė 1897 06 06 Ramoniškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1984] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 06 04 baigė Marijampolės realinę g-ją. 1919 06 18 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Gen. kariuomenės štabo Rikiuotės skyriaus raštininku, vėliau perkeltas į Kauno komendantūrą. 1920 01 09 suteiktas karo valdininko laipsnis. 1920 07 14 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais prie Belolesios. 1926 12 prie Aukštųjų karininkų DLK Vytauto kursų išlaikė egzaminus karininko laipsniui įgyti. 1927 02 16 suteiktas administracijos vyr. leitenanto laipsnis. 1927 09 10 priimtas į LU Teisių fakulteto Teisių skyrių. 1929 11 23 pakeltas į kapitonus. 1940 07 11 pakeltas į majorus. Kilus Vokietijos - SSRS karui 1941 06 24 priimtas į Kauno karo komendantūrą, paskirtas į ūkio skyrių, vėliau sveikstančiųjų kuopos vadas prie LSD 9 - E bataliono. 1945 09 20 suimtas Vilkaviškyje, kalintas Kaune, vėliau išvežtas į lagerį. 1947 02 07 nuteistas 8 metams. 1953 09 11 paleistas, grįžo į Lietuvą. Dirbo Kauno dailės kombinate. Mirė 1984 m., palaidotas Romainių kapinėse Kaune.

Apdovanotas DLK Gedimino 5 laipsnio ordinu (1930), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Padolskis Vincentas

[gimė 1904 04 21 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1960 05 06 Romoje (Italija)] - vyskupas, daktaras.

Pradinį mokslą įgijo Virbalyje, mokėsi Kybartuose, Vilkaviškio „Žiburio g-joje, Seinų kunigų seminarijoje. Studijavo Romos Grigaliaus ir Friburo universitetuose. Agynė teologijos - filosofijos daktaro disertaciją. Vilkaviškio kunigų seminarijoje 1932 - 1944 dėstė Šventąjį Raštą. 1938 m. gavo hab. daktaro laipsnį. Buvo VDU Naujojo Testamento katedros vedėjas ir docentas. Larandos titulinis vyskupu konsekruotas 1940 m. ir paskirtas Vilkaviškio vyskupo augzilaru. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1951 m. išvažiavo į Romą ir vadovavo LKMA atsikūrimui užsienyje. 1956 - 1959 buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirmininkas. Romoje Šv. Kazimiero kolegijos nrys, rinko lėšas kolegijai remti. Paskelbė daug veikalų: „Šv. Teresė Vaikelio Jėzaus“ (1927), „Kelionė į Šv. Žemę“ (1938), „Kristaus kunigystė“ (1940) ir kt. Bendradarbiavo spaudoje.

Padolskis Vincentas

[gimė 1908 07 18 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1976 12 08] - monsinjoras.

Pradžios mokyklą baigė Virbalyje, „Žiburio“ g-ją Vilkaviškyje. 1926 - 1932 studijavo Seinų, Vilkaviškio kunigų seminarijoje Gižuose. Vysk. A. Karosas 1932 05 29 įšventino į kunigus. Vikaravo iki 1936 m. Miroslave, du metus Pakuonyje, metus Igliaukoje, 1939 - 1942 vikaravo Daukšiuose, o iki 1945 m. - Veisėjuose. Pasibaigus II Pasauliniam karui klebonavo Kybartuose. Čia suremontavo bažnyčią, kleboniją. Nuo 1959 m. altarista Kybartuose. Nuo 1960 m. klebonas Marijampolėje, o po ketverių metų - dekanas. 1967 m. pakeltas monsinjoru. Nuo 1975 m. altarista Marijampolėje. Ilgai sirgo. Palaidotas Virbalio kapinėse.

Paliulis Bronius

[gimė 1916 02 23 Karpieju k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] - miškininkas, visuomenės veikėjas.

1937 m. baigė Kybartų aukštesniąją komercijos mokyklą. 1938 m. pradėjo miškininkystės studijas Žemės ūkio akademijoje. 1942 m. baigė VU Matematikos - gamtos fakultetą. Buvo paliktas jaun. asistentu Miškų fakultete (1942 - 1944) ir drauge dirbo Vilniaus aps. medžio pramonės inspektorius pavaduotoju. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. persikėlė į JAV. Veikė ateitininkų organizacijose ir JAV LB Bostono apylinkėje.

Paliulis Juozas Eduardas

[gimė 1916 07 01 Vartų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 2001 12 27] - elektromechanikas, karininkas, visuomenės veikėjas.

1937 06 22 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, įstojo į VDU Technikos fakulteto Elektromechanikos skyrių. 1940 08 19 baigė Karo mokyklą artilerijos jaun. leitenanto laipsniu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos 619 haubicų artilerijos pulko baterijos valdymo būrio vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. 1942 10 14 perėjo į VDU Medicinos Fakulteto Medicinos skyrių. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, gyveno Šeinfelde, 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Vaterburyje. 1983 m. persikėlė į Deiton Byčą Floridoje. Aktyvus lietuvių bendruomenės narys, jos pirmininkas.

Palubinskas Juozas

[gimė 1910 03 19 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - aktorius.

1931 m. baigė g-ją Kaune. Buvo pradėjęs studijuoti Kauno meno mokykloje, bet vėliau perėjo į rež. A. Olekos - Žilinsko vadovaujamą dramos studiją ir ją baigė 1933 m. Nuo 1932 m. vaidino Jaunųjų teatre, nuo 1934 m. - Valstybės teatre, 1936 - 1939 - Klaipėdos teatre. 1939 m. grįžo į Kauną, 1940 - 1944 dirbo Vilniaus valst. dramos teatre. Rež. J. Juknevičiaus mokyklos aktorius, sukūrė > 100 vaidmenų, daugiausia liet. dramaturgų pjesėse. Charakterinių vaidmenų yra sukūręs ir užsienio klasikų spektakliuose. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945 - 1949 buvo Augsburgio liet. dramos teatro meno vadovas, režisierius ir aktorius. Pastatė K. Inčiūros „Vincas Kudirka“, L. Fuldos „Mokyklos draugai“, „Pirmasis skambutis“. Su spektakliais aplankė beveik visas lietuvių stovyklas anglų ir amer. zonose. 1949 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. Buvo nuolatinis įvairių renginių organizatorius, skaitovas ir pranešėjas.

Papartis Liudas

[gimė 1901 11 12 Adamarinos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1946] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Gižų pradinę mokyklą ir Vilkaviškio g-jos, evakuotos į Voronežą, 4 klases. 1918 07 grįžo į Lietuvą, savanoriu įstojo į organizuojamą 1 husarų pulką, iš jo į Karo mokyklą, kurią baigė 1921 12 18 pėst. leitenanto laipsniu. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1925 01 08 pakeltas į vyr. leitenantus. 1933 11 20 pakeltas į kapitonus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo Kariuomenės štabe II (Informacijų) skyriaus žvalgybos ir kontražvalgybos dalies ypatingų reikalų karininku. 1941 04 02 NKVD suimtas, kalintas Vilniuje, Kaune. Kilus Vokietijos - SSRS karui išlaisvintas.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Paragienė Olesė

[gimė 1926 05 01 Pilviškių k., Vilkaviškio aps.] - inžinierė technologė, technikos mokslų daktarė.

1951 m. baigusi Kauno Politechnikos institutą, jame ir dirbo ped. darbą. Paskelbė mokslinių straipsnių apie vietines hidraulinės rišamąsias medžiagas.

Paronis (Paruškevičius) Jonas

[gimė 1923 08 05 Lankupėnų k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1999 06 30 Lawne, IL] - inžinierius, skautų veikėjas.

Gyvendamas Pagėgiuose, 1934 m. įstojo į LSS. 1942 m. baigė Vytauto Didžiojo g-ją Vilniuje. 1942 - 1943 studijavo miškininkystę VU Gamtos - matematikos fakultete. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945 - 1947 studijavo Muncheno universiteto Veterinarijos fakultete. 1948 - 1950 tarnavo inž. daliniuose Vokietijoje, buvo šių dalinių LB išdininkas. Nuo 1950 m. gyveno JAV. Įsitraukė į skautų veiklą. Įkūrė LSS Detroito, MI, Baltijos tuntą ir 1950 - 1953 jam vadovavo; 1952 m. pakeltas paskautininkiu. 1953 m. buvo Čikagos, IL, skautų vyčių Lituanicos tunto vadovas. 1953 m. Valparaiso universitete, IN, baigė matematiką ir mechaninę inžineriją. 1956 - 1976 dirbo bendrovėje „Diamond T“ karinių transporto priemonių projektuotoju. 1972 - 1984 bendrovės „Allenand Garcia“ anglies valdymo įmonių spec. medžiagų transportavimo projektuotojas. 1978 m. baigė tarptautinę Gillvelio skautų vadovų mokyklą, MA. 1979 - 1981 LSS brolijos sekretorius, 1982 - 1984 tarybos išdininkas, 1991 - 1993 LSS tarybos narys, archyvo vedėjas. Nuo 1985 m. Jaunimo centro Čikagoje narys: buvo valdybos pirmininkas, vicepirmininkas. Buvo daugelio liet. stovyklų vadovas, renginių iniciatorius.

Apdovanotas LSS ordiniais: „Už nuopelnus“ (1964), „Padėkos“ (1984), „Geležinio Vilko“ (1991); 50 metų skauto veiklos ženklų.

Pastarnokas Julius

[gimė 1940 02 07 Vilkaviškyje] - publicistas, eseistas, Lietuvos nepriklausomų rašytojų sąjungos narys.

Mokėsi Pilviškių vid. mokykloje, Marijampolės mokytojų seminarijoje, studijavo VU. Dirbo Kauno r. laikr. „Komunizmo vėliava“, „Jonavos balsas“, Kėdainių elektros aparatūros gamyklos daugiatairažinio laikr. red., žrn. „Naujos knygos“ („Knygnešys“) sk. redaktoriumi. Biografinės apybraižos apie žymius žmones publikuotos žrn. „Švyturys“, „Jaunimo gretos“, laikr. „Komjaunimo tiesa“ („Diena“), Marijampolės aps. laikr. „Suvalkietis“, Vilkaviškio kr. laikr. „Santaka“, Jonavos bei Prienų r. laikr. „Naujienos“ ir „Naujas gyvenimas“, savaitraščiuose „Žemaičių saulutė“ ir „Kronika“, laikr. „XXI amžius“. Atskirais leidiniais išleido esė „Aš - vargo poetas“ (apie V. Montvilą, 1983), „Čia - mūsų namai“ (apie J. Paukštelį, 1984), „Lietuviška knyga šiandien“ (kartu su S. Lipskiu, 1987), „Negeski, vizija žavinga!“ (2000), „Vermės“ (kartu su J. Kubiliūte, 2002), „Praeitės švytėjimas“ (2003), almanachą „Ten, sidabro vingy...“ Lit. kūrinių konkursų, skirtų poetų V. Montvilos (1982), V. Mykolaičio - Putino (1993) atminimui, laureatas. LR KM ir laikr. „Santaka“ redakcijos publicistikos konkurso „Istorija ir kultūra“ dr. J. Basanavičiaus ir dr. V. Kudirkos premijos „Žalčio karūna“ (1999), žurnalistų J. Ir E. Šulaičių (Čikaga, JAV) literatūrinio fondo (2002), dr. N. Bataitytės - Glažės literatūrinio fondo (Los Andželas, JAV) laureatas (2002). Jo publikacijos istorijos ir kultūros temomis įvertintos medaliu „Už nuopelnus kraštotyrai ir paminklų apsaugai“.

Paškevičius - Arvydas Juozas

[gimė 1897 09 18 Vilkaviškyje - 1989] - poetas.

1918 m. Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir po to įsikūrus Lietuvių Šaulių organizacijai, buvo jos ilgametis narys. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją ir ten gyveno iki 1949 m. emigracijos į JAV. Nuo jaunystės domėjosi poezija, labiausiai mėgo Maironį. Dukters Danutės, sūnaus Algio ir dukraitės Kristinos pastangomis išleista jo poezijos knyga „Jaučiu - Matau - Girdžiu“ (1993).

Pattas Otto Adolfas

[gimė 1893 09 25 Vilkaviškyje] - gydytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1914 m. baigė Vilkaviškio g-ją, 1919 12 12 - Petrogrado karo medicinos akademiją. 1920 09 buvo lenkų nelaisvėje. Grįžus į Lietuvą 1921 03 15 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. 1922 01 14 leista verstis gydytojo praktika. 1922 05 01 suteiktas sanitarijos leitenanto laipsnis. 1923 02 07 - 28 su III divizija kovojo su lenkais. 1923 05 18 pakeltas į vyr. leitenantus. 1926 08 01 pakeltas į kapitonus, 1929 12 13 - į majorus. 1930 04 - 10 tobulinosi fizinio lavinimo medicinos kontrolės kursuose. 1937 07 25 - 08 20 Gaižiūnų poligono sanitarijos vadovas. 1939 12 05 organizavo Vilniaus įgulos ligoninę, buvo jos viršininkas.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1932), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Paukštys Juozas

[gimė 1861 03 17 Naujininkų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1906 01 18 JAV] - spaudos darbuotojas, leidėjas.

1877 m. baigė Kaupiškių pradžios mokyklą, 1878 m. išvyko į JAV. Padedamas A. Pajaujo, davusio 1000 dolerių, 1886 02 10 pradėjo leisti „Vienybę Lietuvininkų“. Drauge visą laiką leido ir knygas. Iki 1897 m. iš viso jis išleido 39 knygas. Daugiausia tai buvo liaudies skaitiniai, versti iš lenkų k. Pats parašė „Spasabą grejto izsymokimo anglės kalbos“ (1886), „Dajnas lietuwyszkas“ (1887), faktiškai 1889 m. (antrą papildytą laidą redagavo kun. A. Burba; ji išėjo 1893 m. pavadinimu „Lietuwizskos dainos“, 496 p.). Taip pat jis reiškėsi ir visuomenine veikla. 1883 m. buvo Plymouthės Šv. Kazimiero draugystės steigėjas ir jos sekretorius iki 1886 m. Vienas iš susivienijimo steigėjų, pirmojo suvažiavimo 1886 12 22 dalyvis ir pirmosios valdybos sekretorius. Pasirašė susivienijimo čarterį 1889 10 04. 1891 m. buvo SLA knyginkas. 1903 m. pakeltas SLA garbės nariu. Per 1892 m. prezidento rinkimus vadovavo Lietuvių piliečių komitetui. V susivienijimo seime 1890 m. drauge su kun. A. Burba vadovavo aiškios lietuviškos linijos sparnui prieš lenkuojančiuosius Su kun. A. Burba susipykęs, pasuko į laisvamanius. Dėl lenkų, o vėliau pačių lietuvių katalikų boikoto neteko krautuvės ir spaustuvės su laikraščiu. Palaužtas šio smūgio (1897) ir po poros metų mirus žmonai Marijai Černikaitei, įniko gerti ir mirė skurde.

Paukštys Juozas

[gimė 1871 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1914 06 04 Bruklina (JAV)] - spaudos ir knygų leidėjas, visuomenės veikėjas.

Į JAV atvyko 1887 m. Iš pradžių dirbo anglies kasyklose, vėliau Juozo P. spaustuvėje. Jam bankrutavus, jis su K. Braziu ir Tomu P. nuo 1897 12 01 perėmė „Vienybės Lietuvininkų“ leidimą. Taip pat jis leido ir knygas. Iš viso išleido 65 knygas, išspausdino katalogą išleistų knygų „Vienybės Lietuvininkų“ ir visų kitų. Reiškėsi ir visuomenine veikla: eilės SLA seimų delegatas, išdo globėjas, 1899 - 1901 Paryžiaus parodos lietuvių skyriaus komiteto išdininkas, 1903 - 1908 Kankinių kasos išdininkas, 1910 m. pirmajame laikraštinių suvažiavime sudarytos „Lietuvių spaudos“ draugijos vicepirmininkas.

Paukštys Tomas

[gimė 1863 03 17 Naujininkų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1928 07 31 JAV] - visuomenės veikėjas. Į JAV atvykęs 1883 m., brolio Juozo padedamas įsitaisė maisto krautuve Pittstone (1888), vėliau prie jos ir laivokarčių agentūrą, tapdamas vienas iš turtingiausių Pittstone lietuvių. Broliui Juozui bankrutavus, 1897 m. jis tapo „Vienybės Lietuvininkų“ naujųjų leidėju. Nuo 1894 m. buvo nuolatinis susivienijimo seimų delegatas, 1890 - 1896 „Lietuvių mokslo“ d-jos narys, 1894 - 1896 Kražiečiams šelpti komiteto narys. Bet ypač jis pasireiškė kaip lietuviškųjų organizacijų sąžiningas ir sumanus išdininkas. SLA išdininkas jis buvo 1901 - 1904 ir vėliau 1914 - 1929, o SLA išdo globėju 1908 - 1914. Pirmojo pasaulinio karo metu buvo tautinės srovės fondų išdininkas: Lietuvos gelbėjimo fondo 1914 11 26 - 1917 07 12 ir visą laiką Lietuvos autonomijos (vėliau nepriklausomybės) fondo išdininkas (nuo 1914 10 04 ligi 1920).

Paulauskas Efimas (Jefimas)

[gimė 1888 05 21 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] - gydytojas, karininkas. Studijavo mediciną Berlyno ir Kijevo universitetuose. 1914 07 18 mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, paskirtas sanitarinio traukinio Nr. 16 jaun. gydytoju, 1915 02 03 - vyr. gydytoju Šiaurės fronte, 4 Dono kazokų divizijoje. Grįžus į Lietuvą 1920 12 13 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Karo ligoninės jaun. ordinatoriumi. Nuo 1921 10 10 dirbo gydytoju Elektrotechnikos batalione. 1923 12 01 perkeltas į Karo ligoninę veneros ir odos ligų skyriaus vyr. ordinatoriumi. 1927 04 08 suteiktas sanitarijos majoro laipsnis. 1929 09 30 pačiam prašant paleistas į sanitarijos karininkų atsargą. 1933 m. žydų draugijos „Mokslas ir auklėjimas“ steigėjas, draugijos valdybos pirmininkas. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Pauliukaitis Gediminas

[gimė 1921 07 24 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - aktorius. 1939 m. baigė Kauno amatų mokyklą (keramikos skyrių). Mokėsi Darbo rūmų dramos studijoje. 1941 - 1944 Panevėžio, 1944 - 1959 Kauno jaunojo žiūrovo, 1959 - 1963 Kapsuko (dabar Marijampolės), 1963 - 1971 Klaipėdos dramos teatro aktorius. Vaidino kino filmuose „Gyvieji didvyriai“, „Marš marš tra-ta-ta“, „Žaidos žemės mūsų“. Vaidmenys: Voltorė (B. Džonsono „Sukčiaus testamentas“, 1941), Tenardjė (V. Hugo „Vargdienių“ inscenizacija, 1956), Povilas (Juozo Baltušio „Gieda gaideliai“, 1957), Tristanas (F. Lope de Vegas „Šuo ant šieno“, 1962), Pantalonė (K. Goldonio „Dviejų ponų tarnas“, 1965), Dausprungas (Justino Marcinkevičiaus „Mindaugas“, 1969) ir kt.

Pauliukevičius Bonaventūras (slap. Džugas)

[gimė 1896 10 16 Būdežerių k., Vilkaviškio aps. - 1938 11 29 Minske (Baltarusija)] - prozininkas, poetas, publicistas, vertėjas.

Baigė Marijampolės mokytojų seminariją, studijavo LU ir Rygos universitete. Už revoliucinę veiklą buvo kalinamas. 1929 - 1931 gyveno Karaliaučiuje, rūpinosi komunistinės literatūros leidimu ir gabenimu į Lietuvą. 1931 m. atvyko į Sovietų Sąjungą, dirbo Minske laikr. „Raudonasis artojas“ redakcijoje. Apkaltintas nacionalizmu, sušaudytas. Eilėraščius, prozos kūrinius, kritikos straipsnius spausdino liet. komunistinėje spaudoje. Grožinėje kūryboje vaizdavo miesto ir kaimo darbininkų gyvenimą bei kovą, kritikos straipsniuose daugiausia aptarė Sovietų Sąjungoje gyvenusių liet. rašytojų kūrybą. Išvertė J. Becherio, A. Gaidaro, M. Gorkio, L. Laiceno, N. Ostrovskio, A. Puškino ir kitų autorių kūrinių.

Pauliukonis Vytautas

[gimė 1926 11 14 Kumečių k., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, LTSR nusipelnęs dėstytojas. 1944 - 1945 dalyvavo D. Tėvynės kare. 1952 m. baigė Vilniaus pedagoginį institutą. 1953 - 1958, 1961 - 1969 ir nuo 1976 Vilniaus pedagoginio instituto dėstytojas; 1954 - 1957, 1976 - 1981 polit. ekonomijos katedros vedėjas. 1969 - 1976 dėstė Vilniaus inžineriniame statybos institute; docentas (1971). Parašė mokomųjų priemonių studentams.

Pautienis (Pautienius) Kazys

[gimė 1901 09 16 Mūriniškės k., Vilkaviškio aps. - 1991 05 03 Pompano Byče (Florida)] - gydytojas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1920 m. baigė Marijampolės realinės g-jos 6 klases. 1921 12 18 baigė Karo mokyklą pėst. leitenanto laipsniu. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1925 m. baigęs g-ją Kaune įstojo į LU Medicinos fakultetą, kurį baigė 1931 m. įgydamas gydytojo kvalifikaciją. 1931 - 1932 dirbo Ukmergės aps. ligoninėje.

1932 - 1933 - Vabalninko ligoninės vedėju. 1934 m. priimtas į VDU chirurgijos klinikas. 1937 m. tobulinosi Paryžiaus universiteto chirurgijos klinikoje. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą pasitraukė į Vokietiją. Alberto universitete Karaliaučiuje apgynė daktaro disertaciją. 1943 m. grįžo į Lietuvą, priimtas į VDU chirurgijos klinikas adjunktą, vėliau klinikos vedėju, dėstė bendrąją chirurgiją. 1947 m. emigravo į JAV, gyveno Čikagoje, išlaikęs egzaminus 1950 - 1979 vertėsi privačia praktika Klivlende. Nuo 1979 m. gyveno Floridoje. Aktyviai dalyvavo lietuvių išeivių visuomeninėje veikloje, 1970 - 1979 A. Juozapavičiaus šaulių kuopos pirmininkas, 1973 - 1980 Šaulių sąjungos vicepirmininkas, 1980 - 1991 „Aušros“ šaulių kuopos Majamio - Pompano Byče vicepirmininkas, Šaulių sąjungos tremtyje garbės narys. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1929), JAV lietuvių šaulių sąjungos Žvaigždės ordinu.

Pautienius Antanas

[gimė 1862 Skerpievių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1917 Marijampolėje] - knygnešys. Knygnešio darbo imtis paskatino brolis Jonas apie 1880 m. Parsigabentas iš M. Lietuvos knygas slėpdavo savo ūkyje arba, brolio Jono padedamas, Vilkaviškio aps. valdyboje. Buvo du kartus areštuotas. Sėdėjo Kalvarijos kalėjime. Iš kalėjimo išpirkdavo namiškiai. Po antrojo išlaisvinimo buvo paimtas į caro kariuomenę, tarnavo Kryme. Vėliau apsigyveno Marijampolėje. Dirbo teisme ir kitose įstaigose.

Pautienius Jonas

[gimė 1860 Skerpievių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1939 03 15] - knygrišys, knygnešys, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Skerpievių ir Gražiškių pradžios mokyklose. Būdamas 17 metų kartu su knygnešiais Mykolu Skoruliu ir Konstantinu Maikausku nuvyko į Tilžę. Čia knygnešiai supažindino su liet. knygų gabenimu. Nutarė apsistoti Ragainėje ir mokytis knygrišio amato. Apie 1879 m. įsidarbino Vilkaviškio aps. valdybos raštininku. Palaikė ryšius su pažįstamais knygnešiais M. Skoruliu ir K. Maikausku. Dirbdamas raštininku ir perskaitęs slaptus gubernatoriaus raštus apie numatomus knygnešių persekiojimus arba areštus, jiems pranešdavo. Knygnešiai suspėdavo turimą spaudą paslėpti. Nujausdamas, kad gali būti areštuotas, 1881 m. pasitraukė į M. Lietuvą ir apsigyveno Eitkūnuose. Užsiėmė knygrišyste. Įrišęs knygas, parduodavo valstiečiams, atvykstantiems iš Lietuvos į M. Lietuvos turgus, taip pat ir pats nugabendavo į Lietuvą. Perduodavo netoli Kybartų gyvenusiam knygnešiui Braniškai ir Vilkaviškyje gyvenusiam knygnešiui Gurskiui. Papirkdavo pasienio sargybinius, kurie už kyšius patys padėdavo nugabenti spaudinius į sutartą vietą. Gyvendamas Eitkūnuose įsteigė didelį knygų sandėlį, iš kurio daug knygų pirkdavo iš Lietuvos knygnešiai ir paupariai. Spaudinių pats parsigabendavo iš Karaliaučiaus, Tilžės, Ragainės. 1883 m., prieš Kalėdas, buvo pažįstamų perspėtas apie areštą, vėl grįžo į Lietuvą. 1884 m. vėl slaptai perėjo M. Lietuvos sieną. Atvyko į Paryžių ir čia apsigyveno. Į Lietuvą grįžo 1933 m. Nuo 1934 07 01 paskirta 75 Lt knygnešio pensija.

Pautienius Kazimieras

[gimė 1867 05 16 Skerpievių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1937 12 02 Kaune] - gydytojas, varpininkas, knygnešių remėjas.

Baigęs Marijampolės g-jos 4 klases, atsisakė stoti į kunigų seminariją, neteko tėvų paramos. Toliau mokėsi Suvalkų ir Kolomnos (netoli Maskvos) g-jose. 1890 m. įstojo į Maskvos universiteto Medicinos fakultetą, kurį baigė 1895 m. Studijuodamas aktyviai dalyvavo slaptoje liet. studentų draugijoje. Baigęs mokslus paskyrimo į Lietuvą negavo - privalėjo atidirbti už stipendiją, be to, jau buvo įtartas liet. tautine veikla. 1907 m. grįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas Kalvarijos (Marijampolės r.) aps. ligoninės vedėju, nuo 1909 m. - Marijampolės aps. gydytoju. Priklausė „Šviesos“ draugijai, pinigais rėmė ir kitas liet. organizacijas. Per Pirmąjį pasaulinį karą vėl buvo mobilizuotas. 1920 m. su šeima vėl grįžo į Marijampolę. Dirbo gydytoju, aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

Pautienius Simonas

[gimė 1863 10 28 Skerpievių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1923 02 06 Shenandoah, Pa] - kunigas. Baigęs Marijampolės g-jos penkias klases, 1883 m. stojo į Seinų kunigų seminariją. 1888 05 22 įšventintas į kunigus, metus vikaravo Miroslave, vėliau Vygriuose. Kalėdodamas radęs vieno ūkininko seklyčioj caro portretą, įsakė jį iš ten pašalinti. Tai sužinojusi, rusų administracija įsakė jį suimti. Perspėtas pabėgo į Vokietiją. 1891 m. išvyko į JAV, kur buvo paskirtas Baltimorės parapijos klebonu. Po trejų metų persikėlė į Mahanau City parapiją - išmokėjo bažnyčios skolas, bei pastatė mūrinę kleboniją ir mokyklą. Nuo 1911 m. iki pat mirties buvo Shenandoach, Pa šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas. Daug lėšų davė J. A. Giedraičio Naujojo Testamento vertimo naujam leidimui 1906 m. Buvo lietuvių mokslo draugijos narys. Organizavo naują banką, kuriame lietuviai gaudavo paskolų savo namų statybai. Vienu metu buvo banko direktoriumi.

Visas santaupas paliko Filadelfijos arkivyskupijai, su sąlyga, jog palūkanos bus skiriamos lietuviams katalikams siekiantiems aukštesnio mokslo. Tuo jis parėmė daug studentų lietuvių studijuojančių užsienyje.

Pavalkytė - Griniųvienė Joana Dominyka

[gimė 1865 08 18 Šikšnių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1918 10 08 Kislovodske (Rusija)] - knygnešė, visuomenės veikėja.

Mokėsi Marijampolėje, privačioje Prokopavičienės lenkiškoje progimnazijoje, ruošėsi mokytojos darbui. Dvejus metus dirbo Peterburge Pipino bibliotekoje ir kt., gyveno pas vyresnįjį brolių Antaną. Grįžusi į Lietuvą, 1896 m. ištekėjo už gydytojo Kazio Griniaus ir buvo jo bendražygė iki mirties. Nuo 1895 m. pradėjo gabenti iš M. Lietuvos ir platinti liet. spaudą. Gyvendama su vyru Virbalyje, vėliau Kudirkos Naumiestyje, organizuodavo liet. spaudos pargabenimą iš M. Lietuvos, globojo politinius kalinius. Pati parsinešdavo liet. spaudos iš Širvintos (M. Lietuva). 1897 m. nugabeno nelegalios socialdemokratinio turinio spaudos į Vilnių. Palaikė ryšius su Vincu Kudirka - pargabendavo jam iš M. Lietuvos liet. spaudos, nuveždavo laiškus į Širvintos pašto dėžutes. Apie 1898 m. kartu su Antanu Baltrušaičiu užsakė išspausdinti Leipcige škaplierius su liet. užrašais, pargabeno juos į Lietuvą ir platino. Gyvendama Marijampolėje, organizavo pirmąjį liet. chorą ir pirmą viešą liet. vaidinimą „Amerika pirtyje“ dalyvavo 1905 m. revoliucijoje - teikdavo pagalbą revoliucionieriams ir politiniams kaliniams, išgelbėjo iš psichiatrijos ligoninės knygnešį J. Kanclerį. Bendradarbiavo liet. spaudoje (slap. Dėdienė). Aktyviai dalyvavo „Šviesos“ draugijos ir pirmos liet. mokyklos Marijampolėje kūrime. 1906 m. kartu su vyru buvo areštuota. Antrą kartą areštuota 1908 m. dėl veiklos „Šviesos“ draugijoje. Kalvarijos kalėjime kalinta apie 3 mėnesius ir 18-kai mėnesių abu išstremti į Vilnių. 1915 m. dėl paūmėjusios ligos išvyko gydytis į Kaukazą, čia, gyvenant Kislovodske, kartu su dukra Gražina buvo bolševikų nušauta.

Pavembrauskaitė - Jankauskienė Agnietė

[gimė 1939 11 12 Pilviškių k., Vilkaviškio aps. - 2006 08 25] - poetė.

Eilėraščius rašyti pradėjo 1988 06 07. Tai buvo eiliuotas pasveikinimas giminaičiui kunigui jo primicijų proga. Nuo tada turėjo eilėraščių parašiusi per 400 ir dar vaikiškų apie šimtą. 2003 m. išleido 111-os eilėraščių knygelę „Lyg sužeista žuvėdra“. Ketino išleisti dar kitą 127-ių eilėraščių knygelę „Lemta be laimės gyventi“. Ji dalyvavo „Girių versmių“ klubo veikloje, jos eilėraščiai spausdinti Kazlų Rūdos literatų klubo „Girių versmė“ leidiniuose, Italijos žurnale „Krivulė“, jų yra ir „Sūduvos“ almanache (2001).

Pavilčius Vytautas

[gimė 1904 10 17 Šūklių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1965 02 25 Čikagoje, IL] - inžinierius.

1923 m. baigė Marijampolės realinę g-ją, 1936 m. - VDU Technikos fakulteto elektrotechnikos specialybę. Priklausė aušrininkų organizacijai. 1921 - 1925 „Aušrinės“ redakcijos narys ir administratorius. Veikė studentų technikų draugijoje, studentų savišalpos draugijoje, kultūros būreliuose. 1936 - 1940 Kauno savivaldybės autovežimų tikrinimo ekspertas ir elektros reikalų vedėjas. Dirbo „Siemens“ atstovybėje. 1940 - 1943 Kauno ir Petrašiūnų elektrinių direktorius. 1943 - 1944 Vandens valdybos hidroelektrinių projektavimo vyr. inžinierius. 1941 m. sovietinio teismo buvo nuteistas 10 metų priverčiamųjų darbų. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Buvo Augsburgio stovyklos liet. švietimo vadovas. Lietuvių inžinierių tremtinių draugijos centro valdybos sekretorius. 1949 m. persikėlė į JAV. Veikė inžinierių sąjungoje. Skautų rėmėjas. Bendradarbiavo „Aušrinėje“, „Lietuvos žiniose“, LE. Buvo „Technikos žodžio“ redaktorių kolegijos narys.

Penkaitis Povilas

[gimė 1984 01 22 Vaičlaukio k., Vilkaviškio r.] - tautodailininkas.

Baigė Klampučių pagrindinę mokyklą. Lankė dailės būrelį. Profesinio rengimo centre jo meninius sugebėjimus padėjo tobulinti mokytoja Dalia Lopatienė. Praktiniai abitūros dailės egzamino darbai: medžio skulptūra „Meška“, maža skulptūrėlė „Meškutė“, „Meškos“ eskizai ir spalvotas piešinys. 2003 m. Vilkaviškio kultūros rūmuose surengė medžio drožinių parodą „Per metus“. Tais pačiais metais buvo priimtas į Lietuvos tautodailininkų sąjungos Kauno skyrių. Mokėsi Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijoje.

Penkaitis Pranas

[gimė 1877 01 15 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1931 12 19 Kaune] - prozininkas, dramaturgas, teisininkas.

Baigė Peterburgo universitete teisę (1915), Pirmo pasaulinio karo metais veikė draugijoje nukentėjusiems dėl karo šelpiti, nuo 1918 m. tarnavo geležinkelio valdyboje, vėliau buvo Lietuvos atstovybės sekretorius Berlyne, dirbo Švietimo mokykloje, Kauno apygardos teisme, vertėsi advokatūra. 1927 m. išrinktas lietuvių kalbos draugijos pirmininku. Parašė dramą „Gaisras“ (1905), apysakas „Laimę atradęs“, „Skaistis“, „Besibastant“

(visos parašytos Rusijoje 1914 - 1916), komediją „Ponas Komitetas“ (1916). 1922 - 1923 išleistas jo raštų tritomis pasižymi daugiau pažintine, nei literatūrine veikla.

Petkaitis Jurgis

[gimė 1926 12 08 Eglupių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - chorvedys, vargonininkas, pedagogas. Muzikos mokėsi pas vargonininkus J. Gvildį ir V. Kamantauską. 1944 m. pasitraukė į Austriją. Gyveno Glasenbacho stovykloje. 1946 - 1948 mokėsi Mozarteumo muzikos mokykloje. Liet. stovykloje vadovavo vyrų ir mišriam bažn. chorams, vargonavo Amerikos karių koplyčioje per katal. pamaldas. 1948 m. atvyko į JAV. Hartfordo universiteto Hartt muzikos mokykloje 1955 m. baigė vargonų klasę (bakalauras). 1964 m. gavo muzikinės pedagogikos bakalauro laipsnį. 1987 m. išrinktas geriausiu metų dėstytoju. Koncertavo Hartforde, N. Anglijos kolonijose, Niujorke, NY, Filadelfijoje, PA, dalyvavo dainų šventėse, rengė liet. muzikos repertuarą. 1976 m. gavo Amerikos revoliucijos 200 metų komisijos Connecticuto valstijoje piligrimo premiją. Sukūrė mišių, dainų, giesmių (išleista tik giesmė Šv. Kazimiero garbei). 1981 m. Amerikos lietuvių Rytinio pakraščio tautinių šokių šventei subūrė 32 profesionalių muzikantų orkestrą ir jam dirigavo. 1987 m. Lietuvos krikšto 600 metų ir 1992 m. šv. Kazimiero 500 mirties metų minijime Šv. Juozapo katedroje dirigavo jungtiniam Connecticuto valstijos liet. chorams.

Petrika Antanas

[gimė 1891 09 03 Steponų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1974 11 08 Niujorke, NY] - gydytojas odontologas, publicistas, visuomenės veikėjas. 1910 m. išvyko į JAV. 1917 - 1918 tarnavo JAV karo laivyne. 1921 m. baigė Niujorko odontologijos chirurgijos koledžą ir iki 1958 m. vertėsi privačia praktika. Buvo pirmasis lietuvis dantų gydytojas Niujorke ir Brooklyne, NY. Dalyvavo Liet. socialistų sąjungos (nuo 1911), Amerikos lietuvių darbininkų literatūros draugijos (nuo 1915; 1919 - 1920 ir 1922 - 1923 pirmininkas), Lietuvių darbininkų susivienijimo (nuo 1930), SLA, ALDD veikloje. Kurį laiką priklausė JAV KP. Nuo 1911 m. bendradarbiavo JAV ir Lietuvos spaudoje. Parašė kn: „Darbininko sveikata“ (su J. Kaškaičiu, 1924), „Lietuvių tautinio atbudimo pionieriai“ (1930), „Bronius Vargšas - Laucevičius“ (1943), „Apie Šventraštį, erezijas ir inkviziciją“ (1964), „Lietuvių literatūros draugija ir pažangieji Amerikos lietuviai“ (1965). Su J. Stanislovaičiu parengė „Gydymo istoriją“ (1957; parašė šios knygos II d., skirtą odontologijai). Išvertė H. M. Tichenor „Moteris kapitalizmo gadynėje, M. Sanger „Ką kiekviena motina privalo žinoti“ (abi 1918). Bendradarbiavo „Vienybėje“, Tėvynėje“, „Keleivyje“, „Šakėje“, „Karde“, „Laisvėje“, „Vilnyje“, „Šviesoje“, „Kultūroje“, LE. Parašė straipsnių apie liet. rašytojus, recenzijų. 1966 m. jam suteiktas Lietuvos SSR nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardas.

Petrikaitis Gustavas

[gimė 1890 02 27 Mažučių k., Kybartų vls., Vilkaviškio vls.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1910 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. 1914 07 20 mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. 1916 11 07 baigė karo mokyklą Minske. Grįžus į Lietuvą 1919 02 03 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. Nuo 1921 11 19 ėjo Mobilizacijos skyriaus viršininko pareigas. 1923 11 15 skyrių likvidavus paskirtas eiti Gen. kariuomenės štabo I (Mobilizacijos) skyriaus bendrosios dalies vedėjo pareigas. 1927 02 16 suteiktas administracijos (B) kapitono laipsnis. 1929 03 01 patvirtintas Gen. kariuomenės štabo valdybos I (Mobilizacijos) skyriaus bendrosios dalies vedėju. 1929 11 23 pakeltas į majorus. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1932), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Petrukaitis (Petriukaitis) Pijus

[gimė 1877 04 25 Jurkšų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešys. Mokėsi siuvėjo amato. 1897 m. įstojo LSDP. Nuo 1902 m. platino spaudą, kurią gaudavo iš Antano Grudzinsko. Atveždavo į Veiverius mokytojų seminarijos auklėtiniams. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, platino revoliucinę spaudą. 1905 m. vežė traukiniu spaudą. Prasidėjus traukinyje kratai, iššoko iš vagono, susižeidė koją, buvo areštuotas. Vėliau koją amputavo. Nuo 1933 04 01 paskirta 50 Lt knygnešio premija.

Petruškevičius Liudas

[gimė 1910 07 15 Papiliakalnių k., Paežerių vbls., Vilkaviškio aps. - 1943 02 06] - agronomas, karininkas. Baigė ŽŪA Dotnuvoje. Nuo 1929 05 15 LSS XVI Kėdainių rinktinės ŽŪA būrio narys. 1934 09 18 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1935 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą gyveno Šaukėnų k., Kelmės vls., Šiaulių aps., dirbo agronomu. 1941 06 16 suimtas, išvežtas į lagerį Rešotuose, Nižnij Ingašo r., Krasnojarsko kr. 1943 02 03 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų. Žuvo lageryje.

Pėstininkas Vladas

[gimė 1889 09 28 Vilkaviškio aps. - 1968 05 27 Pilviškiuose (Vilkaviškio r.)] - kunigas kankinys, muzikas, pedagogas.

Baigė pradinę, progimnaziją ir 1913 m. kunigų seminariją Seinuose. 1914 01 19 įšventintas į kunigus. 1924-1937 vikaras Pilviškiuose. Pilviškių progimnazijos kapelionas ir tikybos, bei muzikos mokytojas, vadovavo chorui ir orkestrui. Labai daug dirbo su pavasarininkais. Ruošdavo šventes, minėjimus. Platino jaunimui skirtą spaudą. Jo rūpesčiu Pilviškiuose pastatyta senelių prieglauda ir įkurta „Motinėlių“ draugija. Skatino blaivybę. Susirašinėjo su skulptoriumi P. Rimša, norėdamas pastatyti dr. J. Basanavičiui paminklą Pilviškiuose. Jo rūpesčiu Pilviškiuose veikė mokytojų seminarijos dvimečiai kursai. Sovietų suimtas ir nuteistas 10 metų Sibiro lagerių. Grįžęs vėl kunigavo Pilviškiuose. Mirė sunkiai sirgdamas Pilviškiuose, palaidotas bažnyčios šventoriuje.

Pietaris (Pieteris) Kazimieras Adolfas

[gimė 1880 Žiūrių - Gudelių k., Vilkaiviškio aps. - 1916 05 02 Maskvoje] - gydytojas, visuomenės veikėjas, draudžiamosios liet. spaudos platintojas.

Mokėsi Marijampolės g-joje. Palaikė ryšius su knygnešiais. 1901 m. įstojo į slaptą „Artojų“ draugiją. Užmezgė ryšius su knygnešiais V. Palukaičiu, S. Matulaičiu, J. Dženkaičiu, J. Kačergiu ir kt. 1902 m. įstojo į Maskvos universiteto Medicinos fakultetą. Studijuodamas dalyvaudavo slaptuose studentų liet. sueigose. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje. 1905 m. buvo areštuotas ir pusę metų kalėjo Kalvarijos kalėjime. 1908 m. baigė studijas, dirbo gydytoju Irkutske, o grįžęs į Lietuvą - Kaune. Pirmojo pasaulinio karo metu vėl atsidūrė Rusijoje. Dirbdamas gydytoju fronte prie Bobruisko, užsikrėtė šiltine. Pervežtas gydyti į Maskvą.

Pietaris Vincas

[gimė 1850 10 09 Žiūrių - Gudelių k., Vilkaiviškio aps. - 1902 10 03 Ustiužnoje (Vologdos sr., Rusija)] - prozininkas, publicistas.

Mokėsi Marijampolės keturklasėje mokykloje ir Suvalkų g-joje. 1870 - 1875 studijavo Maskvos universiteto Fizikos ir matematikos fakultete, 1875 - 1879 medicinos fakultete. Nuo 1879 m. buvo apskrities gydytoju Demjanske, nuo 1883 m. Ustiužnoje. A. Dambrauskas - Jakštas paragino jį rašyti publicistinius bei grožinius veikalus. Kūrinis spausdino „Aušroje“, „Varpe“, „Ūkininke“, „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgoje“, „Vienybėje lietuvininkų“, „Žinyčioje“, „Tėvynės sarge“, „Apšvietoje“ ir kt. Pasirašinėjo įvairiais slapyvardžiais, nuo 1896 m. daugiausia - Savasis. Parašė kn. „Iš mano atsiminimų“ (1905), pasaką „Lapės gyvenimas ir mirtis“ (1905), istorinę dramą „Kova ties Žalgiriais“ (1906), autobiografinę apysaką „Keidošių Onutė“ (1899). Parašė 20 folklorinio, etnografinio ar autobiografinio šviečiamojo pobūdžio apsakymų, artimų novelės žanrui. Didaktiniame apsakyme „Raugalų Raulas“ mokoma padėti kitam žmogui, meniškai stipriame apsakyme „Spragaručio žiedas“ pajuokiamą apsileidusių valstiečių šeimą, „Kreivose atžalose“ apgailestaujama dėl senojo Lietuvos kaimo pamatų irimo; „melų pašakų“ motyvais parašytas apsakymas „Girininkų melagiai ir jų melai“ - vieno pagyrūno medžiotojo istorija. Žymiausias jo kūrinys - istorinis nuotykinis romanas „Algimantas“ (1904).

Pilchovskis (Pilchowski) Dovydas Zigmantas

[gimė 1735 12 15 Rutkiškių k., Vilkaiviškio aps. - 1803 12 04 Vilniuje] - vertėjas, poetas, publicistas.

Mokėsi jėzuitų mokyklose, 1761 - 1765 studijavo Vilniaus akademijoje. Dėstė Vilniaus kilmingųjų kolegijoje, nuo 1783 m. Edukacinės komisijos mokyklų vizitatorius, Vyriausiosios Lietuvos mokyklos literatūros profesorius. 1794 m. sukilimo metu įėjo į Lietuvos laikinąją vyriausybę. Nuo 1795 m. Vilniaus vyskupas sufraganas. Išleido eilių kn. „Żal po śmierci JW Imci Pana Antoniego z Ursynów Dowoyny Sollohuba“ („Liūdesys mirus mažoningajam ponui Antanui Davainai - Sologubui iš Ursinų“, 1760), pamokslų rink. „Sto uwag krótkich...“ („Šimtas trumpų pastabų“, 1777), iš italų k. išverstą J. Fierardo katekizmą „Zabranie nauk chrześcijańskich...“ („Krikščioniškų mokslų rinkinys“, 1776). Išvertė iš lenkų k. didžiąją dalį Senekos veikalų.

Pilypaitis Juozas

[gimė 1903 11 17 Saugininkų k., Pajevonio vls., Vilkaiviškio aps. - 1984 11 01 Aukštojoje Panemunėje (Kaunas)] - kunigas.

Mokėsi vietinėje kaimo mokykloje, baigė Vilkaiviškio „Žiburio“ gimnazijos 6 klases. Studijavo Vilkaiviškio kunigų seminarijoje. 1930 m. paskirtas Aukštosios Panemunės, nuo 1934 m. - Seirijų vikaru. Vėliau, nuo 1939 m. Sutkų klebonas, čia pradėjo statyti bažnyčią, bet sukludė karas. Nuo 1947 m. - Sudargo klebonas. Nuo 1956 m. tapo Sangrūdės altarista, nuo 1959 m. - Šunskų klebonas, nuo 1971 m. - Aleksoto administratorius. Bėgant metams sugrįžo į Aukštąją Panemunę altarista. Mirė Aukštojoje Panemunėje, palaidotas vietos kapinėse.

Pilius Juozas

[gimė a. 1876 Paežerių k. ir vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešys.

Zandarai 1896 09 04 kratė jo butą ir rado I liet. kalendorių. Kratos priešastis buvo knygnešės K. Jutaitės suėmimas. Tardoma prasitarė, kad knygų gavusi iš Juozo Piliaus.

Plaušinitis Stasys

[gimė 1902 04 10 Juškų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - visuomenės veikėjas.

1921 m. vasarą įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją, kur mokėsi iki 1927 m., bet ir čia išstojo ir 1928 m. pradžioje įstojo į universiteto Teologijos ir filosofijos fakulteto Filosofijos skyrių, kartu įstojo ir į „Vytauto“ klubą. 1931 09 14 išėjo atlikti karinės prievolės į Karo mokyklą aspirantu, bet tos tarnybos nebaigė. Apie vėlesnį jo gyvenimą trūksta žinių.

Plečkaitis Jeronimas

[gimė 1887 12 10 Keturvalakių k., Vilkaviškio aps. - 1963 10 29 Pilviškiuose (Vilkaviškio r.)] - visuomenės veikėjas.

1902 m. Virbalyje baigė dviklasę mokyklą rusų kalba. Nuo 1909 - 1910 dirbo Vokietijoje, Dortmundo mieste, anglių kasykloje „Hansa“ ir statė namus. Priklausė vokiečių profesinėms sąjungoms. 1914 m. buvo pašauktas į karą, tačiau kariauti nėjo. 1917 m. Marijampolėje baigė mokytojų kursus, vokiečių okupacinės valdžios įsteigtus lietuviams. 1917 - 1918 mokytojavo Vilkaviškio miesto mokykloje ir tris mėnesius Valavičių kaimo mokykloje. 1919 03 buvo paskirtas darbo ir socialinės apsaugos inspektoriumi Vilkaviškyje. Ten dirbdamas įsteigė Suvalkijos žemės ūkio darbininkų profesinę sąjungą. Nuo pat ankstyvos jaunystės dalyvavo visuomeninėje ir politinėje veikloje, dėl to ne kartą nukentėjo. Rusijoje vykstant 1905 - 1907 revoliucijai buvo suimtas ir nuteistas kalėti. 1918 m. už kalbą, pasakytą per viešą susirinkimą Vilkaviškio kino salėje, vėl buvo suimtas ir 6 savaites kalėjo Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1920 05 išrinktas pagal LSDP sąrašą atstovu į Steigiamąjį Seimą. Nuo 1920 05 20 dirbo Žemės reformos komisijoje. Jis kaip LSDP atstovas buvo išrinktas ir į I, II, III Seimus.

Plečkaitis Juozas

[gimė 1920 03 19 Šūklių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - siuvėjas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Šūklių pradžios mokykloje. Dirbo siuvėju. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau apsigyveno JAV. Dirbo siuvykloje, vėliau bendrovėje mašinistu. Dalyvavo liet. veikloje, nuo 1953 m. ALTo sk. Racine, WI, vicepirmininkas, nuo 1988 m. - pirmininkas.

Plečkauskas Vladas

[gimė 1931 01 11 Bijotų k., Vilkaviškio aps.] - inžinierius, visuomenės veikėjas.

G-ją lankė Vokietijoje ir JAV. Hartforde, CT, baigė Technikos institutą. Clevelande, OH, lankė Fenno koledžą ir vakarinius kursus (pramonės mašinų projektavimas ir gamyba). 1986 - 1989 Inžinerijos departamento vadovas. Vaidino Hartforde ir Clevelande lietuvių „Vaidilos“ teatruose. Čiurlionio ansamblio narys (20 metų buvo valdybos pirmininkas); šio ansamblio ir Dievo Motinos parapijos choro „Exultate“ solistas, bendruomeninio giedojimo kantorius. 1973 - 1988 Clevelando liet. namų direkcijos narys, 1980 - 1994 Amerikos lietuvių Clevelando ir jo apylinkių Respublikonų partijos klubo pirmininkas.

Plečkauskas Juozas Vladas

[gimė 1913 12 13 Vilkaviškyje] - chemikas vaistininkas.

1932 08 30 baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją. 1932 09 21 priimtas į VDU Medicinos fakulteto Farmacijos skyrių. 1939 09 18 baigė Karo mokyklą ginklavimo ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1939 10 16 civiliu tarnautoju priimtas į Kariuomenės sanitarinį sandėlį. Nuo 1940 02 VDU Medicinos fakulteto Chemijos katedros jaun. asistentas. 1940 06 05 baigus VDU įgijo chemiko vaistininko kvalifikaciją. Nuo 1941 07 bendrovės „Parama“ kosmetikos laboratorijos laborantas.

Plečkauskas Viktoras Juozas

[gimė 1902 07 02 Vilkaviškyje - 1961 06 19 Melburne (Australija)] - gydytojas.

1920 06 05 baigė Marijampolės realinę g-ją. 1922 03 30 įstojo į LU Sociologijos fakulteto Teisių skyrių, 1922 09 08 perėjo į Medicinos fakulteto Medicinos skyrių. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą sanitarijos ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1932 01 15 baigė VDU Medicinos fakulteto Medicinos skyrių įgydamas medicinos gydytojo kvalifikaciją. 1939 02 15 pakeltas į ats. leitenantus. Dirbo Vilkaviškio ligoninėje. 1944 m. formuojant VR priimtas sanitarijos karininku. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. emigravo į Australiją. Gyveno Melburne.

Pleškūnas Vladas

[gimė 1913 04 08 Baltrakio k., Vilkaviškio aps. - 1987 08 28 Baltrakio k. (Vilkaviškis)] - skulptorius. 1949 m. baigė skulptūrą Kauno taikomios ir dekoratyvinės dailės institute. Parodose dalyvavo nuo 1950 m., surengė personalinę parodą Kaune (1973). Nuo 1968 m. LTSR dailininkų sąjungos narys. Sukūrė portretų, paminklų, antkapių.

Pliuškaitis Germanas

[gimė 1890 04 22 Pavembrių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1913 m. baigė Kazanės g-jos 4 klases. 1914 m. mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. Dalyvavo pirmojo pasaulinio karo kovose, buvo sužeistas ir kontūzintas. Grįžus į Lietuvą 1919 m. baigė buhalterijos kursus Kaune. 1919 02 10 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. 1920 01 06 išlaikė egzaminus karo valdininko laipsniui įgyti. 1920 02 03 - 1920 12 01 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1926 08 13 išlaikė nustatytus lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir geografijos egzaminus. 1926 12 23 baigė Aukštesniuosius karininkų kursus karo valdininkams. 1927 04 09 Aukštuosiuose DLK Vytauto karininkų kursuose išlaikė papildomus egzaminus karo valdininkams. 1927 05 14 pakeltas į administracijos (B) kapitonus. 1938 02 10 pakeltas į majorus. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1932), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Počas Vincas

[gimė 1909 04 19 Uosių k., Vilkaviškio aps. - 1994 11 04] - teisininkas, visuomenės veikėjas. 1928 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. Besimokydamas priklausė įvairioms organizacijoms: ateitininkams, skautams, šauliams ir buvo pavasarininkų kuopų steigimo žymus talkininkas. Baigęs g-ją studijavo Kauno Vytauto Didžiojo universitete inžineriją. Tarnaudamas „Geležinio Vilko“ organizacijoje gavo stipendiją ir išvyko į Prancūziją, kur mokėsi prancūzų kalbos ir kartu studijavo inžineriją universitete. Praėjus kuriam laikui sunkiai susirgo, buvo skubiai išvežtas į Italiją, Turino miesto ligoninę. Jį stropiai globojo vietos jėzuitai. Pasveikęs, apie dvejus metus jėzuitų seminarijoje mokėsi teologijos ir filosofijos. Vėliau išvyko į Romą. Studijavo universitete teisės mokslus, nes čia gavo pragyvenimą ir finansinę paramą iš kunigų seminarijos. Gavęs žinią, kad mirė tėvas, grįžo į Lietuvą. Toliau studijavo Kaune. Baigęs teisę gavo tarnybą Aukščiausiojo Teismo rūmuose. Rusijos raudonajai armijai priartėjus prie Lietuvos, jis su savo šeima pasitraukė į Austriją. Karui pasibaigus persikėlė gyventi į Vokietiją. 1949 m. su šeima emigravo į JAV, tuojau įsijungė į lietuviškas organizacijas.

Podolskas (Podolskis) Tomas

[gimė 1850 Kupreliškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešys. Vertėsi medpažčių gamyba. Žandaras jo bute 1896 04 09 rado 2 liet. kalendorius. Byla buvo nutraukta dėl caro 1896 05 14 manifesto.

Polekauskas Petras

[gimė 1909 05 09 Vilkaviškyje - 1965 04 19 Hartforde (JAV)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Mokėsi Ukmergės ir Kauno jėzuitų g-jose, 1931 08 27 baigė Rygiškių Jono g-ją. 1933 09 15 baigė Karo mokyklą kavalerijos jaun. leitenanto laipsniu ir paskirtas į husarų pulką. 1936 12 31 pakeltas į leitenantus. 1937 09 28 įstojo į VDU Teisių fakulteto Teisių skyrių. 1940 05 16 perkeltas į 2 ulonų pulką, paskirtas 3 eskadrono būrio vadu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 26 kavalerijos pulko zenitinės baterijos būrio vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau emigravo į JAV. Gyveno Hartforde, vertėsi privačiu verslu. Aktyviai dalyvavo lietuvių išėivijos visuomeninėje veikloje, buvo LKVS „Ramovė“ narys.

Povilaitis Kazys

[gimė 1900 12 14 Simanėliškių dvare, Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1988 06 18] - visuomenės veikėjas. 1921 01 13 įstojo į Vilkaviškio g-jos III klasę. Baigęs g-ją įstojo į universiteto Teisių fakulteto ekonomikos skyrių. Universitete buvo ir „Vytauto“ klubo narys. Buvo aktyvus ateitininkų ir pavasarininkų veikėjas ir geras kalbėtojas. Dirbo Vilkaviškio „Žiedo“ kooperatyvo vyr. buhalteriu, Palemono plytinės direktoriumi, apskrities verslų ūkių inspektoriumi. Pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Austrijoje ir Vokietijoje. 1949 m. išvyko į JAV. Ten dalyvavo įvairiose liet. organizacijose.

Povilaitis Pranas

[gimė 1910 10 19 Leitmargių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, visuomenės veikėjas.

1922 - 1923 mokėsi Pilviškių progimnazijoje, o 1924 - 1929 Marijampolės marijonų g-joje. Baigęs g-ją studijavo Kauno universiteto Gamtos - matematikos fakultete biologiją. Mokydamasis g-joje buvo ateitininkas, o studijuodamas priklausė „Vytauto“ klubui. 1936 m. pradėjo dirbti mokytoju Pasvalio g-joje.

Povilaitis Stasys

[gimė 1910 04 15 Bagotosios k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - gydytojas, visuomenės veikėjas. 1931 08 27 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą pėst. jaun. leitenanto laipsniu. 1932 09 21 įstojo į VDU Medicinos fakulteto Medicinos skyrių, kurį 1941 03 26 baigė įgydamas medicinos gydytojo kvalifikaciją. Nuo 1940 04 05 LSS I Kauno rinktinės VDU studentų šaulių kuopos narys.

Pranckevičius (Pranskevičius) Juozas

[gimė 1916 02 18 Mockabūdžių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] – Lietuvos kariuomenės karininkas. Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, 1939 06 15 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1940 10 01 baigė Karo mokyklą, dėl politinių motyvų karininko laipsnis nesuteiktas, bet paleistas į karininkų atsargą. Studijavo Veterinarijos akademijoje.

Pranskus Bronius (iki 1923 Vaclovas Anskaitis: slap. Žalionis)

[gimė 1902 10 11 Juodupėnų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1964 05 07 Vilniuje] - literatūros tyrinėtojas, kritikas, poetas. Mokėsi Vilkaviškio, Vilniaus, Voronežo, Marijampolės g-jose. 1923 m. išvyko į SSRS, baigė Maskvos universitetą, dirbo Vakarų tautinių mažumų komunistiniame universitete, redagavo žrn. „Priekalas“. 1939 m. suimtas nuteistas 8 metams „už dalyvavimą antitarybinėje trockistinėje organizacijoje“ (1921 m. Maskvoje įsteigtoje Lietuvių proletarinių rašytojų ir poetų sąjungoje). 1947 m. grįžęs iš Komijos lagerių į Lietuvą, dirbo Lietuvių kalbos ir literatūros institute (1947 - 1958), buvo LRS konsultantu (1948 - 1951), 1951 m. atleistas ir pašalintas iš Rašytojų sąjungos. 1958 - 1964 profesoriavo VU. Išleido poezijos rink. „Audringosios jėgos“ (1932), „Į ateitį šviesią“ (1959), „Kovų poemos“ (1961), literatūros istorijos ir kritikos straipsnių rink. „Lietuvių literatūros gretose“ (1959), „Laikas ir literatūra“ (1973), monografiją „Proletarinė lietuvių literatūra“ (1964), yra vienas „Lietuvių literatūros istorijos“ (2-3, 1958, 1964) autorių. Parengė daugiau kaip 20 literatūrinio palikimo leidinių (antol. „Lietuvių poezija. XIX amžius“, 1955; A. Fromo - Gužučio rinkt. „Baisioji gadynė“, 1955, ir kt.).

Prapuolenis Augustinas

[gimė 1853 09 10 Slibinų k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1927 01 28] - kunigas. Mokėsi Marijampolės g-joje, nuo 1871 m. rudens - Seinų kunigų seminarijoje. Dirbo Lenkijoje tarp unitų. Seinų kunigų seminarijoje dirbo ūkvedžiu. 34 metus kunigavo Garliavoje, apie 1908 - 1912 Keturvalakiuose. Labai mėgo bitininkystę. Pavyzdinčiai prižiūrėjo Keturvalakių parapijos namus, įveisė sodą, aptvėrė bažnyčios šventorių ir kapines nauja tvora, sutvarkė pačias kapines. 1925 m. įstojo į marijonų vienuolyną, bet sunkiai ir ilgai susirgęs į kongregaciją neįstojo. Palaidotas Marijampolėje. Pastatytas akmeninis, įspūdingas paminklas.

Prapuolenis Bernardas

[gimė 1939 Kybartuose - 1984 11 17 Čikagoje, IL] - dainininkas (baritonas). Baigė Rooseveltto universiteto Čikagos konservatoriją (bakalauras). Ilgą laiką dirbo JAV ir Kanados liet. jaunimo stovyklose, mokė liet. dainų. Mokytojavo Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje. Dainavo „Chicago Lyric“ operos ir Čikagos liet. operos spektakliuose, buvo antraeilėlių vaidmenų atlikėjas. Koncertavo ir trio (su N. Linkevičiūte ir V. Naku) liet. kolonijose. Gastroliaavo P. Amerikoje. Vadovavo Šv. Antano parapijos chorui Cicero, IL.

Prapuolenis Bronius

[gimė 1878 01 27 Pociviečio k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1965 07 18 Orland Parke, IL] - inžinierius, pedagogas, publicistas. Mokėsi Marijampolės, Liepojos (Latvija) g-jose. 1903 m. baigė Rygos politechnikos institutą cheminės technologijos inžinieriaus laipsniu. Dirbo muitinėse. 1909 m. savais pinigais leido J. Vanagaičio redaguotą, bet jo sumanytą žrn. vok. k. „Allgemeine litauische Rundschau“, ėjusį ligi Pirmo pasaulinio karo, Jis ne tik apmokėjo pirmaisiais metais leidimo išlaidas, bet žurnale ir bendradarbiavo, pasirašydamas Perkūnėlio slapyvardžiu. Paaikškęs jo ryšiams su tuo žurnalu ir sužinojus, kad jis buvo kai kurių prieš caro administraciją nukreiptų straipsnių autorius, B. Prapuolenis nuo 1913 01 01 iškeltas į Irkutską - Tolimųjų Rytų muitinių apygardą. 1921 m. grįžęs iš Sibiro Lietuvon, paskirtas muitinių departamento direktoriumi. Jis paruošė muitinių įstatymo projektą, svorinius maito tarifus ir prekių nomenklatūrą. Nuo 1923 m. finansų

ministerijos patarėjas, 1925 - 1937 VDU Matematikos - gamtos fakulteto vyr. asistentas. Spaudoje pradėjo rašinėti dar gimnazistu būdamas. Bendradarbiavo „Tėvynės sarge“, „Šaltinyje“, „Vilniaus žiniose“, „Viltyje“ ir kt. , pasirašinėdamas Pašeimeniečio slapyvardžiu, kartais inicialais B. P., retai kada pavarde. J. Vanagaičio 1938 m. išleistoje knygoje „Kovos keliais“ įdėjo savo atsiminimus apie M. Lietuvą. 1940 m. bolševikų atleistas iš tarnybos. 1944 m. išvyko iš Lietuvos, 1945 - 1946 gyveno Wiesbadeno liet. stovykloje, 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno senelių prieglaudoje Orland Parke prie Čikagos.

Prapuolenis Kazimieras

[gimė 1858 03 01 Lauckaimio k., Juodupėnų vls., Vilkaviškio aps. - 1933 04 17 Palangoje] - kunigas, publicistas.

1870 m. įstojo į Marijampolės g-ją, kurią baigė 1876 m. Du metus pasimokęs Varšuvos kunigų seminarijoje išstojo dėl aktyvios polonizacijos. Mokytojavo netoli Varšuvos. 1879 m. įstojo į Petrapilio kunigų seminariją. 1889 - 1904 buvo Petrapilio metropolinės kurijos sekretorius. Jo pastangomis katalikų katedroje buvo leista giedoti ir sakyti pamokslus lietuvių kalba. Nesutarus lenkams su rusais, jis buvo atleistas iš sekretoriaus pareigų. 1904 m. išvažiavo į Seinus ir su bendraminčiais įsteigė ir redagavo žrn. „Vadovas“ ir „Šaltinis“. Daug rašė patriotinio turinio straipsnių nukreiptų prieš lenkinimo politiką. 1913 m. parašė ir išleido kn. „Lenkų apaštalavimas Lietuvoje“, kuri vėliau buvo išversta į prancūzų ir lietuvių kalbas. 1919 - 1921 buvo Romos šv. Stanislovo bažnyčios rektorius, neoficialus lietuvių atstovas Vatikane. 1921 - 1925 - Tikybos departamento direktorius. Už nuopelnus lietuvių tautai ir Tėvynei apdovanotas LDK Vytauto Didžiojo ir Gedimino ordinais. Mirė Palangoje, palaidotas Palangos bažnyčios šventoriuje.

Prapuolenis Leonas

[gimė 1913 06 09 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1972 07 23 Čikagoje, IL] - visuomenės veikėjas.

1933 m. baigė Kybartų „Žiburio“ g-ją ir įstojo į VDU Teisių fakulteto Ekonomijos skyrių. 1934 m. studentų sporto klubo „Achilas“ pirmininkas. 1934 m. įstojo į Prekybos institutą Klaipėdoje. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1937 - 1939 instituto studentų korporacijos „Gintaras“ pirmininkas. 1939 - 1940 chemijos fabriko „Gulbė“ vienas steigėjų ir jos direktorius. Prasidėjus sovietinei okupacijai, perėjo į pagrindinę veiklą. Vienas LAF iniciatorių ir steigėjų, pradėjęs telkti pagrindžio jėgas. 1941 m. sukilimo vadas, paskelbęs per Kauno radiją Nepriklausomos Lietuvos atkūrimą. Vokiečiams uždarius LAF, 1941 09 27 gestapo suimtas ir per Tilžės kalėjimą išsiųstas į Dachau konc. stovyklą. Lietuvos pasiuntinio K. Škirpos pastangomis 1942 04 02 iš lagerio paleistas ir išsiųstas į P. Vokietiją ypatingai gestapo priežiūrai. 1944 09 pabėgo į Lietuvą ir Rietavo miškuose įsijungė į Vanagų kovos dalinių vadovybę. Spalio mėn. išsiųstas ryšininku į Vakarus, apsigyveno Austrijoje. Gestapo persekiojamas 1945 04 pabėgo į Šveicariją ir čia buvo BALFo atstovybės sekretorius. 1948 06 persikėlė į Vokietiją. 1950 - 1955 BALFo įgaliotinis ir liet. atstovas prie prancūzų karinės valdžios pabėgėlių reikalams. 1955 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. 1958 - 1959 Čikagos apygardos Liet. fronto bičiulių valdybos pirmininkas, nuo 1959 m. JAV ir Kanados vyr. valdybos narys ypatingiems reikalams. Bendradarbiavo „XX amžiuje“, „Studentų dienose“, 1948 - 1955 nuolatinis „Draugo“ korespondentas V. Vokietijoje. Rašė į „Laisvę“, „Tėvynės sargą“.

Prapuolenis Marius

[gimė 1939 Kybartuose] - chorvedys, dainininkas (baritonas).

1973 m. debiutavo Čikagos, IL, liet. operos spektaklyje (Morales G. Bizet „Carmen“), 1987 m. dainavo B. Smetonos „Parduotojoje nuotakoje“ (sukūrė Micho ir Indėno vaidmenis). Dėstė matematiką Kennedy - Kingo koledže, šio koledžo choro dirigento padėjėjas. Cicero, IL, Šv. Antano parapijos chorvedys.

Prapuolenis Stasys

[gimė 1897 07 27 Mierčių dvare, Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1931 01 13] - savanoris.

Baigė Kubanės g-jos 6 klases. Grįžęs į Lietuvą 1919 01 16 savanoriu atvyko į Kauno m. komendantūrą, paskirtas į husarų eskadroną. 1921 12 18 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu ir paskirtas į 2 raitelių pulką I eskodrono jaun. karininku. 1924 12 03 - 1928 11 06 tarnavo policijos rezervo viršininku Kaune, vėliau pasienio policijos Šakių baro rajono, nuo 1930 04 01 Rokiškio baro rajono viršininku. Žuvo 1931 01 13, palaidotas Garliavos kapinėse.

Prapuolenis Viktoras

[gimė 1910 10 16 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - teisininkas, savanoris.

1930 06 24 baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklą, 1930 11 07 įstojo į Lietuvos kariuomenę, paskirtas į mokomąją kuopą. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1931 09 19 įstojo į

VDU Teisių fakultato Ekonomijos skyrių. 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. 1944 m. vokiečių suimtas. 1945 05 02 - 05 08 tarnavo 13 bataliono 6 kuopos vadu, turėjo vyr. leitenanto laipsnį. 1945 05 08 Kuršo grupuotėje pateko į RA nelaisvę. 1946 12 13 - 20 6 armijos karo tribunolo Marijampolėje nuteistas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties.

Prapuolenytė Aldona Marija

[gimė 1923 10 03 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - chemikė, visuomenininkė. 1940 m. baigė Kybartų g-ją, mokėsi Kauno konservatorijoje fortepijono klasėje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Studijavo chemiją Rooseveltto universitete. 1956 m. baigė Loyolos universitetą, IL (pedagogikos magistrė). Ateitininkė nuo gimnazijos laikų. Dirbo Ateitininkų federacijos centro valdybos sekretore, buvo tarybos narė. Veikė vysk. P. Baltakio Lietuvių katalikų religinėje šalpos organizacijoje ir liturginėje kompanijoje.

Prapuolenytė - Katinienė Bronė

[gimė 1909 01 06 Slibinų k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 2006 10 01] - pedagogė. Mokėsi Kudirkos Naumiesčio progimnazijoje. 1926 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją. Po karo buvo Radviliškio g-jos mokytoja. 1950 m. baigė Vilniaus pedagoginį institutą. Paskui trumpai mokytojavo Kauno XIV vidurinėje mokykloje. 1950 - 1966 - Vilniaus A. Vienuolio vidurinės mokyklos mokytoja. 1965 - 1981 dirbo Vilniaus universitete. Artimai bendravo su rašytoju Antanu Vienuoliu, išsaugojo daug jo archyvinės medžiagos, kurios dalį paskelbė žurnale „Sietynas“ (1989, IV kn.), kitą dalį perleido saugoti Vilniaus universiteto rankraštynei, o patį bendradarbiavimą su rašytoju aprašė kn. „Atodairių vasara. Atsiminimai apie Antaną Vienuolį“ (2002). Atsiminimai, parašyti Vilniuje 1990 - 1992, kuriuose kalbama apie tuos pokario laikus kada autorė mokytojavo Radviliškio g-joje, išspausdinti žrn. „Metai“ (1993, Nr. 10, 11).

Pridotkas Andrius

[gimė 1897 01 27 Būdviečių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1972 12 04] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1916 05 17 baigė Veiverių mokytojų seminariją. 1917 m. baigė Orenburgo praporščikų mokyklą. Grįžęs į Lietuvą 1919 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 10 10 - 22 dalyvavo nepriklausomybės kovose su bermontininkais, 10 22 mūšyje prie Varnėnų k. sužeistas. 1919 10 18 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1920 01 27 perkeltas į Belaisvių stovyklų valdybą, ėjo 1, vėliau 4 stovyklos komendanto pareigas. 1922 09 01 pakeltas į kapitonus. 1924 09 10 priimtas į LU teisių fakulteto Teisių skyrių. 1926 02 16 pakeltas į majorus. 1929 11 23 pakeltas į plk. leitenantus. 1940 09 11 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos užnugario tarnybos viršininku. Kilus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, vėliau emigravo į Australiją.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio (1929) ir Šaulių žvaigždės (1931) ordinais, Savanorių (1940) ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, ugniagesių „Artimui pagalbon“ 2 laipsnio kryžiumi (1938).

Prūseika Leonas (tikr. Albertas Vabalas)

[gimė 1877 11 10 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1961 03 24 Čikagoje, IL] - žurnalistas. 1907 m. baigė Liepojos (Latvija) g-ją. Nuo 1906 m. bendradarbiavo „Vilniaus žiniose“. 1907 - 1909 studijavo teisę Sankt Peterburgo universitete. Nuo 1906 m. priklausė socialdemokratų būreliams, veikė „Šviesos“ draugijoje, už tai 1909 m. buvo suimtas, kalintas Suvalkų Kalvarijos kalėjime. 1911 m. išstremtas visam laikui į Sibirą, bet tais pačiais metais iš tremties pabėgo ir per Vokietiją 1912 m. atvyko į JAV. Bostone, MA, dirbo „Laisvės“ redakcijoje. 1915 m. suorganizavo Lietuvių darbininkų literatūros draugiją. Nuo 1917 m. slap. Niemanov redagavo rusų prokomunistinį dienraštį „Novyj mir“. 1919 m. iš liet. siuvėjų perėmė metraštį „Darbas“ ir iki 1929 m. jį redagavo. 1921 - 1931 komunistinės „Vilnies“ redaktorius. 1931 m. redagavo „Naujoji gadynė“, 1936 m. vėl „Vilnį“. Nuo 1906 m. bendradarbiavo „Vilniaus žiniose“. Išleido kn. „Marksas, jo gyvenimo ir mokslo charakteristika“ (1918), „Socialdemokratijos žlugimas“ (1922), „Karų ir revoliucijų gadynė“ (1928), „Teisybė apie Lietuvą“ (1940), „Atsiminimai ir dabartis“ (1960). Išvertė A. Ransono „Rusija 1919 m.“ (1920), V. M. Frič „Vakarų Europos literatūros istorija“ (1920). Paskelbė eilėraščių.

Pustopedskis Šmarija (Šmerelis)

[gimė 1914 07 15 Vilkaviškyje] - visuomenininkas. 1932 09 14 baigė Vilkaviškio žydų nevalst. g-ją, studijavo VDU Matematikos - gamtos fakulteto Biologijos skyriuje. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1937 - 1939 mokėsi Berno veterinarijos aukštojoje mokykloje Čekoslovakijoje. 1940 - 1941 studijavo VU Ekonomikos fakultete. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į lagerį. 1958 01 13 paleistas.

Puškorius Juozas (slap. Girinis)

[gimė 1912 11 14 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1928 m. baigė Rietavo aukštesn. komercijos 5 klases, 1931 m. - Kauno „Aušros“ berniukų g-ją. 1936 m. išklause VDU Teisių fakulteto Ekonomijos skyriaus kursą. 1940 12 16 dirbo LSSR finansų liaudies komisariato Vyr. muitų valdybos inspekcijos sekretoriumi. 1945 m. įstojo į Alytaus aps. Punios šile veikusį Dainavos apygardos Dzūkų rinktinės Margio partizanų būrį. 1947 04 dalyvavo Dainavos apygardos būrių vadų pasitarime Punios šile. 1947 08 11 okupantų kareiviams užpuolus apygardos štabo bunkerį Punios šile pateko į nelaisvę. Buvo nuteistas 25 metams, kalėjo Vorkutos lageriuose Komijoje. 1959 m. paleistas, neleidus grįžti į Lietuvą gyveno Kaliningrado sr. 1963 m. grįžo į Lietuvą. 1999 02 17 pripažintas kariu savanoriu. 1999 02 24 suteiktas dim. majoro laipsnis.

Apdovanotas Savanorių medaliu (2001).

Račiukaitienė Ona

[gimė 1896 02 15 Dobilaičių k., Virbalio vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogė, visuomenės veikėja.

Mokėsi Kybartų pradžios mokykloje ir II miesto mokykloje. 1912 m. įstojo į Marijampolės „Žiburio“ progimnaziją, kurią baigė 1914 m. ir įgijo mokytojos specialybę. Nuo 1914 m. mokytojavo Trakų aps. Ošiškių kaime, „Ryto“ draugijos slaptose liaudies mokyklose ir drauge organizavo valdžios draudžiamus vakarinius kursus suaugusiems. 1915 m. karo aplinkybės privertė išvykti pas giminaičius į Vilnių, o vėliau į Rusiją. 1918 m. baigė Martyno Yčo g-ją, dalyvavo ateitininkų kuopos veikloje. 1917 - 1918 mokslo metais dėstė Lietuvos istoriją Voronežo liaudies universitete. 1918 04 grįžo į Kybartus ir buvo pakviesta dirbti Marijampolės „Žiburio“ g-joje. Į Steigiamąjį Seimą išrinkta kaip LKDP atstovė I (Marijampolės) rinkimų apygardoje pagal partinį sąrašą. 1920 05 15 pirmame StS posėdyje greta prezidiumo pirmininkės G. Petkevičaitės užėmė prezidiumo sekretorės vietą. Ji iš negausios moterų parlamentarių grupės išsiskyrė tvirta laikysena siekiant sulyginti Lietuvoje moterų teises su vyrų. Savo kalbose ji gynė moterų teises, smerkė prostituciją, agresiją, alkoholizmą, iškelė moralines vertybes, taikos siekį. Dalis jos pasiūlymų buvo priimta. Poseiminiu laikotarpiu ji iš politinės veiklos pasitraukė ir atsidėjo pedagoginiam darbui. 1922 m. rudenį įstojo į Lietuvos universitetą, iš pradžių studijavo Humanitarinių mokslų, po to - Teisės fakultete.

Račkauskas Vincas

[gimė 1913 06 10 Simanėliškių dvare, Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - savanoris, ekonomistas.

1933 m. baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklą. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1934 m. įstojo į VDU Teisių fakulteto Ekonomijos skyrių.

Radušis Antanas

[gimė 1848 06 12 Oranų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1918 09 04 Šilavote (Prienai)] - kunigas, knygnešys, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Marijampolės g-joje, nuo 1870 m. - Seinų kunigų seminarijoje. 1874 02 28 įšventintas į kunigus. Paskirtas vikaru į Punską. 1877 m. perkeltas į Hožą (Augustavo dekanatas), 1878 m. į Alvitą (Vilkaviškio r.), 1891 m. - į Skriaudžius (Prienų r.). Nuo 1896 m. - Šilavoto klebonas. Jau besimokydamas Marijampolėje kartu su P. Kriaučiūnu dalyvavo slaptame liet. moksleivių būrelyje. Seinų kunigų seminarijoje platinio liet. knygas. Visose parapijose, kuriose kunigavo rūpinosi liet. spaudos platinimo reikalais. Platinti knygas skatino savo parapijiečius. Vikaraudamas Šakiuose padėjo Saliamonui Banaičiui, būsimam liet. spaudos platintojui, pasirengti egzaminams į Marijampolės g-ją. Platinio tuo metu pradėtą leisti „Aušrą“ ir kt. liet. spaudą Šakių parapijoje. Prisidėjo prie varpininkų, buvo „Varpo“ leidimo komiteto narys., dalyvavo 1892 m. varpininkų suvažiavime, bet vėliau nuo varpininkų pasitraukė. Ūdrijos ir Šilavoto parapijose užrašė apie 180 liet. liaudies dainų su melodijomis. Rinkinį įteikė prof. E. Volteriu. 1905 m. dalyvavo Didžiojo Vilniaus Seimo darbe. Pinigais ir darbu rėmė švietimą. Bendradarbiavo periodinėje spaudoje.

Radušis Juozas

[gimė 1890 10 03] - teisininkas, konsulas.

Mokėsi Marijampolės g-joje, teisę baigė Maskvos universitete. Nuo 1921 05 10 dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Maskvoje, 1921 09 23 įgaliotinis liet. tremtinių reikalams Kaukaze, 1922 12 atšauktas į Kauną ir 1923 04 vėl išsiųstas į Maskvą, kur 1924 01 paskirtas konsularinio skyriaus vedėju, nuo 1930 m. užsienio reikalų ministerijos juriskonsultas, 1931 m. referentas ir nuo 1938 12 15 gen. konsulas. Sovietams okupavus Lietuvą, 1940 08 atleistas, kurį laiką dar dirbo vadovu Komunaliniame banke, bet 1940 m. rudenį NKVD suimtas ir 1941 06 išvežtas į Sibiro priverčiamųjų darbų stovyklą, kur ir mirė.

Radušis Kazys

[gimė 1891 03 06 Vilkaviškio aps.] - ekonomistas.

Baigęs aukštuosius prekybos mokslus Berlyne, nuo 1920 m. dirbo įvairiuose bankuose. Nuo 1929 01 01 dėstė ŽŪA Dotnuvoje. Jis ilgą laiką buvo Lietuvos draudimo draugijos valdyboje. Vienas iš Maisto akcinės bendrovės ir Lietuvos Cukraus bendrovės steigėjų, taip pat nuo 1926 Lietuvos ūkiui tirti draugijos prekybinių sutarčių su užsieniu komisijoje; 1919 07 01 buvo vienas Kauno šaulių organizatorių, dirbo įvairiose jų komisijose. Daug rašė ekonominiiais klausimais „Lietuvos ūkyje“, „Lietuvoje“. Žemės ūkio kredito klausimais „Wirtschaftliche Informationen“, „Tautos ūkyje“ ir kt.

Radvenis (Heidrikis) Grigorius

[gimė 1903 11 11 Parausių dvare, Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1989 12 26 Los Andžele, Kalifornijos valst.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenės veikėjas.

1920 11 22 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1925 06 30 baigė aviacijos kursus. 1925 09 21 atlikdamas pakilimo į 5000 m. aukštį užduotį dėl blogų oro sąlygų atsidūrė netoli Vilniaus ir pritrūkus degalų pateko į lenkų nelaisvę. Po metų pabėgo iš Modlino tvirtovės. Grįžęs 1927 12 01 baigė aukštojo pilotažo apmokymą, suteiktas II eilės karo lakūno vardas. 1928 10 01 suteiktas viršilos laipsnis. 1931 m. atostogų metu baigė vokiečių „Rasytės“ sklandymo mokyklą Kuršių nerijoje. 1928 10 21 tapo pirmuoju kvalifikuotu sklandytoju Lietuvoje, suteiktas „C“ kategorijos sklandytojo vardas. 1930 11 23 baigė aviacijos karininkų kursą, suteiktas aviacijos leitenanto laipsnis. 1931 m. suteiktas I eilės karo lakūno vardas. 1932 m. Pažaislyje įsteigus Lietuvos sklandymo mokyklą buvo jos sklandymo instruktoriumi. 1933 m. vadovavo Lietuvos aeroklubo organizuotai sklandymo mokyklai Nidoje. 1933 08 30 pasiekė Lietuvos sklandymo rekordą ore išsilaikydamas 3 val. 10 min. 1934 06 26 pagerino rekordą - 5 val. 15 min. 1936 07 23 pakeltas į kapitonus. 1937 11 15 baigė aklojo pilotavimo apmokymą. Kilus Vokietijos - SSRS karui tarnavo Vokietijos kariuomenėje, kovojo Rytų fronte. Karui pasibaigus gyveno Hanau pabėgėlių stovykloje, dirbo UNRRA transporto viršininku. 1949 m. persikėlė į Ludvigsburgą prie Štutgarto, dirbo Kanados konsulate pereinamosios stovyklos vedėju. 1952 m. emigravo į JAV. Aktyviai dalyvavo lietuvių išėmimo organizatorių veikloje, jas rėmė, LKVS „Ramovė“ ir LF narys.

Apdovanotas DLK Gedimino 5 laipsnio ordinu (1936), Savanorių (1929) ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, „Plieno sparnų“ garbės ženklą (1932).

Radzevičius Pranas

[gimė 1884 08 25 Abrivų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - visuomenės veikėjas.

1902 m. baigė Virbalio dviklasę mokyklą, 1905 - 1906 dalyvavo revoliucijos įvykiuose, gabendamas iš Eitkūnų literatūrą ir ginklus. 1908 m. Vilniaus vyrų g-joje eksternu išlaikė 7 klasių egzaminus. 1906 - 1914 tarnavo Rusijos banke ir kartu mokėsi. 1914 - 1917 Tambove dirbo Lietuvių komitete nukentėjusiesiems nuo karo šelpti. Tame mieste buvo įkūręs socialistų liaudininkų demokratų kuopą ir lietuvių invalidų organizaciją. 1920 - 1922 veikė įvairiose Kauno organizacijose: Kareivių prietelių draugijoje, LŠS, valstybės įstaigų profesinėje sąjungoje ir kitur. Į Steigiamąjį Seimą kandidatavo kaip LSLDP atstovas pagal partinį sąrašą II (Kauno) rinkimų apygardoje. StS nariu tapo 1921 11 18. StS priklausė LSLDP frakcijai, LVS ir LSLDP frakcijų blokui. Jis kaip LVLS narys buvo išrinktas į II Seimą ir atstovavo šios partijos frakcijai. Dirbo Finansų ir Ekonominėje komisijose. Nuo 1921 m. bendradarbiavo „Lietuvos ūkininke“, „Lietuvos žiniose“.

Radzevičius (Radžionis) Stasys

[gimė 1916 03 30 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1999 02 11 Čikagoje] - pedagogas.

1935 m. baigė Kybartų „Žiburio“ komercijos mokyklą, 1937 06 baigus Klaipėdos pedagoginį institutą pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1938 09 27 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1938 10 11 Marijampolės aps. Būdviečių prad. Mokyklos vedėjas, nuo 1939 09 01 Pajevonio prad. mokyklos mokytojas. LŠS narys. Nuo 1940 09 01 Gutkaimio prad. mokyklos vedėjas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. emigravo į JAV.

Ragaišytė - Latušinskienė Janina

[gimė 1933 03 10 Vištyčio k., Vilkaviškio aps.] - dainininkė (sopranas).

1958 m. baigė Kauno Gruodžio muzikos mokyklą. 1975 - 1976 stažavo Lietuvos konservatorijoje (pas V. Indrikonį). 1958 - 1988 Kauno muzikinio teatro solistė. Sukūrė > 80 vaidmenų operose, operetėse, miuzikluose. Padarė įrašų Lietuvos radijuje.

Ragažinskas Pijus

[gimė 1907 05 01 Pajevonio k., Vilkaviškio aps.] - kunigas.

Mokėsi vietinėje pradžios mokykloje, 1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 m. baigė Vilkaviškio kunigų seminariją. Vikaravo Liudvinave, Suvalkų Kalvarijoje. 1936 m. išvyko į Braziliją, klebonavo šv. Juozapo parapijoje San Paule. 1957 m. paskirtas misionieriumi lietuvių kolonijose. Suteiktas dekanato titulas. Labai padėjo lietuvių emigrantams visais laikais. Ilgametis šv. Juozapo lietuvių bendruomenės pirmininkas. Rūpinosi lietuviškais mokyklomis, kovojo prieš socialistus. 1936 - 1941 redagavo „Šviesą“. Nuo 1956 m. vadovavo lietuviškų kultūrinių laidų valandėlei radijuje. Važinėjo po Ameriką ir dalyvavo tarptautiniuose kongresuose atstovaudamas Brazilijos lietuvius.

Raibikis Kostas

[gimė 1897 06 27 Strazdžių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1944 07 09] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1919 m. baigęs Marijampolės „Žiburio“ g-ją savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 12 16 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1920 12 12 pateko į lenkų nelaisvę, pabėgo. 1923 12 01 pakeltas į vyr. leitenantus. 1927 08 01 pakeltas į kapitonus, 1933 11 20 - į majorus. 1940 01 26 pakeltas į plk. leitenantus ir paskirtas Ypatingojo skyriaus santykiams su SSRS kariuomene atstovu Alytuje. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 11 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos štabo rikiuotės skyriaus viršininku. 1941 06 14 Varėnos poligone suimtas, išvežtas į lagerį Norilske, Krasnojarsko kr. 1943 05 15 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų. Žuvo lageryje. Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1932), Lietuvos nepriklausomybės (1928) ir Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio (1929) medaliais.

Raibikis Vytautas

[gimė 1928 09 08 Piliūnų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - partizanas, memuaristas.

Mokėsi Parausių pradžios mokykloje. 1941 m. su visa šeima buvo ištremtas į Sibirą. 1945 m. Tauro apygardos partizanų Žalgirio rinktinėje buvo organizuojami rezerviniai partizanų būriai - penketukai. Ypatingais atvejais jie turėjo būti pašaukti į veikiančius partizanų dalinius. Piliūnų kaime penketukui priklausė ir Vytautas Raibikis. Penketuko nariai rinko informaciją apie kaime pasirodžiusius svetimus žmones, stribus, kariuomenę, padėdavo partizanams apsirūpinti ginklais, maistu, ieškojo saugių vietų bunkeriams. 1947 12 30 suimamas buvo žiauriai kankinamas Pilviškių stribynėje, vėliau išvežė į Kybartų kalėjimą ir nuteisė 25-erius metus kalėti griežto režimo lageryje. Pateko į Intos lagerius. Į Lietuvą grįžo 1956 m. Sulaukęs Lietuvos nepriklausomybės, pasinėrė į Sąjūdžio, vėliau politinių kalinių ir tremtinių veiklą. Parašė ir 2000 m. Kaune išleido atsiminimų knygą „Tėvyne, nepalik mūsų“.

Ramanauskas Dalius

[gimė 1961 04 27 Alvito k., Vilkaviškio r.] – režisierius, operatorius, aktorius.

1979 m. baigė Kauno IV vid. mokyklą. 1977 – 1979 studijavo aktorinį meistriškumą Kauno Valstybinio Dramos Teatro studijoje (vadovas – Jonas Vaitkus). 1980 – 1984 studijavo aktorinį meistriškumą Lietuvos valstybinės Konservatorijos Teatrinio meno fakultete, 1991 – 1992 Lione (Prancūzija) CREC AVEX Institute prie Liono Katalikiško Universiteto studijavo Socialines ir religines komunikacijas, media ir kultūrą, 1992 m. Romos Grigališkame Universitete mokėsi teologijos ir religinės komunikacijos kursuose. 1992 m. JAV, Dalase, Telekomunikacijų institute baigė TV laidų vadybos, režisūros ir filmavimo profesionalų kursą. 1992 – 1994 – TV režisierius, redaktorius ir operatorius Katalikų TV studijoje. 1993 m. – dokumentinio filmo „Popiežius Jonas Paulius II Lietuvoje“ operatorius. 1994 – 2003 – TV laidos „Katalikų Bažnyčios Naujienos“ LRT TV režisierius ir operatorius. 1997 m. – žurnalistas, kuriant dokumentinį filmą „Kryžių kalnas“ su Belgijos CRIN TV kompanija. 1997 – 2004 – Katalikų TV studijos ir Kilnojamosios TV studijos operatorius.

Filmografija

„Piligriminis žygis iš Kryžių kalno į Šiluvą“ (2005) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Taize Europos Jaunimo susitikimas Lisabonoje“ (2005) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Šviesos kelias prie Dusios ir Metelių“ (2005) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Žvilgsnis į Pašvęstąjį gyvenimą“ (2005) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Aušros Vartų Marijos ir Šv. Teresėlės bendruomenė“ (2004) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Kelionė Punksą ir Seinus“ (2004) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Lietuvos Jaunimo Dienos „Negaliu tylėti“ (2004) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Kelias į Šiluvą“ (2003) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Pilgriminis karių ir jaunimo žygis iš Kryžių Kalno į Šiluvą“ (2003) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Įsivaikinti ar neįsivaikinti?“ (2002) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Kauno Arkivyskupijai – 75 metai“ (2001) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Kartų namai“ (2000) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

„Palaimintas kankinys. Žvilgsnis į arkivyskupą T. Matulionį“ (1999) – režisierius, scenarijaus autorius, operatorius.

Ramanauskas Jonas

[gimė 1905 08 28 Šelvių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1929 02 19 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1931 11 05 paskirtas Zarasų aps. Salako nuovados viršininko padėjėju. 1932 08 01 - nuovados viršininku. Baigė policijos mokyklos nuovadų viršininkų kursus. Sovietų sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo Kretingos aps. policijos viršininku.

Apdovanotas DLK Gedimino 3 laipsnio ordino (1938) ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais.

Ramanauskas Juozas

[gimė 1870 Lapankos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1944 05 22 Minersville, Pa., JAV] - knygnešys, visuomenės veikėjas.

Vengdamas arešto 1889 m. atvyko Shenandoach, PA. Čia įsitraukė į kunigo Aleksandro Burbos vedamą kovą prieš lenkinimą, telkė lietuvius į draugijas. Bendradarbiavo liet. spaudoje. 1893 m. su klieriku A. Miluku kurį laiką leido „Garsą Amerikos lietuvių“. Paveiktas Jono Šliūpo dirbo su laisvamaniais. 1905 m. įsitraukė į Liet. socialistų sąjungą, vėliau - į komunistų partiją.

Ramanauskas Vytautas

[gimė 1930 02 07 Drebulinės k., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas.

1957 m. baigė Žemės ūkio akademiją. 1957 - 1962 Ekonomikos, 1962 - 1967 Žemės ūkio ekonomikos, nuo 1967 m. Chemijos ir chem. technologijos instituto moksl. bendradarbis. Paskelbė moksl. straipsnių apie kapitalines investicijas į Lietuvos TSR žemės ūkį, galvaninių dangų ekonominį efektyvumą.

Rastonis Vytautas

[gimė 1920 03 24 Žaliosios k., Vilkaviškio aps. - 2005 04 16] - fagotinininkas, pedagogas.

1942 - 1943 studijavo Kauno konservatorijoje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Lankė Darmstadto muzikos mokyklą, Frankfurte privačiai mokėsi harmonijos pas prof. W. Krachę, groti fagotu pas W. Henkerį. 1948 m. emigravo į JAV. 1954 m. baigė Manhattano muzikos mokyklą Niujorke, NY. 1954 - 1960 grojo fagotu Kansas City, MO, 1960 - 1980 - Rhode Islando simf. orkestre. 1967 m. išleido K. V. Banaičio „Lietuviškas idilijas“ smuikui, klarnetui ir arfai. 1969 m. Rhode Islando universitete baigė muzikos pedagogikos specialybę. 1970 - 1981 dėstė muziką Rhode Islando ir Massachusettso valstijose, buvo Barringtono koledžo ir Browno universiteto muzikos instrumentų instruktorius. 1973 - 1975 Rhode Islando jaunimo orkestro, 1977 - 1979 Veteranų orkestro dirigentas. 1981 - 1983 Brocktone, MA, vadovavo Šv. Kazimiero parapijos chorui. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, rinko lėšas, rūpinosi muz. instrumentų pirkimu Lietuvos valst. simfoniniam orkestrui.

Raubienė - Sakalauskaitė Vanda

[gimė 1943 11 20 Mažučių k., Vilkaviškio aps.] - dailininkė, drožėja.

Baigusi vidurinę mokyklą, 1967 m. įstojo į Kauno Stepo Žuko taikomosios dailės technikumą. Gerai išlaikiusi stojamuosius egzaminus, buvo priimta iškart į meninio medžio apdirbimo specialybės II-ąjį kursą. 1970 m. suteiktas dailininko - meistro diplomai. Tais pačiais metais pagal paskyrimą pradėjo dirbti Kauno „Dailės“ kombinate - meninio medžio drožėja. Per daugelį metų kūrybingumo ir patirties dėka įgyvendinta daugelis sumanymų: įamžinti medžio raižiniuose Lietuvos architektūros pastatai; Poezijos pavasariui sukurtas unikalus prizas - stilizuotas paukštis; Kauno merui sukurtas simbolinis miesto raktas. Daugelis interjero ir eksterjero detalių papuošė tiek senovinės, tiek naujos architektūros ansamblius. 1987 m. už kūrybinius laimėjimus buvo įrašyta į Kauno miesto garbės knygą.

Raulinaitis Vytautas Ričardas

[gimė 1918 04 03 Vilkaviškyje - 1968 05 25 Vašingtone, DC] - skulptorius.

1938 m. baigė „Aušros“ berniukų g-ją, iki 1940 m. mokėsi Karo mokykloje Kaune, vėliau Vilniaus dailės akademijoje pradėjo studijuoti skulptūrą. Pasitraukęs į Vokietiją, dailę studijavo Taikomosios dailės

mokykloje Freiburge, ją baigė 1948 m. Nuo 1949 m. gyveno JAV, Clevelande. Dirbo bendrovėje „Turist - Drill“, 1965 - 1968 dail. V. K. Jonyno studijoje Niujorke. Sukūrė metalo, medžio skulptūrų. 1952 m. dalyvavo grupinėje liet. dailininkų parodoje Clevelande. Buvo LSS (nuo 1926 m.), korp. „Vytis“ narys, dainavo Čiurlionio ansamblyje, „Ažuolo“ oktete. Dirbo „Kario“ administracijoje.

Razvickas (Radzwickas) Andrius

[gimė 1900 11 23 Vidgirių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1918 10 10 baigė Aleksejaus g-ją Smolenske. 1919 12 16 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1919 12 29 - 1920 12 01 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1920 09 01 - 1922 01 31 tarnavo žvalgų komandos viršininku. 1922 10 13 baigė Aukštuosius karininkų kursus. 1922 10 14 paskirtas kuopos vadu. Nuo 1923 09 05 studijavo LU Teisių fakultete. Nuo 1924 m. dirbo akcizo revizoriaus padėjėju Finansų ministerijos Mokesčių departamente.

Rekešius Vaclovas Pranas

[gimė 1911 12 24 Vembrių dvare, Lankeliškių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė Kauno aukštesn. technikos mokyklos Mechanikos skyrių. 1935 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 10 05 priimtas į ginklavimo karininkų kursus prie Karo mokyklos. 1937 12 18 juos baigus priimtas į karo tarnybą, paskirtas Ginklavimo valdybos artilerijos dirbtuvių vario liejyklos vedėju, 1938 11 07 perkeltas į I pėst. pulką Ukmergėje, paskirtas ryšių kuopos būrio vadu, pulko ginklų prižiūrėtoju. 1939 06 25 baigė automatinių pabūklų kursus Kaune. 1939 10 dalyvavo žygyje į Vilnių.

Retikevičius Vincas

[gimė 1871 12 20 Bartninkų par., Vilkaviškio aps. - 1940 01 31 Brukline (Niujorkas)] - kapelmeisteris. Tarnaudamas rusų kariuomenėje grojo orkestre, vėliau buvo kapelmeisterio padėjėju. Atvykęs į JAV, organizavo pučiamųjų orkestrą ir iki mirties jam vadovavo, dalyvaudamas lietuviškuose renginiuose, paraduose, koncertuose. Parengė nemaža popuri liet. liaudies melodijomis ir šokių.

Rickevičius Česlovas

[gimė 1910 03 30 Stanaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas. 1931 m. baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklą, įstojo į Karo mokyklą. 1932 09 15 ją baigė jaun. leitenanto laipsniu. 1933 įstojo į VDU Teisių fakulteto Ekonomijos skyrių. Aktyviai dalyvavo studentų atsargos karininkų korporacijos „Ramonė“ veikloje. 1937 m. baigęs VDU dirbo Finansų ministerijos Pramonės ir prekybos departamente. 1939 02 15 pakeltas į leitenantus. 1940 08 06 - 12 31 dirbo buhalterio padėjėju Muitų ir akcizo departamente.

Rygelis Juozas

[gimė 1920 08 12 Eglupiuose, Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - mechanikos inžinierius, visuomenininkas. 1942 m. baigė Vilkaviškio Dr. J. Basanavičiaus g-ją. Studijavo mechaniką VDU. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, 1944 - 1949 tęsė studijas Darmstadto technikos universitete. 1949 m. persikėlė į JAV. Dirbdamas cukraus fabrike pateikė įrenginių patobulinimų. Persikėlęs dirbti dizaineriu į „Greer Hydraulic“ bendrovę, sukonstravo automatinius ventilius ir hidraulinius akumuliatorius, kurie ir dabar turi paklausą. 1953 m. pradėjo dirbti dizaineriu Stamforde, CT. Nuo 1954 m. dirbo dinamikos inžinieriumi „Singer“ korporacijoje. Tobulinosi Masachusetso technologijos institute, Kolumbijos universitete, Brooklyno politechnikos institute, NY, Bridgeporto universitete, CT. Aviacijos bendrovėje AVCO dirbo analitiku ir dizaineriu, vėliau vadovavo įvairioms laboratorijoms. 1970 - 1990 dirbo dinamikos inžinieriumi konsultantu „Singer Kearfott Guidance and Navigation Division“. Patobulino daug gamtos procesų ir įrankių. Savo išradimus skelbė moksl. straipsniuose „AVCO Lyconing Division“ (1967, 1970). Keletas mechanikos išradimų patentuoti. Priklauso Amerikos mechanikos inžinierių draugijai (ASME), Niujorko, NY, skyriaus sekretorius. „Dale Carnegie“ klubo narys. Dalyvauja liet. visuomeninėje veikloje. LKMA JAV skyriaus sekretorius ir ALKos išdininkas, JAV LB Connecticuto apygardos pirmininkas. Veikia ateitininkų sąjungoje.

Rygertas Vincas

[gimė 1905 04 08 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - laikraštininkas. 1924 m. baigė Vilniaus Vytauto Didžiojo g-ją, studijavo teisę Kauno universitete. Nuo 1930 m. „Ryto“ dienraščio, o nuo 1936 m. „XX amžiaus“ redakcinio kolektyvo narys. Buvo technikiniu redaktoriumi žurnalų: „Meno kūryba“, „N. Sodyba“. 1941 m. „Į laisvę“ dienraščio redakcinio kolektyvo narys. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. Čia kurį laiką dirbo redaktoriumi „Tremtinių žiniuose“. 1951 m. išvyko į JAV. Talkininkavo „Į laisvę“ žurnalo redakciniame darbe ir buvo šio žurnalo techninis redaktorius.

Rimas (Rurinkevičius) Vincas

[gimė 1916 01 16 Smilgių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1948 03 16] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1936 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1936 09 15 įstojo į Karo mokyklą. 1939 09 16 ją baigė jaun. leitenanto laipsniu. 1940 08 10 pakeltas į leitenantus. Likviduojant Lietuvos kariuomenę tarnavo 2 pėst. pulko ryšių kuopos vadu. 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos 215 šaulių pulko ryšių kuopos vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui su RA pasitraukė į Rusiją, dėstytojavo RA karo mokykloje. Nuo 1942 12 tarnavo 16 lietuviškojoje divizijoje pulko ryšių viršininku, pakeltas į kapitonus.

Apdovanotas DLK Gedimino ordino 3 laipsnio medaliu (1938).

Rimavičius Vincas

[gimė 1896 06 14 Žiūrių - Gudelių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1919 10 28] - mokytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1916 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. 1917 m. baigė Maskvos Aleksandro karo mokyklą, tarnavo 5 kulkosvaidžių pulke jaun. karininku, kuopos vadu, baigė kulkosvaidžių kursus. Grįžęs į Lietuvą 1919 01 30 įstojo į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Kauno komendantūros jaun. karininku. 1919 10 27 kautynėse su bermontininkais, ginant Raseinius, jų suimtas ir 1919 10 28 sušaudytas. 1919 11 18 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis (po mirties).

Rimka Albinas

[gimė 1886 02 16 Skerpievių k., Vilkaviškio aps. - 1944 02 27 Vilniuje] - ekonomistas, publicistas, visuomenininkas.

1908 - 1911 Vilniuje dirbo laikr. „Lietuvos ūkininkas“, redakcijoje. Caro valdžiai iškelus bylą už nelegalių jaunimo būrelių organizavimą, 1911 m. pab. emigravo. 1914 m. programos pagrindinis autorius. 1914 - 1916 JAV redagavo laikr. „Jaunoji Lietuva“, „Ateitis“. Nuo 1917 m. gyveno Rusijoje, nuo 1918 m. Lietuvoje. 1918 - 1920 vadovavo Žemės ūkio ministerijos statistikos skyriui, kartu buvo žemės reformos komisijos narys (nuo 1921 m. jos sekretorius), vienas buržuazinės žemės reformos projekto kūrėjų. 1919 m. laikr. „Lietuva“ redaktorius. 1920 m. išrinktas į Steigiamąjį seimą (atstovavo Lietuvos valstiečių sąjungai). 1923 m. baigė Frankfurto prie Maino visuomenės ir prekybos mokslų akademiją. 1923 - 1940 dėstė Kauno universitete; profesorius (1930), ekonomikos daktaras (1939), 1924 m. redagavo žrn. „Lietuvos ūkis“. 1926 06 - 12 finansų ministras, 1927 - 1928 Centralinio statistikos biuro direktorius, 1928 - 1939 Lietuvos banko statistikos ir ekonomikos skyriaus vedėjas. 1935 - 1940 žrn. „Ekonomika“ redaktorius. Nuo 1940 m. Vilniaus universiteto profesorius, 1940 - 1941 ekonomikos fakulteto dekanas. 1940 m. įsitraukė į socialistinės Lietuvos kūrimą. Svarbesni darbai: „Lietuvos ūkis prieš Didįjį karą“ (1918), „Lietuvos visuomenės ūkio bruožai ligi Liublino unijos metų“ (1925), „Statistikos pagrindai“ (1925), „Lietuvių tautos atgimimo socialiniai pagrindai ir „Aušros“ - „Varpo“ gadynės (1883 -1893) socialekonominiai raštai“ (1932), „Socialekonominė statistika“ (1933), „Statistika. Teorija ir metodai“ (1939). A. Rimka yra parašęs ir išvertęs per 20 knygų ekonomikos tematika, publikavęs daug straipsnių.

Rimša Petras

[gimė 1881 11 03 Margių k. (dabar Naudžiai), Vilkaviškio aps. - 1961 10 02 Kaune] - dailininkas, skulptorius. 1900 - 1903 privačiai mokėsi Varšuvoje, 1903 - 1904 Paryžiaus dailės mokykloje, 1904 - 1905 Krokuvos dailės akademijoje. 1905 m. grįžo į Lietuvą. 1907 m. su kitais įkūrė lietuvių dailės draugiją, prisidėjo prie jos parodų rengimo. 1909 - 1911 Peterburge mokėsi „Dailei skatinti“ draugijos mokykloje, dalyvavo rusų dailininkų parodose. 1923 - 1924 tobulinosi Londone, 1928 m. Italijoje. 1935 - 1938 keliavo po JAV. Nuo 1900 m. dalyvavo parodose. Surengė apie 10 individualinių parodų. Ankstyvoji kūryba realistinė, ryškaus socialinio turinio; kūriniai: skulptūrų

kompozicijos - „Lietuvos mokykla 1864 - 1904“ (dar vadinama „Vargo mokykla“; 1906, 1914, 1921, 1940, 1957), trilogija „Artojas“ (1907, 1922, 1923), „Gana to jungo“ (1909) ir „Finale“ (1910); „Ant pirmos žolės“ (1911); portretai (biustai - motinos, 1910, T. Naruševičiaus, 1924; reljefai - Motiejaus Valančiaus, 1904, Jono Basanavičiaus, 1906, V. O'Haros, P. Parkerio, abu 1923). Nuo 3 dešimtmečio ėmė kurti naujo stiliaus kūrinius, pasižyminčius savita, dekoratyvia formų stilizacija, grafiško pobūdžio ornamentišku („Safyras“, 1921, „Diena ir naktis“, 1922, dvipusės skulptūros „Riteris“, 1931, Dariaus ir Girėno paminklo projektas, 1934). Nuo 1923 m. kūrė medalius („Vilnius - Lietuvos sostinė“, 1923; Klaipėdos išvadavimo, 1924; „Gedimino sapnas“, 1905 metų Lietuvių suvažiavimo Vilniuje, „Kova“, „Nori unijos“, visi 1925 - 1926), reljefinius portretus (Žemaitės, 1926; E. Ortman, 1935; A. Kąlavaitienės, Pašakarnyčių, abu 1937), iliustravo knygų (Vydūno „Amžina ugnis“, 1912 - 1913; Prano Mašiot „Žiemą ir vasarą“, 1920, ir „Sparnuočiai“, 1922). Tarybiniais metais medalius kūrė daugiausia kult. visuom. gyvenimo aktualijų temomis: „Karas ir taika“,

Juozo Gruodžio šešiasdešimtmečio (abu 1945), „400 metų lietuviškai knygai“ (1947), „Kristijonas Donelaitis“ (1955).

Ripkevičius Antanas

[gimė 1883 Tiškų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1958 12 18 Čikagoje, IL] - visuomenininkas. 1907 m. atvykęs į JAV, iki 1911 m. gyveno Detroite, MI, vėliau persikėlė į Čikagą, kur 1916 m. įsteigė drabužių siuvimo ir pardavimo bendrovę. „Naujienu“ bendrovės vienas steigėjų ir darbuotojų. 1922 - 1924 gyveno Lietuvoje, buvo įkūręs bendrovę „Viešbutis Kaunas“. Sugrįžęs į Čikagą, tvarkė taupymo ir skolinimo bendrovę „Universal Savings und Loan Association“, daug metų buvo jos pirmininkas. Dainavo vyrų, mišriame „Pirmyn“ choruose, vaidino „Dramatiškame ratelyje“. Įkūrė Laisvamanių draugiją.

Romanas (Ramanauskas) Vaclovas

[gimė 1907 08 12 Alvito k., Vilkaviškio vls. - 1998 01 01 Pittstone, PA] - vargonininkas, chorvedys. Iš pradžių muzikos mokėsi pas Alvito vargonininką brolių Juozą. 1927 m. pradėjo mokytis Kauno muzikos mokykloje (J. Naujalio vargonų klasėje). 1937 m. baigė Kauno konservatoriją (N. Martinonio vargonų klasę). 1930 - 1940 Švč. Jėzaus Širdies bažnyčios vargonininkas Kaune. 1931 - 1933 Fredos aukštesniosios sodininkystės ir daržininkystės mokyklos, 1933 - 1943 Prekybos instituto muzikos dėstytojas Kaune. Mokytojavo ir Marijampolės II g-joje. Surengė vargonų muzikos koncertų Jėzuitų (1937), Švč. Jėzaus širdies ir Įgulos (1938) bažnyčiose Kaune. 1944 10 12 išplaukęs laiveliu per Baltijos jūrą, 10 14 pasiekė Goflando salą, vėliau Švediją. 1945 m. Švedijos švietimo įstaigos paskirtas dirbti į Uppsalos muzikos centrą. Čia su Estijos ir Latvijos pabėgėliais kompozitoriais, dirigentais, dainininkais rašė ir kopijavo muz. kūrinius, rengė orkestrų partitūras ir kt. Nuo 1947 m. dirbo Stokholmo „Ungdomsgordens“ fortepijono mokytoju. Gyvendamas Švedijoje, subūrė liet. pabėgėlių ansamblį, kuris 1945 m. giedojo kalėdines giesmes per Stokholmo radiją. Stokholmo Šv. Jokūbo bažnyčioje surengė solų vargonų koncertą. Akompanavo solistams, ansambliams. 1950 m. atvykęs į JAV, pradėjo vargonininkauti Švč. Trejybės liet. parapijoje Wilkes - Barre, PA. Dažnai grojo kaip solistas, akompanavo dainininkams J. Augaitytei, I. Nauragiui ir kt. religiniuose koncertuose. Vargonavo ir kitose bažnyčiose, su choru dalyvavo radijo ir televizijos programose. Wyoming Valley liet. parapijų jungtinio choro „Art Fiesta“ dirigentas. Su šiuo choru 1978 m. dalyvavo JAV ir Kanados liet. dainų šventėje Toronte ir etniniame festivalyje „Armony Hall“ Kingstone, PA. Nuo 1950 m. priklausė ALRK vargonininkų sąjungai.

Rubas (Rūbas) Jonas

[gimė 1888 05 03 Moliniškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - savanoris. Mokėsi Vilkaviškio mokykloje. 1918 12 22 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, priimtas viršila į Šiaulių stoties ir ruožo komendantūrą. 1920 12 31 suteiktas leitenanto laipsnis. Nuo 1921 03 01 ėjo Šiaulių stoties ir ruožo Joniškių skyriaus viršininko pareigas. 1940 02 29 paleistas į dimisiją. Apdovanotas Savanorių medaliu (1930).

Rubas Justinas

[gimė 1909 02 07 Būdviečių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - mokytojas. 1925 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 5 klases, 1927 m. - Kudirkos Naumiesčio dvejų metų mokytojų kursų. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1928 - 1938 Trakų aps. Onuškių, Genionių, Pakalniškių prad. mokyklų mokytojas ir vedėjas. Nuo 1938 09 01 Marijampolės aps. Pamargių prad. mokyklos vedėjas. Nuo 1928 m. LŠS narys, būrio, kuopos vadas.

Rucevičienė - Kasperskaitė Elena

[gimė 1886 12 14 Pilviškių k., Vilkaviškio aps.] - slaptos lietuvių mokyklos mokytoja, aktorė, visuomenės veikėja. 1915 - 1917 pabėgėlių vaikų prieglaudos vedėja. 1918 m. įstojo į K. Glinskio sudarytą profesinį teatrą Vilniuje ir 1918 - 1919 lankė K. Glinskio teatro studiją. 1930 - 1937 dirbo tautosakos komisijoje. 1913 m. pagal Z. Parvį parašė dramą „Smuklė“, kuri I Blaivybės draugijos konkurse laimėjo antrąją premiją (?1939), 1914 m. išvertė „Apie Kristaus sekimą“ ir J. Baffico „Advokato patarimus“. 1920 m. sulietuvino 3 veiksmyų tragikomediją „Lapkus“.

Rucevičius Antanas

[gimė 1880 05 30 Pavembrių k., Lankeliškių vls., Vilkaviškio aps. - 1949 04 11 Kaune] - spaudos darbuotojas, vertėjas.

Mokėsi Mintaujos ir Liepojos g-jose. Įsijungė į lietuviškų organizacijų veiklą, bendradarbiavo „Varpe“, „Ūkininke“, organizavo slaptus lietuviškus spektaklius, rinko tautosaką, platinė uždraustą spaudą. 1905 m. dirbo „Vilniaus žinių“ redakcijoje, 1908 - 1910 Seinuose „Šaltinyje“, 1909 m. redagavo vaikams skirtą leidinį „Šaltinėlis“. 1918 m. įkūrė „Svyturio“ knygų leidimo bendrovę. Priklausė Vilniaus lietuvių artistų bendrovei - buvo aktorius ir režisierius. 1928 - 1938 „Spindulio“ spaustuovės vedėjas. Išleido apsakymų rink. „Rugiapjūtė“ (1905), atsiminimų, išvertė dramos kūrinį, romanų (A. Schnitzlerio „Fariziejai“, 1920; G. Zapolskos „Kvailių žmonių tragedija“, 1929; P. Benoit „Aurora“, 1931, ir kt.).

Rudaitienė - Simonaitytė Vida

[gimė 1944 01 02 Saugonių k. Vilkaviškio r.] - kalbininkė, pedagogė.

Mokėsi Kybartuose. Studijavo Vilniaus pedagoginiame institute. Mokytojavo. 1973 - 1994 dirbo Lietuvių kalbos institute. 1982 m. apgynė daktaro disertaciją apie lietuvių kalbos leksikos raidos ypatumus. Nuo 1993 m. docentė. Nuo 1994 m. dirba Vilniaus pedagoginiame universitete. 1998 m. išleido knygą „Vakarų kalbų naujieji skoliniai“ (su V. Vitkausku). Paskelbė straipsnių leksikos, sociolingvistikos, kalbos kultūros klausimais „MA darbuose“, „Kalbos kultūroje“, Šiaulių, Kauno, Klaipėdos universitetų „Mokslų darbuose“, „Gimtojoje kalboje“, „Gimtajame žodyje“, „Literatūroje ir mene“, „Lietuvos aide“, „Kalba Vilnius“, „Lietuvių kalbotyros klausimuose“, rinktinėse. Paskelbė mokslinių darbų užsienyje: 1986 - 1999 sociolingvistų konferencijų Madride ir kt. rinktinėse, Kanados, Vokietijos, Australijos kalbos leidiniuose. Skaityti pranešimai mokslinėse konferencijose Lietuvoje, Rusijoje, Gruzijoje, Latvijoje ir kt. Tyrinėtas kalbinis palikimas - kartu su V. Vitkausku parengtas Paporonio raštų kalbos žodynelis (išspausdinta 1997 m. A. Šmulskščio - Paporonio „Rinktiniuose raštuose“).

Rudaitis Vincas

[gimė 1885 12 15 Opšrūtų k., Vilkaviškio aps. - 1970 01 11 Čikagoje (JAV)] - pažangus JAV lietuvių veikėjas. Dalyvavo 1905 - 1907 revoliucijos įvykiuose Vilkaviškio apylinkėse. 1907 m. išvyko į Škotiją. Įstojo į Lietuvos socialistų sąjungą D. Britanijoje. 1908 - 1912 redagavo „Rankpelnį“. 1913 m. persikėlė į JAV. Redagavo Liet. socialistų sąjungos laikr. „Apžvalga“ (1918), „Mūsų tiesa“ (1919). Dirbo laikr. „Kova“, „Laisvė“, „Vilnis“ redakcijose ir spaustuovėse. Dalyvavo LSS, Amerikos lietuvių darbininkų literatūros draugijos, Liet. darbininkų susivienijimo ir kitų pažangių organizacijų veikloje.

Rudaitytė Regina

[gimė 1952 01 02 Vilkaviškyje] - literatūros tyrinėtoja, vertėja.

VU 1974 m. baigė anglistiką, 1991 - 1992 studijavo Norwicho universitete (Anglija). 1975 - 1984 dėstė VPI, nuo 1987 m. VU dėstytoja. Paskelbė naujosios anglų ir amerikiečių literatūros, moterų prozos tyrinėjimų. Išvertė romanų (J. C. Cates „Prašmatnūs žmonės“, 1990; P.P. Reado „Vedęs vyras“, 1993; I. McEwano „Amsterdamas“, 2000), pjesių (E. Albee „Kas bijo Virdžinijos Vulf?, E. O'Neillo „Ilga kelionė į naktį“, abi išleistos kn. „Dvi amerikiečių pjesės“, 1991; P. Shafferio „Amadeus“, R. Harwoodo „Aprengėjas“).

Rudvalis Motiejus

[gimė 1876 01 23 Keturvalakių k., Vilkaviškio vls.] - knygnešių rėmėjas.

1895 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją. Palaikė ryšius su knygnešiu gyd. Petru Matulaičiu, tuo metu dirbusiu Seinuose. Gyd. P. Matulaičio patarimas pradėjo susirašinėti su Pranu Matulaičiu. Žandarams 1897 m. užtikus šią draugiją ir jo laiškus, gegužės mėnesį, kai buvo parvykęs atostogų į savo tėviškę, buvo kratytas. Surado daug ranka raštų eilėraščių (aiškino, kad dalis yra jo kūrybos). Kaltintas priklausymu „Sietyno“ draugijai, taip pat patriotine propoganda. Dvi su puse savaitės taikytas kardomasis areštas Kalvarijos kalėjime, paskui paleistas už 200 rb. užstatą. 1897 m. iš kunigų seminarijos pašalintas. 1899 02 03 caro paliepimu nubaustas 6 mėn. kalėjimo ir 1 m. tremties už Kuršo gub., Pavyslio ir Šiaurės vakarų kraštų. Kalėjo Peterburge, tremties vietą pasirinko Slavutį, Voluinės gub.

Rudvalis Vincas

[gimė 1888 05 25 Paikių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1951 09 24 Sibire] - visuomenės veikėjas, dalyvavęs lietuviškoje veikloje dar caro Rusijai valdant Lietuvą - „Žagrės“ draugijoje.

1924 m. buvo išrinktas į Vilkaviškio aps. tarybą, 1926 m. valstiečių liaudininkų sąrašė išrinktas į 3 Lietuvos seimą. 1931 m. pradėjo dirbti „Lietūkyje“: pradžioje ėjo sekretoriaus pareigas, paskui „Lietūkyje“ statybos skyriaus direktoriaus pareigas. 1948 m. ištremtas į Sibirą, kur ir mirė.

Rudzevičius Juozas

[gimė 1909 03 05 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - mokytojas, agronomas.

1920 - 1925 mokėsi Vilkaviškio g-joje. 1929 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją, 1930 m. Karo mokyklą Kaune jaun. leitenanto laipsniu. 1931 - 1932 Širvintų pradžios mokyklos vedėjas, vadovavo Širvintų šaulių būriui. 1935 m. baigė Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje. 1936 - 1944 dirbo Kvietiško tyrimo stotyje; 1939 - 1944 jos vedėjas. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Göttingeno universiteto bandymų stotyje Friedland Leine, mokytojavo. 1950 m. atvyko į JAV. 1970 m. išėjo į pensiją, ėmėsi medžio drožybos. Surengė medžio drožinių parodas (1991 ir 1992). Apdovanotas Kalifornijos meno tarybos premija.

Rudzevičius Vytautas

[gimė 1912 12 27 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - miškininkas.

Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, 1933 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1935 m. baigus Alytaus aukštesn. miškų mokyklą pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1938 02 12 LŠS I Kauno rinktinės Garliavos šaulių būrio narys.

Rudzinskas Henrikas

[gimė 1909 01 19 Lauckaimyje, Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1993 06 13 Kaune] - skulptorius.

Nuo 1914 m. su tėvais gyveno Minske. 1919 m. pateko į pabėgėlių prieglaudą, su ja išvežtas į Lenkiją. 1920 m. grįžo į Lietuvą. 1929 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją, aktyvus skautas, LŠS narys. 1929 m. įstojo į LU ir meno mokyklą. 1935 m. baigė meno mokyklos skulptūros studiją. 1935 09 15 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 - 1944 mokytojavo Joniško g-joje, 1944 - 1946 - Telšių g-joje ir taikomosios dailės mokykloje, 1946 - 1969 - Kauno vid. meno mokykloje. 1946 - 1951 dėstė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute. Nuo 1935 m. dalyvavo parodose. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1929).

Rudzinskas Juozas

[gimė 1909 04 15 Lauckaimio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1930 11 07 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1934 05 01 - 1939 08 30 vadovavo LŠS VIII rinktinės Lauckaimio šaulių būriui. Nuo 1939 10 15 pasienio policijos Alytaus baro rajono viršininkas. 1944 m. VR 301 bataliono karininkas.

Runkevičius Jonas

[gimė 1902 05 18 Navininkų k., Vilkaviškio aps. - 1966 07 23 Vilniuje] - gydytojas, ftziatras.

1919 m. išlaikęs egzaminus į trečiąją klasę, pradėjo mokytis Vilkaviškio „Žiburio“, vėliau - Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. 1925 m. įstojo į Kauno (dabar Vytauto Didžiojo) universiteto Medicinos fakultetą. 1933 m. baigęs universitetą, iki 1937 m. dirbo Kaune Raudonojo Kryžiaus tuberkuliozės sanatorijoje gydytoju. 1937 - 1940 Draugijos kovai su tuberkulioze dr. K. Griniaus vardo sanatorijoje dirbo vyriausiuoju gydytoju. 1938 - 1939 tobulinosi Šveicarijos ir Suomijos tuberkuliozės gydymo įstaigose. 1945 m. Jonas Rinkevičius pradėjo dėstyti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Fakultetinės terapijos katedroje. 1945 - 1946 kartu vadovavo ir Sveikatos apsaugos ministerijos Tuberkuliozės skyriui. 1947 - 1949 - Medicinos fakulteto prodekanas. Dėstydamas universitete, J. Runkevičius dirbo ir Respublikiniame tuberkuliozės mokslinio tyrimo institute Organizacinio - metodinio skyriaus vedėju. 1949 m. J. Runkevičius apgynė medicinos kandidato (dabar daktaro) disertaciją. 1953 m. Jonas Runkevičius paskirtas dirbti docentu. Iki paskutinės gyvenimo dienos jis dirbo mėgstamą gydytojo ir pedagogo darbą.

Ružaitė - Parataitienė Ona

[gimė 1859 Būblelių k., Pūstelninkų vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešė.

Nuo jaunų dienų jau žinojo apie knygnešius. Tėvas Stanislovas Ružas parsinešdavo liet. spaudos iš M. Lietuvos. Paaugusi tarnavo virėja. 1882 m. ištekėjo už Simano Parataičio ir apsigyveno Kudirkos Naumiestyje (Šakiai). Tarnavo šeimininke pas mokytojus Pranciškų Užupį ir Stasį Piečiauską. Mokytojams pasiūlius nuo 1889 m. pradėjo gabenti iš M. Lietuvos liet. spaudą ir gabeno iki spaudos draudimo panaikinimo. Eidavo į Širvintą per pasienio muitinės postą. Parsinešdavo maldaknygių, elementorių, kalendorių, laikraščių ir kt., ir perduodavo mokytojams, pas kuriuos tarnavo, taip pat vietiniams kunigams. Nešant per muitinę 6 elementorius, buvo sulaikyta ir 17 parų uždaryta į areštinę.

Sabonienė Elena

[gimė 1940 09 14 Griebčių k., Vilkaviškio aps.] - inžinierė technologė.

1963 m. baigė Vilniaus universitetą, iki 1966 m. dirbo Vilniaus „Neries“ fabriko chem. laboratorijoje. Nuo 1969 m. Chemijos ir chem. technologijos instituto mokslinė bendradarbė. Paskelbė mokslinių straipsnių apie

jonų koncentracinius kitimus difuziniame sluoksnyje, elektrolitiškai išskiriant varį iš rūgščių sulfatinių elektrolitų.

Sagėnas (Sagevičius) Jonas Vladas

[gimė 1914 12 29 Steponų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1943 10 14] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1936 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1939 09 16 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu ir paskirtas 9 pėst. pulko 1 kulkosvaidžių kuopos būrio vadu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą kartu su kitais 9 pėst. pulko karininkais, žygiavusiais su pulku iš Marijampolės link Vokietijos, 1940 07 29 iš kariuomenės atleistas, nors jau 1940 07 24 suimtas Švenčionėliuose, kalintas Kaune. 1941 03 08 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams. 1941 04 išvežtas į Pečiorlagą Komijoje. Žuvo lageryje.

Sakalas (Sakalauskas) Pranas

Gimė 1913 08 13 Pilviškių mstl., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1934 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu ir paskirtas 2 pėst. pulko jaun. karininku. 1939 10 19 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 2 pėst. pulko mokomosios kuopos būrio vadu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos 259 šaulių pulko adjutantu, 1940 12 20 - 259 šaulių pulko būrio vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. 1944 10 pasitraukė į Vokietiją, 1945 - 1947 gyveno lietuvių pabėgėlių stovyklose. 1947 09 05 emigravo į Kanadą. 1947 - 1948 dirbo Temagamio miškuose, Ontarijo valst. Nuo 1948 m. gyveno Hamiltone, iki 1978 m. dirbo plieno fabrike.

Sakalauskas Algimantas

[gimė 1958 09 22 Vilkaviškyje] - tautodailininkas, medžio skulptorius. Kūrybinių dirbtuvių VŠĮ „Prienu drožėjai“ kūrėjas ir vadovas. Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys. Lietuvos tautodailininkų sąjungos kūrėjų asociacijos narys. Lietuvos Kultūros ministerijos premijos laureatas (2000). Intensyvi kūrybinė veikla prasidėjo 1986 m. Dalyvavo 18-oje tarptautinių ir 9 respublikiniuose skulptūros simpoziumuose Lietuvoje, Australijoje, Vokietijoje, Danijoje, Čekijoje, Lenkijoje, Rusijoje, Japonijoje. Darbai eksponuoti keturiasdešimtyje grupinių parodų Lietuvos ir užsienio parodų salėse bei galerijose. Surengė 3 autorines parodas Lietuvoje ir Vokietijoje. Monumentalių paminklų, didelių skulptūros darbų yra sukurti apie 400, jie pasklidę po Lietuvą, Lenkiją, Baltarusiją, Rusiją, Čekiją, Austriją, Vokietiją, Šveicariją, Prancūziją, Daniją, Estiją, Japoniją ir kitas šalis.

Sakalauskas (Sakalas) Juozas

[gimė 1911 02 23 Pilviškių k., Vilkaviškio aps. - 1985 04 13 Omahoje (JAV)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenininkas. 1930 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1932 10 31 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1934 m. baigė fizinio lavinimo kursus. 1935 03 02 perkeltas į Karo mokyklą, paskirtas vyr. fizinio lavinimo instruktoriumi. 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 11 15 paskirtas RA pėstininkų karo mokyklos kursantų būrio vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. Vokiečių okupacijos metais tarnavo LSD 15 bataliono 2 kuopos vadu. 1944 m su šeima pasitraukė į Vokietiją, gyveno Rodacho, Koburgo, Viurchburgo ir Švainfurto lietuvių pabėgėlių stovyklose. 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Omahoje. Aktyviai reikėsi LKVS „Romovė“ veikloje, buvo lietuvių bendruomenės Omahos skyriaus pirmininkas. Omahoje įsteigė skautų organizaciją. Apdovanotas DLK Gedimino 5 laipsnio ordinu (1939).

Sakevičius - Sakas Jonas

[gimė 1907 08 27 Piliakalnių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, visuomenininkas. 1927 m. baigė Vilkaviškio g-ją ir įstojo į Lietuvos universitetą Kaune ekonomikos studijuoti. Baigęs studijas dirbo Ūkio banke Kaune, vėliau Cukraus bendrovės centre. Vokiečių okupacijos metais taip pat dirbo ūkinėse organizacijose, o 1944 m. pasitraukė į Vakarų ir apsistojo Vokietijoje. Pasibaigus karui kartu su dr.P. Karveliu, kun. P. Juknevičiumi ir kun. V. Zakarasku įsteigė leidyklą „Lux“, kuri leido religinio turinio knygas, taip pat 1947 m. Augsburgėje pradėjo leisti mėnesinį kultūrinį žurnalą „Aidai“ ir leido iki 1949 m., kada persikėlė į JAV. Žurnalo leidimą perėmė vienuoliai pranciškonai, o Sakevičius, jau sutrumpinęs savo pavardę į Sakas, Amerikoje gilino ekonomikos studijas North - Wesern universitete ir dar dirbo ūkinėse įmonėse. Kartu J. Sakas dirbo ir mokslinį darbą. Pirmiausia jis surinko prieškarinės Lietuvos „Vyriausybės žinių“ numerius, juos suskirstė ir sudarė 21 tomo rinkinį. Jis taip pat surinko Nepriklausomos Lietuvos Seimų stenogramas ir sudarė 18 tomų rinkinį. Visą šį lobį jis padovanojo Vilniaus universitetui. Ilgą laiką dirbdamas Ūkio banke jis gerai pažinojo banko steigėją kunigą Juozą Vailokaitį ir parašė knygą apie jį, kuri buvo išleista 1985 m.

Čikagoje. Jonas Sakas nuo pat g-jos laikų buvo ateitininkas, o gyvendamas JAV kartu su Antanu Repšiu ir Henriku Idzelevičiumi rūpinosi „Vytauto“ klubo atkūrimu JAV, o 1954 m. rugsėjo 4 d. kartu su Juozu Bičiūnu ir Kaziu Kleiva buvo išrinkti į Bičiulių trijulę tremtyje, kuri turėjo vadovauti „Vytauto“ klubo veiklai JAV.

Samušis Alfonsas

[gimė 1915 12 24 Čyčkų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - mokytojas, visuomenininkas. Nuo 1929 m. LSS narys. 1937 m. baigė J. Basanavičiaus g-ją Vilkaviškyje, 1938 m. mokėsi Karo mokykloje Kaune. 1940 m. baigė lituanistikos studijas Vilniaus pedagoginiame institute. 1942 - 1944 mokytojas ir g-jos inspektorius Vilkaviškyje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 - 1949 mokytojavo liet. g-jose. 1949 m. persikėlė gyventi į JAV. 7 metus buvo Maironio lituanistinės mokyklos vedėjas Niujorke, NY; 22 metus (iki 1992) čia dėstė lietuvių k. ir geografiją. 1969 - 1989 Niujorko liet. Apreiškimo parapijos tarybos pirmininkas, išleido parapijos istoriją. 1974 - 1975 spaudai parengė P. Jurgėlos kn. „Lietuviškoji skautija“. 1981 - 1991 žrn. „Karys“ administratorius. 1985 - 1987 Lietuvių karių veteranų sąjungos „Romovė“ Niujorko skyriaus pirmininkas, nuo 1992 m. garbės narys. Parašė ir išleido keletą leidinių apie Maironio lituanistinę mokyklą, 1962 m. parengė Lietuvos geografijos konspektus. Bendradarbiavo spaudoje. Apdovanotas LSS Geležinio Vilko ordinu (1978), LSS ordinu „Už nuopelnus“.

Sasnauskas Alfonsas

[gimė 1895 12 09 Karklupėnų k., Kaupiškio vls., Vilkaviškio aps. - 1962] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1919 m. baigė Marijampolės realinę g-ją ir įstojo į Lietuvos kariuomenės 3 art. pulką, paskirtas į mokomąją komandą. 1919 12 16 baigė Karo mokyklą puskarininkio laipsniu su teise karininko laipsnį įgyti dalinyje. 1920 04 28 suteiktas leitenanto laipsnis. 1923 12 01 pakeltas į vyr. leitenantus. Nuo 1925 12 22 tarnavo VRM, 1926 05 10 paskirtas Biržų aps. policijos vadu, 1926 06 01 Raseinių aps. policijos vadu. Nuo 1933 11 01 Klaipėdos krašto pasienio policijos rajono viršininkas, nuo 1939 04 01 Žemaičių Naumiesčio baro rajono viršininkas. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1941 06 14 su šeima ištremtas į Komiją. 1958 04 19 paleistas, į Lietuvą negrįžo. Mirė Rusijoje. Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Sasnauskas Stasys

[gimė 1899 05 29 Karklupėnų k., Kaupiškio vls., Vilkaviškio aps. - 1976 03 05 Kaune] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1915 09 - 1918 05 mokėsi Vilniaus M. Yčo g-joje, evakuotoje į Voronežą Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą 1919 03 28 įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1920 06 15 baigė Marijampolės g-ją. 1920 12 15 prie Karo mokyklos išlaikė egzaminus, 1921 01 05 suteiktas karo valdininko laipsnis. 1921 01 27 perkeltas į Kariuomenės teismą, paskirtas teismo kandidatu, 1921 07 01 - vyr. kandidatu. 1922 03 20 įstojo į LU Teisių fakultetą. 1923 02 08 paskirtas Kariuomenės teismo svarbių ūkio bylų tardytoju. 1926 02 28 baigė LU Teisių fakulteto Teisių skyrių. 1926 01 11 paskirtas kariuomenės teismo jaun. karininkų Garbės teismo vyr. kandidatu. Nuo 1926 03 17 Kauno apygardos teismo svarbesnių bylų tardytojas. 1937 11 23 kaip buvusiam karo valdininkui, laikomam karininkų atsargoje, suteiktas administracijos (B) ats. leitenanto laipsnis. 1937 - 1940 Apeliacinių rūmų prokuroro padėjėjas. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą atleistas. Dirbo advokatu Kaune. 1941 06 14 su šeima ištremtas į Altajaus kraštą, o 1942 m. nutremtas į Jakutiją. 1946 m. perkeltas į Jakutską, dirbo lotynų k. mokytoju felčerių - akušerių mokykloje, nuo 1948 m. - vokiečių k. mokytoju vid. mokykloje, vėliau bibliotekoje. 1956 m. paleistas grįžo į Lietuvą. Iki 1974 m. Kaune dirbo sandėlininku profesinėje technikos mokykloje. Mirė Kaune, palaidotas Romainių kapinėse. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Sasnauskas Vincas

[gimė 1907 03 15 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - miškininkas, savanoris. 1929 m. baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklos 6 klases. Nuo 1929 m. mokėsi ir 1932 07 16 baigė Alytaus aukštesn. miškų mokyklą. 1933 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1939 11 23 pakeltas į leitenantus. Antrosios sovietinės okupacijos pradžioje 1944 12 29 suimtas Šeduvoje, Radviliškio vls., kalintas Kėdainiuose. 1945 m. be teismo išvežtas į Komiją. 1946 09 16 paleistas.

Sauka Juozas

[gimė 1900 01 01 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1968 08 21 Krasnojarsko kr.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1918 m. baigė Vilniaus „Ryto“ draugijos g-jos 4 klases. 1920 10 17 baigė Karo mokyklą puskarininkio laipsniu. Atsižvelgiant į nepaprastą to meto aplinkybes išleistuvių dieną, Resp. Prezidentas A. Stulginskis

suteikė leitenanto laipsnį, paskirtas į 8 pėst. pulką jaun. karininku. 1920 10 17 - 12 01 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1925 05 15 pakeltas į vyr. leitenantus. 1926 07 15 baigė Aukštųjų karininkų DLK Vytauto kursų Bendrąjį skyrių. 1928 02 16 pakeltas į kapitonus. 1932 m. baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų kulkosvaidininkų kursus. 1934 04 16 paskirtas 8 pėst. pulko mokomosios kuopos vadu, 1940 04 01 - 1 bataliono vadu. 1940 05 09 pakeltas į majorus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą ir likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 11 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 294 šaulių pulko bataliono vadu. 1941 06 14 suimtas Varėnos poligone, išvežtas į lagerį Norilske, Krasnojarsko kr. 1941 12 03 Taimyro apygardos teismo nuteistas 10 metų. 1956 04 16 paleistas, į Lietuvą negrįžo. Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1930), Savanorių (1930) ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais.

Saukaitytė Dalia

[gimė 1950 09 20 Uosių k., Vilkaviškio aps.] - poetė.

Baigė VU Kauno vakarinį fakultetą. Dirbo S. Nėries muziejuje, dėstė filosofiją VU. Dirba leidykloje „Baltos lankos“. Išleido harmoningos moteriškos pasaulėjautos ir dainiškos formos eilėraščių rink. „Rugpjūčio žemuogės“ (1972), „Spalio laukas“ (1997), šlovindama „vienatinį Dievą“ - meilę. Eilėraštis kuriamas kaip nuotaikos ekspromtas, valdomas poetinio polėkio. Nuo poetinės leksikos manieringo gražumo („Purpurinis vakaras varva“) antroje knygoje perėjo į santūriai kaimo realijomis metaforizuotą autorefleksinį kalbėjimą, jau suvokusi būties ribas ir susitaikiusi su tuo, kas yra („Nesgi nieko daugiau / Šiam pasauly nenorim - tik būti).

Sava (Savickas) Jonas

[gimė 1909 10 21 Šūklių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Kudirkos Naumiesčio vid. mokykloje, 1930 m. baigė Vilkaviškio g-ją, 1930 - 1931 studijavo VDU. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1931 m. LŠS narys. 1931 - 1935 dirbo LŠS Vilkaviškio šaulių rinktinės štabe, Vilkaviškio šaulių būrio tarybos narys. 1935 - 1939 dirbo Vilkaviškio aps. prad. mokyklų inspekcijoje. Nuo 1936 12 28 šaulių kuopos vadas. 1937 11 23 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1941 03 26 - 04 01 dirbo Trakų vykdomojo komiteto Liaudies švietimo skyriaus vedėju.

Seliokas Juozas

[gimė 1906 12 07 Vilkaviškyje - 1995 07 06 Melburne (Australija)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomeninkas.

1927 m. Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 7 klases. 1930 10 25 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1933 10 25 baigė oro žvalgų ginklų rūšių karininkų kursus. 1934 01 09 pačiam prašant priimtas į Karo aviacijos kursus. 1935 07 19 baigus Karo aviacijos kursus suteiktas II eilės karo lakūno vardas. 1937 07 21 suteiktas I eilės karo lakūno vardas. 1937 11 23 pakeltas į kapitonus. Karo aviacijoje skraidė 578 valandas. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 2 eskadrilės technikos karininku. 1941 m. įstojo į Kaune formuojamą darbo kuopą.

Seliokas Vincas

[gimė 1904 08 10 Gudelių - Padvarių k., Vilkaviškio aps. - 1997] - inžinierius, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje. Dalyvavo įvairių draugijų veikloje, buvo ištremtas. Parašė knygą „Atsiminimai“, kurioje jautriai ir tiksliai atpasakojo savo kartos gyvenimą, jos idealus, siekius bei kovas.

Senkus Juozas

[gimė 1907 07 18 Teiberių k., Vilkaviškios aps. - 1970 10 29 Vilniuje] - kalbininkas, dialektologas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje. 1937 m. baigė lietuvių kalbos ir literatūros studijas Vytauto Didžiojo universitete. 1933 m. - Jurgio Gerulio dialektologijos kursus Kaune. Nuo 1931 m. iki 1944 m. su pertraukomis dirbo „Lietuvių kalbos žodyno“ redakcijoje. 1944 - 1951 m. dėstė Vilniaus universitete. 1951 - 1952 dirbo Lietuvių kalbos institute, 1952 - 1970 - Lietuvių kalbos ir literatūros institute. Jis parengė „Lietuvių kalbos atlaso medžiagos rinkimo instrukcijas“ (1951; 1956). Vadovavo pirmosioms Instituto dialektologinėms ekspedicijoms atlaso duomenims rinkti. 1955 m. apgynė disertaciją „Pazanavykio, arba šiaurės vakarų kapsų, tarmė“. Kartu su E. Grinaveckiene redagavo „Lietuvos TSR upių ir ežerų vardyną“ (1963). Paskelbė straipsnių apie kapsų ir zanavykų tarmes, lietuvių kalbos hidronimus, rašė kalbos kultūros klausimais. Kartu su kitais rašė „Lietuvių kalbos žodyną“, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyną“ (1954). Akademinio žodyno kartotekai užrašė apie 22 tūkstančius žodžių.

Senkus Kazimieras

[gimė 1917 01 24 Teiberių k., Vilkaviškio aps.] - kunigas, muzikologas, kompozitorius, vargonininkas, pedagogas, monsinjoras (1995).

1924 - 1928 mokėsi Didvyžių prad. mokykloje, 1929 - 1935 - Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, 1935 - 1940 studijavo Vilkaviškio kunigų seminarijoje, 1940 - 1942 - Miunsterio (Vokietija) kunigų seminarijoje, 1947 - 1950 - Popiežiškajame bažnytinės muzikos institute, baigė sakralinės muzikos magistrantūrą. 1949 - 1954 Šv. Kazimiero kolegijos Vatikane grigal. giedojimo mokytojas, choro vadovas, vargonininkas. Vokietijoje dalyvavo įvairioje lietuvių draugijų veikloje, rengė koncertus, juose vargonavo, dainavo ir giedojo. Nuo 1996 m. palaimintojo Jurgio Matulaičio namų Kaune kapelionas ir altaris. 2000 - 2001 Marijampolės kunigų seminarijos giedojimo teorijos ir praktikos vadovas. Parašė studiją „Die Formen der litauschen Volkslieder“ („Lietuvių liaudies dainų formos“), prisiminimų kn. „Gerojo Dievo rankoje“ (2004), straipsnių bažnytinio giedojimo klausimais. Sukūrė apie 200 religinių giesmių melodijų. Surinko lietuvių liaudies giesmių su melodijomis. Paruošė ir išleido giesmynus „Giedanti bažnyčia“ (1946), „Garbė Dievui“ (1960; 1961 išleido vargonų akompanimentus), „Liturginis giesmynas“ (1983, 21993), „Naujasis liturginis giesmynas“ (2005).

Senkus Romualdas

[gimė 1914 05 04 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - inžinierius, karininkas.

1931 06 20 baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklą. Nuo 1931 m. studijavo VDU Technikos fakulteto Technologijos skyriuje. 1938 09 27 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1943 12 18 baigė VDU Technologijos fakulteto Mechanikos skyrių įgydamas inžinieriaus mechaniko kvalifikaciją. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. emigravo į JAV.

Senkus Vladas

[gimė 1915 03 19 Kiršų k., Vilkaviškio aps. - 1947 07 09] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Jaunystę praleido tėvų ūkyje. Apie 1936 m. pradėjo dirbti Marijampolės cukraus fabrike. 1940 m. dirbo Panevėžio cukraus fabriko statyboje, vėliau grįžo į Marijampolę, dirbo sandėlio vedėju cukraus fabrike. Praėjus frontui įsitraukė į rezistencinę veiklą, užmezgė ryšius su Alytaus partizanais. 1945 m. NKVD suimtas, verbuotas ir paleistas. Nesutikęs dirbti okupantams įsitraukė į ginkluotą rezistencinę kovą. Partizanavo Tauro apygardos Geležinio Vilko ir Kęstučio rinktinėse, buvo numatytas darbiui komplektuojamoje Kęstučio rinktinės vadovybėje štabo viršininku, bet žuvo. Turėjo slapyvardžius Leninas, Šaulys, Uosis. 2002 11 14 pripažintas kariu savanoriu ir 2002 12 04 suteiktas kapitono laipsnis (po mirties).

Serbenta Bronius

[gimė 1898 02 20 Prapuolenių k., Vilkaviškio aps. - 1943 08 13 Taškente (Uzbekija)] - istorikas.

Mokytojaudamas Marijampolės g-joje (1909 - 1915), vėliau Vilniuje ir Voroneže, bendradarbiavo slaptuose moksleivių laikraščeliuose, periodinėje spaudoje. 1918 m. Charkove (Ukraina) baigė g-ją. 1925 m. baigė Charkovo universitetą. 1926 - 1935 dėstė Charkovo ir kitų miestų aukštosiose mokyklose; profesorius (1927). 1935 - 1938 ekonomistas Tolimuosiuose Rytuose. 1938 m. Aščabado, 1939 - 1942 Nalčiko (Kabardos - Balkarijos ATSR) pedagoginio instituto senovės ir vid. amžių istorijos katedros vedėjas. Paskelbė darbų iš Kinijos istorijos.

Serbenta Ladas Vladas

[gimė 1900 04 10 Prapuolenių k., Vilkaviškio aps. - 1976 04 25 Vilniuje] - ekonomistas, visuomenės veikėjas.

1910 - 1915 mokėsi Marijampolės g-joje. 1915 - 1917 Voronežo liet. g-joje. Dalyvavo aušrininkų veikloje. 1918 m. Marijampolėje suorganizavo darbininkų profsąjungą. 1933 m. baigė Vienos (Austrija) aukštąją pasaul. prekybos mokyklą. 1939 m. dėstė Prekybos institute Klaipėdoje. 1940 - 1941 ir 1944 - 1946 Vilniaus vid. ekonomikos mokyklos direktorius. 1944 - 1950 dėstė Vilniaus universitete. 1957 - 1962 dirbo Ekonomikos institute, 1962 - 1972 Ž.ū. ekonomikos institute. Svarb. darbai iš soc. ūmonių ekonomikos.

Serbenta Vitalis

[gimė 1895 06 14 Liukių k., Vilkaviškio aps. - 1980 10 26 Minske (Baltarusija)] - istorikas, filosofas. B TSR MA akademikas (1931).

1916 m. Voroneže (Rusija) baigė liet. g-ją. 1920 m. baigė Charkovo universiteto istorijos ir filosofijos, 1922 m. - medicinos fakultetą. Dėstė Charkovo aukštosiose mokyklose. 1925 - 1931 dėstė Baltarusijos universitete; visuotinės istorijos katedros vedėjas; profesorius (1930). 1928 - 1932 Partijos istorijos instituto prie Baltarusijos KP(b) CK direktorius. 1931 - 1937 B TSR MA prezidiumo narys. 1957 - 1967 B TSR MA filosof. istorijos sekretoriaus vedėjas. Svarbesni darbai iš Baltarusijos ir Lietuvos filosof. istorijos.

Simanauskas Antanas

[gimė 1889 05 20 Paežerių dvare, Vilkaviškio aps.] - visuomenės veikėjas.

Lavinosi pats. Išmoko račiaus amato. Nuo 1907 m. priklausė KD kuopos Vilkaviškio skyriui, kiek vėliau buvo jos pirmininkas. Po I pasaulinio karo tapo tos partijos instruktoriumi visai Lietuvai. Į Steigiamąjį Seimą kandidatavo Vilkaviškio ir Panevėžio rinkimų apygardose. Buvo išrinktas Vilkaviškio rinkimų apygardoje kaip LDF atstovas pagal Krikščionių darbininkų, ordinarčių, bežemių ir mažžemių sąrašą Nr. 8. Priklausė LDF frakcijai, kuri įėjo į KD bloką. Frakcijos vardu labai aktyviai dalyvavo svarstant įstatymus, ginančius darbininkų, kumečių ir kitų žemesniųjų gyventojų sluoksnių interesus. Posėdžiuose mėgo kalbėti dažnai ir daug, aptardamas beveik kiekvieną įstatymo projektą. Pasibaigus StS kadencijai A. Simanauskas iš politinio gyvenimo pasitraukė. Kaip bežemis gavęs iš Pustapėdžių dvaro žemės, joje ūkininkavo. Dalyvavo apylinkės katalikiškame judėjime.

Simanauskas Petras

[gimė 1913 07 05 Maišelių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu, paskirtas 3 art. pulko 9 baterijos jaun. karininku, 1939 07 01 - 3 art. grupės raštvedžiu - įždininku. 1939 10 19 pakeltas į leitenantus. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 615 artilerijos pulko ugnies būrio vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. 1941 07 - 1944 06 tarnavo LSD 15 bataliono būrio vadu.

Simanavičius Jonas Robertas

[gimė 1917 04 17 Šilsodžio k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] - visuomenės veikėjas.

1938 m. baigė Marijampolės marijonų g-ją, 1940 - 1944 lankė Kauno konservatorijos dainavimo klasę ir dainavo valstybinės operos chore (baritonas). 1948 m. atvyko į Kanadą. 1948 - 1949 pirmininkavo Winnipegio Lietuvių sąjungos skyriui ir buvo mišraus choro dirigentas. 1950 m. persikėlė į Torontą, kur nuo 1951 m. pradžios vedė savo suorganizuotą pirmąją Kanados liet. radijo programą Tėvynės prisiminimus. Nuo 1950 m. LB Toronto apylinkės laikinojo organizacinio komiteto ir vėliau visą laiką Toronto apylinkės valdybos pirmininkas ir Kanados LB krašto valdybos narys, 1957 m. ir 1960 - 1961 kanados Pabaltiečių federacijos pirmininkas, eilės kitų organizacijų veikėjas.

Sinkevičiūtė - Pakušaitienė Kotryna (slap. K. S. Lietuvaitė)

[gimė 1889 Majoriškių k. ir vls., Vilkaviškio aps. - 1957 10 10 JAV] - literatė.

1913 m. emigravo į JAV. Pažangiojoje spaudoje paskelbė eilėraščių, apsakymų, straipsnių, išleido pjesę „Žingsniai prie šviesos“ (1914).

Skardžiuvienė - Krygerytė Marija

[gimė 1902 03 01 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1955 12 03 Clevelande, OH) - mokytoja.

1918 m. Vilniuje buvo pirmoji lietuvaitė skautė, vėliau - skaučių skilties vadovė. 1922 m. baigė Vilniaus liet. g-ją ir persikėlė į Kauną. Buvo Lietuvos universiteto ateitininkų draugovės sekretorė, J. Jablonskio raštininkė. Mokytojaudama 1933 m. baigė VDU Hum. mokslų fakultetą. Mokytojavo „Saulės“ mokytojų seminarijoje, „Aušros“ berniukų, vėliau ir mergaičių g-jose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. persikėlė į JAV. Gyveno Clevelande.

Skinkys Algirdas

[gimė 1925 01 02 Rūdos k., Vilkaviškio aps. - 1970 04 11 Vilniuje] - poetas.

1951 m. baigė VPI, mokytojavo kartu su K. Kubilinsku veikė KGB akcijose prieš partizanus, dirbo „Literatūros ir meno“, „Šluotos“, „Vakarinių naujienų“ redakcijose, nuo 1966 m. buvo „Kultūros barų“ skyriaus redaktorius. Eilėraščius skelbė periodikoje. Parašė kelis šimtus eilėraščių, tris nemažos apimties poemos: „Taip sudegė žvaigždė“, „Svetimi keliai“, „Gyvybės lietus“. Parašė pluoštą apsakymų, apie 200 eiliuotų kūrinių vaikams, nemažai satyrinių ir humoristinių kūrinių - eilėraščių, epigramų, parodijų, eiliuotų feljetonų. Parašė ir apybraižų. Po mirties išleistas rink. „Medžių pėdos“ (1972). Pokario metais rašė karingo publicistiškumo eiles, vėliau išryškėjo kaip kaimo realijų poetas.

Skinkys (Skinkis) Jonas

[gimė 1879 12 12 Antupių k., Šeimenos vls., Vilkaviškio aps. - 1947 06 21 Vilniuje] - farmacininkas, dramaturgas, knygnešys.

Pradžios mokyklą baigė Žemojoje Panemunėje (Šakiai). 1892 - 1898 mokėsi Marijampolės g-joje. Gyvendamas Sieniausienės bendrabutyje buvo čia susibūrusio nelegalaus mokinių liet. ratelio narys. Per atostogas su broliu Juozu (vėliau baigusiu kunigų seminariją) vežiojo po kaimus liet. laikraščius, kalendorius, knygas. Liet. spaudą laikydavo bendrabučio rūsyje. Dėl liet. veiklos 1898 m. g-ją turėjo palikti. Vienerius metus mokė vaikus. 1899 m. nuvykęs į Peterburgą dirbo vaistinėje mokiniu ir ruošėsi brandos atestato egzaminams. 1891 m. išlaikęs brandos egzaminus, Peterburgo karo medicinos akademijoje išlaikė provizoriaus padėjėjo egzaminus - tapo farmacininku. 1910 m. Kijevo universitete baigė farmacijos studijas, gavo provizoriaus laipsnį. Studijų metais dalyvavo liet. studentų būrelio veikloje, ne kartą žandarų buvo kratomas, persekiojamas. 1914 m. apsigyveno Grozne, administravo miesto savivaldybės vaistinę ir įsteigė Lietuvių draugiją, 1918 m. gyveno Kislovodske. 1919 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo vaistininku Vilkaviškyje, Joniškyje, Vilniuje. 1926 - 1930 - Lietuvos konsulas Argentinoje. Paskelbė 11 pjesių mėgėjų scenai.

Skinkys (Skinkis) Juozapas

[gimė 1870 12 01 Antupių k., Šeimenos vls., Vilkaviškio aps. - 1943 01 25 Žemoji Panemunė (Šakiai)] - kunigas, poetas, publicistas, knygnešys.

Mokėsi Lukšių ir Vilkaviškio pr. mokyklose, Suvalkų g-joje. Jau besimokydamas platino tarp mokinių liet. spaudą. 1889 - 1894 mokėsi Seinų kunigų seminarijoje. Įšventintas į kunigus 1894 07 01 vikaravo Igliaukoje, Sintautuose, Garliavoje, Keturvalakiuse, Vygriuose, Lukšiuose, Zapyškyje. Nuo 1909 m. klebonavo Žemojoje Panemunėje. Seminarijoje garsėjo kaip dainininkas ir liet. dainų mokytojas, rašinėjo į seminarijos slaptus liet. laikraščius („Knapt“, „Visko po biskį“, „Viltį“). Visose parapijose, kuriose dirbo, platino liet. spaudą. Bendradarbiavo su knygnešiu kun. M. Sederavičiumi, buvo jo padėjėjas. Važinėdamas po parapijų kaimus dalydavo žmonėms liet. knygeles. Rašė eilėraščius lietuvių ir lenkų kalbomis, parašė poemą „Šv. Cecilija“. Jono slapyvardžiu paskelbė straipsnių „Vilniaus žiniose“, „Šaltinyje“ ir kt. Rinko tautosaką kompozitoriui J. Šimkui yra padainavęs apie 100 dainų. Nuo 1907 m. priklausė Lietuvių mokslo draugijai. Buvo didelis praeities gerbėjas, rinko senuosius raštus, išsaugojo nemažai liet. rankraščių, senų dokumentų. Paliko Žemosios Panemunės parapijos istorijos rankraštį. Pirmojo pasaulinio karo metais buvo pasitraukęs į Rusiją. 1918 m. grįžęs vėl klebonavo Žemojoje Panemunėje. Čia atgaivino pradžios mokyklą, įsteigė „Žiburio“ draugijos skyrių, turėjo įvairius bandymų laukelius ir mokė ūkininkus pavyzdinčiai ūkininkauti. [Eilėraščius rašė lenkų kalba.]

Skinkys (Skinkis) Simonas

[gimė 1842 10 09 Antupių k., Šeimenos vls., Vilkaviškio aps. - 1937 04 16 Žemoji Panemunė (Šakiai)] - kunigas, tautosakos rinkėjas, draudžiamosios liet. spaudos platintojas, knygnešių rėmėjas.

Mokėsi Antupių ir Vilkaviškio pr. mokyklose. Baigęs Marijampolės g-jos 4 klases, trejus metus mokytojavo Gižuose (Vilkaviškio r.). 1864 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją, 1868 03 07 įšventintas į kunigus. Nuo 1870 m. buvo Seinų vyskupijos kurijos sekretorius, vėliau kurijos vedėjas. Seinuose jis pirmasis mokė vaikus katekizmo lietuviškai. 1879 - 1888 vikaravo Pajevonyje ir Lukšiuose. 1888 - 1918 - Žemosios Panemunės parapijos klebonas. Čia klebonaudamas skatino blaivybę, platino liet. spaudą - maldaknyges ir religines knygeles, rėmė jų leidimą pinigais. Rinko tautosaką ir perduodavo ją Petrui Kriauciūnui. Palaikė ryšius su kitais kovotojais už lietuvių. Surinko daug medžiagos lietuvių - rusų kalbų žodynui, buvo pradėjęs jį rašyti, bet nebaigė.

Skinkys Zenonas

[gimė 1959 07 19 Starkų k., Vilkaviškio r.] - skulptorius, tautodailininkas.

1977 m. baigė Vilkaviškio S. Nėries vidurinę mokyklą. Drožti, tapyti pradėjo 1983 m., įsidarbinęs Vilkaviškio kultūros namų meno dirbtuvėse. Siekdamas plačiau susipažinti su skirtingomis vaizduojamojo meno šakomis, įgyti daugiau teorinių žinių įstojo į Maskvos liaudies meno universitetą, kur trejus metus mokėsi neakivaizdiniu būdu. Parodose dalyvauja nuo 1993 m. Rengia autorines parodas, dalyvauja bendrose menininkų parodose. Darbai eksponuoti ir Vokietijoje bei Prancūzijoje. Respublikinio drožėjų Liongino Šepkos konkurso (1999) bei respublikinio prakartėlių konkurso Rokiškyje (2000) laureatas. Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys. Lietuvos tautodailininkų sąjungos kūrėjų asociacijos narys.

Skomskis Bronius

[gimė 1864 10 24 (kitais duomenimis, 1865 01 17) Klampučių dvare, Vilkaviškio aps. - 1935 03 18 Šūklių dvare, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigęs Marijampolės g-ją 1885 02 01 eiliniu įstojo į Rusijos kariuomenės 5 Kurliandijos dragūnų pulką. 1887 09 01 baigus Tverės kavalerijos mokyklą suteiktas korneto laipsnis. 1913 m. suteiktas pulkininko laipsnis, paskirtas 3 husarų pulko vadu. 1914 - 1918 02 su pulku dalyvavo I pasauliniame kare Rytprūsiose. Grįžęs į

Lietuvą gyveno Karalenkės dvare, Marijampolės aps. 1921 m. įstojo į Lietuvos kariuomenę, paskirtas eiti 1 raitelių divizijos vado pareigas. 1921 03 12 suteiktas kavalerijos generolo leitenanto laipsnis, nuo 05 10 kartu ir Kauno įgulos viršininkas. 1921 05 29 patvirtintas 1 raitelių divizijos vadu. Aktyviai dalyvavo formuojant šios divizijos pulkus, išdėstė juos šiaurės rytų Lietuvoje. Kavalerijos dalinius sujungus į Atsk. brigadą 1924 01 23 paskirtas eiti brigados vado pareigas, 1926 01 01 - Vyr. kariuomenės štabo kavalerijos inspektorius pareigas. Pablogėjus sveikatai 1926 08 13 pačiam prašant išleistas į atsargą, 1933 09 15 - į dimisiją. Apdovanotas Rusijos kariuomenėje Šv. Stanislovo 2 ir 3 laipsnio, Šv. Anos 2 ir 3 laipsnio ir Šv. Vladimiro 4 laipsnio su kardais ordinais.

Skorulis Juozas

[gimė 1893 03 11 Vilkaviškyje - 1972] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1914 m. baigė 6 g-jos klases Oriole (Rusija). 1915 09 01 baigė Taškento karo mokyklą suteiktas praporščiko laipsnis. Dalyvavo I pasauliniame kare, vadovavo kuopai, laikinai ėjo bataliono vado pareigas. 1917 04 24 pakeltas į štabkapitonus. 1917 m. mūšyje su vokiečiais sužeistas. Grįžęs į Lietuvą 1919 01 08 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenės 2 pėst. pulką, paskirtas 3 kuopos vadu, 1919 02 01 - bataliono vadu. 1919 08 29 - 1920 01 05 dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais. 1919 11 18 suteiktas majoro laipsnis. 1922 09 01 pakeltas į plk. leitenantus. 1923 10 15 baigė Aukštuosius karininkų DLK Vytauto kursus, 1923 12 27 paskirtas 1 pėst. divizijos štabo viršininku, 1924 08 28 - ypatingų reikalų karininku prie kariuomenės vado, 1924 10 07 - eiti 1 pėst. pulko vado pareigas. 1940 01 26 pakeltas į pulkininkus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 11 15 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos štabo rikiuotės skyriaus viršininku. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į lagerį Sibire. 1963 m. grįžo į Lietuvą. Mirė 1972 m., palaidotas Jeruzalės kapinėse Vilniuje.

Apdovanotas II rūšies Vyties kryžiaus 3 laipsnio (1926), Vytauto Didžiojo 4 laipsnio (1932), DLK Gedimino 3 laipsnio (1929) ordinais, Savanorių (1928), Lietuvos nepriklausomybės (1928) ir Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio (1929) medaliais; Rusijos kariuomenėje - Šv. Stanislovo 3 laipsnio ir Šv. Anos 3 laipsnio ordinais.

Slavinas Vincas

[gimė 1877 12 13 Virbalyje, Kybartų vls., Vilkaviškio aps - 1957 01 09] - kunigas.

1889 m. baigė Virbalio dviklasę pr. mokyklą, 1895 m. Marijampolės gimnazijos 6 klases, 1900 m. Seinų kunigų seminariją. Vikaravo Krokialaukyje, po 1903 m. - Kobiline ir Tikocine (Lomžos gub.). 1909 m. grįžo į Lietuvą, buvo pasiųstas į naujai besikuriančią Lekėčių parapiją. Čia pastatė naują kleboniją ir praplėtė koplyčią. 1912 m. išvyko į JAV ir 10 metų dirbo sielovados darbą įvairiose parapijose. 1917 - 1918 administravo „Draugo“ dienraštį. 1929 m. sugrįžęs į Tėvynę, vikaravo Kybartuose. Nuo 1932 m. buvo Kaišiadorių vidurinės (gimnazijos) mokyklos kapelionas. Dėstė tikybą, lotynų ir anglų kalbas. 1940 m. vėl išvažiavo į JAV - Vakarų Virginiją, čia organizavo parapiją ir pastatė nedidelę bažnyčią. Amerikoje labai rėmė lietuvių ir katalikų darbus. Paaukojo 10 tūkstančių litų ateitininkų namų statybai, vėliau ir savo namus jiems užrašė. Mirė Vakarų Virginijoje, palaidotas Maspeth.

Sliužinskas Leonas

[gimė 1899 09 19 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] - savanoris, karo lakūnas.

1915 - 1918 gyveno Saratovo gub. Petrovsko m., ten baigė realinę mokyklą. 1918 02 grįžo į Lietuvą, dirbo Kauno m. elektros stotyje. 1919 03 15 įstojo į Lietuvos kariuomenę, priimtas į Karo aviacijos mokyklą. 1920 09 03 suteiktas inžinerijos leitenanto laipsnis ir paskirtas 1 eskadrilės karo lakūnu. 1920 m. dalyvaudamas nepriklausomybės kovose 8 kartus skrido į lenkų frontą. 1923 02 01 pakeltas į vyr. leitenantus. 1924 10 01 įstojo į LU Technikos fakultetą. Gyveno Kaune, buvo lenkų A. Mickevičiaus g-jos kūno kultūros mokytojas. Apdovanotas savanorių medaliu (1936).

Smalenskas Kazys

[gimė 1902 03 28 Oželių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1992 08 13 Čikagoje, IL] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1916 m. mokėsi Vilniaus lietuvių g-joje, 1924 m. baigė Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje. Nuo 1925 m. studijavo Lietuvos universitete ir tarnavo Kauno apygardos teisme (teisininko diplomą gavo 1937). Nuo 1930 m. Telšiuose dirbo tardytoju, 1932 - 1940 prokuroro padėjėjas. Aviacijos kapitonas (1940). Nuo 1942 m. prokuroras Marijampolėje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Beghofeno ir Meerbecko stovyklose buvo g-jų mokytojas, vėliau ėjo apylinkės teisėjo pareigas. Nuo 1949 m. gyveno JAV, Čikagoje. Bendradarbiavo „Lietuvių žiniuose“, „Drauge“, „Naujienose“, „Sandaroje“.

Sokolikas Osvaldas

[gimė 1919 02 01 Valavičių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas. 1937 06 22 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, studijavo VDU. 1938 07 08 įstojo į Karo mokyklą, 1939 09 18 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1939 12 18 dirbo raštininku Vilniaus savivaldybėje, nuo 1940 05 07 - raštininku Susisiekimo m-jos Ekonominės direkcijos rinkliavos skyriuje, 1940 11 10 - 1941 02 05 - finansų skyriaus rinkliavų sektoriaus vedėju. 1940 m. perėjo studijuotį VU. Žuvo Rytų fronte.

Songinienė - Kašinskaitė Elena

[gimė 1903 12 01 Žynių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1978 07 26 Čikagoje, IL] - pedagogė. 1926 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją, įstojo į Lietuvos universiteto Hum. mokslų fakultetą. 1930 - 1934 mokytojavo Šiaulių amatų mokykloje, 1934 - 1938 - Šiaulių mergaičių g-jos, 1940 - 1943 Vilniaus aukštesniosios prekybos mokyklos, 1943 - 1944 Kauno mokytojų seminarijos mokytoja. Pasitraukusi į Vokietiją, 1945 - 1946 mokytojavo Munos pr. mokykloje, 1948 - 1950 Augsburgio liet. g-joje. 1951 m. persikėlė į JAV. 1965 - 1972 mokytojavo Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje. 1972 - 1978 Ped. lituanistikos institute dėstė liet. literatūrą. Aktyviai dalyvavo liet. visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Priklausė liet. studentų tautininkų korp. „Filiae Lithuaniae“, Lietuvių mokytojų sąjungai, Lietuvių moterų federacijai, LF, „Tautinių namų“ fondui. Parašė lietuvių k. pratimų knygą, redagavo įvairius leidinius, bendradarbiavo „Švietimo gairėse“.

Stadalnikas Vytautas

[gimė 1917 10 22 Antupių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1992 02 13 Los Andžele (JAV)] - visuomenės veikėjas.

1938 06 14 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. Nuo 1938 09 studijavo VDU Medicinos fakultete. Nuo 1941 01 01 Alvito vls. Kumečių k. mokyklos mokytojas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, gyveno Kempteno pabėgėlių stovykloje, mokytojavo Gusnenhauseno lituanistinėje mokykloje, aktyvus skautų organizacijos narys. 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Stamforde, Konektikuto valst., dirbo viešbutyje, vėliau ventiliatorių fabrike, vakarais studijavo Bridgeport Engineering universitete, kurį 1954 m. baigė, 1954 - 1956 dirbo Rockedyn m., Kalifornijoje. Nuo 1956 m., gyveno Los Andžele, iki 1984 m. dirbo inžinieriumi, aktyvus skautininkas.

Stadalnikas Albinas

[gimė 1904 01 24 Antupių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1968 09 23 Stamforde (JAV)] - Lietuvos kariuomenės karininkas, visuomenės veikėjas.

1925 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1925 - 1928 studijavo ir baigė Vienos aukštąją prekybos mokyklą. Grįžęs į Lietuvą dirbo buhalteriu Žemės banke, kartu dėstė prekybos komerciją Kauno „Pavasario“ suaugusiųjų g-joje. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą, jaun. leitenanto laipsniu, 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. 1936 - 1940 08 dirbo buhalteriu Ūkio banke Kaune. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, gyveno Kempteno lietuvių pabėgėlių stovykloje, dirbo UNRRA stovyklos viršininku. 1949 m. emigravo į JAV. Gyveno Stamforde, Konektikuto valst., dirbo ekonominių atsiskaitymų firmoje, aktyviai dalyvavo LB veikloje.

Stadalnikas Juozas

[gimė 1906 02 10 Antupių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1983 06] - miškininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1931 - 1933 mokėsi ir baigė Alytaus aukštesn. miškų mokyklą. Nuo 1932 m. LSS narys. Po karo dirbo girininku Alytaus vls., gyveno Sudvajų k., rėmė Dainavos apygardos partizanus. 1946 12 13 suimtas, kalintas Vilniuje. 1947 04 22 Karo tribunolo nuteistas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties. 1956 m. grįžo į Lietuvą.

Stanaitis Jonas

[gimė 1919 09 20 Matarnų k., Vilkaviškio r. - 1997 04 18 Vilniuje] - chirurgas, medicinos mokslų daktaras (1974).

1943 m. baigęs Kauno universitetą, iki 1963 m. dirbo Žemaičių Naumiesčio, Šakių, Šilutės ligoninių vyriausiuoju gydytoju ir chirurgijos skyriaus vedėju. 1963 - 1972 Tuberkuliozės instituto chirurgijos klinikos vedėjas. Nuo 1972 m. Eksperimentinės ir klinikinės medicinos instituto patentų, licenzijų, išradimų, racionalizacinių pasiūlymų ir įdiegimų skyriaus vedėjas. Sukonstravo aparatą blauzdos kaulų lūžiams atstatyti, siurblių skysčiui iš krūtinės ąstos išsiurbti. Parašė knygas: „Pleuros empiema“ (1977), „Riboti plaučių šešėliai“ (su kitais, 1980). Knygos „Urgentinė chirurgija“ (1984) vienas autorių.

Stanaitis Juozas

[gimė 1865 08 13 Matarnų k., Vilkaviškio r. - 1925 07 12] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1888 m. baigė Marijampolės g-ją, 1888 - 1893 mokėsi ir baigė Pulavų, netoli Liublino Lenkijoje, žemės ūkio institutą. 1900 m. baigė Kazanės junkerių mokyklą, 1909 m. - Oranienbaumo karininkų šaulių mokyklą. Karininko tarnybą ėjo Astrachanės grenadierių pulke, iš viso 22 metus, iš kurių 5 metus buvo bataliono vadas ir 11 mėn. pulko vadas. 1915 10 19 suteiktas papulkininkio, 1916 09 24 - pulkininko laipsnis. Dalyvavo I pasaulinio karo kovose Galicijoje ir Baltarusijoje, 6 kartus sužeistas. Po 1917 10 perversmo Rusijoje gyveno Lietuvos atstovybėje Maskvoje. 1921 m. grįžo į Lietuvą. 1921 04 01 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas ypatingų reikalų karininku prie kariuomenės vado. 1921 05 20 suteiktas pulkininko laipsnis. 1921 05 29 paskirtas III pėst. divizijos vadu. 1922 08 02 pakeltas į generolus leitenantus. Mirė 1925 m., palaidotas Slabadų (Vilkaviškio r.) kapinėse.

Apdovanotas II rūšies I laipsnio Vyties kryžiumi (1923); Rusijos kariuomenėje - Šv. Anos 2 laipsnio ir Šv. Vladimiro 4 laipsnio ordinais, jubiliejiniais medaliais.

Stanaitis Pranas

[gimė 1869 08 26 Matarnų k., Vilkaviškio r. - 1936 03 20 Kaune] - fizikas, inžinierius.

Baigė Marijampolės g-ją, Maskvos universiteto matematikos - fizikos fakulteto ir Maskvos aukštąją technikos mokyklą. Dirbo Rusijoje kaip geležinkelių statybos inžinierius. Į Lietuvą grįžo 1922 m., iš pradžių tarnavo valstybės kontrolėje, 1924 m. perėjo susisiekimo ministeriją, kur 1924 m. buvo Telšių - Amalių geležinkelio statybos viršininko padėjėjas, 1925 m. paskirtas ministerijos inspektoriumi; 1929 m. plentų ir vandens kelių valdybos viršininkas, 1930 m. plentų ir vandens kelių valdybos direktoriaus padėjėjas, nuo 1933 m. ligi mirties pašto valdybos direktorius. Veikė „Lietuvos atgimimo“ draugijoje, „Tautininkuose“, „Verslininkuose“ (pasirašinėjo Verslo redaktoriumi).

Staniškienė - Prikockytė Dalia

[gimė 1936 07 02 Vilkaviškyje - 2002 02 01 JAV] - poetė.

1944 m. su mama atsidūrė Vokietijoje - Augsburgėje, karo pabėgėlių stovykloje, kur Dalia pradėjo lankyti lietuvišką g-ją. 1949 m. su šeima atvyko į Ameriką, baigė g-ją ir Notre Dame kolegiją Klyvlende gaudama bakalauro laipsnį (anglų k. ir literatūra, sociologija). Baigus dirbo kaip socialinė darbuotoja Cuyahoga apskrities vaikų gerovės įstaigoje. Eilėraščius ir prozą pradėjo rašyti dar g-jos suole. 1997 m. Klyvlendo lietuvių Dievo Motinos parapija išleido jos eilių rinkinį „Einu namo“. Bendradarbiavo spaudoje „Moteryje“, „Laiškuose Lietuviams“, „Ateityje“, „Eglutėje“, „Pensininke“, „Drauge“, „Dirvoje“ ir kt. Taip pat rašė eilėraščius ir prozą anglų kalba. Jos straipsnis apie Kryžių kalną, garsinantis dar tada okupuotą Lietuvą, buvo atspausdintas „Catholic Digest“ žurnale. Laimėjo eilę premijų „Laiškų Lietuviams“ žurnalo rašinių konkursuose. Priklausė Lietuvių Rašytojų Draugijai Amerikoje ir amerikiečių rašytojų klubui Klyvlende. Skaitė savo ir kitų poeziją minėjimuose, šventėse, literatūros vakaruose. Nuo pradžios mokyklos laikų buvo veikli ateitininkė. Dirbo įvairiose valdybose rengdama suvažiavimus, minėjimus, šventes, koncertus, dvasinio susikaupimo dienas, jaunimo pasirodymus. Buvo studentų ir sendraugių valdybų pirmininkė. Dirbo ir Lietuvių Studentų Sąjungos centro valdyboje. Vadovaudavo laikraščio būreliams ir juos redaguodavo. 1962 m. su keliomis draugėmis įkūrė priešmokyklinio amžiaus vaikams namų darželį „Tėvynės Žiburėliai, kuris gyvuoja dar ir šiandien. Daug metų talkino „Tėvynės Garsų“ lietuviškai radijo programai redaguodama ir pranešinėdama programas bei paruošdama reportažus, Lietuvos beglobių vaikų paramos organizacijai „Vaiko Vartai į Mokslą“.

Staniškis Vincas

[gimė apie 1850 Išlandžių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - apie 1920 Kinešmoje (Rusija)] - mokytojas, kalbininkas, varpininkas, knygnešių rėmėjas.

Baigė Marijampolės g-ją ir Maskvos universitetą. Apie 1880 m. atkeltas į Marijampolės g-ją, dėstė graikų, lotynų ir lietuvių k. Bendradarbiavo su P. Kriaučiūnu. Gaudavo „Aušrą“. Pirmuosius „Aušros“ numerius persiuntė gyd. Petručiui Matulaičiui. Vienam Seinų klierikui neatsargiai parašius, kad liet. raštų galima gauti pas Staniškį, laišką sugriebė inspektorius, ir po 1895 m. Staniškis buvo nutremtas mokytoju į Lomžą. Gyvendamas Marijampolėje ir Lomžoje kasmet aukodavo 25 rublius „Varpo“ reikalams, dr. K. Griniui suteikdavo žinių apie Marijampolės ir kitų mokyklų rusinimą. Parvykęs vasaros atostogų iš Lomžos susitikdavo su buvusiais mokiniais, liet. spaudos platintojais.

Stankevičienė Ona

[gimė a. 1862 Strielčiškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešė.

Su vyru Augustinu apsigyveno Kudirkos Naumiestyje, abu tarnavo sargais muitinėje. Retkarčiais parsigabendavo iš M. Lietuvos liet. spaudos. Bet greitai susekė ir abu buvo atleisti. 1903 m. sūnus Pranas pradėjo tarnauti pas ūkininką Juozą Mičiulį. Pas J. Mičiulį knygnešiai atnešdavo slėpti liet. spaudą. Čia Pranas Stankevičius susipažino su knygnešiais, padėdavo platinti spaudą. Nunešdavo spaudos į Vilkaviškį savo motinai Stankevičienei Onai, kuri ją platindavo Vilkaviškio miestelyje ir aplinkiniuose kaimuose. Už platinamą spaudą pinigų neimdavo. Daug atsišaukimų išplatindavo Vilkaviškio miestelyje, kai eidavo ryte šluoti gatvių. Aktyviai dalyvavo 1905 m. revoliucijoje. Gabeno ne tik spaudą, bet ir ginklus. 1907 m. buvo areštuota ir apie 1,5 m. sėdėjo kalėjime.

Stankevičius Albertas

[gimė 1898 12 10 Kybeikių k., Kaupiškio vls., Vilkaviškio aps. - 1920 10 21] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Stankevičius Česlovas Vytautas

[gimė 1937 02 27 Šeštinių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto signataras.

1956 m. baigė Kauno politechnikumą ir įgijo statybos techniko kvalifikaciją. 1965 m. baigė Kauno politechnikos instituto Statybos fakultetą, įgijo pramoninės ir civilinės statybos inžinieriaus kvalifikaciją. 1959 - 1974 dirbo Miestų statybos projektavimo instituto Kauno filiale: grupės vadovu, vadovujančiu konstruktoriumi, vyriausiuoju specialistu konstruktoriumi, techninio skyriaus viršininku. 1974 - 1990 Miestų statybos projektavimo instituto Kauno filialo (vėliau Kauno miestų statybos projektavimo instituto) vyriausiasis inžinierius. 1974 m. įstojo į komunistų partiją. 1988 m. įsijungė į Sąjūdžio veiklą, buvo išrinktas Sąjūdžio Kauno tarybos pirmininku ir Sąjūdžio seimo nariu. 1989 m. II-ame ketvirtyje pasitraukė iš komunistų partijos. 1990 02 24 išrinktas LR Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo nariu. Dalyvavo rengiant Kovo 11-osios dokumentus. 1990 - 1992 LR Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo pirmininko pavaduotojas. 1990 - 1991 Valstybinės derybų su Sovietų Sąjunga delegacijos narys. 1990 - 1992 Lietuvos valstybinės delegacijos Baltijos Taryboje nuolatinis narys. 1991 - 1992 Lietuvos parlamentinės delegacijos Šiaurės Atlanto asamblėjuje vadovas. 1991 - 1992 Lietuvos valstybinės derybų su Rusija delegacijos vadovas. Vadovavo deryboms dėl Lietuvos ir Rusijos valstybinių santykių pagrindų sutarties ir deryboms dėl okupacinės kariuomenės išvedimo. Nuo 1992 m. Nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius. 1992 - 1993 Specialiųjų misijų ambasadorius Užsienio reikalų ministerijoje. 1933 - 1996 Kriščiųnių demokratų frakcijos Seime patarėjas. 1994 - 1996 Nacionalinių saugumo pagrindų įstatymo rengimo parlamentinės grupės narys. Nuo 1996 m. Seimo narys, Kriščiųnių demokratų frakcijos Seime, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys. Nuo 1996 12 10 Krašto apsaugos ministras. Nuo 2001 - 2005 Lietuvos Respublikos ambasadorius Norvegijos Karalystėje. 2005 - 2008 užsienio reikalų ministro patarėjas.

Stankevičius Jeronimas

[gimė 1897 11 02 Kybartų mst., Virbalio vls., Vilkaviškio aps. - 1966 03 28] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Stankevičius Justinas

[gimė 1918 10 31 Vilkaviškyje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1938 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1939 09 18 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1940 06 12 Vilniaus m. savivaldybės Leoniškių vasaros vaikų stovyklos auklėtojas. Studijavo VPI. 1941 - 1943 LSD 6 bataliono (1941 06 18 - 11 28 Geležinkelio apsaugos batalionas, 1941 11 28 - 1942 5 batalionas) karininkas.

Stankevičius Kazys

[gimė 1904 03 26 Jurkšų k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1946 07 06] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė dvimečius Pilviškių mokytojų kursus. 1927 11 05 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1929 02 19 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1939 - 1941 - Panerių geležinkelio stoties viršininkas. Nuo 1924 m. LŠS narys, nuo 1929 m. šaulių būrio vad. 1944 05 savanoriu įstojo į VR, tarnavo 302 bataliono būrio vadu. 1945 01 05 suimtas, kalintas Kaune. 1945 03 10 LSSR NKVD Karo tribunolo nuteistas 20 metų lagerio ir 5 metams tremties, išvežtas į lagerį Vorkutoje, Komijoje. Žuvo lageryje. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Stankevičius Motiejus

[gimė 1890 Jurkšų k., Paežerių vls, Vilkaviškio aps. -1952 Balčiūnuose (Vilkaviškio r.)] -pedagogas, vadovėlių autorius.

1913 m. baigė Kopenhagos (Danija) aukštąją žemės ūkio mokyklą. 1918 m. apsigyveno Vilniuje ir nuo 1919 m. buvo Vytauto Didžiojo g-jos gamtos mokslų, vėliau ir geografijos mokytojas. Veikliai dalyvavo Vilniaus visuomeniniame gyvenime, ypač Lietuvių mokslo draugijoje, kur dirbo vadovėlių rengimo komisijoje. 1926 m. drauge su dr. D. Alseika įsteigė liet. ūkio draugiją, kuriai iki 1933 m. rudens ir vadovavo, redaguodamas jos leidžiamą laikraštį „Dirva“. Lenkų persekiojamas 1933 m. turėjo pasitraukti į laisvąją Lietuvą, kur dirbo Žemės ūkio rūmuose. Po II pasaul. karo mokytojavo Veliuonos vid. mokykloje. Mokykloms parengė vadovėlius „Augalų fiziologija“ (1920), „Negyvoji gamta“ (1920, 21924), „Botanikos vadovėlis“ (I-II, 1920, 1934), „Žmogaus kūnas“ (1921), „Zoologijos vadovėlis“ (I-II, 1922-23), „Biologijos vadovėlis“ (1934). Bendradarbiavo (M. St. kriptonimu, Homo slapyvardžiu) „Šaltinyje“, „Kelyje“, „Vilniaus aide“, „Vilniaus rytojuje“, „Lietuvos ūkininke“, „Ūkininko patarėjyje“. Atskirai išsp. „Apie bites“ (1921), „Gera kiaulė ūkininkui pinigais“ (1929), „Sėklinių pašarinių žolių kūlimas ir sėklos valymas“ (1935). Išvertė gamtos mokslų populiarinimo veikalų.

Stankevičius Vladas

[gimė 1911 05 14 Vilkaviškyje - 1940 01 31] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1914 - 1919 su tėvais gyveno Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą gyveno Marijampolėje. 1935 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1938 05 12 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1940 01 25 dalyvavo LŠS karininkų suvažiavime Kaune.

Stankūnas Juozas

[gimė 1877 Lauckaimio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1936 03 27 Kudirkos Naumiestyje (Šakiai)] - teisininkas.

Baigė Marijampolės g-ją, Petrapilio universiteto teisių fakultetą ir Maskvos karo mokyklą. Vilniaus seime 1905 m buvo prezidiumo narys, atstovaudamas ūkininkams. Prieš I pasaul. karą kurį laiką buvo taikos teisėjas Virbalyje, vėliau advokatavo Mintaujoj. 1915 m. pateko į Vokiečių nelaisvę, iš kurios grįžo tik karui pasibaigus. 1919 - 1929 Marijampolės apygardos teismo narys, pirmininko padėjėjas ir pirmininkas. 1930 m. pasitraukęs į pensiją, advokatavo Kudirkos Naumiestyje.

Stankūnienė Magdalena Birutė (Stankūnė - Stankūnas)

[gimė 1925 01 05 Oželių k., Šunskų vls., Vilkaviškio aps.] - dailininkė.

1936 - 1940 mokėsi Marijampolės mergaičių g-joje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 - 1947 Oldenburge mokėsi drabužių siuvimo ir modeliavimo. 1947 m. persikėlė į D. Britaniją. Kurį laiką dirbo ligoninėje, šilko fabrike, lankė med. seserų kursus, mokėsi anglų k. ir drabužių modeliavimo. 1958 m. baigė Mayfair Mannequino akademiją Londone. 1958 - 1960 studijavo Šv. Martyno dailės akademijoje Londone. Nuo 1960 m. gyvena Čikagoje, IL. Dirbdama vienoje moderniausių Čikagos parduotuvių (buvo drabužių modeliavimo konsultantė), studijavo Čikagos meno instituto mokykloje (1961 - 1965), dail.V. Petravičiaus ir Liet. dailės studijoje 69, Bogan City koledže (1967 - 1970). 1973 m. baigė Čikagos dailės akademiją bakalauro laipsniu. 1968 m. surengė pirmąją personalinę parodą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Čikagoje. Tėvynėje dailininkė pirmąją parodą surengė 1980 m. Muziejams, bibliotekoms, galerijoms yra padovanojusi tūkstančius savo kūrinių ir sukauptų kultūros vertybių, įvairių dokumentų bylų apie kitus išėivijos dailininkus. Paramą ji teikia ir našlaičiams, įvairiems leidiniams, globoja į JAV atvykstančius menininkus. Paaukojo solidžią sumą asmeninių lėšų Marijampolės dailės galerijai steigti. Jos iniciatyva Marijampolėje veikia Magdalenos Stankūnienės menų ir Marijampolės dailės galerijos.

Apdovanota DLK Gedimino ordinu.

Starkus Jurgis

[gimė 1909 11 06 Dotamų k., Vilkaviškio aps. - 2000 09 27 Santa Monikoje, JAV] - gydytojas.

1937 m. baigė VDU ir įgijo gydytojo diplomą. 1934 m. korp. „Gaja“ pirmininkas. 1938 - 1944 dirbo gydytoju įvairiose Lietuvos vietose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, iki 1949 m. dirbo gydytoju pabėgėlių stovyklose. 1949 m. apsigyveno JAV. 1949 - 1951 stažavo Šv. Antano ligoninėje Čikagoje, IL. 1952 m. įgijęs teisę verstis privačia praktika Ilinojaus valstijoje, gydytojas Čikagoje, taip pat dirbo Raudonojo Kryžiaus ir Šv. Jurgio ligoninėse. Atkūrė korp. „Gaja“ ir 7 metus jai vadovavo. Priklausė ALGD Ilinojaus skyriui.

Staugaitis Andrius

[gimė 1907 05 19 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė Vilkaviškio g-jos 5 klases. 1930 10 25 leitenanto laipsniu. 1934 07 12 paskirtas 7 kuopos vyr. karininku, ėjo kuopos vado pareigas. 1934 06 15 baigė ginklų rūšių karininkų pionierių kursus prie Karo technikos štabo, paskirtas 1 kuopos vyr. karininku. 1935 07 19 baigė Aviacijos karininkų kursus, perkeltas į

Karo aviaciją, suteiktas II eilės karo lakūno vardas. 1936 10 23 Karo aviacijos mokyklos mokomosios grupės instruktorius. 1937 11 08 išlaikė egzaminus kuopos vadams. 1937 12 31 suteiktas I eilės karo lakūno vardas. 1938 02 16 pakeltas į kapitonus. Nuo 1940 02 17 jaunų kareivių mokymo kuopos vadas. Likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas Karo aviacijos 3 grupės likvidavimo komisijos nariu. 1941 m. Birželio sukilimo Kaune dalyvis.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), garbės ženklu „Plieno sparnai“ (1940).

Staugaitis Jonas

[gimė 1868 06 01 Omentiškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1952 01 18 Kaune] - gydytojas, visuomenės veikėjas.

1876 - 1879 lankė Liudvinavo pradinę mokyklą. Vėliau mokėsi Marijampolės g-joje. 1887 - 1893 studijavo Varšuvos universitete mediciną. 1894 - 1919 (su pertraukomis Rusijos ir Japonijos, I pasaul. karo metais) gyveno Šakiuose. Vertėsi gydytojo praktika. 1918 - 1919 buvo Šakių aps. gydytojas, Šakių aps. gydytojas, Šakių aps. ligoninės vedėjas. Už nuopelnus Lietuvos medicinai Lietuvos universitetas 1929 m. J. Staugaičiui suteikė medicinos garbės daktaro vardą. 1945 m. jam pirmam respublikoje suteiktas nusipelnusio gydytojo vardas. J. Staugaitis į visuomeninę veiklą įsitraukė dar studijų Varšuvoje metais. Buvo „Lietuvos“ draugijos (1888 - 1889) Varšuvoje steigėjas ir narys. Priklausė varpininkams, 1888 - 1890 dalyvavo jų suvažiavimuose. Artimai bendradarbiavo su Vincu Kudirka. Priklausė LDP. Buvo aktyvus „Varpo“, „Ūkininko“, „Lietuvos ūkininko“, „Vilniaus žinių“, „Lietuvos žinių“ bendradarbis, finansinis rėmėjas. Palaikė ryšius su knygnešiais. Šakiuose įsteigė Ugniagesių draugiją, buvo ilgametis jos pirmininkas. Kilus Rusijos ir Japonijos karui buvo mobilizuotas į kariuomenę, tarnavo karo gydytoju. Karui pasibaigus grįžo į Šakius. Ten įkūrė Marijampolės ūkininkų draugovės Šakių skyrių, kuris netrukus išsiplėtė ir virto Sintautų, Lukšių ir Plokščių skyriais. Jis buvo visų skyrių vadovas. Šakiuose dar įsteigė švietimo draugijos „Šviesa“ skyrių ir buvo jos pirmininkas. Už visuomeninę veiklą 1909 m. buvo suimtas 5 mėn. ir kalinamas Kalvarijos kalėjime. Jis buvo išrinktas į Lietuvos Steigiamąjį Seimą. Priklausė LVS frakcijai, LVS ir LSLDP frakcijų blokui. Buvo Sveikatos komisijos narys. Nuo 1920 07 05 pakeitė Kazį Grinių Užsienio reikalų komisijoje. Jis dar buvo išrinktas ir dirbo I, II, III Seimuose. Su kitais įsteigė knygų ir laikraščių leidimo AB „Varpas“ (veikė 1920 - 1940), daug metų priklausė jos valdybai, jai pirmininkavo. Buvo LŠS narys ir ilgametis jos valdybos pirmininkas. 1922 - 1940 pirmininkavo Medicinos d-jai Kaune ir kartu buvo žurnalo „Medicina“ redaktorius. Garsėjo labdariniais darbais. Šėlpė jaunimą. Nuo 1946 m. ėjo Higienos muziejaus vedėjo pareigas.

Stebulis Kazys

[gimė 1887 02 16 Juodupių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1952 02 09] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1908 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją, iki 1914 07 18 mokytojavo Suvainiškių liaudies mokykloje. 1914 08 mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, dalyvavo I pasaul. karo kautynėse Prūsijoje. Buvo sužeistas. 1917 09 01 suteiktas karo valdininko laipsnis. 1918 03 grįžo į Lietuvą. 1919 01 26 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1926 05 26 suteiktas administracijos (B) kapitono laipsnis. Nuo 1926 09 11 Karo tarybos sekretorius. 1930 11 23 pakeltas į majorus, 1934 03 09 - į plk. leitenantus. Po 1941 m. Birželio sukilimo paskirtas Vilkaviškio aps. viršininku. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Čikagoje. Mirė 1952 m. palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus II rūšies 1 laipsnio (1926), DLK Gedimino 4 laipsnio (1932), Šaulių žvaigždės (1932) ordinais, Savanorių (1928) ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, ugniagesių „Artimui pagalbom“ 2 laipsnio kryžiumi (1938).

Stemplys Sergijus

[gimė 1902 07 13 Vidgirių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas.

Nuo 1913 m. gyveno Meškučių k., Marijampolės vls. ir aps. 1922 - 1928 mokėsi ir baigė Marijampolės mokytojų seminariją, 1929 11 06 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1930 11 30 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1928 - 1934 Vilkaviškio aps. Daržininkų prad. mokyklos mokytojas. 1934 - 1936 mokėsi ir baigė Aukštųjų kūno kultūros kursus. Nuo 1936 04 01 Šiaulių g-jos mokytojas, Šiaulių sporto apygardos instruktorius. Nuo 1938 06 01 LŠS narys. Nuo 1940 09 01 Kauno 1 vid. mokyklos, nuo 1941 09 01 Marijampolės 1 g-jos mokytojas.

Stepanauskas Pranas

[gimė 1900 11 20 Šūklių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1962 05 15] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1924 06 24 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, studijavo VDU Teisių fakultete. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1932 08 17 baigus VDU įgijo teisininko kvalifikaciją. 1937 11 23 pakeltas į leitenantus. LŠS narys. Kilus Vokietijos - SSRS karui Birželio sukilimo dalyvis Kaune. Vokiečių okupacijos metais advokatas. Antrosios sovietinės okupacijos metu Dailės fondo direktorius, direktoriaus pavaduotojas. Mirė 1962 m. palaidotas Saltoniškių kapinėse Vilniuje.

Steponaitis Bronius

[gimė 1900 Vilkaviškio aps. - 1935 10 19 Sao Paulo, Brazilija} - konsulato tarnautojas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje, karo metu Voroneže. Grįžęs į Lietuvą studijavo LU teisių fakultete. 1927 m. paskirtas į Lietuvos konsulatą Argentinoje, 1933 m. perkeltas į Braziliją. Veikliai dalyvavo išėvių liet. organizacijose.

Steponaitis Vincas

[gimė 1904 10 01 Paprūdžių k., Vilkaviškio aps. - 1966 07 31 Bostone (JAV)] - prozininkas. 1919 m. įstojo savanorių į Lietuvos kariuomenę. Vėliau eksternu išlaikė brandos egzaminus, tarnavo banke. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. Rašinėjo į stambiuosius Lietuvos dienraščius daugiausia feljtonus. Feljtoninės intonacijos bei situacijos ryškios ir smulkiosios prozos rink. „Mirštančios gūbės“ (1936).

Steponauskas (Stepanauskas) Pranas

[gimė 1898 09 17 Kunigiškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1980 08 Vilniuje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1920 m. baigė g-jos 4 klases Kaune. 1920 11 15 įstojo į Karo mokyklą. 1921 12 18 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1923 05 01 - 2 ats. pasienio bataliono maitinimo valdininkas. 1925 05 26 perkeltas į Kariuomenės intendantūrą, paskirtas Transporto bataliono 1 kuopos jaun. karininku. Po karo mokytojas Vilniuje. Mirė Vilniuje, palaidotas Šiauliuose. Apdovanotas Savanorio medaliu (1937).

Steponavičius Kazys

[gimė 1889 05 28 Cyčkų k., Vilkaviškio aps. - 1953 06 06 Klaivsaide (JAV)] - JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

1909 m. emigravo į JAV. Dalyvavo Amerikos Socialistų partijos ir pažangiųjų lietuvių organizacijų veikloje. 1918 - 1920 ir 1922 - 1923 Amerikos Lietuvių darbininkų literatūros draugijos CK sekretorius. K. Bevardžio ir kt. slapyvardžiais bendradarbiavo „Laisvėje“, „Vilnyje“, „Šviesoje“.

Steponis Vacys

[gimė 1923 12 14 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - verslo administratorius, visuomenės veikėjas. Mokėsi technikos mokyklose Kaune, 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, baigė Eichstätto g-ją ir pradėjo studijas universitete. Persikėlęs į JAV, Niujorke City koledže 1956 m. įgijo ekonomikos ir socialinių mokslų bakalauro laipsnį, išklaušė verslo administravimo kursą. Užsiėmė restoranų verslu, vėliau biržos akcijų prekyba. Gyvendamas Niujorke, įsijungė į liet. veiklą, buvo Sporto klubo valdyboje, o susijungus su Atletų klubu, buvo jos nariu ir prezidentu. Dirbo ALTO valdyboje, buvo išrinktas pirmininku. VLIKe atstovavo „Sandaros“ organizacijai. TF narys nuo įsteigimo, buvo renkamas į tarybą ir valdybą. „Kultūros židinio“ steigėjų org. komiteto ir valdybos narys.

Stepšys Juozas

[gimė 1872 Sakalupio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1921 04 Rockland, Mass (JAV)] - knygnešys. Broliui Vincentui grįžus iš caro armijos (1893), abu pradėjo gabenti iš M. Lietuvos liet. spaudą. Platino 1893 - 1900. Perneštą per sieną spaudą nugabendavo į Pilviškius (Vilkaviškio r.) Prasadėjus įtarinėjimams, sekimui ir kratoms, 1900 m. emigravo į Škotiją. Dirbo metalo fabrike. Prieš I pasaul. karą išvyko į JAV. Įsigijo fabrikėlį.

Stepšys Vincentas

[gimė 1870 07 07 Sakalupio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1954 01 23 Stevenston (Škotija)] - knygnešys. Tarnavo caro armijoje. Įspyrus arkliai į galvą buvo sužeistas ir 1893 m. demobilizuotas. Grįžęs į gimtinę įsitraukė į liet. spaudos platinimą. Gimtinė buvo netoli Senaširvintės upės, kuria ėjo siena su M. Lietuva. Gerai žinojo visus praėjimus ir sienos apsaugos tvarką. Gabeno liet. spaudą iki 1903 m. Eidavo į M. Lietuvą su jaunesniu broliu Juozu. Pernešę spaudą per sieną toliau gabendavo į Pilviškius (Vilkaviškio r.), kur perduodavo vietiniams knygnešiams. Tais metais Pilviškiuose gyveno knygnešys J. Kačergis, kuris priimdavo Stepšio ir kitų knygnešių atgabentą spaudą, ją slėpdavo, perduodavo platintojams. Palaikė ryšius su

knygnešiu Juozu Stasiulaičiu. Buvo įtariamas, bet su knygomis nesugautas, arešto pavyko išvengti. Sužinojęs, kad yra policijos ieškomas, pasitraukė į Škotiją. Čia jau gyveno brolis Juozas. Įsidarbino metalo fabrike ir dirbo iki pensijos.

Stočkus Bronius

[gimė 1912 03 20 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1957 07 21 Freiburge (Vokietija)] - pedagogas, visuomenės veikėjas.

1930 m. baigė Kybartų „Žiburio“ g-ją ir tą pačių rudenį įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos ir filosofijos fakulteto Filosofijos skyrių, kur studijavo germanistiką ir filosofiją. 1934 m. parašė diplominį darbą „Rhesas Charakter und eine Beziehungen zum Litauertum“ (tais pačiais metais darbo dalis „Rėzos charakteris ir jo lietuviybė“ buvo išspausdinta „Atheneum“ moksliniame žurnale) ir 1934 09 29 gavo universiteto baigimo diplomą. Porą metų dirbo mokytoju „Šakių „Žiburio“ g-joje, o nuo 1936 - 1944 - Kybartų g-joje. 1944 m. pasitraukė į Vakarų ir Štutgarte (Vokietija) studijavo elektrotechniką. 1949 m. išvyko į Ameriką, apsigyveno Niujorke ir dirbdamas studijavo gamtos mokslus. 1957 m. išvyko į Ispaniją, kur rengėsi baigti Malagoje ispanų kalbos kursus, tačiau susirgo smegenų liga, buvo rastas auglys, buvo operuojamas ir po operacijos mirė. Jau g-joje buvo ateitininkas, o universitete - „Vytauto“ klubo narys. JAV buvo Lietuvių fronto bičiulių narys. Bendradarbiavo katalikiškoje ir mokslinėje spaudoje. Išvertė F. Fiorsterio „Amžinoji šviesa žmonių tamsybės“ (išl. 1937) ir G. de Reynoldo „tragiškoji Europa“ (1938).

Stražas Abelis

[gimė 1914 07 14 Vilkaviškyje] - istorikas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1933 m. baigė Vilkaviškio žydų realinę g-ją. 1934 - 1939 studijavo VDU Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos skyriuje. 1940 - 1941 NKVD Vilniaus m. skyriaus vyresn. įgaliotinis. Kilus Vokietijos - SSRS karui pasitraukė į Rusiją, gyveno Uzbekijoje, dirbo Namangano mieste mokyklų inspektoriumi. Nuo 1942 m. tarnavo RA 16 lietuviškosios divizijos 249 šaulių pulko kuopos vadu. 1947 m. demobilizuotas kapitono laipsniu, dėstė VPI. 1958 m. baigė VPI. 1950 - 1963 ir nuo 1965 m. dirbo Istorijos katedros vedėju, istorijos mokslų kandidatas (1958), docentas (1961). 1972 m. emigravo į Izraelį, dirbo profesoriumi Haifos institute.

Strimaitis Juozas

[gimė 1868 11 13 Užbalių k., Vilkaviškio aps. - 1942 09 23 Vilkaviškyje] - knygnešys.

Jaunystėje pramokęs batsiuvio amato, persikėlė gyventi ir dirbti į Vilkaviškį. Draudžiamą lietuvišką spaudą pradėjo platinti būdamas 18 metų. Parsigabendavo iš Tilžės. Dažniausiai eidavo su knygnešiu J. Simonaičiu. Pirkdavo O. Mauderodės spaustuvėje knygelių, laikraščių, maldaknygių, iki 100 rb. vertės. Kai kada spaudos pirkdavo iš Virbalyje gyvenusio knygnešio Vinco Danisevičiaus. Namuose tris kartus buvo kratos, bet arešto pavykdavo išvengti. Platino pats Vilkaviškio apylinkėse ir parduodavo kitiems platintojams. Talkininkavo susikūrusiai „Sietyno“ draugijai. 1897 04 30 - 1897 10 10 jam paskirtas kardomasis areštas Kalvarijos kalėjime. Paleistas už 300 rb. užstatą. Caro 1899 02 03 paliepimu nubaustas 6 mėn. kalėti ir 2 m. tremties už Pavyslio, Šiaurės vakarų kraštų ir kuršo gub. Kalėjo Peterburgo „Kryžių“ kalėjimo vienutėje. Tremties bausmę atliko Žitomire. Grįžęs į Vilkaviškį, buvo policijos priežiūroje, bet ir toliau slaptai platino draudž. liet. spaudą iki spaudos atgavimo. Nuo 1935 11 01 iki gyvos galvos buvo paskirta 25 Lt. knygnešio pensija. 1940 12 sovietų okupacinė valdžia pensijos mokėjimą nutraukė. Nuo 1942 03 01 pensijos mokėjimas pratęstas - po 15 RM mėnesiui.

Striuogaitis Vitalijus

[gimė 1964 Virbalyje] - medžio drožėjas.

Baigė Vilniaus valstybinį pedagoginį institutą (dabar - Vilniaus pedagoginis universitetas), įgijo technikos darbų mokytojo specialybę. Su medžio darbais ir įrankiais supažindino tėvelis. Nuo 1986 m. pradėjo drožinėti, tekinti. Šiuo metu gamina šaukštus, kučelus, kubilus, samčius, statines, geldas, padėklus, skaptuotus dubenėlius ir kt. Naudojama mediena: beržas, ąžuolas, liepa, uosis, alksnis, obelis.

Sugentaitis Simas

[gimė 1889 06 08 Virbalio k. ir vls., Vilkaviškio aps. - 1942 02 19] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Sulskis Benediktas (Šulskis)

[gimė 1925 12 25 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1993 05 19 Omahoje, NE] - chemikas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Kauno jėzuitų g-joje. 1940 m. pasitraukė į Vokietiją. Baigė Schwäbisch Gmündo g-ją. 1949 m. atvyko į JAV, gyveno Omahoje. 1950 - 1959 studijavo organinę chemiją Creightono universitete, magistras. Studijas tęsė Nebraskos universiteto med. mokykloje Lincolne. Dirbo „Blue Star“ įmonėje Maisto pramonės tyrimo sk.

direktoriumi. Ilgametis JAV LB Omahos sk. pirmininkas., choro „Rambynas“ pirmininkas. Redagavo (su kitais) knygą apie Omahos lietuvius „Mes lietuviai“ - We, Lithuanians (1984), kur pateikta Lietuvos istorijos, etnografijos duomenų.

Šalčiūnas Jeronimas

[gimė 1928 08 06 Virbalio mstl., Vilkaviškio aps.] - poetas.

Lankė Virbalio pradinę mokyklą. 1941 m. gavo šios mokyklos šešių klasių pažymėjimą, o rudenį pasuko į Kybartų g-ją. Besitraukdami vokiečiai su tėveliais išgabeno darbus į Vokietiją, iš kur grįžo 1945 m. rudenį ir 1948 m. baigė 8 klases. 1985 m. J. Gintario slapyvardžiu JAV išleido poezijos kn. „Žodžiai nuo Nemuno“, 1997 m. - „Vaikystės takeliai“, 2002 m. - „Gyvenimo laiptais“, 2005 m. - „Saulėteklių žaros“, 2006 m. - „Metų vieškelėlis“. Nuo 1998-ųjų - Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos narys, gyvena Marijampolėje.

Šalčiūnas Vincas

[gimė 1917 03 13 Ostankine I, Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - elektronikos technikas, kultūros darbuotojas. 1930 - 1936 mokėsi Kybartų g-joje. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje savanoriu. 1940 - 1943 Kauno ir Jurbarko g-jų sekretorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 - 1948 Weilheimo ir Schwäbisch Gmündo pabėgėlių stovyklų direktorius, IRO tarnautojas. Baigė Schwäbisch Gmündo aukštesniosios technikos mokyklos radijo klasę. 1949 m. persikėlė į JAV; lankė elektronikos kursus. 1950 - 1956 „General Electric Supply“ bendrovės radijo ir televizijos technikas, 1956 - 1980 - „General Electric“ bendrovėje elektronikos ir planavimo specialistas (abi b-vės Filadelfijoje, PA). Dirbdamas 1964 - 1975 studijavo Riderio koledže, NJ; gavo verslo administravimo diplomą. Nuo 1950 m. aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje; 1962 - 1964 Pietinės New Jersey apylinkės vicepirmininkas, 1986 - 2000 Palm Beacho, FL, valdybos narys, vicepirmininkas, pirmininkas, nuo 1985 m. „Floridos paatlančio lietuvių biuletenio“ redaktorius. Bendrovės „Lietuvių namai“ Filadelfijoje atkūrėjas ir valdybos pirmininkas (1975 - 1981), išdininkas (1981 - 1982). Dainavo choruose: 1951 - 1982 „Viltyje“, nuo 1984 m. „Dainoje“ (buvo šių chorų valdybos pirmininkas). Dalyvavo visose JAV ir Kanados liet. dainų šventėse, dainų šventėse Lietuvoje (1994, 1998). Parašė kelionių kn. „Šalis, kurioje gyvenam“ (1991), „Dėdės Samo žemė“ (1993). Sudarė liet. poezijos rinkinį „Žodžiai nuo Nemuno“ (1985), Lietuvos istorijos ir kultūros nuotraukų albumą (1999 - 2000). Bendradarbiavo liet. spaudoje. Pelnė JAV LB apdovanojimų.

Šatraitis Albinas

[gimė 1908 10 28 Mažučių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1985 08 18 Čikagoje (JAV)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1931 07 01 baigė Kauno aukštesn. technikos mokyklos Elektrotechnikos skyrių. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Tarnavo inspektoriumi Prabavimo rūmuose. 1934 10 02 įstojo į VDU Technikos fakultetą. 1938 11 23 pakeltas į leitenantus. 1944 m. pasitraukė į Vakarus, vėliau emigravo į JAV. Gyveno Čikagoje, kur ir mirė.

Šatraitis Algirdas

[gimė 1932 09 04 Vilkaviškyje] - inžinierius, ekonomistas, mokytojas, medžio drožėjas.

Dirbo metalo dirbinių gamykloje „Pasaga“, 22 metus vadovavo Vilkaviškio rajono buitinio gyventojų aptarnavimo kombinatui. Savo kelio į medžio dirbinių pasaulį ieškojo ilgai, po truputį kaupėsi žinios, kol galiausiai atėjo laikas, kai visa tai buvo galima įprasminti darbais. Tai įvyko apie 60-uosius gyvenimo metus, ir į šį darbą įniko visa širdimi. Stengiasi nekopijuoti tradicijų, neatsisakyti liaudiškumo, surasti naują, o gal seniai pamirštą ir neįprasmintą darbo būdą. Kaip teigia menininkas, „prisilietimas prie medžio, mokėjimas su juo jautriai susikalbėti padeda atsigręžti į dvasinį išgyvenimą, pavilioja savo paslaptį, ugdo fantaziją, sužadina norą veržtis į grožio pasaulį“.

Šatraitis Juozas

[gimė 1898 Čižiūnų dvare, Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1920 11 04] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Šaukščius Baltramiejus

[gimė apie 1855 Kisiniškių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1930 02 11] - knygnešys.

Liet. spaudą gabenti iš M. Lietuvos paskatino parapijos kunigai apie 1878 m. Įsitraukė į kun. M. Sederevičiaus knygnešių gretas. Pats platindavo savo apylinkėje, dalį spaudinių perduodavo paupariams. Buvo daug kartų krečiamas ir areštuotas. Darbavosi iki spaudos draudimo panaikinimo.

Šemerys Salys (tikr. Saliamonas Šmerauskas)

[gimė 1898 05 21 Vilkaviškyje - 1981 05 14 Klaipėdoje] - poetas.

1918 m. Voroneže baigė g-ją, 1929 m. studijavo LU Humanitarinių mokslų fakultete, 1921 m. tvarkė dienraščio „Lietuva“ savaitinį priedą „Sekmoji diena“, pavertė jį avangardinio meno tribūna, publikavo savo ir kitų ekspresionistinius poetinius bandymus. K. Binkio ir J. Petrėno pagalbininkas leidžiant „Keturių vėjų pranašą“ (1922), aktyvus „Keturių vėjų“ pirmųjų numerių bendradarbis. Šokiruojančiais eilėraščiais ir fantasmagorine ekspresionistine drama „Mirties mirtis“ reprezentavo stulbinančius avangardistinius „darymus“, meninės formos efektus. Eilėraščių rink. „Granata krūtinėj“ (1924) - skandalingiausias literatūrinis debiutas. Kitame eilėraščių rink. „Liepsnosvaidis širdims deginti“ (1926) - jau atvėšęs modernumas. 1927 m. išvyko į Klaipėdą, mokytojavo. Rašė eilėraščius, pasakėčias, paliko atsiminimų (kn. „Žmonės mano gyvenime“, 1997). Eksperimentavo - tęsė jaunystėj pradėtą „kalbos inžinierystės“ darbą, gludino eilėraščių formą.

Šergalys (Šergalis) Juozas

[gimė 1906 07 07 Šergalių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1942 04 15] - pedagogas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Pilviškių liaudies mokyklą, Marijampolės mokytojų seminarijos 3 kursus. Nuo 1924 11 08 LŠS narys. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Tarnavo Mažeikių kriminalinės policijos viršininku, 1939 - 1940 - Valst. saugumo departamente. Nuo 1939 LŠS I Kauno rinktinės V. Putvinskio kuopos narys. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į lagerį. 1942 žuvo lageryje Archangelsko sr.

Šeštakauskienė - Šteimonaitė Janina

[gimė 1904 04 04 Kubartuose, Vilkaviškio aps.] - dainininkė (mecosopranas).

Dainuoti mokėsi Kaune pas Ogden, 1932 - 1939 N. Karnavičienės studijoje. Dainavo koncertuose ir radiofone. Vokietijoje koncertavo kaip solistė su J. Kačinsko vadovaujama ansambliu. 1949 m. išvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Dainavo įvairiuose renginiuose. Įdainavo plokštelių.

Šeštokas Alfonsas

[gimė 1908 06 23 Grajauskų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - agronomas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1927 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1931 m. - ŽŪA Dotnuvoje įgydamas agronomo kvalifikaciją. Nuo 1931 01 LŠS narys. 1931 09 16 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1932 - 1944 Aukštesn. kultūrtechnikos ir geodezijos mokyklos Kėdainiuose vyresn. mokytojas, nuo 1941 m. ŽŪA lektorius, 1941 - 1944 VDU Statybos fakulteto vyr. dėstytojas.

Šeštakauskas Juozas

[gimė 1867 08 04 Trilaukio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1958 11 15 Filadelfijoje, PA] - kunigas.

Baigęs Marijampolės g-jos 4 klases išvyko į Skotiją ir Glasgove dirbo geležies fabrike. Atvykęs į JAV du metus dirbo Havemeyerio cukraus fabrike Bruklinė, paskui atidarė savo maisto krautuvej. Savo lėšomis baigė Šv. Jono kolegiją Bruklinė ir šv. Bonaventūros kunigų seminariją Alegny, N. Y. 1903 04 įšventintas kunigu ir paskirtas Lawrence, Mass, lietuvių par. asistentu. 1904 m. persikėlė į Niujorko vyskupiją, kur pradžioje dirbo vienoje Yonkers, N. Y. airių parapijoje, paskui rūpinosi dvasiniais reikalais, pamaldas laikydamas Švč. Trejybės bažnyčios rūsyje iki pagaliau 1911 m pastatė Aušros vartų bažnyčią Niujorke, prie kurios klebonavo iki 1937 m. kelis kartus lankėsi Lietuvoje, paskui pasitraukęs iš klebono pareigų buvo prisiglaudęs prie Šv. Antano ligoninės Warwick, N. Y.

Šeštokas Vytautas

[gimė 1920 10 30 Pilviškių mstl., Vilkaviškio aps.] - inžinierius, žurnalistas, visuomenės veikėjas.

1936 m. baigė Pilviškių prog-ją, 1940 m. - Vilkaviškio - Tauragės g-ją. Pasitraukęs į JAV, 1960 m. Los Angeles universitete, CA, įgijo inžinerijos bakalauro laipsnį. 1961 - 1965 „Computer Measurement“ bendrovės Sylmare, CA, elektronikos inžinierius (pelnė šio dep-to apdovanojimą už 25 metų darbą). Aktyviai dalyvavo liet. visuomenės veikloje. Veikia BALFe (1954 - 1964 Los Angeles sk. išdininkas, 1997 m. atstovas spaudai), ALTS (1984 - 1986 Los Angeles sk. vicepirmininkas). Priklauso Amerikos liet. žurnalistų sąjungai, Tautos fondui, LF. Los Angeles liet. radijo redaktorius (nuo 1988); parengė pokalbių su V. Landsbergiu, S. Lozoraičiu, G. Vagnoriumi, A. Brazausku, arkivyskupu S. Tamkevičiumi. Nuo 1997 m. Lietuvos radijo bendradarbis: parengė pokalbių su B. Brazdžioniu, A. Gustaičiu, V. Volertu, P. Orintaite, D. Mickute - Mitkiene. Organizavo

Vasario 16-osios, Birželio 14-osios minėjimus. Parašė knygą apie Los Angeles liet. radijo istoriją. Bendradarbiavo „Drauge“, „Darbininke“, „Tėviškės žiburiuose“, „Lietuvių balse“, „Dirvoje“, „Lietuvos aide“.

Šiaurys Juozas

[gimė 1899 Bartninkų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1953] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Palaidotas Bartninkų mstl. kapinėse.

Šičkiūtė Petronėlė Birutė

[gimė apie 1897 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - mokytoja, visuomenės veikėja.

I pasaul. karo metu atvykusi į Vilnių, čia nuolat gyveno. Pradžioje dirbo Vilniaus liet. didžiosios prieglaudos (Subačiaus gatvė 16) dviklasėj mokykloj, vėliau dalyvavo Vilniaus „Ryto“ mokyklų organizaciniame darbe. Buvo siunčiama „Ryto“ valdybos į atskiras vietas lietuviškų mokyklų steigti. Aktyviai dalyvavo Vilniaus mokytojų sąjungoj, ilgus metus eidama valdyboje įvairias pareigas. Mokytojų suvažiavimuose buvo nuolatinė darbo prezidiumo dalyvė ir dažna paskaitininkė. 1933 08 11 „Ryto“ mokytojų suvažiavime su kitais išrinkta į komisiją, kurios pareiga buvo paruošti „Ryto“ mokykloms lituanistinės programos projektą, derinant jį prie reformuotų lenkų valdžios mokyklų. Kelerius metus atstovavo mokytojams Laikinajame Vilniaus komitete. 1936 m. lenkai atleido Šičkiūtę iš mokytojos pareigų ir bandė sudaryti jai bylą už tariamą priešvalstybinę veiklą. Nesant įrodymų, 1938 11 29 išteisinta.

Šidlauskas Juozas

[gimė 1906 09 04 Paežerių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė g-jos 6 klases. Tarnavo pasienio policijoje. Nuo 1928 m. LŠS narys. 1929 02 19 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. Tarnavo Ukmergės aps. policijos viršininko padėjėju, nuo 1930 m. - Klaipėdos krašto pasienio policijos komisariato rajono viršininku, vėliau vachmistru. 1940 m. - Alytaus baro rajono viršininko padėjėjas.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Šidlauskas Kazys

[gimė 1914 02 26 Gudkaimio k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - teisininkas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Kybartų g-joje, 1935 m. baigė aukštesniąją prekybos mokyklą Kopenhagoje, 1943 m. VU - teisę. Studijuodamas 1935 - 1943 dirbo „Lietūkyje“ ir „Line“. 1937 - 1938 atliko karinę tarnybą Karo mokykloje Kaune, įgijo jaun. leitenanto laipsnį. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos (iš pradžių į Austriją, vėliau į Vokietiją). Muncheno universitete apgynė disertaciją. 1949 m. persikėlė į JAV. 1952 m. Harvardo universitete Cambridge, MA, įgijo teisės magistro laipsnį. Nuo 1955 m. vertėsi privačia advokato praktika Čikagoje, IL. Priklausė LKDS. Veikė ALTe. 1986 - 1990 Tautos fondo Floridos atstovybės narys. Parašė kn. „Die verfassungrechtliche Bedeutung der deutschen Justiz im 19 Jahrhundert“ (1948), „Amerikos lietuvių politika“ (1966), „Amerikos lietuvių tarybos veiklos penkmetis“ (1980), „Svarstybos visuomeniniais ir teisiniais klausimais“ (1987). „Lietuvių balso“ red. kolegijos narys. Teisės klausimais bendradarbiavo liet. spaudoje.

Šiporaitis Vincas

[gimė 1898 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1919 11 27] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mirė dėl žaizdų. Palaidotas Panevėžio m. kapinėse.

Šitkauskas Juozas

[gimė 1904 07 08 Karpiejų k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė Kauno „Saulės“ mokytojų seminarijos 2 kursus. 1927 02 16 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. Mokytojavo Vilkaviškio aps. liaudies mokykloje. 1928 07 01 paskirtas pasienio policijos Utenos baro rajono viršininku. 1933 m. Vilkaviškio aps. Žaliosios policijos nuovados viršininkas.

Šiugžda Edvardas

[gimė 1944 04 17 Vilkaviškyje] - žurnalistas, visuomenės veikėjas.

1962 m. baigė Vilkaviškio vid. mokyklą, 1962 - 1967 studijavo KPI. 1968 - 1980 - mokslinio techninio instituto informacinio skyriaus inžinierius, 1981 - 1988 - Skaičiavimo technikos įmonės inžinierius, 1982 - 1992 - VDU referentas, 1990 - 1991 - Lietuvos informacinio centro (Baltijos kraštų informacinio biuro) Briuselyje (Belgija) vedėjas, 1991 - 1992 - LKDP laikraščio „Apžvalga“ red., nuo 1992 - laikr. „XXI amžius“ vyr. redaktorius. LKDP narys (1989 - 1994). Lietuvos Sąjūdžio Kauno sk. tarybos pirm. pavaduotojas (nuo 2007). Publikacijų laikraščiuose „Apžvalga“ ir „XXI amžius“ aut. Nelegalios tautinės rezistencinės veiklos (1975 - 1989) dalyvis, nelegalios tautinės ir katalikiškosios spaudos bendradarbis. 1986 05 22 KGB darbuotojai atliko nuodugnią

kratą namuose, kaltindami tos spaudos platinimu, ryšiais su antisovietine veikla susijusiais žmonėmis, kelis kartus tardytas Kauno ir Vilniaus KGB, siekiant sudaryti baudžiamąją bylą.

Šlapkūnas (Šlapkauskas) Domas

[gimė 1909 07 28 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

1933 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1933 m. baigė minosvaidininkų karininkų kursus. 1935 10 15 perkeltas į Karo mokyklą būrio vadu. 1936 12 31 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos prieštankinio diviziono baterijos vadu. 1941 07 15 priimtas į lietuvių karių Vilniaus įgulos 1 apsaugos pulką. Karo pabaigoje emigravo į Vakarų, vėliau emigravo į JAV.

Šlekys Eliziejus

[gimė 1913 12 08 Radauskų k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 2006 10 08 Misisaugoje (Kanada)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1934 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu, paskirtas į 7 pėst. pulko Taurgėje būrio vadu. Aktyviai sportavo, 1938 m. laimėjo I vietą pulko karininkų šiuolaikinės penkiakovės varžybose. 1939 07 15 baigė fizinio lavinimo instruktorių kursus. 1939 10 12 pakeltas į leitenantus. 1939 10 su dviratinių kuopa dalyvavo žygyje į Vilnių. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 7 pėst. pulko 1 šaulių kuopos būrio vadu. Vokiečių okupacijos pradžioje dirbo „Pieno centro“ inspektoriumi. 1944 m. tarnavo VR karo mokykloje Marijampolėje 2 kuopos vadu. 1944 07 pasitraukė į Vokietiją. 1945 m. persikėlė į Gunzenhauseno pabėgėlių stovyklą, baigė mechanikų kursus. 1949 11 29 emigravo į Kanadą, gyveno Toronte. 1959 - 1994 lietuvių sporto klubo „Aušra“ pirmininkas. 2001 07 19 pakeltas į dim. kapitonus. 1935 06 01 paskirtas pulko antruoju adjutantu, 1936 04 01 - 1 kuopos vadu. 1938 02 22 perkeltas į 2 art. pulką. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 2 art. pulko 2 art. grupės ūkio viršininku. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos haubicų artilerijos pulko diviziono vyr. adjutantu. 1941 08 20 paskirtas PPT bataliono ūkio viršininku, 1941 10 - į 3 apsaugos bataliono kuopą.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Šlivinskas Juozas

[gimė 1950 01 02 Pavištyčio k., Vilkaviškio r.] - skulptorius.

1980 m. baigė skulptūrą LTSR valstybiniame dailės institute. Parodose dalyvauja nuo 1980 m., surengė parodą Kaune (1992 - su Algiu Mikėnu). Nuo 1990 m LTSR dailininkų sąjungos narys. Kuria paminklus, portretus, antkapius („Kūrėjo ranka“ Samulevičiams Kauno Petrašiūnų kapinėse, 1982). Gyvena Kaune.

Šmidtas Gustavas Albertas

[gimė 1884 02 01 Vilkaviškyje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1906 12 15 baigė artilerijos mokomąją komandą. 1910 04 19 pasiūstas į praporščikų mokyklą. 1914 09 05 - 1917 11 01 dalyvavo I pasaul. karo kovose Vokietijos - Austrijos fronte prie Varšuvos, Lodzės, Gardino, Daugpilio, Lucko ir kt. 1917 11 suteiktas praporščiko laipsnis. Atvykus į Lietuvą 1919 02 01 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais, lenkais. 1920 01 24 suteiktas artilerijos leitenanto laipsnis. 1920 03 24 pakeltas į vyr. leitenantus. 1920 03 09 paskirtas 6 baterijos vadu. 1922 01 30 baigė Aukštuosius karininkų kursus. 1923 05 18 pakeltas į kapitonus, 1926 02 16 pakeltas į majorus, ėjo 3 artilerijos pulko vado pareigas. 1928 04 18 paskirtas pulko ūkio dalies viršininku. 1929 11 23 pakeltas į plk. leitenantus, 1931 12 22 pakeltas į pulkininkus.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 4 laipsnio (1920) ir 5 laipsnio (1920), DLK Gedimino 4 laipsnio (1928) ordinais, Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Latvijos Lačplėšio 3 laipsnio ordinu (1926), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu; Rusijos kariuomenėje - Šv. Georgijaus 4 laipsnio kryžiumi, Šv. Stanislavo sidabro medaliu su kaspinu, Šv. Anos aukso ir sidabro medaliais su kaspinu.

Šmidtas Oskaras

[gimė 1891 02 16 Vilkaviškyje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Saratovo 2 g-jos klases Rusijoje. 1913 10 01 - 1917 11 19 tarnavo Rusijos kariuomenės karo valdininku. Atvykus į Lietuvą 1922 01 09 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, kaip karo valdininkas. 1923 12 10 paskirtas Maisto sandėlio grūdų skyriaus vedėju, vėliau kareivių komandos viršininku, 1927 05 03 - sandėlio komendantu. 1928 08 06 suteiktas administracijos vyr. leitenanto laipsnis.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928); Rusijos kariuomenėje - Šv. Georgijaus 4 laipsnio kryžiumi (1915).

Šmulkštys (Smitas) Antanas

[gimė 1886 11 27 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1957 01 27 Filadelfijoje (JAV)] - JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

Dalyvavo 1905 - 1907 revoliucijoje, buvo suimtas, kalėjo Kalvarijoje. 1908 m. emigravo į Argentiją. 1909 m. Buenos Airese su kitais įkūrė liet. darbininkų sąjungą „Igualdad“ („Lygybė“), buvo jos pirmininkas. 1910 m. sąjungai persiorganizavus į savišalpos ir kultūros draugiją „Diegas“, buvo vienas jos vadovų. 1913 m. persikėlė į JAV. Dalyvavo Amerikos darbininkų literatūros draugijoje ir kitose pažangiose darbininkų organizacijose, bendradarbiavo periodinėje spaudoje.

Šmulkštys Liudas

[gimė 1902 03 17 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1989 02 27 Čikagoje, IL] - teisininkas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilniaus Voronežo M. Yčo ir Vilkaviškio g-jose. 1922 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1927 m. Lietuvos universiteto teisių fakultete gavo teisininko diplomą. 1922 - 1926 Kauno pradžios mokyklos mokytojas, 1926 - 1928 Žemės reformos departamento Nusausinimo skyriaus vedėjas, 1928 - 1944 advokatas Kaune. Dar dirbo juriskonsultu: 1930 - 1940 Kooperacijos sąjungos, „Spaudos fondo“, 1932 - 1940 Kauno vartotojų bendrovės, Kauno taupmenų skolinamosios bendrovės, 1936 - 1940 Latvijos pasiuntinybės. Jau mokydamasis g-joje dalyvavo visuomeninėje veikloje: 1918 - 1922 Rygiškių Jono g-jos moksleivių aušrininkų kuopelės, 1919 - 1921 „Aušrinės“ redakcinės kolegijos pirmininkas. 1919 m. su kitais moksleiviais organizavo Lietuvos gynimo komitetus. Lietuvos universitete priklausė Studentų savišalpos, Studentų socialistų draugijoms, vėliau Studentų aušrininkų draugijai. 1923 m. suorganizavo Studentų kultūros būrelį (buvo jo pirmininkas); iki 1926 m. Kaune įsteigė keletą, buvo jų instruktorius visoje Lietuvoje. 1929 m. su kitais įsteigė Lietuvių draugiją SSRS tautų kultūrai pažinti, 1936 - 1940 draugijos valdybos sekretorius. Rūpinosi Lietuvos Metrikos grąžinimu iš Rusijos. Surengė liet. menininkų gastrolių ir parodų Maskvoje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. atvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje. Bendradarbiavo kuriant VLIKą, 1943 - 1944 jo Teisių komisijos narys. Bendradarbiavo spaudoje (nuo 1915): „Aušrinėje“, „Lietuvos žiniose“, „Lietuvos ūkininke“, „Teisėje“, „Teisininkų kalendoriuje“, „Žiburiuose“, „Varpe“, „Lietuvių kelyje“.

Šperbelis Albinas

[gimė 1910 06 18 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1941 11 20] - Lietuvos kariuomenės karininkas. Baigęs g-ją 1930 m. pradėjo tarnauti Lietuvos kariuomenėje. 1932 10 31 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu, paskirtas 2 ulonų pulko būrio vadu. 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 2 ulonų pulko eskadrono vado padėjėju. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 11 15 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 262 šaulių būrio vadu. 1941 16 14 suimtas Trakuose, išvežtas į lagerį Norilske, Krasnojarsko kr. Žuvo lageryje. 1941 11 22 baudžiamoji byla nutraukta.

Šteinys Zenonas

[gimė 1946 07 03 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1997] - dailininkas, karikatūristas, režisierius, animatorius. 1971 m. baigė Kauno taikomosios dailės technikumą, 1984 m. Aukšt. Kino scenarijaus ir režisūros kursas (Maskvoje). Knygų (M. Vainilaičio „Juokų maišelis“, E. Vaitkaus „Kas spokso iš uokso“, Dabulskio „Minus plius“, „Ironmedis“, R. Kluso „Giminės paguodimas“, J. Jakšto „Tarp mūzų ir mūsų“) dailininkas. Daugelio parodų Lietuvoje, daugiau kaip 50 tarptautinių karikatūros parodų užsienyje (JAV, Anglija, Italija, Belgija, Kanada, Turkija, Vokietija, Graikija, Rusija, Jugoslavija, Čekoslovakija, Bulgarija, Lenkija, Japonija) dalyvis. Parodų premijų (1973 - Skoplėje (Makedonija), 1976 - Knokke - Heist (Belgija), 1977 - Tolentine (Italija), 1980 - Taline, 1982 - Trento (Italija), 1989 - Prahoje (Čekija), diplomų 1988 - D. Britanijoje, 1981 - Kragujeve (Jugoslavija) laimėtojas. 4 personalinių parodų Lietuvoje ir Krokuvoje 1993 m. rengėjas. Animacinių filmų „Buvo buvo, kaip nebuvo“, „Dosnumas“, „Kadaise Lietuvoje“, „Ironmedis“ ir reklaminio TV LIFE teatrų festivaliui skirto filmo scenarijaus autorius, dailininkas ir režisierius.

Šukaitis Vincas

[gimė 1898 Vilkaviškyje - 1919 05 21] - Lietuvos kariuomenės karininkas. Žuvo ties Liūdyne (Panevėžio r.) ir ten palaidotas.

Šukys Vincas

[gimė 1905 07 06 Stolaukio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1942 02 16 Vilniuje] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė g-ją. 1927 09 10 pradėjo tarnauti Lietuvos kariuomenėje. 1930 10 25 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1934 11 23 pakeltas į leitenantus. 1935 08 03 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų kulkosvaidininkų kursus. 1938 11 23 pakeltas į kapitonus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 1 pėst. pulko mokomosios kuopos vadu. 1941 07 tarnavo lietuvių karių Vilniaus įgulos apsaugos batalione kuopos vadu.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), ugniagesių „Artimui pagalbn“ 3 laipsnio kryžiumi (1937).

Šulaitis Edvardas

[gimė 1928 10 15 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - žurnalistas, sporto veikėjas.

1944 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją, 1948 m. baigė liet. g-ją Kasselyje. Nuo 1949 m. gyvena JAV. 1953 - 1955 tarnavo JAV kariuomenėje, yra Korėjos karo veteranas. 1957 m. Čikagoje, IL, baigė Iliojaus prekybos koledžą. Dirbo Čikagos laikraščiuose: 1951 - 1953 ir 1955 - 1958 sporto skyrių redaktorius „Drauge“ (redagavo ir Lietuvos vyčių skyrių) ir „Laisvojoje Lietuvoje“ (redagavo ir studentų skyrių). 1957 - 1959 redagavo FASKo leidžiamą laikraštį „Sporto žinios“. 1960 - 1985 „Vienybės“ redaktorius ir redakcijos narys. 1962 m. „Naujienu“ redakcijos Čikagos skyriaus narys. 1961 m. baigė Rooseveltto universitetą Čikagoje. Suredagavo knygas apie liet. sportą: „Lietuviškasis krepšinis“ (1957), „Lietuvių sporto dešimtmetis Šiaurės Amerikoje 1949 - 1959“ (1959). Bendradarbiavo LE, amer. ir liet. spaudoje, paskelbė daug publicistinių straipsnių (pasirašinėjo ir slap. E.T., E.Tyl., Suv., E.Suvalkietis, E.Š., Edv.Š.). veikė keliose liet. organizacijose (kai kurių buvo valdybų pirmininkas), Čikagos ir Cicero, IL, sporto klubuose „Taurus“ (1950 - 1952 pirmininkas), „Lituanica“ (1955 - 1956 pirmininkas). Nuo 1956 m. Amerikos legiono karo veteranų liet. posto narys (1960 - 1961 valdybos narys). Dalyvavo sporto klubo „Ateitis“ (nuo 1982 pirmininkas), liet. teatro „Vaidilutė“ veikloje (nuo 1986 vicepirmininkas). Nuo 1982 m. komp. V. Jakubėno draugijos pirmininkas. SLA narys, nuo 1997 m. Amerikos liet. radijo ir „Margučio“ radijo sporto laidų vedėjas, 1997 - 1998 žrn. „Eglutė“ redakcinės kolegijos narys, nuo 1998 žrn. „Pasaulio lietuvis“ redakcinės kolegijos, nuo 2000 - Čikagos liet. savaitraščio „Amerikos Lietuvis“ redakcijos narys. Bendradarbiauja „Lietuvos sporto enciklopedijoje. Priklauso Lietuvių žurnalistų sąjungai (1960 - 1962 Čikagos sk. valdybos narys), Lietuvos žurnalistų sąjungos (nuo 1993), Tarpt. žurnalistų federacijos (nuo 1993) narys. Veikia JAV LB (buvo kultūros fondo valdybos narys), yra daugelio jos kult. renginių organizatorius, komisijų narys. Po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo aktyviai bendradarbiauja Lietuvos spaudoje, yra kai kurių Lietuvos laikraščių ir žurnalų atstovas JAV. Apdovanotas Argentinos liet. laikraščio „Laikas“ premija (1960).

Šulas (Šulaitis) Pranas

[gimė 1901 04 01 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1993 12 10 Čikagoje, IL] - teisininkas, spaudos darbuotojas. I pasaul. karo metais su tėvais gyveno Rusijoje. Sankt Peterburge ir Kaukaze mokėsi spaustuvininko amato, lankė g-ją. 1918 m. grįžo į Lietuvą. Iki 1934 m. dirbo „Varpo“ spaustuveje“. 1936 m. VDU baigė teisę. 1934 m. išrinktas Generalinės darbininkų atstovybės pirmininku, kartu buvo Kauno miesto ligonių kasos pirmininkas. 1935 - 1940 Darbo rūmų pirmininkas, 1941 - 1944 advokatas. Paskelbė straipsnių spaudos, darbo teisės, socialiniais klausimais. 1937 m. suredagavo leidinį „Darbo santykių santvarkos pagrindai ir darbo teismai“. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Buvo knygų leidyklos „Sūdavija“ (vėliau JAV - Sūduva) vienas steigėjų. 1949 m. atvyko į JAV. 1959 - 1961 Liet. teisininkų draugijos Čikagos sk. pirmininkas. „Naujienuose“ Nuosavybės ir darbo, „Drauge“ Socialinio draudimo ir darbo skyrių redaktorius. Atskiromis knygomis išleido: „Spauda ir valstybė“ (1932), „Draudimas nuo nedarbo - visuomenės bei valstybės reikalas“ (1932), „Darbo sutartis“ (1936), „Pensijos ir pašalpos“ (1955), praktinių patarimų teisės ir draudimo klausimais.

Šulinskas Antanas

[gimė 1908 08 25 Šuklių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas. 1929 06 22 baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją, studijavo LU Medicinos fakulteto Medicinos skyriuje. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1938 11 23 pakeltas į leitenantus. 1940 06 19 baigęs VDU Medicinos fakultetą įgijo medicinos gydytojo kvalifikaciją, 1940 07 11 priimtas į karo tarnybą, paskirtas į Karo ligoninę jaun. ordinatoriumi. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK atsk. pionierių bataliono jaun. gydytoju. 1940 11 15 perkeltas 615 artilerijos pulko jaun. gydytoju.

Šulinskas Vincas

[gimė 1874 Šilsodžio k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1909 Pajevonyje (Vilkaviškio r.)] - knygnešys. Turėjo nuosavą krautuvėlę. Parsigabendavo liet. spaudos iš M. Lietuvos. Sieną pereinavo netoli Kaupiškių k. (Vilkaviškio r.). Bėgdamas nuo jį persekiojusių žandarų įlindo į beužšalantį ežerą, išbuvo vandenyje apie 2

val., susirgo. Mirė sulaukęs 35 metų. Spaudai nuvežti į kitas gyvenvietes turėjo vežimą su dvigubu dugnu. Veždavo į Kaupiškio, Vištyčio, Pajevonio, Virbalio, Alvito ir kitas tolimesnes apylinkes.

Šurmaitis Jonas

[gimė apie 1863 Vilkaviškyje - 1928 Vilkaviškyje] - knygnešys.

Švabaitė - Gylienė Julija

[gimė 1921 05 21 Čyčkų k, Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - poetė, prozininkė.

1939 - 1943 studijavo prancūzų k. ir literatūrą VDU, Paryžiaus universitete, VU. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1946 m. išvyko į Australiją, 1960 m. persikėlė į JAV. Išleido eilėraščių rink. „Vynuogės ir kaktusai“ (1963), „Septyni saulės patekėjimai“ (1974), „Vilties ledinė valtis“ (1981), „Žiemos erškėtis“ (1994), „Kur šių naktį nakvos“ (2002), romaną „Stikliniai ramentai“, apysaką vaikams „Gabriuko užrašai“ (1973). 1991 m. išėjo poezijos rink. „Tu niekur neišėjai“.

Švedas Bronius

[gimė 1910 06 10 Pustapėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

1932 m. baigė Kauno aukštesn. technikos mokyklos Mechanikos skyrių. 1933 09 15 baigė Karo mokyklą geležinkelininkų jaun. leitenanto laipsniu. 1933 - 1936 dirbo Radviliškyje geležinkelio dirbtuvių viršininko padėjėju, vėliau mokytojavo amatų mokykloje. Nuo 1939 07 05 LŠS narys.

Švedas Jonas

[gimė 1927 03 06 Vilkaviškyje - 1981 03 10 Clevelande, OH] - kompozitorius.

1939 mokėsi Kauno VI-ojoje, 1940 - 1941 „Aušros“, 1942 - 1944 Palangos g-jose. 1944 m. studijavo Vilniaus konservatorijoje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946 m. baigė Lübecko liet. g-ją. 1946 - 1948 Pabaltijo universitete Hamburge - Pinneberge studijavo lituanistiką. Buvo V. Ivanausko dainavimo studijos repetitorius ir akompanuotojas. 1948 - 1949 Detmoldo muz. akademijoje studijavo kompoziciją ir mokėsi skambinti fortepijonu. Nuo 1949 m. gyveno JAV. 1953 - 1958 studijavo Amerikos konservatorijoje Čikagoje, IL. Besimokydamas buvo ir choro „Pirmyn“ repetitorius. Nuo 1958 m. mokė skambinti fortepijonu Clevelando muz. mokykloje. Sukūrė solo dainų tarp jų - ciklas „Maras“, žodžiai K. Bradūno; „Mater Dolorosa“, žodžiai J. Aisčio; „Kelionė“, žodžiai A. Nykos - Niliūno; „Serenada“, žodžiai K. Ostrausko, siuitą (1954), sonatiną (1957), sonatą (1958), apie 10 preliudų ir fugų fortepijonui. Orkestravo B. Bartóko „Allegro barbaro“.

Švedas Juozapas

[gimė 1884 11 10 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - kunigas.

Baigęs Seinų kunigų seminariją ir 1905 11 12 įšventintas kunigu, dirbo įvairiose parapijose, pagaliau liko Punsko klebonu ir dekanu. Lenkams okupavus Punską, jis, kaip lietuvis veikėjas dar nuo spaudos draudimo laikų, daug iškentėjo nuo lenkų persekiojimo, neteko sveikatos ir 1930 m. persikėlė į nepriklausomą Lietuvą, apsigyveno rezidentu Marijampolėje. Nuo 1935 m. Lietuvos valdžia mokėjo jam veikėjo pensiją - 100 Lt. mėnesiui. Išsp. „Švento tikėjimo sutvirtinimas arba dirmavonė“ (1911).

Talat - Kelpšaitė Giedrė

[gimė 1933 09 23 Vilkaviškyje] - etnografė, istorikė.

1957 m. baigė Vilniaus universitetą. 1958 - 1969 Istorijos instituto mokslinė bendradarbė. Nuo 1969 m. Vilniaus Pedagoginio instituto dėstytoja. Dalyvavo etnografinėse ekspedicijose. Paskelbė mokslinių straipsnių apie XIX a. naminių audimų ir audinius Lietuvoje. Viena iš „Lietuvos etnografijos bruožų“ (1964) autorių.

Tamašauskas Česlovas Steponas

[gimė 1907 12 26 Alvito k., Vilkaviškio aps.] - statybos inžinierius.

1935 m. baigė VDU Technikos fakultetą. Dirbo Susisiekimo ministerijos Kelių valdyboje; 1937 - 1938 m. buvo Žemaičių plento statybos II ir III distancijų viršininkas, 1938 - 1941 - Sauskelių direkcijos kelių statybos viršininkas, vėliau direktorius. Energijos valdybos inžinierius architektas, Kauno miesto vyr. architektas. Kn. „Žemaičių plentas“ (1934 - 1939) vienas autorių. Pasitraukęs iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Kempteno liet. stovykloje Vokietijoje. Buvo Lietuvių inžinierių sąjungos užsienyje centro valdybos narys, 1948 m. žrn. „Inžinieriaus kelias“ redaktorius. Apsigyvenęs JAV, nuo 1963 m. dirbo sanitarinių projektų kontrolieriumi ir kelių projektuotoju. Buvo ALIAS (1958 centro vicepirmininkas), BALFo, ALTS narys, veikė JAV LB. Dalyvavo archit. konkursuose (laimėjo II premiją už S. Kairio antkapinio paminklo projektą). Apdovanotas LDK Gedimino ordinu.

Tamošaitis Liudas

[gimė 1908 01 24 Majoriškių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - ekonomistas, fotografas, visuomenės veikėjas. 1930 m. baigė J. Basanavičiaus g-ją Vilkaviškyje. Ateitininkų kuopos meno vadovas. Priklausė skautams, vėliau LŠS narys. 1931 m. baigė Karo mokyklą Kaune jaun. leitenanto laipsniu. 1932 m. įstojo į VDU Teisių fakulteto Ekonomijos skyrių. 1932 - 1935 Telšių III šaulių rinktinės štabo raštvedys ir M. Valančiaus g-jos karinio parengimo instruktorius. 1935 - 1936 tarnavo Šiaulių aps. mokesčių inspekcijoje, vėliau Finansų ministerijos Mokesčių departamente Kaune. Nuo 1936 m. dar studijavo įmonių ekonomiką VDU, vėliau VU. Studentų atsargos karininkų korp. „Ramovė“ narys. 1940 m. valstybės pajamų inspektorius Kaune, 1941 m. Ukmergės ir Telšių apskrityse. Prasidėjus Antrajam pasaul. karui, mobilizuotas ir paskirtas Lietuvos kariuomenės bataliono Biržų kuopos vadu. 1944 m. P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės Seredžiaus batalionų apsiginklavimo ir ūkio viršininkas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Wiendorfo ir Uchte stovyklose (1946 stovyklos kanceliarijos viršininkas). 1947 m. persikėlė į Angliją. Dirbo virėju, tekstilės fabrike verpėju, savaitraščio „Europos lietuvis“ administratoriumi. 1954 m. persikėlė į JAV. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje. Lietuvos karių veteranų sąjungos „Ramovė“ Niujorko skyriaus valdybos narys (1956 išdininkas), 1960 m. Lietuvos nepriklausomybės fondo išdininkas. Lietuvos atgimimo sąjūdžio veikėjas: 1956 m. Niujorko skyriaus valdybos sekretorius, 1970 m. vietininkijos pirmininkas, 1974 m. Garbės teismo narys, 1963 m. ir 1974 - 1979 atstovas VLIKe. 1980 m. TF kontrolės komisijos narys. Nuo 1962 m. fotografavo liet. renginius, kūrė iliustracijas liet. spaudai ir kitiems leidiniams; padaugino daug iš okupuotos Lietuvos gautų fotografijų. 1977 - 1993 m. Niujorko miesto tarybos nario W. Wardo asmeninis fotografas. Apdovanotas Šaulių žvaigždės medaliu (1939).

Tarasonis (Tarasovas) Vladas

[gimė 1902 04 14 Šiaudiniškių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1977 06 22] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė Alvito pradinę mokyklą ir Kybartų g-jos 3 klases. 1920 10 17 baigė Karo mokyklą puskarininkio laipsniu. 1920 10 26 - 1920 12 01 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1921 11 04 komandiruotas į Aukštųjų karininkų kursų pėsčiųjų žvalgų kursus. 1925 01 08 pakeltas į vyr. leitenantus, paskirtas kuopos vadu, vėliau išdininku. Parašė kovų su lenkų kariuomene Seinų - Augustavo fronte analizę „Marijampolės grupės operacijos“ (Karo archyvas, t. 3, 1926), 5 pėst. DLK Kęstučio pulko istoriją (1928), dalyvavo įkuriant pulko muziejų, buvo pulko laikraščio „Kęstutietis“ redaktorius. 1928 11 23 pakeltas į kapitonus. 1931 - 1937 dėstė karinį rengimą Vilkaviškio g-joje. 1934 09 11 perkeltas į Vilkaviškio karo komendantūrą naujokų ėmimo ir mobilizacijos skyriaus viršininku, buvo LŠS Alvito šaulių kuopos vadas. Nuo 1941 01 09 dirbo Vilkaviškio vartotojų kooperatyvo buhalteriu. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į lagerį Rešotuose, Krasnojarsko kr. 1942 09 19 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas sušaudyti. 1944 03 08 nuosprendis pakeistas į 5 metus tremties. 1956 05 05 iš tremties paleistas. Mirė 1977 m., palaidotas Mažeikiuose. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio (1936), Šaulių žvaigždės (1937) ordinais, Savanorių (1928), Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais.

Tauras (Tupčiauskas) Vytautas

[gimė 1906 10 14 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1996 09 07 Oak Lawne, IL] - gydytojas, visuomenės veikėjas.

Baigęs Vilkaviškio g-ją studijavo Lietuvos universitete Kaune, kurį baigė 1932 m. Priklausė korp. „Fraternitas Lithuanica“. 1932 - 1933 dirbo Kauno ligoninės Chirurgijos skyriuje, vėliau tobulinosi Romos aeronautikos institute ir Paryžiaus aviacijos med. centre. Grįžęs į Lietuvą, dirbo karo aviacijoje, įkūrė Aeromedicinos laboratoriją. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją dirbo Wittlichio aps. ligoninėje ir pranc. belaisvių stovykloje. 1946 - 1947 tobulinosi Bonnos universiteto Moterų ligų klinikoje ir apgynė med. daktaro disertaciją. 1949 m. atvykęs į JAV stažavo, 1953 m. išlaikė egzaminus ir įgijo teisę verstis privačia gydytojo praktika. Dirbo Sidabrinio kryžiaus ligoninėje Joliete, IL, vėliau privačiai. Buvo korp. „Fraternitas Lithuanica“ Čikagos skyriaus pirmininkas, ALGS ir PLGS sekretorius išdininkas (1957 - 1961) bei pirmininkas. Bendradarbiavo „Medicinoje“ ir kt. leidiniuose.

Tysliava Juozas

[gimė 1902 11 01 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1961 11 11 Brooklyne (JAV)] - poetas. Mokėsi Vilkaviškio g-joje, įstojo į Lietuvos savanorių gretas. Pasitraukęs iš kariuomenės, dirbo laikraštinių redakcinių darbų, bendradarbiavo „Krašto balse“, „Sekmojoje dienoje“, „Skaitymuose“, „Praduose ir žygiuose“, „Klaipėdos žiniose“, „Gairėse“. Mokėsi suaugusiųjų g-joje bei LU. Išleido eilėraščių rink. „Žaltvykslės“ (1922), „Traukinys“ (1923), „Nemuno rankose“ (1924), „Aukso lyta“ (1925), „Tolyn“ (1926). Sudarė regioninį alm. „Sūduva“. 1925 m. išvyko į Paryžių studijuoti žurnalistikos. Ten išleido eilėraščių rink. prancūzų k. „Coupe de vents“ (Vėjų taurė, 1926) su O. Milašiaus įvadu, įvairiakalbį žrn. „MUBA“ (Mūsų baro apžvalga), kuriame

dalyvavo J. Coucteau, V. Visnapuu, A. Kurcijus ir kt. Nuo 1932 m. gyveno JAV, 1933 - 1961 redagavo laikr. „Vienybė“, žrn. „Lietuva“ (1939 - 1941), buvo aktyvus JAV liet. bendruomenės veikėjas. 1962 m. perlaidotas Vilniaus Rasų kapinėse.

Tiškevičius Jurgis

[gimė 1596 Vištyčio dvare, Vilkaviškio aps. - 1656 01 17 Domnau (prie Karaliaučiaus)] - Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bajoras, didikas, Lelijos herbo grafas, Žemaičių ir Vilniaus vyskupas.

Kilęs iš Lietuvos didikų Tiškevičių giminės Logoisko šakos. Mokėsi jėzuitų kolegijose Vilniuje, Liubline, Poznanėje, Krokuvos akademijoje. 1622 m. įšventintas kunigu, dirbo Krokuvos vyskupo raštinėje, vėliau pakeltas Krokuvos katedros kanauninku ir paskirtas Kozieglavkų parapijos klebonu. 1627 05 17 paskirtas Metonės vyskupu ir Vilniaus sufraganu. Jo rūpesčiu pastatyta Vilniuje vargšų ligoninė. 1633 12 19 paskirtas Žemaičių vyskupu. Aplankė vyskupijos parapijas ir pastebėjęs, kad kai kur trūksta bažnyčių, paskatino didikus statyti naujas. Taip buvo pastatyta ir aprūpinta beneficija Kartenos bažnyčia, užrašytos žemės Skirsnemunės bažnyčia, vyskupas suteikė jai parapijos teises, pradėta statyti Nemakščių bažnyčia. Vyskupas savo lėšomis pastatė bažnyčias Surviliškyje, Kuliuose, Laukžemėje, Pušalote, koplyčias Pikeliuose, Židikuose, Sudarge. Jam vadovaujant žemaičių vyskupija buvo suskirstyta į 6 dekanatus, vyskupijoje išplėsta kunigų seminarija. Pasirūpino, kad karalius Vladislovas Vaza 1635 m. Žemaitijos vyskupijos sostinei Varniams suteiktų Magdenburgo teises. 1637 m. Gardų miestelyje sumanė pastatyti Kryžiaus kelio koplyčias. Per porą metų jo lėšomis Gardų kalvose iškilo 19 koplyčių su paveikslais. 1613 m. Raseiniuose ir Virbalyje įkūrė Dominikonų vienuolynus bei pirmąjį Lietuvoje moterų vienuolyną Kražiuose. Praplėtė kunigų seminarijos rūmus, skatino steigti parapines mokyklas, steigė bažnytinės brolijas, įsteigė kapitulos prepozito ir dekanı bei kustošo prelatūras, katedros nuodėmklausio vietą, įkūrė vyskupijos archyvą. 1649 - 1956 Vilniaus vyskupas. Prasidėjęs karui su Rusija dėl Livonijos ordino žemių, vyko pas Švedijos karalių prašyti karinės pagalbos prieš Rusijos kariuomenę, dalyvavo Kėdainių unijos sudarymo pirmajame etape. Rusijos kariuomenei įsiveržus į Vilnių, buvo priverstas pasitraukti į Prūsiją, kur ir mirė. 1962 01 03 vyskupo palaikai buvo pervežti į Žemaičių Kalvariją ir palaidoti rūsyje po didžiuoju altoriumi, o vėliau perkelti į Varnius.

Torkleris Helmutas

[gimė 1907 Kybartuose, Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė g-ją Vokietijoje. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Vėliau gyveno ir studijavo Vokietijoje. Nuo 1939 03 gyveno Klaipėdoje

Trampas Richardas

[gimė 1912 05 13 Kybartuose, Vilkaviškio vls. ir aps. - 1949 06 16 Niujorke, Ny] - sportininkas.

Žaidė futbolą Kybartų „Sveikatos“ klubo komandoje, lankė bokso, sunkumų kilnojimo treniruotes. Vėliau, gyvendamas Klaipėdoje, žaidė futbolą sporto klube „Darbininkas“. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Kasselyje, įkūrė sporto klubą „Nėris“, dirbo jame bokso treneriu. Persikėlęs į JAV, gyveno netoli Niujorko, priklausė „Atletų“ klubui.

Trečiokas Albinas

[gimė 1893 10 28 Mažučių k., Virbalio vls., Vilkaviškio aps. - 1980 11 30 Largo, FL] - visuomenės veikėjas.

Nuo 1911 m. Anglijoje mokėsi laivininkystės. 1917 m. atvykęs į JAV, dirbo „Amerikos lietuvių“ administracijoje, bendradarbiavo liet. spaudoje. 1918 - 1921 tautos fondo Newarko sk., NY, finansų sekretorius. 1918 - 1928 buvo Lietuvos atstatymo bendrovės išdinininkas ir įgaliotinis Newarke. 1919 - 1920 Lietuvių statybos ir paskolos draugijos Newarke sekretorius ir reikalų vedėjas. 1920 m. Newarke atidarė kelionių ir pinigų siuntimo biurą. Vėliau įsigijo draudimo ir nekilnojamojo turto pirkimo - pardavimo teises, nuo 1927 m. ir notaro kontorą. Iki 1962 m. turėjo kelionių ir draudos biurą, notariatą. 1927 - 1955 New Jersey Liet. tarybos sekretorius. 1930 - 1953 Amerikos lietuvių ekonominio centro narys. Į JAV atvykus Lietuvos misijai, rūpinosi Lietuvos laisvės paskolos lakštų platinimu. 1937 - 1940 bendrovės „Lietuvių spauda“ pirmininkas, „Vienybės“ leidėjas. Buvo Amerikos lietuvių misijos pabėgėlių komiteto vicepirmininkas, ALTS centro valdybos, SLA Seimo komisijų, „Tėvynės mylėtojų“ draugijos centro valdybos, ALTo, BALFo narys, vienas JAV LB organizatorių.

Trečiokas Kazys

[gimė 1915 08 21 Mažučių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 2004 05 Čikagoje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1938 05 12 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu ir paskirtas į 9 pėst. pulką. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo prieššarvinės apsaugos kuopos būrio vadu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę

1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos atsk. žvalgybos bataliono šarvuočių būrio vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. 1941 07 lietuvių karių Vilniaus įgulos 3 apsaugos pulko būrio vadas. Karo pab. pasitraukė į Vakarų, vėliau emigravo į JAV.

Tupčiauskas Juozas

[gimė 1868 Lauckaimio k., Juodupėnų vls., Vilkaviškio aps.] - vaistininkas, varpininkas, knygnešys. Pradžios mokyklą baigė Kudirkos Naumiestyje, toliau mokėsi Marijampolės g-joje. Studento J. Bagdono prikaltintas apie 1890 m. išvažiavo į Maskvą ir 4 metus dirbo Maskvos vaistinėje. Grįžęs į Lietuvą šešerius metus dirbo Kybartų vaistinėje. Po spaudos draudimo panaikinimo dirbo prekyboje, baigė pienininkystės kursą. Dar besimokant g-joje J. Bagdonas jam duodavo liet. spaudos. Gyvendamas Maskvoje susitiko su pažįstamais iš Marijampolės g-jos, lankė jų slaptus susirinkimus. Grįžęs į Lietuvą, užmezgė ryšius su knygnešiais (V. Mickevičiumi), J. Rimša, M. Baltūsiu, J. Lozoraičiu, A. Naujokaičiu, A. Rudaičiu ir kt.), priimdavo nakvoti, pailsėti. Gerai sugyveno su žandais ir aukštesniaisiais valdininkais, kurie pranešdavo apie numatomas kratas. Ypač glaudžiai bendradarbiavo su J. Bagdonu, kuriam iš M. Lietuvos parnešdavo liet. spaudos, nunešdavo jo laiškus į Eitkūnus. Pažinojo ir V. Kudirką, yra buvęs jo namuose, atnešdavo spaudos. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, rašė peticijas, pargabendavo iš M. Lietuvos nelegalios spaudos.

Tvarauskas Mykolas

[gimė 1844 12 16 Kaupiškių k., Vilkaviškio aps. - 1921 08 08 Niujorke (JAV)] - leidėjas, vertėjas. Mokytojų Užnemunės pradžios mokyklose, dalyvavo 1863 m. sukilime, pabėgo į Prūsiją - 1868 išvyko į JAV. 1874 m. Shamokine (Pensylvanijos valst.) įsteigė spaustuvę. 1875 m. išspausdino pirmuosius Amerikoje lietuvių spaudinius (atsišaukimą „Mieli broliai!“, anglų - lietuvių ir lietuvių - anglų k.žodyną). Niujorke 1879 - 1880 leido pirmą lietuvių išėivių laikr. „Gazietą lietuvišką“ (išėjo 16 nr.), 1884 m. „Uniją“ (su J. Šliūpu), 1891 - 1892 „New Yorko gazietą lietuvišką“. Iš lenkų k. išvertė nereikiam skaitytojui skirtos literatūros („Morfeušas, išguldytojas sapnų“, 1883; „Praractvos Michaldos“, 1883, „Pakalnė Juozapoto, arba Sūdas paskutinis“, 1884; Historija apie Ali - Babą, 1894), iš vokiečių k. nežinomo autoriaus kūrinį „Siberija, arba Kančios nekaltųjų (1896 - 1897). Vertimų kalba nesklaidi, užteršta svetimybėmis.

Ulevičius Pranas

[gimė 1907 10 07 Karalinavos k., Vilkaviškio aps. - 1971 09 22 Vilniuje] - žurnalistas, istorikas. 1928 - 1929 žiemą nelegaliai gabeną kom. literatūrą iš Vokietijos į Lietuvą. 1929 m. įstojo į Liuksemburgo KP. 1930 - 1937 gyveno Argentinoje. Nuo 1932 m. AKP liet. grupės biuro narys, sekretorius. Su kitais redagavo kom. laikraštį „Tiesos žodis“, pažangius periodinius leidinius: laikr. „Rytojus“ ir žrn. „Dabartis“. 1937 - 1938 dalyvavo Ispanijos piliet. kare, 1941 m. Kaune dirbo „Tiesos“ redakcijoje. 1942 - 1944 Raud. Armijos 16 liet. divizijos spaustuvės viršininkas. 1945 m. LTSR Polit. literatūros, 1945 - 1947 Grož. literatūros, 1947 - 1958 Ped. literatūros leidyklų direktorius, 1953 m. baigė Vilniaus pedagoginį institutą. 1958 - 1963 „Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos“ ir 1963 - 1968 „Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas. Tyrinėjo lietuvių emigracijos į Ameriką iki Antrojo pasaul. karo priežastis, užsienio lietuvių kultūrinę ir politinę veiklą, spaudą, švietimą. Išspausdino atsiminimų (knygoje „Už Ispanijos laisvę“, 1957), apybraižą iš Argentinos lietuvių gyvenimo (knygoje „Toli nuo Tėvynės“, 1957). Bendradarbiavo Lietuvos ir užsienio lietuvių spaudoje.

Ulevičius Valentinas Bronius

[gimė 1937 01 13 Šilsočio k., Vilkaviškio aps.] - fotomenininkas. 1959 m. baigė Kauno maisto pramonės technikumą, 1973 m. Kauno politechnikos institutą. Lietuvos fotomenininkų sąjungos narys nuo 1958 m., meno kūrėjo statusas suteiktas 2005 m. Marijampolės R. Juknevičiaus vid. mokykloje 22 metus vadovauja fotobūreliui. Parodose dalyvauja nuo 1976 m. Nuo 1984 m. surengė 9 individualias parodas. Parašė kn. „Pasivaikščiojimas po tėviškę“ (2006).

Urbanavičius Ksaveras

[gimė 1896 08 14 Bebrininkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1973 05 13 Vilniuje] - žurnalistas, vertėjas. 1923 - 1926 studijavo LU. 1926 - 1940 bendradarbiavo periodikoje, buvo žurnalistas, 1943 - 1944 kalėjo Stutthofe. 1945 - 1964 dirbo leidyklose. Išvertė A. Zweigo „Mindaugą II“ (1955), S. Žeromskio „Benamius žmonės“ (1958), J. Smuolio „Ledinę knygą“ (1962), G. E. Lessingo kūrinių, A. Lunačarskio, D. Pisarevo kritikos knygų.

Urbanavičius Vaidotas

[gimė 1954 12 22 Antupių k., Vilkaviškio r.] - hab. medicinos mokslų daktaras, VU docentas.

1972 m. baigė Jono Jablonskio vid. mokyklą (Rygiškių Jono g-ja) ir įstojo į Kauno medicinos institutą. Po metų buvo pasiūstas į Bukarešto medicinos ir farmacijos institutą, kurį baigė 1979 m., ir pradėjo dirbti TSRS Medicinos mokslų akademijos Endokrinologijos ir hormonų chemijos instituto Kauno filiale. 1987 m. apgynė medicinos m. daktaro disertaciją ir pradėjo dirbti Vilniaus klinikinėje ligoninėje, 1988 m. pradėjo darbą Vilniaus universiteto ligoninėje. Tobulinosi JAV, Švedijos ir Izraelio universitetuose. 2006 m. tapo habilituotu medicinos m. daktaru.

Urbanavičius Vincas Albinas

[gimė 1914 06 10 Piliakalnių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1994 10 03] - Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenės veikėjas.

1930 m. baigė Pilviškių vid. mokyklą. 1930 - 1934 mokėsi ir baigė Marijampolės mokytojų seminariją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 m. mokėsi Kauno aukštuosiuose kūno kultūros kursuose. Nuo 1937 m. LSS narys, Marijampolės šaulių būrio vadas. 1938 m. Klaipėdoje baigė muzikos kursus mokytojams. 1939 m. pakeltas į leitenantus. 1941 06 14 suimtas, su šeima išvežtas į Altajaus kr., į Lietuvą grįžo 1956 m. Prasidėjus Lietuvos tautiniam atgimimui aktyviai dalyvavo Sąjūdžio ir tremtinių veikloje, atkuriant LSS. Nuo 1990 08 05 LSS Marijampolės rinktinės vadas, suteiktas LSS garbės šaulio vardas. 1991 11 22 suteiktas dim. majoro laipsnis. Mirė 1994 m., palaidotas naujosiose Marijampolės kapinėse.

Apdovanotas Sausio 13-osios medaliu.

Vabalas Aleksandras

[gimė 1910 12 18 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, visuomenės veikėjas.

Pradžios ir aukštesniąją komercinę mokyklą lankė Kybartuose, ekonomiką studijavo VDU Kaune 1931 - 1936 ir studijas gilino 1944 - 1947 Innsbrucke, Australijoje, kur parašė disertaciją „Der Fremdenverkehr u. Seine wirtschaftliche Bedeutung für Litauen“ (1946, gavo dr. laipsnį). 1933 m. suorganizavo Kybartuose Dr. J. Basanavičiaus vardo liaudies universitetą ir prie jo suaugusiems kursus 4 klasių cenzui įsigyti. Studijuodamas VDU priklausė korp. „Fraternitas Baltiensis“ (1934 - 1935 buvo pirmininkas). Priklausė Ekonominių studijų draugijai, Lietuvos žurnalistų sąjungai, Tautininkų žurnalistų apylinkei ir kt. Turizmo draugijos centro valdybos reikalų vedėjas 1936 - 1940. Bendradarbiavo Valstybės radiofone Kaune, kur skaitė savaitines ekonomines apžvalgas ir paskaitas iš turizmo srities. Rašė „Fiziškame Auklėjime“, „Kūno kultūroje“ ir „Sveikatoje“ ir kt. Vėliau ekonomiais ir turizmo klausimais bendradarbiavo „Tautos ūkyje“, „Savivaldybėje“, „Lietuvos Aide“, „Dienoje“ ir kt. Iš turizmo srities parašė visą eilę brošiūrų: „Pažinkime Lietuvą“, „Vilnius“ ir kt. Drauge su P. Barkausku sudarė knygą „Vadovas po Lietuvą“ (1938). Nuo 1948 m. gyvena Venesueloje, vertėsi prekyba ir dalyvavo lietuvių bendruomeniniame gyvenime, kelerius metus buvo Venesuelos lietuvių bendruomenės centro valdybos kontrolės komisijos ir garbės teismo pirmininkas, vietos lietuvių spaudos bendradarbis.

Vabalas Alfonsas (slap. Gediminas)

[gimė 1909 01 15 Virbalyje (kitais duomenimis - Kurpikų k., Kybartų vls.) Vilkaviškio aps. - 1948 06 26] - teisės daktaras, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1928 06 20 baigė Prienų „Žiburio“ g-ją ir įstojo į LU Teisių fakulteto Teisių skyrių. Nuo 1928 10 26 dirbo Valstybės radiofone radijo diktoriumi. 1934 04 15 baigė VDU Teisių fakultetą, išvyko doktorantūron į Sorbonos universitetą Paryžiuje. 1939 12 11 įgijo teisės mokslų daktaro laipsnį. 1941 06 01 - 22 Juridinės mokyklos mokymo dalies vedėjas. Vokiečių okupacijos metais dirbo Suaugusiųjų instituto Kaune inspektoriumi ir lektoriumi. Dalyvavo pagrindinėje veikloje, organizavo Lietuvos tautos Tarybos Užsienio reikalų skyrių. Antrosios sovietinės okupacijos pradž. 1944 09 - 1945 08 28 LSSR teisingumo komisariato kodifikacijos konsultantas. Persikėlęs į Kauną dirbo Energetikos valdybos amatų mokyklos direktoriumi. Prasidėjus persekiojimui siekiant užverbuoti saugumo agentu 1946 06 išėjo partizanauti. 1946 09 01 paskirtas Tauro apygardos štabo politinės dalies viršininku, kartu buvo šios apygardos vado Antano Baltūsis (slap. Žvejys) pavaduotojas. Redagavo apygardos laikraštį „Laisvės žvalgas“, vadovavo Karo lauko teismui. Paaiškėjus Juozo Markulio (slap. Erelis, MGB agentas Ažuolas) išdavystei 1947 01 15 - 16 dalyvavo Tauro apygardos štabe skubiai sušauktame Laisvės kovotojų atstovų suvažiavime, kuriame nutarta sukurti naują BDPS, įtrauktas į jos prezidiumą. Dėl nesutarimų su Tauro apygardos vadu A. Baltūsiu legalizacijos ir kt. klausimais 1947 06 12 iš pareigų atleistas su teise išvykti už apygardos teritorijos ribų. 1948 m. žuvo Varanavičiaus sodyboje Armališkių k., Aukštosios Panemunės vls., Kauno aps. 1999 04 09 suteiktas plk. leitenanto laipsnis (po mirties).

Apdovanotas Savanorių medaliu (2001, po mirties), LPKTS Pasipriešinimo dalyvio kryžiumi (1994, po mirties).

Vabalas Baltramiejus

[gimė apie 1868 Virbalio vls., Vilkaviškio aps. - 1914] - gydytojas, varpininkas, knygnešys. 1887 m. baigė Marijampolės g-ją ir įstojo į Varšuvos universiteto studijuoti medicinos. 1888 m. įsteigė Lietuvių studentų draugiją. Dalyvavo varpininkų suvažiavimuose. 1892 m. baigė medicinos studijas, pinigais rėmė lietuviškąją spaudą. Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui buvo mobilizuotas į rusų kariuomenę. Mirė Rusijoje.

Vabalas Jonas

[gimė 1908 10 28 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1978 05 13] - Lietuvos kariuomenės karininkas, sportininkas.

Mokėsi Kybartų pradžios mokykloje. 1926 m. baigė Kybartų aukštesniosios komercinės mokyklos 6 klases ir įstojo į Karo mokyklą, kurią baigė 1930 m. leitenanto laipsniu. 1935 m. gavęs krašto apsaugos ministerijos stipendiją studijavo Briuselyje, Belgijoje, karinius fizinio lavinimo mokslus, kuriuos baigė 1937 m. Grįžęs dėstė Karo mokykloje ir buvo paskirtas į vyriausią kariuomenės štabą kariuomenės fizinio lavinimo instruktoriumi. Nuo pat jaunystės buvo aktyvus sportininkas. Praktikavo lengvąją atletiką. Daugelį kartų už laimėjimus apdovanotas medaliais. Atstovavo Lietuvai tarptautinėse sporto varžybose. 1937 m. Belgijoje laimėjo pirmąją vietą tarptautinėse fechtavimo rungtynėse. Kariuomenės sporto švenčių organizatorius ir aktyvus jų dalyvis. Pasaulio lietuvių sportininkų olimpiados Kaune 1938 m. komendantas. Kauno radiofone kurį laiką vedė ritmines mankštas. Bendradarbiavo „Karyje“, „Karde“, „Fiziškame Auklėjime“, „Lietuviškojoje Enciklopedijoje“. Išsp. „Fizinį auklėjimą“ (1940). 1941 06 14 iš Pabradės poligono išvežtas į Sibirą. 1965 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno Vilniuje, dirbo treneriu, buvo Lietuvos lengvosios atletikos federacijos teisėjų kolegijos pirmininkas. Mirė 1978 m., palaidotas Saltoniškių kapinėse Vilniuje. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Vachauzas Osvaldas Voldemaras

[gimė 1899 09 02 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas. 1914 m. baigė Kybartų pradžios mokyklą, 1917 m. - Kostromos 2 vyrų g-jos 4 klases. 1917 10 01 - 1919 09 01 tarnavo paštininku geležinkelio stotyje Petrograde. Grįžęs į Lietuvą 1919 10 01 įstojo laisvai samdomu tarnautoju į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Eglaitės lauko sandėlio raštininku. 1920 03 01 paskirtas vyr. raštininku. 1921 12 15 išlaikė egzaminus karo valdininko laipsniui įgyti, 1922 01 31 suteiktas karo valdininko laipsnis. 1926 09 13 mokėsi Aukštuosiuose karininkų kursuose karo valdininkams. 1927 05 14 suteiktas administracijos leitenanto laipsnis. 1928 06 02 baigė autokuopos išdininko, viršininko padėjėjo, buhalterio pareigas. Mokėsi Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos Kauno g-joje suaugusiems. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Vagneris Otto

[gimė 1892 02 01 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Nuo 1915 m. studijavo Rygos politechnikos instituto Chemijos skyriuje Latvijoje. 1916 08 02 mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. 1916 12 08 baigė Maskvos 3 praporščikų mokyklą, suteiktas praporščiko laipsnis. 1917 03 10 baigė Oranienbaumo karininkų mokyklos kulkosvaidininkų kursus. Nuo 1917 10 11 dalyvavo I pasaul. karo kovose Rygos fronte. 1918 01 11 paskirtas artilerijos kursų viršininko žinion prie XII armijos, pakeltas praporščiku. Grįžus į Lietuvą 1920 10 27 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas 2 pėst. pulko 1 kulkosvaidžių kuopos jaun. karininku. 1920 10 29 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1920 11 19 suteiktas leitenanto laipsnis. 1922 01 06 pakeltas į artilerijos vyr. leitenantus. 1923 m. įstojo į LU Matematikos - gamtos fakulteto Biologijos skyrių. 1936 m. atnaujino studijas VDU Matematikos - gamtos fakulteto Biologijos skyriuje, 1938 m. perėjo į Chemijos skyrių.

Vaičiulaitis Antanas

[gimė 1906 06 23 Didžiųjų Šelvių k., Vilkaviškio aps. - 1992 07 22 Vašingtone (JAV)] - prozininkas, literatūros tyrinėtojas, vertėjas.

1927 - 1933 studijavo LU / VDU lietuvių ir prancūzų literatūras, 1936 - 1938 tęsė prancūzų literatūros studijas Prancūzijoje Grenoblio bei Sorbonos universitetuose. VDU Teologijos, filosofijos fak. dėstė naujosios lietuvių literatūros kursą. 1940 m. pradžioje išvyko į Romą diplominiam darbui, tą patį metų pabaigoje apsigyveno JAV. Dėstė Marijampolio kolegijoje ir Scrantono universitete. 1951 - 1976 dirbo „Amerikos balso“ lietuviškajame skyriuje. Redagavo „Ateitį“ (1929 - 1932), „Studentų žodį“ (1941 - 1943), „Ameriką“ (1945 - 1947), „Vytį“ (1946 - 1947), „Aidus“ (1950 - 1964). Išleido novelių rink. „Vakaras sargo namely“ (1932), „Vidudienis kaimo smuklėj“ (1933), „Pelkių takas“ (1939), romaną „Valentina“ (1936), apysakas „Mūsų

mažoji sesuo" (1936), „Kur bakūžė samanota" (1947), „Vidurnaktis prie Šeimenos" (1986), literatūrinių pasakų rink. „Aukštinė korpelė" (1957), Viduramžių legendų kn. „Gluosnių daina" (1966), eilėraščių rinkt. „Ir atlikė volungėlė" (1980), kelionių įspūdžių kn. „Nuo Sirakūzų ligi Šiaurės elnio" (1937), „Italijos vaizdai" (1949). Paskelbė studiją „Natūralizmas lietuvių literatūroje" (1936), kritikos straipsnių rink. „Knygos ir žmonės" (1992), yra vienas „Visuotinės literatūros istorijos" (1932) ir „Lietuvos egzodo literatūros 1945 - 1990" (1992) autorių. Į lietuvių k. išvertė O. Milašiaus „Poemas" (1931), misteriją „Miguel Mañara" (1937) ir „Septynias vienatves" (1979), A. Maurois „Sielų svėriką" (1932), Nello Vian kn. „Šv. Antanas Paduvietis" (1951). Jo novelių rinktinė išleista anglų k. (1965).

Vaičiulis Vincas

[gimė 1892 09 18 Viščiakaimio k., Alvito vls., Vilkaiviškio aps. - 1960 06 06 Jiezne (Alytus)] - mokytojas, kunigas.

1914 m. baigė Seinų dvasinę seminariją. 1915 08 01 įšventintas į kunigus. Mokytojavo Vilkaiviškio „Žiburio" g-joje. 1921 05 19 paskirtas 12 pėst. Kauno pulko karo kapelionu. Nuo 1924 m. Aukštadvario parapijos klebonas ir vid. mokyklos kapelionas, vėliau 2 ulonų pulko kapelionas Alytuje. 1927 m. pakeltas prelatu. 1927 12 17 pripažintos vid. mokyklos mokytojo vardas ir teisės. 1927 - 1945 klebonavo Jiezne. Kaišiadorių vyskupijoje ėjo egzaminatoriaus ir Maldos apaštalavimo direktoriaus pareigas. Vokiečių okupacijos metu buvo gen. Kubiliūno vadovaujamos Tautos tarybos narys. Sovietų Sąjungai antrą kartą okupavus Lietuvą suimtas, išvežtas į Sibirą. Grįžęs į Lietuvą gyveno Jiezne.

Vaišnys Juozas

[gimė 1909 07 11 Suvalkų k., Paežerių vls., Vilkaiviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė g-ją, studijavo Žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje. Nuo 1928 11 09 LŠS narys. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 11 23 pakeltas į leitenantus.

Vaišnoras Feliksas (slap. F. Sodainis)

[gimė 1897 05 18 Pilviškių k., Vilkaiviškio aps. - 1972 08 21 Vilniuje] - poetas, vertėjas.

Jaunystėje įsijungė į revoliucinę veiklą, kalintas. 1923 m. išvyko į Maskvą, 1925 m. baigė Vakarų tautinių mažumų komunistinį universitetą. Dirbo leidykloje Smolenske, „Raudonojo artojo" redakcijoje Minske, pokario metais Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijoje Vilniuje. Išleido poezijos rink. „Po darbo ir kovos vėliava" (1934), kurio eilėraščiai bei poemos yra agitacinio pobūdžio, vaizduoja kalinio revoliucionieriaus išgyvenimus, stalininę kaimo kolektyvizaciją. Išvertė M. Isakovskio, J. Kupalos bei kitų sovietinių poetų eilių, G. Gulijos, V. Stavskio prozas, paskelbė atsiminimų kn. „Į šviesų gyvenimą" (1960), kaip literatūrinis bendraautorius talkino memuarus skelbusiems partinės nomenklatūros veikėjams.

Vaitiekūnas Vytautas (iki 1944 m. Juozas Katilius)

[gimė 1903 10 Pūstapėdžių k., Vilkaiviškio vls. ir aps. - 1984 10 26 South Orange, NJ] - teisininkas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi g-joje Marijampolėje. 1926 m. baigęs Lietuvos universitete teisės mokslus, vertėsi advokato praktika Kaune. Besimokydamas universitete, veikė Lietuvos darbo federacijoje (nuo 1934 m. Lietuvos krikščionių darbininkų sąjunga), bendradarbiavo spaudoje (ir katalikų). Dirbo laikr. „Darbininkas" redakcijoje. 1936 m., 1938 m. rūpinosi šio laikraščio išlikimu, telkė studentus darbui šiame laikraštyje. 1938 m. Darbininkų šalpos fondo iniciatorius. 1940 m. vienas rezistencijos dalyvių, nuo 1943 m. VLIKO narys. 1944 - 1945 vokiečių kalintas Bayreuthe. Išlaisvintas ir pasivadinęs Vytautu Vaitiekūnu, tęsė veiklą VLIKe Würzburge (Vokietija), bendradarbiavo spaudoje (rašė apžvalgas „Žiburiuose" ir kt., slap. J. Mažutis). Nuo 1949 m. gyveno JAV. 1951 m. priklausė Patariamajai Lietuvos grupei, veikė Lietuvos laisvės komitete. Nuo 1955 m. VLIKO teisės patarėjas. 1955 - 1956 vienas „Lietuvos", 1946 - 1977 „Į laisvę" redaktorių. Pavergtųjų tautų seimo Lietuvos laisvės komitetui parašė apžvalgą „A. Survey of Developments in Captive Lithuania" (3t.) ir dalį apžvalgos V. Vardžio kn. „Lithuania under the Soviets" (1965). Išleido kn. „Sovietų teisingumas" (1959), „Bendravimas su Lietuva" (1965). Bendradarbiavo „Aiduose", „Darbininke", „Drauge", „Tėviškės žiburiuose", LE.

Vaitkevičius Bronius

[gimė 1926 10 06 Virbalio mstl., Vilkaiviškio aps.] - istorikas, istorijos mokslų daktaras.

1943 m. įstojo į LLKJS Virbalio pogr. organizaciją; 1944 m. LLKJS Vilkaiviškio aps. pogr.komiteto narys ir „Jūros" partizanų būrio partizanas. 1945 - 1946 Vilkaiviškio aps. laikr. „Pergalė" atsakingasis redaktorius. 1946 - 1948 mokėsi Resp. part. mokykloje. 1948 - 1954 tos mokyklos dėstytojas. 1953 baigė VU, 1958 m. - Visuom. mokslų akademiją prie TSKP CK. 1958 - 1970 Partijos istorijos instituto direktoriaus pavaduotojas moksl. darbui. Nuo 1970 m. Istorijos instituto direktorius. 1959 m. gavo istorijos mokslų kandidato laipsnį.

Daktaro disertacijoje nagrinėjo 1918 - 1919 soc. revoliuciją Lietuvoje, ta tema 1967 m. paskelbė monografiją. Paskelbė mokslinių straipsnių. Nuo 1966 m. leidinio „Kraštotyra“ vyriausiasis redaktorius. „Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos“ ist. skyriaus redaktorius konsultantas.

Vaitkevičius Kazys

[gimė 1911 03 11 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1960 04 25 Derby (Anglija)] - spaudos darbuotojas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Kybartuose, nuo 1922 m. Vilkaviškio g-joje. Veiklus skautų, šaulių ir tremtinių organizacijose. Dirbo Kauno finansų ministerijoje. Atgavus Vilnių ten dirbo ir lankė universitetą. Pasitraukęs į Vokietiją 1945 m. Tolko liet. stovykloje įkūrė skautų Kęstučio draugovę ir vėliau Vokietijoje Šarūno tuntą, kuriam vadovavo, 1947 m. surengė dvi skautų stovyklas, pasiekė paskautininkio laipsnį. 1947 m. atvyko į Angliją, organizavo skautus ir jų spaudą, tapo vadeivos pavaduotoju. Ilgametis Anglijos rajono vadas, skautininkas. 1950 m. pradėjo steigti Anglijos liet. skautų stovyklas. 1959 m. pakeltas į vyr. skautininkus. Rašė į „Skautų Aidą“, redagavo Šarūno „Kelią“ ir „Budėkime“, scenai parašė „Margį“, „Motiną“, Išdraskytą savo lizdą“ ir kt. Jo apsakymėlių rink. „Mažieji didvyriai“ išėjo 1963 m. Eilė raštų liko rankraščiuose. Įsteigė D. Britanijos Liet. Sąjungos Derby skyrių ir jam vadovavo, organizavo chorą.

Vaitkevičius Stanislovas

[gimė 1900 02 15 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1996] - Lietuvos kariuomenės karininkas. Dalyvavo nepriklausomybės kovose. Mirė 1996 m., palaidotas Vilkaviškio m. kapinėse.

Vaitkevičiūtė Valerija

[gimė 1929 03 20 Kunigiškių k., Vilkaviškio aps.] - kalbininkė, filologijos mokslų daktarė. Studijavo Vilniaus universitete. 1953 - 1956 Leningrado universiteto aspirantė. 1956 - 1970 dirbo Lietuvių kalbos ir literatūros institute. 1958 m. apgynė daktaro disertaciją „Lietuvių literatūrinės kalbos priebalsiai“. Parengė 1964 m., 1979 m., 1994 m. tris lenkų - lietuvių kalbų žodynus. Parašė fonotekos skyrių „Lietuvių kalbos gramatikos“ t.1, 1965 m. Išleido kn. „Bendrinės lietuvių kalbos priegaidės“ (1995), „Posakių ir žodžių žodyną“ (1998, lotynų, anglų, prancūzų, lenkų, vokiečių, italų, ispanų ir kt. kalbomis). 1999 m. išėjo „tarptautinių žodžių žodynas A-K“. Paskelbė straipsnių fonotekos, tarties, sintaksės klausimais „Lietuvių kalbotyros klausimuose“, „Pergalėje“ ir kt.

Vaitukaitis Leonas

[gimė 1928 04 16 Vilkaviškyje] - prozininkas.

1960 m. baigė Vilniaus aukštąją partinę mokyklą, tarnavo įstaigose. Išleido romaną „Be paliaubų“ (1963), kuriame vaizduojamas socializmo „stiprinimas“ pokario Lietuvos kaime. Romanas teziškas, parašytas pagal socialistinio realizmo kanonus.

Valaitis Jeronimas

[gimė 1887 03 12 Paežerių k. ir vls., Vilkaviškio aps. - 1970] - kunigas.

Baigė Marijampolės g-jos 5 klases ir Seinų kunigų seminariją. 1909 08 01 įšventintas kunigu, paskirtas Gižų vikaru. Gyveno JAV. Grįžus į Lietuvą 1920 08 28 paskirtas Lietuvos kariuomenės 1 pėst. pulko kapelionu. 1921 09 25 - pulko švietimo komisijos pirmininku. 1920 08 28 - 1922 08 01 dalyvavo nepriklausomybės kovose prie neutralios zonos su lenkais. Nuo 1924 m. Aleksoto klebonas. 1928 m. išvyko į Braziliją ir Šão Paulo mieste suorganizavo Šv. Juozapo katalikų bendruomenę ir įkūrė lietuvišką parapiją. 1931 m. grįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas Gižų klebonu. , nuo 1937 m. Marijampolės kalėjimo kapelionas. Šias pareigas ėjo ir vokiečių okupacijos metu, bet vokiečių gestapo buvo nušalintas, nes per daug globojo kalinius. 1956 m. buvo Vilkaviškyje vikaru, o vėliau ten pat liko altaristu. Bendradarbiavo spaudoje, rašęs Skruzdės slapyvardžiu pamokamų apysakų Seinų „Šaltinyje“ ir kt. Mirė ir palaidotas Vilkaviškyje.

Valaitis Jonas

[gimė 1888 01 26 Naudžių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1984 01 05 Floridoje] - pedagogas, rašytojas, vertėjas.

1908 m. baigė Marijampolės g-ją, priklausė slaptai moksleivių kuopelei, bendradarbiavo nelegaliame laikr. „Moksleivių draugas“. Varšuvos ir Sankt Peterburgo universitetuose studijavo matematiką. Priklausė Liet. studentų draugijai. I pasaul. karo metais tarnavo Žemietijų (savivaldybių) sąjungoje. Nuo 1917 m. dirbo Liet. centr. komitete ir vakariniuose suaugusiųjų kursuose. 1919 - 1925 Marijampolės realinės g-jos direktorius. 1925 - 1939 Vytauto Didžiojo g-jos Klaipėdoje mokytojas ir vakarinių suaugusiųjų kursų vedėjas. 1925 - 1932 Klaipėdos kr. mokytojų draugijos sekretorius. 1939 - 1940 Kauno VI g-jos mokytojas, vėliau „Aušros“

berniukų ir suaugusiųjų g-jų direktorius. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. 1945 - 1949 mokytojas Tübingeno (Vokietija) g-joje. Iki 1949 m. VLIKo Kultūros tarybos, LB Laikinojo organizacinio komiteto narys. Apsigyvenęs JAV, prisidėjo prie M. Lietuvos bėgiulių draugijos steigimo Niujorke, NY, vėliau Čikagoje buvo jos valdybos narys. Veikė Socialistų sąjungoje, Čikagoje jų atstovas Lietuvių taryboje. Bendradarbiavo „Darbe“, „Keleivijoje“, „Naujienose“. Išleido eil. rink. „Senovės lietuvių dievai“ (1970), apysaką „Jaunamartė“ (1976), atsiminimų kn. „Praeities apybraižos 1900 - 1950“ (1974, brolio Kazio lėšomis), apsakymų rinkinį vaikams „Gedimino sapnas ir Neringa“ (1966), eiluiotą pasaką „Jonukas keliauja“ (1966). Iš rusų kalbos išvertė J. Baltrušaičio eilėraščių (rink. „Žemės pakopos“, 1947) ir M. Zoščenkos satyrų (rink. „Satyrinės novelės“, 1962).

Valaitis Juozas

[gimė 1898 02 24 Naudziškių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1984 06 29] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Nuo 1910 mokėsi Marijampolės g-joje. Kilus I pasaul. karui pasitraukė į Voronežą. 1917 m. baigė M. Yčo g-ją, evakuotą į Voronežą. Grįžus į Lietuvą 1919 07 31 priimtas į KAM raštvedžiu. 1919 12 16 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1920 08 20 - 1920 09 10 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais Suvalkų fronte. 1926 m. baigė Aukštąją prekybos mokyklą Berlyne, dirbo Žemės banke, nuo 1928 m. - vyr. buhalteriu. 1941 08 02 - 1944 Žemės banko valdytojas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1946 - 1950 Lietuvos Raudonojo Kryžiaus finansų ir atskaitomybės skyriaus vedėjas. Vėliau emigravo į JAV. Mirė 1984 m., palaidotas Holy Reed kapinėse Westburyje, Niujorko valst.

Valaitis Kazimieras

[gimė 1866 10 19 Šūklių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - kunigas.

Mokėsi Marijampolės g-joje, kur baigęs 6 klases, vienerius metus mokėsi Varšuvos politechnikos mokykloje. Marijampolės g-joje susibičiuliavo su K. Prapuolenu ir V. Kudirka. Vengdamas tarnybos rusų kariuomenėje, iškeliavo į JAV. Tuo laiku Detroite buvo steigiamas lenkų seminarija. Valaitis mokė pirmuosius seminarijos klierikus matematikos, literatūros ir lotynų kalbos, o pats studijavo teologiją. Kunigu įšventintas 1889 m. vikaravo prie Šv. Vaitiekaus lenkų bažnyčios Detroite, paskui klebonas Hillyards, Mich. ir Parisville, Mich. Kai Detroite apsigyveno didesnis lietuvių skaičius, jis 1908 m. gavo vietos vyskupo leidimą kurti lietuvišką Šv. Jurgio parapiją, kurios klebonu buvo paskirtas pats. Ketverius metus klebonavęs, dėl sveikatos atsisakė klebono pareigų ir apsigyveno pas seseris felicietes kapelionu. Vėliau jau senatvėje, gyveno privačiai savo namelyje.

Valaitis Leonardas

[gimė 1936 08 02 Kupreliškių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - žurnalistas, poetas.

Baigęs Lietuvos veterinarijos akademiją, VU studijavo žurnalistiką, dirbo radijuje, „Vakariniuose naujienose“. Išleido du satyrinės poezijos rink. „Kelmiai kelmučiai“ (1973), „Gyvačių trauktinė“ (1978).

Valaitis Zigmąs

[gimė 1892 Paežerių k., Vilkaviškio aps. - 1942 Rusijoje] - prozininkas, publicistas.

Mokėsi Peterburge, įsitraukė į revoliucinę veiklą, nuo 1923 m. gyveno Maskvoje, veikė proletarinių rašytojų organizacijose. 1940 m. nuteistas politinėje byloje. Apsakymuose, apsakijoje „Kristus Lietuvoje“ (1922), pjesėje „Komedią statinėj“ (1923), feljetonuose, publicistikos ir kritikos rašiniuose vyrauja Nepriklausomos Lietuvos satyriniai vaizdai.

Valeška Adolfas

[gimė 1905 03 15 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1994 05 13 Kaune] - dailininkas.

1920 m. Voroneže (Rusija) baigė komercijos, 1928 m. Kauno meno mokyklą (tapyba). Rinko (nuo 1923) tautodailės kūrinius Čiurlionio galerijai. 1930 m. Kaune įsteigė privačią bažn. meno studiją. 1930 - 1933 buvo Nepriklausomųjų dailininkų draugijos pirmininkas. 1934 - 1940 Bažn. meno muziejaus Kaune, 1939 - 1944 Vilniaus dailės muziejaus organizatorius ir direktorius. 1942 - 1944 dėstė Vilniaus dailės akademijoje. Nutapė portretų (J. Grušo, 1930; J. Keliuočio, apie 1933), natiurmortų, figūrinių kompozicijų („Vaisių rinkimas“ apie 1934; „Sena moteris su ryšuliu“, 1940), peizažų (Pažaislio vienuolynas“, 1930; „Vilniaus aikštė pro muziejaus langą“, 1944), dekoravo Saločių bažnyčią, apipavidalino Lietuvos paviljonus Vatikano (1935, apdovanotas diplomu) ir Berlyno (1937, apdovanotas medaliu) tarpt. parodose. Nuo 1930 m. dalyvavo dailės parodose, 1934 m. Kaune surengė individualią parodą. Spaudoje paskelbė straipsnių apie liet. dailę. 1935 m. parengė leidinį „Bažnytinio meno muziejus“. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946 - 1948 dėstė taikomosios dailės mokyklose Freiburge, buvo tapybos studijos vedėjas. 1948 m. Munchene įkūrė (su kt.) Lietuvių dailės

instituta, buvo jo pirmininkas (Vokietijoje, vėliau JAV iki 1983). Nuo 1949 m. gyveno JAV. 1951 m. Čikagoje, IL, įsteigė dekoratyvinės dailės studiją. 1954 - 1956 Čikagos dailės institute dėstė vitražą. Vitražais, mozaikomis dekoravo bažnyčias Čikagoje, Downers Grove, IL, Canutillo, TX ir kituose JAV miestuose. Sukūrė teatro dekoracijų, molbertinės tapybos kūrinių - portretų (Vitražo technika - popiežiaus Jono Pauliaus II; B. Jameikienės), peizažų („Pavasaris pajūryje“, „Pro dirbtuvės langą“), istorinės, religinės tematikos figūrinių („Mindaugo krikštas“, apie 1962; „Lietuvaitė“, Nuėmimas nuo kryžiaus“, „Bėgimas į Egiptą“) ir abstrakčių kompozicijų, skulptūrų.

Varanka Juozas

[gimė 1857 03 12 Nadrausvės (Būgnų) k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - kunigas.

Mokėsi savarankiškai ir rusiškoje mokykloje, vėliau g-joje. Įstojo 1876 09 15 ir baigė Seinų kunigų seminariją. Dirbo administratoriumi Sokoluose (Lomžos dekanate) ir Janovkoje (Augustavo dekanatas) koplyčios kapelionas iki 1885 m.

Varanka Motiejus

[gimė 1815 02 04 Nadrausvės (Būgnų) k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1871] - kunigas.

Mokėsi savarankiškai ir su „daraktorių“ pagalba. Baigė rusišką dviklasę mokyklą. Ruošėsi savarankiškai, įstojo į neseniai (1826) įsteigtą dominikonų vienuolynę Seinų kunigų seminariją. Vikaravo Seinų parapijose. Perkeltas į Griškabūdį, čia, apie 1850 m. atidarė pirmą privačią mokyklą. Šios mokyklos mokinius (tik vaikus) stosiančius į Marijampolės apskrities g-ją, mokė lotyniškai ir lenkiškai, kitus vaikus - tik lenkiškai. Iki šios mokyklos, Griškabūdyje (sudegė) ir Barzduose (buvo toli eiti) jau buvo po mokyklėlę. Įdomu tai, kad ir M. Varankos mokykloje vaikai (mokėsi tik berniukai) kartais gaudavo rykščių, nors kunigas buvo geras. Tuo laikmečiu zanavykuose buvo tik žinomos mokyklos: A. Tatarės Lukšiuose ir M. Varankos, dar buvo oficiali (valdinė) Naumiestyje. M. Varankos mokykloje mokėsi visa eilė Staugaičių. Po lenkmečio šioje, ir kitose mokyklose mokė tik rusiškai. Kunigas padėjo savo artimiesiems materialiai ir moraliai. Apie 1868 m. buvo perkeltas klebonu į Virbalį. Kiek galėdamas tvarkė bažnyčią, kleboniją, šventorių, kurie buvo gerokai apleisti. Mirdamas likusias santaupas paliko brolio sūnui. Mirė Virbalyje, palaidotas bendrų kapinių (dabar) centre.

Varanka Pijus

[gimė 1850 Nadrausvės (Būgnų) k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - kunigas.

Mokėsi savarankiškai ir rusiškoje dviklasėje mokykloje. Vėliau g-joje. Nuo 1870 m. mokėsi Seinų kunigų seminarijoje. Vikaravo lenkiškuose parapijose. Susirgo ir anksti mirė.

Vasiliauskas Antanas

[gimė 1902 01 15 karpieju k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] – mokytojas, Lietuvos kariuomenės karininkas. Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, Seinų kunigų seminarijoje. 1921 m. įgijo brandos atestatą, studijavo istoriją ir pedagogiką LU Humantarinių mokslų fakultete. 1929 - 1931 mokytojavo Utenos g-joje, vėliau Tauragės mokytojų seminarijoje. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1932 m. baigė VDU. Tobulinosi Vienos universiteto Istorijos skyriuje, kurį baigė 1936 m. įgijęs daktaro laipsnį. 1937 11 28 pakeltas į leitenantus.

Vasiliauskas (Vasil) Mykolas

[gimė 1896 11 25 Vartų k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1961 09 07 Niujorke, NY] - spaudos darbuotojas. 1913 m. atvyko į JAV ir, išmokęs spaustuvininko amato, ligi 1918 m. dirbo „Dirvos“ spaustuvėje Clevelande, OH. 1918 - 1948 „Tėvynės“ spaustuvėje Niujorke. 1948 - 1960 redagavo SLA laikr. „Tėvynė“.

Vasiliauskas Stasys

[gimė 1899 Vaitkabilių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - savanoris, Vyties Kryžiaus kavalierius.

Vasiukevičius Juozas

[gimė 1830 04 14 Būdviečių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1898 10 20 Sintautuose (Šakiai)] - kunigas, knygnešių ir blaivybės rėmėjas.

Mokėsi pas daraktorių ir dviklasėje mokykloje. Baigė Varšuvos kunigų seminariją. 1856 06 23 įšventintas kunigu. 1856 - 1857 dirbo Omske ir Tomske. 1858 m. Aukštosios Panemunės vikaras. 1861 - 1862 vikaras Raigrode (Lenkija). Nuo 1863 m. - vikaras Veisėjuose. M. Valančiui prašant atkeltas į Lietuvą ir nuo 1864 m. Sintautų klebonas. Klebonavo apie 35 metus zanavykuose. Rūpinosi A. Tatarės rankraščiais ir biblioteka. Rėmė A. Tatarę materialiai, kuris buvo ištremtas į Penzos guberniją. Kunigas „suvinčiavo“ ir pakrikštijo daug būsimų garsių žmonių, sintautiškį J. Vailokaitį, J. Staugaitį, Pr. Račiūną ir Pr. Vaičių, J. J. Jakaitį ir

kt. Tęsė ir labai palaikė blaivybės siekius. Rėmė knygnešius, slėpė ir platino draudžiamą liet. spaudą. Bendradarbiavo su knygnešių tėvu M. Siderevičiumi.

Vasiukevičius Stanislovas

[gimė 1897 11 16 Būdviečių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1954 04 14 JAV] - kunigas, visuomenininkas.

Baigė pradinę mokyklą, progimnaziją. Mokėsi Seinų kunigų seminarijoje. 1924 11 26 įšventintas kunigu. Kunigavo įvairiose parapijose. Nuo 1933 m. Valakbūdyje (Šakiai). Čia, 1937 m. pastatė (pradėtą kun. A. Grybino) bažnyčią, parapijos salę, aptvėrė kapines ir bažnyčios šventorių. Buvo labai draugiškas, paprastas. Labai rūpinosi žmonių švietimu. Valakbūdyje kunigavo nuo 1933 m. iki 1941 m. Dirbo ir Vilkaviškyje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, o 1950 m. į Pensilvaniją (JAV). Mirė Shenandoach Pa (JAV).

Vaškevičius Juozas

[gimė 1891 10 10 Kaupiškio k. ir vls., Vilkaviškio aps.] - savanoris, Vyties Kryžiaus kavalierius.

Vebeliūnas Antanas

[gimė 1892 11 05 Šuklių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1979 11 08 Ažuolų Būdoje (Kazlų Rūda)] - kunigas, visuomenininkas.

Baigė pradinę mokyklą, 1907 - 1912 Vilkaviškyje privačią g-ją (su valstybine teise). 1912 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją. Vysk. A. Karosas įšventino į diakonus. Vebeliūnas išvyko į Mogiliovą, o iš ten į Petrapilio seminariją. 1916 05 08 įšventintas kunigu. Įstojo į Dvasinę akademiją. 1917 m. revoliucija sumaišė daug kam mokslus, kunigas atsiduria Vilianuose (Latvija) vikaru. 1918 m. grįžta į Lietuvą ir vikaruoja Plokščiuose. 1919 m. prelatas S. Olekas pasikviečia į Naumiestį. Vėliau vikaravo Miroslave (Alytus). Nuo 1927 m. klebonas Veiveriuose ir progimnazijos kapelionas. Nuo 1928 m. klebonas, o nuo 1930 m. dekanas Šakiuose. 1933 m. klebonas Pajevonyje ir Bartninkų dekanas. Nuo 1937 m. - Sintautuose (Šakiai) - išbuvo 10 metų. Čia pirmą kartą aptvėrė Sintautų kapines ir inicijavo misija, joms atminti šventoriuje pastatytas kryžius. 1942 m. vokiečiams pareikalavus atiduoti visus tris varpus, jie buvo paslėpti - užkasti, 1954 m. rasti šventoriuje po žeme, o trečias Žvirgždaičiuose. Subombardavus ir nusiaubus bažnyčią 1944 m. klebonas gyveno Veršių k. ir šv. Mišias laikė Rūgių kaimo koplytėlėje, 1945 m. šv. Mišias aukojo klebonijoje. 1947 - 1954 dirbo Bagotojoje, čia sukūrė parapiją, pastatė bažnyčią, kartu aptarnavo Nemirus. Masiškai uždarinėjant sovietams bažnyčias, paskirtas altarista Griškabūdyje. Nuo 1953 m. klebonavo Aleksote, vėliau perkeltas į Aukštąją Panemunę. Ėjo Bažnytinio tribunolo teisėjo pareigas. Buvo altarista Ažuolų Būdoje. Čia ir mirė, palaidotas bažnyčios šventoriuje.

Vekerotas Kazys

[gimė 1902 01 29 Šelmių k., Vilkaviškio aps.] - savanoris, Vyties Kryžiaus kavalierius.

Veleckis Evaldas

[gimė 1926 08 01 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - chemikas.

Atvykęs į JAV, 1953 m. Ilinojaus universitete Urbanoje, IL, gavo chemijos bakalauro, 1957 m. Ilinojaus technologijos universitete Čikagoje, IL, magistro, vėliau ten pat daktaro laipsnius. 1959 - 1990 dirbo chemiku Argonno nac. laboratorijoje Argonne, IL. Pagrindinės mokslinių tyrimų sritys: metalų fazių termodinamika, skysto natrio ir ličio technologija reaktoriuose, metalų hidridai, vandenilio akumuliacija metaluose, radioaktyvių liekanų šalinimas. Spaudoje paskelbė apie 30 mokslinių straipsnių. Priklausė profesinėms organizacijoms: Amerikos chemikų draugijai, Mokslo tyrimo draugijai. JAV LB, „Santaros - Šviesos“ federacijos narys.

Vėlyvis Kazys

[gimė 1906 10 31 Vilkaviškyje] - pedagogas.

1928 m. baigė „Pavasario“ suaugusiųjų g-ją, 1928 - 1936 studijavo VDU humanitarinių mokslų fakultetą, 1940 parašė diplominį darbą - „Kapsų tarmės ribos ir jos pošnektės“ ir 1940 m. VU gavo diplomą. 1932 - 1944 g-jos mokytojas. 1946 m. įsteigė Dillingene liet. g-ją ir jai vadovavo. Bendradarbiavo „Lietuvos Mokykloje“, „Dirvoje“ ir kt.

Vencius Jonas

[gimė 1909 03 08 Kybartų k. ir vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

I pasaul. karo metais su tėvais išvyko ir iki 1921 05 01 gyveno Jancevo mstl., Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą 1929 06 22 baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklą, dirbo Virbalio geležinkelio stoties prekių

perdavimo agentu. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Gyveno Kybartuose. Nuo 1933 04 12 LŠS narys, būrio vadas, sąjungos „Jaunoji Lietuva“ skyriaus vadas. 1937 11 23 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo Geležinkelių komendantūroje. 1940 12 30 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 617 haubicų artilerijos pulko žvalgybos viršininku. 1941 07 tarnavo lietuvių karių Vilniaus įgulos atsk. artilerijos grupėje. Nuo 1940 09 studijavo VU Ekonomijos fakulteto Finansų ir kredito skyriuje. Apdovanotas Latvijos Aizsargų nuopelnų kryžiumi (1939).

Vencius Jurgis Morkus

[gimė 1855 Būdos k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1938 11 30 Marijampolėje] - mokytojas, knygnešys, daraktorius.

1878 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją, paskirtas mokytojauti Augustavo aps. (Lenkija) tarp unitų. Po dviejų metų (1880) perkeltas į savo gimtinę, į Paežerių mokyklą, 1883 m. - į Sasnavos mokyklą. Vaikus poteries mokydavo liet. kalba. Skaityti ir rašyti taip pat mokė lotyniškais raidėmis lietuviškai. Gavę skundą ir padarę kratą pas mokinius surado kelias liet. knygas. Buvo areštuotas, nuvežtas į Marijampolės kalėjimą. Po savaitės paleistas, nubaustas 50 rb. bauda. Keturvalakių valdinėje mokykloje mokytojavo apie 40 metų. Pasirodžius „Aušrai“ buvo vienas aktyviausių aušrininkų. Mokytojudamas valdinėse mokyklose slaptai mokė vaikus liet. skaityti ir rašyti, be to, dar liet. giesmių bei dainų, motyvuodamas, kad jam įsakyta mokyti tikybos. Po pamokų slaptai pasirinkęs kai kuriuos mokinius, mokė savo kambaryje lietuviškai iš liet. elementoriaus. Parūpindavo šiems savo mokiniams liet. elementorių. Rinko tautosaką. Buvo surinkęs apie 5000 įvairių kūrinių. Rašė straipsnius liet. enciklopedijai, lietuvių kalbos žodynui, periodinei spaudai.

Vencius Stasys

[gimė 1892 08 03 Budziškių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1962 04 17 Lenkijoje] - kunigas. Baigė Seinų kunigų seminariją. 1915 07 17 įšventintas kunigu. Vikaravo Punske, iš kur apie 1927 m. lenkų išstremtas. 1928 08 14 stojo į marijonus. Ilgą laiką ėjo Varšuvos lietuvių Kūdikėlio Jėzaus bažnytėlės vicerektoriaus ir rektoriaus pareigas, reiškęsi liet. ir lenkiškose draugijose. Kurį laiką buvo Skorzec marijonų viceviršininkas, naujokų bei mokyklų mokytojas. Paskutiniaisiais metais veikė sielovadoje Zichen, Glucholazy.

Vencius Vincas

[gimė 1897 07 24 Pilviškių k. ir vls., Vilkaviškio aps. - 1919 06 18] - savanoris, Vyties Kryžiaus kavaliierius.

Verbyla Jonas

[gimė 1912 01 09 Vilkaviškyje - 1962 05 18 Australijoje] - mokytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas. Nuo 1929 LŠS narys. 1931 06 20 baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją, įstojo į VDU Matematikos - gamtos fakulteto Matematikos skyrių. Tarnavo Vilkaviškio komendantūroje, privačiai mokytojavo. 1933 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1934 10 02 vienerius metus studijavo Prekybos institute Klaipėdoje. 1936 05 10 baigė Karo mokyklos 10 mėn. ats. karininkų kursus, priimtas į karo tarnybą, paskirtas 3 pėst. pulko ryšių kuopos būrio vadu. 1939 10 19 pakeltas į leitenantus. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas į RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 262 šaulių pulką Trakuose. 1941 03 08 suimtas, kalintas Vilniuje. 1941 05 19 Pabaltijo karo apygardos 29 ŠTK karo tribunolo nuteistas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties. Kilus Vokietijos - SSRS karui išlaisvintas. 1941 07 lietuvių karių Vilniaus įgulos 1 apsaugos pulko būrio vadas. 1943 03 19 pakeltas į vyr. leitenantus. 1944 03 įstojo į VR, paskirtas kuopos vadu Marijampolėje. Su kuopa išsiųstas į Ašmeną, pateko į lenkų nelaisvę, po 4 dienų paleistas. Artėjant antrajai sovietinei okupacijai pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo liet. pradinėje mokykloje. 1949 m. emigravo į Australiją. Mirė 1962 m., palaidotas Fankner kapinėse Melburne.

Vilkaitis Jonas

[gimė 1888 05 11 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1975 01 01 Niujorke, NY] - visuomenės veikėjas. Mokėsi Marijampolėje, baigė privačią g-ją Sankt Peterburge. 1910 - 1911 gyveno Rygoje, su kitais įsteigė socialdemokratų blaivininkų draugiją „Giedra“ ir dirbo jos išlaikomoje liet. pradžios mokykloje. Už socialdemokratinę veiklą suimtas, kalintas ir išstremtas iš Rygos. 1911 - 1915 Psichoneurologijos institute Sankt Peterburge studijavo pedagogiką ir istoriją. 1912 - 1914 buvo Liet. studentų draugijos pirmininkas. 1918 m. grįžo į Vilnių, dirbo „Darbo balso“ redakcijoje. Buvo išrinktas Vilniaus darbininkų tarybos nariu. 1920 m. persikėlė į Tauragę ir iki 1924 m. buvo apskrities savivaldybės pirmininkas, mokytojavo vid. mokykloje, buvo mokytojų kursų vedėjas. Suorganizavo mokytojų seminariją ir joje dėstė. Nuo 1926 m. Kaune dirbo savivaldybės departamento direktoriumi, 1928 - 1933 Kauno miesto ligonių kasų direktorius. 1927 m. spaudos darbininkų kooperatinės bendrovės „Raidė“ vienas steigėjų, jos valdybos pirmininkas (iki 1940). Draudimo bendrovės „Kooperacija“ steigėjas ir jos reikalų vedėjas. 1927 - 1930 Lietuvos vartotojų sąjungos

valdybos narys, Spaudos fondo, „Paramos“ narys. 1940 - 1944 Lietuvos valst. draudimo įstaigos valdytojas. Veikė Lietuvos mokytojų profsąjungoje. Vokiečiams okupavus Lietuvą, „Raidės“ spaustuvelyje suorganizavo socialdemokratų nelegalaus laikraščelio spausdinimą ir jį redagavo. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, buvo Liet. tremtinių bendruomenės valdybos narys, dvejus metus pirmininkas. Persikėlęs į JAV, buvo LB laikinojo organizacinio komiteto pirmininkas. Spaudoje pradėjo bendradarbiauti 1906 m., vėliau reiškėsi kaip redaktorius. 1912 - 1914 redagavo „Lietuvos žinių“ priedą „Mokykla“, 1919 m. - „Darbininkų gyvenimą“, 1926 m. - „Savivaldybę“, 1929 - 1933 „Darbą ir sveikatą“, 1936 - 1938 „Talką“. Bendradarbiavo „Lietuvos ūkininke“, „Lietuvos žiniuose“, „Aušrinėje“, „Kovoje“, „Darbo balse“, „Socialdemokrate“, „Keleivyje“, „Naujienose“.

Vilkaitis Vincas

[gimė 1892 01 16 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1943 01 19 Trofimovske (Jakutija)] - botanikas. 1912 - 1914 studijavo Peterburgo universitete. 1917 - 1921 - Marijampolės g-jos mokytojas. 1925 m. baigė Berlyno universitetą. 1925 - 1941 - Žemės ūkio akademijos Botanikos katedros vedėjas, 1934 - 1940 - rektorius; profesorius (1927). 1927 m. Žemės ūkio akademijoje (prie Dotnuvos) įsteigė Augalų apsaugos stotį ir iki 1939 m. jai vadovavo. 1941 m. buvo represuotas ir ištremtas. Paskelbė darbų apie javų kūles ir rūdis, runkelių, linų, vaismedžių ir uogakrūmių ligas; šie darbai sudarė pagrindą vėlesniems tų augalų ligų tyrinėjimams Lietuvoje. 1935 m. suorganizavo Žemės ūkio akademijos mokslininkų personalo kolektyvą Kamanų (Akmenės r.), vėliau - Šepetos (Kupiškio r.) pelkėms tirti. Paskelbė darbų iš žemės ūkio fitopatologijos, parazitinės mikologijos, apie botanikos dėstymą vid. mokyklose, išvertė ir parašė vadovėlių vid. mokykloms.

Vilkis (Vilkas) Voldemaras

[gimė 1909 11 09 Vilkaviškyje] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės karininkas. Nuo 1922 m. mokėsi ir 1930 06 26 baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1931 - 1935 studijavo VDU Teisių fakulteto Teisių skyriuje.

Viltrakis Motiejus

[gimė 1865 Rudžių k., Augalų vls., Vilkaviškio aps. - 1944 01 19 Vilkaviškyje] - knygnešys. Liet. spaudą platinti pradėjo 1892 m., kai atitarnavęs rusų kariuomenėje apsigyveno Kudirkos Naumiestyje (Šakiai). Vertėsi fotografo ir knygrišio amatu. Namuose buvo įsirengęs iš M. Lietuvos parsigabenamos liet. spaudos slėptuvę - sandėlį. Tarnaudamas rusų kariuomenėje buvo gavęs medicinos felčerio laipsnį. 1893 m. gavo felčerio tarnybą prie Vilkaviškio aps. gydytojo. Gyvendamas Vilkaviškyje toliau tęsė liet. spaudos platinimą. Iš jo liet. spaudos imdavo knygnešiai Juozas Navickas, Navicko sesuo Mičiulienė, Juozas Rimša ir kt. Daug spaudos nunešdavo 1892 - 1895 Vilkaviškyje dirbusiam gyd. Petru Matulaičiui.

Vimeris Alfredas

[gimė 1889 11 22 Pagerniavės k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - farmacininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1909 m. baigė Smolensko g-ją Rusijoje, studijavo farmaciją Kazanės universitete. 1912 m. pašauktas į Rusijos kariuomenę, po apmokymų suteiktas praporščiko laipsnis. 1912 - 1914 m. dirbo provizoriumi Maskvos vaistinėse. Dalyvavo I pasaul. karo kovose austrų fronte, sužeistas. 1914 07 28 paskirtas 2 Sofijos pulko jaun. karininku, 1915 05 12 - Velikolužsko pulko kuopos vadu. Grįžus į Lietuvą 1919 03 27 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, paskirtas 2 pėst. pulko 8 kuopos jaun. karininku, 1919 04 23 - nerikiuotės kuopos vadu, 1919 06 20 - ūkio skyriaus viršininku. 1919 10 18 suteiktas majoro laipsnis. Nuo 1920 09 18 ats. kuopos vadas. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais, bermontininkais, lenkais. 1923 05 18 pakeltas į plk. leitenantus. 1932 m. paslirtas ypatingų reikalų karininku prie Vyr. kariuomenės štabo viršininko. Gyveno Kaune, buvo Šančių namų savininkų draugijos valdybos vicepirmininkas, Lietuvių evangelikų sąjungos steigėjas.

Apdovanotas DLK Gedimino 3 laipsnio ordinu (1928), Lietuvos nepriklausomybės (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio (1929) medaliais; Rusijos kariuomenėje - Šv. Anos 4 laipsnio, Šv. Stanislavo 2 ir 3 laipsnio ordinais.

Vimeris Emilis

[gimė 1885 09 28 Ančlaukio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1974 10 28 Berlyne (Vokietija)] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigęs Marijampolės g-ją 1906 08 31 savanoriu įstojo į Rusijos kariuomenę, tarnavo 28 art. brigadoje Kaune. Išlaikius egzaminus 1907 09 09 suteiktas praporščiko laipsnis. 1907 - 1911 studijavo Kijevo universitete,

baigė Teisių fakultetą. 1913 09 09 suteiktas teismo vyr. kandidato laipsnis. 1919 02 03 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 02 15 paskirtas KAM juridinio skyriaus ypatingų reikalų karininku. 1919 07 07 perkeltas į Kariuomenės teismą, paskirtas nuolatinis nariu. 1919 10 18 suteiktas kapitono laipsnis, 1919 12 14 pakeistas į teismo majoro, 1920 04 30 pakeltas į plk. leitenantus. 1923 09 02 paskirtas prokuroru, 1923 09 20 - Kariuomenės teismo valstybės gynėju. 1923 12 01 pakeltas į pulkininkus, 1929 11 23 - į generolus leitenantus. Be tiesioginių pareigų 1921 - 1922 buvo Kariuomenės teismo terminologijos komisijos pirmininkas, 1929 - 1930 Karininkų ramovės seniūnų tarybos ir kontrolės komisijos narys. 1923 - 1925 dėstė teisės mokslą Aukštuosiuose karininkų DLK Vytauto kursuose ir Aukštesniojoje policijos mokykloje. 1941 m. repatriavo į Vokietiją, kur ir mirė.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus II rūšies 3 laipsnio (1928), Vytauto Didžiojo 3 laipsnio (1933), DLK Gedimino 2 laipsnio (1929) ordinais, Lietuvos nepriklausomybės (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio (1929) medaliais.

Vymeris Augustas

[gimė 1869 12 16 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1942 04 01 Tauragėje] - evengelikų-liuteronų kunigas.

Mokėsi Marijampolės g-joje. Studijavo ev. teol. mokslus Tartu universitete, 1869 m. paskirtas garlaivos parapijos kunigu, vėliau buvo Pabijanico (prie Lodzės) ir Vižainio parapijų kunigu, o nuo 1911 05 01 iki 1942 04 01 tauragės parapijos klebonu, kur dirbo kunigo ir visuomenininko darbą, rūpindamasis parapijiečių švietimu. Lietuvos vyriausybei pavedus jis su H. D. Sroka ir P. Titelbachu 1919 m. suorganizavo nepriklausomos Lietuvos ev. liut. konsistoriją ir buvo jos viceprezidentu iki 1925 m. 1922 - 1928 buvo lietuvių ev. liut. sinodo vicesenjoru. 1921 m. Tauragėje kartu su J. Vilkaičiu pradėjo organizuoti lietuvių mokytojų kursą, buvo Tauragės seminarijos ir vėliau komercinės mokyklos mokytojas. 1923 - 1925 Tauragėje ėjo suaugusių g-jos direktoriaus pareigas, rėmė lietuvių ev. liut. sąjungos „Pagalbos“ organizavimą (1923) ir padėjo ginti lietuvių ev. liut. teises bažnytiniuose reikaluose. Labai vertino lietuvių ev. liaudies giesmių melodijas ir buvo žymių jų dalį užrašęs, bet jo vertinga medžiaga II pasaul. karo metu žuvo.

Virškevičius (Virškus) Juozas

[gimė 1905 01 13 Pūsatpėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1986 04 24] - inžinierius, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1918 - 1922 mokėsi ir baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 4 klases. 1928 m. baigė Kauno aukštesn. technikos mokyklą. 1930 10 25 baigė Karo mokyklą inžinerijos leitenanto laipsniu. Tarnaudamas Radviliškio g-joje dėstė karinį rengimą, buvo Radviliškio skautų Vytauto Didžiojo draugovės vadovas globėjas. 1938 11 23 pakeltas į kapitonus. 1939 10 paskirtas Vilniaus geležinkelių apsaugos kuopos vadu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą tarnavo ryšių karininku tarp Lietuvos ir RA dalinių Naujosios Vilnios geležinkelio stotyje. Likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos pionierių bataliono mokyklos viršininku. 1941 09 01 paskirtas Geležinkelių valdybos Radviliškio ruožo garvežių ir vagonų dirbtuvių viršininku. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. emigravo į JAV, iki 1970 m. dirbo „General Motors“ automobilių bendrovėje projektavimo skyriuje.

Apdovanotas ugniagesių „Artimui pagalbon“ 3 laipsnio kryžiumi (1935).

Vitkauskas Vincas

[gimė 1890 10 04 Užbalių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1965 03 03 Kaune] - karinis ir politinis veikėjas.

1908 - 1912 mokėsi Marijampolėje, Vilkaviškyje. 1914 m. eksternu baigė Aleksejaus g-ją Oriole. 1914 - 1916 studijavo Maskvos universiteto Matematikos fakultete, kartu mokėsi Stroganovo dailės mokykloje. 1916 10 01 baigė Aleksejaus karo mokyklą Maskvoje, suteiktas praporščiko laipsnis. 1917 03 baigė kulkosvaidininkų kursą prie Oranienbaumo karininkų šaulių mokyklos. Dalyvavo I pasaul. karo kovose Rumunijos fronte. 1917 11 kareivių tarybos pulko komiteto narys, palaikė ryšius su pulke veikusia bolševikų organizacija. 1918 10 grįžo į Lietuvą, VRM paskirtas Vilkaviškio aps. viršininku. 1919 02 01 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 11 18 suteiktas pėst. kapitono laipsnis. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su bermontininkais, lenkais. 1920 10 16 sužeistas. 1923 01 dalyvavo Klaipėdos išvadavime (slap. Vilius Kremeris), buvo sukilėlių štabo administracijos skyriaus viršininkas. 1923 05 18 pakeltas į majorus. 1926 02 16 pakeltas į plk. leitenantus. 1924 - 1928 LU išklausė Teisių fakulteto kursą. 1929 11 23 pakeltas į pulkininkus. 1930 06 19 baigė Aukštesniųjų kariuomenės viršininkų kursą. 1935 11 23 pakeltas į generolus leitenantus. 1939 04 04 paskirtas I pėst. divizijos vadu. 1939 06 13 pakeltas į divizijos generolus. 1940 04 22 paskirtas kariuomenės vadu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1940 06 15 pradėjo eiti ir KA ministro pareigas. 1940 06 15 išleido įsakymą, reikalaujantį „žygiuojančiai Sovietų kariuomenei taikyti visas

mandagumo ir draugiškų santykių taisyklės". 1940 07 12 atleistas iš kariuomenės vado pareigų. 1940 07 14 - 15 išrinktas į Liaudies seimą. 1940 08 27 paskirtas KAM Vyriausiosios likvidacinės komisijos pirmininku. Dar einant šias pareigas 1940 09 02 paskirtas RA 29 ŠTK vadu, suteiktas RA generolo leitenanto laipsnis. 1941 01 02 išrinktas SSRS Aukščiausiosios tarybos deputatu. Grįžęs į Lietuvą 1946 - 1950 KU, 1950 - 1954 KPI karinės katedros viršininkas, SSKP narys (1950). 1941 - 1954 SSRS Aukščiausiosios tarybos, 1955 - 1963 LSSR Aukščiausiosios tarybos deputatas. Mirė Kaune, palaidotas Petrašiūnų kapinėse.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio (1920), Vyties Kryžiaus II rūšies 1 laipsnio (1926), Vytauto Didžiojo 3 laipsnio (1930), DLK Gedimino 3 laipsnio (1934), Šaulių žvaigždės (1938) ordinais, Savanorių (1928), Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, Klaipėdos išvadavimo sidabro medaliu, Latvijos Trijų žvaigždžių 3 laipsnio ordinu (1938), Latvijos išvadavimo karo 10-mečio medaliu (1929); SSRS - Lenino (1950), Raudonosios žvaigždės (1945), Tėvynės karo 1 laipsnio (1947) ordinais, medaliais.

Vitkauskas Vladas

[gimė 1912 01 15 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1924 - 1933 mokėsi ir baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklą. 1935 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu, paskirtas 6 pėst. pulko būrio vadu. 1938 10 13 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 5 kuopos vyr. karininku. Likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 294 šaulių pulko šaulių būrio vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui iš RA pasitraukė. 1941 07 lietuvių karių Vilniaus įgulos 2 apsaugos pulko būrio vadas. Nuo 1941 08 15 Vilniaus m. savivaldybės finansų skyriaus buhalteris, Maitinimo ir ūkio direktijos revizorius, nuo 1942 07 10 pirmasis sekretorius, ekonomistas, nuo 1943 12 04 to paties skyriaus inspektorius ir revizorius. Nuo 1942 09 studijavo VU Ekonomijos fakultete. Nuo 1944 04 26 tarnavo VR 306 batalione Vilniuje.

Vitkūnas (Vitkauskas) Marijonas

[gimė 1893 01 17 Bartninkų k. ir vls., Vilkaviškio aps. - 1987 04 19] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1914 m. baigė Marijampolės g-ją, 1914 - 1916 studijavo Petrogrado universiteto Fizikos - matematikos fakultete. 1916 10 15 baigė Peterhofo 2 praporščikų mokyklą, suteiktas praporščiko laipsnis. Dalyvavo I pasaul. karo kovose Rytų fronte. 1918 11 - 1921 tarnavo gen. Denikino ir gen. Vrangelio armijose, buvo 1 šaulių gen. Drozdovskio pulko kuopos vadas. Grįžus į Lietuvą 1921 08 09 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. 1921 12 30 suteiktas leitenanto laipsnis, 1922 09 01 pakeltas į vyr. leitenantus. 1925 10 31 baigė Aukštųjų karo technikos kursų Elektromechanikos skyrių. 1926 08 01 pakeltas į kapitonus. 1928 04 24 įskaitytas į inžinerijos karininkus. 1929 11 23 pakeltas į majorus. 1930 02 19 paskirtas eiti technikos dalies viršininko pareigas ir bataliono teismo pirmininku. 1931 08 29 baigė Aukštesniųjų karininkų kursus. 1933 04 14 pakeltas į plk. leitenantus. 1940 09 15 - 1944 02 Rokiškio g-jos mokytojas, 1944 02 10 paskirtas VR Rokiškio komendantu. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1948 m. emigravo į Australiją. Nuo 1951 m. gyveno Adelaidėje, organizavo LB Adelaidės skyrių, buvo jos pirmininkas.

Apdovanotas Vytauto Didžiojo 4 laipsnio (1934), DLK Gedimino 4 laipsnio (1928), skautų Svastikos (1935) ordinais, Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Latvijos Trijų žvaigždžių 3 laipsnio ordinu (1939).

Vyšniauskas (Višniauskas) Bronius

[gimė 1898 Žaliosios k., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1916 m. baigė Mogiliovo g-jos 7 klases. Nuo 1916 07 26 tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1917 06 06 baigė Omsko karo mokyklą, suteiktas praporščiko laipsnis. 1918 01 24 pakeltas į paporučikius. Dalyvavo kovose su lenkais Ukrainoje ir Baltarusijoje. Grįžus į Lietuvą 1921 10 07 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. Nuo 1921 10 13 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1921 12 30 suteiktas leitenanto laipsnis. 1923 01 06 - 1923 03 01 dalyvavo mūšiuose su lenkais prie neutralios zonos.

Apdovanotas Rusijos kariuomenėje Šv. Georgijaus 3, 4 laipsnio kryžiais.

Vyšniauskienė - Kačinskaitė Julija

[gimė 1926 11 03 Vaišvilų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - dailininkė keramikė.

1950 m. baigė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutą. Nuo 1951 m. dalyvauja parodose Lietuvoje ir užsienyje.

Vodopalienė - Šikšniūtė Elvyra

[gimė 1933 07 20 Vilkaviškyje] - pedagogė, sportininkė, visuomenės veikėja.

1952 m. baigė Šventojo vardo vid. mokyklą Clevelande, OH. 1956 m. Ohio valstijos universitete Columbuse baigė pedagogiką, įgijo bakalauro laipsnį. 1975 m. Marylando valst. universitete įgijo magistro laipsnį (administravimas). Tinklinio ir lengvosios atletikos trenerė. Reiškėsi kaip lengvaatletė, dalyvavo Pavergtų

tautų olimpiadoje Nürnberge, Vokietija (I vieta bėgime, 1948), JAV pirmenybėse (bronzos medalis šuolyje į tolį, 1953). Priklausė sporto klubui „Žaibas“; buvo sporto klubų „Banga“ (1958) „Los Angeles ir Vėjas“ (1972) Vašingtone iniciatorė; organizavo sporto šventes, vadovavo stovykloms. ŠALFASS narė. Dalyvavo JAV LB, ALTO veikloje. 1960 - 1962 Clevelande vadovavo Šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai, Vašingtone - moterų klubui, K. Donelaičio mokyklos tėvų komitetui. Ateitininkė; 1966 m. įkūrė ir globojo moksleivių ateitininkų kuopą. Skautė. Tautodailės instituto narė (rengia tautodailės parodas, demonstruoja verpimą ir audimą). 1993 m. buvo BALFO Vašingtono sk. pirmininkė. Bendradarbiauja spaudoje.

Vosylius Antanas

[gimė 1898 10 14 Sausbalių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1950 07 25 Vila Zelinoje (Brazilija)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1918 m. baigė Marijampolės g-jos 6 klases. Grįžęs į Lietuvą 1919 01 13 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1919 07 06 baigė Karo mokyklą, suteiktas karužo laipsnis. 1919 09 13 pagal Lietuvos kariuomenės laipsnių įsatatymą karužo laipsnis pakeistas į leitenanto. 1919 11 dalyvavo nepriklausomybės kovose su bermontininkais prie Mažeikių. 1933 12 22 baigė nuovados viršininkų kursus. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. emigravo į Braziliją, gyveno San Paulo m., turėjo nuosavą fotoateljė. Apdovanotas Savanorių (1928), Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, Šaulių žvaigždės ordinu (1940).

Vosylius Juozas

[gimė 1918 12 18 Žiūrių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

1938 06 14 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1938 07 08 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1939 09 18 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Studijavo Prekybos institute Siauliuose.

Vosylius Motiejus

[gimė 1868 Jurkšų k., Alksnėnų vls., Vilkaviškio aps. - 1939 03 03] - knygnešys, visuomenės veikėjas.

Baigė 4 Marijampolės g-jos klases. Liet. spaudą pradėjo platinti sulaukęs 16 metų ir platino apie 20 metų (1885 - 1904). Po spaudos draudimo panaikinimo įsitraukė į legalių liet. draugijų veiklą - priklausė Lietuvių mokslo draugijai „Žagrei“, „Šviesai“, „Ūkininkų“ draugijai ir kt. 1937 m. parengė ir savo lėšomis išleido praktiškų patarlių ir priežodžių knygą „Gyvenimo mokykla“. 1897 m. apsigyveno Parausių k. (Vilkaviškio r.) .

Vosylius Romualdas

[gimė 1938 04 01 Bartninkų k., Vilkaiviškio aps.] - matematikas.

1963 m. baigė Vilniaus pedagoginį institutą, nuo 1969 m. jame dėstė; profesorius (1987). Nuo 1987 m. mokslo reikalų prorektorius. Sukūrė neholonominių sąryšių teoriją. Išplėtojo tiesinių apibendrintųjų struktūrų pilnos invariantų sistemos radimo metodą. Apibrėžė aciklines sąryšių erdves ir įrodė jų stabilumą mažų deformacijų, nekeičiančių kreivumo, atžvilgiu. Sukūrė redukuotųjų diferencialinių pratęsimų ir juos atitinkančių redukuotųjų sąryšių teoriją, gavo kanoninius redukuotuosius sąryšius.

Vosylius Vincas

[gimė 1889 10 06 Majoriškių k., Vilkaiviškio aps.] - JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

1910 m. išvyko į JAV, dirbo Liet. socialistų sąjungoje, Amerikos Lietuvių darbininkų literatūros draugijoje, Liet. darbininkų susivienijime ir kitose liet. organizacijose. Nuo 1919 m. gyveno Čikagoje. 1920 m. su kitais suorganizavo laikraštį „Vilnis“ ir dirbo jo spaustuveje.

Zaveckas Pranas

[gimė 1896 Kaupiškų k., Kaupiškų vls., Vilkaiviškio aps. - 1973] - Lietuvos kariuomenės karininkas, Vyties Kryžiaus kavalerius.

Palaidotas Pajevonio kapinėse (Vilkaviškio r.).

Zdnavičius Viktoras

[gimė 1908 05 15 Vilkaiviškyje] - visuomenės veikėjas.

18 metų amžiaus pradėjo organizacinę veiklą ir bendradarbiauti spaudoje. Veikė šauliuose. Režisavo ir vaidino scenos veikalus. Bendradarbiavo spaudoje. Rašė į „Jaunimą“, „Kari“, „Lietuvos ūkininką“, „Tritimą“ ir kt. Tremtyje rašė į „Draugą“, „Naujienas“, „Šaltinį“ ir kt. Nuo 1930 m. pasirašinėjo Viktoro Vyteniečio slapyvardžiu. Nuo 1947 m. persikėlė gyventi į Angliją, kur Londone dalyvavo liet. kultūriniame - visuomeniniame darbe.

Zeikus Liudas (slap. Ledėnas)

[gimė 1900 09 26 Parausių k., Paežerių vls., Vilkiškių aps. - 1962 09 07 JAV] - poetas, prozininkas. Pradinę mokyklą baigė Paežeriuose, mokėsi Marijampolės g-joje, VDU humanitarinių mokslų fakultetą. Baigęs buhalterijos ir stenografijos kursus, dirbo seime stenografu, vėliau vidaus reikalų ministerijoje buhalteriu. Lietuvoje buvo vienas iš pirmųjų dailiojo čiuožimo meistrų. Dalyvavo kelis kartus užsienyje dailiojo čiuožimo varžybose. 1944 m. pasitraukė į Vakarų, o vėliau persikėlė į JAV. JAV parašė ir išleido poemą iš lietuvių mitologijos „Minijanas“ (1952), romaną „Laiptai į tolimas“ (1954).

Zingfeldas Albinas

[gimė 1909 04 08 Mažučių k., Kybartų vls., Vilkiškių aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas. Baigė Kybartų „Žiburio“ aukštesn. komercijos mokyklos 4 klases. Nuo 1928 m. LŠS narys. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Tarnavo Raseinių aps. policijoje, nuo 1933 09 01 vachmistras, nuo 1934 m. Jurbarko policijos vachmistras, nuo 1936 m. Raseinių aps. Raudonės policijos nuovados viršininkas, nuo 1940 01 26 Vilkišios policijos nuovados viršininku. Apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu (1939).

Znamierowska - Prüfferowa Marija

[gimė 1898 05 13 Kybartuose, Vilkiškių aps. - 1990] - etnologė. 1915 m. Liepojoj baigė g-ją ir nuo 1921 m. studijavo VU zoologiją, vėliau perėjo į etnologiją. 1932 m. gavo etnologijos magistrės, o 1939 m. daktarės laipsnius. Nuo 1927 m. VU asistentė, 1936 - 1939 m. adjutantė, vėliau Lietuvos mokslų akademijos Etnologijos skyriaus muziejainkė. Nuo 1945 m. Torunės (Lenkija) universiteto adjutantė, 1958 m. profesorė; drauge 1946 - 1958 Torunės sritinio muziejaus etnografijos sk. vedėja, nuo 1959 m. etnografinio muziejaus direktorė. Daugiausia ji domėjosi žvejyba, ypač jos pirmųjų būdais, ji pirmoji bandė skirstyti Lietuvos ir Lenkijos bei kaimyninių kraštų žeberklus pagal tipus. Išspausdino daug straipsnių „Gimtajame krašte“ ir kituose etnografiniuose leidiniuose. Pagrindiniai darbai: „Rybołówstwo jezior Trockich“ (Rozprawy i Materiały Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie 1930), „Rybołówstwo w okolicach Druskiénik“ (Lud II : XII 1933), „Pszczelnictwo i rybołówstwo we wsi Mieszkańce pow. Wileńsko-trockiego“ (Ethnographica 1937), „Folklor pszczelarzy i rybaków we wsi Mieszkańce pow. Wileńsko-trockiego“ (1937), „Ości rybackie - Fishgabeln 1939“ (R. Lietuvos žeberklų klasifikacija; lenkų k. ir lygiagretus vokiečių k. tekstas), „Rybackie narzędzia kolne w Polsce i w krajach sąsiednich 1957“ (pagrindinis 364 psl. žeberklų tipologinis darbas, kur sunaudota ir Lietuvos medžiaga), „Das Sammeln der ethnographischen Fishgeräte und Objekte“ (Acta Ethnographica 1965) ir kt.

Zumeris Bronius

[gimė 1920 09 29 Bobių k., Žaliosios vls., Vilkiškių aps. - 1997 Australijoje] - žurnalistas, rašytojas. 1944 m. neakivaizdžiai baigė g-ją Kaune. tais pačiais metais pasitraukė į Vokietiją. 1945 - 1949 Freiburgo universitete studijavo filosofiją, istoriją ir psichologiją. 1949 m. persikėlė į Australiją. Melburno universitete studijavo germanistiką ir istoriją. Dirbo Australų televizijoje, bendradarbiavo Australijos lietuvių laikraščiuose, redagavo Sidnyje „Mūsų pastogę“, Melburne kartu su kunigu Vaseriu - „Švyturį“. Redagavo ir „Tėviškės aidus“. Už 1956 m. išleistą knygą „Gyvenimo kelio“ laimėjo tų pačių metų jaunimo premiją. Parašė ir išleido kn. „Kalėdų varpai“ (1957), „Dabarties sutemose“ (1967), „Vilniaus kraštas faktų ir atsiminimų šviesoje“ (1967), „Sakykim, vyrai, taip nebuvo“ (1970), „Tarp mokslo ir duonelės“ (1985), „Satyriniai apmąstymai snobų alėjoje“ (1985), „Tylinti tauta“ (1985), „Gijų raštai“ (1986), „Mažoji Lietuva rusiškojo imperializmo tinkle“ (1989), „Laisvei dienojant“ (1991), monografiją „Juozapas Skvireckas“ (1953). Lietuvai atgavus nepriklausomybę, rėmė iš Sibiro grįžusias šeimas, dovanojo knygas bei archyvinę medžiagą Vilniaus universiteto bei Mažvydo bibliotekoms.

Žaldaris Liudvikas

[gimė 1900 03 18 Keturvalakių k., Vilkiškių aps. - 1938 Smolenske] - poetas. Mokėsi Marijampolėje. 1920 m. įstojo į komjaunimą, už priešvalstybinę veiklą 1923 - 1924 kelis kartus pateko į kalėjimą. 1924 m. pasitraukė į Rusiją. Nuo 1929 m. gyveno Minske, dirbo radijo komitete lietuviškų laidų vedėju, redaktoriumi. 1938 m. pateko į stalininę mėsmaalę - rugsėjo mėnesį buvo Smolenske sušaudytas. Eilėraščių paskelbė „Naujojoje galdynėje“, „Kibirkštyje“. 1934 m. išleistame almanache „Po raudonąja vėliava“ yra ir jo kūriniai.

Žaliūnas (Zaliauskas) Jonas

[gimė 1902 03 28 Žaliosios k. ir vls., Vilkaviškio aps. - 1970 08 04 Vilniuje] - mokytojas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

Kilus I pasaul. karui gyveno Saratove (Rusija). 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1920 03 baigė pašto, telefono, telegrafo kursus Kaune. 1924 06 15 baigė Vilkaviškio g-ją. Nuo 1924 m. LŠS narys. 1927 02 16 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu, 1927 10 15 baigė Aukštesn. policijos mokyklą. 1928 01 10 baigė metinius pedagogų kursus Marijampolėje, mokytojavo Žaliosios prad. mokykloje, 1930 - 1933 - Alvito prad. mokykloje. Gražinus Vilniaus kraštą mokytojavo Riešės prad. mokykloje, Vilniaus m. 44 prad. mokykloje, nuo 1940 09 01 Vilniaus m. 22 prad. mokyklos vedėjas. Studijavo VPI.

Žebertavičius Vincas

[gimė 1921 02 24 Gražiškių k., Vilkaviškio aps. - 2010 03 29] - pedagogas, aktorius.

Mokėsi Marijampolės g-joje, 1940 m. baigė mokytojų seminariją. Baigęs mokytojavo Graučiniuose prie Vokietijos sienos, vėliau Gražiškiuose. Sovietų kalintas Marijampolės kalėjime. Prasidėjus karui, išlaisvintas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Hanau liet. pabėgėlių stovykloje, vienus metus studijavo Frankfurto prie Maino universiteto Filosofijos fakultete. 1949 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Čia įsijungė į V. Žukausko ir A. Škėmos dramos sambūrio veiklą; vaidino spektakliuose: V. Keturakio „Amerika pirtyje“, A. Škėmos „Žvakidė“ ir kt. 1952 m. persikėlė į Detroitą, MI. Iki 1983 m. dirbo bendrovėje „General Motors“ mechaninių įrankių skyriuje. 1952 - 1977 dalyvavo Z. Arlauskaitės - Mikšienės dramos mėgėjų sambūryje: buvo sambūrio pirmininkas, atliko pagr. vaidmenis apie 120 spektaklių. Talkino J. Pusdešrio dramos kolektyvui. Veikė LSS (turi puskautininkio laipsnį), BALFe.

Žebertavičiūtė Elvyra

[gimė 1932 01 17 Bartninkų k., Vilkaviškio aps.] - lietuvių teatro ir kino aktorė.

1956 m. baigė Lietuvos konservatoriją, 1956 - 1960 dirbo Marijampolės (tuometinio Kapsuko) dramos teatre. Nuo 1961 m. dėstė Vilniaus Kultūros - švietimo technikume, dirbo diktore radijuje. 1965 m. pradėjo dirbti Jaunimo teatre. Vaidmenys teatre - Žana (Ž. Anujaus „Vyturys“, 1967), Helina (Dž. Osborn „Atsigręžk rūstybėje“ (1967), „Moteris“ (Ž. Kokto „Žmogaus balsas“, 1977), Petronėlė (Žemaitės „Trys mylimos“, 1980) ir kt. Kine „Vienos dienos kronika“ (rež. V. Žalakevičius, 1963), „Beprotybė“ (rež. K. Kiisk, 1968), „Birželis, vasaros pradžia“ (rež. R. Vabalas, 1969), „Smokas ir Mažylis“ (rež. R. Vabalas, 1975), „Nesėtų rugių žydėjimas“ (rež. M. Giedrys, 1978), „Barbora Radvilaitė“ (rež. V. Bačiulis, 1982), „Susidūrimas“ (rež. I. Fridbergas, 1984), „Nauji Robino Hudo nuotyčiai“ (rež. Z. Vaintraubas, 1997), „Paskutiniai žaislai“ (rež. G. Bendoriūtė), „Žiurkės“ (rež. J. Luhdorff, 2004), „Nekviesta meilė“ (rež. A. Šlepikas, 2007), „Gėlė“ (rež. D. Jarašiūnas, 2009) ir kt.

Žemaitienė - Bendoraitytė Uršulė

[gimė 1890 02 01 Šukių k., Vilkaviškio aps. - 1971 04 09 Čikagoje, IL] - tautosakininkė, visuomenės veikėja.

Nuo 1914 m. gyveno JAV. Aktyviai dalyvavo Čikagos lietuvių gyvenime. Dr. J. Baliui ir kt. padainavo apie 300 dainų, pateikė daug kitos tautosakos. Daugiau kaip 50 jos dainų J. Balys paskelbė kn. „Lietuvių dainos Amerikoje“ (1958). Su J. Balio pagalba „Drauge“ (1952) išspausdino pasakojimą apie Užnemunės gyvenimą prieš I pasaul. karą. Atskira knygele išleistas jos pasakojimas „Suvalkiečių vestuvės“ (1953), „Aiduose“ išspausdintas pasakojimas „Lino istorija“ (1962, parengė J. Balys).

Žemaitis Gediminas Vincas

[gimė 1918 12 23 Serdokų k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

1938 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1938 07 08 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, pasiūstas į Karo mokyklą, 1939 09 18 ją baigė jaun. leitenanto laipsniu. Studijavo Veterinarijos akademijoje.

Žemaitis Vincas

[gimė 1896 11 21 Andriškių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1983 02 15 Čikagoje, IL.] - miškininkas, etnologas, visuomenės veikėjas.

1907 - 1915 mokėsi Marijampolės g-joje, 1917 m. baigė lietuvišką M. Yčo g-ją Voroneže (Rusija), 1917 - 1918 studijavo Charkovo vet. institute. 1918 m. grįžo į Lietuvą. 1918 - 1920 Vilkaviškio aps. valdybos narys ir Karo intendatūros Suėmimo komiteto vienas steigėjų ir vicepirmininkas. II liet. konferencijos (1919 Kaune) prezidiumo sekretorius, spaudos biuro narys. 1920 - 1921 dirbo „Laisvės“ dienraščio redakcijoje. 1921 - 1922 studijavo Berlyno ž.ū. aukštojoje mokykloje, 1922 - 1925 - Tharandto (netoli Drezdeno) aukštojoje miškų mokykloje, kurią baigė, įgydamas miškų inžinieriaus specialybę. Studijų metais Tharandto liet. studentų miškininkų sambūrio „Silva“ pirmininkas. 1929 - 1940 Miškų departamento tarybos narys.

Vienas Lietuvos miškininkų sąjungos įkūrimo (1929) iniciatorių, 1930 - 1934 jos pirmininkas. Bendradarbiavo „Laisvėje“, „Lietuvos ūkyje“, „Mūsų giriose“. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 - 1946 dirbo vyr. girininku Bavarijoje, 1947 - 1949 Dinkelsbühlio IRO stovyklos kadru skyriuje. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Vienas Lietuvos miškininkų sąjungos išėjimo (1949) iniciatorių, 1952 - 1983 jos valdybos pirmininkas. Miškininkystės literatūrai leisti fondo (įk. 1962) vienas steigėjų, Lietuvių istorijos draugijos (nuo 1963), Lituaniistikos instituto (nuo 1965) narys. Dalyvavo LŠS, Žurnalistų sąjungos, Krikščionių demokratų partijos, BALFo, ALTo veikloje. Nuo 1961 m. tyrė Lietuvos gyventojų, etnokultūros klausimus. Apie tai daug rašė periodinėje spaudoje. Parašė kn. „Šešupė ir jos upynas“ (1958), „Sienų klausimu srity tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų (1960, V. Žemakio slap.), „Sūduvos praeitis“ (1964), „Liublino unijos sukakties paraštėje“ (1970), „Lietuviški vandenvardžiai ir pilkapiai nuo Vyslos iki pat Maskvos“ (1972); knygoje „Zanavykija“ išspausdino „Šiaurės Sūduvos girios“ (d. I, 1979). Veikalo „Pietinė Lietuva Grigaliaus Valavičiaus 1559 metų Lietuvos girių aprašyme“ (1964) vertėjas, bendraautorius ir redaktorius. Parengė spaudai A. Rakuižos, A. Vadopalo, H. Tomo - Tamašausko, A. Tenisono, J. Augustaičio knygų. Parašė atsiminimų. LE bendradarbis.

Žemaitytė Zita

[gimė 1923 07 26 Vilkaviškyje - 2008 08 15] - menotyrininkė, dailėtyrininkė.

1944 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1950 m. VU Istorijos ir filologijos fakulteto Muzeologijos skyriuje įgijo meno istorikės specialybę. Baigusi studijas, kurį laiką dirbo įvairiose įstaigose, o 1959 m. įsidarbino Kultūros ministerijoje. 1975 - 1980 ėjo Mokslinės - metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos pirmininkės pareigas. Vyriausiojoje enciklopedijų redakcijoje įkūrus Kultūros paminklų sąvado redakciją, 1980 - 1982 ji dirbo šios redakcijos vedėja, rūpinosi „Kultūros paminklų sąvado“ tomų rengimu, taip pat išleido vadovą „300 kultūros paminklų“ (1980), į kurį sudėjo reikšmingiausius dailės objektus. Ji yra daugelio dailėtyros straipsnių autorė: „Domicelė Tarabildienė“ (Vilnius, 1973), „Šiuolaikinių lietuvių dailininkų“ serijos albumas „Jadvyga Mozūraitė - Klemkienė“ (Vilnius, 1979). Už 1984 m. „Vagos“ leidyklos išleistą monografiją „Paulius Galaunė“ ir profesoriui dedikuotą ne mažiau reikšmingą, gausiai iliustruotą studiją „Lionginas Šepka“ apie iškilus šiuolaikinio dievdirbio kūrybą 1990 m. Z. Žemaitytei paskirta Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija. 1987 m. kartu su M. Martinaičiu parengė albumą „Ipolitais Užkurnys“, apie įvairių rūšių liaudies dailę ir jos kūrėjus nuolat skelbė straipsnius periodinėje spaudoje. 1998 m. „Baltų lankų“ leidykla išleido Z. Žemaitytės monografiją apie dailininko Adomo Varno gyvenimą ir kūrybą. Parašė daugiau nei 200 str. „Kultūros baruose“, „Pergalėje“, „Literatūroje ir mene“ ir kt. leidiniuose apie skulptūrinius paminklus, menininkus. Lietuvos dailininkų sąjungos narė nuo 1964 m., Lietuvos dailės istorikų draugijos garbės narė.

Žičkus (Žičkauskas) Tomas

[gimė 1844 12 21 Simanėliškių dvare, Vilkaviškio aps. - 1929 07 21 Marijampolėje] - poetas, knygnešys. Dalyvavo 1863 m. sukilime. Baigęs Suvalkų g-ją, 1866 - 1915 mokytojavo Krosnoje, Marijampolėje, „Žiburio“ draugijos mokyklose. Bendradarbiavo „Aušroje“, „Unijoje“, „Šviesoje“, „Vilniaus žiniose“. Pasirašinėjo slp. T. Linkis. Paskelbė poetas „Istoriška daina apie Vilnių ir jo karalius nuo 1320 iki 1492 metų“, „Birutė“ (abi „Aušroje“ 1885), pasakėčių, humoristinių eilėraščių, lenkų poezijos vertimų. Buvo lietuvybės puoselėtojas, inteligentų slaptų pasitarimų dėl liet. spaudos atgavimo dalyvis. Bendradarbiavo su g-jos laikų bendramoksliu Kalvarijos vikaru, knygnešiu Adomu Grinevičiumi, padėjo jam platinti liet. spaudą. Nuo pirmojo numerio gaudavo „Aušrą“, platino ją. 1896 m. išėjo į pensiją ir apsigyveno Marijampolėje, bet ir toliau mokytojavo.

Žilinskas Albinas

[gimė 1892 11 07 Vilkaviškio aps. - 1968] - kunigas, teologijos licenciatas.

Mokėsi pradinėje ir progimnazijoje. Baigė kunigų seminariją Seinuose. Seinų, Vilkaviškio vyskupijų kunigas. Vikaravo Griškabūdyje - globojo didelę „Pavasario“ kuopą, vikaras Marijampolėje. 1928 - 1935 kunigavo Aukštadvaryje. Studijavo Romoje. Grįžęs, nuo 1939 m. vėl dirbo Griškabūdyje. 1941 m. išsikelia į Alytų. 1949 m. sovietų valdžia ištremia į Sibirą. Grįžo 1955 m. ir čia dirbo kaip altaris. Nuo 19256 m. altaris Rumbonyse, po metų klebonauja. Nuo 1958 m. gyveno Karmėlavoje, Kauno dekanas. Mirė Kaune.

Žilinskas Antanas

[gimė 1877 03 28 Bebrininkų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1962 06 19 Brooklyne, NY] - knygnešys, visuomenės veikėjas.

Baigė Pilviškių pradžios mokyklą. Buvo Pilviškiuose S. Malaičio įkurtos draudžiamos spaudos platinimo kuopos išdininkas. 1901 m. išvyko į JAV. Liet siuvėjų profsąjungos Brooklyno skyriaus valdybos narys, Lietuvių socialdemokratų sąjungos 19-os kuopos sekretorius, išdininkas, pirmininkas, jos centro valdybai atstovavo

ALTe. Nuo 1945 m. vienas BALFo direktorių, Liet. socialdemokratų sąjungos literatūros fondo vienas steigėjų ir iki mirties pirmininkas. II pasaul. karo pabėgėliams padėjo įsikurti JAV.

Žilinskas Jonas

[gimė 1899 03 25 Domeikų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1981] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Nuo 1913 m. mokėsi Kauno komercinėje mokykloje, evakuotoje į Vilnių, vėliau į Riazanę (Rusija). Grįžus į Lietuvą mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę, 1921 10 19 pasiūstas į Karo mokyklą. 1923 01 09 su I kuopos kariūnais dalyvavo Klaipėdos išvadavime. 1923 10 15 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1924 12 13 baigė fizinio lavinimo kursus prie Aukštųjų karininkų DLK Vytauto kursų. Buvo LŠS būri vadas. 1927 m. įstojo į slaptą „Geležinio vilko“ organizaciją, buvo Pilviškių būrio vadas. 1935 11 01 Pilviškių vid. mokyklos karinio rengimo mokytojas. Antrosios sovietinės okupacijos metu įsitraukė į Lietuvos išlaisvinimo kovą. Jo sodyboje telkėsi Tauro apygardos štabo nariai, platino partizanų laikraštėlį „Girios balsas“. 1945 09 06 Marijampolės NKGB suimtas, kalėjo Marijampolėje. 1945 11 16 LSSR NKVD karo tribunolo nuteistas 10 metų lagerio ir 5 matams tremties. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Buvo nuolat persekiojamas ir tardomas, paskutinį kartą KGB tardytas 1975 m. Mirė 1981 m., palaidotas Rokantiškių kapinėse Vilniuje. Apdovanotas Klaipėdos išvadavimo bronzos medaliu.

Žilinskas Petras

[gimė 1901 09 27 Vilkaviškio aps. - 1942] - kunigas. Baigė vietinę pradinę mokyklą, progimnaziją, Vilkaviškio kunigų seminariją. Pilviškių klebonas, Vilkaviškio vyskupijos vicedekanas. 1934 - 1937 vikaras Naumiestyje. 1938 06 29 vysk. A. Karosas pašventino kartinį akmenį naujos, mūrinės bažnyčios statybai, ją ir pradėjo naujasis klebonas. Akmenis, smėlį, žvyrą vežė parapijinių kaimų ūkininkai. P. Žilinskas su reikalais išvyko į Marijampolę ir netikėtai mirė. Bažnyčios statyba sustojo. Palaidotas Pilviškiuose, nebaigtos mūrinės bažnyčios šventoriuje.

Žilinskas Stasys

[gimė 1891 01 10 Vižaidų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1965 12 15 Kaune] - gydytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas. 1911 m. baigė Marijampolės g-ją, studijavo Maskvos universiteto Medicinos fakultete, Lietuvos studentų draugijos narys. Prasidėjęs I pasaul. karui mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, tarnavo raudonajame Kryžiuje Pietų - Vakarų fronte. 1916 03 01 baigęs Maskvos universiteto Medicinos fakultetą įgijo gydytojo kvalifikaciją. Po perversmo Rusijoje 1918 07 grįžo į Lietuvą, dirbo Lazdijuose laisvai praktikuojančiu gydytoju. 1920 03 01 suteiktas sanitarijos leitenanto laipsnis. 1920 08 28 dalyvavo nepriklausomybės kovose su lenkais. 1921 07 12 pakeltas į vyr. leitenantus. 1924 07 24 pavesta eiti Aukštųjų karininkų kursų ir karo mokyklos gydytojo pareigas, 1925 05 15 pakeltas į kapitonus, 1927 02 16 pakeltas į majorus, 1932 02 13 pakeltas į plk. leitenantus. Nuo 1940 09 VDU Ausų, nosies, gerklės katedros vedėjas, docentas (1944). 1944 m. pakviestas į Kauno medicinos institutą profesoriumi. Mokslinių darbų „Leukeminiai gerklės susirgimai“ (1929), „Kremzliniai gerklės susirgimai“ (1929) ir kt. autorius. Mirė Kaune, palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Apdovanotas Vytauto Didžiojo 4 laipsnio ordinu (1931), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Žilionis Vincas

[gimė 1905 11 28 Vidgirių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.-1964 03 20 Kaune] – rašytojas. Bendradarbiavo „Žemaityje“, „Šeimoje“. Parašė romaną „Būdviečių mokykla“ (1938), kn. „Svetima moteris“ (1940), „Atsisakome nuo senojo svieto“ (1958).

Žilius - Jonila Jonas

[gimė 1870 10 18 Jurkšų k., Vilkaviškio aps. - 1932 03 02 Klaipėdoje] - poetas, vertėjas. Baigė Marijampolės g-ją. 1893 išvyko į JAV, ten baigė kunigų seminariją. 1910 - 1914 studijavo Žüricho ir Berlyno universitetuose. Nuo 1921 m. gyveno Klaipėdoje, atsisakęs kunigystės, tarnavo Klaipėdos krašto gubernatūroje. Išleido poezijos rink. „Dainų pynės iš gyvenimo dabartinės gadynės“ (1907), „Veikalai, veikalėliai ir vertimai eilėmis“ (1-3, 1912), paskelbė tautosakos motyvais parašytas poetas „Radynos ir Vestuvės“ (~ 1892 - 1896), pratęsusias folklorines liet. poezijos tradicijas. Jo pariotinė lyrika (per 40 eilėraščių) savaip papildė bei pajvairino XIX a. pab. - XX a. pr. liet. poezijos akiratį. Eiliuota drama „Jono vaikai“ (1914), vaizduojanti 1905 m. revoliucijos įvykius Lietuvos kaime, vertintina kaip įdėjų drama. Negausūs kūrinių periodikoje įdomūs labiau pažintiniu nei meniniu požiūriu. Išleido padavimų knygas liet. mitologijos tematika „Palemonas ir jo padermė“ (1928), „Brūtėnas ir Vaidevutis“ (1929), „Gelionas ir Kurkas“ (1929), keletą istorinių brošiūrų, parengė antol. „Lietuviški dainiai pradžios XIX šimtmečio“ (1899). Išvertė A.

Mickevičiaus poezijos, rusų bylinių. (rink. „Lietuviškasis karalius ir jo giminė“ (1928). Periodikoje išspausdino straipsnių visuomeniniais, politiniais, kultūriniais, religiniais klausimais.

Žitkevičiūtė Irena

[gimė 1929 03 08 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps.] - inžinierė, technologė, technikos mokslų daktarė.

1951 m. baigė Kauno Politechnikos institutą, 1952 - 1954 Kauno „Bituko“, Garliavos (Kauno r.) plytinių meistrė, techn. kontrolės skyriaus viršininkė. 1954 - 1961 Statybinių medžiagų ministerijos, Naujų statybinių medžiagų instituto inžinierė. Nuo 1964 m. Chemijos ir chem. technologijos instituto moksl. bendradarbė. Paskelbė mokslinių straipsnių silikatų chemijos ir antikorozinių dangų struktūros klausimais; vieno išradimo autorė.

Žiugžda Robertas

[gimė 1920 05 17 Vilkaviškyje] - istorikas, žurnalistas.

1937 - 1941 studijavo Kauno universiteto technikos ir technologijos fakultetuose. 1946 m. baigė TSRS užsienio reikalų ministerijos Aukštąją mokyklą. 1946 - 1948 dirbo TSRS Užsienio reikalų ministerijoje, 1948 - 1954 Lietuvos TSRS Užsienio reikalų ministerijoje. 1948 - 1965 VU dėstytojas. 1965 - 1968 laikr. „Moscow News“ („Maskvos naujienos“) korespondentas JAV. Bendradarbiavo JAV lietuvių spaudoje. Tyrinėjo Klaipėdos problemą 1919 - 1939, burž. Lietuvos užsienio politikos, JAV vidaus ir užsienio politikos klausimus.

Žiūrys Vladas

[gimė 1884 12 13 Žiūrių - Gudelių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.] - knygnešys.

Mokėsi valdinėje pr. mokykloje, 1899 - 1905 - Veiverių pavyzdinėje pr. mokykloje ir mokytojų seminarijoje, baigė 3 kursus. Iš seminarijos buvo pašalintas už revoliucinę veiklą, liet. spaudos platinimą. Dar piemenaudamas tėviškėje liet. spaudos gaudavo iš pusbrolio Motiejaus Baltūsisio. Mokydamasis seminarijoje grįždamas atostogų parsiveždavo spaudos iš Pilviškių. Vėliau susipažino su knygnešiu Jonu Griniumi, kuris spaudą atvežęs palikdavo Skriaudžiuose pas Petrą Šeštoką (paslėpdavo aviliuose) arba pas Veiverių vargonininką Pijų Bukšnaitį (paslėpdavo bažnyčios vargonuose). V. Žiūrys pasiėmęs atvežtą spaudą, paslėpdavo Veiverių kapinėse po antkapiniais paminklais. Iš slėptuvių pasiimdavo nedidelius kiekius, daugiausia platindavo tarp savo bendramokslų, slaptos mokinių kuopelės narių. Palaikė ryšius su Marijampolės gimnazistais. Dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, seminaristų streike. Buvo įtariamasis ir sekamas. 1906 m., vengdamas persekiojimo ir arešto, emigravo į Daniją (ten gyveno 1906 - 1920), dirbo vairuotoju. Vėliau persikėlė į JAV, po kiek laiko į Argentiją.

Žmuidzinas Jonas

Gimė 1898 06 10 Keturvalakių k., Vilkaviškio aps. - 1989 11 03 Toronte (Kanada)] - prozininkas, poetas.

Studijavo teisę 1924 - 1927 Montpellier ir 1928 - 1929 Paryžiaus universitetuose. 1937 - 1940 dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Londone, 1962 m. paskirtas Lietuvos konsulu Kanadoje. Nuo 1920 m. rašė „Lietuvoje“, „Ryte“, „Lietuvos aide“, „Gaisuose“ ir kitur. Išleido apsakymų rink. „Ryto kraujas“ (1929), poemą „Pajūrio himnas“ (1931), apybraižų kn. „Runcė ir Dandierinas“ (1969).

Žolynas Konstantinas (Kostas) Kazys.

[gimė 1913 08 11 Žvirgždaičių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 2004 02 02 Denveryje (Kolorado vlst.)] - teisininkas. Lietuvos kariuomenės karininkas.

1931 08 27 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, studijavo VDU teisių fakulteto Teisių skyriuje. 1938 09 27 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1939 06 23 baigė VDU Teisių fakulteto Teisių skyrių, nuo 1939 11 dirbo Vyriausiojo tribunolo teismo kandidatu. Organizuojant VR 1944 m. buvo gen. Plechavičiaus adjutantas. 1944 m. pasitraukė į Austriją, vėliau gyveno Vokietijoje. 1948 m. emigravo į Australiją, dirbo geležinkelių bendrovėje. 1959 m. persikėlė į JAV. Nuo 1973 m. gyveno Ormand Byče, Floridoje, buvo LB Čikagos ir Floridos valdybų narys.

Žolynas Ričardas (Rišardas)

[gimė 1915 04 03 Žvirgždaičių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] - statybos inžinierius, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1932 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1933 09 14 įstojo į VDU Technikos fakulteto Statybos skyrių. 1937 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1941 12 15 baigė VDU įgydamas statybos inžinieriaus kvalifikaciją. Nuo 1944 10 15 Kauno valst. Technikumo architektūros specialybės mokytojas.

Žvingila Vincas

[gimė 1913 01 28 Vaičlaukio k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 2003 04 10] - liaudies meistras.

Tris žiemas lankė Paežerių pradžios mokyklą, o vasaromis ganė gyvulius. Būdamas 15 metų pradėjo mokytis siuvėjo amato pas vietinį meistrą, vėliau 3 metus tobulinosi Marijampolėje. 1937 m. buvo pašauktas į Lietuvos kariuomenę. Grįžęs apsigyveno Kaune, vedė, persikėlė gyventi į Bartninkus (Vilkaviškio r.), ten nusipirko parduotuvę. Per II pasaul. karą išvežtas priverstiniais darbams į Vokietiją, vėliau mobilizuotas į Raudonąją armiją. Nuo 1948 m. gyveno Vilkaviškyje, dirbo siuvėju. 1962 m. išėjo į pensiją ir pradėjo drožinėti. Pirmą kartą parodoje dalyvavo 1976 m. Vilkaviškyje. Respublikinės liaudies dailės parodos 1977 m. dalyvis. Tais metais jam pirmajam Vilkaviškio krašte buvo suteiktas liaudies meistro vardas. 1979 m. priimtas į liaudies meno draugiją. Dalyvavo daugelyje parodų. Sukūrė keletą koplytstulpių, antkapinių paminklų, kryžių, pastatytų kaimo kryžkelėse, siužetinių skulptūrų.

Žvingilas Antanas

[gimė 1870 Matuliškių k., Vilkaviškio aps. - 1955 12 29 Jewett City, Conn] - visuomenės veikėjas.

1891 m. atvyko į JAV ir po kiek laiko įkūrė spaustuvę Lawrence, Mass., kurią vėliau perkėlė į Bostoną. Čia jis 1905 m. pradėjo leisti savaitraštį „Keleivį“, kurį 1908 m. rudenį perleido St. Michelsonui su J. Gegužiu.

Žvingilas Justinas

[gimė 1928 03 04 Keturkaimio k. Vilkaviškio aps.] - pedagogas.

1951 m. baigė Vilniaus pedagoginį institutą ir jame dėstė; docentas (1974), 1978 - 1983 fizikos metodikos katedros vedėjas. Paskelbė mokslinių straipsnių mokymo proceso technizavimo, fizikos mokymo metodikos klausimais. Parašė mokomųjų priemonių „Mokomasis kinas“ (1975), kn. „Techninės mokymo priemonės“ (1985).

Naudotos literatūros sąrašas

1. Alekna V. Vytauto klubas. - V., 2002.
2. XX a. Lietuvos žydų enciklopedinis žinynas. - V. 2007.
3. Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai. - V., 1998 - 2002. - 2 t.
4. Kalbos ir literatūros keliu. - V., 2008.
5. Kaluševičius B. Lietuvos knygnešiai ir daraktoriai, 1864 - 1904. - V., 2004.
6. Kas yra kas Lietuvoje = Who is who in Lithuania - K., 1995
7. Kavaliauskas V. Lietuvos karžygiai. - V., 2008 - 2009. - 2 t.
8. Kondratas B. Kūrėjų pėdsakais. Kn. 2 - 6. - V., 2004 - 2010.
9. Lietuva: enciklopedija. T.2. - V., 2010.
10. Lietuvių enciklopedija. - Boston, 1953 - 1985. - 37 t.
11. Lietuvių kalbos enciklopedija. - V., 1999.
12. Lietuvių literatūros enciklopedija. - V., 2001.
13. Lietuvos kariuomenės karininkai, 1918 - 1953. - V., 2001 - 2008. - 8 t.
14. Lietuvos Respublikos Seimų I (1922-1923), II (1923-1926), III (1926-1927), IV (1936-1940) narių biografinis žodynas. T.3 - V., 2007.
15. Lietuvos sporto enciklopedija. T.1: A-K. - V., 2010.
16. Lietuvos Steigiamojo Seimo (1920 - 1922 metų) narių biografinis žodynas. T.2. - V., 2006.
17. Los Angeles Juozo Daumanto šaulių kuopos istorija, 1964 - 2004. - K., 2006.
18. Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. - V., 1966 - 1975. - 4 t.
19. Mūsų švyturiai. - V., 1992.
20. Muzikos enciklopedija. - V., 2000 - 2007. - 3 t.
21. Peckus V. Rygiškiečiai - mokslo, meno ir kultūros veikėjai. - Marijampolė, 2008.
22. Skulptūra, 1975 - 1990. - V., 1997.
23. Sūduvos dvasininkai. - V., 2009.
24. Sūduvos krašto drožyba, skulptūra, kryždirbystė. - K., 2006.
25. Tarybų Lietuvos enciklopedija. - V., 1985 - 1988. - 4 t.
26. Vilkaviškio krašto 1918 - 1923 metų Lietuvos kariuomenės savanorių vardynas. - V., 2009.
27. Visuotinė lietuvių enciklopedija. - V., 2001 - 2009. - 16 t.

Parengė Vilkaviškio viešosios bibliotekos bibliografė Gražina Cikanavičienė